

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel Title:	<u>Oehlenschlägers Poetiske Skrifter</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 28
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse Physical extent:	32 bd.

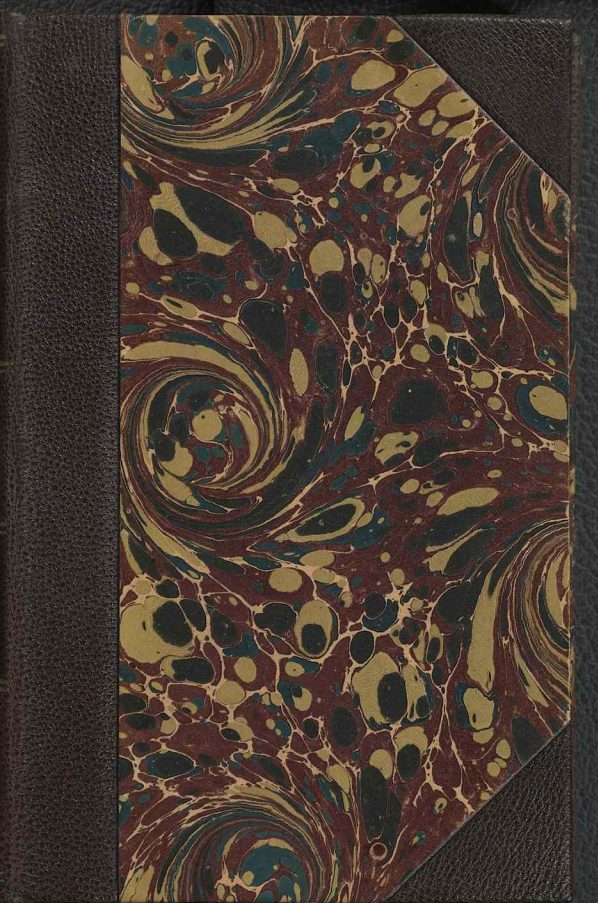
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52, -120

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 05762 6

+ Rex

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
JAN 25 1954

1954 JAN 25

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne af F. E. Viebenberg.

20de Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: Rudolph Klein.

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af **F. L. Liebenberg.**

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Skikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikket sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

- I. **Episke Digte:** Heltedigte og Sagaer. (Nordens Guder, Vaulundur's Saga, Helge, Groars Saga, Hrolf Krake, Drvarobds Saga, Regnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepriis 3 Rdl; **nedsat Pris 4 Rr.**
- II. **Lyriske Digte og Romancer.** 6 Bind. Bogladepriis 4 Rdl 64 ß; **nedsat Pris 4 Rr.**

Dehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Otte og Tyvende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: T. H. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1862.

Trykt hos J. H. Schulp.

Oehlenschlägers
Eventyr, Fortællinger, Noveller
og Roman.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Fjerde Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1862.

Troft hos J. P. Schults.

Indhold.

Den i Sydhavet, anden Deel.

Side.

Gravene	3.
Ritmesteren	7.
Tvekampen	14.
Pyffe	20.
Ulyffe	26.
Oland	31.
Skibbrudet	36.
Udsigret	43.
Kiøbenhavn	52.
Maleren	58.
Ankersmeden i sin Glorie	61.
Mandsfolkebruden	67.
Afsked fra Kiøbenhavn	75.
Macbeth og Søroverne	82.
Skibbrud og Redning	91.
Troglobytliv	100.
Nye Opdagelser	113.
Den	121.
Gubben i Hulen	126.
Don Cyrillo de Balaros Levnetsløb	136.
Løngangen og Stiernetaarnet	180.
Cometen	187.
Jordesfærd og Fodfælsfest	194.
Lemmelies Levnet	201.

	Side.
Ah, que l'amour est chose jolie!.....	223.
Spring i Historien	239.
Rigbergs og Lademanns Hændelser	249.
De uhyggelige og hyggelige Elstere	260.
Ville-Klippeborg	270.
Forstfællig Smag	276.
Albert Julius for sidste Gang	283.
Portugiserne	291.
Indvortes Uroligheder	296.
Staffels Eberhard!	302.
Eskovhuset	306.
Bryllupsfesten	310.
Riigbegængelsen	313.
Eberhard paa Wartburg	317.
Spillemandene	321.
Morbærtræet	331.
Hvorledes det imens var gaaet Eberhard	337.
Blomsterpigen og den gamle Munk	340.
Enden god, Alting godt	343.

Episke Digte.

Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman.

Fjerde Deel.

Enlightenment

Enlightenment, Enlightenment, Enlightenment

Enlightenment

Den i Sydhavet.

Roman.

Anden Deel.

Ein i Gephant.

Heuer.

Wien 1791

Gravene.

Den gamle Bispefræmmer blev endnu en Dags Tid i Byen hos os, og jeg veg ikke fra hans Side. Jeg brød mig ikke om, at han i Forstningen havde sfieldet mig ud, og jeg mærkede ogsaa ret godt, at han gierne havde mig om sig. Kiærligheden til, Grindringen om en tredie Fraværende forbandt to vildsfremmede Mennesker; og det trostede os, at vi kunde sørge sammen over den kiære Døde. Det lettede Gubben, at udøse sin Sorg i min Barm, og hvert Ord, han sagde mig om Johanna, var mig usfatteerligt. Kun led han ikke, at jeg saa ofte spurgte, om hun da virkelig havde elsket mig saa høit. „Hvor tidt skal jeg sige dig det,“ svarede han gnaven, „hun havde plat forgabet sig i dig. I sin Feber drømte, i Dødens sidste Stund taledede hun kun om dig. „Lad ham dog ikke gaae derude i Gaarden, kiære Fader!““ sagde hun, thi du stod altid for hendes Indbildning som den forlorne Son; „lad ham ikke sfiule den deilige Skabning i de hæslige Pialter. Giv ham en smuk Klædning, og tilgiv ham! Han vil elske eder som en trofast Son.““

Da Gubben forlod Byen, fulgte jeg ham to Mile til Nabokjøbstenen, hvor min elskte Johanna laae begravet.

Der vare flere Grave pyntede med Sand og Blomster. En for kort siden opklappet lille Hoi var alt bevoget af Rælder og Ukrudt. Paa det sorte Kors stod skrevet med hvide flette Bogstaver: Johanna Klein. — Dine Dine fyldes med Taarer, min Eberhard? Al, du føler, hvad jeg følte ved dette ringe, stille Tegn! Jeg tænkte paa den Nat, da jeg, uden at vide hendes Navn, havde skaaret Ordet Elskede i det grønne Træs Bark. Her stod nu Navnet paa det tørre Bræt, uden Blomster. Al, den skionneeste Blomst var selv visnet! I begribe, med hvilken Omhu jeg smykkede den fiære Grav. Gubben sad ved Siden af paa en Liigsteen, og glædte sig derover. Derpaa omfavnede han mig hierteligt, og drog hjem til sin Fædrenestad Magdeburg. O, algode Forsyn! hvor underlige ere dine Beie. Hvis den hulde Johanna var vendt tilbage til Magdeburg, saa var hun sikkert et Aar derefter bleven et Offer for den affhyelige Tillys Grusomhed. Nu tog den Algode hende til sin Himmel, medens hendes unge Hierte var henrykt af en skion, stærk, reen Følelse. Doden havde i dette Dieblik intet Skrækkeligt for hende; tværtimod den var fiærkommen. Da sov hun hen. De smaae Markblomster dække længst hendes siunkne Grav; hver Sondag lyder Kloffens hoitidelige Klang over den, og Menigheden gaaer den tæt forbi til Hoimesse og Aftensang.

Jeg havde ophørt at elske hende, medens hun endnu levede, nu elskede jeg hende igien, da hun var død. Jeg hængte hendes lille røde Sloise en Tidlang op bag Alteret i Kirken mellem de døde Pigers Jomfrufrandse, og kysjede den, naar jeg gik alene forbi, og den slagrende vinkte mig.

Trautmann fornøiede sig over mit Sværmeri, og det forekom mig undertiden, som om min Tilstand oppustede den sidste Gnist, der ulmede i hans Hierte.

Denne eneste Ven skulde jeg nu ogsaa miste. I den senere Tid gik han atter hver Aften fra Bertshuset langs ad Flodstien med de grændende Pile, og phantaserede i sin Ensomhed. Gengang blev han længe borte; han kom ikke hjem hele Natten. Konen hylede og græd, jeg søgte ham forgieves. Næste Morgen bragte Fisterne hans Liig, der var fundet i Floden. Det havde regnet om Natten; Flodbredden var leret og slibrig, det var ikke usandsynligt, at Trautmann var gledet ud af Banvare fra et steilt Sted. Rigtig nok fandt jeg Propertii Elegie og Bisen om Havfruen i hans Lomme. Jeg stak dem hemmeligt i min, for at Ingen skulde falde paa slemme Formodninger. Ogsaa sit Uhr havde han imod Sædvane ladet hænge paa Sommer ved sin Seng. Søndagen i Forveien var han gaaet til Gudsbord. — Han fik en christelig Jordekjæder, jeg sang over hans Grav, og arvede hans Degnekald. Den onde Qvinde, som strax igien begyndte at skielde og smælde, da hun en Uges Tid havde grædt, og revet Haarene af Hovedet i Fortvivelse, maatte ud af Huset. Hun havde endnu nogen Formue, og gav sig i Kost hos den gierrige Møster, fra hvem Seisart havde taget Gæssene.

Naturligviis kunde to slige Kanthipper ikke forliges i eet Huus. Man kaldte dem Torden og Lynild. Anledningen til disse Ogenavne var underlig nok. En lummer Sommerdag trak et frygteligt Tordenveir op. Under Uveiret vare Bønderne efter Sædvane meget andægtige; det blev dødstille i alle Huse, intet Menneffe vovede sig ud. Jeg stod i Vinduet, og betragtede det høitidelige Naturoptrin med Forundring. Tordenslagene fulgte hyppigt paa hinanden. Men i den korte Mellemtid, naar det var stille, forekom det mig, som jeg hørte Skielbsord og Qvindelarm. Regnen øste ned, som med Spande, Gaden var oversvømmet. Pludselig

— just i det Dieblif, da et forfærdeligt Lyn slog ned i en troffet Portstolpe ikke ti Skridt derfra — styrte hine tvende Qvinder som Furier ud af Huset, med Haarene vildt omkring Skuldrene. Uden at agte Uveiret fortsatte de under Torden og Lynild deres Slagsmaal midt paa Gaden i Pladstregnen, og holde ikke op, før de begge styrte hovedfulds i den over-
svømmede Rendesteen.

Jeg har endnu et Træk at fortælle, hvoraf I kunne giøre eder et fuldstændigt Begreb om Degne-Enkens Character.

Engang, da jeg var beskæftiget med at opklappe Trautmanns Grav, kom en Bogn langsomt kiørende med fire Heste for. Det undrede mig, at Hestene slæbte saa dovent hen med Bognen; men da den kom nærmere, opdagede jeg en stor firkantet Steen ligge deri. Kudsten kiorte ind paa Kirkegaarden, en Muursvend fulgte med. Da de saae mig, hilste de mig, og spurgte, hvor Degnen Trautmanns Grav var. — „Den har jeg nu just bragt i Orden,“ sagde jeg, og viste dem de Rosmariner, som vare plantede derpaa. — „Gi, min kiære Mand!“ sagde Muursvenden, „saa giør det mig ondt, at jeg strax igien maa forstyrre jert Arbeid og luge eders Planter op; thi jeg bringer her en prægtig Liigsteen, som en Beninde af den salig Mand har bekøstet, og som jeg med Ørighedens Tilladelse skal mure fast over Graven.“ — „Det finder jeg mig gierne i,“ svarede jeg. „Mine Urter trives kun kort, en saadan Steen kan holde længer ud.“

Arbeidet var snart færdigt, og nu holdt en tilbækket Bogn uden for Kirkeporten, hvoraf der steg en bleg Dame; hun havde endnu meget sfionne Ansigtstræk, og var sort flædt. Hun nærmede sig Graven, stirrede rort paa Ind-
skriften, og spurgte mig derpaa: „Er I Degnen her, min

fiære Mand?" — „Ja," svarede jeg. — „Saa beder jeg eder", vedblev hun, i det hun vilde trykke mig en Pung med Penge i Haanden, „at drage Omsorg for dette Gravmæle." — „Det behøves ikke, Madame!" sagde jeg; „det gjør jeg gierne for Intet, thi den Afdøde var min Ven. Men tillad mig et Spørgsmaal: Er eders Dobnavn ikke Sigfride?" — „Jo!" sagde hun, trykkede min Haand, og ilede i Vognen igien. Jeg bukkede ærbødigt for hende, og hun raabte grædende ud af Vognen: „Tilgiv, fiære Herre! at jeg bød eder Penge." Derpaa rullede hun bort, Arbejderne forlode mig, og jeg stod alene ved Liigstenen.

Men Natten derpaa skyndte Enken sig hen paa Kirkegaarden med en Dye til Liigstenen. Neppe stod hun der, før hun raabte: „Skiege! du har spildt din Umage. Bover du endnu at lefle med min Mand efter hans Død for mine aabne Dine?" Og nu begyndte hun af alle Kræfter at hamre paa Liigstenen med Dyen. Lykkeligviis kom Bøgteren, standsede hende i Arbeidet, og bragte hende til Øvrigheden, hvor hun fik sin fortiente Lon.

Ritmesteren.

Midlertid rastte Krigen med alle sine Rædsler, og Sachsen var det eneste Land, som hidtil var staaet. Nu skulde det da endelig ogsaa gaae ud over os. Da Tilly ikke kunde blive længer i det udjugede Neder-Sachsen, og Churfyrsten ommele sig ved at fratræde Leipzigerforbundet, rykkede den Anden videre frem, og indtog Gisleben, Merseburg, Raumburg, Zeitz og andre Stæder.

Menighederne forsamlede sig daglig med Andagt i Kirkerne; Klokkerne ringede, Orglerne klang, foran den udødelige Reformators Billede brændte Bøglys, som for en Helgen, og af Mænd, Qvinder, Ungersvende, Møer, Oldinger og Born blev daglig den herlige Strids- og Trøste-Psalme sunget: „Vor Gud han er saa fast en Borg“.

En Dag, da der blev holdt Gudstjeneste hos os, og vi just vare komne til det Sted:

De Ordet skulle lade staae,
Og Tak derfor ei have!

blev Kirkedøren pludselig hoit aabnet. En støvet Coureer i chursachsisk Mundering, med Støvler til op over Knæene, traadte ind. Orgelet tier, Sangen forstummer; han iler hen til Alteret, svinger sin Hat tre Gange, og raaber hoit: „Glæder eder, kiære Brødre og Christne! Lutheranerne have seiret, Slaget ved Leipzig er vundet, 7000 Keiserlige ligge paa Balpladsen, Tilly har taget Flugten. Seiren er vor. Gustav Adolph og hans hele Hær have takket den Almægtige paa deres Knæ.“

Da lod jeg atter Orgelet klinge med alle dets Fløiter og Stemmer, og med høie Glædestaarer fortsatte vi Sangen:

Han vil med os i Kampen gaae
Alt med sin Guddoms Gave.
Miste vi end vort Liv,
Guds, Vre, Born og Liv,
Vi agte ei derpaa;
De kan ei mere faae.
Guds Rige vi dog beholde.

Tre Uger efter Seiersfesten, da jeg en Aftenilde traadte ind i Frøkencapellet, for at gyde Olie i Lampen,

som vilde gaae ud, mødte mig en underlig Hændelse. I Tusmørket blev jeg en Menneſteſkikkelse vaer, ſiddende paa Bænken, hyllet i ſort Kappe, og med en Klædes Kaſket paa Hovedet. Skikkelsen havde megen Liighed med ſalig Trautmann, og lod ikke til at mærke mig; den ſad i dybe Tanſer, og gjorde aldeles ſaadanne Hoved- og Arm-Bevægelſer, ſom den Afdøde, naar han troede at være ene, og overlod ſig til ſine egne Phantaſier. Jeg treen et Skridt tilbage, og Haaret reiſte ſig paa mit Hoved. — „Albert!“ talede Stemmen huult (og nu gienkiendte jeg tydeligt Trautmanns Røſt), „frygter du for en gammel Bekiendt?“ — „Alle gode Aander love Herren den Gud!“ ſtammede jeg. — „Alle gode Aander love Herren den Gud!“ gientog Synet. — „I Jeſu Navn, tal! hvad vil I?“ ſpurgte jeg. — „Navn ikke dette Navn nu her,“ ſvarede Skikkelsen; „jeg vover ikke at gientage det i min nærværende Tilſtand.“ — „Stakkels Ulykkelige!“ ſpurgte jeg, „er du ikke ſalig?“ — „Al nei, endnu ikke,“ ſvarede den klynkende Stemme. — „Har du da taget Livet af dig ſelv?“ — „Ikke af mig ſelv, men jeg har giennem-boret Hiertet og ſpaltet Hierneskallerne paa mange andre uſkyldige Menneſter.“ — „Enten lyver du,“ raabte jeg, „eller du er et Giogleſyn; det har Trautmann aldrig gjort.“ — „Vover du ſlige Ord mod mig?“ ſpurgte Giengangeren i en truende Tone. — „Jeg frygter Gud, og ingen Diævel,“ var mit Svar.

„Bravo, Albert!“ raabte Seifart leende, i det han afkaſtede Kappen; „det havde jeg ikke troet, at du havde ſaa megen Courage.“ — Min Forførdelſe forvandlede ſig til Glæde; men min Forundring var ikke mindre ſtor, thi min eventyrlige Staldbroder ſtod for mig ſom ſvenſk Officeer, i lyſeguul Vædertrøie, med et blankt Staalpandſer, med høie

Støvler, klingende Sporer, og et stort Slagsværd ved Siden. Hans Fiæderhielm laae hos ham paa Bænken.

„Omsavn mig!“ sagde han. „Og saa vil jeg ikke fortælle dig, hvordan jeg er bleven svensk Ritmester; thi det er let at begribe. Naar det kommer til Stykket i Verden, og bliver Alvor, have de Fornemmes Born og Brindsjernes Yndlinger kun Videt at betyde. I vore Dage vil duielden træffe en Hovding, der ei i sin Ungdom har baaret Musketten paa Raffen. Selv hos de Keiserlige og Catholikerne, der dog ere de bedste Aristocrater, er dette Tilfældet. Tilly og Wallenstein vare i deres Ungdom ubetydelige fattige Adelsmænd; Dampierre og Boucquoi ligeledes. Johan von Werth var en Bondedreng, General Beck en Hyrde, Stallhantjch var Sakai, og Feltmarskalk Aldringer var Kammer-tiener.“

Han sloitode, en stor, blank svensk Dragon traadte ind, lagde en reen hvid Damastes Serviet over den velbekiendte Kiste, satte en Flaske Viin og to grønne Glas derpaa, og gik igien. — „Den salig Frosken“, sagde Seisart, „vil fremdeles ikke tage det ilde op, at en reisende Soldat, der intet Sted har at helde sit Hoved til, atter tager sig nogle Friheder i hendes Nærværelse.“ Derpaa fyldte han Glassene med Rhinsviin, klinkede, og raabte: „Gustav Adolph leve! Ja, Albert! mit Ideal spoger ikke længer tomt i min Hieme, det er traadt klart ud i Virkeligheden, og Philisteriet har en Ende, i det mindste saalænge han lever. Alt, hvad der har Aande (det vil sige, hvad der har Aand), maa tiene ham.“ Han tomte sit Glas, og vedblev: „Hvad har ikke Gustav udrettet? Et bedre Menneſte lever ikke paa Jorden, og i Krigsvidenskaben har han bragt det videre, end nogen Dødelig for ham. Gustav Adolph leve, selv om han havde i Sinde at blive romersk Keiser!“

Jeg undrede mig ikke lidet over den Forandring, der var foregaaet med Seifart, og betragtede ham med en vis Verbodighed, som jeg ikke saaledes før havde følt for ham. Den store Knebelbart, han havde ladet sig voxe, flødte ham godt; hans Ansigt var mere mandigt og solbrændt. Munderingen sad overmaade smukt paa ham, thi han var bleven stærkere og fyldigere. Drikke havde han ogsaa bedre lært, skiondt han tegnede godt i Forveien. Deri var han sig endnu fuldkommen liig, at han, begejstret af sine Forestillinger og Meninger, altid alene vilde føre Ordet. Han brød sig heller ikke om at drikke alene; thi i sin Tales Jorighed lagde han ikke Mærke til, at jeg svigtede Skaalerne. Han fortalte mig Meget, og sluttede med de Ord: „Nu vil jeg ogsaa gjøre din Lykke. Til Soldat duer du eengang ikke; men hos os agter man ogsaa den Værde. Jeg har ofte spottet dit Slægtskab med Luther, men nu skal det hjælpe dig af Stovet. Kongen er en ivrig Lutheraner, og vil bestemt gjøre Noget for dig, naar han hører, du stammer ned fra den store Morten, skiondt kun i Sidelinie. Og nu god Nat! Min Hest vrinsker paa Kirkegaarden i den kolde Luft; jeg maa afsted. Vi ligge i Qvarteer tre Mile herfra paa et Naboslot. Der er ogsaa Kongen og alle Generalerne. Besøg mig i Overmorgen, saa vil jeg bringe dig til Hans Majestæt.“ Med disse Ord omfavnede han mig, og svang sig paa sin skionne Ganger. Dragonen fulgte ham paa en lignende; og som tvende Skygger fra Oldtiden floi de giennem Maanestinnen over Kirkegaarden med vaiende Hjelmbuße, og forsvandt i det Fierne.

Aldrig har jeg børstet og banket min gamle sorte Kiole, som hiin Morgen, da jeg skulde begynde min Vandring til Slottet, for at presenteres for den store Gustav.

En Fierdingvei fra Slottet traf jeg Soldater i Huse og Telte; de vare alle vel klædte, og forholdt sig rolige. Jeg troede, at de skulde gjort Nar af mig som en selle Degn; men da jeg havde viist en af de fornemste Officerer mit Skudsmaal, behandlede de mig med Agtelse som en geistlig Mand, og sagde mig, hvor jeg kunde træffe Ritmester Seisart, som boede i Nærheden af Slottet.

Jeg haabede, at Seisart skulde modtage mig med aabne Arme; men hans Ansigt var bedækket med Skyer. Da han saae mig, blev han endnu mere forstemt, og gik mig i Møde med de Ord: „God Dag, kære Albert! Var det i Dag, du skulde komme? Mig tykkes, jeg havde først bestilt dig herhid i Morgen. Dog lad saa være!“ sagde han venligere, i det han trykkede min Haand; „i Morgen havde du maaskee ikke truffet mig.“

„Hvad er der paa Færde, Seisart?“ raabte jeg forundret. „Er der steet en Ulykke? Er du falden i Unaade?“ — „Tværtimod,“ svarede han, „Kongen har viist mig en stor Naade, og gjort en ganske særdeles Undtagelse for min Skyld.“

Han lukkede Døren, og da vi vare ene, vedblev han sagte: „Hvert Menneſte har sin Dm. En stor Konge er ogsaa et Menneſte: Gustav har forbudt Dvekamp under Livsſtraf.“

Jeg vilde tale, men Seisart afbrød mig: „Ti stille, Albert! Jeg veed Alt, hvad du vil ſige. Som Degn holder du med Kongen, kan heller ingen Dvekamp lide, og finder, at han har Ret. Saaledes kan en Konge og en Degn tænke; thi en Degn tager det ikke ſaa noie med Point d'honneur'en, og en Konge kan ikke fornærmes paa ſlig Maade. Men lad det være, ſom det vil, Kongen har denne Gang gjort en Undtagelse, og tilladt mig at duellere

paa Liv og Død med Ritmester Soop; kun skal Kampen see i Riddersalen for Alles Dine, og Kongen vil selv være tilstede med sine Generaler. Men paa Galleriet komme ogsaa Borgerfolk, og der skal jeg strax skaffe dig en god Plads. Tag mig det ikke ilde op, at jeg endnu ikke har talt med Kongen om dig! Jeg havde i disse Dage fuldt op at giere med mine egne Sager. Seirer jeg, saa er der jo altid Tid nok til Sligt; gaaer jeg bag af Dandsen, saa vil du dog let som Luthers Udkom —" han smilede lidt, derpaa trykkede han min Haand alvorlig, og vedblev: „nei, i Sandhed, nu spaser jeg ikke; som Luthers Vtling vil du vorde Kongen mærkværdig, og han vil sikkert tage sig af dig.“

Han kaldte paa en gammel sachsisk Underofficer, og sagde: „Jorgen! du skal følge denne gode Mand op paa Galleriet! Sorg for, at han faaer en god Plads, hvor han kan see Alting, og ikke kommer i Trængsel. — Nu maa jeg klæde mig paa og pynte mig lidt; thi vi have fornemme Tilskuere.“

„Men siig mig, du forunderlige Menneſte,“ raabte jeg, „som lober saa lystig og forsængelig til en Dvekamp paa Liv og Død, som til et Skueſpil! hvad Ondt have I da egentlig gjort hinanden? Hvori bestaaer den store Fornærmelse?“ — „Han har ſkieldet mig ud for en Bindmager,“ svarede Seifart, „og jeg har igien kaldet ham en grov Dye. Nu ville vi dog see, om Dyen kan nedſtøde Binden med sine Horn, eller om Binden blæſer Dyen om.“ Med disse Ord forlod han mig, for at klæde ſig paa.

Jeg stod forſtenet. Den gamle Underofficer ſaae betænkeligt paa mig, tog ſig en Priis, og ſagde tørt: „Det kan han vel ikke begribe, Skolemeſter? Om det ſaa er mig, der dog er en Underofficer, ſaa kan jeg neppe ſaae det i mit

Hoved. Siig han mig, som en lærd Mand: hvoraf kommer det, at Barnet saaielden vil kaldes ved sit rette Navn? Jeg kiender nu min Herre et Aarstid; jeg har seet ham kæmpe i Striden, og Gud straffe mig, om han ikke bruger sit Sværd ligesaa godt, som sin Mund, og det er meget sagt. Thi det forstaaer sig, Forstand og Kundskaber har han; men noget Vindmageri er der ogsaa ved ham, det kan ingen negte mig. Og Ritmester Soop er upaatvivlelig en tapper Helt, han har endog engang reddet Kongens Liv; men der er intet Spørgsmaal, at han er en Grobian. Hvor har det nu altsaa kunnet frænke ham saa meget, at man kaldte ham en Dre?"

Tvekampen.

Jeg gik paa Galleriet med min gamle Underofficer. Der var allerede fuldt af Folk. Den kongelige Garde med lyseblaae Kiortler, med Brystpandsere af Staal, Hjærhielme og lange gule Klaphandsker havde allerede i to Rækker besat Salen, og deres skarpe Hellebarder blinkede paa hvide sorte Skafter.

Nu blev Salen lidt efter lidt fuld af Officerer. Pludselig blev det stille, en ærbodig Tausshed udbredte sig, Gloisdorene gik op, og mit Hjerte bankede hoit ved den Forestilling, at jeg nu for første Gang skulde see Gustav Adolph. En lang, mager Herre, men stærk af Legemsbygning, med en Ornenæse, hoi Pande og bukkede Dienbryne, traadte ind. I hans Ansigt varielden Kraft forenet med Venlighed; Skarpsind og Ild med dyb Tungsind. Han hilste høfligt

til begge Sider, derpaa gik han til den Plads, man havde anvist ham, og stod der med Armene over Kors, med Vinene nedslagne, uden at tage videre Deel i det Hele. — „Hvem er den fornemme Herre?“ spurgte jeg. „Det kan dog ikke være Kongen; Kongen, har jeg ladet mig sige, skal være en corpulent jovialst Herre.“

„Det er Kongens høire Haand,“ svarede gamle Jorgen, „den fortræffelige Gustav Horn, som i Slaget ved Leipzig stod ligeover for Tilly. Han er et ligesaa ædelmodigt Menneske, som en stridbar Kæmpe. En Stad (jeg har glemt dens Navn) skulde plyndres, fordi Commandanten havde været uforfæmlet mod Generalen. Da kom de skønneste Piger ud af Byen, grebe Horns Stigboiler, kastede sig paa Knæ, græd, og bade ham at skaae deres Hæd og deres Paarørendes Liv. „Siig hiint Riidhoved af Commandant,“ sagde den vakkre Horn, „at jeg ærer eders Taarer ligesaa høit, som jeg foragter hans Sværd!“ Og Byen blev reddet.“ — „Hvorfor er han da nu saa bedrovet?“ spurgte jeg. — „En hidsig Feber har nylig berøvet ham hans herlige Gemalinde og to velsignede Børn,“ var Svaret. „Men see! der er Rigskantsleren Drenstierne, som nylig er ankommen. Hvilken høvisk Ridder! Har I seet et aabnere Ansigt, ret hvad Italienerne kalde un viso sciolto, og hvad de selv saa fielden besidde? Ingen Cardinal Richelieu, ingen Macchiavelli, og dog klog som Fanden.“

See der den unge Hugaf, som iler ind med Hielmen under Armen, fordi det er ham for hedt — han der, som har Haarene kæmt ned over det Halve af Panden, efter de unge Herrers Maade nuomstunder, ikke stroget opad paa Loveviis, som paa Kongen og Rigskantsleren. Kiender I ham?“ — „Af,“ raabte jeg, „det er jo min naadige Fyrste, Prinds Bernhard af Weimar.“ — „Ja, det bliver med Tiden den

anden Gustav Adolph," sagde Jørgen. — „Hvo er den alvorlige Hovding," spurgte jeg, „som triner ind nu, og som Alle hilse saa venligt?" — „Ja, seer han vel, Skolemester!" sagde Jørgen, „det er just det Gode ved Krigen, at Dydigheden i den selv kan svinge sig i Beiret. Det er Oberst Stallhantsch, en Finlander. I sin Ungdom var han Tiener, nu er han Hertug Bernhard af Weimars Kammerat."

Nu hørte vi Hestetrampen ude i Gaarden, og der blev raabt Vivat. Jeg behøvede kun at vende mig om, saa kunde jeg overskue Gaarden, thi jeg havde Binduet i Ryggen. Der var en stor Trængsel af Menneſker; men Soldaterne gjorde ingen Plads, thi Folket veg selv ærbødigt tilſide, og ſtilte ſig ad. Jeg ſaae en ſtor Mand i en ny Kiortel af graat Klæde, han havde en grøn Fiær i Hatten, og red en deilig Skimmel. Ingen behøvede at ſige mig, at det var Kongen. „See kun, hvor langſomt han rider giennem Gaarden," ſagde Jørgen; „han er bange for, at Hesten ſkal træde paa de ſmaa Drenge, og han holder Haanden over Dinene, thi han er noget nærsynet." — „Kongen er ſlet og ret klædt," ſagde jeg. „Hans Hæſt er udmærket ſmuk." — „Det er hans Liebhaber," ſagde Jørgen. — „Og hvem", ſpurgte jeg, „er den bredſkuldrede Mand med det friſke brune Anſigt? Og dette ſmukke unge Menneſke i den ſorte Kiortel med Studenterkraffen? Han lader endnu neppe til at være ſyttten Aar gammel." — „Den ſtarke Mand", ſvarede Jørgen, „er den herlige Banner; et levende Krigsbanner i vilde Slagtummel. Den Ungersvend der", hvifkede han mig i Øret, „er Kongens Slegfredſon, Guſtav Guſtavſon, ſom han for ſit Ægteſkab har ſaaet med Margareta Cabeljau. Skade, at den Dreng ikke er Kronprinds af Sverrig; thi han har arvet meget af Faderens Ingenium. Han bliver viſt en

fortræffelig General. For det første, siger man, skal han endnu fortsætte sine Studeringer i Wittenberg."

Nu sad Kongen i Salen paa et noget ophøiet Sæde; omkring ham vare hans Rigskantsler og Krigshovdinge. Den lystige, skionne Marsch, som havde modtaget Kongen, ophørte, og paa hans Bink begyndte Musicanterne at blæse en Sørgemelodie, der sædvanlig blev hørt, naar en Officeer for en begangen Subordinationsfeil skulde strydes. Under Musiken blev der af Soldater baaret to sorte Liigkister ind, og bagefter gif en stor skummel Mand med blottet Hoved og med et sælt Ansigt. Ud af hans røde Kappe fremstak et blankt, bredt Sværd, som næsten mere lignede et chirurgisk Instrument, end et Vaaben. — „Hvad er det?" spurgte jeg forundret min gamle Ledsager, som hidindtil havde vidst saa god Betsed om Alting. Ligesaa nysgjerrig, som jeg, svarede han, uden at vende Blikket bort fra dette Syn: „Det er to Liigkister, og Manden der med Sværdet i den røde Kappe er Krigsprofossen, Skarpretteren."

Da Liigkisterne vare stillede hen i en Krog, og Boddelen traadt tilbage i Baggrunden, taug Musiken, og Kongen talte omtrent saaledes:

„Kiære Herrer og Benner! Det er Enhver af eder bekiendt, at jeg efter modent Overlæg med mit tro Raad og mine Krigshovdinge allerede for flere Aar siden under Livsstraf har afflaffet Dvekamp i min Hær. Duellen var nødvendig i Hedenold, da endnu ikke Land byggedes med Lov. Siden have Ridderne med sværmerst Elfskærdighed overdrevet dette, som saa meget Andet. Men vi skulle ikke efterligne deres Lyder.

Og dog see vi i Dag, at to bolde Helte lade sig forlede til en saadan Daarskab, og troe maaskee endog at op-

vække Beundring her, fordi de paa første Bink strax staae færdige til at knække Halsen paa hinanden.

Nu kunde det vel tyffes eder vægelsindet af mig, fiære Herrer! at jeg, som har forbudt Alle Tvekampen, dog gjør en Undtagelse med to Officerer, og tillader den endog i min egen Nærværelse. Men her indtræffer et besynderligt Tilfælde, som jeg vil gjøre eder deelagtig i. To Løfter binde mig, og modsigte hinanden. For at være Medvidere til dette synderlige Forhold, for rigtigt at kunne bedømme det, har jeg indbudt eder alle hid, paa det at I maae undskyldte mig paa bedste Maade. De tvende Ritmestere, Soop og Seisart, ville endelig dræbe hinanden. I kiende dem begge som tappre Mænd. Soop viste sig alt længst som Helt; han har i den polske Krig reddet mit Liv, dengang Sirot i Skiarmysjelen erobrede mit Hat — hvilken ugudelige Riætterhat, man siger, Østerrigerne have sendt til Loretto, for der at smykke den hellige Jomfrues Altar. Dengang slog jeg Soop til Ridder, og tillod ham engang at gjøre mig en Bøn, som jeg vilde opfylde. Hidindtil har han Intet forlangt, men i Gaar udbad han sig Tilsladelse af mig at duellere med Seisart. Den gode Seisart har lært at være Helt paa tydske Universiteter. Mit Løfte til Soop, ikke at afflaae ham en Bøn, kan jeg nu ikke bryde, min Lov kan jeg for hans Skyld ikke overtræde. Overtalelser og Grunde have ingen Magt over disse opbragte Mennesker. Lykkeligviis har jeg fundet en Udvei. Soop og Seisart ville plat ududvise deres Mandhastighed her i Salen og staae hinanden ihjel. Velan, det skee! Deres Ønsker skulle vordte opfyldte; saa har Ingen Noget at klage. Jeg vil selv være Dievidne til denne overordentlige Tapperhed og Uforsærdethed. Godt, mine Herrer! segter nu, til den Ene af eder bliver paa Stedet. Jeg har bestilt Krigsprofossen hid; i det Dieblif

den Ene ligger dræbt, hugger Skarpretteren i mit Paasyn den Anden Hovedet fra Kroppen med sit Sværd. Paa den Maade faaer Hver sin Billie, og jeg har ingen Lov overtraadt."

Her taug Kongen, Sørgemusiken begyndte paa ny, Liigfisterne bleve flyttede nærmere, Skarpretteren traadte frem, og blottede sin forfærdelige Glavind.

I dette Dieblik saae jeg de tvende Modstandere kaste sig for Kongens Fodder og bede om Naade.

"Mig have I Intet at bede om," sagde Kongen, "da Alting var roligt igien; „thi naar I ikke kæmpe sammen, saa har Skarpretteren her Intet at giøre." (Han gav et Bink, og Boddelen begav sig bort giennem en Bagdør.) „Men ville I atter som Christne vinde Agtelse af denne hæderlige Forsamling — o, saa forglemmer alt Nag, og omfavner hinanden som Venner!"

Fienderne laae i hinandens Arme. Kongen opløstede sine stærke foldede Hænder mod Himlen, en Overste gav Musicanterne Tegn, da istemte Zinker, Basuner, Trompeter og Pauker en from Kirkesang om Forsoning og Broderkærlighed. Jeg horte Kongen, Drenstierne, Horn, Banner, Stallhantich, Bernhard af Weimar, Garderne og Soldaterne, alle istemme reent og tactfast. Kongens skionne Bas trængte lydeligt igiennem Choret. Vi oppe paa Galleriet vovede ogsaa at synge med. Gamle Jorgen fik sin Psalmebog og sine Kobberbriller ud af Lommen, og med snøvlede, skælvende Stemme brølede han med, medens Taarerne trillede ham ned ad de runke Kinder. Det vilde Kampeoptrin havde forvandlet sig til en from, høitidelig Gudstjeneste.

Lykke.

Efter denne Begivenhed begav jeg mig atter til Seisfarts Bopæl. Leende og fiæk kom han mig i Møde, rakte mig lystig Haanden, og raabte:

„Naa, ikke sandt, Albert? det var dog engang en deilig moralsk Comodie, endnu bedre end Narrefødslerne hos Ridder Knaufdegen? Alt dette, fiære Barn! har jeg nu ladet indrette, blot for at giøre dig en Fornøielse, at du paa een Gang kunde faae et Blik over det Hele, og hurtig sætte dig ind i vore Forhold her, hvad ellers vilde bleven dig vanskeligt som Degn over en lille Menighed. Spillede Kongen ikke fortræffeligt? Det er virkelig vor allerbedste Acteur.“ — „Han har ikke spillet, Seisfart!“ raabte jeg; „han var Sandheden selv.“ — „Nu ja,“ vedblev hiin, „det er just det, jeg mener. Et godt Spil kan ikke undvære Natur. Især var det Indfald med Skarpretteren allerfiæreste. Det havde ingen Anden saa let gjort ham efter. Saadanne Gaver maa man være født med.“

Og nu, min Søn!“ sagde han, i det han tryffede min Haand, „bliver du hos mig. Jeg har bestilt et lille Aftensmaaltid, under hvilket Dgen og Vindmageren agte at drikke Forliig. Vil du nu bidrage din Skierv med dertil, saa digt os en lille Bise derover! Du kan jo rime. Men lad den for Guds Skyld være lystig, at Vinen og Venfabet desto bedre glide ned, og at ingen af Delene, som Moral og Stov, komme os i Brangstruben!“

Jeg lod mig ikke bede to Gange. Han luffede mig inde, da han havde givet mig Pen, Blæk og Papir; og jeg skrev følgende Bise, som de Herrer Officerer om Aftenen

sang med lydelig Latter, da Bacchus havde gjort det Bedste
i Forveien.

Oxen og Binden.

Er Oxen ei et ædelt Dyr?
Vi eie selv en Asa-Tyr
Med Ræmpehorn i Stiernen.
Dog stanger han ei blot med Horn,
Men endnu meer med — Hiernen.

Og Binden — vækker den Foragt?
Vel iler den i Flaggerdragt
Hen over Skov og Moser;
Snart hvirvler den i Vintersnee,
Snart vifter den i Roser.

Med Binden Oxen ingentid
Kan dog indlade sig i Strid;
Hvi vil han den da hade?
Thi stanger Oxen hen i Bind —
Det kan ei Binden skade.

Og blæser Bind mod Oxs Bom,
Den blæser dog ei Oxen om;
Det hjælper ei at true.
Thi Oxen bær en dygtig Pels,
Og faaer saa let ei Snue.

Men begge giøre Bonden fry:
Henblæser Binden Regnens Sky,
Da trives Græs i Enge;
Selv Oxen hoit i Klover gaaer
Paa spraglet Blomstervænge.

Forliges, Dre! da med Vind,
 Fornøier altid Bondens Sind,
 Lad steds ham Lykken friste.
 Men gjør til Dre sig en Frø,
 Gid den af Binden briste!

Bisen behagede. Den blev hurtig bekiendt i Leiren, og kom ogsaa Kongen for Dre. Allerede næste Dag lod han mig kalde.

Jeg var ganske elendig til Mode, og vidste i min Besippelse hverken ud eller ind. Jeg spurgte Seisart, om han kunde skaffe mig nogle bedre Klader; men han svarede: „Albert! det forstaaer du dig nu atter slet ikke paa. Just i denne luslidte, lurvede Degnekjole maa du træde for Kongen; og som Ven raader jeg dig, endnu undervejs at rive nogle flere Huller paa Albuen. Smukke Klader seer Kongen nok af, dermed tiltrækker du dig ikke hans Opmærksomhed; men du maa optræde i dit eiendommelige Costume som den store Luthers Afkom, der er kommen til Afters og paa Knæene. Det vil vække hans levende Deeltagelse, og inden Sol gaaer ned, vedder jeg, har han ladet dig istandsætte og nyt overtrække.“

Mine Knæ stielvede, da jeg gik op ad Slotstrappen, og Jorden bævede under mine Fødder. Det hjalp lidet, da jeg saae den store Urolighed, der var i Gaarden med Indpakkelsen og Bognlæsningen. Jeg erfoer, at Kongen vilde rejse strax, og tænkte med lettet Hierte: „I denne Hurlumhei lægger han vel ikke synderlig Mærke til dig. Audientsen vil kun vare kort.“

Jeg blev fort ind i Kongens Gemak, hvor han grundende gik op og ned ad Gulvet, og dicterede en Secretair Noget. Den tiensshavende Officeer, som indbragte mig,

meldte med det samme, at Rigs-kantsleren strax vilde komme. — „Na, hent mig dog Gustav Gustavson!“ sagde Kongen. Derpaa vendte han sig til mig, og spurgte: „Eft du den unge Degn, Luthers Vtling, Seifarts Ven, der i Gaar digtede den lystige Bise?“ — Jeg bukkede dybt, og svarede skielvende: „Ja, Eders kongelige Majestæt!“ — „Nu, vær kun ikke bange, min Son!“ sagde han venligt, i det han klappede mig paa Kinden; „seer jeg da saa forfærdelig ud?“ Han betragtede mig med et sandt Faderblik, hvori den hele store Siæl aabent viste sig, og strax var al min Frygt forsvunden. „Alf nei, Eders Majestæt!“ svarede jeg; „men man kan ogsaa skielve af Glæde.“ — „Hvor nær er du i Slægt med Luther?“ spurgte han. — „Alf, det er langt ude,“ svarede jeg. „Jeg stammer ned paa mødrene Side fra en Broder af ham.“ — „Du har et ærligt, aabent Ansigt,“ vedblev Kongen, for endnu bestandig at sætte Mod i mig, „for saavidt ligner du Luther; men Luther var ikke smuk, og du har jo ret et Pigeansigt. Kan vel endog blive rød, som en Jomfru?“ — „Det rører mig dybt,“ svarede jeg, „at Eders Majestæt saa nedladende taler med et stakkels Menneske.“ — „Hvo der har Aand, Hierte og Ungdom,“ svarede Kongen, „er ingen Stakkell. Jeg vilde gjerne gjøre Noget for dig, men har ingen Tid til at opholde mig længer her. Du er opdraget i en lærd Skole, men har endnu ikke besøgt noget Universitet; til Degn er du for god, du maa blive Præst, ligesom Luther. Havde du vel lyst til at følge med min Son til Wittenberg, og have det der saa godt, som han?“ — Jeg stod som forstenet. Den skionne Yngling, som jeg havde seet i Gaar, traadte ind. — „Gustav!“ sagde Kongen, „mit kiære Barn! jeg maa nu forlade dig.“ De omfavnede hinanden, græd hierteligt, og ginge ind i Sideværelset, for at overlade sig til deres Følelser.

Midlertid stod jeg ene og forlegen i Selskab med den stolte Skriver, som flere Gange maalte mig fra øverst til nederst med et foragteligt Blik. Jeg frammede min Hat, og ønskede Kongen tilbage, med hvem jeg allerede havde gjort Bekjendtskab. Min Stilling blev endnu piinligere, da Rigs-kantsler Axel Oxenstierna i det samme traadte ind, satte sig ned, og ventede paa Kongen. Skriveren rakte ham nogle Papirer; han giennemsaae dem flygtigt, rynkede Panden, og spurgte, i det han gav dem tilbage, paa Svensk (hvad jeg dog kunde forstaae lidt af): „Er Abo endnu altid syg? Kan han ikke snart arbeide igien?“ — „Aa jo,“ svarede Skriveren, „han kommer i Morgen. Er Eders Excellence ikke fornøiet med mit Arbeide?“ — „Nu,“ svarede Rigs-kantsleren, „jeg er engang vant til Abo, han forstaar bedre at føie sig efter min Maade.“

Jeg havde imedens ikke vovet at hilse Kantsleren; det undrede ham maaskee, og han spurgte Skriveren paa Tydsk: „Hvem er det unge Menneske der? Hvad vil han?“ — „Det er den Degn, strenge Herre!“ svarede Skriveren hurtigt med et ondskabsfuldt Smil, „som har gjort Visen i Gaar om Oxen med Horn i Panden, eller hvad det var.“

Nu løb det mig koldt ned ad Ryggen. „Herre Jesus!“ tænkte jeg, „du har taget Rigs-kantslerens og General Horns Navne forfængelig; nu staaer du for ham, hvad vil der blive af?“ Kantsleren, som strax mærkede min Angst, og indsaae dens Grund, gav sig høit til at lee, reiste sig, lagde sin Haand paa min Skulder, og sagde, i det han, ligesom Kongen, strax indgød mig Fortrolighed: „Saa sandt jeg lever, min ærlige Ven! I har sagt mig en sand Compliment, at min Oxenstierna ikke blot stanger med General Horn, men ogsaa med sin egen Hierte. Tak skal I have for den lystige Spas, den har ret gottet mig. Tag denne

Skuepenge til min Grindring!" Med disse Ord rakte han mig en stor Sølvmynt, som Kongen nylig havde ladet slaae til Minde om Seieren ved Leipzig.

Kantsleren blev kaldet ind til Kongen, og jeg stod atter alene med Secretairen. Men da jeg alt havde saa store Patroner ved Hoffet, vovede jeg at møde hans stolte Blik med temmelig Vigeagtsomhed.

"En deilig Indretning!" brummede han i Skægget. "Man behøver blot at smorre en elendig Bise sammen, saa bliver man og saaer man, jeg veed ikke hvad. En Anden kan slide sig træt fra Morgen til Aften med solide Forretninger, han kommer aldrig videre, og saaer endogsaa Næser oven i Riobet."

Jeg noiedes med sagte at nynne de to sidste Linier af min Bise:

Men gjør til Dye sig en Frø,

Gid den af Vinden briste!

"Hvad, for tusind Dæmle! understaaer han sig?" raabte den opbragte Skriver; „synger og trallarer han i Kongens Cabinet?"

Nu kom den tjensthavende Officeer, som havde bragt mig ind, og bad mig følge sig; han vilde skaffe mig Reiseklæder, thi om en Times Tid skulde jeg kjøre med den unge Gustav til Wittenberg. — „Ja men, min gode Herre!" sagde jeg i min Enfoldighed, „hvordan kommer jeg ud af det med min gamle Præst, naar jeg forlader ham uden Afsted og Orlov?" — „Det vil Kongen nok bringe i Rig-tighed," sagde Officeren smilende; „jeg vil strax dictere Skri-veren her et Brev, hvori jeg skal stille eders Sag i det bedste Lys." — „Ogsaa det endnu!" sukkede Skriveren, og bed i Pennen.

Triumpherende fulgte jeg Officeren, men glædte mig dog over strax igien at forlade Hoffet, hvor man ei et Dieblif kan bestraales af Naadens Sol, uden tillige strax at forfølges af Misundelsens Myg.

Ulykke.

Med den herlige Yngling Gustav Gustavson drog jeg til Universitetet i Wittenberg, og levede der et Mars Tid med ham, uden at det egentlig kom til Venstabs mellem os. Dertil vare vi alt for forskiellige. Som Søn af den store Gustav, skiondt af uægte Fødsel, agtede jeg ham langt over mig; ogsaa var der uagtet hans Godmodighed en vis Storsagtighed ved ham, som jeg har fundet hos de fleste Adelige, som jeg gierne undskylder, men min Natur har aldrig kunnet fordrage den, thi jeg var ogsaa stolt, og trak mig let tilbage, naar man ikke kom mig i Mode. Han var nogle Aar yngre, end jeg, kiendte endnu aldeles Intet til Verden, men var meget lærdere. For at smigre hans store Fader, gjorde man ham strax til Universitetets Rector. Han opførte sig med Anstand, selv med Bestedenhed, i dette Embede, og holdt ved Tiltrædelsen af sit Rectorat en smuk latinsk Tale, som blev rost af de største Philologer. Med alt det var en Syttenaars Rector Magnificus et selsomt Syn; ogsaa mærkede jeg ret godt, at han egentlig slet ikke var skabt til Bogen. Soldaten tittede frem overalt giennem den unge Rector Magnificus. I hans Bærelse hang Floretter, Sværde og Hielme mellem Qvarter og Folianter; og i Stedet for et Skriverbord brugte han sædvanlig et Par store Pauker med irrede Kobber-

fiedler, paa hvilke han ofte øvede sig til langt ud paa Natten, saa at, mens hele Wittenberg sov, man endnu kunde høre Rector Magnificus paa sit Kammer slaae Paufer og blæse i Trompet. Altid havde han Lyst til at segte, og heri kom ham Ingen nær i Færdighed. Ogsaa brødes han gierne, for at vise sine usædvanlige Kræfter. Af ungdommelig Forsængelighed forekastede han mig tidt, naar jeg ingen Deel vilde tage i de underlige Øvelser, at jeg intet Mod havde. Intet i Verden kunde ærgre mig mere. En hoi Modme farvede mit Ansigt, og jeg skielvede af Harm; men da det var min store Belgiorers Søn, tvang jeg mig, for ei at sige ham Ubehageligheder, og nøiedes tilsidst med at bede ham om at lade det være. „Krænk mig dog ikke, kiære Herre!“ sagde jeg eengang, „med at beskylde mig for Feighed. Menneftets Mod er forskielligt. Hvorledes kan en dyb Gressfølelse være til uden Mod? Maaskee har jeg ikke, som J, det siebliffelige frigerste; men der horer ogsaa Mod til at tænke og opfinde noget Nyt og Gget. Der gives ogsaa et aandeligt Mod. Troer J ikke, Luther havde Mod?“ — „Ei!“ raabte han, „det skulde jeg mene, da han red til Worms til Diævlene og Tagstenene.“ — „Nu ja,“ svarede jeg, „med Sværd i Haand derimod vilde han gjort sig latterlig.“ — „Og hvilken af disse to Sorter Mod har da min Fader?“ spurgte han mig fristende. — „Han har dem begge,“ raabte jeg; „han er ligejaa god Borger, som Adelsmand, thi han er en sand Konge, og denne bør forene alle Stænder i sin Person.“ — „Det er sandt,“ svarede Gustav, „min Fader er Alt. Gustavus er et Anagram af Augustus. Han forener Alting i sig.“ — „Han er langt større, end Augustus,“ sagde jeg; „Augustus var ikke stor.“ — „Hvordan?“ spurgte han forundret, „finder J ikke, at Keiser Augustus har været stor? Troer J, at J kunde være

en Augustus?" spurgte han mig spodsk. — „Gud bevares," svarede jeg, „dertil har jeg hverken hans glimrende, eller hans flette Egenstaber."

Naar den unge Gustav fik Breve fra sin Fader, forelæste han mig dem altid, og vi fulgte jublende den herlige Seiervinder paa sine Tog. Da Faderen beskrev ham sit hoitidelige Indtog i Augsburg, hvordan han pludselig havde faaet Lyst til at dandse, og gjort et Bal for de smukke Døtre af den Fuggeriske Slægt samt andre Patricierfamilier, hvordan de havde faaet sig et Svingom, baade paa Engelsk og Tydsk — da kastede Sonnen Cicero de officiis, som han just stod med i Haanden, ud af Vinduet i Gaarden i en stor Vasterballie, og raabte ynkelig: „Nei, det er for galt! Han faaer sig et Svingom med de nydelige sydtyske Piger hver Aften; og jeg Ulykkelige maa imidlertid sidde her og læse i Cicero de officiis!"

Slaget ved Lützen var nær. Alle haabede, at Gustav vilde fælde Wallenstein; jeg havde saa gierne deelt dette Haab, men en dunkel Anelse betyngede mit Bryst. Jeg var nærværende med flere Professorer, da Sonnen fik den skrækelige Efterretning. Brevet var ikke fra Faderen, som sædvanlig, men fra Oxenstierna, og forseglet med sort Lak. Ynglingen aabnede det, blegnede som et Liig, men stialv ikke. Uden at forandre en Mine, læste han det til Ende; derpaa sagde han med kvalt Røst: „Glæder eder, mine Herrer! Protestanterne have seiret, den fiendtlige Hær er ødelagt, Wallenstein har tabt Slaget, og er flygtet som en Riding. Kun een Mand er falden paa svensk Side." Med disse Ord strømmede Taarerne ham ned over Kinderne, han styrtede ud af Døren og ned ad Trappen. Vi søgte efter den ulykkelige Son, og kunde længe ikke finde ham. Endelig horte vi, at han selv havde indspærret sig i Carceret,

for at have No, at Ingen skulde see ham græde. Der blev han fire og tyve Timer, uden at nyde det Mindste. Kun Bægteren hørte ham tale høit, kalde sin Fader ved Navn, og jamre sig.

Derpaa fremtraadte han atter, bleg som en Dødning. Mange Haarlokker havde han fortvivlet revet af sit Hoved, ogsaa vare to Knoer paa den høire Haand stærkt saarede, uden at han vidste det. „Vil du følge med mig, Albert?“ spurgte han. Han aabnede et Skab, hvori der hang en fuldstændig Rustning, og raabte: „Nu, Fader! gaaer jeg ogsaa i Krig. Jeg vil træde i dine store blodige Fodspor, jeg vil træffe din Morder.“

Vi begave os paa Beien, og hørte, da vi kom til Grimma, at Liget vilde indtræffe der om Aftenen, og at Dronning Maria Eleonora, som havde fulgt Kongen til Tydskland, reiste med, for at bringe hans Levninger til Sverrig. — „Saa“, sagde Gustav alvorlig og tankesuld, „maae vi blive her incognito. Jeg vil ikke see hende, og hun skal ikke see mig for første Gang ved min Faders Liig.“

Som Studenter fra Wittenberg leiede vi os et lille Kammer i den største Gade, temmelig dyrt, thi Byen var allerede fuld af Mennesker, især i de Gader, hvor Liget skulde igiennem, for at sættes i Kirken den Nat. Her vare vi da bag Vinduesgardinerne Vidner til det hele Optrin. Forestiller eder det stakkels unge Menneskes Tilstand, da han giennem en Gardinridse saae den af Ryttere omgivne Bogn, der temmelig hurtigt kiorte hen til Kirken; Dronningen var steget af i Herberget. Men Bognen kunde dog ofte kun komme langsomt frem, da Gaden var fuld af Mennesker, som kastede sig paa Knæ ligesom Hestene, strakte Hænderne op mod Bognen, og raabte hulkende: „Gud velsigne dig, du ædle Gustav Adolph! i sin Himmel, du vor anden

Luther! du Lutheranernes Fader, Bessiermer og Redningsmand!" Da græd de gamle Knebelbarter, som fulgte Bognen, Veteranerne, som havde gjort Krigstogene med Gustav, og hvis kraftige brune Ansigter fast alle vare smykkede med Kresarr. Gustav Gustavson og jeg fastede os begge med foldede Hænder ned paa Gulvet bag Gardinerne, og bade med Folket.

Saa snart det mørknedes, gik vi den stormfulde November-Eftermiddag hen til Klokkeren ved Kirken, og forlangte, han skulde lukke os ind. Han svarede, at han umulig kunde seie os i vor Begiæring; der havde allerede været saa mange, som han havde maattet aflaae det, thi det var ham strengelig forbudt at indbringe Nogen i Kirken.

"J skal ikke blot aabne mig Kirken, men ogsaa Kisten," raabte Gustav med Tordenrøst; "thi jeg er hans Søn, og vil see min Faders Liig."

Saa snart den forfækkede Mand hørte det, løb han hen for at giøre Anstalter, og det traf sig saa, at netop Ritmester Soop havde Commando ved Kirkevagten. Saa snart han kiendte den unge Gustav, gav han strax Befaling at aabne Kirken og Liigkisten.

Men, af! — af den store Gustav Adolph var Intet meer at see. Hans opsvulmede blaa Ansigt havde Saarene og Døden gjort ganske ukiendeligt.

Sonnen stirrede længe paa de forstyrrede Levninger; derpaa spurgte han nedslaaet: "Er dette Cadaver der virkelig min store Fader? Er det Alt, hvad der er tilbage af ham?" — "Nei, ved Gud," raabte Soop, "hans u dødelige Værelse er hoit ophoiet over Tidens Odelæggelser." — Da opdagede Sonnen Faderens høire Haand, som endnu var heel og usforstyrret. Han bedækkede den med Ryk, og raabte: "Nu kiender jeg ham igien. J have ikke bedraget mig, ikke løiet

mig Noget for. Her er den Haand, som har slaaet Tilly og Wallenstein, som har ført Redningsværket i Tydskland for den luttrede Christendom. Kiende I endnu denne kraftige Heltehaand med den mægtige Tomme, med de lange stærke Fingre, de skønne store Negle? den Haand, der lige saa mandhaftig krystede Sværdet, som den barnligfromt soldede sig for Gud den Almægtige; denne Haand, hvormed han for sidste Gang gav mig den faderlige Velsignelse!"

En dyb Taushed herskede. Sønnen laae længe maalløs ved Siden af Kisten, trykkede den blege Haand til sine Læber, og bad sagte. Derpaa stod han op, og gik bort, udmattet og taus. Laaget blev atter af Veteranerne lagt over Kisten. Alle fulgte langsomt med ud af Kirken.

Da jeg, henstukken i bedrovelige Tanker, atter oploftede mine Dine, saae jeg Ritmester Soop gaae ved min Side. — „Hvordan gaaer det Seisart?“ vovede jeg at spørge. — „Han er falden i Slaget,“ svarede Soop. — Jeg taug, og fulgte Ritmesteren ud paa Gaden. Hvad var Seisarts Tab mod den store Gustavs? Og dog — han havde været min Ven, og jeg offrede ham mine Taarer.

Øland.

Jeg blev i Wittenberg til 1635. Jeg vil ikke dvæle ved at berette eder mit Dagværk: hvor ofte jeg besøgte Luthers Grav, hvor gierne jeg gik i de Universitetsbygninger, hvor han havde havt sin Virkefreds, i de Høresale, hvor han havde holdt Forelæsninger som Professor. Imellemstunder, naar Ingen var tilstede, besteg jeg Cathedralen, hvor den

store Mand havde staaet, og holdt mig selv begeistrede Taler. Mine Benner kaldte mig for Spøgs Skyld Klosterbroderen, fordi de troede om mig, at jeg med samt min Godmodighed var doven.

Hvad det Sidste angik, kunde de vel have Ret, skiondt ikke paa den Maade, de meente. Jeg sølte et practist Talent vaagne i mig, som ikke slog ind ad den videnskabelige Wei. En Snedker kom ofte i vort Gymnasium, hans Haandværk fornøiede mig; jeg leiede mig en Høylebænk, og medens de Andre oppe i Auditoriet disputerede paa Latin om philosophiske Spidsfindigheder, lærte jeg at forfærdige Stole, Borde og Skabe nede i Værkstedet. Da det gik saa godt fra Haanden med det bløde Træ i den kolige Luft, vovede jeg mig ogsaa til det haarde Jern i den brændende Jld. Jeg besøgte Smeden i Nærheden, og skiondt jeg ikke gjorde store Fremstridt hos ham, lærte jeg dog at bruge Hammeren, at smedde Søm og Spiger, hvilket siden er kommen mig til stor Nytte.

Tilslidst tabte jeg Lysten til at være i Wittenberg; jeg vilde see mig noget mere om i Verden, og længtes atter efter Eventyr. Jeg fik Lyst til at rejse Nord paa. Gustav Adolph og hans Søn havde gjort mig Sverrige fiart, og man sagde mig, at det ikke vilde være mig vanskeligt, at gjøre min Lykke der.

Jeg reiste paa et lille Fartoi fra Danzig til Calmar. En Storm nødte os til at ankre ved Oland. Her fik jeg Koldsfeber, vovede ikke at drage videre, og maatte blive flere Uger i en Landsby. Bonden var en velhavende Mand; man behandlede mig godt, jeg havde ogsaa for det første saa mange Penge, at jeg ikke behøvede at tage mod Belgierninger. Men jeg kunde ikke blive af med Feberen. Der var ingen Læge paa Den, og han fra Calmar duede heller ikke

stort. Jeg beholdt altsaa min Feber, der tilsidst udmattede mig saaledes, at jeg maatte frygte, en anden farligere Sygdom vilde afloje den.

I denne Tilstand trostede mig en ung, smuk Tienestepige, stærk og rank og meget blond. Hun elskede Sønnen i Huset, og han igjen hende. Men Forældrene vilde ikke vide Noget deraf, fordi Pigen var fattig. Det stakkels Barn vartede mig samvittighedsfuldt op i min Sygdom, betroede mig sin Kummer, og det hushalede mig, at yttre den trofaste Siæl min Taknemmelighed og min inderlige Deestagelse i hendes Skiebne med enkelte Ord og Tegn. Det varede ikke længe, før jeg kunde saa meget Svensk, at jeg næsten forstod hende. Hendes Kiæreste var reist til Danzig med en Ladning Kalkstene; thi Indvaanerne her paa Dens vestlige Kyst leve især af deres Kalksteenshandel med Danzig, Riga og Reval. Jeg beklagede meest den gode Sara, fordi hun altid maatte gaae saa langt efter Vand. Thi da Jordbunden er stenet der, kan man ingen Brønde grave, men maa nøies med de sparsomme Kilder, der danne sig af Regnvandet, og sive ud giennem Biergridserne. Derfor er ogsaa Engen plaget med saadan en Tørre, at Engene tilsidst blive ganske mørkebrune. Desuagtet elskede Sara sit Hiem hoit, og fortalte mig tidt om de nydelige Harer og smukke Hiorte, der løbe over Beien, naar hun gik til Kilden, og om de utallige Nattergale og andre Sangfugle, som om Sommeren sang i de tykke Tornebuske.

Gengang kom hun ganske veemodig hjem fra et Bryllup i Nabolaugst. Hun fortalte mig, hvordan Brudgommen havde redet foran Præsten; derefter var Bruden kommen til Gods med Brudepigerne. Veiret var slet, det støvregnede, og undertiden havde de været nødte til at vade giennem det stigende Søvand paa Strandbredden til op over Anklerne;

men det havde de slet ikke brudt sig om, og Sara var endnu ganske varm. De havde nemlig lobet stærkt; thi jo hurtigere Bruden løber til Kirke med sine Jomfruer, desmere æres hun.

Saras Kiæreste kom hjem, og havde gjort en fordeelagtig Handel; men da han hørte, Pigen havde sagt op (formodentlig for at forekomme Herflabet), og agtede igien at begive sig hjem til sin gamle Moder, blev han meget bedrøvet.

Jeg laae i en aaben Alkove, som vendte ud til en rummelig Stue, der var bestemt for fremmede Gæster. Kun der fik den gode Knos Lov at tale med sit Hjertes Hersterinde om Aftenen. Thi hun vidste, at jeg ikke sov saa tidligt; jeg var indviet i Hemmeligheden, og kunde ikke forlade Sengen. Saaledes vare de Elskende alene, og ikke alene, hvad netop Pigerne altid saa gjerne ville. De flammedes bestandig. Han vilde have, at hun skulde sige: „Jeg elsker dig“, og give ham et Kys; men det vilde hun ikke, siden Forældrene endnu ikke havde samtykket. Erik var utrokelig; snart græd han, snart blev han vred, og bandte store svenske Eder, snart bad han om Forladelse, og overtalte, men det hjalp altsammen ikke, og skiondt Pigen blussede for ham, som en Rose, vilde hun dog ikke sige: „Jeg elsker“, men kun: „Jeg holder af dig“. Heller ikke turde han kysse hende paa Munden, men kun paa kinden.

I sin Fortvivlelse kom han engang ind til mig i den mørke Alkove, just som jeg havde et stærkt Feberanfald, saa at Lænderne klappede mig i Munden, og spurgte: „Er det ikke en afføielig Kulde, Herr Magister? Hun vil ikke sige: „Jeg elsker dig“, og ikke give mig et eneste Kys.“ — „Åh, kiære Børn!“ sukkede jeg skælvende under Dynen, „værer dog ingen Daarer. Nyder i Ustyldighed og Glæde

eders unge, friske Liv! Naar den hvide Beenrad kommer med sin Lee, klapper med Tænderne, som jeg nu, og viser eder det udrundne Timeglas, da er det forilde."

Det virkede. Et slikt Drakelsprog af en Doende (saaledes saae jeg i det mindste ud) helbredede pludselig Sara for alle knibste Betænkkeligheder, og bragte hende tilbage til Natur og Villighed. Hun omfavnede Erik, sagde: "Jeg elsker dig", og deres Læber mødtes. I dette Dieblif gif min Feberfulde over i en brændende Hede.

Det var en forfærdelig Nat. Stormen rasede, og jeg kunde høre Brændingerne syde mod Klippen. Frygtelige Bindstød hylede over Mark og Skov. Det kom mig for i Drømme, som om en stor Redningsengel, en Cherub med seg uhyre Vinger (saaledes som Ezechiel beskriver ham), kom os til Hielp giennem det øde Firmament. Men da han kom nærmere, forfærdedes jeg over hans uhyre Størrelse, og krob under Dynen.

Jeg vilde vende mig i Sengen, da tørrede en venlig Haand min Pande, og en Stemme spurgte: "Hvordan gaaer det, Herr Albert? I har atter været stærkt angrebet." — "Ak, Sara!" gispede jeg, "er du der? Hvor er Erik?" — "Han er gaaet i Seng for længe siden," svarede hun. — "Har du seet Engelen?" spurgte jeg. — "I har haft en svar Drøm," sagde Sara, "og jeg nænte ikke at forlade eder i denne Tilstand. Nu haaber jeg, Feberen har udraset for denne Gang, og jeg vil ogsaa gaae hen at lægge mig. Det er et forfærdeligt Veir. Gud forbarme sig over de stakkels Menneſter, der ere paa Soen i Nat! Gud ſkee Lov, vi have Erik paa det Torre!" Med diſſe Ord tog hun Lyſet, og forlod mig. Jeg ſaldt i en vederqvægelig Slummer.

Skibbrudet.

Jeg vaagnede silde om Eftermiddagen, Beiret var smukt, Solen skinnede ind ad Binduet. En varm, kraftig Mandfolkehaand tog omkring min, og solte min Puls. „Nu har han ingen Feber meer,“ sagde en klar, mandig Røst paa Tydsk; „men han maa have været stærkt angrebet, thi Pulsen slaaer mat.“ — „Hvordan skal vi dog faae det arme Menneske helbredet?“ hørte jeg Sara medlidende spørge. „Han har længe brugt Medicin, men der vil intet hjælpe.“ — „Lad mig see eders Chinapulvere!“ — Sara bragte ham nogle, han aabnede Papiret, lugtede til Pulveret, smagte derpaa, og sagde: „Det troer jeg nok. Med Birkebark helbreder man ingen Koldfeber. Jeg skal skaffe jer nogle ægte Chinapulvere. Den Syge lader til at være en ung Mand af god Constitution, han kommer sig snart.“

Da han saa havde talet, gik han. Jeg betragtede Sara med Forundring, og sagde: „Min Gud! hvo er dog den gode Mand, som har indgydt Haab og Mod i min Siæl?“ — „Han var selv i Livsfare for nogle Timer siden,“ svarede hun. „J har sovet, og veed ikke, hvad der er skeet. Et Skib med mange fornemme Herrer er strandet i Nat paa vore Kyster. Over hundrede Mennesker ere indquarterede rundt omkring her i Byerne. Lykkeligviis er Skibslægen her, og han vil vist snart bringe jer paa Benene igien.“

En gammel graahardet Somand havde imidlertid sat sig ind i Stuen ved et Glas Brændeviin og noget Smørrebrød.

„Hvad ere I for Folk, min Ven?“ spurgte jeg nysgierrig. — „Vi ere Holstenere,“ sagde Baadsmanden, „og skulde bragt Hertug Frederik af Holsteen-Gottorps Gesandt-

flab fra Lübeck til Neval. Fra Neval agte disse Herrer at fortsætte Veien til Persien til Hest."

Jeg spurgte om Gesandternes Navne. — "De hedde Dag og Nat," sagde Baadsmanden leende. — "Dag og Nat, det er jo en gammel svensk Familie." — "Det forstaaer sig, Dag og Nat er den ældste adelige Familie, thi den blev til i Skabelsens første Tid. Men det er ikke saadan meent: jeg kalder de to Gesandter saa, fordi de ere saa forskiellige, som Natten og Dagen. Crusius er aaben og venlig, Brüggemann skummel og mørk. Men der kommer en Herre, af ham kan I faae bedre Bessed."

Bærten traadte ind med en anseelig midaldrende Mand. Den Fremmede var sort klædt, bar en stor hvid rund Paryk, og oven paa den en lille Floiels Hætte. Han havde et kraftigt Ansigt, just ikke smukt, men meget ærligt. Et kort Skiæg bedækkede hans Overlæbe. "Det er Legationsraaden og Secretairen Herr Adam Olearius," sagde Baadsmanden, "en lærd Herre, som agter at opskrive denne Reise og give den ud paa Prent, naar han lykkelig er kommen hjem igien." — "Og den unge Mand," spurgte jeg, "som nylig var hos mig, det er Skibslægen?" — "Fanden heller, det er Poeten, Truchsessen, Hofjunkeren, den lystige Paul Flemming." — "Hvordan?" raabte jeg forstræffet, "det er en Poet, som vil fordrive mig Koldfeberen?"

Her traadte Lægen ind i Stuen. Da Herr Olearius hørte, der sov en Syg i Alkoven, vinkede han ad de Andre, og listede sig sagte paa Tærne ud af Døren, for ei at vække mig. De Dvrigte fulgte hans Exempel, og lode mig ene med Lægen og Poeten.

Lægen gav Digteren Ret i, at jeg under et ordentligt Tilsyn snart vilde komme mig. Han lagde flere smaae hvide Papirer med ægte China paa Bordet; og jeg betragtede dem

med samme Jølelse, som en Elsker sine Kiærlighedsbreve, hvori hans Hiertenskiær tillader ham at haabe. Poeten traf end ydermere en temmelig stor Flaske Chinamixtur ud af Kiolelommen. „Pulverne, Grahmann!“ sagde han, „kunne ei alene udrette saa store Ting. Her er China, sat paa god gammel Rhinskviin, den vil baade styrke og opmuntre, saa kommer han snart paa Benene. Jeg tænker, at vi endnu kunne bringe et Bal i Stand her paa Den for den lystige Landsbyungdom, inden vi reise videre.

Lad os springe, lad os dandse,
Lystigunge, glade, frie!
Thi ved Dandsen lære vi
Noget, som er værd at sandse.

Jeg har“, vedblev han, „allerede udseet mig en smuk Pige til min Dandserinde. Det eneste Hæslige, der er ved hende, er hendes Navn Sara; den lille Høj skulde egentlig hedde Hagar.“

Lægen, som var ældre og alvorligere, svarede, i det han venlig trykkede hans Haand: „Ja, kiære Flemming! saa overlader jeg da dig denne Patient; thi jeg har, som du veed, fuldt op at giøre med langt farligere Syge. Farvel, min Herre!“ sagde han til mig, „stol kun J med Tillid paa denne gode Mand. Han er ikke blot, som jeg, en Læge for de Syge, men ogsaa for de Sunde.“

Da vi vare ene, herskede der en kort Tausshed. Digteren betragtede mig opmærksomt, saae, hvad der foregik i mit Indre, kastede sig i Rænestolen, og gav sig hoit til at lee. „Nu“, raabte han, „troer J nok at være falden fra Scylla i Charybdis? En Poet skal helbrede jer! Ved denne Tanke reise Haarene sig paa jert Hoved, og Skrækken knuger eder ligesaa stærkt, som Feberen for.

Men for at betage eder den sidste Rest af Frygt," sagde Flemming, i det han rakte mig en Skeefuld China-mixtur, „saa viid, at jeg ogsaa har studeret Medicin et Par Aar i Leipzig, og, hvad Doctor Grahmann kan bevidne, ikke uden Held." — Her slugte jeg tillidsfuld Mixturen, og det kom mig for, som om jeg alt sporede den helbredende Virkning. — „Jeg kan heller ikke sige," vedblev Flemming, „at denne Videnskab var mig imod. En Læge maa ogsaa være Kunstner; han maa have Genie, forstaae sig paa Menneskenes Personligheder, Egenskaber, Videnskaber, Baner. Dog — jeg havde for megen Følelse, var for heftig, for om til at blive en god Læge."

„Alf, hvorfor har I dog opgivet denne nyttige Videnskab, kiære Herr Flemming?" spurgte jeg. — „Just fordi den er nyttig," svarede han. „En Digter skal ikke nytte; det vil sige: til det øieblikkelige Livs Rødtørst. Han skal virke med sin Kunst paa Aand og Hierte, danne Følelsen og Smagen for det Skionne."

„Det glæder mig, kiære Herre!" vedblev jeg, „at I ikke deler den gængse Skiebne; at I er lykkelig, og som en Trækfugl kan slagre til det skionne Giniistan, medens Vinterstormen ødelægger Europa."

„O ja!" svarede Flemming, hensiunken i Tanker, „derfor reiser jeg ogsaa. Thi hvordan seer det nu ud i Tydskland, siden Gustav faldt!"

„I er ansat ved Gesandtskabet?" sagde jeg. — „Ja vist," svarede han atter lystig, „som Hofjunker og Truchses, id est Forstærer ved Gesandtskabstasselet. Er det ikke en stor Ære for en Doctor philosophiæ, nec non Magister artium? Jeg forsikrer eder, Herr von Brüggemann troer, at Hertugen begif en stor Bommert, da han gav mig dette Embede."

Her blev Stuedøren slaaet op paa vide Bæg, vi hørte Nogen larme og sliende udenfor, og en lang vranten Mand, med et tyndt rødligt Skiæg, og en Guldkjæde om Halsen, traadte ind, fulgt af Crusius og Clearius.

„Nei, det er til at blive gal over,“ raabte den Fremmede med svingende Fjæstestemme; „have ikke de Ræklér ladet Skrinet med de fyrstelige Creditbreve falde i Vandet, saa at de ere blevne ganske vaade og ulæselige? Nu maae vi skrive fra Neval til Gottorp om nye Creditbreve.“

„Nu, gode Ven!“ sagde Crusius rolig, „i slikt et Virvar kan ikke Alting gaae efter en Snor. Vi maae takke Gud, at vi dog efter Omstændighederne slap saa heeledede derfra, og fik Alting paa det Tørre.“ — „J er altid tør, Herr von Crusius!“ raabte Herr von Brüggemann. „Og hvad rende de nu efter? Hvad er der da at see og tage i Diesyn paa denne ugle D? Staaer der ikke skrevet med klare og tydelige Ord i det fyrstelige Hofreglement, at „saasnart der bliver blæst til Taffels, Alle og Enhver sig haver at indfinde, paa det at man ei nødig haver paa Nogen at vente“? Og dog staae nu Trompeterne og blæse en halv Time, inden Bagerne bære Maden paa Bordet, og de Herrer Truchsesser lade sig ikke see. Især er denne Poet, denne Paul Flemming, meget forsømmelig, og sit Embede aldeles ikke vogen. Hvor er han nu henne?“ — „Han sidder derinde i Alkoven hos en Syg,“ svarede Clearius. — „Hvad?“ raabte Herr von Brüggemann, „er her en Syg? Saa gaaer jeg strax igien. Hvad det ogsaa er for Huse og Indretninger! Giesteværelse og Sygestue løber i eet.“

„J har Intet at klage over eders Værelser, Herr von Brüggemann!“ sagde Marstkalk Hermann von Staden; „jeg har skaffet eder et meget godt Qvarter.“ — „Men der kan man dog ikke sidde alene den hele udslagne Dag og ennuyere

fig," raabte Gesandten. „De Herrer ville ikke giøre mig den Ære, saa maa jeg vel komme til dem. Hvad fattes den Syge? Jeg vil dog ikke haabe, at det er en smitsom Sygdom?" — Flemming kom ud, og forsikrede, at Patienten kun havde Koldfeber. — „Godt nok," svarede Brüggemann, „men derfor skal I dog ikke række ham Medicamenter. Nu er I Hofjunker, Truchses, og har Intet meer at bestille med Apothekerkrutterne. Naar jeg spiser Algerhøns, vil jeg ikke have, at min Truchses skal stinke af Dyveldsdræk, China eller Rhabarbra." — „Jeg besprænger mig altid med Hovedvand, inden jeg kommer eder nær, Herr von Brüggemann!" svarede Flemming, og kunde ikke tilbageholde et spodst Blik. — „Alt nok, kiære Flemming!" kaldt ham Crusius i Talen, i det han venligt lagde sin Haand paa hans Skulder; „vi ere alle meget vel tilfreds med eder; og skulde der tilstøde Livlagen Noget, saa er det jo en stor Lykke for os, at vi endnu have en Mand med, som..." — „Som kan giøre Vers derover," kaldt ham Brüggemann haant i Talen. — „Hvilke vist ikke mishage Eders Høivelbaarenhed, naar de ere gode," sagde Flemming; „thi det er kun Riødhoveder, som have en naturlig Afsty for Vittighedsværker." — „Glem ikke den første Artikel i Hofreglementet," raabte Brüggemann: „„Først og fornemmelig skulle Alle og Enhver vise bemeldte vore Gesandter al skyldig Respect og Verbødighed, Lydighed og Opvartning, og uden Contradiction og Bægning parere deres Ordre""! — „Der staaer ogsaa i Hofreglementet," sagde Flemming, „„at Alle og Enhver ved Ambassaden sig paa Enighed haver at beslitte, at den Ene skal staae den Anden bi med alt muligt Benskab, Samdrægtighed og Assistentis, og stedse afholde sig fra Riv, Trætte, unødig grov Dpførsel, Udskielden og Slagsmaal"". Med disse Ord forlod han Bærelset.

„Vi kun, Knekt!“ raabte den opbragte Gesandt efter ham, „jeg skal nok faae sat paa dig. Jeg skal skrive en Klage over dig, og sende til Holsteen. Du skal ikke anden Gang faae Moskauts gyldne Spire at see.“

„J er i ondt Lune, Herr von Brüggemann!“ jagde Grusius, „fordi vi have lidt Skibbrud. Det er naturligt, og vi ville betragte denne Stemning som den sidste Lønning af Uveiret, der endnu ikke ganske har lagt sig. Men den gode Paul Flemming vil J vist ingen Fortræd gjøre. Vi holde alle saameget af ham; og heller vilde vi reise tilbage til Gottorp igien, end miste denne raske Staldbroder og trofaste Ven af vort Samfund.“ — „Ja, det er en afgjort Sag,“ istemmede Olearius. — „Afgjort,“ gientog Marckall von Staden. — „Afgjort,“ raabte den fyrige, raske Staldmester von Mandelsloh. — „Afgjort,“ gientød det fra Alle.

„Jeg seer, her er lagt Raad op imod mig,“ snysjede Brüggemann; „jeg vil ikke langer incommodere de Herrer med min Nærværelse.“ Han gif sin Bei, og slog Døren i efter sig.

Grusius taug. — „Gud give, at han altid vilde blive det Forsæt tro!“ raabte Mandelsloh. „Du milde Fredsens Gud, med ham skulle vi nu gjøre den lange Reise til Jspahan. Hvad ere Klippekløfter, Ørkner, Slangar, Tigere, Beduiner, Tartarer, Tørst, Hunger, Hede, Kulde, Sygdom og Pest mod et eneste saadant arrigt, trættefært Menneſte uden Hoved og Hierte?“

„Stille!“ bød Grusius med Venlighed; „til Bords!“ — Alle gif, og mig i Alkoven derinde kildrede det ind i Siælen, at min poetiske Doctor var saa elsket og afholdt.

Udstyret.

Alt to Gange skulde jeg have Feberen, og den blev borte. Hvad det var for en himmelsk Gøelse, veed Enhver, som har havt denne slemme Gæst at trækkes med. Mine forrige Kræfter kom snart tilbage. Midlertid blev Skibet flot. Gesandtskabet skulde reise igen; men Herr von Crusius havde først foranstaltet et Bal for Nabolaugets Ungdom.

Bed denne Leilighed vilde Flemming udøve en ædel Gjern over den gierrige Brüggemann. Baadsmanden havde alt fortalt mig, at Gesandten i Havsnød havde lovet at udstyre en fattig Jomfru paa Dland.

Bor Bert Glas Lundgreen var underrettet om Alting; han sendte sin Son til Gothland for at kiøbe en Hest, og Sara tillod han at besøge sin gamle Moder nogle Dage i Runsteen. Denne Tilladelse benyttede den gode Pige strax. Da Kiøresten var borte, og jeg helbredet, forlod hun gierne Huset, for at undgaae den forelskede Paul Flemming, som sneg sig i Hølene paa hende. Han vidste ikke, at hun var hemmelig forlovet, og hun ikke, at hun vilde komme til at takke denne ædle unge Mand for sin Lykke.

„Ak, Julius!“ sagde han, da vi sadde alene sammen, og jeg havde spøget lidt med hans Forelskelse, „eengang har jeg elsket en herlig Pige; da kunde jeg synge:

Mig ei træffer Sorg og Smerte,
Thi jeg eier hendes Hierte.

Da kunde jeg synge:

O, Solens Glæde!
O, Glædens Sol!

Men min søde Rubella er død. Skionheden henriver mig endnu; men min Rubella finder jeg aldrig meer. Hiertets Følelser kunne ikke længer giøre mig lykkelig, nu har jeg givet mig Phantasiën i Bold, og vil plukke skionne, sieldne, forunderlige Blomster i fjerne Egne. Herlige Urtekoste vil jeg binde; men min søde Rosenknop, som alt for tidlig blev naget af Dødens Arm, finder jeg ei igien. Skionnere ville Georgierinder og Circassierinder møde mig; men min hulde Viol fra Pleisjen, der saa brat forsvandt, vil dog Ingen faae mig til at glemme."

Nu blev naturligviis salig Johanna Kleins Skygge ogsaa manet frem, og saaledes deelte Flemming og jeg hin- andens Følelser. Jeg vovede ogsaa at forelæse ham nogle af mine Vers. De behagede ham; han laante mig Dpigets Digte, som jeg ikke kiendte, og forsikrede, at jeg i dem vilde finde en sand Guldgrube.

Derpaa ilede han bort, for at sætte i Værk, hvad jeg fik for sild at vide, fordi han vilde overraske mig dermed. Ballet var bestemt til Overmorgen Aften, og for at ikke Herr von Brüggemann skulde sadle om og bryde det Løfte, han rigtig nok havde gjort i hele Mandskabets Nærværelse, foranstaltede Flemming, da han først havde talt med Grusius og Olearius, en Deputation af Landsbyens fattigste Fædre assendt til Herr von Brüggemann, for at takke ham for det christelige Forsæt, at ville udstyre en stakkels Pige der paa Den.

Gesandten, som ikke vidste, hvad man vilde ham, og som gierne vilde gøres af, lod strax en Trompeter sammenkalde hele Personalet, hvorpaa han, omringet af Hofjunkere og Pager, gav Bønderne formelig Audient. Men da han mærkede, hvor Binden blæste hen, blegnede han, og kastede et forbittret Blik paa Flemming, thi han giettede strax, hvem

der havde spillet ham dette Puds. Flemming lod som Ingenting. Da nu Sagen var kommen saa vidt, mærkede Brüggemann vel, at han maatte lade Tingen gaae sin Gang, reiste sig derfor fra Sædet, og holdt en pyntelig Tale. Thi han besad en vis Færdighed i at sige Ingenting med glatte Ord og kunstige Bendinger.

Han tilstod, at han havde gjort et lignende Løfte i den yderste Nød, hvori han vistnok havde handlet hoist usornuigt, thi enhver god Christen vidste jo vel, at man ikke kunde affpiise det guddommelige Forsyn med usle Pengeløfter. Men i en saadan Tilstand vidste Mennesket ikke ret, hvad han gjorde, og siden nu dog Løftet engang var givet, vilde han heller ikke svigte sit Ord, beklagede kun, at Omstændighederne ikke tillod ham at gjøre Meget. Han reiste giennem Rusland til Persien; og skiondt hans fyrstelige Durchlaughtighed ikke havde ladet Gesandtskabet mangle Noget, kunde han dog ikke blotte sig for meget, thi Penge brugte man overalt, og hvor man hverken forstod Svensk, Fransk eller Tydsk længer, der forstod man sig endnu altid paa Penge, hvilke, som den allerfortræffeligste Tolk, overalt gjorde Forretninger af i største Hast. Tredive Daler vilde han imidlertid give. Hvis hans Herrer Colleger og de øvrige Officiantere fandt Summen for liden, stod det Enhver frit for at forhoie den. Thi siden dog ikke han alene, men det samtlige Mandskab var reddet fra Faren, indsaae han ikke, hvi han skulde betale for dem alle.

Grusius, som ikke længer gad spørnde sin Collega paa Pinebænken, svarede strax, at han var rede til ogsaa at give tredive Daler. Alle de øvrige Personer ved Gesandtskabet forpligtede sig forholdsviis at bidrage til Udstyret. Paa den Maade var snart en Sum af hundrede Daler i

flingende Mynt bragt tilveie, en sand Skat for en ølandsk Bondepige paa den Tid.

Jeg vidste slet ikke Noget af alt dette. Formodentlig vilde Flemming heller ikke have mig paa Ballet, for at jeg ikke skulde forkøle mig; sandsynligviis havde han forbeholdt sig det Morstab at fortælle mig Alting næste Dag.

Jeg havde om Middagen, den Dag Ballet skulde være, spadseret lidt i Solskin, og da det var første Gang efter min Sygdom, følte jeg mig noget mat derefter, lagde mig paa Sengen i Alkoven, og sov ind. Da jeg vaagnede, var det Eftermiddag. Glas Lundgreen traadte ind i Stuen med sin Kone, og da han troede, de vare ene, sagde han: „Naa, min Hustru? har jeg ikke ganske snildt spillet mit Kort? Erik er reist til Gothland for at koebe en Hest; Sara besøger sin gamle Moder i Runsteen. I Aften blive de Brude her i Byen, som kunne giøre sig Haab om Udstyret, fremstillede for Gesandten. Vel, at Sara ikke er her! Gif hun ikke Medgiften, saa var det os kun en Ydmygelse mere, da vor Son elsker hende; gif hun de lumpne hundrede Daler, saa maatte jeg holde mit Ord, og vor Plan gif reent overstyr. Nei, Erik skal ægte den rige Enke, og Sara maa bort. Naar hun har grædt et Par Ugers Tid, troster hun sig nok igjen.“ — „Jh, naturligviis,“ sagde Konen. „Vi To have jo heller aldrig elsket hinanden, og ere dog blevene lykkelige. Det er ikke gaaet os, som de folsomme Siæle; thi vor Kiærlighed har aldrig ophørt, siden den aldrig har begyndt.“

„Men tag mig ti tusind Tønder Diavle, min Hustru!“ sagde Fader Glas sagte, „ligger ikke Tydskten derinde paa Sengen, og har maaskee hørt hvert Ord.“ — „Han sover, den arme Stakkel,“ svarede Konen. „Han har spadseret lidt omkring i Solen i Dag, og er nu saa mat som en

Flue. Kom, lad ham have Ro!" De gif ud, men jeg havde nok.

Saa snart jeg var ene, og det mørknedes, trak jeg en Overkjole af tykt blaat Filt, der tilhørte Berten, over mine øvrige Klæder, tog en god Ridehest af Stalden, sadlede den i største Hast, og uden at tale med Nogen eller bede om Tilladelse, galoperede jeg til Munsteen, for at hente Sara, at hun skulde komme tidsnok til Udstyret.

Efter halvanden Times Ridt standsede jeg min Hest uden for det Huus, hvor Saras Moder boede. Jeg bandt den ved Døren. Det var et temmelig stort Baaningsrum, som udgjorde Kioffen og Stue tillige. En lystig Ild brændte paa Skorstenen. Den gamle Kone sad ved Ilden i sin Lænestol, ved hendes Fodder strikkede Datteren paa en Skammel, og hørte Moderen fortælle det Folkesagn om den døde Ridder, som bragte Pigen bag paa sin Hest til Kirkegaarden. — „Nu, Sara!" raabte jeg i Baggrunden af Hallen, just som Eventyret var til Ende; „nu gielder Hurtighed. Sving dig bag paa Hesten, og hold mig om Livet; saa ride vi over Bierg og Dal, og komme endnu før Midnat tidsnok til Bryllup, naar vi skynde os godt."

Moderen, som saae mit dødsblege Ansigt (Ridningen havde angrebet mig), sank forstrækket tilbage i Lænestolen, og troede virkelig, den døde Kæmpeviser-Ridder var kommen, for at hente hendes Datter til Graven. Men Sara kiendte mig strax. Med to Ord havde jeg sagt hende Alt, hvad hun behøvede at vide; hun tog hurtig Afsted med Moderen, og nu travede jeg afsted med Pigen over Stok og Steen, Bierg og Dal, nøgne Heder og oversvømmede Strande.

Det saae ud til Regn, og jeg hørte det fromme Barn inderligt bede til Gud, at han dog ikke vilde lade det regne,

før vi atter havde Tag over Hovedet, for at jeg ikke skulde faae Feber igien.

Gud bønhoerte hende; først da vi rede ind i Byen, rustede det lidet, og der faldt en fin Støvregn. Vi hørte Fløierne lystigt klinge i det store Bertshuus. Da vi kom derhen, var hele Gaden lys af den Glands, der straaled fra Dandsesalens Kerter. Jeg kastede Overfloien af, løstede Sara ned, gav en Gaardskarl Hesten og Kavaien at paae paa, og vilde til at bringe min Dame op. — „Er det ikke Glas Lundgreens Hest og Karai?“ spurgte Gaardskarlen. — „Jo, rigtig!“ svarede jeg. — „Er I ikke den unge Tydster, som boer hos ham?“ — „Jo, min Ven!“ — „Nu, det vil lette ham en tung Steen fra Hjertet,“ sagde Karlen; „han troer, I er deserteret med Kavaien og Hesten, uden at betale Regningen.“ — „Dum Snak!“ svarede jeg; „fra en lille O deserterer man ikke langt paa en Hest.“

Jeg gik op med Sara, og traf Fader Glas i Døren. — „Hvor er min Hest?“ raabte han mig i Mode. — „Den staaer nede i Porten, min gode Mand!“ — „Og hvor er min prægtige ny Karai?“ — „Den har Gaardskarlen faaet i Jorvaring. Og her er oven i Riøbet eders Svigerdatter.“ — Uden at bryde sig videre om, hvad jeg sagde, styrtede han ned ad Trappen efter Hest og Karai. Jeg traadte ind med Sara i den store Balsal. To Lænestole stode i Baggrunden; i den ene bredte sig Herr von Brüggemann, saa meget som hans lange Tyndhed tillod det. Den anden Stol, bestemt for Crusius, stod ledig, dog saa jeg ham og det øvrige Gesandtskabspersonale i Nærheden.

Før Dommeren i Lænestolen stode tre Tjenestepiger, hverken smukke eller unge, hvis plumpe, uadle Ansigtstræk gjorde et ubehageligt Indtryk paa alle Tilskuerne. — „Nu,

mine Herrer!" horte jeg von Brüggemann spørge spodst, „hvem af disse tre Gudinder tyffes eder jeg skal give Gblet?"

Jeg tænkte: „Som Gudinderne, saa Paris." Alle taug, Ingen havde lyst til at sige Noget til disse Pigers Fordeel. — „Her er endnu en Fierde," raabte jeg, og drog min nydelige svenske Glikke frem, hvis blysomme Beskedenhed gjorde hende endnu elskværdigere. Jeg behøvede kun ganske ligefrem at fortælle Sagens Sammenhæng, saa havde Sara vundet Prisen, og de hundrede Daler i Guld laae i hendes Forklæde.

Glas Lundgreen kom tilbage. „Min Hest er der," sagde han, „svædt og skamredet. Min Kavai er ganske vaad og overstænket med Dynd. Hvo har tilladt eder saaledes at holde Huus med Andres Toi?" — „Spørg eders Son, Fader Glas! naar han kommer tilbage fra Gothland," sagde Olesarius, „og sfiend ikke paa dette stikkelige unge Menneſke, som heller fortiente en Belønning for sin tappre Bedrift." — „Nu ville vi sørge for ham," sagde Paul Flemming.

Han og Dr. Grahmann bragte mig strax hjem i Seng, gave mig en dygtig Slurk Chinamixtur, og dækkede mig varmt til. Jeg sov som en Steen, og vaagnede næste Dag med stærk Appetit, uden at spore slemme Følger. Gubben var nu nødt til at bide i det sure Gble. Hesten, som jeg havde skamredet, blev imidlertid syg, og han vilde skrive mig den paa Regning; men da Erik kom tilbage fra Gothland med en god Hest, vovede Faderen ikke meer at slaae paa den Stræng, af Frygt for at gjøre Sonnen alt for opbragt, naar denne horte den Streg, han havde villet spille ham.

To Dage derefter holdt de unge Folk Jaord. Flemming skrev en Bryllupsvisse, hvori han, som han pleiede, spøgede med Brudgommens og Brudens Navne. Han viste Forskiellen paa den unge ølandske og den gamle bibelske

Sara. Det faldt i min Lod, som Cantor at føre Sangen an ved Bordet. Jeg maatte siden drikke Døs med Flemming, hvorved jeg teede mig heel undseelig. Flemming havde allerede et berømmeligt Ravn, og jeg satte ham som Digter over Dpiz. Da jeg siden yttrede min Forundring for Olearius over min Vens store Forkiærlighed for Dpiz, svarede denne: „Det er atter et Træk af Flemmings Elskværdighed; han har læst Dpiz som Barn, disse Sange have forenet sig i hans Siæl med hans kiæreste Ungdomserindringer, nu kan han ikke meer skille det Ene fra det Andet. For Resten er Dpiz en Mand af Fortieneste.“

Skibet var nu klart igien til at gaae under Seil. Jeg, som slet ingen Livsplan havde lagt, som stod alene i Verden, og havde fundet nye Venner i Flemming, Olearius og Grahmann, var gierne fulgt med til Persien; alle de Andre havde gierne taget mig med, men Herr von Brüggemann satte sig med Hænder og Fødder derimod, især fordi Flemming saa inderligt onskede det. Saa maatte jeg da, efter at have omfavnet min Ven hierteligt, med vaade Øine see Skibet gaae under Seil.

Nu vidste jeg ikke, hvad jeg skulde tage mig for. Feberen var jeg rigtig nok qvit, men under mit lange Ophold her paa Den var min Bors ogsaa næsten bleven lænds; og skiondt de unge Folk gierne vilde beholde mig hos sig som deres Belgiorer, sølte jeg dog, at det for et hoimodigt Hierte er langt behageligere, at bevise, end at modtage Belgieringer.

Men min gode Skiebne vilde, at jeg paa andre forunderlige Veie skulde finde min Lykke. En Dag, da jeg sad ganske sorgmodig i Stuen, og støttede Haand til Kind, traadte Erik Lundgreen ind, og raabte: „Nu, Herr Albert! kan I sige, at I har studt Giogen; nu kan I komme til

at see jer om i Verden, hvad I saa gierne vil. Et Skib fra Estland ligger for Anker i Calmar; en fornem hollandsk Adelsmand, som har i Sinde at seile til Kiøbenhavn først, for derfra at drage til Ostindien, har mistet sin Kammertierer, og ønsker sig et skikkeligt Menneſte, som har lært Noget, og altid kan være om ham. Hvis I gjør eder lidt Umage, troer jeg nok, det vil lykkes eder at faae denne Tieneste."

Det Ord Kammertierer skurrede mig i Øret; men efter modent Overlæg fandt jeg det taabeligt, ikke at ville modtage en saadan Redning i min nærværende flette Stilling blot for et Navns Skyld.

Jeg tog til Calmar, og lod mig melde hos Adelsmanden. Jeg behagede ham, og Herr Carl Grands van Leuwen gjorde strax et fordeelagtigt Indtryk paa mig. Han havde et mildt, stille Væsen, men lod til at være noget melancholsk. Dette melancholske Træk, forbunden med den hollandske Phlegma, gav ham et eget Anstreg. Jeg mærkede snart, at han uagtet sin Phlegma var forelsket; thi naar han troede, Ingen saae det, kysjede han ofte et Miniaturbilled, som han bar paa Bryſtet. Under hans glatnedstrøgne Haar hvælvede sig en skøn Pande, der bragte mig til at tænke paa de nederlandske Frihedshelte, fra hvilke han stammede. Vi bleve snart enige: jeg skulde have det saa godt, som han, og kun være ham til Selskab; han havde en anden Tiener, som skulde forrette alt grovt Arbeide. Smidlertid beholdt jeg dog Navnet Kammertierer. Vi hejsede Anker, og seilede bort.

Da vi fore Øland forbi, stod det unge Brudepar Arm i Arm paa Strandbredden, tilvinkede mig Levvel med deres Pommatorklæder, og tørrede deres Dine dermed. Jeg hilste dem venligt igien. Kiolen giennemskar Bolgerne. Jeg stod

paa Dækket, og grundede, bekymret over min tilkommende Skiebne. Men snart fattede jeg Mod; og for at trøste mig, tog jeg min Stambog frem, og giennemlæste det smukke Digt, Paul Flemming havde skrevet mig deri til Afsted:

Hvi om din Skiebne spørge?

Hvi sørge?

Vær stille!

Guds Villie skeer.

Lad Taaren meer

Ei trille!

Glem du den Dag i Morgen

Med Sorgen!

Den Høie

Har faderlig

Ei vendt fra dig

Sit Dø.

Vær rolig, lær at savne,

At gavne

Din Næste!

Hvad Himlen vil,

Dig vorder til

Det Bedste.

Kiøbenhavn.

Da vi vare komne her til Byen, toge vi strax ind i et godt Vertshuus. Min Herre fik et smukt Værelse; men

da der endnu boede en Fremmed i det Kammer, jeg skulde have, som først reiste næste Morgen, fandt jeg mig villig i, at der imidlertid blev opslaaet en Feltjeng for mig i Tienerkammeret. Herr van Leuven besøgte strax samme Aften en af sine Bekjendte i Byen.

Da jeg havde giennemstreift nogle Gader, gik jeg hjem med Gaardskarlen. Jeg vilde gaae tidlig til Sengs, thi Reisen havde trættet mig.

Medens jeg gik op ad Trappen, satte jeg mig for at være ret venlig mod de andre Tjenestefolk, og vel vogte mig for al Storagtighed.

Da jeg kom ind, stode de alle op, og hilste Herr Kammertieren; ja, jeg kom endog til at præsidere i en Vænestol. Jeg satte mig, og forsøgte at sætte et muntert Ansigt op, skiondt den plumpe Samtale, de flaaue Ansigter og Stedets Smuds forstemte mig i høieste Grad.

Den Agtelse, som man i Forstningen havde viist mig, ophorte snart, og de geneerte sig altid mindre og mindre. Min Nabo havde stienket mit Glas fuldt, og spurgte, om vi ikke skulde drikke Dus. Jeg blev saa rød som Blod, og kom i den yderste Forlegenhed. Ligesom sig nei, vovede jeg ikke, for ei at udsætte mig for det beskienkede Menneskes Brede. Et lykkeligt Indfald reddede mig: jeg foregav at have faaet Næseblod, holdt Lommenørklædet for Ansigtet, skyndte mig ned af Trappen paa Gaden, løb giennem nogle Smaastræder, og standsede ikke, før jeg var vis paa, at det fulde Broderskab ikke kunde finde mig.

Jeg trak nu mit Beir med lettet Hierte, dog gjorde den Betragtning mig atter trangbrystet, at jeg ved Midnatstid stod paa Gaden i en fremmed Stad uden en Skilling i Lommen og uden at forstaae Landets Sprog; dog haabede jeg at slaae mig igiennem med min Smule Svensk.

Jeg satte mig ned paa en Dørtærffel, lod Skiebnen raade, og haabede, at Bægterne i det mindste skulde komme og trække mig paa Raadstuen, hvor jeg heller vilde være, end i det drukne Broderskab. Det varede heller ikke længe, før jeg saae to Bægtere komme op ad Gaden med en fuld eller død Mand paa en Stige. De stode stille ved den Dør, hvor jeg sad, lagde Stigen ned, og raabte flere Gange: „Mads Hansen! nu er J hjemme.“ Det hialp Ingenting. „Saa maae vi knibe ham i Næsen,“ sagde den Gne. Da det var skeet, blev den Drukne paa Stigen oprømt, og sagde: „Allerede hjemme? Nu god Nat, fiære Born! Mange Tak! Der er Drillepenge. Har J ringet paa Kloffen?“ Det gjorde de, og Pigen kom med Lys. Saaledes opdagede da ogsaa Bægterne mig, og vilde slæbe af med mig. Men da jeg havde sagt, hvem jeg var, og at jeg var faret vild, raabte Mads Hansen paa Tydst: „Man kan let fare vild. Saa min Siæl, Born! J skulle ikke giøre denne stakkels Tydsters Fortræd. Det er et stikkeligt Mands Barn og et godt selle Skind, det mærker man paa Alt. Der gives overhovedet i denne Verden ingen Ondskab, ingen Synd, ingen Skurker, Bedragerier og Ufselsfregger. Det er kun Klæltringer og Spidsbuber, som lyve de stakkels Mennesker saadan Noget paa. Altting er fortræffeligt, allerfiæreste paa denne skionne Jordklode. Seer kun Stiernerne deroppe, Melkepletterne og Taageveien, hvor de funkle og dreie sig om! Hvad ere vi Orme og Madiser mod slige mægtige Himmellys, som aldrig gaae i Seng? Og naar selv de kunne gaae i Taaget, kunne vi det ikke? Og naar selv Himlen har sine Pletter, hvad behove vi at skamme os over at være plettede og tilrakkede?“

Bægterne forlode os, Mads Hansen førte mig op ad Trappen, og bragte mig i et smukt Bærelse med en god

Seng, hvor jeg kunde ligge i Nat. Nusen lod til at være gaaet noget over. Da han horte, jeg ingen Aftensmad havde saaet, lod han bringe koldt Kioffen ind, og jeg maatte drikke et Glas Viin med ham.

„En Ruus“, sagde han, „er, i og for sig selv betragtet, ikke at laste, naar man kan taale den, og naar den ingen skadelig Indflydelse har paa Helbredden. Jeg er egentlig aldrig, hvad man kalder fuld; lægger jeg mig ogsaa engang imellem paa Stigen, og lader mig bære hjem af Bægterne, saa er det en frivillig Handling, fordi jeg ynder denne Befordring, der er baade magelig og oeconomist. Jeg hviler ganske beqvemt paa Trinene, saaer frisk Luft, og kan ubehindret betragte Melkeveien, siden jeg ligger paa Ryggen. Ellers drikker jeg daglig fire Glasfer Viin, Søndagen undtagen, da tommer jeg tolv, og geraader derved i tre forskellige Tilstande, som jeg nu skal beskrive jer. Først bliver jeg meget mistænkelig og frakeelsk, og da raader jeg Ingen at komme mig for nær, thi i denne Stemning er jeg rundhaandet med Skildsord og Rasestyvere. Siden betages jeg, jeg veed ikke selv hvordan, af en inderlig Beemodighed og Sønderknuselse; jeg bliver rørt over Alting, Taarerne løbe mig ned i Munden, og jeg saaer en uimodstaaelig Drift til at omfavne alle Mennecker, kysse dem og bede dem om Forladelse — indtil jeg har tømt Dufinet, hvorved jeg bliver høitidelig stemt, stirrer op mod Himlen, og kan ikke blive færdig med at beundre og tælle Fjirstierne.“

Morgenen derpaa traadte han dygtig og munter ind til mig, og saaer slet ikke ud som et forspiret Mennecke. Hans Ansigt var rigtig nok kobberrodt, og Næsen var drueviolet; men de smaae Dine blinkede lyst og frastigt frem under uhyre nedhængende Bryn, der saaer ud, som de vare sværtede med Skovog. Manden var firskaaren, og

havde en overordentlig Legemsstyrke. Han tryffede min Haand, saa Blodet var nær ved at springe ud af Neglerødterne, og loe umaneerligt, da jeg ommede mig derover. Da jeg havde druffet varmt Ol med ham, maatte jeg følge ham i Bærstedet, hvor jeg ikke nok kunde forundre mig over den Kraft, hvormed han smeddede de mægtige Ankere. Alle Svendene viste ham største Ærbødighed, og han var hele Dagen en ordentlig Mand. Det morede ham, at jeg havde lært lidt af Smedekunsten, men han meente dog, at jeg med mit glatte Pigeansigt og pene Hænder ikke vilde bringe det vidt. Derpaa bragte han mig til sin Kone, en frisk Blondine med sletteste Dine. Da hun var gaaet i Kiøffenet igien, sagde han: „Vi have endnu nogle gode Bærelser at leie ud, og hvis Mynheer van Leuven vil tage til Takke, saa staae de ham til Tieneste. Paa min første Sal boer en fornem Officeer, som ofte kommer til Hove. Han er en god Ven af os, især af min Kone. Folk kalder ham Mars, min Kone Venus, og mig Vulcanus; men da jeg ikke forstaaer mig paa Etymologien, saa veed jeg ikke, hvad de ville sige dermed. For Resten har Officeren skaffet mig Leverancen til Flaaden, hvorved jeg er bleven en velhavende Mand.“

Jeg skyndte mig nu hen i Bertshuset igien. Herr van Leuven mødte mig urolig paa Trappen, og sagde, at han for min Skyld ikke havde luffet et Die hele Natten; Tiennerne havde fortalt ham, at jeg havde saaet Blodstyrting, og var lobet bort som et galt Menneffe. Man havde søgt overalt efter mig, men forgieves. Jeg fortalte ham reent ud, hvorledes det hang sammen. „Kiære Julius!“ sagde han venlig, „hvorfor har I ikke sagt mig det før? I den korte Tid, vi kiende hinanden, har jeg allerede opdaget, at I er et vakkert, velopdraget ungt Menneffe. Fra nu af er

J min Secretair. Den næsvisse Tiener har allerede faaet Løbepas."

Denne fiældne Godhed rørte mig meget, jeg kyskede hans Haand, og han trykkede mig til sit Bryst. Derpaa flyttede vi hen til Smeden, hvor vi siden boede.

Herr van Leuven havde meget at afgjøre og mange Breve at skrive, som jeg ikke vidste Noget om, skiondt jeg var hans Secretair. Imidlertid gif den vakkre Smed ofte ud med mig i Byen, og viste mig omkring. Han bragte mig i den skionne Rosenborghave, hvor der blev opsat en kostelig Statue, som forestillede en Love, der sonderriver en Hest.

Man mumlede allehaande om Billedstøttens Betydning, om Hertugen af Lyneborg, der har en Hest i sit Baaben, ligesom Danerkongen Loverne; man ymtede Et og Andet om det Fiendskab, Hertugen skulde have viist Kong Christian i Krigen. Hoit vovede Ingen at tale derom, uden Mads Hansen, der holdt Fyrabend, og allerede havde stukket et Par Glaster ud over det sædvanlige Tal. Han var først i sit krakeelske Lune, og gjorde høirostede Anmærkninger over tydske Heste og danske Lover, som ikke lode sig kaste Lyneborger-Sand i Dinene. Derpaa begyndte han oven i Riobet at snakke om tydske Bindbeutler. Dette skulde jeg nu egentlig taget ham ilde op; men da jeg alt kiendte Mandens Natur, og vidste, denne Sindsbevægelse snart vilde vige for en anden, saasnart han kun havde faaet mere Biin til Livs, skyndte jeg mig ind med ham i et Vertshuus, og neppe havde han der tomt to Glaster endnu, saa maatte jeg ud i Haugen med ham igien. Her plukkede han grændende Hatten fuld af visseent Lov, og skiondt det var silde paa Efteraaret, vilde han dog sanke Violer og Kiarminder. „Ak, Julius!“ hulkede han, „hvad ere vi Menneffer Andet,

end vißsent Lov? Alt Kiød er Gs, min Son! Alt vißner og forgaær. Af Jord est du kommen, til Jord skal du blive, og af Jorden skal du igien opstaae — siger Præsten. Men, Herre Gud! kan man ogsaa forlade sig paa, at det er sandt? En svar Tvivl betynger mit Bryst. Kiære, velsignede Dreng! kan du bevise mig Ubdeligheden mathematisk, skal du faae en Rigsort. Troer du virkelig, at vi hiinsides vaagne saligt op i Liigkisten igien, naar vi ere begravne? Jeg veed nok, der er en Politieforordning for, at man skal troe det; men som Philosopher, kiære Dreng! som Fritankere og Attheister — hvad troe vi da? Og hvorfor kan en Kat eller en Hund ikke blive ligesaa salig, som jeg, naar den skifter sig vel, omvender sig, og ikke drikker sig fuld?"

Da vi kom hjem, forlod han mig, for ved den sidste Dosis at blive sat ind i Høitideligheden, og jeg tvivler aldeles ikke om, at Astronomien atter har bragt ham i Rigevægt.

Maleren.

Herr van Leuven havde sørget for min Garderobe, som var bleven meget forfalden; men da Skraderen baade tog Maal af mig til en Mandssolke- og en Fruentimmer-Dragt, kunde jeg ikke begribe, hvad det skulde betyde. Gaaden blev mig snart løst.

J deiligt Høstveir kiorte vi en Dag ud til den nære Holländerby*), som ligger ved Foden af en smuk Bakke,

*) Siden Frederiksberg.

hvorfra man har fri Udsigt over Kiøbenhavn, Amager, Østersøen og Everrig. Sit Navn har den af Hollænderne, der siden Christian den Andens Tid saavel beboe denne By, som Den Amager, hvorfra de forsyne Staden med herlige Kiøffenurter.

Hvor glædede det van Leuven at finde sit Fædreland her igien i det Smaa. Vi kiørte op ad Bakkén, og holdt stille ved et nydeligt Huus, hvor Kongens Hofmaler Carl van Mandern boede, en god Kunstner og gammel Ven af min Herre, just i disse Dage bestæftiget med at male Kongen.

Hans Stue hang fuld af den nederlandske Skoles Bærker, og jeg kunde ikke see mig møet paa de yndige Billeder.

„Har I saaet Fruentimmerdragten fra Skrædderen?“ spurgte van Leuven. — „Det forstaaer sig,“ sagde Maleren, „den hænger paa Qvisstkammeret, hvis Herr Albert vil umage sig derop.“ — „Albert!“ sagde Herr van Leuven, „der skal snart være Mafferade, havde I vel lyst til at være med?“ — „Til Sigt har et ungt Menneffe altid lyst,“ var mit Svar. — „Belan, Albert! I skal klæde eder ud som ung Hollænderinde, og jeg vil være eders Mand. Herr van Mandern har lovet at staffere eder vel ud, saa at det mandige Bæsen kan blive vel skiult. I er en smuk Yngling, har endnu intet Skiæg, og kan til Nød gielde for en Pige. Gaa op, og tag Klæderne paa! Jeg vil imidlertid see mig lidt om i Egnen. Naar I er færdig, saa gaa ned til van Mandern, han lægger den sidste Haand paa Bærket.“

En flig Spas var ret efter mit Hoved. Deroppe traf jeg en gammel Huusholderste, som hialp mig, og snart stod den unge Hollænderinde færdig, ret pæn, i sort Silkefiøle med stivet Halskrave.

Jeg løb ned ad Trappen, lukkede Døren op, og raabte:

„Her er jeg, Herr van Mandern! Hvordan klæder Dragten mig? Er det saaledes ret?“ Men hvor forstræffet blev jeg, da jeg saae en anseelig Herre sidde for Maleren. Af det udtryksfulde Ansigt, af Guldskiæden, hvori han bar Elephantordenen, og den nedhængende Mæreløf mærkede jeg strax, det var Kongen selv. Jeg traadte forstræffet tilbage, og trak Døren i efter mig. Kongen sprang leende op, og raabte: „Ei ei, min fiære van Mandern! er det den gamle Huusholderste, I har fortalt mig saa meget om?“ — „Stormægtigste Konge!“ svarede Maleren forvirret, „det er en ung Slægting, som nylig er kommen fra Amsterdam. Hun forstaaer hverken Dansk eller Tydsk.“ — „Nu,“ sagde Kongen, „saa meget Hollandsk kan jeg altid, som der behøves til at snakke lidt med et ungt Fruentimmer.“ — Jeg skælvede over mit hele Legem bag Døren, og tænkte: „Gode Gud, hvordan vil det spænde af? Jeg kan ikke et Ord Hollandsk, og jeg er intet Fruentimmer.“

Lykkeligviis kom den skønne Frosken Eleonora Christina, Kongens kiæreste Barn, og befriede mig af min Nød. Hun holdt i sin Bogn for Døren, og var kommen for at holde sin Fader med Selskab, medens han blev malet, at han skulde see smukt munter ud, og ikke giøre sure Miner af Riedsommelighed.

Neppe saae Kongen sin Datter fra Vinduet, før han satte sig ganske gravitetisk hen paa Stolen igien, og bad Maleren fare fort i sit Arbeide. Jeg løb op paa Kammeret, klædte mig i en Hast i mine egne Klæder, og sneg mig ud af Huset for at finde van Leuven. Denne Hændelse gjorde ham meget bestyrtet. „Min hele Plan kunde derved gaaet mig i Løbet,“ sagde han; „Gud skee Lov, det endda gif, som det gif!“ Jeg forstod ham ikke, men vilde ikke forlange

videre Oplysning, da jeg nok mærkede, han ingen Lyst havde til at give mig den.

Ankersmeden i sin Glorie.

„Men I maa ikke omfavne og kysse min Kone, thi det gaaer for vidt!“ hørte jeg Mads Hansen raabe, da jeg traadte ind i Stuen til ham igien, og traf Mars, Venus og Vulcanus paa een Plet. — „Gi, min gode Ven!“ sagde Officeren oprompt, „med et Kys i Øre bør man overbære. Jeg sværger eder til, det er det første, jeg har givet hende i Dag min hele Levetid. Jeg troede, I var ophøiet over slige Fordomme. Vær intet Barn, og hør, hvad jeg har at sige eder! I har saa ofte misundt mig, fordi jeg kunde spise og drikke ved Kongens Taffel. Hvad siger I nu, hvis jeg ogsaa skaffer eder en Tilsigelse til Majestætens Disch og Dug, hvor I ikke blot skal drikke saa meget, I har Lyst, men endnu langt mere?“

„Gjør mig ikke Hovedet kruset med eders taabelige Snak!“ raabte Smeden. „Værer jeg intet Glavind, saa forstaaer jeg desbedre at svinge Hammeren; og det Menneske, jeg rammer for Panden med den, reiser sig ikke saasnart igien.“ — „Saa sandt jeg er en Cavaleer og eders gode Ven,“ vedblev Officeren, „jeg har ikke loiet eder Noget for. Her er kommen en fornem fyrstelig Herre, en Knees, eller hvad det er, fra Rusland, som bilder sig ind at kunne drikke alle Mennesker under Bordet. Kongen har allerede prøvet ham med alle sine taffelmulige Undersaatter, men alle have de maattet strække Gevær paa Naade og Unaade. Da nu

den gode Herre elsker sine Underjaatter, som en Fader, har det ret inderlig frænkhet ham, at Dansterne skulde tabe deres forrige Roes, at være de bedste Drankere i Europa. Da traadte jeg trostigt for Hans Majestæt, og sagde: „Stor-mægtigste Arvekonge og Herre! man skal ikke altid søge Dyd og udmærkede Talenter i de høiere Stænder. Ogsaa under en slet og ret Troie skjuler ofte den stille Fortieneste sig, som Biolen under Græsset. Jeg kender en Dannemand, som vel er i Stand til at tage den russiske Knees paa sin Samvittighed. Vel er han hverken af Adel eller af udmærket Rang, men han driver et ærligt Haandværk, thi han smedder eders Skibe alle den mægtige Jern tand, hvormed de bide i Afgrunden og trodse Stormvinden.“ Det fornøiede Kongen meget, at høre eder saaledes rose, og han svarede: „Det siger Intet, om det ingen Adelsmand er, naar han bare ikke kan blive fuld. Gaa strax hjem, siig eders Smed, at han i Morgen Klokken 11 møder i det store Lysthuus i Rosenborghave. Men lad ham først gaae i Bad, klæd ham saa ud som en Ridder, og bring mig ham!“ Jeg iulte over Hals og Hoved at forkynde eder dette Evangelium; da nu eders gode Kone elsker eder saa ømt, saldt hun mig om Halsen af Glæde ved denne Esterretning, da hun nok troede, det vilde smigre eder. Nu veed I Alt.“

„Saa fald ham endnu engang om Halsen, kiære Sidse!“ raabte Ankersmeden rørt; „thi det er en Ben i Nøden, som veed, hvor Skoen trykker. Har jeg først nydt den Naade, at drikke mig en Ruus lige for hans Majestæts Dine, ved hans eget Bord, saa gaaer jeg med Glæde i min Grav.“ — „Men først maa den russiske Knees drikkes under Bordet,“ raabte Officieren. — „Det skal have gode Veie,“ svarede Smeden.

Jeg havde forfærdelig megen Lyst til at bivaane

Driflegildet i Vysthuset; men det lod sig ikke giøre. Herr van Leuven havde maaskee som Adelsmand kunnet havt denne Fornøielse, naar han havde ladet sig forestille ved Høffet, men han var for alvorlig til at finde Morstab i Sligt; desuden ønskede han at blive incognito.

Men Lykken kommer ofte, naar man mindst venter det, siger Ordsproget. Jeg havde Dagen i Forveien sat mig hen i Haugen paa en Bænk om Morgenens, og læste i Horats. En Ordsjøining i en Dde var mig vanskelig, jeg brød forgieves mit Hoved dermed, og sagde tilsidst ganske utaalmelig: „Hvem der dog havde en Ordbog her!“

„Her er en Ordbog,“ hørte jeg Een sige i Nærheden af mig; „hvad vil J vide?“ — Jeg slog Dinene op, og saa en smuk, prægtig klædt Herre sidde ved Siden af mig med et aandfuldt Ansigt. Jeg stod hurtig op, bukkede dybt for ham, og rakte ham Bogen. Han oversatte mig strax Stedet med Lethed paa flydende Tydsk, skiondt jeg kunde høre paa hans Udtale, at han var dansk. „Har J først nylig begyndt at lære Latin?“ spurgte han. — „Nei, strenge Herre! men Horats er vanskelig; der forekommer saamange Hentydninger og græske Bendinger, som kan give Een nok at bestille, om man ogsaa forstaaer alle de enkelte Ord.“ — „Jeg vil dog examinere eder i een af de lettere,“ sagde han, bladede omkring, og viste mig derpaa ligegyldig et Sted med Fingeren. Jeg oversatte:

„Boldsommere rystes den uhyre Gran af Stormen, den opløstede Borgtinde styrter med stærkere Gny, Lynet slaar ned i de høieste Biergotte.“

„Ganske rigtig!“ sagde den fremmede Herre, uden videre at agte paa disse Liniers Indhold, han vilde kun erfare min Sprogkundskab deraf. Da han hørte, jeg var en Reisende, som havde Lust til at see Driflegildet i Morgen,

lovede han at skaffe mig en Plads uden for Vinduet i Haugen, hvor det ved slige Leiligheder var Folk tilladt at staae. „Vend eder kun til en af mine Tienere,“ sagde han, „og siig, jeg har befalet, de skal skaffe eder en god Plads!“ Dermed gif han sin Bei, uden at siige, hvem han var. Jeg vovede ikke at spørge, og altsaa var jeg lige nær, da jeg i det samme saae en liden selsom Skikkelse ile giennem Haugen op til Slottet: en gammelaftig Mand med krum Næse, stor Skaldepande, hvis enkelte brune Haar begyndte at graane. Han havde en smudsig Læderkofte paa, Skoene holdt han sammen med Hægter.

Jeg vovede dog at træde ham i Beien, og spørge, om han ikke kunde siige mig, hvem den fornemme Herre var, der nylig havde examineret mig i de horatsiske Oden. Den lille Mand stirrede paa mig med giennemtrængende blaae Øine, spurgte derpaa nysgierrig: „Hvilket Sted lod han jer oversætte?“ Jeg viste ham Oden; han slog Øinene til Himlen, rystede paa Hovedet, og sagde: „Selsomt! selsomt! Men hvad hielpe alle Værser? Kiære Ven! hvorfor har I ikke ogsaa oversat ham Slutningen: „Vær kiæk og stærk i Medgang; men naar Binden dreier sig, tag da viselig Heb i de alt-for svulmende Seil!““

„Den fornemme Herre i den Gyldenstyffes Kiortel“, vedblev den lille Mand, „var Rigshofmesteren Corfiz Ulfeld. Og jeg i Lædertroien, med de sammenhængtede Skoe, er Frederik Günther, Kongens Statssecretair. Farvel, min Ven! jeg har ikke Tid at snakke længer med jer.“ Dermed skyndte han sig op til Rosenborg; og jeg kunde ikke nok undre mig over dette selsomt til hinanden affstikkende Par.

Følgende Dag saae jeg hele Drifftecomodien meget mageligt giennem Vindhuisvinduet. Kongen selv bragte den fornemme Rus ind i Salen, hvor Bordet var dækket. Min Bert

var ogsaa allerede tilstede, og jeg kiendte ham paa den bondeagtige Compliment, han gjorde Kongen; ellers havde det været mig umuligt, thi Mads Hansen struttede stiv i Guldbrocades Klæder, og paa Hovedet havde man ydermere sat ham en stor puddret Allongeparyf.

Bordet var rigeligt forsynet med Retter, med Stege, Posteier, Viinsupper og Tærter. Posteierne vare bagte som Griffer med udspilede Binger, stærkt forgyldte og bemalede, samt udstafferede med Bugbom. Foran paa Brystet bare de det danske Vaaben. Der blev ogsaa indsat meget Bagværk, dannet som Basilisker og Haner. Jeg saa to stegte Grise med røde Æbler, Giedder med Lever i Munden. Heller ikke var der Mangel paa Marcipaner og lækre Confiturer.

Kongen vinkede, og en stion Taffelmusik lod sig høre fra forstieilige Nabninger i Salsvæggen; snart syntes den at være ganske nær, snart langt borte. Denne Opfindelse havde man Kongen selv at takke for. Russen troede, det var Hegeri, og forundrede sig saare. Smeden lod sig ikke anfegte af Nogenting; han stod ganske rolig med Vinene heftede paa de store Solvpocaler, som vinkede ham til Kamp.

Nu skulde det gaae paa en Driften løs. Ankersmeden sad ligeover for Knejen. Han var i Forveien præsenteret for Russens medfølgende Cavaleer, der taledes Fransk, som en Herr von Anker af en ældgammel Familie. Nu rakte man Drankerne de store Pocaler. Ankersmeden havde kun lært saa meget Fransk, at han kunde sige: à vous! naar Russen skulde drikke efter ham. Men da de saalunde havde pippet en rum Tid, begyndte den danske Magt at udmattes, og Kongen frygtede for, at Mads Hansen skulde bukke under. Smeden derimod var nu i sit friskeste Lune, og begyndte at forfatte bidende Satirer over den Allongeparyf, han maatte bære. „Naar man skal quæles i saadan en Valk,”

sagde han, „og sidde saa indeklemmt i Gyldestyffes Snorliv, som et nyfødt Barn i Voiert, hvor er det da muligt, at drikke? Det siger jeg reent ud, saaer jeg ikke Lov at faste de unødvendige Klædningsstykker overbord, saa har den hellige russiske Nicolaus for evig gjort Raal paa alle de tre danske Løver med samt Elephanten.“ — „For Ganden,“ raabte Corfiz Ulfeld, „brug eders Commoditet, men drif bare!“

Neppe hørte Mads Hansen dette Drakelsprog, for Allongeparyffen sloi over Bordet, en Page lige i Ansigtet, som stod bag Kongens Stol. Herved udbredte sig en hvid Støvsky over hele Bordet, og af denne Trylletaage fremsteg Mads Hansen nyfødt, som Venus af Havets Bolger. Thi da Beiret havde flaret sig, sad han atter, ganske Smed, med skaldet Pande, i blotte Skiortearmer, der ikke vare de pæneste, thi Manskiet=Ermerne rakte kun halvt op til Albuerne.

Da begyndte han det store Bærf paa ny med friske Kræfter, medens de klare Taarer over Kongens Nedladenhed og Naade trillede ham ned ad Kinderne i Pocalen, og frydrede Vinen, thi nu var han kommen ind i Beemoden. Russen begyndte at see endnu dummere ud, end før, og viftede sig Skiægget med Haanden, ligesom Ratten med Poten, naar den har saaet for megen Fløde. Men Mads Hansen, kun mere opmuntret og begejstret herved, raabte: „Nu, ved alle hellige Syvstierner og Carlsvogne, ville vi engang drikke den udodelige Tycho Brahes Skaal, der havde en Kobbernæse, ligesom jeg, og der forstod sig saa godt paa Himmels Løb, uden at være en Nar paa Jorden. Men først maa jeg et Dieblis ud i den friske Lust og bese den Lüneborger Hest bag Træerne derhenne i Nærheden; ellers gaaer det mig, som Tycho Brahe ved Keiser Rudolfs Taffel.“

Hofmændene saae betænkeligen paa Kongen; men da denne slog en Skoggerlatter op, vovede de det med. Russen

buffede sig over Bordet, hans Dine vare fortinnede med Kiernemelt, og han søgte forgieves at drage Læberne til et Smil. Da traadte Mads Hansen atter frisk og vederqvarget ind i Havesalen; og da han opdagede et stort Solbækken, en Jiskumme, hvori Vinen blev afkolet, befalede han Mundskienken at fylde sig samme med gammel Rhinsviiin. Derpaa rystede han Ruusen i Ermet, raabte: à vous! og tømte Hælten. Nu skulde Knezen drifke det Dvrige; men neppe havde han begyndt, før Vinene dreiede sig døsig om i Hovedet paa ham, som paa en Stud, der bliver slaaet for Panden, og han sank bevidstløs under Bordet.

Da blev Mads Hansen prydet af Bagerne med en Viinranke om Hovedet; og under et lydeligt Hurra af den forsamlede Mængde fiorte man ham hjem.

Mandfolkebruden.

Jeg længtes efter Maskeraden, og spurgte Herr van Leuven, om den ikke snart skulde begynde. — „Jo vist, kiære Ven!“ svarede han, „i Overmorgen bliver den opført, og I er den eneste forklædte Person deri; dog behøver I ikke at maskere eder. Jeg vil bringe eder ud paa Landet i et Selskab, som I var min Kone; beslit eder kun paa at være ret kiærlig imod mig! Men I behøver ikke at tale; jeg bringer eder i en engelsk Familie, hvor man ikke forstaaer Hollandsk. Engelskmændene tale overhovedet kun lidet med et fremmed Fruentimmer, som de see første Gang, Hollænderne slet ikke; og I har Lov til at være saa bly og undseelig, som I vil. Saa meget Hollandsk kan I alt, som behøves for til Nod

at sige et Par høflige Ord. Spiller I Rollen godt, saa har I gjort min Lykke, og jeg skal gjøre eders igien, hvis I kan finde eder i at følge med mig til Ostindien." — "Jeg følger eder til Verdens Ende, Herr van Leuven!" svarede jeg, "og gjør Alt, hvad I forlanger af mig."

Omtrent to Mile fra Byen kom vi til et deiligt Landsted, liggende ved Indgangen til en Skov og ved Bredden af en lille Sø. "Her boer den engelske Kiøbmand Herr Samuel Plüres," sagde van Leuven. "Jeg har gjort hans Bekjendtskab i London for to Aar siden. Kongen af Danmark, som gjør alt Muligt for at fremme Handelen i sine Stater, har formaaet denne indsigtsfulde Mand paa fordeelagtige Vilkaar til at nedsætte sig her i Landet."

Van Leuven vilde sagt mere, men en Fætter af Huset, som kiendte ham, mødte os til Hest, og raabte: "Ei, ei! velkommen i Danmark, min Herr van Leuven! Men mindes I vel eders Løfte, ei at besøge min Morbroder, for I er gift?" — "Det er nu skeet," svarede van Leuven, "her seer I min Kone." — "Nu, det er en anden Sag," raabte Engelsen; "og naar I kommer om fiorten Dage igien, haaber jeg ogsaa at vise eder min, thi den smukke Concordia vil snart adlyde sin Fader, haaber jeg, og give mig sin Haand." — "Altsaa gjør hun det ikke gierne?" spurgte van Leuven med et tvungent Smil. — "Det giver sig nok siden," vedblev Engelsen. "Men nu vil jeg melde eder. Saaledes, selv Anden, er I hiertelig velkommen." Dermed sporede han sin Hest, og red tilbage.

"Nu veed I allerede Noget, Albert!" sagde van Leuven, da vi igien vare ene sammen, "og naar Alting er løbet vel af, skal I vide Alt. Tilgiv, at jeg nu tier! Mit Hierte slaaer for uroligt, for utaalmodigt, for spændt, forventnings-

fuldt. Spil blot i Dag min Kones Rolle! Den er let at spille, thi I skal forholde eder ganske passiv."

"Det glæder mig, Herr van Leuven! at see eder hos mig i Danmark," raabte Kiøbmand Samuel Plüß, en fed Mand med røde Kinder og lysegraae Dine, i det han kom os i Møde i Døren. "Jeg hører, I er gift. Eders Herr Fader i Antwerpen og jeg i London stode ellers altid i venstabeligt Forhold, og have afgjort mange Handelsfager sammen, hvorved begge have vundet, og ingen er kommen til fort. Men som Adelsmand vilde han ikke tillade, at I ægtede en borgerlig Pige, og jeg fortænkte ham ikke deri. Lige søger Lige. Eders Bryllup med min Datter vilde have bragt ham hans Stammetræ i Billedede. Eders Fader fandt det unaturligt, at pøde en frisk Green i et gammelt Træ; og mig var, oprigtig talt, dette Giftermaal ogsaa særdeles imod. Vi Uadelige have ogsaa vor Stoltthed. Adel og Borgerlige, det er to forskjellige Nationer, der hade hinanden, som alle Nabofolk, fordi de altid have ligget i Kiævlerei sammen. Eders Born med min Datter vare dog kun blevne et Slags Mulatter, hverken ret Hvid, eller Rød. Adelen vilde slaaet Krøller paa Næsen, fordi de kun forte et halvt Baaben, de selv vilde slaaet Krøller paa Næsen over deres borgerlige Bedstefader, som var Skyld i deres adelige Halvhed, og i alle borgerlige Selskaber vilde man atter slaaet Krøller paa Næsen af dem over deres taabelige Indbildskhed. See, alt dette vegelsidige Næsekrølleri slippe vi nu for. Nu ægter Concordia sin Fætter. Vi ere allerede Handelscompagnons, dette Ægtekab vil knytte vor fælles Interesse fastere."

Der vare flere Gæster til Bords hos Kiøbmanden. For Maaltidet spadserede man flokkeviis omkring i Haugen; men den deilige Concordia, for hvis Skyld alle vore Tilberedelser og hele Reisen var gjort, saa vi ikke. Hun lod

fige, hun havde Hovedpine, og blev paa sit Kammer. Van Leuwen, som efter Maaltidet spadserede alene med mig i en stor, høi Hællegang affides i Haugen, var utrokelig. Han havde mærket af flere Ytringer, at der ikke fattedes Datteren Noget, og at det hverken var Faderens eller Beilerens Skyld, at hun ikke kom ned til Selskabet. Det maatte altjaa være af Brede mod van Leuwen, fordi hun troede, at han virkelig var gift. „Hvad hjælper det mig nu altsammen?“ sukkede han; „Alting er tabt. Kun for at finde Leilighed til at tale ene med hende og overtale hende til en hurtig Flugt, indlod jeg mig i dette Mummespil. Men hun vil ikke see mig. Gode Gud! har hun virkelig forglemmt mig? Vil hun i Sandhed ægte dette forbarmelige Menneſke, som kun uafsladelig tænker paa Penge og paa Regninger? Og vredes hun, fordi jeg kommer ubeleiligt?“ Han støttede sig til min Skulder, trykkede min Haand til sit Bryſt, og jeg ſølte en heed Taare falde derpaa.

„Ei, ei! hvor J maa være forelsket i eders unge Kone,“ sagde en ſtingrende Stemme, „ſiden J ikke engang kan bie med Kiærtegnene, til J kommer hiem.“ Jeg ſaae i Veiret, og blev en hæslig Negerinde vaer, som ſtod for os med et vredt Anſigt. De store, brede Læber havde hun med et haanligt Smil næſten trukket op til Dreflipperne, og hun viſte de sneehvide Tænder, ſom om hun vilde bide os.

„Ak, Minga! er du der?“ ſagde van Leuwen; „fiare tro Minga! hvor er din Miſs? hvor er min Concordia?“ — „Eders Concordia“, gientog den Sorte ſpodſk, „ſender eder dette Brev.“ — Han brød ſkiælvende Brevet, og læſte:

„Troloſe Carl Frands!

J tre Aar har jeg kun tænkt paa eder. Nu er Alt forbi, ſom en Drom. J har forladt den arme Concordia,

og er endog saa grusom, at komme her med eders unge Brud, for at forhaane mig. Gud forlade eder denne Synd! Fra nu af har Livet ingen Fryd meer for mig. Det Dyrebareste er allerede dødt, af! har vel aldrig været til, var kun en Indbildning af min lettroende Uersarenhed. Jeg tilhører nu ganske min Fader, og har selv ingen Villie; thi jeg vil Intet meer. Den for Forhadte rækker jeg min Haand. Han er ikke smuk, ikke aandrig, ikke behagelig; men han er ærlig, og lover ikke meer, end han kan holde. Lev vel, Carl Frands van Leuven! vær lykkelig med eders skionne Kone. Concordia Blirs seer I aldrig meer."

"Gud i Himlen!" raabte Elskeren, bleg som Døden, "hun maa paa Diebliffet bringes ud af Drømmen." Han tog en Blyant af sin Brevtaske, og skrev paa et lille Stykke Pergament:

"Himmelske Concordia!

Det er altsammen en Misforstaaelse. Jeg er ikke gift. Kun Benskab har paataget sig den Rolle, at spille min Kone, for at staae vor Kiærlighed bi. Skynd eder ned i Haugen! Den tro Minge vil sige eder, hvor I kan træffe eders til Døden tro og uforanderlige
Carl Frands van Leuven."

Da han havde forelæst Negerinden disse Linier, forsvandt de søle Miner af hendes Ansigt. Nys havde hun viist Tænder, som en knurrende Rænehund, nu saae hun ham ærligt i Diet, som en tro Budel, og hurtig som en Bindspiller løb hun afsted med Seddelen.

Henrykkelsen over Concordias tro Kiærlighed afveglede nu med Bekymring og Længsel i hans Bryst, og han kunde

neppe oppebie Minuterne, som skilte ham fra sin Elskerinde. Hvor meget p inligere blev endnu denne Tilstand, da Herr Pl urs kom os i M de. Han havde søgt van Leuven op, for at vise ham en Billedstøtte, hvilken han havde ladet sætte hen paa en Grønning, og som skulde forestille Mercurius. „Figuren“, sagde han, „er rigtig nok kun af Træ, men da jeg har ladet den male over med graa Oliefarve, blandet med Sand, saa seer det livagtig ud, som det var den virkelige Mercurius af Steen.“ — Van Leuven sagde mig et Par Ord i Dret; jeg maatte foregive Træthed, og blev siddende paa Bænken, for at der dog kunde være Nogen tilstede, naar Concordia kom.

Det varede ikke længe, for der svævede en deilig rank Pige ned ad Gangen. Hendes Ansigt kan jeg ikke beskrive eder, Sligt maa man see med sine egne Dine. Hvad hjælper det, jeg siger: hun havde næsten sorte Haar, som en Brunette, blændende hvid Hud og blaae Dine, som en Blondine; at hendes Legemsforhold vare skønne og fuldkomne; at barnlig Ufskyld og et s lsomt Hiertes alvorlige Sværmeri lyste saaledes frem af hendes Blik under de store, hvalte Dielaage, som Morgensolen, naar den smiler giennem en dunkel Sky? Mit Barnebarnsbarn, den lille Cordula der, ligner hende meget, kun at hun er ganske blond. Saa snart hun saa mig, i lte hun mig i Møde, sluttede mig i sine Arme, trykkede mig til sit Bryst, kyskede mig gientagne Gange, og sagde: „Kiære, ubekjendte Veninde! for Himmels Skyld, tilgiv, at jeg har miskiendt eder, og taget feil af eder et Dieblif.“

En electrisk J ld giennemsoer mig, som J vel kunne begribe, og det kostede mig meget, at sige hende, at hun endnu tog feil, og at jeg var et Mandfolk. Hun soer forstrækket og skamsfuld tilbage, men fattede sig strax, og

sagde: „Ogsaa godt! endnu bedre! Min Tak har I, og den er eder af Hjertet undt.“

Nu kom van Leuwen tilbage, jeg og Minga gik tilside, for at staae paa Udkik, og for at give de Elskende Leilighed til at tale sammen i Genrum. Den deilige Piges Kys brændte mig endnu hedt paa Læber og Kinder. Vi gik forbi en Kilde; jeg tog skælvende Vand med den hule Haand, drak noget, og vaskede mit Ansigt, men det vilde altsammen ikke forslaae. Pludselig kom os det elskende Par bange og forvirret i Møde. „Gud! bedste Minga!“ sagde Concordia, og vred sine Hænder, „har du allerede bragt min Fætter Anton Plürs Brevet, som jeg skrev i den første Hede, og hvori jeg har givet ham mit Ja?“ — „Jeg traf ham ikke paa sit Kammer,“ svarede Minga; „men jeg lagde Brevet paa Bordet i Værelset, hvor han efter Maaltidet pleier at røge sin Pipe og tage sin Middagsluur.“ — „Løb for Guds Skyld,“ raabte Concordia, „og hent Brevet tilbage, hvis det er der endnu!“ — „Løbe kan jeg trods den Bedste,“ svarede Minga; „men om Brevet ligger der endnu, veed jeg ikke.“

Hun løb sin Vej, men kom snart igien med den bedrøvelige Efterretning: Brevet var allerede taget bort af Bordet. — „Det er Guds Straf,“ raabte den deilige Concordia grædende, „fordi jeg blev vred, og vilde hevne mig. Anton Plürs tager jeg aldrig, min elskede Carl Frands! nu, da jeg er overtydet om eders Troskab og Redelighed. Jeg følger eder, hvorhen I vil. Men det er dog ret en Ulykke. Jeg har endnu aldrig bedraget noget Menneske, eller brudt mit Ord; og nu — nu maa jeg dog gjøre det.“

Vi vare alle forstemte og nedslaaede over dette Tilfælde, og bleve det endnu meer, da Fætter Plürs kom os høist fornøiet i Møde med et aabent Brev i Haanden.

Concordia var nær falden i Asmagt; men da han viste hende Brevet, og hun hørte, det kun var en behagelig Correspondentesterretning om en vellykket Handelspeculation, fattede hun Mod igien, og yttrede ligegyldig sin Tilfredshed derover. Nu vilde han sætte sig ned hos os, men hun sagde rolig: „Kiære Anton! lad os være et Dieblif alene. Herr van Leuwen besøger os aldrig mere her, han rejser til Ostindien. Min Fader vil Intet have imod, at jeg siger vor Ven Farvel i hans Kones Nærværelse.“

Saa gik da den besværlige Elsker igien, for ei at mishage sit Sestendebarn, og trostede sig formodentlig med, at denne Samtale med den forhadte Medbeiler var den sidste. Concordia fulgte ham med Vinene, til han dreiede om Hækken, og sagde: „Det er mig en Gaade. Han lader ikke til at have faaet Brevet, og dog laae det ikke paa Bordet. Er det maaskee falden i min Faders Hænder? Det var det Allerværste.“

I dette Dieblif hørte vi en Biælde flinge; det var den lille Beautiful, Concordias Skiodehund og Skiodebarn, der kom lobende med Brevet i Munden til sin Hersterinde, som efter Sædvane, naar den fandt Noget, der tilhørte hende, og som den kiendte paa Lugten. Anton Plüß modte Hunden henne i Gangen, og da han saa, den havde et Brev i Munden, vilde han lokke den lille Beautiful til sig, fange den og rive den Brevet af Tænderne. Man tænke sig Concordias Skræk; thi Udskriften var jo netop til ham! Men Hunden undveg lykkeligt, løb hen til sin Miß, sprang op paa hendes Skiod, og rakte hende Brevet, som hun hurtig stak i Barmen. Anton Plüß kom tilbage, og vilde vide, fra hvem Brevet var. — „Sir!“ sagde Concordia kiæk, thi nu drog hun atter Beiret let, „endnu har I Intet at

befale over mig, endnu er J ikke min Huustyrant; om J bliver det nogensinde, vil Tiden lære."

Han sneg sig bekymret bort; og nu var Alt i sin Orden. De Elskende aftalte det Fornødne, og Concordia gik paa sit Kammer. Vi toge Afsked med Berten, og kjørte til Byen igien.

Afsked fra Kiøbenhavn.

Flugten var lykkelig, Vielsen fuldbjyrdet i al Hast i de nødvendige Vidners Nærværelse. Et Skib laae seilfærdigt paa Rheden, for at bringe os til Ostindien.

Herr van Leuwen havde skrevet Breve til begge Fædrene. Indholdet var: Han indsaar vel, at agtværdige Mænd, som begge havde tilbragt en stor Deel af deres Liv dristigt, hver i sine Forhold, ingen Forandringer ønskede; at de gierne vilde danne deres Born efter sig. Det var ogsaa gode Borns Pligt, at adlyde Forældrene, at efterligne dem i alle Dyder, ja endog med Grødsomhed at skaane og skjule deres Skrøbeligheder; men han troede, at Gud tilgav Born, der handlede mod Forældrenes Egenind, naar denne truede med at tilintetgjøre deres højeste Lykke. Han var ikke af Fædrenes Mening om Standsforstieeligheden. Just for at de nære Slægter ikke bestandig skulde forbindes, og udarte tilsidst, havde Gud indplantet Kiærligheden i Menneskenes Hierter, hvorved det Ny, det Uvante, det Fremmede pludselig, som ved en Trolddom, blev Hierterne ønskeligt og dyrebart. Ved Omplantning og Indpodning af fremmede Grene forædledes ligesaa vel Menneskeslægten, som Værterne; hvad som

flet ikke blandede sig, vanartede tilfidsst. Hvoraf kom vel Rødsjelen for Blodskam, om ikke af denne Følelse? Hvad nu van Leuwen og Concordia angik, saa var deres Stand flet ikke saa forskiellig. Deres Fædre vare begge Riøbmænd; om adelige eller borgerlige, det gjorde lidet til Sagen. De havde længe staaet i venskabelig Forbindelse og handlet med hinanden; dette Giftermaal vilde være dem til endnu større Fordeel. De havde længe ønsket sig en tro, paalidelig Fuldmægtig paa Den Ceylon; van Leuwen agtede at reise derhen med sin unge Kone, at opholde sig der fem Aar. I den Tid vilde han udrette, hvad de betroede ham, med Trost og Neiagtighed, og naar han drog til Europa igien, vilde han skaffe dem en paalidelig Ven, der kunde afløse ham. Ogsaa langt borte vilde han og hans Kone elske deres Forældre, bede daglig til Gud for dem; og den Almægtige, der havde indplantet den himmelske Kiærlighed i deres Hjerter, vilde vist ogsaa bringe dem tilbage som trofaste Børn i de forsonede Fædres Arme.

Jeg var hverken tilstede ved Bielsen eller det lille Gilde, som Carl van Mandern havde besørget ovenpaa, skiondt jeg var indbudet. Hvorfor? Jeg havde foregivet Upasselighed. Hvad seilede mig da? Skal jeg skrive jer det? Den skionne Concordias Kys brændte mig endnu stærkt paa Kind og Læber. Jeg var dødelig forelsket i hende, og skiondt jeg ærede og holdt meget af Herr van Leuwen, var det mig dog umuligt, at bivaane hans Bryllup med den deilige Engælænderinde.

De lode dem samme Aften roe ud til Skibet. Jeg vilde denne Nat endnu blive hos min Ankersmed, og først komme næste Morgen. Tanker og Forsæt krydsede selsomt omkring i mit Hoved, og jeg kunde ikke sove hele Natten. Først besluttede jeg, ikke at reise med. „Van Leuwen“,

tænkte jeg. „er en Hædermand, han fortjener ei, at du moder hans Aabenhed med Underfund, at du hemmelig misunder ham. Denne Flamme formaaer kun Tiden, Skilsmisſen at dæmpe. Hvi styrte dig frivillig i Krateret? Endnu er det Tid, at drage Foden tilbage fra Afgrunden.“

Men saa tænkte jeg igien: „Du har givet ham dit Ord, at følge ham; han gjør Regning derpaa; din Udebliven vilde sætte ham i Forlegenhed. Unge Elſkende behove en fornustig, rolig Ven i Nærheden. — Er du da denne fornustige, rolige Ven?“ spurgte jeg mig selv. — „Men, gode Gud! hvad ſkal jeg da gjøre? Kan jeg ſige ham den rette Marſag? Og ſiger jeg det ikke, maa han da ikke holde mig for et utaknemmeligt, vægelfindet Menneſte uden al ædlere Følelſe? Og ſkal hun troe det om mig? Skal det Kys fortryde hende, ſom hun gav mig for første og ſidſte Gang? Og har jeg virkelig beſluttet, aldrig meer at ſee den ſøde Concordia? Nei, nei! jeg reiſer med. Men ved Gud, den ærlige van Leuwen ſkal ingen Slange opfoſtre i ſin Barm. Jeg vil elſke dem begge, være deres Ven, og glæde mig over deres Lykke.“

Da jeg ſaaledes var bleven enig med mig selv, tog jeg Afſked fra min vakkre Bert; men han vilde abſolut følge mig ud paa Skibet. I Dag var han ikke beſkiet. „Vinen har jeg altid,“ ſagde han; „og naar jeg drikker, har jeg ikke den nødvendige Opmærkſomhed for en Ven.“ Jeg havde ſaaet den ærlige Mand fiær; jeg trykkede hans Haand, og bad ham for Guds Syld ikke drikke ſaa forfærdelig megen Viin i Fremtiden. Han lovede mig det ſtrax, uden Modſigelſe, men jeg tvivler om, han har holdt Ord.

Vi roede forbi den danſke Flaade i Havnen. De ſkionne røde Flag med hvide Kors vaiede overalt.

Ankersmeden fortalte mig mange Matrosøhistorier, og steg op paa Skibet med mig. Hele Mandskabet havde forsamlet sig ved Melingen, for at see den mærkværdige Dranker. Da han kom op, og blev det store ny Anker vaer, som han selv havde smeddet, og som nu skulde giøre sin første Reise med, blev han ganske om om Hiertet, og begyndte at careskere og flappe Ankeret, som det kunde været et fiært Huusdyr. „Er du der, min Dreng?“ sagde han; „nu, det var godt. Lykke paa Reisen, stik dig vel! Søsyg vil du vel neppe blive. Hils Hvalfisken, Søslangerne, Haierne og Delfinerne! Bliv ikke stolt, og glem ikke, naar du ligger paa Havsens Bund mellem Korallerne, og gior Bekjendtskab med selsomme Planter og Væxter, din gamle Mads Hansen og de glade Timer, vi To have tilbragt sammen i det lystige varme Element! Du est jo et Haabets Billed, saa vær ogsaa stærk, som Haabet paa Gud, og lad disse ærlige Følk aldrig fortvivlet vride Hænder! Hold godt fast med din Tand, naar Binden piber, og Bølgen skummer! Men skulde du endelig engang blive liggende, fordi det raadne Løug ikke mægter meer at løfte dig, saa lig du trostig der til Dømedag. Og naar engang Jorddeigen bliver æltet om igien, saa leg du lystig Skiul i et Stykke Leerskifer, eller hvad det kan være, for at de kan giemme dig omhyggeligt i tilkommende Naturalie-Cabinetter, og forgieves bryde deres Hoveder, om det Navn Mads Hansen, der er hamret i dig, er ægyptisk, chaldæisk eller hebraisk.“

Bort Skib var nyt, smukt, og næsten saa stort som en Fregat, men havde kun saa Kanoner. Skibscapitainen, en Franskmænd, havde ladet bringe et lille Bord paa Dækket med tolv Glasfer fin Bordeauxvin og med roget Riød. Rundtomkring blev der sat Stole, som til et Skuespil; Altsammen (som jeg siden horte) for at more den deilige

Fru van Leuven. Capitainen talede Hollandsk, hvilket Ankersmeden forstod, rakte ham Haanden, og sagde: „Siden I har overladt mig Ankeret for godt Kiøb, Mester! skal det ikke komme an paa et Dussin Glasfer af den bedste Bordeauxviin. Sæt jer ned, og tag eder en Taar for Giogen, det er tidligt paa Morgenens, og Solstuen tærer.“ — Mads Hansen stode til ham, som en knurvurren Budel, naar man byder den at drikke af et Glas, og svarede: „Mange Tak, Capitain Lemelie! Da I tingede med mig om Ankeret, var I ikke saa rundhaandet. Jeg drikker kun i Selskab, eller for mine egne Penge. I har jo ordenlig slaaet en Fjælebod op der; troer I, jeg vil være eders Nar? Saaledes drikke maaskee Franzoserne, men ingen dansk Mand.“ — „Da har I dog omtrent spiret paa den Maade i Væsthuset i Kongens Hauge,“ sagde Capitainen. — „Det gjorde jeg min store Konge til Ære,“ svarede Mads Hansen; „men imellem Christian den Fjerde af Danmark og Capitain Lemelie fra Havre de Grace er der dog vel nogen Forskiel, fast jeg veed, I kalder jer Adelsmand. Der var ogsaa en Karl, en Knees, som kunde drikke mig til; men I lader ikke til at være Manden. I kan vel have øvet eder slittigt i det Smaa; men det har kun havt maadelige Følger, thi det lader til at være daarlig fat med eder.“ — Capitainen blegnede af Brede; han havde et ret smukt, men et mig høist modbydeligt Ansigt. Sandjelighed, Hovmod, Hevn-gierrighed, Arrighed og Lumskehed søgte forgieves at skjule sig i de store matblaae Dine, hvormed han ikke kunde see noget Menneſke lige i Ansigtet; og det falske Smil paa hans Læber var sødt og giftigt som Bly sukker. Han søgte hurtigt at fatte sig, hvilket ikke lod til at falde ham vanskeligt, og begyndte at smaadrille Smeden, for at bringe ham mere i Harnisk. Men Mads Hansen sagde rolig: „Jeg

forstaaer jer nok, Herr Zemelie! Her paa Skibet er I Herre; I gad gierne hidse mig op til at begynde Klammeri og forløbe mig. Saa kunde I maaskee straffe mig for Mytteri, og lade min høire Haand nagle fast til Masten med en Kniv, som jeg selv maatte trække ud. Nei, det skal aldrig skee. Med denne senefulde Rave, som Vinen endnu ikke har svækket, trykker jeg til Afsked mine Benners Albert Julius' og Herr van Leuven's Haand. Endnu længe, haaber jeg, skal jeg med den svinge den tunge Hammer og det lette Glas. Men skulde I have Lyst til at forsoie eder op i Viinhuset paa Landjorden med mig igien, hvor I ikke har et Ord at sige over mig, der staaer jeg eder til Tieneste med denne gode Rave i Alting. Der vil jeg drikke eder under Bordet, eller kaste eder ud af Vinduet, ligesom det kan falde sig. Men her recommanderer jeg mig; thi her er I Herre."

Dermed forlod den gode Smed os. Herr van Leuven og jeg tilvinkede ham vort Farvel, da han lod sig roe tilbage. Han havde havt en Glaske Viin med, skjult i Baaden, denne tog han frem, svingede sin Hat over Hovedet, satte Flasken for Munden, og saaledes forsvandt han, da Baaden kom bag nogle store Skibe, som laae for Anker, og vi saae ham aldrig siden.

I Skibet havde de unge Egtesfolk deres egen Kahyt. Her fandt jeg den deilige Concordia, den sorte Munga og den lille Beaufiful med sin Bialde. Hunden løb ubekymret omkring, og var fulgt med sit Herkskab, uden at vide, hvilken lang Rejse der forestod. Concordia rakte mig sin herligt-formede, sneehvide Haand, jeg kysjede den skælvende, og blev rød som Blod. — „Man skulde troe, han var endnu en Pige," sagde van Leuven, „saa bly, undseelig er den gode Albert. Dog, det giver sig nok." — „Vi maae ikke

blive fremmede for hinanden," sagde Concordia. „Min Carl Frands og jeg tale Hollandsk, J Tydsk, Herr Albert! saa forstaae vi hinanden snart uden Vanskelighed. Jeg har alt hørt saameget Godt om eder. Jeg haaber, vi skulde leve ret fornøiede sammen paa Ceylon, hvor de herlige Kaneeltræer groe, med hvis søde Bark Europæerne bestrøe deres Nisengrød." — „Denne Bark", sagde van Leuven, „vil sætte os i Stand til ret at nyde Marven af Livets Træ." — Jeg istemmede den spøgende Tone med dem, og snart var Bekendtskabet giort. Concordia var munter og opvakt, men tillige sølsom og alvorlig. Hendes Hierte var blødt, hendes Character fast; kort: det var en Perle blandt Qvinder. „Det har ofte undret mig," sagde hun, „hvoreledes Ting, som i Europa nydes i saa ringe Qvantitet, dog kunne berige Kiøbmændene saa overordenligt, blot fordi Alle nyde Lidet deraf. Hvo i de smaae fattige Familier, der tager lidt Sukker i Munden til sin Kaffe, kommer en Knivsodd Peber i sine Urter, lidt Ingefær i sin Suppe, eller nogle Gran Indigo i sin Basserballie, tænker vel paa, at han bidrager til at giøre Millionairer?"

Da vi lykkelig havde overstaaet Søsnyen, søgte Enhver paa sin Viis at fordrive Tiden. Concordia tilbød at lære mig Engelsk, og hvor gierne var jeg hendes Lærling! Zemelie vilde igien lære hende Spansk; thi han forstod de fleste levende Sprog. Hun takkede ham, men undskyldte sig med, at hun ikke besad Opmærksomhed nok for at være Lærling; Lærerinde var meget lettere, især i hendes eget Modersmaal. Ogsaa meente hun, Capitainens Nærværelse paa Dækket vilde hvert Dieblisk være fornøden. — „Ikke, naar vi komme under Pæssaten," svarede han med et tvungent Smil, og skulde sin Brede.

Jeg mærkede nok, han misundte mig, naar jeg sad den skionne Kone saa nær, at min Kind næsten berørte hendes, og naar mine Dine mere hvilede paa den deilige Haand, der holdt Bogen, end paa Ordene. Concordia mærkede ret godt min Adspredelse, og smilede undertiden derover; dog udtrykte dette Smil hverken Spot eller Misfornoielse. Det behager ogsaa en dydig Kone med Aand og Hierte, at see sig hyldet af en Mand, som hun agter og ynder. Van Leuwen var ikke skinsyg; at jeg var indtagen af hans Kone, fandt han ikke blot naturligt, men næsten nødvendigt. Han vidste, jeg var et uskyldig ungt Menneske, og var ikke bange for mig. Denne Heimodighed forpligtede mig ham endnu mere, og gjorde vort vægelsidige Forhold ædelt og høist behageligt.

Macbeth og Soroverne.

Saa snart jeg havde lært lidt Engelsk, begyndte Concordia at giøre mig bekjendt med Shakespeares Værker. Shakespeare var hendes Stamsfader paa mødrene Side; thi hun var en Datterdatter af hans kiæreste Barn Susanna, gift med Lægen Dr. John Hall. Hendes Bedstemoder levede endnu, men hendes egen Moder var død i Barselseng med hende. Concordia fortalte mig meget om den store Digter, der havde seet saa dybt ind i Menneskenes Hierte. Hun viste mig et lille Billed af ham. Hvilket kraftigt, aabent Ansigt! I Dreene havde han smaa Guldringe. „Vi dog!“ raabte Concordia, „dem kan jeg vise eder i Virkeligheden.“ Hun skyndte sig hen, aabnede et Skrin, og tog

en lille Øste frem, hvori der laae et Par glatte Guld=Drenringe. „Der ere de,“ sagde hun. „Det er Shakespeares Drenringe. I Dag vil jeg bære hans Drenringe.“

Minga maatte hielpe hende med at tage hendes egne af og stikke de andre i. Der sad nu den skionne, blomstrende Datterdatterdatter af den store Shakespeare med hans smaae Guldringe i de nydelige Ører, som en sand Julie, som en yndig Viola.

Hun havde fortalt mig Noget af Tragodien Romeo og Julie, og jeg spurgte, om hun ikke vilde læse den med mig. Men hun valgte Macbeth.

Lemlie var ofte tilstede i Underviisningstimerne, ikke for at høre Stykket, hvilket han altid smaaligt critiserede, men for at forstyrre min Glæde, da han ikke undte mig, at tale ene med Concordia, skiondt Minga bestandig var tilstede.

„Det er et afskyeligt Stykke,“ raabte Lemlie harmfuld, da vi kom til Macbeths Død i sidste Act. „Saadan Noget burde en Digter aldrig skildre; et Digt skal kun opvække behagelige Følelser, og denne Macbeth kunde jo faae Haarene til at rejse sig paa Hovedet af Gen, hvis man ikke havde mere Courage, end han, der i Grunden er et forbarmeligt Skrog, thi han har hvert Dieblis Gijonseber, og lader sig uophørlig sætte Bognæser paa af Hexer og gamle Kiærlinger.“

„Dette Mesterstykke“, svarede jeg, „er frembragt af en høist menneftelig, mild Genius, der føler Medlidenhed med de arme, af Paster og Videnskaber forblindede Mennefter, i hvis Bryst endnu ikke den sidste Gnist af Samvittighed er aldeles slukket. Dette Dramas Indhold bestaaer ikke saa meget i Macbeths Misgierning, som i Syndens Kamp med Samvittigheden før og efter Mordet. Hans Biv lader vel til at være af mere diævelst Natur; hun hidser sig selv op

med græsfelige Ord, men naar hun sover, fræver Naturen sin Ret, og som Drommevandrerste tilstaaer hun, hvad Stoltthed og Frygt forbød hende at sige vaagen. Ja, hun bliver syg, hun deer af Fortvivlelse. Den pirreligere Qvindenatur's Ondskab blusser hidsigere op i Forstningen, men holder ikke saa længe ud, som Macbeth's. Alting i dette fortræffelige Værk rober den dybeste Mennefskiender." — „Latterligt," raabte Lemelie, „at tale om Mennefskundskab og Natur i et Stykke, der er sammensat af lutter Unatur og Urimeligheder! Hæxerne spaae ham jo Alting forud, ere udrustede med overnaturlig Kraft til at forlokke ham til Synden. Saa er jo Alting grundet i Fatalismen, Macbeth er uskyldig, vor Herre eller Satan har Skyld. Og det er endda det Fornuftigste af det altsammen," vedblev han efter en kort Tausshed; „thi jeg er selv tilboielig til at troe, at man ikke stedsse maa tilregne fyrige Temperamenter, hvad man i daglig Tale kalder Synd."

„Gud bevares!" raabte jeg, „saaledes har Shakespeare sikkerlig ikke meent det. Disse Hæxer ere ikke Andet end Macbeth's egne onde Lidenstaber og Tilboieligheder: Hærstysgen, Utafnemmeligheden, Grusomheden, personificerede og naivt forbundne med den gamle Folketro og Tilsældet, hvorved de undgaae at blive blot kolde Allegorier. Saaledes optræde disse fixe Ideer for Macbeth paa Heden, da han kommer tilbage fra et vundet Slag, og moder tre Qvinder med en Spaadoms gave, paa hvis Mulighed Troen endnu ikke aldeles er ophørt. Saaledes aabenbare sig hans onde Villies, hans sygelige Indbildnings fæle Gieglebilleder — Misfostrene af de tvende Yderligheder: Grumhed og Frygt, der altid ere forbundne — som Qvinder med Skæg, og lægge de udtærede Pegesingre paa salmede Læber."

„Stor Allarm for Ingenting,“ sagde Lemelie. „Det er vel Umagen værd, at gjøre saa mange Ophævelser over et enkelt Drab! Hvor tidt er der ikke begaaet langt værre Misgjerninger, mod hvilke Macbeths var en reen Barneleg! Hvad siger I om de tyrkiske Sultaner, der hver Dag for Morsskabs Skyld hugge Hovedet af den Slave, der holder dem Stigboilen, naar de svinge sig til Hest? Og have Christne, Korsfarere, Inquisition, Catholiker og Riættere ikke raset langt værre mod hinanden?“

„Med de værste Afstyheligheder“, svarede jeg, „kan Digtekunsten ikke befatte sig. Digteren kan ikke bringe Tigre, Hyæner og Klapperflanger paa Skuepladsen. Geniet taler til Mennesker med Dyd og Smag, eller som i det mindste ere i Stand til at erhverve sig disse Egenskaber; og kun saa meget Sort af Birkeligheden beholder Digteren i sit Billed, som er nødvendigt for at frembringe en tragisk Birkning. Ellers vilde chaotisk Nat opsluge alle Farver.“

„Herr Lemelie synes at modsiges sig selv,“ bemærkede Concordia. „Først var ham Macbeth for græsfelig, nu er han ham ikke græsfelig nok. I troer, Shakespeare kunde ingen hierteløse kolde Ridinger skildre uden Samvittighed og Anger? Læs engang Othello, Herr Lemelie! og siig mig saa, om I er fornoiet med Iago. Jeg skulde troe, han var nederdrægtig og uforsklammet nok.“

I denne Samtale bleve vi forstyrrede, thi en Matros kom ned i Kabytten, og meldte, at en maroccanst Sorøver satte efter os for fulde Seil, og snart vilde indhente os. Concordia blegnede, og jeg blev heller ikke vel til Mode ved denne Efterretning. Men Lemelie lod sig Intet mærke med. Da han havde udspeidet Schebekken giennem sin Riffert, og mærkede, at Skibet, propfuldt af Mennesker med Sabler i Hænderne, styrede lige hen imod os, gik han ned

i Kahytten igien, og sagde spødft: „Nu, Madame! vil det snart gaae værre til, end i Macbeth. Hegerne nærme sig alt. Vil I nu ikke bede eders store Poet om at komme os til Hielp? Ellers er det ude med vort Liv og med eders Dyd. Corsarerne have ikke læst Romeo og Julie; de sælge eder som Slavinde, og jeg vedder, inden tre Maaneder har eders Skionhed oftere skiftet Mode, end Maanen paa Himlen.“

Nu traadte van Leuven ind i Kahytten. Kort, men med Fatning, greb han sin Kones Haand, og bad hende, ikke at fortvivle. „Vi ville forsvare os“, sagde han, „til det Yderste, og enten leve eller doe med Ure.“

Lemelie loe haant. „Staae Barbarerne først paa Dækket,“ sagde han, „saa hugge de os til Fricassée, og den deilige Kone maa tiene ovenpaa til Dessert. Kun Ligt og Snedighed kunne redde os.“ — „Hvor vil I nu hen med eders Ligt?“ raabte van Leuven. „Barbarerne forstaae hverken Ligt eller Fransk; som vilde Dyr styrte de ind paa os med skarpe Kloer.“ — „Og falde maaskee i Snaren,“ svarede Lemelie, kold som Jis.

Derpaa befalede han Constabelen at trække to Kanoner ud af Kanonhullerne og plante dem paa Dækket; tillige, at der ikke maatte løsnæs et eneste Skud paa Fienden, som vogtede sig for at komme os paa Siden. Da Corsarerne troede, at vi ingen Modstand vovede at giøre, klavrede de alle ud paa Bogspydet af deres Skib, hængende der, som en Bisværn paa en Green, svang de Sablerne, raabte: „Allah, Allah!“ og ventede paa det Dieblif, da de fra Bogspydet kunde springe ned til os paa Dækket, naar de vare sejlede lige ind paa os. Det var just det, Lemelie vilde. Det var et græseligt Dieblif. Alt saa vi tydelig Turbaner og Knebelbarter paa de brune Ansigter, der torstede efter Rov og Mord. Sablerne funklede vildt,

Dinene endnu vildere, de grumme Ansigter glødede af Forbittrelse.

Lemelie stod bleg og kold ved sine Kanoner, som han holdt skjult bag et Stykke Seildug. Pludselig gaae Kanonerne af. Ruglerne sønderplutte Bogspydet. Masten og det hele Mandskab derpaa styrte bragende og hylende, som trusne af Lyn, ned i den skummede Sø, hvor alle finde deres Død. Bort Skib seiler sin Vej uforstyrret fort. Slaget er endt, Faren forbi.

Dette pludselige Lykkestifte virkede heftigt paa os alle, især paa Concordia, som udmattet tidligt om Eftermiddagen fastede sig paaflædt paa Sengen, og slumrede ind. Vi Mandfolk vare alle meget glade. Matrosene havde faaet dobbelte Portioner Brændeviin, raabte Hurra, og drak den tappre, kloge Capitains Skaal. Ogsaa van Leuwen og jeg kunde ikke Andet, end yde ham vor Beundring og Taknemmelighed. Han havde jo reddet os fra Skiendsjel, Slaveri eller Død. I et saadant Dieblis er Menneket ligesaa villig til at bedømme sin Næste skaansomt, som han er streng, naar Egenkiærligheden bliver krænket, eller Misundelsen vakt.

„Den brave Lemelie,“ sagde van Leuwen, „vi have gjort ham Uret. Hvad kan han for, at Naturen har givet ham et ubehageligt Ansigt?“ — „Hans Ansigt“, svarede jeg, „er egentlig slet ikke hæsligt; kun noget for tilsluttet og ærgerlig seer han ud. Han maa have gjort mange slemme Erfaringer i Verden, derfor troer han ikke Folk meer.“

Da Lemelie havde bragt Alting i Orden paa Dækket, og Matroserne vare rolige, kom han ned til os, og spurgte van Leuwen og mig, om vi ikke vilde drikke et Glas Punsch med ham i hans egen Kahyt, mens Fruentimmerne sov? Denne Indbydelse modtog vi gierne, da vi kun attraaede at vise vor Redningsmand al mulig Tak og Forekommenhed.

Der stod ingen Punschebolle paa Bordet, men en Theemaskine med kogende Vand, og tre deiligt slebne, store Glas. — „Jeg drikker helst Punschen, som Thee,“ sagde Lemelie; „man faaer den saaledes varmest, og Punsch maa driffes varm. Paa den Maade kan Enhver brygge sig den, som han vil.“

Vi havde Intet mod hans Theorie. Han kom nu Sukker i Pocalerne, og bad Enhver at tage Citron, Vand og Rum efter Lyst; ogsaa mere Sukker, hvis Nogen behagede.

Constabelen, som i Dag havde hiulpet Capitainen med Kanonerne, og var hans Tiener, stod bag van Leuven's Stol. Han havde et lille Bord i Ryggen med en lignende, fierde Pocal, som heller ikke blev glemt. Vi vare alle enige i, at den ærlige Karl nok fortiente at drikke et Glas med os; uden hans Hielp havde Lemelie ikke kunnet udføre sit Manoeuvre.

Da Punschen var lavet, blev Theemaskinen sat hen paa det lille Bord hos Constabelen, for at vi skulde have bedre Plads paa vort eget. Vi klinkede, og vilde just sætte Pocalerne til Munden, da et selsomt Syn forundrede os saaledes, at hver satte sit Glas paa Bordet igien. Døren gik op, og med et Lys i Haanden, med stive Skridt og opspilede Dine, som Intet saae, traadte Concordia ind, spøgelseagtig og drømmevandrende, i sit hvide Nattoi, satte sig mellem sin Mand og Lemelie, og sagde med huul Røst: „Mig først Pocalen! Jeg vil credentse den.“ Derpaa greb hun van Leuven's Glas, og vilde drikke. Lemelie blegnede, rev hende hurtig Bægeret fra Munden, og sagde i en tvungen rolig Tone: „Punschen er for stærk for eder, Madame! Jean maa først komme mere Vand i. Ved Gud, hun sover, hun veed ikke, hvad hun gior.“ Dermed rakte han Glasset til Constabelen, som nu stod bag hans Stol. Jean satte

Glasfjet paa det lille Bord ved Siden af sit Glas; men da han vendte os Ryggen, og stod imellem mig og Glassene, kunde jeg ikke sfielne, om han satte van Leuvens Glas paa hoire eller venstre Side af sit eget, altsaa var det ogsaa siden uvißt, i hvilken af Pocalerne han sfienskede Vand, thi de vare hinanden fuldkommen lige. Concordia stirrede græsseligt paa Lemelie, og sagde:

„J en Helt, og forjager? Hvad siger det, om Nogen ogsaa veed det? Hvo kræver eder til Regnskab?“ Derpaa greb hun hans Haand, og sagde: „Her er en Plet, som lugter af Blod. Al Arabiens Birak mægter ei at betage denne Haand sin Blodstank.“ — „Ak,“ sagde Lemelie, som hurtig havde fattet sig, „nu forstaaer jeg det altsammen. Hendes Livsaander har Skrækken i Dag bragt i Uorden. Hun gaaer i Dromme, har nylig læst Macbeth, og spiller Lady Macbeths Rolle med nogle smaae Variationer.“

„Kom, fiære Concordia!“ sagde van Leuven, „jeg vil følge dig til Sengs.“ — „Ak ja, min Ven!“ svarede hun, og kysjede ham; „følg mig! Bliv ikke hos den Ondskabsfulde, og drik ikke Doden!“ — Jeg forfærdedes, og sprang op fra min Stol. — „Ræk mig Pocalen igjen, Jean!“ sagde Lemelie rolig. — Tjeneren rakte ham en af de to, der stode paa det lille Bord, men hvilken det var, kunde jeg, som jagt, ikke vide. — „Ville J ikke drikke med mig,“ vedblev Lemelie, „saa vil jeg i det mindste til Afsked drikke eders Skaal af eders egne Glas, for at denne Begivenhed ikke skal fylde eder Hiernen med urimelige Indbildninger.“ Med disse Ord tomte han virkelig Hælvten af min Pocal, og af den, Tjeneren rakte ham.

Vi stode alle op; men Jean, der vilde træde tilbage, og giøre os Plads, var saa uforsigtig at stode sit eget Glas, der stod bag ved ham, paa Gulvet med Albuen. Herover

blev Lemelie særdeles opbragt, og medens han skjeldte Karlen Huden fuld, fordi han havde slaaet ham det store, deilige slebne Glas i Stykker, fulgte van Leuven og jeg Concordia ind i sin Kahyt. Den sorte Minga og den lille Beautiful sov allerede i deres Afslukke. Concordia strakte sig hen paa sit Leie, uden at vaagne; van Leuven og jeg stirrede længe taus og forfærdede paa hinanden.

„En tom Drøm!“ sagde han endelig; „Lemelie drak jo selv af mit Glas.“ — „Af mit drak han, Herr van Leuven! Men Constabelen havde først sat eders paa det lille Bord. Hvis han nu havde ombyttet det, medens vi forundrede os over Concordia? Da har Lemelie druffet af Constabelens Glas, og Constabelen kastet eders paa Gulvet.“

„For Guds Skyld, ti,“ sagde van Leuven, „og tal ikke et Ord til Concordia derom i Morgen! Maafee veed hun det ikke selv, naar hun vaagner. Gud give, at vi vare dette farlige Menneske qvit, og stode lykkelige paa Ceylon!“

Da Concordia vaagnede næste Morgen, sagde hun: „Jeg har havt en sæl Drøm i Nat; men aldrig siger jeg Noget, hvad jeg drømte.“ Vi frittede hende ud; men hun vedblev: „Vogt dig for Lemelie, min Ven! Spiis og drif kun, hvad jeg ogsaa nyder.“ Van Leuven lovede hende det. Da vi saa Lemelie igien, var han saa rolig og munter, som om der slet intet Overordentligt var haendet. Vi andre taug ogsaa.

Skibbrud og Redning.

Vor Seilads var i Begyndelsen saa lykkelig, som man kunde ønske det. Alt saa vi langt borte det gode Haabs Forbiereg, uden at have udstaaet det Mindste af Regn eller Storm. Capitainen forsikrede, vi vilde snart være der, hvor han havde i Sinde at udhvile nogle Dage. Men Himlen havde besluttet det anderledes, og slemme Bartegn lode befrygte det Værste. Solen var om Aftenen gaaet ned i en tyk jordfarvet Sky, de øverste Kanter vare mørkerøde. Morgenen derpaa, da det gryede ad Dag, straaede Skyerne vel smukt forgyldte, men neppe var Solen to Grader i Beiret, før de forvandlede sig i en tyk, rogagtig Dunst, der omgiordede Horizonten som en Muur, og hvorfra der udgik en Mængde sorte Straaler. Snart var Himmelen bedækket med slige Skyer, som Somændene kalde tætte, og som ikke true med Regn. Fra Synskredsens Rand, tre fire Grader i Beiret, vare de gyldne, saa rødglindsende, endelig mørke.

Vemmelie holdt disse Bartegn for høist vigtige, thi han havde bemærket, at saadanne Skyer altid forkynde en nær forestaaende Storm. Jeg ventede, at han skulde gaae Faren i Møde med sædvanlig Koldblodighed; men det var langt fra. Han var nedslaaet og urolig, hans Ansigt endnu meer blyfarvet, end sædvanlig; han stælvende, gik ned i sin Kabyt, lukkede Døren i Laas efter sig, vi horte ham plappre Pater-nostre, som et Barn opramser sin Lectie, og med hæs Stemme sang han latinske Vitanier.

Da han kom ud igien, var han lidt roligere. Jeg undrede mig over Forstieligheden i hans Sindsstemning nu, og før mod Søroverne, og gav ham det at forstaae.

Han svarede: „For Mennesker har jeg aldrig været bange; men naar man har med vor Herre eller Satan at giere, saa veed man aldrig ret, hvordan man er faren.“ Derpaa søgte han at opmuntre Matroserne. Mod manglede dette Pak ikke (thi som Herren er, saa følge hans Evende), men de segte at opmuntre sig paa en egen Maade. Da Stormen rasede værst, ophorte reent deres Lydighed mod Capitainen, og uden at spørge ham, sloge de to Brændeviinsfade op, begyndte at drikke sig fulde, raabte Hurra, og sang Drifkeviser, som de selv ikke kunde høre, thi Stormen overdøvede dem.

Da Lemelie saae Doden for Dine, bar han sig ad, som en grov Misdæder, der skal henrettes. Han fortrak Ansigtet affhyeligt; et halvvanvittigt Smil, som baade udtrykte Trods og Fortvivlelse, bævede fra Tid til anden græsseligt paa hans Læber. Mechanisk fremsagde han endnu nogle Bonner, og derpaa drak han sig fuld, for at dylse Samvittigheden i Sovn.

Nu var der ingen Redning meer at tænke paa. Bolgerne ginge saa heit, og fulgte saa brat paa hinanden, som man sielden har seet Mage til. Havde en Bolge brudt sig over vort Skib, saa vare vi useilbarlig sunkne til Bunds. Derved kom Skibet i en saa voldsom vaklende Bevægelse, at man svævede i uophørlig Fare for at slaae Hovederne i Stykker mod Dækket, eller mod Bæggene i Kabytten. Regnen øste ned som med Spande, Orkanen hylede saa stærkt, at det ikke vilde været os muligt, at høre en affhyret Kanon. Denne usynlige Magt har uden Tvivl ført vort Skib mange Mile bort i en Time. Undertiden lod det igien, som om Skibet blev staaende paa eet Sted i Søen, og dreiede sig om, som en Top, medens Vinden giennemløb alle Streger i Compasset.

Van Leuwen og Concordia havde strakt sig hen paa deres Leie, omfavnede hinanden, og lode ikke til at frygte Døden. Paa Matrasen paa Gulvet laae endnu et kiærligt Par: Negerinden med den lille Hund. Jeg Staffel havde ingen, med hvem jeg kunde døe. Jeg stirrede hen i en Krog, der opdagede jeg min Bibel; jeg tog den ned af Hylden, og trykkede den til mit Hierte. Derpaa giennemlæste jeg det første Blad, hvor min Fader havde optegnet min Fødselsdag samt sin egen Dødsdag. Herved sølte jeg mig lettet, og det forekom mig, som jeg snart igien skulde see mine kiære Forældre. De vinkede mig fra Skyerne, og saae meget fornøiede ud med Glædestaarer i Øinene. Dybt i Baggrunden troede jeg at opdage den store Gustav Adolphs Kæmpeflygge; og som en letfærdig Alf fløi Seifarts Aand omkring i de lavere Skyer, kaldte mig spødsk ved Navn, og loe høit, fordi jeg skialvede for Døden. Foer der imellem et Lyn ud af det begsorte Firmament, da saae min ophidsede Phantasie Himmelen aaben. Frelseren, som sad ved Siden af den almægtige, alvorlige Gud Fader, udstrakte forbarmelses- og kiærlighedsfuld sine Arme imod mig, og jeg kunde tydelig see Naglegabene i hans Hænder. Den Helligaand svævede under hans Fodder som en yndig straalende Due, og sprættede muntert med Vingerne; og ved Siden knælede Luther med foldede Hænder i sort Præstekiøle, og bad andægtig inderligt for mig. To Cherubvinger vare voxede ham ud fra Skuldrene, og strakte sig som uhyre Cometsvæv eller Nordlys langt hen i Mørket, og syntes at vinke mig.

I dette Dieblif hørte jeg et forfærdeligt Rinald. Skibet oplosste sig af sine Sammenføjninger, og Kahytten blev halvsuld af Vand, hvilket dog hurtig løb ud igien. Skibet var strandet paa en Sandbanke. Kahytten laae paa straa: Gulvet var blevet Væg, og vi vare alle henkastede i en

Krog. Nu hørte jeg en Røst kalde: „Concordia! Concordia!“ Det var Lemelie, som havde bemærgt sig Vaaden. Paa den store Chaloupe havde allerede det fulde Mandskab indstribet sig. Van Leuven og jeg toge Concordia, der var besvimet, og vilde bringe hende i Vaaden. Men Capitainen raabte: han vilde kun tage imod Concordia. Vi brøde os lidet om hans Trusler og Eder, og sprang ned med. Neppe vare vi deri, før Bolgerne slængte os ud igien af Vaaden, og opslugte os. Hvordan det videre gik, veed jeg ikke, Bevidstheden forlod mig. Først den følgende Dag vaagnede jeg, og fandt mig liggende i Solstin paa det tørre Sand.

Det forundrede mig, at see Solen igien og den klare Himmel. De varme Straaler vederqvagede mine Lemmer. Jeg reisste mig overende, og mærkede, at jeg laae paa en Sandbanke. Bag mig ragede uhyre steile Fjælde i Luften. „Er du alene reddet her,“ tænkte jeg, „for at døe en langsom Død ved den gylde Klippe? Har alt dine Venner derude tomt Dødens bittre Kalk?“ Hvor glad blev jeg, da jeg, ikke langt fra mig, opdagede Concordia og van Leuven sovende paa Sandet. Nu var jeg atter ganske rolig. Jeg vendte min endnu vaade Side mod den hede Sol, lod mig giennemvarme, og sov ind.

Da jeg op slog Dinene efter en lang Slummer, stod van Leuven ved Siden af mig med Armene over Kors, og betragtede mig veemodig. „Stakkels Albert!“ sukkede han, „er det den Lykke, jeg lovede eder? Har jeg taget eder med fra Europa, for at I skulde deeltage i sliq Glendighed? Tilgiv, min Ven! Som trofaste Staldbrodre ville vi dele Medgang og Modgang. Henkastede paa en fremmed Jord ere vi overladte til vore egne Kræfter. En Engel og en Dævel følge os.“ Ved disse Ord saae jeg mig om, og

opdagede foruden Concordia endnu Lemelie; han sad langt borte fra os paa en Steen med Haand under Kind, og stirrede i det nu rolige Hav. Van Leuven havde en stor Biinflaske, omslettet af Vast, hvoraf han gav mig at drikke. „Jeg har havt Moie nok,“ sagde han, „med at faae den fra Lemelie et Dieblif, thi han havde i Sinde at tomme den alene. Hvor vi nu ere, om vi nogensinde see Menneſker igien, maa Gud vide. Skibet er strandet der henne paa den anden Sandbanke. Agterdelen rager endnu temmelig høit op over Bolgerne, og altsaa kunne vi haabe at redde Levnetsmidler og friste Livet i det mindste endnu nogle Dage.“

Jeg bragte Lemelie Biinflasken tilbage. I Stedet for at takke Gud for sin Frelse, foer der kun lutter Forbandelser og Gudsbespottelser ud af hans Mund, og han vilde slet ikke lade sig trøste, men raabte bestandig, at han baade havde sat Vre og Formue til ved dette Skibbrud. — „Formue,“ tænkte jeg, „kan være; men hvo der ei har tabt Vren i Forveien, mister den ikke ved et Skibbrud.“

Vi forlode ham, og gif hen til Concordia, som laae indhyllt i en Kappe, klappede med Tænderne, flagede over Frost, og vilde sove igien; men først forlangte hun en Drif koldt Vand. Det havde vi ikke. Van Leuven gav hende lidt Viin, hvilken hun drak begierlig, fordi den var kølig; men hun befandt sig værre derefter, og glodede som et Kul. Hendes Husbond viste hende de største Kiærtegn, men hun sagde strengt og med et vildt Blik: „Carl Frands! gaa fra mine Dine, at jeg kan døe i No. Min alt for store Kiærlighed til eder har forført mig til at overtræde det fjerde Bud; nu kommer Straffen ovenpaa. Gud være min og eders Siæl naadig!“

Den ellers saa besindige van Leuven blev ved disse Ord aldeles fortviolet. „Retfærdige Himmel!“ raabte han, og vred sine Hænder, „er det muligt? Endnu et Tab skal jeg lide paa denne øde Klippe, efter at jeg troede Altting tabt — det forfærdeligste: hendes Kiærlighed, for hvis Skyld jeg vilde trodse Døden og alle rasende Elementer! Nu, saa vil jeg da heller ikke leve meer!“ Han løb hen mod Havet, og havde uden Tvivl styrtet sig ud deri, hvis jeg ikke havde grebet ham i Flugten, og ved en kraftig Tiltale, som Gud indgav mig, atter bragt ham til Fornuft. Jeg forestilte ham, at Concordia i denne Feberhede ikke vidste, hvad hun sagde. Det gjorde ham roligere, han lagde sig atter hen, og jov udmattet ind.

Concordia rørte sig, og jeg løb hen til hende. Hun forlangte, jeg skulde vride noget Regnvand af en Kappe, der hang henne paa Træet. Gode Gud! der var hverken Træ eller Regnvand. Jeg bad hende have Taalmodighed en halv Times Tid, da dette Arbeid vilde gaae langsomt fra Haanden; hun lovede mig Taalmodighed saa længe. Nu vadede jeg lige ud til Skibet; Vandet gif mig ikke længer end til Knæene. Jeg klavrede mageligt op. Da jeg var kommen hen til Rahytdøren, hørte jeg til min Forundring følgende Ord: „Stakkels Dyr, stakkels Sorte, vor Frue hengivne med Liv og Siæl! Kunde ikke døe den vaade Død med hende; saa ville vi da forsmægte sammen paa Matrassen, Intet æde, Intet drikke, holde af hinanden, til vi udgive vor Aand.“ Derpaa hørte jeg en gientagen Kyssen og en ængstelig Piben. Jeg slog Døren op, og fandt Minga liggende paa Gulvet med den lille Beautiful. Hendes ellers fulsorte Ansigt var affegraat af Kummer og Mathed; hun stirrede paa mig, som paa et Spøgelse. Men den lille Hund, min gode Ven, løb mig strax i Møde,

sprang op ad mig, gisiede af Glæde, fradsede mig med Poten paa Knæet, lagde sig paa Ryggen, og hylede derpaa igien af Hunger og Tørst, medens den tørre Tunge hang den ud af Munden.

Saa snart Munga horte, Concordia levede endnu, vendte den sorte Farve tilbage i hendes Ansigt, og hun raabte: „Saa ville vi ogsaa leve, Beautiful! og nyde et Glædesmaaltid.“ Derpaa løb hun hen at hente Levnetsmidler; thi det havde virkelig været hendes Agt, at sulste sig selv og Hunden ihjel.

Jeg opsogte i Hast det Nødvendige. I Kahytten hang en Rulle Svovl. Fyrtoi kunde jeg ikke finde, men et Par vel indsvøbte Pistoler tyktes mig tillige med Svovlet at være det fortræffeligste Fyrtoi. Til min Glæde fandt jeg et vel tilbeget Fad med ferskt Vand. Jeg fyldte en stor Dunk; Thee, Sukker og Rum fandt jeg i Kahytten, og med denne Byrde vadede jeg tilbage.

Negerinden maatte blive paa Skibet, for at tage Skibstvebaffer, roget Kiød, Risengryn og Meel ud af Fadene, og binde det i smaae Pakker, at jeg næste Gang bekvemt kunde bringe det over. Vi havde ikke megen Tid at spille: det første stærke Windstød kunde ganske adsplitte Braget. Jeg medtog derfor ogsaa strax nogle Godevarer, og skyndte mig tilbage med alle disse Herligheder.

Paa Sandbanken laae der opstillede Bræder nok, en Dye og en gammel Brystdug havde jeg fundet i Kahytten. Jeg rev den sidste i Lajer, slog Ild, huggede Brænde, og blæste saa længe paa Jlden, til Flammerne luede. Concordia vaagnede igien, og forlangte utaalmelig at drikke. Jeg rakte hende den Thee, jeg imidlertid havde lavet, i et Bæger; hun troede, det var Viin, og skreg grædende: „J vil knuse mit Hjerte med Viin. Gud forlade eder det!“ Men da hun

havde smagt Theen, blev hun glad. „Mange Tak, fiære Albert! nu er jeg fuldkommen vederqvæget; dæk mig nu til med min Kappe, og lad mig sove!“ Jeg adlød, og bag hendes Ryg gjorde jeg en Ild, som ikke maatte gaae ud, for Solen stod hoit nok med sine kraftige Straaler. Da jeg havde henjat alle mine medtagne Sager paa en bred, flad Steen, stoppede jeg Piberne, lavede en god Punsch (skiondt ikke efter Lemelies Theorie), og gif hen at indbyde ham og van Leuwen til Giest. Den Sidste sov endnu, thi han havde vaaget Ratten i Forveien hos Concordia, uden at kunne luffe et Die for Sorg. Men han var snart paa Benene igien, glædte sig meget, da han horte, det var bedre med hans Kone, og da han saa det dækkede Bord paa Sandbanken. Lemelie, som havde havt Tvebaffer med i Kommen og tømt den store Viinsflaske, bandte endnu saa smaat. Jeg havde tændt hans Pibe, for at forsjøne mig lidet med dette fæle Menneſke, med hvem Nøden havde forbundet mig; jeg rakke ham høflig Piben, og spurgte, om han ikke siden vilde spise og drikke med os. Han rev mig Piben af Haanden, som om jeg havde været hans Tiener, og takkede mig ikke med et Ord.

Under Maaltidet var han galant mod Herr van Leuwen; thi han havde mærket min Sindsbevægelse, og vilde ærgre mig. „Vi To ere fødte Adelsmænd, Herr van Leuwen,“ sagde han; „den gode Albert har, som jeg horer, for været eders Tiener, og saa er det vel bedst, at han tager sig en Tienerſkikkelse paa igien, thi en Secretair bruger J vel neppe meer her paa Sandbanken. En Tiener kan man altid bruge.“

„Det fornoier mig, Herr Lemelie!“ svarede van Leuwen, „at see eder lystig igien, og høre eder spøge; thi for Alvor kan det umulig være meent. Kun en Misforſtaaelse gav

Anledning til hiint oiebliklige Misforhold mellem Herr Julius og mig. Han er af gode Forældre, velopdragen, har Kundskaber, og har i forrige Tider levet paa en fortrolig Fod med Folk, som vare høiere paa Straa, end I og jeg. Og hvad jeg sætter over Alting, han er et dydigt, uskyldigt ungt Menneske. Selv i de meest glimrende Forhold vilde jeg vælge ham til Ben, hvor meget mere nu som stakkels skibbruden Mand paa den øde Klippe, hvor Ulykken gjør os alle lige, og hvor kun gienfædig Hielp kan gjøre os vor Tilstand taalelig."

Uden at sige et Ord, ikke engang god Nat, gif Lemelie, da han havde druffet dygtigt, hyllede sig i sin Kappe, fradsede et Hul i Sandet, og snorkede snart som en Sælhund, saa man kunde høre ham langt fra. Van Leuwen og jeg bleve enige om at løse hinanden af, for at vaage ved Ilden. Han gif fornøiet til Hvile, da jeg havde fortalt ham om Minga og om lille Beautiful, med hvilken Efterretning vi i Morgen vilde glæde Concordia.

Jeg gjorde en god Ild bag hendes Ryg, og forskandsede hende med en Sandvold mod Stormen, hvis den atter skulde reise sig. Derpaa satte jeg mig hen paa en Steen, og stirrede snart ud i Bælmørket, der rugede over den uhyre Havflade, snart betragtede jeg den deilige Qvinde, som laae ved Siden af mig, malerist oplyst af Natteilden. „Ak," tænkte jeg, „hvad var mig hele Verden uden hende? Og hvor gierne skilles jeg fra hele Verden, naar jeg kun kan leve i Gensomheden med hende!" Mit Ungdomsmod lod mig ikke tvivle om, at det endnu vilde gaae os godt. Hun havde i Sovne strakt den skionne Haand ud af Rappen; jeg vilde dække den til, men solte mig fristet af en uimodstaaelig Lyst til først at kysse den. Jeg sank ned paa Knæ, mine skælvende Læber nærmede sig alt den sneehvide

Haand — da opdagede jeg van Leuens glatte Guldring paa hendes Finger, og bævede tilbage. Jeg vendte mig om, og saae hen efter ham. Tillidsfuld og venligtsmilende sov den ridderlige Hollander, som han vilde sige: „Min tro Albert vaager, jeg forlader mig paa ham.“ — „Aldrig skal jeg heller misbruge din Tillid,“ sagde jeg sagte, og bedækkede hurtig den skionne Haand. Lemmelie sov uroligt der langt henne, væltede sig omkring i Drømme, og slog med den knyttede Næve i Sandet. Jeg haabede, van Leuen skulde blive ved at sove, jeg vilde vaage alene, men blev dog saa søvnig tilsidst, at jeg ikke kunde holde Dinene oppe. Da jeg havde lagt mere Brænde til Ilden, satte jeg mig paa Stenen, støttede mig til en Stang, og begyndte at nikke ind imellemstunder. Da stod pludselig den trofaste Staldbroder munter for mig. — „Hvor har I kunnet passe det saa noie?“ spurgte jeg; „I laae for et Dieblis siden i den dybeste Sovn.“ — „Har end Krigstienesten ikke været mig til andet Gavn,“ svarede van Leuen, „saa har den i det mindste lært mig at staae op til rette Tid, og jeg forsøver mig aldrig. Gaa nu hen og læg eder, fiære Albert! I har grebet eder mere an i Gaar, end vi andre, og trænger meest til Hvile.“

Troglodnytliv.

Concordia vaagnede silde, Frokosten ventede, og hun spiste med god Lyst. Hendes Ungdom og Sundhed lode til snart at ville seire over Forkølelsen, og hun spurgte utaalmodig, hvor hendes Carl Frands var. Han kom strax, og

kyskede knælende med Taarer hendes Haand. Hun astorrede hans Dine med sit Halstorklæde, og sagde med kraftig Stemme: „Grød ikke, min dyrebare Ven! jeg befinder mig bedre. Gud vil hjælpe fremdeles.“

Nu vare vi alle Tre saa glade, som om vi vare lykkeligen ankomne til Ceylon. Van Leuwen vilde fortælle hende Noget om Minga, men jeg bad ham tie, for at Overraskelsen skulde blive større.

Derpaa vadede jeg atter ud til Skibet, hvor jeg fandt Minga og den lille Hund sovende. De bleve begge snart muntre. Jeg lod Minga bære saa meget, som hun orkede, selv gjorde jeg ligedan, saa vadede vi afsted. Det gjorde mig ondt for Hunden, at den maatte blive tilbage, fordi vi denne Gang vare alt for belæssede til at tage den med. Jeg spærrede den ind i Kabytten, og det bedrovede mig, at høre det troe Dyr hyle, gise derinde og kradse paa Døren med Poten.

Concordia vilde ikke troe sine egne Dine, da hun saa Minga. „Nu“, raabte hun, „tvivler jeg ikke om Guds Bistand, siden han ogsaa har reddet mig min tro Veninde.“ Men Henrykkelsen skulde endnu blive større. Lilla Beautiful, der maa have fundet en aaben Sprække i Kabytvæggen, var sluppen ud af sit Fængsel, havde forladt sig paa sit medfødte Svømmetalent, og begivet sig ad den vaade Vei, for at finde sit Herskab. Hvilken Fryd! Men jeg maatte holde den lille Svømmer, der fuld af Vand og Sand vilde afryste sig i sin Grues Skiod, saa længe tilbage, til vi fik den astorret.

Tilfidsst vaagnede ogsaa Lemelie. Uden at bryde sig om os, og uden at tage Deel i Frokosten, begav han sig lige ud til Braget. Jeg lob henrykt omkring med Hunden paa Armen; den kunde jeg dog uden Synd holde af, saa

meget jeg vilde. Men denne Morgen var bestemt til lyffelige Opdagelser: thi i det jeg løber saadan omkring, støder jeg med Foden paa en langagtig Sandbunke, der saae mig alt for oval ordenlig ud, til at være saaledes sammenblæst af Vinden. Jeg støder endnu een Gang derpaa med Foden, og opdager — vor omvæltede Baad, bedækket med Sand, ligeledes hidkastet af Stormen.

Vi to Mandfolk og Minga havde nu fuldt op at bestille med at trække Baaden ud af Sandet. Nogle Brøder laae i Nærheden, hvoraf der let lod sig hugge et Par Aarer. Snart var Arbeidet færdigt, og vi kunde gjøre Brug af den for os høist vigtige Baad, der ikke blot vilde skaffe os alle vore Sager langt lettere fra Braget, men ogsaa kunde bringe Concordia hiit hen til Bredden af Klippen, som var skilt fra Sandbanken ved en dyb, bred Vandfure, hvorover man ikke kunde vade. Hiitovre saae vi herlige tørre Huler i Klippen.

Vi bragte den hulde Skabning strax til den sikkre Strand, og udsøgte hende en tør Grotte, hvor der baade var Sol og Skygge. Her blev hun tilbage med Levnetsmidlerne; vi andre roede ud til Braget, for at redde hvad vi kunde, før en ny Storm reiste sig, og adspalttede Skroget.

I Kahytten laae Lemelie paa Gulvet uden Bevidsthed. Vi tænkte, Ridningen havde myrdet sig selv, eller at han havde faaet et Slag; men han var kun drucken, og sov Rusen ud. Vi brøde os ikke videre om ham, pakkede Baaden fuld, og roede saaledes hele Dagen frem og tilbage, indtil vi næsten havde bragt Alt, hvad der var i Kahytten, over paa Klippestranden.

Bed den femte Ladning vaagnede først Lemelie, og gjorde store Dine, da han fandt Kahytten saa tom. Han spurgte, hvad det skulde betyde, om vi vare Sørovere, og befalede os at lade slig Egenraadighed fare, eller han vilde

lære os noget Andet. — „Herr Lemelie!“ svarede jeg, „enten er J gaaet fra Forstanden, eller har endnu ikke sovet Nusen ud. Jeg beder eder, hold op at brutalisere! Ederes Commando er til Ende. Vil J sætte Livet til paa dette skøbelige Brag? For os gierne! Vi redde, hvad der er at redde. Vil J være fornuftig, saa dele vi broderligt med eder.“

Over denne Tale blev han rasende, og traf paa Diebliffet blank; men van Leuwen stødte Storpraleren med eet Stød overende som et Barn. Nu sadlede Lemelie om paa Diebliffet; det lod, som om han pludselig havde faaet Forstanden igien, hialp os ret broderligt, og lagde slittig Haand paa Værket, saa vi lykkelig ankom til Concordia i Klippehallen med vor fulde Ladning, inden det mørkedes.

Jeg har fortalt, at der vare flere Klippehuler. Wgtesfolkene fik den bedste og rummeligste. Minga laae strax i Nærheden, jeg ikke langt fra hende, og saa kom Lemelies Hule.

Saa længe vi vare i Færd med at redde, beslaalede en glad Følelse os — men da det hele Forraad stod i Hulen, da sank atter vort Mod, thi et kort Overslag lærte os snart, at vi høist endnu med dette Lidet kunde friste Livet et Par Uger.

Riød og Tvebakker var der rigtig nok Forraad af til noget længere Tid. Med vore Bøsser kunde vi skyde Fugle; en stor Skildpadde havde vi fundet paa Stranden, og nogle Søfalve lode sig see ude i Skærene, som vi kunde giøre Jagt efter. Lemelie var en fuldkommen Kok. Dette Arbeide bragte ham i et nærmere Forhold til Concordia. Ved Bordet fik Lemelie altid den første Portion, og vi vogtede os vel for at stikke en Bid i Munden, før han havde smagt af Maden. Denne Forsigtighed gjorde ham ikke i mindste Maade forlegen; han antog det for en Høflighed, der blev viist ham som den Fornemste.

Van Leuwen var en god Jæger, jeg en lærvillig Skolar, som gierne fulgte ham med Flinten paa Raffen. Saaledes havde vi da ret godt kunnet leve en Tidlang her, og tilbringe vore ledige Timer med at see efter, om der ingen Skibe seilede forbi, hvis der kun havde været Vand. Men hvad vilde et Par Drexhoveder ferst Vand forslaae? Og hvilken græsselig Tanke: at tørste ihjel paa den tørre Klippe! Vi løbe omkring, saa langt som vi kunde, men ingensteds var der Spor af en Kilde.

Vi haabede endnu at finde et Fod Vand paa Braget, og besluttede at gjøre en Valsfart derud næste Morgen; thi skulde ogsaa nogle Tønder være blandede med Saltvand, saa var det jo dog bedre end intet. Men om Natten reiste sig atter en stærk Storm, og vi kunde takke Gud for, at vi boede temmelig høit oppe paa Klippen, og havde Alting paa det Tørre, thi Sandbanken og den flade Strand ved Klippens Fod bleve aldeles oversvømmede af Havet. Genimod Morgen lagde Stormen sig vel igien, men — da vi saae ud efter Skibet, vare de sidste Levninger forsvundne. Kun noget Sort ragede ud af Bolgerne paa det Sted, hvor Skibet var strandet.

Van Leuwen og jeg roede ud, for at see, hvad det Sorte var. Det var Bligtankeret, som stod fast opreist i Sandet; og de Ord Mads Hansen i Kiøbenhavn ragede op over Bolgerne. Van Leuwen blev bedrovet, thi han havde vist haabet at finde Noget, som man kunde tage med. Men jeg raabte: „Hurra! min Herr van Leuwen! det er jo Haabet selv. Husker I ikke den smukke Tale, Mads Hansen holdt os ved Afsseden? den faderlige Betsignelse, han gav sit Anker? Haabe, kiære Herre! maa man, til Hiertet brister. Nu ville vi strax forsøge en Fart omkring Klippen. Paa Landjorden hindre os vel to i Havet vidt

udrækkende Basaltpiller at vandre Kysten om; men roe kunne vi, og maaskee opdage vi i en fiern Klost den høistforønskede Kilde."

Vi foresatte os altsaa at roe ret langt omkring; men neppe vare vi forbi Basaltpillerne, før vi pludselig kom som i en Art Malestrøm, der bevirkedes af to mod hinanden staaende Klipper. Forgieves anstrengte vi os for at redde vor Baad. Roret brast i min Haand, og nu var intet Andet for os tilbage, end at springe i Vandet, svømme hjem, og lade Baaden glide i Malestrømmen. Med Rod og neppe frelst vi Livet paa denne Maade; men Baaden, til hvilken vi havde sat alt vort Haab, mistede vi for steds. Concordia takkede Gud, fordi vi dog vare undgaaede Faren; Lemellie stoiede og bandte, og gjorde os bittre Bebreidelser, fordi vi to Landrotter, som ikke forstode at omgaaes med et Fartoi, uden hans Vidende og Hielp havde begivet os paa dette Eventyr. Vi sølte, at han denne Gang havde Ret, og taug.

Jeg gik ind i min Hule, tog Tort paa, spiste dygtig, drak, sov godt oven paa Bevægelsen, og da jeg vaagnede, havde Haabet ikke forladt mig. Den gamle Vyst, som jeg saalænge ikke havde sporet, at gjøre Vers, kom atter over mig, og jeg skrev følgende Sang:

Du klare Bæk
 Bag grønne Hæk,
 Drif, som til Livet kræves,
 Du søde Vand!
 Paa denne Strand
 Vi søge dig forgieves.
 Før havde du dog Klippen kjær,
 Og midt i Stenens Dynge

Var du som venlig Engel nær,
Der horte man dig synge.

Hvad hjælper nu,
O Hav! os du
Med dine brede Bølger?
Et Gieglespil,
Som gieffe vil,
Mens Fjeldet Kilden dølger.
Os spotte kun de Bover blaae,
Bandsurerne bedrage;
Som Tantalus vi Bægret faar,
Men tor dog Intet smage.

Skiondt Bandet nær,
Dog Intet her,
Der Torstens Glød kan lædske;
Som tørre Sand
I Ørkens Land
Kun spotter bittre Bædske.
Men i en Ørk jo Kilden sød
Tidt Pilegrimen finder:
Hvad finde vi? — O, med vor Død
Først Haabet reent forsvinder.

Da Moses tog
Sin Stav, og slog
I tørre Dal paa Fjeldet,
Sprang Straalen frem
Af Klippens Hiem,
Og viste Kildevældet.

Høit slaaer vort Haab
 Til Gud med Naab,
 Han gjør os atter glade;
 Vort Mod har plat
 Os ei forladt,
 Gud vil os ei forlade.

Jeg havde forfattet denne Sang til en Kirkelodie.

Concordia, van Leuven og jeg sang hver Aften denne og andre aandelige Viser trestemmigt; og det klang smukt i den høie Hvalving, medens Solen sank i Havet. Men eengang bleve vi forstyrrede midt i vor Andagt af et græs-seligt Skrig. Det kom fra Mingas Hule. Vi løb derhen, og traf Bemelie staaende af Forbittrelse med en blinkende Kniv i Haand, og Negerinden, altid endnu skrigende, flygtet hen i en Krog. Vi troede først, han vilde myrde hende, men opdagede snart, at det var sigtet paa den lille Beautiful, som hun havde paa Armen. — „Hvorfor“, spurgte van Leuven, „vil I myrde det uskyldige Dyr?“ — „Hvad, uskyldig?“ raabte han rasende; „fordømte Bæst, som æder og drikker den Smule op for os, der endnu er tilbage! Skal det oven i Kiøbet afknappe os, hvad der er tildeelt os karrigt nok alligevel?“

Concordia fastede sig for hans Fodder, og bad ham med Taarer at skaae hendes lille Yndling. Det rørte ham noget. Han bad hende høflig staae op, trykkede hendes Haand, og sagde: „For eder, Madame! opofferer jeg Alting, selv mit Liv.“

Saaledes blev der da sluttet Fred. Da vi talede med Minga derom, sagde hun: „Var Hunden graadig, kunde det endda være, hvad det var; men den spiser kun Lidet, og

driffter næsten Intet. See, der staaer dens lille Vandbasse, den har endnu i Dag ikke rørt derved."

"Ikke rørt derved?" gientog jeg, og en Straale af Haab trængte ind i min Siæl. Men jeg taug, for at undersøge Alting selv. Næste Morgen stod jeg tidlig op; den lille Beautiful, som havde sovet hos mig, og som jeg lod løbe, smuttede ind i Klippekløfterne, og blev borte. En halv Times Tid derefter kom den tilbage, sliffede sig om Munden, og i Skægget hang endnu klare Vanddraaber. Jeg smagte deraf — o, Himmel! det var ferskt Vand. Endnu taug jeg, og besluttede at følge Hunden næste Gang paa sin Vandring. Men det var umuligt, den smuttede bort fra mig, jeg kunde ikke finde dens Spor. Nu fyldte jeg en lille Pose med hvidt Sand, gjorde et Hul deri, og bandt næste Gang Hunden Posen paa Ryggen, saa at den, imens den løb, bestandig maatte tabe noget Sand ud deraf. Paa den Maade viste en hvid Stribe mig Veien over nogne, sorte brændte Stene, over Mospletter, giennem Torne og mange Krinkelfroge. Jeg havde omtrent tilbagelagt en Gierdingvei saaledes, da jeg hørte en stærk Brusen. Jeg var, paa en temmelig lang Omvei opad, kommen omkring de steile Basaltstotter, og nærmede mig Havet igjen nedad. Her opdagede jeg et stort Vandfald, som styrtede ud giennem en viid Abning, og flød i Søen. Den lille Beautiful stod ved Bredden, og drak, med Sækken paa Ryggen, hvoraf den næsten havde rystet alt Sandet. Jeg befriede den fra sin Byrde, øste Vand med den hule Haand, og smagte det. Det var klart som Krystal, og kunde ikke være bedre.

At beskrive eder den Følelse, der i dette Dieblisk betog mig, er umuligt. Saaledes bliver en Syg til Mode, der har overstaaet en farlig Crisis; saaledes en arm Synder,

der bliver benaadet paa Netterstedet. Jeg faldt paa mine Knæe, strakte Hænderne mod Himlen, og takkede Gud, mens den lille Opdager sprang lystig omkring, greb i de jmaae brogede Stene med Poterne, og syntes ved lunefuld Gieven og Galoperen at tage Deel i min Glæde.

Jeg skyndte mig tilbage, og mødte Lemelie, som saae fortrædelig og nedslagen ud. Han undrede sig over mit glade Ansigt. „Har Concordia igien givet eder en engelsk Time?“ spurgte han spodsk. — „Herr Lemelie!“ svarede jeg, „jeg vil giøre eder ligesaa fornøiet, som jeg er.“

Derpaa bragte jeg ham hen til Stedet. Hvorledes beskriver jeg eder hans Ansigt, da han saae og horte Vandfaldet bruse? Der gives Diebliske, hvor selv det koldeste Hierte i den meest forhærdede Synder røres over Guds Almagt og Godhed. Hans Ansigtstræk bevægede sig frampegagtigt, thi det kostede dem stor Anstrengelse, at forjage de sædvanlige haanlige Spotfolder, den lurende Lumskhed, for at see ydmyge, glade og taknemmelige ud. Dette lyffedes nu sagtens ikke; det Hele blev ikke Andet end en væmmelig Fordreielse, men rørte mig dog, fordi jeg troede at spore Mulighed til Bedring deri.

„See engang, Herr Lemelie!“ raabte jeg; „denne Kilde har den lille Hund opdaget, som I vilde dræbe i Dvergaars, fordi den havde saaet lidt Vand i sin Skaal. Var det fleet, saa havde vi alle snart maattet forsmagte paa den tørre Klippe. Vær i Fremtiden ikke saa grusom, og had og forfølg ikke uskyldige Skabninger, der ikke have lagt eder et Halmstraa i Veien!“

„I har Ret, Herr Albert!“ svarede han blidt og betænkeligt, i det han klappede Hunden, som var fulgt med os til Kilden. „I Sandhed, det er en smuk Maade at hevne sig paa. I samle mig Alle gloende Kul paa mit

Hoved. Nu ville vi ogsaa leve ret broderligt og enigt med hinanden."

Concordia, van Leuwen og Minga deeltog i vor Genrykkelse, da vi bragte dem til Bandsfaldet. Da Lemelie var gaaet bort, fortalte jeg hans Anger, og hvor fromt han havde yttret sig.

"Gud give," sukkede Concordia, "at dette Sindelag maa være varigt! Men, desværre! ogsaa paa noget Sand voxer vel undertiden Hedeurter." Især bad hun sin Mand tage sig Vare for det falske, grusomme Menneſte.

"Kære Barn!" sagde van Leuwen munter, "vi Høllændere ere et roligt, opmærksomt Folk, og lade os ikke ſaa let bedrage. Have vi ikke daglig et langt frygteligere Uhyre at kæmpe mod, ſom truer med at opſluge os: det ubændige Hav? Og dog leve vi lykkeligt bag vore Diger, lade os ikke bringe ud af vor Fætning, og ingen Frygt forſtyrrer vor ſtille Nydelse."

Vi vare nu i Beſiddelse af de vigtigſte Livsfor nødenheder. Fjeldet forſvarede os, naar Havet raſte; bag detſ Bægge ſandt vi Skygge mod den trykkende Midtagſhede, ſkiondt vi ikke havde den Glæde, at vederqvæge os under et ſoligt Træ, thi Intet uden vantrevent Krat grønnedes i Riſterne. Kun omkring Kilden voxte Græs og Blomſter. Vi kaldte dette Sted Concordias Hauge, og jeg huggede Sæder i Stenen, for at vi kunde ſidde Morgen og Aften der. Vi indrettede ogsaa et Kloſten i Nærheden, for at have Vandet ved Haanden. Skibſtvebakker og roget Riød havde vi endnu for et Fierdingaar; Krudt og Rugler for et heelt Aar. Og for at vi ogsaa i Fremtiden ſkulde være i Stand til at ſøge vor Næring, havde Forſynet ladet os finde en deilig Bue med Pile i Kahytten, hvormed van Leuwen for ſin Afreiſe for Morſtabs Skyld havde ovet ſig,

thi han vilde vise Indvaanerne paa Ceylon, naar han kom der, at han ogsaa forstod at bruge deres Vaaben.

Denne Bue bevarede vi som vort dyrebareste Alenodie. Jeg kaldte den Philoctets Bue, og sølte nu først ret Skionheden i den gamle Tragodie, hvor hele Handlingen, enfoldig skion, dreier sig om en saadan Bue, den Forladtes eneste Trost, som grusomme Landsmænd egennyttig ville berøve ham.

For Resten var vor Tilstand dog elendig. Vand havde vi vel nu; men skulde vi aldrig mere betræde den moderlige Jord? Ja, til vor Skræk truede endnu et tredie Element med at forlade os: Skabningens Opliverste og Frembringerinde, den hellige Ild. Thi Bræder og Planke laae der sagtens endnu efter Skibbrudet; men hvor længe vilde det vare? Og Træer vorte der ingen af paa dette Fjeld.

For Concordias Skionhed gjorde det mig meest ondt. „Skal denne hulde Blomst“, tænkte jeg, „saa snart visne og sammenkrumpe i Taage, Regn, Hede og bidende Sovind? Skal den deilige engelske Lady snart see ud som en skrumpen hollandsk Fiskerkone?“

Endnu var Intet tabt; vi havde Alle Klæder nok, Minga var en flittig Vaskerpige. En stor bredstygget Solhat, som Concordia havde taget med, kom hende vel tilpas. Og Noget maa jeg ikke glemme: vi havde bragt en stor Palle Randers Handsker fra Kiøbenhavn; disse vare ogsaa biergede. Saaledes havde jeg da Haab om, at hverken Regn, Kuld eller Solskin i lang Tid vilde skade hendes Hud.

Jeg selv skal som fireogtyveaarig Ungling ikke have taget mig ilde ud paa Fjeldstien med de følgende brune Loffer, den sorte Fiæderhat, den korte Troie, med Jagttasken ved Siden, og Bøssen paa Skulderen. Til min sangvinste Blomstren gjorde van Leuens mandigrolige, dybsindige,

noget blege Ansigt en god Modjætning. Og for at Billedet ogsaa skulde have sin Skygge, stak atter Lemelie ret poetisk af til os andre med det listige, lumske Mafsyn, de kortkrusede blonde Haar, hvoraf han var saa stolt, fordi han meente, denne Blondhed bevisste hans ældgamle franske Adel. Rigtig nok var han allerede temmelig skaldet, den brede Pande var kun bedækket med tynde Haar; men det røde Skiæg var stærkt, og skjulte den alt for spidse Hage. Næse, Mund og Dine havde man kunnet kalde smukke, dersom en bedre Mand havde besjælet hans Ansigt. En graa opkrampet Hat med en rød Hanesfær sad ham altid paa Snit, og saaledes saae han ikke Diævelen ulig. Minga og lille Beautiful, sort og hvid, fuldendte Billedet; begge troe, sunde, aarvaagne, altid i Bevægelse. Nærmede den butte Regernatur sig noget til det Dyriste, saa laae der i Hundens hengivne Blik atter noget Mennefteligt. I Følelsen af dette Slægtskab vare de uadskillelige Venner.

Harde nu en god Maler seet hele vort Selskab paa Klippen, leiret om det herlige Vandfald ved Solens Nedgang, eller naar Maanens blege Skive svævede over Fjeldet, og Kiøffenilden luede rød giennem Biergkloften; havde han tillige seet en plettet Skildpadde klavre hist op paa Sandet, eller en Sokalv stikke Snuden frem af Bolgerne, hvor de steile Basaltpillen speilede sig i Vandet; havde han dertil endnu befolkert Luften med nogle Sofugle, saa kunde det virkelig blevet et smukt Billede.

Nye Opdagelser.

I at klavre søgte jeg min Ege, thi jeg har aldrig vidst, hvad Svimmelhed var. Da jeg mærkede, at der paa de øverste Fjeldtinder lode sig andre Fugle høre og see, prøvede jeg paa mange Omveie altid at komme høiere, fra det ene Klippestykke til det andet, og holdt en Formiddag ikke op, før jeg havde naaet den høieste Fjeldspids. Hvad skildrer min glade Forundring, da jeg fra dette Sted pludselig fik en Oversigt af hele denne Klippe med alle sine deilige Bakker, Dale, Floder, Skove, omringet og skjult for den øvrige Verden af himmelhøie, bratte Fjeldmure?

En heel Time stod jeg henrykt fordybet i dette Syn; thi Modsætningen af mit forrige Opholdssted og nærværende kunde ikke være stærkere. Hist vaad, kold Luft, steile, golde Fjeldvægge, det øde, flade, eller skumbedækte brusende Hav, Sandbanker, Tang, Skilpadder, hæstfregende Vandfugle, skumle Kloster; alt dette kun eensformig oplyst af Morgen- og Aften-Roden, eller spøgelseagtigt af Maanen. Her jød, varm Joraarsduft, Blomster, Skove, Bække, Sangfugle, Hiorte, Raadyr, Aber og Geder i Dalene, som, mere forundrede end bange, kun vege lidet tilbage, og studsede — maaskee for første Gang — ved Synet af et Menneske. Jeg saae et Slags Fuglevildt, som lignede Algerhøns, stod paa dem, og fem bleve liggende paa Stedet. Ved Knaldet, som Gienlyden i Biergene ofte gientog, forbausedes alle levende Skabninger, gik og fløi, skiondt langsomt, bort, eller skjulte sig i Skovene. Det gjorde mig næsten ondt, at jeg saaledes havde bortskræmmet det behagelige Selskab.

Jeg streifede vidt omkring, for ogsaa at finde Mennesker, men fandt intet Spor deraf; og — skal jeg skrive ærligt? — jeg

kan ikke sige, jeg brød mig meget derom. Det var i Dag for silde, at vende tilbage over Fjeldet til mit øvrige Selskab. Jeg blev altsaa paa Den, og fortærede min medtagne Aftensmad. Skionne røde Bær, der lignede Moreller, hang paa Trærne, og loffede mig; men da jeg ikke kiendte dem, vovede jeg ikke at smage dem, og noiedes med at slukke min Tørst ved Kilden. Derpaa steg jeg op i et Træ, og sov der om Natten. Jeg, som lang Tid kun var vant til at høre Havet bruse, blev næste Morgen vækket af lystig Fuglesang. Jeg slog Dinene op: det høie Græs var rigt bestrøet med Dugdiamanter. Det brune Bildt viste sig, og forsvandt igien bag Trærne. Brogede Pappegoier og Guldfasaner hoppede omkring i Grenene. I de høieste Trætoppe struttede kalkunse Haner, bredte deres Bister trodsigt ud, og bleve rødblaee i Hovederne af Forbittrelse, fordi Morgensolen understod sig at skinne dem lige i Dinene. Maragtige Aber kroge omkring i Nærheden, betragtede mig nysgierrigt, og vidste ikke ret, om de skulde regne mig til deres Folk, eller ei. En deilig lille Fugl kom mig saa nær, at jeg kunde kaste min Hat over den og fange den levende. Jeg stak Fuglen i min Jagttaske, og da Græsjet endnu var for vaadt til at gaae i, fordrev jeg Tiden med i Hast at flette et Buur til min Fugl, som jeg vilde bringe Concordia. Nu begav jeg mig igien paa Reisen, for at bringe mit Selskab til dette Canaan. Det overordenlig rige Farvespil paa Sommerfugle-Bingerne, Blomsterbladene og Fuglefiærene, hvis Lige jeg aldrig havde seet i Europa, henrykte mig særdeles. Endnu var det ikke faldet mig ind, at frygte for mulige Vanheld her. Pludselig foer mig den Tanke som et Lyn giennem Hovedet: Hvis nu Skoven var fuld af glubende Dyr, Græsjet af Edderslanger, Jorden af giftige Urter? Min ophidsede Phantasie lod mig skue Alting tydeligt.

Jeg troede at see et Lovehoved med uhyre Manke stikke hist frem giennem Buksen; her krob en skællet Slange med den græsselige Brille paa sin svulmende Hals. Men Lovehovedet var ikke Andet end en Træknub i Barken, Slangen en vindtor nedfalden Green med guult Mos.

Pludselig opdager jeg nogle Potteflaar, halv fremstikkende af Jorden. Dette Tegn paa Mennekenærværelse trøstede mig noget. „Altjaa“, tænkte jeg, „kunne dog Mennesker leve og bygge her. Men, gode Gud! hvis det nu er Cannibaler, som gribe, slagte, stege og opæde dig?“ Det lob mig koldt ned ad Ryggen; jeg fordomte min Nysgierrighed, og onskede mig tilbage igien i Steenhulen hos Concordia og van Leuwen, hvor vi kunde leve i Ro, og hvor vi kun havde eet glubende Dyr, een Giftblomst, een Brilleslange, een Cannibal at trækkes med.

Jordybte i disse Betragtninger var jeg kommen paa en smal, og som det lod til, forlængst giennem Lunden hugget Bei, der førte ind i en stor Lovhytte. Denne var rigtig nok nu næsten ganske tilgroet igien, men lod dog til at være et Bærk af Menneskehænder. Det sluttede jeg mig til af de fordum i en lige Linie affaugede Træstammer, der atter vare skudte hoit i Beiret. Herved var Taget blevet tykkere, og Grenenes tætte Sammensletning lod mig ogsaa formode, at ikke Alting var Natur og blot Tilfælde. Lovtaget var saa tæt, at ikke en Regndraabe kunde trænge derigennem.

I Nærheden af denne Lovhytte saae jeg tydelige Spor af en længst forfalden Hauge, hvor der endnu stode gamle Frugttræer i Rækker. Men Mennesker og Menneskeboliger lykkedes det mig ei at opdage. Dog, denne Opdagelse var mig just den kiæreste. Jeg indsaar, at her maatte have boet nogle saa Mennesker, som for længe siden

vare døde. Altsaa tilhørte Den os, og vi behøvede ikke at frygte for glubende Dyr, thi disse Levninger viste, at enkelte Mennesker en rum Tid havde drevet deres Bæsen usforstyrret her.

Jeg ilede tilbage over Fjeldet, men stod endnu en ung Raabuk, som jeg slæbte med. Tilbageveien fandt jeg let og sikker; thi jeg havde sat Mærker ved ethvert Størne. Min Raabuk, som jeg slæbte efter mig, blev temmelig støvet. Aggerhønsene hang mig i et Baand paa Ryggen, Fugleburet paa Brystet, min Bøsse tiente mig til Støttestav, min Hat var omflettet af Blomster og unge Løv.

Jeg undrede mig over min egen Driftighed, da jeg som en Steenbuk sprang over Afgrunden, og uden Gruklavrede ned ad de steileste Klippevægge. Men siden jeg var her paa Den, følte jeg Kiærlighed og Mod altid meer vaagne i mig, og saaledes, troer jeg, gaaer det de fleste Mennesker, naar de komme i deres rette Element. Ogsaa min ustyldige romantiske Kiærlighed begejstrede mig, og gav mig Kraft. I den senere Tid overveiede jeg fielden Faren, men tænkte kun, om min Handling vilde behage eller mishage Concordia, om den vilde gavne eller skade hende.

Derfor havde jeg ogsaa, medens jeg gik deroppe paa Den, bestandig tænkt paa hende, hvor meget det skionne Syn vilde overraske og henrykke hende. „Naar vi nu ere vel komne alle herop,“ sagde jeg, „hvor skal hun da boe? Den maa være saa smuk, som den vil, Noget tabe vi dog ved Byttet: de lustige, tørre Steenboliger dernede. Her er Alting omringet af Træer og Buske. Plantelusten er usund om Aftenen. Maaskee ville Egtefolkene blive glade over Lovhytten, og vælge den til Opholdssted; men det maae de ikke.“

I det jeg steg ned, lagde jeg Mærke til en farlig

Kløft. „Her maa der slaaes en lille Bro for Concordia,“ tænkte jeg. Jeg skælvede, naar jeg forestilte mig den Fare, hun skulde udsætte sig for; men min Trost var: det er lettere, at stige op, end ned.

Den Første, jeg atter traf i de lavere Egne, var van Leuven. Han sad temmelig høit oppe paa en Klippeblok med Haand under Kind, og jeg hørte ham sige: „Gode, fromme Albert! saa have vi da nu ogsaa mistet dig?“ — „Herr van Leuven!“ raabte jeg, „græm eder ikke. Her er Albert igjen. Og see engang den deilige Fugl! Den bringer, ligesom Noahs Due, et Olieblad i Munden. Seer I ikke det friske Mai i min Hat, og Blomsterne, Agerhønsene og Raabuffen?“

Han vilde ikke troe sine egne Dine, og den høieste Glæde fortrængte den dybeste Kummer. „Al!“ raabte han, „saa kunne vi dog endnu helligholde min Concordias Fødselsdag. Jeg troede, det skulde kun været en Smertesdag for os. Jeg har søgt eder forgiæves, har været langt længer oppe, og var gierne steget endnu høiere, men den Tanke: ogsaa, som formodentlig I, at styrte i Afgrunden, og at lade den elstværdige Skabning dernede tilbage i en affkyelig Ridings Bold, holdt mig derfra.“

„Hendes Fødselsdag?“ raabte jeg, og en glad Rødme farvede mit Ansigt. — „Hun er i Dag atten Aar,“ svarede han. „Al! jeg har ingen Gave havt at byde hende; ikke engang min kiærlige Opmærksomhed kunde jeg skienke hende, thi mine Tanker vare paa Fjeldet hos eder, kiære Ven! Men Lemmelie er særdeles opromt. Det lader slet ikke til, at han har taget sig eders Tab nær. Han ønskede vel gierne at have seet os begge To for sidste Gang. Et Par smukke Fiskeangler har han skaaret, og foræret Concordia den ene. Nu sidde de dernede og fiske. Altid maa den

ustyldige Siæl høre hans Besættelse, hvormed han haaber at forføre hende. Men hvad skulle vi giøre? Skiebne har nu engang bragt ham i vor nærmeste Nærs. Baade med Strengthed og med Blidhed maae vi see at tæmme og betvinge hans Ondskab. Den tro Minga forlader aldrig Concordia, saalænge han er hos hende, og han er mere bange for den godhiertige Sorte, end for Fanden selv."

Van Leuwen fulgte mig hen i min Hule, hvor jeg først skrev et lille Digt paa Concordias Fødselsdag, som fornøiede ham. — "Jeg troer, hun har ogsaa forfattet Noget over eder i Dag," sagde han; "thi hun var ganske utroskelig. Hun har længe siddet i sin Hule og skrevet. Men hun rev det atter i Stykker, uden at vise Nogen det, og var saa bedrovet, at den ene Taare ikke kunde bide den anden."

Hvor sød var mig denne Efterretning! Jeg bandt en Krands af Lovet og Blomsterne, og løb ned til Stranden for at trøste den skionne Fiskerinde og for at pryde hendes Hat med min Krands. Fuglen i Buret havde jeg ogsaa med.

Lemmelie sad og mulede temmelig langt fra hende, og lod til med rynket Pande meget opmærksomt at betragte sin Angel i Vandet. Minga stirrede haant paa ham med Hænderne i Siderne, og kastede alt imellem betydningsfulde Blik til Concordia, som sad bedrovet i Tanker med Hænderne i Skjødets.

Jeg sneg mig sagte paa Sandet hen bag hende, og strakte min Arm over hendes Hoved, saa at den nydelige Fugl i Buret kom hende lige for Dinene, uden at hun vidste hvordan. Og hvor allerkiæreste: den lille Sanger, som havde tiet stille hele Veien, begyndte strax at quiddre en lystelig Visse! Hun sprang forstræffet op, og vendte sig om. Der stod jeg, og strakte hende Krandsen og Sangen i

Møde. Hun faldt mig henrykt om Halsen, kyskede mig, og raabte: „Min elskede Broder! min Ven! min ædle Husbonds Ven! lever I endnu? aander I end? Nu, saa ville vi ogsaa leve, og haabe paa ny.“ — Jeg bad hende læse det lille Digt:

Fisken og Fuglen.

Den lille Fisk er nydelig
Med blanke Solverskæl;
Men kan den leve vel med dig?
Snart siger den Farvel.
I Haanden sprætter den saa kort,
Den vaade Siæl flyer hurtig bort,
Snart ligger den paa Stranden død,
Som det Naturen bød.

Og følge Fisken ei du kan
Hen ad de Bover blaae;
For iiskoldt er det dybe Vand,
Hvor ingen Straaler naae.
Der svømmer Hval, der svømmer Hai
Ad grenede Korallers Bei;
Og hvad i hine Dyb der seer,
Ei noget Die seer.

Men mærk i broget Fiæderdragt
Den muntre lille Fugl!
Den bringer dig til Skovens Pragt
Fra golde Alippefisk.
Naar Sol gaaer op, naar Sol gaaer ned,
Den synger Vaarens Herlighed.
Den ved din Skionhed fryder sig,
From, umisundelig.

Til Fødselsfesten Fuglen gav
 Concordia sin Krands.
 Det sorte, skumbedækte Hav
 Har ei slig broget Glands.
 Saa følg da Fuglen til sin Green
 Grimodig over Klippens Steen!
 See — Paradiset er os nær!
 Kun Eva mangler der.

Remelie sad imidlertid med paatagen Rigegyldighed ved sin Angel, hvorpaa Intet vilde bide, og lod, som om han ikke havde mærket min Tilbagekomst.

„Gi! ei!“ raabte han endelig, „der have vi jo vor Poet. Jeg vidste nok, han var for besindig til at vove sig i virkelig Livsfare. Han har fundet Blomster i en Fjeldkloft, og fanget en Fugl? Charmant! Og derfor er Madame van Leuwen falden ham om Halsen, og har kysset ham saa fralent, som om det kunde været hendes Husbond. Hvad siger den gode Egtemand dertil?“ — „Jeg vilde ikke elste hende,“ svarede van Leuwen, „dersom hun ikke holdt af den gode, ærlige Albert, og ikke havde været bekymret for ham.“ — „J taler jo ret som en fuldkommen Egtemand, Herr van Leuwen!“ vedblev Capitainen. „Men hvorfor skal da jeg alene være Stisbarn? Hvorfor tør jeg ikke ogsaa kysse og blive elsket lidt med? Hvad Sædvanen forbyder i Europa, hvor der er Fruentimmer nok, derom kan Talen ikke være paa en øde Klippe, hvor der kun er et eneste Fruentimmer. Thi det hæslige sorte Mennefsedyr der, som slæber Bildtet hen til Riossenet, vil J dog vel ikke regne med til Qvindeskønnet?“

„Herr Remelie!“ svarede van Leuwen, „kunde J tale saadan for Alvor, da maatte jeg beklage og foragte jer.

Dog maa jeg sige eder, at selv i Spøg finder jeg saadan Tale i en dydig Kones Narværelse uanstændig, og skal have mig den frabedet i Fremtiden."

Concordia var gaaet grædende bort ved Begyndelsen af denne Samtale. — „Kom!" raabte jeg til van Leuwen, „vi ville strax begive os op paa Den, uden at sige den Ridning et Ord derom. Han fortjener det ikke. Han har villet myrde eder med Gift, ogsaa mig maaskee. Eders Kone fornærmer han daglig. Lad os undflye denne Dagle, være lykkelige oppe i Paradiset, og ikke selv bringe Slangen med!"

„Skulle vi da dræbe ham, fordi han vilde dræbe os?" spurgte van Leuwen. „Nei, for Guds Skyld, Albert! Her paa denne øde Klippe, overladt til sin egen Dovenskab og Letsind, vilde han snart omkomme."

Ogsaa Concordia var af den Mening, at vi skulde tage Lemelie med, skiondt hun aldeles tvivlede om hans Bedring. Vi meddeelte ham altsaa Hemmeligheden, der dog intet synderligt Indtryk lod til at gjøre paa ham. Han misundte mig min Opdagelse, og spurgte spodsk: „Har Stoverhunden nu atter snuset os Noget op?" Jeg brød mig ikke om hans Ondskab, og værdigede ham intet Svar. Næste Morgen blev bestemt til Valfarten.

Den.

Van Leuwen, Lemelie og jeg begave os tidlig paa Reisen. Concordia blev tilbage i Klippehulen, saalange til vi havde banet hende en bekvemmere Vej, og bygget en Hytte deroppe. Lemelie stillede sig an, som han var syg,

da han havde fulgt os et lille Stykke Wei, og sagde: han kunde umulig klavre høiere i Dag, han blev saa svimmel. Men da vi vilde opsætte Reisen for hans Skyld, og forsikkrede, vi gjorde intet Skridt videre uden ham, fandt han sig i det, og sagde: „Vigesaa godt først, som sidst, naar det endelig skal være.“

Men man kan ogsaa giøre et Skarn Uret, og det var Tilfældet i Dag, thi han befandt sig virkelig ikke vel. Da vi stode ved den brede Kløft, som man maatte springe over, var han uden Tvivl styrtet i Afgrunden, hvis jeg ikke havde grebet ham ved Armen. Han faldt i Asmagt, vi bare ham hen i Skyggen, og guede ham med Brændeviin i Tindingerne. Han skælvede over sit hele Legeme, Graaden stod ham for Munden, og kold Sved bedækkede hans Pande.

Da han slog Vinene op igien, stirrede han paa mig, og sagde med svag Stemme: „Det var ikke smukt af eder, Monsieur Julius! at føre mig lige hen til Helvedporten, før jeg havde skriftet. Sæt nu, at jeg var faldet ned!“

„Herr Lemelie!“ svarede jeg, „J taler endnu i Feber. Jeg har intet Ondt gjort eder, men tværtimod reddet eders Liv.“ — „Ak, det er jo sandt!“ svarede han, „nu husker jeg det. J greb mig i Armen, da jeg tumlede. Nu befinder jeg mig vel. Jeg har den Svaghed, undertiden at blive svimmel i Hovedet. Saasnart jeg taler om Fanden, kan J være vis paa, der feiler mig Noget. Naar jeg er frisk, tænker jeg aldrig paa slikt Phantasteri. Men lad mig nu blive her og hvile ud. Over Kløften springer jeg ikke, thi der er det aldrig rigtig fat.“

Ban Leuven og jeg raadsloge om, hvad vi skulde giøre med ham. „Et saadant i Bund og Grund fordærvet Menneſke“, sagde jeg, „kan man ikke stole paa. Maaskee siger han det kun altſammen for, naar vi have forladt ham, at løbe ned

igien til Concordia. Det er bedst, vi To gaae ned og hente et Par Bræder og et Loug herop. Vi maae jo dog bygge Concordia en Bro paa dette Sted."

Som sagt, saa giort; og da Brættet laae over Afgrunden, og van Leuven holdt i den ene, jeg i den anden Ende af Louget som Raskværk, vovede Lemelie sig endelig derover i Dødsangest. Vi undrede os over, at en erfaren Somand kunde være saadan; men vor Formodning bestyrkedes daglig meer, at Lemelie kun var en Eventyrer, som aldrig ret grundigt havde drevet Somandskabet.

Concordia viste sig, medens hun besteg Klippen, langt rasere og dristigere, end jeg havde ventet. Vængsel efter at see den delige D fordrev hos hende enhver Tanke af Frygt. Som en Nymfhe svævede hun over Afgrunden, og da hun endelig stod deroppe i Græsset mellem Blomster og Træer, da knælede hun, strakte de skionne Arme mod Himlen, og jeg sang:

Taaen svandt for Solens Skin,
 Glad blev forrigfulde Sind;
 Paa den svare Angst og Brost
 Fulgte Dværgelser og Trost.
 Nu min Siæl, som Helved fræk
 Trued nys med Sorg og Skræk,
 Svinger sig mod Himlen fiæk.

Jeg havde min Psalmebog i Lommen, slog Psalmen op, og rakte van Leuven og Concordia den. De havde allerede ofte dernede for sunget tydske Psalmer med mig, og den fremmede Udtale gjorde deres Andagt end mere rørende. Kun Lemelie sang ikke med. „J ere Riattere," sagde han; „jeg, som en god Catholik, maa holde min Andagt særskilt

fra eder." Derpaa drev han af med Brændeviinsflasken, og jeg tvivler ikke om, at han har opbygget sig ivrigt paa sin Maade.

Vi havde fuldt op at bestille med at indrette os huusligt paa Den. Lovhytten var snart renset og udluftet. Under det løse Jordlag, der havde dannet sig Aar for Aar af de forraadnede Blade og Grene, fandt vi et fortræffeligt fast Gulv, stampet sammen af Sand og Leer. Da vi havde flippet Bæggene glatte og aabnet Bindueshullerne, kunde jeg ikke holde Concordia fra at vælge sig denne Lovhytte til sit Sovestue. — „Med alle eders øvrige Indretninger, fiære Albert!" sagde hun, „er jeg meget vel tilfreds; men der i Træet, i Fugleburet gider jeg ikke krybe hver Aften, naar jeg har saadan en deilig Bopæl, som denne. Eders Frygt for den usunde Luft er overdreven. Steenkuls-Dampen i London er ofte værre. Hvad siger du dertil, fiære Carl Frands?" — „Al," sukkede van Leuven, „gid vi i Holland og Antwerpen altid havde haft saadan en Luft, som her!" — „Nu," sagde Concordia leende, „saa lad den gode Albert, der som Sachser har forvænt sine Lunger paa Wartburg, paa Thüringerfieldet hos Ridder Knausdegen — ikke at tale om Dvæststuen hos Degnen, hvor han saae Carlsvognen giennem Taget — længe nok sidde oppe i Træet som Viisdomsugle. Vi Egtesfolk og Minge blive her. Et lille Afslutte til hende kunne vi vel snart faae i Stand." — „Al, Frue!" svarede den Sorte, „hvor der er Jord og Græs, der er Seng for Minge og for lille Beautiful."

Saa indrettede vi os nu saa godt, som vi kunde; og da der intet Andet var at vælge, maatte Lemmie ogsaa op i et Træ. Concordia og Minge begyndte strax at arbejde i den forfaldne Hauge. Vi Mænd tilbragte flere Dage med at skaffe vore Sager fra Klippehulerne over Fieldet op paa

Den. Her lettede os van Leuven's Indsigt i Mechaniken Arbeidet overordentligt, og gjorde os fast det Umulige muligt.

Da vi vare færdige dermed, havde vi næsten Intet at tage os for. Jagt og Fiskeri kostede i Begyndelsen slet ingen Umage. Dyrene lode sig skyde, Fiskene fange uden Besværlighed. Og saadan er Mennesket: hvad han har alt for let, agter han ei. Jagten havde intet mere Tillokkende for os, fordi der var Intet at vove, og fordi det ingen Anstrengelse udkrævede. Tværtimod kostede det van Leuven og mig megen Overvindelse, at dræbe de uskyldige Dyr, der kom os saa tillidsfuldt sorgløse i Møde.

Men denne Riedsommelighed varede ikke længe. Dyrene lære snart at kiende Menneskene, hvor de mødes. Snart flygtede Fugle og Raadyr, naar de saae vore blanke Bøsser.

Hvis nu van Leuven og jeg kunde kaldes hele Jægere og Bygmestere, Concordia og Munga Gartnerinder og Fiskerinder, saa var igien Lemelie en fortræffelig Kok, og han forstod at sætte Smag paa de Retter, som han ved sin Opførelse ofte forbittede os under Maaltidet. Viin havde vi ikke meget af; men Palmesaft, blandet med Vand, var os en behagelig Drik. Bore Iwebakker bleve giemte, som kosteligt Bagværk, til visse Festerdage. Men Brødtræet var paa een Gang vor Bonde, vor Møller og vor Bager, og vi behøvede kun at strække Haanden ud for at faae den nødvendige Næring. Lemelie, som før havde været bleg og mager, begyndte at blive fed. Han gjorde sig ingen Bevægelse, paa Jagt gad han ikke gaae; naar han var færdig i Røffenet, laae han hele Dagen paa en Løibænk og klimprede paa en Luth, han havde reddet, og vilde Concordia ikke bringe ham Galden i Røg, saa maatte hun daglig, i det mindste en Times Tid, høre paa hans maadelige Spil ved Haandarbeidet.

Nu havde vi havt Tid nok til at læse Shakespeare. Et Par Bind vare redede fra Braget; men vi kunde siden ikke finde dem. Sandsynligviis har Lemelie kastet dem bort, for at Concordia og jeg ikke skulde læse sammen deri. En tydst og en engelsk Bibel, hvorpaa han formodentlig ikke vovede at forgribe sig, havde vi dog endnu. Ban Leuwen reddede ogsaa nogle videnskabelige Bærker. Nu læste jeg hver Dag med Concordia i den engelske Bibel, hvorved Underviisningen gik let fra Haanden, fordi jeg næsten kunde min tydske Bibel udenad. Men det glædede mig meget, at høre de vel bekendte Ting fortælles og udtales i et fremmed Sprog, hvorved de igien fik Nyhedens hele Ynde.

Gubben i Hulen.

Da jeg engang var bleven Opdager, nøiedes jeg ikke med at opholde mig blot i vor Egn, men streifede vidt omkring paa Den. Overalt fandt jeg frugtbare Dale, skionne Skove. En større og mindre Flod dannede nydelige Indsoer, og giennemskare Engene. Den store Flod tabte sig i en Biergkloft der, hvor vi vare komne fra, og jeg opdagede siden, at den udstyrkede i det Bandsfald dernede, som i de første Dage havde vederqvæget os.

Midt paa Den var der atter Bakker. En deilig Brink tiltrak sig især min Opmærksomhed. Jeg havde let funnet bestige den fra den modsatte Side, men da det var blevet min Bane, at flavre, morede det mig meer, at krybe op ad den steile Side, fordi Veien her var kortere. Steenvæggen var dækt af Mos og Buske. Neppe var jeg stegen et Par

Skridt, før jeg faldt ned i et Hul, og befandt mig i en mørk Hule med saa beklumret Luft, at jeg nær var qvalt. Jeg skyndte mig at komme ud af Hullet igien. Derpaa løb jeg, det bedste jeg havde lært; det forekom mig, som om jeg havde seet en gammel Mand med langt Skiæg sidde ved et Bord inde i Hulen.

Da jeg var under aaben Himmel igien, maatte jeg lee over min egen Indbildning; thi hvorledes kunde vel et Menneske boe i en saadan tilsluttet Hule, fuld af usund Luft?

Jeg brød mig ikke videre derom, og blev denne Nat oppe paa Høien; der fandt jeg en god tør Steengrund, hvor jeg kunde sove, indhyllet i min Kappe. Hvad der hændte mig, vil jeg fortælle eder. Sandsynligviis var det en Drom. Vist nok blandte der sig noget Forunderligt i denne Drom, dog intet ganske Umuligt. Phantasien gjør sig stundom Forestillinger, som paa det Selsomste stemme overeens med Virkeligheden.

Det forekom mig, som der blev en Larm under Jorden i Høien, hvor jeg sov, og som om Nogen reiste sig op af en Stol, og skød et tungt Bord bort fra sig. Derpaa lød der et Suk, som af et bedrovet Menneske. En dyb Basstemme læste latinske Verser. Saa hørte jeg tydeligt, der blev slaaet Jld; hvorpaa Alting var roligt en kort Tid. Men jeg reiste mig overende fra mit Leie, og stirrede forfærdet lige hen for mig; thi mig syntes at see Een komme langt borte med sagte Skridt. Først blev jeg kun en lille rød Stierne vaer. Da Stiernan kom nærmere, var det et Lys i en stor Lampe med fire Laner, som man ofte jeer dem i Skibslysterne. Lampen blev baaren af en gammel, runken Knoffelhaand, og bagved opdagede jeg en hoi udtæret Gubbe. Hans graa Skiæg rakte ham til Bæltet,

han havde en Kiortel paa af raae Dyrehuder, og en lignende Hue paa Hovedet. Hans Ansigt var alvorligt og bedrovet, Alderen havde giennemført det med Rynker. Dette Skrækbilled betragtede mig længe taus; endelig talte det:

„Letsindige Knos! denne Hule vil du atter forlade, som jeg har arbejdet paa i saamange Aar, indtil den blev mig nyttig og magelig? Troer du, at Forsynet blot tilfældigt lod dig styrte ned til mig i Gaar? Nei, ingenslunde. Men da jeg med egne Hænder har begravet flere Christenbrødre paa denne D, sommer det sig ogsaa dig, at giøre mig samme Skiel. Vær uden Frygt, luk op min Bolig, men vogt dig for at gaae ind, for du har renset Luften med Krudt og Røgelse. Du vil finde din Umage rigelig lønnet; og en i Gud hensovet Christen takker dig, naar du skaffer ham Ro i Graven.“

Med disse Ord forsvandt Synet, eller vaagnede jeg af Drømmen. Jeg skyndte mig tilbage til mit Selskab, og van Leuven og jeg bleve enige i, med det første at gaae hen og undersøge Hulen. Men Lemelie var aldeles derimod. „Lad de Døde ligge,“ sagde han, „hvor de engang ligge. Hvi ville J rode op i Jordens mørke Skiod? Der komme J tidsnok. Maaskee spoger der en fordomt Aand, eller i det mindste en i Skiærilden lidende Siæl, fordi der ingen Siælemesser ere siungne over den. Og kunne J det som Kiætttere? Hvad hjælper da den Dproden til? Menneffer er jeg, som sagt, ikke bange for, men med Spogelser vil jeg Intet have at bestille.“

„Maaskee“, sagde Concordia, „ængstede Spogelserne eder mindre, Herr Lemelie! hvis J agtede Menneffene meer.“ — Vi lode den Taabe snakke, hvad han vilde; men den ellers saa beskedne Concordia holdt ikke op at forfølge ham med Spot, før han gik med. „J taler altid jaameget

om eders Mod, Herr Lemelie!" sagde hun, „men jeg er bange for, det er kun slet bevendt dermed. Fordi det eengang er lykket jer, at fyre en Kanon af paa Fjolt, som endnu ikke kunde forsvare sig, er eders Heltemod ikke afgjort. Vil I gielde for en Mand, saa følg Mændene, og lad os Qvinder være alene i Kiøkkenet! Vi behøve ikke eders Hielp meer. Min Carl Frands og den gode Albert ville, naar de komme hungrige hjem efter dygtigt Arbeid, tage til Takke med Huusmandskøst, om vi end ikke forstaae at kræse saaledes op for dem, som I. Saasandt jeg lever, man skulde troe, I for havde tient som Kof. Følg Mændene, siger jeg, rør eder og arbeid! Her sidder I hele Dagen i Hytten, klimprer forbarmeligt paa Luthen, ligger paa den lade Side, bliver tyk, fuldblodig, arrig, trættefiær og uforskammet af bare Dovenskab.“ — „I troffet Træ trives Gistflangerne bedst,“ sagde Minga.

Det forundrede os, at høre den blide Concordia med funklende Dine tale ham saaledes til; men hendes Kinder blusjede af ædel Harm, og hun havde vist sine gyldige Grunde. Lemelie blegnede, som han altid pleiede, naar han blev fortørnet, men fattede sig strax, og sagde smilende: „En deilig Dame kan ikke fornærme en Cavaleer. Hiint vigtige Kanonskud, der reddede eders Liv og Vre, Madame! skulde I dog ikke lade saa haant om. Hvad den barnagtige Spot angaaer over min Kogekunst, saa kan jeg lee deraf. En fransk Soldat, selv af den ældste adelige Byrd, lægger sig i sin Ungdom altid noget efter Kogekunsten, for ikke, naar han cantonerer i barbariske Lande, hvor man ikke forstaaer at lave Mad, at omkomme af Hunger. Og denne Færdighed kan en Semand, som hver Dag gaaer Mangel og Nød i Møde, endnu mindre undvære. Vil I heller i Fremtiden spise Kiødet raat, eller forbrændt til Kul? For mig gierne!

Bil J fordærve eders deilige Hænder i Ristkenilden, skal disse nydelige Fingre snart see ud som Persille- og Gule-Rodder? Det gjør mig ondt; men lad saa være!"

"Følg Mændene," raabte Concordia, "og bryd eder ikke om mine Fingre! Eders Frygt for Uveir og Spøgelsfer rober en slet Samvittighed." — "Samvittighed?" gientog Lemelie; "med dette Ord forbinder man ofte et høist dunkelt Begreb. Jeg tilstaaer, jeg elsker kun det Skionne, og gider ikke befatte mig med det Ugle. Imidlertid, for at J ikke skal holde mig for seig, vil jeg gaae med."

Saa begave vi os da paa Veien til Hulen. Røgelse, Krudt, Spader, Hækker og et Stykke Seildug havde vi medtaget. Oppe paa Høien fandt vi et rundt Hul hugget giennem Stenen, bedækket af Krat, ikke langt fra det Sted, hvor jeg havde sovet om Natten. Om det fordem havde tient til Bindue eller Skorsteen, var ikke let at bestemme. Indgangen til Hulen aabnede vi uden Moie, i det vi bortroddede Bustværket. Derpaa hisjede vi et Lys i en Snor ned i Hulen giennem Hullet deroppe. Dette Lys saae vi, i en Afstand fra den aabne Dør, brænde dybt inde, til det pludselig gik ud. Lemelie troede allerede her at lugte Spøgeri; men van Leuven forsikkrede, det kom kun af den fulsure Gas og af Mangel paa Livsluft i det indsluttede Rum. "Gud skee Lov," sagde han, "at Albert ikke vovede sig dybere ind, ellers var han neppe kommen levende derfra!" — "Og dog vil J jage mig ind i denne Dævlerede?" raabte Lemelie. — "Luften derinde kan let renses. Nu ere Døren og Skorstenen aabnede, Trækvinden kan frit øve sit Spil. Vi ville kaste nogle Trolskiærlinger derned; de skulle sprutte Trolbene bort. Afbrændt Krudt og Eddikerog ville snart faae Luften reen. Saa lade vi Kiældereren staae aaben

nogle Dage, og prøve atter med Lysen. Hvor et Lys kan brænde klart, kan et Menneskebryst aande sundt."

Hvad van Leuwen havde sagt forud, indtraf aldeles. Tilfældig brændte Lysen godt derinde. Vi hiskede en stor Lampe ned; da denne ganske muntert oplyste Hulens Vægge, fik Lemelie pludselig Mod, og for at borttrødde den sidste Tvivl om hans Tapperhed, vilde han selv gaa først ind. Neppe var han der, før han raabte: "Jesu Maria!" og styrtede som livløs til Jorden. — "Hvad er dette?" sagde van Leuwen, og saa paa mig med en betænkelig Mine; "er Luften derinde endnu saa forpestet? Har jeg, skiondt mod min Billie, befordret dette onde Menneske ud af Verden?" — Vi trak os noget tilbage. At redde Lemelie, som laa dybt inde i Hulen, var umuligt; vi havde, ved ogsaa at vove os derind, kun opoffret os selv med.

Vi satte os paa Steenblokkene, noget fra Hulen, betragtede hinanden stiltiende, og vilde ikke være os selv bekendt, at et Menneskes Død ei gik os nær, hvis Ondskab daglig havde truet os med Undergang. Jeg fik Samvittigheds-skrupler over denne Ligegyldighed; men snart havde vi Intet at bebrejde os, thi Lemelie kom uventet, dødsbleg og forvirret, tilbage. Jeg troede, han vilde overvælde van Leuwen med Bebrejdelser og Skjeldsord, fordi han havde loffet ham ind i den mephitiske Luft; den ærlige Hollander belavede sig allerede paa et Forsvar. Dog om Dvælstof var Talen slet ikke; Lampen brændte endnu klart derinde. — "Hvorover er I da falden i Asmagt?" spurgte vi. — "Over Skrækket, som atter lod sig see," svarede han. "Paa min Vre og ved den hellige Antonii Ansigtelser, jeg har ogsaa seet Gubben med det lange Skiæg. Han sad ved Steenbordet, og stirrede græseligt paa mig med de hule Dine." — "Jkke Andet?" sagde van Leuwen rolig, "saa ville jeg og

Albert strax i Guds Navn gaae derind, for at fortsætte Opdagelserne."

Vi gik ind (jeg ikke uden en hemmelig Gysen). Neppe havde vi gjort nogle Skridt, før vi bleve Synet vaer i Hulens Baggrund. I Krogen paa høire Haand saae vi en gammel Mand, just saaledes, som han havde aabenbaret sig for mig forgangen Nat. Han sad i en Steenstol, som om han sov, og støttede Hovedet til den venstre Arm paa Bordet; den høire Arm laae udstrakt derpaa. Ved Siden af ham paa Bæggen hang en firkantet Jernlampe; paa Bordet stode nogle Spijs- og Drikke-Kar. Det rustne Jyrstaal i det lille Trætrug undgik ikke min Opmærksomhed.

Snart opdagede vi, at det var et udtorret Liig, som sad saaledes for os. Paa Bordet under hans høire Haand, hvori der endnu stak en Staalgriffel, laae en udhamret Tintallerken; heri stode følgende Linier indgravede paa Latin:

„Fremmede, hvo du end er, hvem Tilfældet bringer i denne Hule! forsærdes ikke ved det uventede Syn af min Beenrad, men betænk, at du formedelst vore første Forældres Syndesald er samme Skiebne underkastet. Lad en ærlig Spaniers jordiske Levninger ikke ligge ubegravne! Det sommer sig dig som Christen, hvis du er Christen (i det mindste er du Menneſke), at stede en Broder til Jorden. For din ringe Umage venter dig en rigelig Løn; thi i min Hule vil du finde Skatte, som berige dig langt meer, end du behøver. Tvinges du derimod, som jeg, til at forblive her i Gensomheden, saa ville dog nogle mærkværdige Skrifter i min steenudhugne Stol være dig til Gavn og Tidsfordriv. Lev vel, nysankomne Ven! Himlen gjøre dig lykkeligere, end mig, skiondt jeg aldrig var ganske ulykkelig.

Jeg er født den 20de August 1498, kom til denne D den 14de November 1530. Jeg føler, at jeg snart maa

døe af Alderdom, skiondt jeg hverken lider af Smerter eller Sygdom. Jeg lever endnu i Aaret 1613, men er Døden saare nær, den 28de, 29de, 30te Juni. Endnu den 1ste Juli. Den 2den, 3die, 4de — —"

Van Leuven vilde strax, at vi skulde begrave Gremiten efter hans Ønske. — „Lad ham sidde!" sagde Lemelie; „vi kunne jo indrette os et Naturaliecabinet her. Mumien have vi alt."

„Den christne Gubbe har ønsket sig en christelig Jorde=færd," svarede van Leuven, „den ville vi ikke negte ham." — „Og hvis han nu havde forlangt, at I skulde balsamere ham med Ambra og Myrrha, og sende ham til Spanien? Bilde I ogsaa det uden Specerier og Skib?" spurgte Lemelie spodst. „Tilgiver, at jeg tager Bladet fra Munden! I tvinge mig dertil. Hvor kunne I give den strengcatholske Spanier en christelig Begravelse? I, som selv ere Kiætttere og — evig fordomte!"

Nu kom Concordia og Minga, for at see det endnu ved Bordet siddende Liig, inden vi begrove det. Men her viste sig ret et sandt Træk af Lemelies Ondskab. Concordia havde nylig behandlet ham med Foragt. Det maatte den lille Beautiful undgielde, der var løbet med, og paa Hunde=viis begyndte at snofte, tude og giøe, da den saae Liget i Hulen. Lemelie sparkede det arme Dyr med Foden saa stærkt i Siden, at Indvoldene væltede den ud af Livet, og sagde i det samme: „Fordømte Bestie! vover du endnu med uforskammet Tuden at forstyrre den salige Olding sin Ro?"

„Nei, Bestie!" raabte van Leuven, og greb ham med stærk Arm i Brystet, „det lille Dyr var uskyldigt; men du er værre, end et rasende Dyr. Gengang har du allerede villet myrde mig, min Kone vil du vanære, vort Liv forbitter du daglig med Lumpenhed og Ondskab. Viig bort

fra os, Satan! Vi kunde have forladt dig, og ladet dig forsmægte nede paa den golde Klippe; men det vilde vi ikke. Og du skal heller Intet miste nu; vi ville ærligt dele med dig. Men som Ravn skal du være forbandet ud af vort Eden. Endnu har du ikke myrdet Abel. Fly langt fra os til fjerne Egne! Vi skulle hense til dig det Nødvendige til bestemt Tid paa et bestemt Sted. Men jee dig ville vi aldrig meer."

"Herre Gud! Herr van Leuwen!" svarede Remelie ydmyg og bange, "vær dog ikke saa haardhertet, og forjag ikke en stakkels Mand, efter at han alt har mistet Skib, Mandskab, Fragt og Eiendom. Jeg sværger eder til, I gjør mig største Uret. Jeg har aldrig tænkt paa at skade eder. Jeg drak jo selv eders Glas halvt ud." — "Da din Constabel havde ombyttet det," raabte van Leuwen. — "Har I seet det? Kan I for Gud og eders Samvittighed bevidne, at det er saa?" — Van Leuwen taug. — "I formoder det altsaa blot, fordi eders Kone havde en taabelig Drøm. Men at fordomme et uskyldigt Menneske paa Grund af en lustig Drøm, sommer det sig en Adelsmand og en Christen? To Gange — ikke i Drømme — har jeg virkelig reddet eders Liv: først mod Corsarerne, siden i den lille Baad, da Skibet strandede. Og hvad Ondt har jeg siden gjort? Er jeg ogsaa undertiden fortrædelig og utaalmodig — hvad man vel kan holde en Mand i min Stilling til Gode — saa har jeg jo altid ovenpaa gjort det godt igien, og finder mig i alle eders Indfald og Indretninger. Det gjør mig hiertelig ondt, at jeg har dræbt lille Beautiful, som opdagede os den skønne Kilde; det skete i Hidsigthed. Men det er alt for haardt, at straffe et Hundedrab med et Menneskemord. Og myrde mig gjøre I, hvis I udsætte mig for ene og affondret at udholde alle denne Døs

Besværligheder. Det er altsaa Uret af eder, her at udsøse eders Galde over mig. Thi at I blot yppe Klammeri for at beholde hele den fundne Skat alene for jer, uden at give mig min Deel deraf, det kan jeg dog aldrig troe."

"Saa bliv da, Ridning!" raabte van Leuven, "bliv, og pøns paa at styrte os alle i Jordærvælse."

Lemelie gik ind i Skoven, uden at sige et Ord mere. Concordia var utroftelig over den lille Beautiful, og fulgte Minga, som bar det stakkels døende Dyr hjem paa Armen. Van Leuven og jeg bleve tilbage. Graven havde vi snart opkastet, og vilde nu lægge det udtørrede Liig i Seildugen. Van Leuven tog det ved Skuldrene, jeg ved Benene; men da vi vilde løfte det fra Stolen, faldt det med Raslen sammen i en Klump. Vi bleve først lidt forstræffede, men fandt snart, at det ikke kunde gaae anderledes. Saa begrove vi da vor ærværdige Forgænger, saa godt som vi kunde, ved Floden under et stort Træ, satte ham et Kors paa Graven, og sungne Liigpsalmer over ham.

Jeg vil ikke trætte eder, kiære Venner! med at opregne alle de Skatte, vi fandt i Hulen. Saa meget vil jeg kun sige, at denne Gangst gjorde Lemelie paa nogen Tid næsten ganske forrykt i Hovedet. Han sammenlignede sig selv med Tantalus. "Med en ringe Deel af disse Rigdomme", sagde han, "kunde jeg leve i Europa som en Fyrste. Jeg kunde styrte mig i Nydelser. Og nu ere disse Guldmynter mig ikke mere værd, end Regnepenge; Perlesækken ei engang saa nyttige, som nogle Lønder Urter."

Jeg besticæftigede mig med at oversætte Don Cyrillos latinske Levnetsbeskrivelse, som jeg havde fundet i Steenstolen. Saasnart jeg var færdig, læste jeg Oversættelsen for de Andre. Jeg har endnu Manuscriptet, og her kan min Eberhard afløse mig.

Don Cyrillo de Valaros Levnetsløb.

Sandelig, fremmede Ven! naar jeg siger dig Dverfristerne til mine Livscapitler, troer du sikkert, jeg spoger, eller giver dig Gaader at giette. Thi hvad siger du dertil, naar jeg fortæller: at min ædle Fader er skammelig henrettet efter sin Død? at min skyldige Broder begik et uskyldigt Selvmord? at jeg har seet den rigeste Mand i Verden doe i Armod? at min Hustru har opoffret Alt af Kiærlighed til hendes ikke elskede Husbond? at jeg har seet en Digter tæmme Røverbander med nogle Vers, som en Fyrste ikke kunde tvinge med sin Hær? og endelig, at den selsomme Ekiebne har bragt mig fra et tvungen kunstigt hen i et frit naturligt Kloster?

Jeg nedstammer fra en ældgammel Slægt. Min Fader var Don Diego de Balaro, Øverste i den kongelige Hær, og min Moder en Donna Blanca de Cordua.

Den første Begivenhed, der gjorde Indtryk paa mig lille otte Aars Dreng, var følgende. Jeg havde tidlig mistet mine Forældre; kun en Broder, ti Aar ældre end jeg, levede med mig. Vor Fader havde efterladt os en betydelig Formue, og vi bleve opdragte i et stort eensomt Palads i Valladolid, vor Fødeby. Med vor Hovmester besøgte vi ofte den gamle Domkirke, hvor vor Faders Marmor-Gravmæle var, og hvor hans veltrufne Brystbilled stod over Sarcophagen mellem Trophæer og Attributer.

En Dag, som vi stode saaledes, traadte nogle Familiarer af Inquisitionen med deres Drabanter ind i Kirken. Don Pedro de Tramaço, der, som jeg siden hørte, havde været min Faders dødelige Fiende, en berygtet Fanatiker, nærmede sig os; og da han hørte mit fromme Ønske om

at see min Fader igien, raabte han: „Nu, Barn! den Bon kan jeg strax lade gaae i Opfyldelse.“ Derpaa gave hans Følf sig til at nedhugge det skionne Marmormonument, og ødelagde det i Hast med deres Hammere og Brækkejern. Laaget blev løftet af Risten, man udtog min Faders balsamerede Liig, berøvede det al sin Pragt, og kastede det paa en smudsig Bærebør. — „Har du nu seet ham, Barn?“ spurgte den grusomme Familiar; og medens jeg græd bitterligt, og betragtede min Faders Liig, halv med Gysen, halv med barnlig Kiærlighed, kastede de et grovt Stykke Sæffelærred over ham, og bare ham ud af Kirken.

Nogle Dage derefter hørte vi den store Klokke i Domkirken kime til en Autodafé. Toget gif vort Huus forbi, og der saae vi da efter den Tids hyppige Sædvane de til Baalet fordomte Kiættere i safrangule Bodsfærdighedsflåder og med de spidse Huer overmalede med Flammer og Helvedes-aander vandre til Døden. Ogsaa en saadan overmalet Liigfiste blev baaret hen i det frygtelige Følge. Det var vor Faders jordiske Levninger; sex Aar efter sin Død blev han dømt som Kiætter til at brændes paa Baalet.

Min Broder, saa meget ældre end jeg, havde en stoist Character. Hans Hierte var ikke blodt, hans Temperament melancholisk; derfor indesluttede han Smerten stumt i sin Barm. Dagen efter Henrettelsen sagde han til mig: „Cyrillo! man har beskæmmet vor Fader efter sin Død af Hævn og af rasende Sværmeri. Hvis vi ikke levende ville brændes med, maae vi tie, som Marmorgraven, da de nedhuggede den. Men desuagtet falder Straffen ogsaa paa os. Vor Formue beholde vi; men Vren har man berøvet os, og vort gamle Navn er fra nu af en falsk Mynt uden Klang. Saa lad os da dyrke Videnskaberne, som vi have begyndt, i vor Gensomhed, og lad Verden gaae sin skæve Gang! Bliv du

her tilbage med din Lærer Vincente Perez! Jeg drager bort med min eneste Ven" — her klappede han en deilig Jagthund — „til vort lille Jagtslot i Skoven."

Jeg blev altsaa tilbage i Paladset med min gode Vincente Perez. Det var bygget i stor Stiil med rummelige Haller og brede Marmortrapper. Bærelserne vare næsten alle tomme, Meublerne efter vore Forældres Død deels solgte, deels bortstaaalne. Kun Consolbordene stode endnu med forgyldte Been og skionne brogede Steenplader, indskruede i Bæggen. Ogsaa beundrede jeg daglig de skionne indmurede Speile.

Hvad der gjorde dybest Indtryk paa min barnlige Siæl, var en stor sortgraa hvælvet Marmorhal nede i Stuelængden, der vendte ud til en Grønning i Haven, omringet af Popler, hvor Rildevældet sprudlede frem af et Klippestykke. Her tilbragte min Hovmester og jeg de hedeste Sommerdage med at læse i den friske Kolighed i den dybeste Gensomhed. Og hvor selsomt! Er det ikke ogsaa undertiden gaaet dig saaledes, fremmede Ven! at du troede at opleve en Ting to Gange i dit Liv? Saaledes forekommer mig mit Opholdssted i Balladolid i den sortgraa Marmorhal at have haft megen Liighed med mit nærværende Eneboerliv i denne Hule paa Den.

Jeg gik tit omkring i de øde, tomme Sale. Kun eet Billed hang endnu i et Cabinet. Det forestillede et deiligt Fruentimmer med en lille Dreng paa Armen. Den gode Kones Ansigt betragtede mig saa kjærligt, skiondt Fugtighed havde skadet Farverne noget; og den lille Dreng paa hendes Arm saae altid saa skielmsk paa mig, som om han vilde spørge: „Kiender du mig da ikke?"

Efter mange forgieves Bønner og uopfyldte Løfter overtalte jeg endelig engang min gamle stive Lærer til at

umage sig op ad Trapperne med mig. Han forstod sig slet ikke paa Malerier; da han længe havde stirret paa Billedet, sagde han: „Jeg maatte tage meget feil, hvis det ikke var din salig Moders Portrait. Drengen skal nok være din Broder, da han var lille; thi dig ligner det jo ikke.“ — Nu hentede jeg Huusholdersten, der forsikrede, at Barnet ingen Anden var, end jeg selv, og at jeg just havde seet saaledes ud, da jeg var to Aar gammel.

Hvor kiært Billedet nu blev mig, begriber Enhver, der har mistet en Moder. Jeg gik daglig derop, og læste min Morgenbøn, naar Solen skinnede muntert i Cabinettet. Gengang fik jeg ogsaa Lyst til at holde Aftenbøn der. Det var temmelig silde, og Maanen lyste giennem de lange store Binduer hen i Bærelserne. Just som jeg vilde træde ind i Cabinettet, hvortil Døren stod paa Alem, kom det mig for, som jeg saae en sneehvid Skikkelse staae og betragte Billedet rørt og meget opmærksom med foldede Hænder. Da den horte mine Trin, vendte den Ansigtet mod Døren, og mig tyktes, jeg saae min salig Faders Ansigt, hvidt som Alabastbusten paa Gravmælet. Jeg flygtede med et Skrig. Det hjalp ikke, at min Lærer forsikrede mig, det havde kun været min egen ophidsede Phantasie. Jeg vovede aldrig meer at betræde de øde Haller alene i Maanestien.

Vincente Perez foreslog mig een Dag at følge hen med ham i et lille Stræde, for at besøge en af hans gamle Venner. Det var en vidt bereist Mand, der for kort siden havde levet i lykkeligere Omstændigheder, og som kunde fortælle mange morsomme Historier. Jeg fulgte gierne med, og vi traadte ind i et temmelig slet Bærelse med hvidtede

Bægge, og med en stor sort Jernlænke hængende paa et Søm, som i et Fængsel. En gammelagtig Mand med et solbrændt, men meget udtryksfuldt Ansigt sad i en underlig Lænestol af flettede Bidier. I Bure rundt omkring hang skionne, brogede Fugle, hvis Vige jeg aldrig havde seet; og han havde et smukt lille spraglet Tæppe af flettet Bast under sine Fodder. For Resten var Huusgeraadet fattigt og sparsomt, og Manden støttede sin Arm til det umalede Fyrrebord, hvorpaa stod en lille Jordglobus. Han sad fordybt i Tanke, stirrede paa Globen, og dreiede den legende omkring sin Axe.

Da vi traadte ind, opløstede den Fremmede sine store brune sjælsfulde Øine, og smilte venlig. „Velkommen, Ben Perez!“ sagde han med svag Stemme; „her sidder jeg med min lille nysøpdagede Jord, som jeg har skaffet et Janusansigt, saa den i Fremtiden kan se ud til begge Verdenskanter. Hvi anstrenger Mennesket sig dog for at finde saa megen Jord? Tilslidst behøver han dog ikke meer, end et Par Skuffer fulde, til at bedække de trætte Been med. Hvo er den vakre lille Dreng der?“

Min Lærer fortalte ham, hvem jeg var, vendte sig til mig, og sagde: „Knæl ned, mit Barn! og lad denne udodelige Mand give dig sin Velsignelse. Han lider ogsaa uskyldigt, har ogsaa maattet døie meget af Menneskenes Nag og Misundelse. Du seer her den store Admiral Cristoval Colon, eller som han hedder i sit italienske Modersmaal: Cristoforo Colombo.“

„Gode Barn!“ sagde Colombo, i det han lagde sin Haand paa min Pande, „fat Mod. Du er endnu i alle skionne Muligheders lyksalige Aar. Var jeg endnu ung, som du, ved Gud, jeg vilde ikke græmme mig, endnu ikke tage Reb i Seilene. Jeg lod atter mit dristige Flag vaie,

og stak i rum Sø. — Og dog," vedblev han efter et lidet Ophold, "hvad vilde jeg egentlig opdage? Mennesker og Menneskeboliger? Dem kender jeg allerede alt for godt."

Hans Huusholderste kom ind, og hviskede ham Noget i Øret. Da hun var gaaet igien, vendte han sig til sin Ven, og sagde: "Jeg skammer mig næsten, min kiære Vincente! men Nød bryder alle Love: kan I ikke laane mig fem Piastre paa otte Dage? Det lader rigtig nok underligt, at Vicekongen af Indien, der fyldte hans spanske Majestæts Skatkammer med Guld, skal bede om fem Piastre. Men min Kasse er tom. Jeg har givet Kongen Alt. Min lille Pension udebliver."

Min Hovmester brød ud i Bebreidelser over Regjeringens Utafnemmelighed, men Colombo bad ham være rolig. "Jeg er allerede ophøiet over slig Forsængelighed," sagde han; "thi jeg solex, at der snart forestaaer mig en langt længere Reise, til et vigtigere terra incognita, end Indien. Jeg vil ingen Forekastelser gjøre Kong Fernando; hans lille Siæl sølte aldrig, hvad Stort var, og i hans smaalige Hierte gierede kun Misundelse mod alt Udmærket. Da Dronning Isabella døde, faldt min sidste Stotte. Jeg tilgiver ogsaa gierne mine Fiender. Havde jeg ikke selv været ærgierrig, saa havde jeg ikke som Udlænder egget Nationalstoltheden imod mig. Hvi vilde jeg være Vicekonge? Var den genuesske Skipper Christopher Colombo, der opdagede den ny Verden paa sine smaae skrobelige Fartøier, der først arbejdede sig giennem alle Hofcabaler, siden giennem alle Skær og Sandbanker, uden at strande — var han ikke mere værd, end en vestindisk Vicekonge, hvortil man kan gjøre ethvert Hofkryb? Derfor tilgiver jeg ogsaa gierne den usle Bovadilla, der lod mig bringe som Forbryder til Europa i denne Jernlænke. Og ved Gud, Lænken hænger ikke der paa Bæggen af Hevn,

for at anklage ham, men som et Memento mori om al verdslig Forsængelighed."

Jeg besøgte fra dette Dieblif af daglig den store Colombo, som sandt Fornoielse i at fortælle mig lille Bog adskillige af sine Eventyr.

Hans Sundhed led daglig meer, og han boiede sig oienfynligt mod Graven. En Aften, da jeg besøgte ham, var han særdeles oprømt. Han havde digtet en Sang. Vinduet stod aabent; Luften var saa dunkelblaa som Havet, og lette Skyer, kantede af den dalende Sol med Guld og Purpur, svævede fiernt i Horizonten som Der. „Læs mig engang denne Evanesang for, mit Barn!" sagde han, i det han foldede begge sine Hænder over Jordgloben, der stod for ham paa Bordet, og stirrede hen i de fierne Skyer. Jeg læste:

Snart er Alting nu fuldbragt,
Snart jeg maa paa Reisen ile
Til det ubekiendte Land,
Over Skyen, mange Mile,

Som Enhver opdager selv,
Naar den sidste Kundskab slipper.
Aldrig hid tilbagekom
Derfra nogen dristig Skipper.

Intet kunstigfskaaret Træ
Svømmed hid til os fra Himlen;
Intet Engleliig fra Sky
Risler giennem Bolgevrimlen.

Ewig Gaaden er i Skiul.
Kun paa Troens, Haabets Binger,

Kun ved Kiærlighedens Flugt
 Did dig Dødningsflibet bringer.

Heis da dristig dine Seil,
 Christen! uforsagt, du Fromme!
 Siæl! igiennem Æthrens Hav
 Vil i Havn du sikkert komme,

Hvor ei Loddet finder Bund,
 Ei paa noget Riff du strander.
 Englevingens milde Bist
 Der sig med Pasfaten blander.

Saa forlad da modigt nu
 Kiendte Kyster og Azorer!
 Seer du hist din Redningsø?
 Morgenskyen den omsflorer.

Seer du alt San Salvador?
 Snart du vil din Frelser finde.
 Hvor Forsængelighed doer,
 Der kan Glæden ei forsvinde.

Jeg havde, efter hans Forlangende, læst med tydelig, høi Røst, og kastede nu mine Dine hen fra Papiret paa Forfatteren, for at takke ham for det fromme Digt. Da sad den store Colombo død, med Hænderne foldede over Jordgloben. Hans brustne Dine stirrede hen paa Skyerne, Aftensolen smilede muntert paa den rustne Jernlænke — og halvfemte Piastre laae endnu paa Bordet.

Jeg kommer nu til at fortælle en mere sorgelig Begivenhed: et ungt Menneskes fortvivlede Død, som staaer i mærkelig Modsatning til hiin store Mands salige Endeligt. Det er alt sagt, at min Broder, der deels tilbragte sin Tid med Læsning, deels med Jagten, boede eensomt i Skoven paa det lille Jagtslot, hvor han havde den Grille, aldeles ikke at ville vide af nogen Anden. To Gange om Ugen lod han sig de nødvendige Levnetsmidler bringe ud i en Kurv, der blev sat i Vestibulen. Og saaledes levede han da virkelig som Eremit med Hunden, sin eneste Ven og Fortrolige; thi siden hiint sfiendige Spil, man havde drevet med hans Faders Liig, var han bleven en Menneskehader. Alle den ærlige Vincentes Forestillinger hialp Intet; og som en hidsig Yngling snart er færdig med sin Theorie, var det ogsaa Tilfældet her. Selv den oprigtige Perez mistede min usofnuftige Broders Venskab, fordi han modsagde hans Spidsfindigheder, og vilde bevise, at der endnu gaves Ærlighed og Troskab i Verden.

„Nei,“ raabte den opbragte Dionysio, „Mennesket er et falsk Uhyre, kun sammensat af Egenkiærlighed, Bøllyst, Grumhed, Kulde, Dovenskab, Misundelse, Ubarmhiertighed. Kun hos Dyrene er endnu Troskab at finde. Hunden er tro; den elsker mig ærligt, og forlanger intet Andet, end det Nødvendigste til Livets Ophold. Den beskytter mig aarvaagen og tapper, og forlader mig ikke i Noden. Med sine ærlige brune Dine skuer den mig ind i Sjælen uden Skromt. Kun Fidelio skal være min Staldbroder i Livet; og doer jeg engang, vil den doe med af Sorg paa min Grav.“

Derpaa vendte han tilbage til Skoven med Hunden igien.

I min Gensomhed svandt min Barndomsalder. Et

Var Gange om Aaret besøgte jeg min Broder paa Jagt-slottet.

Som Ungling gif jeg oftere i Kirke, end som Barn. Skal jeg sige, hvorfor? Ikke saameget af Guds frygt, som for at høre den skionne Musik, og for at see et deiligt Fruentimmer, der under Messen næsten ikke havde havt sine Juno=Dine fra mig et Dieblif.

Vi saaes ofte der, og vore Blik bleve altid mere veltalende; men jeg vovede mig ikke et Skridt videre, fordi jeg endnu var meget ung, og desuden bly af Character. Hun derimod havde mere Mod, end jeg. Engang, da hun gif bort, tryffede hun i Trængselen min Haand. Jeg vovede dog ikke at følge hende. Endnu kiendte jeg hende ei engang af Navn; jeg turde ikke spørge Noget derom, af Frygt for at min Stemme, min Rodmen skulde forraade Hemmeligheden.

Hvad skildrer min Rod, da jeg fra den Dag af ikke fandt min Skionne meer i Kirken? Jeg fordomte min Undseelighed, der vist havde fortørnet hende, og lovede mig selv helligt, at jeg næste Gang vilde være forvoven. Trøstesløs gif jeg omkring paa Gaderne, i det Haab at møde hende. „Ak!“ tænkte jeg, „det har været en deilig Rejsende; hun er nu i fjerne Lande, og du seer hende aldrig meer.“

Saaledes talende med mig selv, gif jeg et stort Palads forbi, hvor der hang Sørgegardiner i Binduerne. Et Gardin blev truffet lidet tilside af en sneehvid Haand, og liig et Englehoved ud af en Sky, stak min Elskedes Rosenansigt frem bag Gardinet, og Sørgesløret gjorde det endnu skionnere.

Neppe seer jeg hende, saa styrter jeg, uden at betænke mig, op ad Trappen. Hun moder mig i den store Forsal. Vi flyve i hinandens Arme, vore Læber mødes, og mine brændende Kys bedække hendes skionne Hænder. Men

neppe har jeg nippet lidet af Elskovens søde Skum, for hun angest beder mig at gaae bort strax igien, for at Ingen skal møde mig. „Sædvanen“, hvistede hun, „tillader mig endnu ikke at see dig hos mig her. Min gamle Mand er død i Jorgaars, han ligger endnu Liig derinde. Skynd dig, at ingen af Tjenerne eller af mine Frænder møde dig paa Trappen! Jeg kiender dig, Cyrillo! elsker dig. Kun du skal eie mit Hierte, og blive min Mand igien. Men skynd dig i Dag hurtig bort, at Ingen træffer dig!”

Jeg tumlede afsted, og vidste ikke ret, om jeg vaagede, eller drømte. Først da jeg var kommen til Enden af den lange Gade, vovede jeg at spørge en Lastdrager, hvem der boede hist i Sørgehuset. — „Der boer den smukke Donna Eleonora de Sylva,“ svarede han, „der i Dag begraver sin gamle Mand, som hun har ærgret Livet af; og hvis hendes fyrige Dine ikke lyve, gifter hun sig vel snart paa ny, naar Sørgeaaaret er forbi.“

„Gode Gud!“ tænkte jeg unge Daare i min ensfoldige Utaalmødighed, „et heelt Aar skal du vente endnu.“ Jeg skyndte mig hjem, hvor min gamle Lærer mødte mig med et saa alvorligt Ansigt, at jeg ikke vovede at sige ham et Ord. Men jeg trængte til en Fortrolig, og besluttede engang igien at besøge min Broder. Ellers, naar jeg var hos ham, gif Samtalen i Staa hvert Dieblis, fordi vi Intet havde at sige hinanden. Nu var mit Hierte fuldt; hvad der var mig vigtigt, troede jeg, maatte ogsaa være ham det. Jeg ilede afsted, og havde valgt en kølig Maanestjens-Aften til min Vandring, medens Nattergalene bedre besang mine forelskede Drømmerier, end jeg selv var i Stand dertil.

Da jeg nærmede mig Jagthuset, saae jeg min Broder dybsindig sidde i det aabne Vindue og betragte Maanen. Han sprang op, saasnart han saae mig, og raabte med mørk

Glæde: „Nu, saa kommer du dog endelig engang, Cyrillo? Længjelsfuld har jeg ventet dig. Var du nu ikke kommen, saa havde jeg maattet skrive dig et Brev til, som formodentlig en Anden havde fundet, og saaledes bemægtiget sig din retmæssige Eiendom. Her, kære Broder! ere Juvelerne, det Eneste, som vi endnu have reddet.“

Han kastede en lille forseglet Pafte ned i min Hat, derpaa sagde han: „Og nu, Cyrillo! maa jeg tage Afsked med dig, og følge vore Forældres Skygger i hine usynlige Boliger.“

Jeg raabte: „For Guds Skyld, Dionysio! hvad betyde disse gyselige Ord?“ Han sagde: „Ingen jordist Magt kan holde mig tilbage, doe maa jeg, Spørgsmaalet er kun om en modig Braddød, eller langsomt af de græseligste Piinsler.“ Jeg raabte: „Du doe? i din Ungdoms Kraft og Styrke? Dionysio! er du bleven vanvittig?“ — „Alt noget,“ svarede han frygteligt; „og tøver jeg længer, vorder jeg det altid meer. Mit Svælg vil udtørres; jeg bliver hæs, giver som en Hund, vil skære Tænder, betaget af uimodstaaelig Lyst til at bide Alt, hvad der kommer mig nær. Kun i enkelte Diebliffe vender Forstanden og Roligheden tilbage, for at jeg ret skal føle min Sammer. Da stiger Raseriet til en umaadelig Høide; Puls slaget, Mandedrættet standse, kold Sved bedækker mit Legem, og da — da — da først ender Døden med Længsel, Banghed og Krampetræk min Qual.“

„Gud i Himlen! Dionysio!“ raabte jeg, „har du faaet Gift? Hvo har gjort det?“ — „Min eneste Ven,“ svarede han med Haanlatter, „hos hvem der kun endnu var Trost for at finde; som uden Falskhed saae mig ind i Sielen med sine ærlige Øine. Min Fæder, min Staldbroder i Liv og Død, min Hund, det fordomte Uhyre, der havde faaet Båndstræk, lønnede mig saaledes engang, da jeg kjælede for

den, og sang min sædvanlige Ridvise om Menneſſe-Nederdrægtigheden. Tyve Dage er det ſiden. Endnu ſniger Giften ſig lumſt omkring i mine Arer, ſom en Bandit i de mørke Værelſer, for han fuldbringer Mordet. Men der er ingen Redning. Jeg har ſkriſtet for en Munk, jeg har knælet for Crucifiget i Skoven, og nu gaaer jeg et bedre Liv freidig i Møde. Lev vel, min Broder!" Med diſſe Ord greb han ſin Jagtflint, ſtaf Bøſſepiben i Munden, tryffede Hænen med Foden, der gif et Skud af, og min ulykkelige Broder ſtrykte tilbage med ſonderſplittet Hierneskæl.

Jeg veed ikke, hvor længe jeg ſtod ſaaledes forſtenet af Skrak, uden at bevæge mig. Jeg kom forſt til mig ſelv, da nogle Bønder grebe mig, og ſpurgte: „Hvad har du i Haanden?" — „Det er Juvelerne," ſvarede jeg ſagte, og ſtirrede paa dem. — „Griber ham!" raabte den Ene, „der er Morderen, ſom har rovet Juvelerne fra den Dræbte." De grebe mig, og ſlæbte mig aſtæd. Det hjalp ikke, at jeg gientaget raabte: „Jeg er hans Broder. Menneſker! raſer dog ikke værre, end Hunden." — „Er du hans Broder," ſvarede de, „ſaa er din Forbrydelse ſaa meget deſtørre; da har du raſet værre, end en Hund." Med diſſe Ord ſlæbte de mig videre fort, og kaſtede mig i et aſtlyeligt Fængſel.

Her blev jeg ikke længe. Mit Udsagn, at min Broder havde myrdet ſig ſelv i Vandſkrak, blev ſtadſæſtet af underſøgende Læger. Som Brodermorder kunde man altsaa ikke ſtraffe mig; men man havde ſeet mine Juveler, og de havde ſaaet adſkillige Inquiſitions-Familiarers Tænder til at løbe i Vand. En Morgen, da jeg haabede at blive ſat paa fri Fod, hentede man mig, for at kaſte mig i et langt værre Fængſel. ſaaſnart jeg kom der, var alt Haab om Redning ude. Af en ordenlig Rettergang var her ikke mindſte Spor i denne Aale. Fangerne maatte ſelv anklage ſig; hemmelige

Angivere bleve horte og troede, uden at forhøres med de Anklagede.

Jeg vidste endnu slet ikke, hvad Ondt jeg havde bedrevet. Endelig spurgte mig en from Pater, der besøgte mig af christelig Medlidenhed, om jeg ikke havde paastaet, at nogle af de hellige Martyrer havde søgt Doden af sværmerisk Forsængelighed, og ophidset deres Bodler med Skieldsord, for selv at vorde desto saligere i Himlen, og saae deres Pinere til at brænde desto dybere i Helvede. Denne Beskyldning gjorde mig forfærdet; thi skiondt jeg kunde giøre min Ed paa, at jeg aldrig havde betient mig af saa stærke Udtryk mod nogen Helgen, kunde jeg dog ikke negte, at jeg havde tænkt noget lignende, og at der var undsluppet mig en Tvivl, om vel en sliq Higen efter smertelig Genrettelse kunde være Gud velbehagelig.

En Medskyldig var given mig til Selskab i mit Fængsel. Han skulde brændes levende ved næste Autodafé, fordi han havde paastaet, at Jesu Være var guddommeligere, end hans Mirakler. Fritænkeren var ganske rolig, og sagde: „Stakkels Cyrillo! du er dog en god Catholik, og maa desuagtet snart følge mig; thi de have forgabet sig i dine Udselsene, og for at komme til Perlen, maa man sonderbryde Muslingen.“

Jeg forberedte mig altsaa til min Død, som jeg troede uundgaaelig; og da en Nat to sorte Masket i Kapper traadte ind til mig for at hente mig, fattede jeg Mod, for at følge med dem til Retterstedet. Det undrede mig kun, at Genrettelsen skulde skee om Natten; thi ellers pleiede man at give sliqe blodige Skuespil ved heilys Dag for Folkets Afsyn under Domklokkens Rimen i store Processioner.

De tvende Masket lode mig stige i en Bogn, og fiorte i fuldt Fiirspring til Simanca, en lille Stad ved Dueros

Bredder. Her bragte de mig i et Fartoi med en Kahyt, og forlode mig.

Hvad skildrer min Henrykkelse, da jeg pludselig følte mig omfavnet af min deilige Donna Eleonora de Sylva? — „Saa har jeg dog reddet dig, min Inderligelste!“ raabte hun. „Her ere dine Diamanter,“ hun rakte mig en Pafke, „og her ere mine,“ hun viste mig en lignende. „Vi flygte til Portugal, og derfra til Ferrara, hvor jeg har mægtige Beskyttere. Kummer, Nat, Fængsel, Død have forvandlet sig til Glæde. Kun Amor er nu Fangevogter, men hans Fanger bære Rosenkræder.“

I Lisjabon opholdt vi os kun kort. Da vi havde solgt et Par Juveler, leiede vi et Skib, og seilede til Venedig. Jeg havde gierne strax ægtet min skionne Eleonora, derjom det havde sommet sig. Men der var endnu forgaaet alt for kort Tid af hendes Enkestand. — „Den grusomme Skif,“ sagde hun, „at opoffre en vranten, aldrig elsket Gubbes Grindring et af sin Ungdoms bedste Aar, skal ikke binde mig, naar vi først ere i Ferrara. Jeg har allerede skrevet Hertuginde Lucretia Borgia til, en Veninde af min salig Moder; hun vil forskaffe os et Breve fra Pave Leo, som sikker os for alle Inquisitionens Efterstræbelser, og tillader os ufortøvet at ægte hinanden. Elig ringe Billighed vil han ikke negte en italiensk Hertuginde og en Paves Datter.“

„En Paves Datter?“ raabte jeg forundret, og slog Hænderne sammen i min Ustyldighed; „jeg troede ikke, Paverne turde gifte sig.“ — Min skionne Brud betragtede mig spodst, men dog med et Velbehag, hvormed erfarne Fruentimmer ofte see paa uerfarne Ungersvende, i hvilke de ere forelskede, strog mig med sin Silkehaand over Ansigtet,

og sagde: „Du er en Begynder i Alting, min Cyrillo! Beed du da ikke, at man ogsaa kan have naturlige Born?“ — „Hvad hed da hendes Fader?“ spurgte jeg. — „Alexander den Siette.“ — „Men det skal jo have været et Uhyre.“ — „Stille, Cyrillo! vær dig til i Fremtiden bedre at skiule dine Følelser. Alexander var ikke god; men hvad kan den uskyldige Lucretia for det?“

Jeg elskede min Eleonora saa høit, og var saa lidet hiemme i den nyeste Verdenshistorie, at jeg blindt havde troet hende, om hun saa havde gjort Lucretia Borgia til en Lucretia Collatina. Hvor kunde jeg ogsaa Andet, end elske et saa deiligt Fruentimmer, der havde reddet mit Liv, og som giengieldte min Kiærlighed? Den nedrige Familiar havde ogsaa været dødelig forelsket i hende. Hun havde lovet, ikke at afflaae ham noget Ønske, naar han vilde frelse mig. Forblindet af Elskov, havde han givet hende mine Juveler, samt Nøglen til mit Fængsel. At hun selv vilde flygte med, kunde aldrig falde ham ind. For at følge mig, havde hun givet Slip paa sit store Palads og sit gode Rygte. Hvor salig folte jeg mig i hendes Arme!

I Ferrara bleve vi vel modtagne af den hertugelige Familie. Hertugen var en ædel, venlig Herre, kun noget stille og tilbageholden; han elskede Kunst og Videnskab, og i sine Fritimer morede Metalstøberiet ham. Hans Gemalinde Lucretia havde været en blændende Skionhed, og understøttet af Toilettets Kunster var hun endnu altid meget smuk. Hun modtog min Eleonora med moderlig Omhyed; de luskede sig inde sammen, og havde meget at betro og fortælle hinanden. Vi ventede hver Dag det pavelige Breve. Der skulde tiøbes os et smukt Huus, og vore Juveler sikrede os en Formue, hvoraaf vi kunde leve anstændigt. Til Hofmand var jeg ikke skabt. Jeg foretrak Gensomheden for de stoiende Adspredelser,

og kunde kun faae Munden ret paa Gang, naar jeg var alene sammen med en god Ven. Denne Ven fandt jeg der, hvor jeg mindst havde ventet det: den berømte Digter Ariost blev mig en saadan Ven.

Efter Eleonoras Beskrivelse og efter de mange Smigrerier i hans Rasende Roland til Cardinal Hippolit, havde jeg forestilt mig ham som en smidigvasket Hofmand, der aldrig vilde behage mig. Det var mig altsaa en suur Gang, da jeg paa min Bruds udtryffelige Forlangende gif hen at giøre ham min Opvartning. Han havde nylig koibt et lille smukt Huus med Hauge til. Jeg undrede mig over, at en Mand, der i sin Orlando skildrer saa prægtige Paladser, kunde noies med en saa tarvelig Bolig. Men da jeg læste Indskriften over Døren:

Videt, men dog beqvemt og net, men ærlig erhvervet,
Jeg for mit eget Erhverv koibte mig dette mit Huus,*)

begyndte min Frygt noget at sætte sig. Jeg trak i Kloffe-strengen, og ponsede paa, hvorlunde jeg vilde giøre den store Mand en galant Compliment. Ariost var ikke hjemme, og jeg maatte gaae ned i Hagen, hvor jeg fandt Alting nydeligt og ordenligt. En gammel Mand var tilstede, der vandede Blomster, ham yttrede jeg min Tilfredshed over, at Herren i Huset var en saa god Gartner.

„Gartner?“ gientog Gubben noget spodst, men dog godlidende. „Ja, hvis gamle Antonio ikke var, saa vilde det see smukt ud med Gartneriet. Den gode Messer Lodovico

*) Parva, sed apta mihi, sed nulli obnoxia, sed non
Sordida, parta meo sed tamen ære domus.

tænker, det er ligesaa let, at anlægge Blomsterrabatter og plante Træer, som at skrive Vers. Han gjør Alting om hvert Dieblif, og lader Jngenting i tre Maaneder staae paa sit forrige Sted. Naar han har lagt Ferstenkiærner, eller hvad det ellers kan være, seer han saa længe efter, om de spire, indtil han endelig har saaet Bugt med dem. Og da han ikke kiender Urterne, saa udflåffer han i Stedet for dem det ved Siden staaende Ukrudt med stor Omhyggelighed, indtil han endelig mærker Feiltagelsen. Saaledes havde han nylig saaet Kapers, og gif hver Dag hen at see, hvordan de vorte. Tilfidsst opdagede vi, det var Hyld; men af de forventede Kapers kom der ikke een."

Denne Efterretning morede mig, og gav mig igien gode Tanker om Eiermanden. „Ariost", tænkte jeg, „maa dog være en virkelig Digter, siden han bryder sig saa lidet om det Enkeltes Deconomie, og glæder sig saa meget over den skionne Blomstren, at han derover glemmer de nødvendige Betingelser. Jeg var selv endnu lige saadan: Ingen kunde glæde sig meer over Blomster, Urter og Træer, naar de stode der; men hvordan de skulde pleies, og hvad de alle hed, vidste jeg ikke. „Navnene", tænkte jeg, „ere vilkaarlige Lyd; Planterne have længe blomstret, før Menneffene gav dem Navne."

Der kom mig en høi, anseelig Herre i Mode i Præstedragt og med et udtrykfuldt Ansigt. Det var Ariost. Hans Pande var bredhvalvet, han havde sortkruset Haar, og da han tog Rasketten af, saa jeg, at han var noget skaldet. Hans Dienbryne hvalvede sig høit og frit over dybtliggende sorte Dine. Da han horte, hvem jeg var, raabte han: „Gi! den unge Spanier, der allerede har havt saamange Eventyr? den skionne Donna Eleonoras Brudgom?

J maa spise med mig til Middag. Tager jeg ikke feil, saa staaer alt Maden paa Bordet."

Det smigrede mig, strax at blive buden til Bords af den store Digter. Han bragte mig ind i en kolig Spisestue, hvor der var dækket for To, og jeg maatte under Maaltidet fortælle ham min hele Historie.

Han horte mig med største Opmærksomhed. Imidlertid spiste han altid fort med god Appetit, og glemte næsten at lægge Noget paa min Tallerken.

Bed Slutningen af Maaltidet traadte hans Broder Gabriel ind i Stuen, og da han saae alle Benene af det fortærede Fuglevildt paa Bertens egen Tallerken, raabte han: „Min Gud! der har han nu atter i Distraction spist Alting op selv, Stub og Stub." — Ariost gjorde mange Undskyldninger, og Huusholderken maatte paa staaende Fod lave mig en Kage. — „Han er frisk og ras," sagde Broderen, „og spiser kun een Gang om Dagen. Men saa kan man ogsaa sætte for ham, hvad man vil, han æder det op. Husker du endnu, Lodovico! da vor Ven Alberto Pio tracterede dig med en Krage, eller en Ugle, hvad det var, som du fortærede i den Tanke, at det var en Algerhøne?"

Digteren smilte, og bad mig besøge sig oftere; det gjorde jeg gierne, og derved lykkedes det mig lidt efter lidt at vinde hans Venstab og tildeels hans Fortrolighed. — „Vi Poeter", sagde han engang, da jeg forundrede mig over hans Aabenhiertighed mod mig, „maa holde os til de unge Mennesker, i hvilke der endnu er Saft og Kraft, Følelse og Ild. Det gaaer de Eldre, ligesom Asparges og Urter: de blive lidt efter lidt træde, tyfskallede, og tilsidst ganske ufordøielige. I Digterens Sjel blomstrer en evig Baar, og det er den største Gave, hvormed Guderne kunne lyksaliggjøre de Dodelige." — „Jeg havde reent taget feil af eder,

Messjer Lodovico!" sagde jeg. "Jeg troede, I var en Verdensmand, en Politiker, fin og smidig som en Damehandske, og nu træffer jeg en trofskyldig Præstemand, der lever stille for sig i sin Celle."

"Nu, med Præsteskabet", svarede han, "er det just ikke stort bevendt. Rigtig nok gaaer jeg klædt som Præst, og har ogsaa nogle Indkomster, som jeg kan takke Cardinal Hippolit for, hvilke endnu vare bedre, hvis jeg havde kunnet overtale mig til at blive virkelig Munk. Men da jeg elsker Friheden over Alt, og ikke vil give Slip paa den Ret, at gifte mig, maa jeg nøies med, hvad jeg har." — "Men I er jo dog ikke gift." — "Nu, saa har jeg i det mindste Lov til at gjøre det, hvis jeg vil, og det er det Fornemste." — "Saa er da nu Alting godt og vel," sagde jeg: "I er lykkelig." — "Jeg kalder mig gierne lykkelig," svarede Ariost, "fordi jeg har min Helbred og min Aandskraft; men jeg lider dog bestandig af Næringsforger, thi jeg har en stor Familie at sørge for. Alting havde været godt, hvis man havde ladet os beholde vort Arvegods; men vidtloftige Processer have forbitret mig mange skionne Dage af mit Liv — især nu, da Alfonso Trotto, min Fiende, en Digter i egen Indbildning, er hertugelig Factor og Fiskal. Jeg har ikke opbragt ham med Andet, end med at skrive bedre Vers, end han; men denne Brode kan han aldrig tilgive mig. Han bliver ligesom rasende, saasnart Talen er om mig. Tilforn var han en temmelig ordenlig Mand i Embedssager; men nu har han faaet den Grille, bestandig at gjøre bedre, hvad jeg gjør. Skriver jeg en Comodie, strax gjør han ogsaa en; digter jeg en rasende Roland, strax rimer han en fornuftig Dito. Man leer ham vel sagtens ud, og jeg vilde ogsaa lee, hvis det fatale Menneffe ellers ikke kunde skade mig i Forhold, hvori jeg er afhængig af ham.

Et Ord af Hertugen kunde ende den hele Proces; men jeg venter forgieves. Et Aar forgaaer efter det andet; jeg bliver hvergang et Aar ældre, Haarene falde mig alt meer og meer af Hovedet, og Skaldepanden bliver daglig større."

"Saa maa man bedække den med Laurbær," sagde den skionne Alessandra Strozzi, Digterens Beninde, og som Nogle meente, hans hemmelige Hustru. Hun kom just ind fra Haugen med en frisk Krands, som hun tryffede ham om Lindingen.

Der forløb endnu en tre Ugers Tid; da gjorde Wgtesstanden mig til det lykkeligste Menneske, og i min skionne Eleonoras Arme sølte jeg den høieste Genrykkelse. Hertuginde holdt selv vort Bryllup paa et lille Lystslot; thi Hertugen var bortreist paa nogle Uger. Hvedebrodsdagene vare lutter Fester, og om Aftenen spadserede vi unge Wgtefolk i Skoven sammen.

Gengang, -efter Ave Maria, vandrede jeg og min unge Kone ene sammen for at høre Nattergalene slaae. De søde Toner loffede os dybere ind i Skoven, end sædvanlig. Eleonora var en stor Elskerinde af Nattergale; i Aften horte vi fire, der ordenlig løste hverandre af, og fløitede langt stærkere, end de pleiede. Tilslidst vare vi dem ganske nær, og frygtede halvveis for at forstrække de smaae frygtomme Dyr med den Larm, vi gjorde i Buskene. Men de lode sig ikke forstrække, og quiddrede endnu klæffere, end før.

Hvor forfærdedes vi, da vi i Stedet for fire smaae Fugle, der lignede Graaspurve, opdagede fire Karle i Træerne med Knebelbarter, i røde Troier, sigtende paa os med deres Bøsser. Eleonora faldt i Alsmagt. Andre Røvere sprang ud af Krattet, bemægtigede sig hende, og førte hende bort,

medens Rattergalene med frygtelige Basstemmer befalede mig, ikke at gaae et Skridt, hvis jeg ikke vilde skydes ihjel paa Stedet. Jeg var ubevæbnet, og Gien mod saa Mange, hvad kunde jeg gjøre Andet end lyde?

Da Roverne vare komne langt nok bort med deres Bytte, gave de Andre i Træerne mig et Tegn, at jeg skulde gaae. Jeg adlød, og da jeg var vandret et lille Stykke, hørte jeg en siern Hestetrampen, hvoraf jeg sluttede, at Roverne vare langt nok borte med min Hustru til ei at kunne indhentes.

Fortvivlet og badet i Taarer mødte jeg Ariost, som temmelig ligegyldig og adspredt hørte min Fortælling; og da jeg beskrev ham Rattergalene, brød han ud i en Skoggerlatter. Hans Spøg opbragte mig, jeg udskioldte ham for et koldt Hierte, et egoistisk Menneske, der kun gif omkring i sine egne Drommerier, uden Følelse for Næstens Skiebne. Jeg vilde forlade ham; men han greb mig ved Armen, og spurgte, hvor jeg vilde hen. — „Til Hertugen,“ raabte jeg. — „Han er ikke hjemme.“ — „Til Hertuginde, til min Bruds Veninde.“ — „Bliv her!“ sagde han, „det er bedre. Hertuginde vilde græde alt for bitterligt. Jeg græder ikke, har vel endog leet meer, end sommeligt var; men I har været uhøflig imod mig, skioldet mig ud, og jeg forlanger Satisfaction.“ — „Gierne!“ raabte jeg, og trak blank; „Livet har intet Værd meer for mig, jeg er rede.“ — „Jeg ikke,“ svarede Ariost rolig; „thi vi geistlige Folk gaae ubevæbnede, veed I vel. Jeg behøvede heller ikke som geistlig Mand at slaaes med eder; gjør jeg det, saa stæer det af bare Venkskab, for ei at støde eder endnu meer for Hovedet.“

Hans fortsatte Spøg opirrede mig ikke mere, den beroligede mig noget. Saa haard og grum kunde Ariost

ikke være, at forhaane en Ulykkelig i sin hielpeløse Nød. Tværtimod fremdæmrede der en Trøst for mig af hans Munterhed, hvori jeg begyndte at ane noget Haab. Jeg bad ham om Forladelse. — „En cholerist melancholisk Spanier“, sagde han, „maa man holde noget til Gode. Men tag eder Vare i Fremtiden, Cyrillo! for at bruge visse hidfige Talemaader. Vi Italianere ere et godmodigt Folk, men kunne ikke godt taale Fornærmelser, og hevne os gierne. Jeg vil ogsaa hevne mig. I troede, jeg var udeeltagende og adspredt, medens jeg pønsede paa eders Redning. I har endnu ikke mistet eders Brud for evig. Men Hertugen kan ikke hjælpe eder; det maa I selv giøre. Maaskee kan jeg det.“

Derpaa fortalte han mig, at der i Garfagnana, en Provinds, giennemskaaet af høie Bierge, mellem Modena, Lucca og Maassa, der tilhørte Hertugen, var opstaaet Røverbander, dengang hiint Land var i Pavenes Magt. Medens den affkyelige Caesar Borgia raste, horte Mord, Bold, List og Røveri til Dagens Orden. I den senere Tid havde en Sværm unge Mennesker af fornemme Huse, der selv havde mistet deres hele Formue, forenet sig, for at opsnappe Folk og udlevere dem mod Lospenge. Men disse maatte betales noiagtig til rette Tid, hvis ikke Røverne skulde henrette Fangerne, hvorpaa de havde svoret en gyselig Ed.

Hvad Arlost fortalte mig, fik jeg endnu samme Aften Stadfæstelse paa, da en Seddel af følgende Indhold, skrevet med Blyant, blev kastet ind ad Vinduet til mig.

„Hvis Don Cyrillo de Valaro inden en Maaned fra i Dag henlægger sine og sin Kones Juveler i det Træ i Skoven, hvor han horte Nattergalene slaae, da faaer han Donna Eleonora ustkadt tilbage. Skeer det ikke, da vil han finde hendes Liig i Skoven. Gullet i Træet er godt at

fiende; det har fordum tient et Egern til Forraadskammer. Han maa udbringe Pакken ved Midnat, uden Følge, og behøver ikke at frygte for Rogen. Af Juvelerne maa der ingen mangle. Man har vidst at skaffe sig en nøiagtig Fortegnelse over dem alle."

"Ak!" raabte jeg henrykt, da Ariost traadte ind til mig, "jeg saaer hende tilbage. Roverne forlange kun udsle Juveler; den kostbareste, skønneste Edelsteen, som de allerede besidde, forstaae de ikke at skatte, vide de ikke at sætte Priis paa." — "Ikke at sætte Priis paa?" sagde Digteren, da han havde læst Seddelen; "nu, per Vacco! mig synes, Prisen er høi nok. Og hvad vil I siden leve af med eders uskatteerlige Hustru, naar I har mistet al eders Formue?" — "Naar Hertuginde indlægger et godt Ord for os, vil Hertugen vist give mig et lille Embede, hvoraf vi kunne leve." — "Stol ikke paa det!" raabte Digteren, "Hertugen har selv ikke meget. Landets indfødte Born, som han ynder og understøtter, og som daglig ere om ham, maae nøies med lidet. Til mig for Exempel har man nylig ophørt at udbetale et Stipendium, som jeg allerede fik meget uordenligt i Krigens Tid, fordi der ingen Penge er i Kassen." — Det begyndte at blive mig hedt om Drenene. Ariost vedblev: "Jeg vil ikke nedslaae eders Mod, Cyrillo! men heller ikke troste eder for tidlig med et usikkert Haab. Jeg vil ligesvem sige eder, hvad jeg har i Sinde.

I tager Juvelerne med, jeg forfatter et Digt, dermed begive vi os ud til Garfagnana og besøge Roverne ved Nattetid. De udsatte Bagter ville strax gribe os og bringe os i Kulen, naar vi sige, at vi ønske at tale med deres Hovding Domenico Morotto. Maaſkee stoler jeg for meget paa deres Edelmød; men saa meget veed jeg, at ofte glimter endnu en Gnist af Heimod i Aften der, hvor Retsfærd og

Billighed længe have været udslukte, især, naar man blæser Luen op ved at smigre Forsængeligheden og ved at vise Tillid. I har selv sagt, at mit Navn i Italien endog saa gielder noget hos Roverne. Maaskee sagde I det blot af Hosflighed; men jeg har taget det for god Mynt. Nu kommer det an paa en Prøve. Skulde jeg staae med en lang Næse, saa har jeg dog i det mindste viist eder min gode Billie; og naar I bringer Roverne Diamanterne, faaer I jo eders Hustru tilbage, i hvordan det gaaer."

"Edelmodige Mand!" raabte jeg, "det er for meget; de ville bemægtige sig eder, for at sætte hele Italien i Contribution." — "Det giøre de ikke, naar jeg kommer frivillig," sagde Ariost. "Have de ingen sand Gressfølelse, saa ere de i det mindste stolte. Liig Beduiner i Arabien ville de ikke overtræde Giestfriheden og tilføie den Mand Ondt, som tillidsfuld træder over deres Tærskel. Jeg har sagt eder, at de fleste af disse Rovere ere Unglinger af gamle adelige Familier. De bilde sig meget ind, og deres Haandværk har allerede beriget dem."

Jeg takkede Gud, der havde givet mig en saa fortræffelig Mand til Ven som Ariost, ellers havde jeg været uden Redning, thi Hertugen blev borte, og Hertuginde græd rigtig nok, da jeg fortalte hende min Ulykke, men Dagen efter lod hun alt til at være trøstet og til at have flaaet den hele Sag i Glemmebogen.

Jeg tog da min hele Eiendom med mig, og drog med Ariost til Garfagnana. Her indtraf vi ved Nattetide, og strax skyndte vi os ud i den øde Biergegn. Bagterne grebe os, og bragte os ned i Hulen med tilbundne Dine.

Aldrig glemmer jeg det Syn, da vi stode i Klippehallen, og man løste mig Torflædet fra Dinene.

Først, hvor vi traadte ind, i en Slags Forstue, løb

en Skovbælt sagte rislende giennem Klostet, medens Maanen oppe fra Ridsen i Loftet kastede sin blegblaa Straale skraa giennem Tusmørket. Indenfor rundede sig en stor Hvalving som et Tempel, tildeels oplyst af rødtrændende Fakler. Bæggene vare prægtigt udstafferede med kostelige Sager, Vaaben, Floielspelse, Silkeklæder, Guldsmykker og Solvkar. Midt i Bærelset stod et Marmorbord, og omkring dette Taffelrunde sadde Roverne, smukt grupperede uden selv at vide det, thi de havde henkastet sig stodesløst i forskjellige Stillingen, for at høre deres Hovding Domenico Morotto forelæse dem høit af en stor Bog. De vare alle særdeles opmærksomme, og intet Billed af Caravaggio kunde være bedre. Skionne, sledste, smilende, vellystige, tildeels grusomme Ansigter, glatte og ungdommelige, med smukke Knebelbarter, nogle med Fiæderhatte, andre med blottede Krusshoveder, vare phantastisk stillede deels i det klareste Fakkell- eller Maane-Lys, deels i den mørke Slagskygge. Ved Siden af Hovdingen Morotto, hvis veldannede Legem kunde tjene en Billedhugger til Model, sad min Eleonora de Sylva ganske rolig, klædt som idealt Bondepige. Med et lyserødt Net over de blonde Haar, med de deilige Hænder og Arme i den fordeelsagtigste Belysning, sad hun, som Penelope hos Grienerne i Ulysses' Fraværelse, ved noget Haandarbeide. Hun horte paa Domenico med tilfreds Opmærksomhed, og lod tillige at være meget fordybt i sit Arbeide, skiondt hendes Dine dog ofte, som om det havde været i Tanker, hvilede paa Forelæserens fuldendte Legemsbygning. Naar han undertiden saae i Veiret hen paa hende, smilede hun venligt, og nikkede med Hovedet.

Da vi traadte nærmere, horte jeg tydeligt, at der blev forelæst af Ariosts Rasende Roland. Det var i tolvte Sang, hvor Helten uden for Paris slaaes ganske alene med de

vilde Saracener; og vi hørte Hovdingen med sin Stentorstemme læse følgende Vers:

Bel tusind Landser, Pile, Svarde sendte
De mod hans Harnisk; mod hans Skjold det samme.
Stridskollen hiin i Ryggen mod ham vendte,
Hiin vil ham Panden, hiin vil Siden ramme.
Men han, som aldrig end til Frygten kiendte,
Ei agter Flokken meer, ei Sværdets Skramme,
End Ulven hist i Dvæld, naar Dug er falden,
En Hoben rædde Lam i Faarestalden.

„Ha, Bravo, Ariosto! Bravissimo!“ lød fra alle Ranter. — „En herlig Karl! en ægte Poet!“ raabte Een; „han skildrer os Mændene ligesaa tappre og dristige, som Qvinderne forelskede og tillokkende.“ — „Han har ogsaa selv lugtet Krudtet,“ raabte en Anden, „har erobret et Skib paa Postoden fra Venetianerne.“ — „Jeg gad seet den Mand,“ meldte en Tredie. — „Jeg vilde gjerne gjøre ham en Tjeneste, vilde forære ham mine bedste Pistoler,“ sagde den Fierde. — „Her er han,“ sagde den Femte, som bragte os; „han kommer med den skionne Eleonoras Mand, for at løskiobe hende.“

Roverne sprang alle op fra deres Sæder, som for en Aabenbaring, der satte dem i Forundring, og toge uvilkaarligt Hattene af. Dette Dieblif benyttede Digteren, og i det han greb mig ved Haanden, fremsagde han høit og tydeligt følgende Stanzer:

J Mand, som alt for dristigt eftertragte,
Hvad der med Heltetiden er forbi;

Som Eventyr, men ikke Livet agte,
 Hvor Lov og Sæder gjør jer mindre frie!
 Mig Tillid ned i eders Hule bragte
 Ad Skovens natligskumle Fjeldesti.
 Jeg eder over Grumhed troer ophøiet,
 Og skuer jer med Kiæthed hver i Diet.

Thi om end alt for heftig og forboven
 Jer Daad opvækker Fædrelandets Harm,
 Var I dog altid bedste Pragt for Skoven,
 Og Driftigheden styrer eders Arm.
 I eders Samfund gielder ogsaa Loven;
 Kun Vren, ikke Blodtørst gjør jer varm.
 De Fleste, Born af Landets ædle Modre,
 Er Lykkeriddre, tappre Vaabenbrodre.

Ei som en lurvet Sværm I eder snige,
 Af Ratten skjult, og nødt af Fattigdom.
 I kappes, tænker jeg, snart med den Rige;
 Thi fielden Pragt jo viser sig rundtom.
 I Eventyr kun Rige søger Rige;
 Ei ned jeg til en udsæl Rule kom.
 Guldkjæder seer jeg, skionne Solvpistoler
 Og diamantindlagte Terzeroler.

Som unge Orne hiem med Byttet vende
 Til Granereden høit bag Fjeldets Hang,
 Seer jeg kun lutter stolte Ungersvende
 Om bredden Bord, og Mænd af første Rang.
 For Skionhed eders stolte Hierter brænde,
 Og I foragter ingen Musasang.
 Saa hører Sanggudindens Bøn til eder,
 Og aflaaer ikke, hvad den Gulde beder!

J om Angelica jo gierne horte,
 Hvor inderligt hun elsked sin Medor?
 En deilig Brud J ned til Hulen forte,
 Hvis Sorg er, som Angelicas, saa stor.
 Til Elskov hun en Ynglings Hierte rørte,
 Der til hvert Offer sig forpligtet troer;
 Men kan ei Regn, kan Muld ei Blomsten nære —
 Paa golde Steen vil Heden den fortære.

Han staaer med Skatten her, jeg staaer med Sangen.
 Et Beddemaal jeg kiæft indgif i Gaar:
 Jeg vover dristig, qvad jeg, Mattegangen,
 Og bringer Bruden hjem, før Lærken slaaer.
 Thi ingen Drage holder hende fangen
 Og om den Skionne sine Knuder slaaer;
 Selv Røverhiertet aabner sig hijsmeden
 For Digtekunsten og for Kiærligheden.

Af Ariost J læste Eventyret
 Om skionne, nøgne Mo, til Pælen bunden.
 Men ei af Kraken, ei af Souhyret
 Er atter hun i Fjeldeskloften funden;
 Ei Heltehiertet synker ned til Dyret,
 Høimodigheden her er ei forsvunden.
 Saa skienker — sælger Manden ei sin Skionne!
 Dermed min Sang J rigeligt belønne.

J ønsked Ariosto tidt at skue?
 Velan da, nu J see ham her i Nat,
 Han staaer for jer ved Fjallens røde Lue.
 Har J ham kiær, kan J det vise brat.

Berover Unglingen ei sin Formue,
 Gienstienker ham sin Biv, sin Siælestat,
 Og tvinger Verden til med mig at sande:
 Heimod kan findes i en Røverbande!

Behøver jeg at tilføie, hvilken Virkning dette Digt, fremsagt i det heldigste Dieblif, gjorde paa de phantastiske, forsængelige unge Mennesker? Et almindeligt Bisaldsraab lod endnu stærkere, end før. Enhver trængte sig hen for at see den yndede Digter, for at trykke hans Haand og høre ham tale. Jeg fik strax min Eleonora tilbage, der ikke saae jaa fornøiet ud derved, som jeg havde ventet, skiondt hun gientaget forsikrede, at jeg ikke kunde forestille mig, hvor glad hun var.

For at Røverne ikke skulde bryde deres Ed ved at frigive Nogen uden Løsepenge, maatte jeg levere Domenico Morotto Edelstenene, der med ridderlig Elskværdighed gjorde min Kone en Foræring dermed, og forsikrede, det glædede ham usigeligt at have gjort den store Ariosts Bekiendtskab, og at være i Stand til at vise ham en Tjeneste.

Derpaa lod han hente kostelige Vine og kolde Posteier, og vi maatte spise og drikke med ham. Med et forfærdeligt Brøl drak man Digterens, derpaa den skionne Eleonoras Skaal. Om hendes Mand var, Gud være lovet, slet ikke Talen; thi det vilde kun ydmyget mig, og gjort mig latterlig, hvis Nogen af Hoslighed var faldet paa, ogjaa at foreslaae min Skaal. Da Maaltidet var endt, tog Høvdingen meget venlig Afsked med os. Man bandt os atter for Vinene; to Drabanter bragte os ud paa Landeveien, og forlode os hurtigt, da et Selskab unge Mennesker leende og stoiende kom os i Møde.

Os tre Tilbageblevne ængstede dette Møde ikke lidet,

og vi frygtede for at være faldne fra Scylla i Charybdis; thi disse Herrer saae ligesaa mistænkelige ud, som dem, vi havde forladt, ja næsten værre. Havde det været Golt af Domenico Morottos Bande, saa vilde vore Drabanter ikke forladt os saa pludseligt, og som det lod til, saa urolige. Derimod var det høist sandsynligt, at denne Flok adlød Filippo Pacchione, Morottos dødelige Fiende. Dennes Bestyttelse kunde altsaa her slet ikke hjælpe os, den vilde meget mere styrte os i Fordærvelse. Thi at ogsaa Filippo Pacchione skulde være en saa entusiastisk Digterven, det var slet ikke at formode.

Vi vare i den piinligste Uvisshed, og Faren var uundgaaelig, thi Eventyrerne havde slaaet deres Leir tværs over Landeveien, hvor vi just skulde forbi, og steile, snevre Klipper paa begge Sider tillode ingen Omvei. Vi vare altsaa nødte til at staae stille og overgive os paa Naade og Unaade. Dog vor Frygt forsvandt snart; thi alle Roverne kiendte Ariost, og gave sig umaadeligt til at lee, da de mærkede vor Bestyrtelse.

Neppe horte Ariost dem tale, og saae dem ret i Dinene, for han kiendte dem alle, slog forundret Hænderne sammen, og raabte: „Gaaer jeg i Drømme, eller ere alle Ferraras ædle Ungersvende nu blevne Stratenrøvere?“ — „Det forstaaer sig,“ svarede Pietro Bembo, den Ældste, som besad et prægtigt Palads i Staden; „hvad gjør man ikke for at behage Muserne, og for at beæres med en Sang af Italiens største Digter? Naar Apollo roser Tyvene, og kroner dem med Laurbær, skulde vi da ikke sticke?“

Vi begrebe endnu ikke, hvad det alt vilde sige; men da Ariost ogsaa opdagede sin Broder Gabriel, samt sine to halvvogne Slegsfredsonner, Virginio og Giambattista, i Flokken, begreb han vel, at man havde en Spøg for. Han fortalte

sit Eventyr, Følgen deraf, og bad de Andre ogsaa indvie ham i deres Hemmelighed.

„J kommer til en ny Triumph, guddommelige Mand!“ raabte Pietro Bembo. „Nys blev eders Fortieneste selv paaskionnet af Rovere, og tvang deres Glubstthed; snart skal J være Vidne til Indbildsthedens Idmygelse, naar den troer at kunne gaae i Laug med Geniet.“

Nu erfarede vi, at den hele Masquerade var anrettet til Ære for Factoren Alfonso Trotto. Dette selsomme Menneske havde neppe udspioneret, at Ariost vilde drage til Roverne i Garfagnana, for i et Digt at bede dem om den skionne Eleonoras Løsgivelse gratis, for han besluttede at forekomme Digteren og gjøre det selv. Nogle Venner, som han betroede sig til, forfærdedes, da de forudsaae den Fare, hvori Manden styrtede sig, der som streng Embedsmand oftere havde forvoldet flere Rovere Døden. Deres eneste Trøst var, at der sadde tre Forbrydere, formodentlig af samme Bande, fængselede i Ferrara. Herpaa grundede ogsaa Alfonso Trotto sit Haab; thi ved sin Indflydelse troede han at skaffe Fangerne Naade, hvis deres Kammerater satte Donna Eleonora paa fri Fod. Men dermed beroligede han dog ikke sine Venner, thi det var slet ikke afgjort, at hine plumpe Forbrydere hørte til Domenico Morottos galante Bande. Rigtig nok sagde de det selv, men det havde Andre for gjort for at slippe lettere, da man vidste, at de morottiske Rovere aldrig begif Mord uden i Kamp, eller naar Løsepengene ikke indtraf til rette Tid.

J denne Forlegenhed vendte Alfonso's Venner sig til andre deres Venner, der ikke vare hans, og paa den Maade kom Comodien i Gang. Forestillinger, vidste man, hialp Intet hos Alfonso Trotto, der aldrig lod sig sige, men altid havde hundrede Spidsfindigheder at indvende imod een

Fornuftgrund; thi han var ligesaa egensindig og paaftaaelig, som tøffet og tykspandet. Naar man altsaa reddede hans Liv, meente man, havde man ogsaa Lov til at gotte sig paa hans Bekostning.

De unge Herrer forklædte sig altsaa som Rovere. Alfonso Trotto's gamle Huusholderske, som tvang Pebersvenden til at lyste Toffelhælen, blev indviet i Hemmeligheden. Denne Kanthippe, hvis eneste Glæde bestod i at klamres med sin Husbond og ærgre ham daglig, gjorde gierne i Dag Alt, hvad man forlangte, for at tugte og ydmyge Alfonso's overordenlige Daarskab. Hun lod sig endogsaa overtale til at spille den skionne Eleonoras Rolle, og fulgte tilsløret med, for, naar Tiden kom, at overføre Knuden med sin Tunges Ragekniv.

Vi havde ikke ventet længe, før vi saae Alfonso Trotto komme, fulgt af To, paa hvis Hoved- og Arm-Bevægelser man tydelig kunde mærke, at de raadte ham fra denne farlige Veg. Men han lod dem gaae tilbage; og heel ivrig og uforsærdet vraltede den magre, hiulbenede Factor os i Møde med en Oliegreen i Haanden, og med de smaae fattegraae Dine høit opspilede, for at indgyde Grefrygt. Han havde en Trompet hængende ved Siden, hvori han undertiden blæste, for at tilkiendegive, at han kom som en Fredesherold. Da han var os paa et Bøsseskud nær, forlangte han Opmærksomhed. Denne blev strax tilstaaet ham. Derpaa tog han et Papir ud af Riodelommen, et Par Brillen af Buxelommen, og satte dem paa Næsen.

Ru rømmede han sig, og declamerede med megen Pathos følgende Vers:

I Syndere, som op man burde heise
I Galgen, ja paa Hiulet og paa Steilen!

Frivillig foretog jeg denne Reise;
 I mærke: Frygt hos mig er ikke Feilen.
 Skiondt vel jeg eder seer haardnakket kneise,
 Til eders Naade venter ingen Veilen!
 I skal mig til min mindste Finger svare,
 Forrædere, fra hvem os Gud bevare!

I har begaaet skændige Bedrifter,
 Og vil derfor paa Pinebanken svede.
 I fald I eders Brode nu ei skrifter,
 Forhærdede! da skælver for min Brede.
 Da spaaer jeg hver usalig Uroftifter
 En værre Lon, end hele Helveds Hede.
 For silde da I vildt paa Veie tager. —
 Men nu jeg vender mig til andre Sager.

Altjaa: I Konen stiaalet har fra Manden.
 Var det med Rette? Evarer mig dertil!
 Beed I ei: hun er hans, og ingen Anden,
 Og bør kun det, som hendes Husbond vil?
 Løsgiver hende flux! Jeg haaber, Fanden
 Har ei med eder her alt havt sit Spil;
 At ei I vovet har for frækt at spøge.
 Og dette kommer jeg at undersøge.

Jeg vil af Logica jer strengt bevise,
 I har ei Ret til eders Næstes Liv;
 Thi Hver bør ved sit eget Bord kun spise,
 Og skære Maden med sin egen Kniv.
 Naar vor Ufskyldighed vi først forlise,
 Forliste bedre vi vort uæle Liv.
 Dog hvortil nytte slige høie Taler
 For Latre, Tyrker og for Cannibaler?

En Riimsmed, siger man, vil vove Livet,
 Og smigre jer med Vers i disse Lunde;
 Men jeg har som Jurist mig hid begivet,
 Og vil som Hund ei klappe jer som Hunde.
 Vel veed jeg: hvor sig smidigt bøier Sivet,
 Kan Egen knækkes let, og gaae til Grunde.
 Ei for Jurister præfer jeg; for Dove,
 For Folk, der staae meer, end de behøve.

Hvis I mig kiendte, vist I vilde takke
 Min siældne Lærdom, som mit siældne Mod:
 Jeg som et Barn Latin alt kunde snakke,
 Ja, selv som Dreng af Græs jeg lidt forstod.
 Og dog jeg glemmes for en Laabenakke,
 Ei værd at binde Skoen paa min Fod?
 Troer I, han ene Digter er i Landet? —
 Men nu jeg vender mig til noget Andet.

Giengiver atter Spanieren sin Qvinde,
 Forsager de forargelige Stikke!
 Tre Brødre vil til Giengield Naade finde,
 Der ellers dingle skal i Hampestrikke.
 Jeg haaber, I af Landet saa forsvinde,
 Og nærmer eder atter Grandsen ikke!
 Gaaer til Venedig! der kan I bedrive,
 Hvad Synd I vil. Og Himlen jer tilgive!

Da Alfonso Trotto var færdig, raabte Pietro Bembo med forstilt Beundring: „Bed Jupiter, en herlig Sang! Hvad det er for en Jld! Bedre Stanzer kunde selv den guddommelige Ariost ikke smedde.“ — „Det skulde jeg mene,“ svarede Alfonso, saa rød i Hovedet som en Ralkun.

„I mine Stanzer finde I intet Smigreri, ingen phantastiske Billeder. Jeg taler til Fornuften, til Retfærdigheden; og dermed Basta!“

„Og nu denne Humanitet, denne Fædrelandsfiærlighed,“ raabte Giambattista, „der mener vore Naboer Venetianerne det saa godt!“ — „Og endelig det fromme, christelige Onske til Beslutning,“ vedblev Pietro Bembo; „det har huet mig over al Maade.“ — „Paa min Væ, jeg indseer ikke, der er Andet for os at gjøre, end at udlevere ham den Skionne, som hun staaer og gaaer.“ — „Jeg har et andet Forslag,“ sagde Gabriel Ariost med grov Bassstemme. „Jeg finder intet uden uforstammet Skryden i disse elendige Riim, og troer, vi gjorde bedst i at skære Bugen op paa den Skurf, og hænge ham i det første det bedste Træ, som han har truet med at gjøre ved os.“ — „Skulde det være rigtigere?“ sagde Pietro Bembo betænkelig. „Ja, det er meget muligt. Man kan see en Ting fra forskjellige Synspunkter, og hvis Fleerheden mener, at han billigviis bør hænge, da er jeg ikke den Mand, som siger et heelt ærverdigt Samfund ubeskedet imod.“

Nu opstod der en Strid, hvortil Alfonso Trotto neppe var en rolig Tilhører, skiondt han virkelig bedre beholdt sin Fatning, end vi havde ventet. Nogle vilde sprætte Bugen op paa ham og hænge ham, Andre vilde krone ham med Rælder, i Mangel af Laurbær, og udlevere ham den Skionne. Man begyndte allerede at flette Krandsen, og at slaae en Løkke paa Rebet. Endelig seirede det milde Partie, og den gamle Huusholderisse, der som en Hyane havde luret bag Sløret paa sit Rov, blev overleveret ham som Donna Eleonora. Derpaa forlode vi den Rældebefrandsede, men dog ikke længer, end at vi bag Bustene kunde høre dem stien des, da Sandheden kom for Lyset. Alfonso var opbragt,

men den gamle Kantsippe endnu meer. „Har jeg i mine Dage seet saa galt?“ raabte hun; „den gamle Gief løber græsset ud i Skoven og vil lade sig slagte af Røvere, for at befrie et ungt Qvindsfolk af tvetydigt Rygte! Har I ikke mig hjemme uden al Risiko! Er jeg eder maaskee for gammel nu? I gamle Dage var jeg eder ung nok. Har I havt godt af min Vaar og min Sommer, saa maa I nu ogsaa tage til Takke med min Høst og min Vinter.“ — „Siig mig bare, siig mig bare, min fiære, bedste Rebecca!“ stammede Factoren, rasende af Forbittrelse, „hvem de Umenneker ere, der saaledes have forhaanet mig, saa vil jeg hiertelig gierne tilgive dig din hele infame, nederdrægtige Lumpenhed.“ — „Lutter Benner, lutter Belgiorere, Philosopher og verdsligvise Socratesser,“ raabte hun, „som vilde give jer gamle Harlekin en nyttig Lærdom! lutter Udelmodige, som have reddet eders usle Liv! Troer I, at virkelige Røvere havde taalt slige Skieldssord, uden at flaae eder levende eller koge jer i sydende Olie? Tak I Gud og den hellige Jomfru, at Alting er løbet saa vel af! Nu er I rigtig nok bleven til Latter for den hele By, men det var I jo alt i Forveien. I har altsaa Intet tabt, men tværtimod vundet overordenligt.“

Jeg var nu atter i Besiddelse af min deilige Kone, og vilde have følt mig fuldkommen lykkelig, dersom jeg ikke havde opdaget en vis Sorgmodighed hos hende. Jeg begyndte at frygte for, at hun ikke elskede mig meer. For havde hun altid betragtet mig saa henrykt, nu mønstrede hun mig med et tvungent venligt Smil, og lod til at gjøre hemmelige Sammenligninger.

Gengang laae der et Brev paa Bordet, og løste mig Gaaden. Dets Indhold var følgende:

„Kiære Cyrillo!

Det gjør mig ondt, at jeg skal bedreve dig; du har gjort dig alt for høie Tanker om mig. Du troede, da du saae mig knæle i Kirken, at opdage en hellig Cæcilia, hvis Følelser paa Melodiens Binger svævede op til Himlen; skiondt jeg dog kun var en smuk (men oprigtig talt ingen bodsærdig) Magdalena paa Jorden. Det Dødningehoved, hvormed Malerne pleie at male Magdalena, havde jeg rigtig nok hver Nat liggende ved Siden af mig; thi mine strenge Forældre giftede mig i min tidlige Ungdom med en Ddning, hvis eneste Dyd var, at han ikke var skinsyg. Jeg har af Naturen en let bevægelig Phantasie, megen Ild, et blodt Hjerte, og den mandlige Skønhed har altid havt stor Magt over mig. Men som man siger om Sommerfuglene, at naar de have giftet sig, døe de snart, saa, troer jeg, gaaer det ogsaa Kiærligheden; hvad intet Under er, thi Amor er jo en Sommerfugl.

At jeg blev dødelig forelsket i dig, veed du ret godt. Din barnlige Ungdoms Uerfarenhed, din jomfruelige Blyhed havde for mig, der hidindtil kun kiendte dristige, forvorne Mænd, noget eget Behageligt, noget sært Tillokkende, og det morede mig, engang til Forandring at spille Rollen omvendt med min Elsker. Men tak du den hellige Jomfru, Cyrillo! for, at jeg ikke sværmede saa platonisk, som du; thi da havde din Afke længe været kastet som Avner for Vinden. Den grusomme Familiar, der kiendte Verden bedre, end du, lod sig ikke nøie med tomme Løfter; og havde din Elskerinde været en Helgen, saa var du bleven brændt levende ved en Autodafé. Jeg har reddet dig Liv og Formue, jeg har i

et fremmed Land skaffet dig din Ridderære igien, som du for din Faders Skyld havde mistet hjemme; jeg har skaffet dig Sikkerhed og Beskyttelse mod Inquisitionens Forsølgelser; jeg har hengivet mig til dig med Omhed. Hvad kan du forlange meer? At jeg skal forblive dig tro og hengiven? Det kan jeg ikke, det er ganske mod min Natur. Skal jeg hyfle, skal jeg lyve for dig?

Hvor gierne havde jeg ikke undgaaet Bielsen, dersom jeg havde vidst et andet Middel at komme i Besiddelse af dig; men dit i Grunden phlegmatiske Væsen tillod dig aldrig at lade dig henrive af Kiærlighedens Magt og at glemme Verdens Fordomme. Rigtig nok burde din angstelige Frygt, som du selv indbildte dig at være Dyd, helbredet mig for min Kiærlighed til dig; men din Kulde lagde kun mere Tønder til min Ild, i Stedet for at slukke den, og jeg maatte eie dig. Nu har jeg eiet dig, og jeg skienker dig tilbage til dig selv igien.

Jeg elsker nu den skionne, herlige Domenico Morotto. Hans Kiærlighed er selvstændig, mandig, og behøver ingen Præstevieelse. Jeg følger ham paa hans Eventyr. Dette Levnet behager mig, det er saa romantisk, det sætter mig aldeles ind i vor store Digters poetiske Verden. Hils ham, den herlige Ariost, og siig ham, at Domenico og jeg læse sammen af al Magt i hans Rasende Roland! Men du maa ikke blive en saadan rasende Roland, min kiære Cyrillo! hvis du hændelsesviis, ligesom hiin sandt Angelica og Medor, skulde finde Ravnene Domenico og Eleonora udhugne i Klippevæggen.

Jeg maa have en Mand, der kan imponere mig, og det kan Domenico. Han er saa skion og fyrig, som en Tyrk; jeg troer, han kunde prygle mig af Kiærlighed, og jeg er saa forelsket i ham, at jeg troer, det vilde henrykke

mig, at faae Hug af ham. For Resten veed du, at han slet ikke er grusom, og jeg haaber desuden at have en gavnlig Indflydelse paa ham og det hele Selskab, og at giøre dem alle sædeligere og artigere, end de alt vare i Forveien.

Saa lev da vel, gode Cyrillo!

„„Forgieves nu fra denne Dag du søger
Den Skionnes Spor, som Intet rober dig.“” —

Dine Juveler har jeg alle ladet ligge tilbage, og du vil desuden finde de tre største af mine egne deriblandt, hvilke jeg beder dig, til en venstabelig Grindring om mig, ikke at forjmaaе.

Din indtil Døden tro Veninde
Eleonora de Sylva.“

Elste hende kunde jeg nu vel ikke meer; men Forbittrelse mod hende folte jeg heller ikke. Selv midt i hendes Fordærvelse viste sig dog endnu et naivt, oprigtigt Naturel. Hun havde virkelig reddet mig Ure, Liv og Guds; nu fulgte hun sin usalige Tilboielighed og floi som en Myg i Lyset. Hvor kunde jeg hade hende? Beklagende kunde jeg; Medlidenshed folte jeg for hende. Men fra dette Dødblik af blev mit Hierte ligesom omgivet af en Bark, der gjorde mig følelseløs for alle saavel behagelige som ubehagelige Indtryk.

Midt i dette bølgende Verdenshav, fuldt af stormende Videnskaber og ulykkelige Begivenheder, vinkede mig det stille Kloster, som en Klippe i Søen, med sin rolige Hytte, sin vederqvægende lille Urtegaard. Benedictinernes kolige Kors-

gange, deres fredelige, broderlige Samliv, deelt mellem Andagt og ustyldigt Haandarbeide, behagede mig fremfor Alt. Og snart gif jeg ogsaa i Munkesappe, kronraget, da jeg først havde sat den hellige Jomfru og Jesusbarnet i Solvcapellet to Guld kroner paa Hovederne, hvori mine jordiske Diamanter blinkede som Veemodsødug og Længsels-taarer.

Mriost saae jeg i lang Tid ei igien. Jeg holdt endnu af ham, men var alt for alvorlig stemt til at finde Smag i hans sandseligletsindige Væsen.

Skulde jeg tykkes dig for streng, min Væser! for uvenlig mod en Mand, der kort i Forveien havde viist mig saa megen Godhed, da betænk, at noget af min Afsty for Tidens Uvæsen og min Hustrues Handlemaade nødvendig ogsaa maatte træffe Mriost! Thi hun havde virkelig handlet ganske i hans Aand, dannet sig efter hans Smag, og vort hele Eventyr vilde slet ikke have taget sig ilde ud som en Episode i Den rasende Roland.

Jeg havde været to Aar Munk, da vor Prior vilde jende et sikkert Bud til Mailand, for at afgjøre en Ting af Vigtighed med en derværende Prælat. Da jeg nu gierne vilde gjøre mig en dygtig Bevægelse (maaskee ogsaa ubevidst af Vylt til at see Verden lidt igien), bad jeg ham om at maatte foretage denne Reise.

Saa vandrede jeg da med Stav i Haand og Vylt paa Nassen mageligt afsted, kom til Prælaten, udrettede mit Grinde, og begav mig paa Hiemveien igien. Dagene vare hede, Aftenerne svale, og jeg, som ikke var bange for Røvere (thi jeg havde Intet, de kunde stæle), gif ubekymret Veien ved Lodi, der milevidt med sine Pilegierder strækker sig giennem lutter Enge, hvor de Urter groe, som kryddre Røernes Melk til Parmesanosten. Men her drive ogsaa Røverne

deres Haandværk uhindret i den største Gensomhed, skændt ingen Skov er i Nærheden.

En Aften efter Solens Nedgang, da jeg gik saaledes fordybet i Tanker, hørte jeg pludselig en Rattergal slaae nær mig. Mindet om den mærkværdige Aften, da Eleonora blev ranet bort fra min Side, vaagnede i min Sjel; jeg slog Dinene op, og undrede mig næsten over, at jeg ingen Røvere saa i Træet, men kun den liden graa Sanger selv, der forskrækket over den Stoi, jeg gjorde, slagrede ud af Hækken, satte sig længer borte igien, og vedblev sin Sang.

Jeg fulgte Fuglen, da netop min Bei faldt der forbi. Næppe staaer jeg ligeover for nogle grønne Bækker, før jeg opdager et Legem, liggende paa en Steile, og noget derfra til Venstre seer jeg en Stage med et Hoved, hvis lange blonde Haar slagrede langt hen i Luften, saa at jeg undertiden kunde see Stierne derigennem, især Venus, der blinkede overordenlig deilig just i sin Nedgang. Jeg stod ligeover for Døddingehovedet, og kunde ikke lade være at betragte det noie. Da stirrede Eleonora de Sylvas skionne Ansigt liliehvidt paa mig.

Jeg segnede til Jorden. En medlidende Bonde hialp mig op, og bragte mig i sin Hytte. Af ham erfarede jeg, at Røverhøvdingen Domenico Morotto i Gaar var bleven radbrækket for flere Misgierningers Skyld. Hans Kone eller Frille havde man halslugget, og mange Menneſker vare gangne ud for at see Hovedet paa Stagen, fordi det var saa smukt med den deilige, rigelige Haarsylde, der viftede langt hen for Binden.

Dette var min sidste Vandring i Europa. I fem Aar kom jeg ikke uden for Klosterets Mure; men i den Tid

var mit Hierte atter blevet roligt og muntert. Jeg levede i venskabelig Forstaaelse med mine Ordensbrødre; efter Verdens Forfængelighed og Nydelser længtes jeg slet ikke. For Fruentimmer havde jeg siden hiin frygtelige Tildragelse faaet en Skræk, og jeg besandt mig slet ikke vel i deres Nærhed. Jeg var altsaa ikke i mindste Maade misfornøiet med min Stand, og hvad der gjorde mange Andre ulykkelige, gjorde mig saa lykkelig, som jeg kunde blive det i denne Verden. Det Gnefte, jeg længtes efter, var en større, hoitideligere Natur. Klosterhaugen var mig for liden, jeg misundte Oldtidens Gneboere, som havde levet i store Skove og Ørner, og jeg havde selv Lyst til at leve saaledes.

Dette Ønske fik alt meer og mere Magt i mit Hierte, og Klostermurene indflemte mig daglig meer. Hvor stor var derfor min Glæde, da Prioeren en Middag kom ind i Refectoriet og fortalte os: Paven havde udgivet et Manifest, at det var fromme Munkke, som sølte Rald dertil, usformeent at drage til Indien, for der at bygge Klostre i de nysopdagede Lande, Mexico og Peru, at omvende Hedninger og prædike Evangelium.

Neppe hørte jeg dette, før der vaagnede et Mod i mig, som jeg ikke havde tiltroet mig selv, og jeg satte alle Hiul i Bevægelse, for at blive Stifter af et saadant Selskab. Jeg besøgte endnu engang Ariost, der efter hiin Begivenhed var bleven Statholder i Garfagnana, jeg besøgte Hertugen og hans mig ellers modbydelige Hustru Lucretia. Ariost gjorde atter Alt, hvad han kunde, for mig, og jeg bebreidede mig selv, at jeg før for strengt og uvenligt havde bedømt denne gode Mand, der rigtig nok var æltet af en ganske anden Deig, end jeg.

Snart havde jeg opnaaet mit Ønske ved mine Benneres Indskydelse, og Paven indsatte mig til Prior over de Munkke,

der vilde seile med mig til de mexicanske Skove. Vi indskibede os i Livorno. Reisen var først lykkelig; men Skipperens Uduelighed bragte os paa gale Veie, og Stormen sønder slog vort Skib paa denne Klippe, hvor jeg reddede Livet i Selskab med otte Brødre.

Hvorledes vi have tilbragt vore Dage her i mange Aar, udhugget os Geller i denne fortræffelige Sandsteens-Høi, og fortjat vort forrige Munkeløvnet frit og uindskrænket i dette deilige Paradiis med Bønner og Takkesang efter catholsk Ritus og vor Ordens strenge Observants; hvorlunde jeg har begravet mine trofaste Staldbrodre, den ene efter den anden, indtil jeg som hundredaarig Gubbe sidder ganske ene her paa denne Ø: det, fremmede Ven! vil du finde nøiagtig opskrevet i mine Dagbøger, der ligge vel forvarede i min Steenstol blandt mange andre Optegnelser, som kunne være dig nyttige, hvis du, som jeg, maa opholde dig her alene i flere Aar uden mennefskeligt Selskab.

Saa vil jeg da nu sige dig Farvel, og af Hiertet ønske, at om du end tilforn har været ulykkelig, den himmelske Fader vil gjøre dig ligesaa lykkelig, som mig paa mine gamle Dage. Dertil hielp dig hans Søn Jesus Christus vor Herre, den Helligaand, den hellige Jomfru, og alle andre hellige Mænd og Martyrer, blandt hvilke jeg fornemmelig anraaber Sanct Hubertus, min og alle Skovbrodres Skytspatron. Amen!

Longangen og Stiernetaarnet.

I Den Cyrillos Efterladenskab fandt vi næsten Alt, hvad der kunde være os til Nytte i vor nærværende Forsætning; og hvad der var meer end Guld, Sølv, Juveler og Perler (hvilke Skatte vi slet ikke kunde bruge), vi fandt endeel italienske, spanske og latinske Bøger. Mange Skrifter laae uindbundne sammensnørede i Pakker, formodentlig reddede fra Skibbrud, og aldrig endnu læste af de fromme Brødre. I en tør Fjeldkloft var der proppet meget søslaaet Papir. Det var lutter engelske Sager, for det meste gamle Aviser, der dog glædede Concordia meget, fordi de satte hende ligesom tilbage i hendes Fædreland.

Medens jeg nu graver der, finder jeg to Stykker af Shakespeare: Stormen og Kiobmanden i Venedig. Hvor glade vi bleve herover, kan jeg ikke beskrive eder.

Jeg bad Concordia læse Stormen med mig, der, som hun sagde, havde megen Liighed med vor egen Tilstand. „Det vil jeg vel giøre stykkeviis,” svarede hun; „men I forstaaer alt Engelsk nok, for at kunne læse en heel Deel selv. Al Poesie er ikke skrevet for Gruentimmer; i det mindste er det ikke skiftet til, at en Qvinde læser det høit for en Mand. Der forekomme mange Skjeldsord, Eder, Udtryk og Beskrivelser i Stormen, som vare nødvendige for at skildre Søfolkene og Bantrevningen Caliban med de rette Farver, men som vilde tage sig ilde ud i min Mund.“

Jeg læste nu Stormen snart alene, snart med Concordia, og glædte mig over særdeles meget deri, især over Caliban.

Lemmelie, der i den senere Tid var falden paa at give sig mere af med mig (hvoraf jeg strax formodede en ond Hensigt), vilde ogsaa høre Noget af disse Stykker. Han

bedømte, som sædvanlig, Alting skævt, og fandt, at Caliban havde overmaade megen Liighed med vor sorte Munga. Det Sted i Stormen, hvor Utskjet forhaaner Prosper, og bander ham, fordi det ikke kom til at vancere hans Datter Miranda, behagede især Lemelie, og han slog en forfærdelig Skoggerlatter op. Han henledte Samtalen paa Concordia, og sagde: „De Qvindsfolk ere nogle Laabenatter, men man maa rette sig efter deres Luner, naar man vil vinde dem. Mig kan hun nu eengang — Gud veed, hvorfor — ikke lide, og til Kiærlighed tvinger man Ingen; men hvorfor J er saa undseelig, Herr Albert! og ikke bedre forstaaer at nytte Leiligheden, begriber jeg ikke. Thi det er jo klart, at Fru van Leuwen er forelsket i eder. Da J blev borte den ene Nat, og vi troede jer omkommet, græd hun næsten sine Dine ud, skrev Vers, og rev dem i Stykker igien. Naar J er tilstede, seer hun kun paa eder. Og det kiender jeg nok, naar Gruentimmerne ville lase med Mandfolkene, og blive rorte i Compagnie med dem over smukke Boger. Saa har Fisken alt bidt paa Krogen, og J behøver kun at giøre et Ryk, saa sprætter den i Botten. Og hvad er det saa meer? Jeg lover eder, ikke at blive skinsyg; og den gode phlegmatiske Hollænder bliver det endnu mindre.“

Jeg taug et Dieblif, derpaa svarede jeg ham af Bibelen: „Da tog Diævelen ham med sig paa et høit Bierg, viste ham al Verdens Herlighed, og sagde: Alt dette vil jeg give dig, hvis du falder ned og tilbeder mig. Men Jesus sagde til ham: Vig bort fra mig, Satan! thi der staaer skrevet: du skal tilbede Herren din Gud og tiene ham alene.“ Jeg forlod Gristeren, og hørte hans Haanlatter lyde efter mig.

Van Leuwen havde endnu gjort større Bytte, end Concordia og jeg, i Don Cyrillos Bibliothek. Skion Litteratur var der kun lidet af, derimod lod det til, at de gode Munk

havde lagt sig meget efter Mathematisk, Physisk, Astronomie og Mechanik; disse vare just min Vens Yndlingsvidensskaber. I Gubbens Dagbøger fandt han optegnet, hvorledes man let om Sommeren, naar Floden var lav, kunde giøre en Dæmning, og gaae mageligt ned til Stranden giennem det udtørrede Biergsvælg. Dette Arbeid, hvormed Lemelie og jeg hialp ham, fik vi snart i Stand. Vi fandt det gamle Steenbulværk endnu ubeskadiget, og behøvede blot at tomre en Træsluse, saa kunde vi standse Floden i sit Løb.

Da vi havde tændt et Par Fyrrespaaner som Fakler, tiltraadte vi Mænd (det vil sige van Leuven og jeg) vor Vandring; thi Lemelie vilde atter ikke ned i Hullet, men blev, som en sty Hest, oppe paa Grønningen.

Hvilken Fornoieelse for os, at gaae mageligt ned paa det fine, tørre Sand, efter kort Tids Forløb at træde ud af den mørke Gang, og see det uendelige lyse Hav med sine lystige Bolger for vore Øine, medens Søfuglenes Skrig hilste os, og indbød os til at hvile ud i de Grotter, hvor vi havde boet de første Dage efter Skibbruddet. En Reise, der ellers varede flere Dage, og som maatte gøres med største Anstrengelse og Livsfare, fuldendte man mageligt paa denne Maade i en Times Tid.

En Glæde, som vi i vor nærværende Forfatning slet ikke havde gjort Regning paa: Gienstyrets Glæde opfyldte vore Hjærter. Vi opsogte alle de Klippeblokke, der i de første Dage, medens vi levede her, havde tient os til Stole og Borde. De Huler, hvori vi havde sovet, forekom os som Hiemmetts Arne. Sandbanken, hvorpaa vi først vare strandede, smilte os i Solskinnet sneehvid i Mode.

Ude i Bolgerne sad en stor Jugl paa noget Sort, og skreg uophørlig, som om den vilde giøre os opmærksom derpaa. Da den floi bort, opdagede vi Mads Hansens Anker,

endnu lodret plantet i Sandet. Skulde da vort Haab ikke staae opreist?

Dagen efter bragte vi Concordia og Minga ned med, og da havde vi gierne undværet Lemelie, men han vilde endelig følge med. Concordia glædte sig som et Barn, og græd, da hun opdagede Skaarene af en Skaal, hvoraf jeg engang havde givet hende at drikke. Lemelie var ogsaa vel tilfreds med denne Opdagelse. Nu, meente han, kunde man dog haabe, at blive seet og reddet af et forbiseilende Skib; oppe paa Klippen havde vi kunnet staae forgieves til Dommедag og viste med vore Tørklæder. Han sagde: naar vi vare oppe paa Den igien, vilde han samvittighedsfuldt dele de fundne Skatte, saa at Hver fik sin Part. Thi hvad der nu forekom os unyttigt, vilde blive os af største Vigtighed, saasnart et Skib lod sig see. „Egenlig“, sagde han, „burde vi tre Mænd, der have fundet Skatten, gaae i lige Arv“; men han paastod dog, at den skionne Concordia ogsaa skulde have sin Søsterlod. Om den sorte Minga kunde, som en Livegen, naturligviis Talen ikke være. Minga maalte ham med et foragteligt Blik, og sagde: „I Mingas Fædreland finder man Guld, som Sand; Minga har lært at foragte Guld, som Sand.“

Fra den Dag af gjorde vi tidt behagelige Balfarter herved, og Forskielligheden af den varme blomstrende Natur paa Den, og den vilde Hoitidelighed nede ved Havets Basaltpiller forekom Concordia saa forunderlig, som om hun ved Trolddom pludselig var bragt fra en engelsk Have i Sommersetshire til de skotske Hoilande.

Van Leuven havde giort en anden ham høist behagelig Opdagelse. I Don Cyrillos Skrifter var givet ham Anviisning til et astronomisk Taarn paa Fjeldet. Den lille Steentrappe, som førte did op, var snart funden; vi stige

uden Vanskelighed til den høieste Biergtinde, og her opdagede vi et firkantet Kammer, hugget i Klippen, med Vindueshuller til alle fire Verdenshjørner. Rigtig nok blæste det stærkt her, men det var der Raad for, naar man satte Vinduesflodder i Hullerne.

Nu havde vi nok at bestille med at bringe dette astronomiske Taarn i Stand. Nedenunder i den lille Stue kunde Observator sove, naar han vilde. Omkring Taarnet, som bestod af den naturlige Klippe, gik en smal Gang med et lavt muret Bulværk. Herfra havde man den videste Udsigt, og kunde staae i Læ for Vinden, men maatte vel vogte sig for ei at falde ned.

Vi beundrede et Arbeid, hvorpaa en halv Snees Mennesker, maaskee i et halvhundrede Aars Tid, havde anvendt deres daglige Flid. — „Hvor lykkelig er jeg, at jeg har reddet min Riffert,“ raabte den gode van Leuven. „Hvad gavnede mig ellers alle disse skionne Tilberedelser?“

Jeg tilbragte mange Timer med ham deroppe, og skiondt det aldrig faldt mig ind for Alvor at studere Astronomie, fornøiede det mig dog meget at betragte Solens bevægelige Pletter, Maanebjergene, Jupiters Bælter, den kobberrode Mars, den lystblomstrende Venus, Saturns Tryllering, Melkeveien, der opløser sig i utallige Stierner, og endelig den uhyre Høitidelighed i de blege, neppe synlige Taagepletter.

„Naar man betragter alt dette, Albert!“ sagde van Leuven, „hvad bliver der da af vor Jord, af vort ephemeriske Menneskeliv? Et Støvgran i det umaalelige Rum, ei engang en Secund af Evigheden!“

„Dersom jeg skulde være vred paa Astronomien for Noget,“ svarede jeg, „saa var det, fordi den med samt sin Høihed har forvænt saamange, for Nesten særdeles fornuftige

Mennesker. Thi det gaaer jer Astronomer, som andre fattige Folk, der i kort Tid leve i fornemt Selskab, og naar de komme hjem, skamme sig over deres Armod, og ville neppe kiendes meer ved deres gamle Kammerater. Hvis Livsforagten er en nødvendig Følge af Verdensbeundringen, saa holder jeg med Tycho Brahe, med Josva og med Bibelen, imod Copernicus og Galilei; ja, Homers Malm-Himmelhvælving og hans Guder paa Biergtoppen ere mig endogsaa kiærere." — "Den skionne Bildfarelse maa vige for den høie Sandhed," sagde van Leuven. — "Hvad der er skiont," raabte jeg, „er ingen Bildfarelse; det Skionne og det Høie vige ikke hinanden, de elste hinanden som Søstre af forskjellig Character. Det er kun Menneskenes Forestillinger, der saa fielden kunne forene de evige Sandheder og Skionheder i eet Hoved."

"Kun Forsængelighed og Egenkiærlighed", sagde van Leuven, „hindre os i, ganske at hengive os til Uendelighedens store Idee. For at redde vor stakkels Personlighed gys vi tilbage for Storheden, og noies heller med en Solkiærm, overmalet med phantastiske Gioglebilleder, end vi med Kiærlighed kaste os i Evighedens aabne Arme."

"Og hvor ville vi da hen, min kiære Carl Frands?" spurgte jeg. „Skaberens Almagt viser sig i det Smaa, som i det Store. Den, der kan danne en Rose og en Viol, kan danne Orion og Melkeveien. Qvantiteten er relativ, over et Stort kan jeg sætte et Større, og saaledes fort, til jeg taber Forstanden. Men Qvaliteten giver enhver Ting sin eiendommelige Værdi; her gjør Udvidelse eller Indskrænkning i Rummet Intet til Sagen. Vi beundre Bornene, just fordi de ere smaae; det Plumpe og det Dumme have Digterne altid tænkt sig i Kæmpetikkelse. Hvis en Mide havde Fornuft, kunde handle frit, og handlede skiont, jeg vilde

beundre den meer, end en Siriuskugle uden Aand og Hierte. Thi hiin var da kun en mechanisk bevægelig Klump, men her elskede jeg en udødelig Siæl."

"Det er sandt," sagde den ædle Nederländer; "det lærer alt Religionen os. Men ogsaa deri stemmer Religionen overeens med Astronomien, at den hæver Mennesket til høitidelige Tanker, lærer ham at foragte det Jordiske, og længes efter det Himmelske."

"En dyb, veemodig himmelsk Længsel", svarede jeg, "er nedlagt af Gud i hvert solende Bryst, for at styrke og trøste os i Ulykke, Sygdom og Modgang, men ei for at svække og forstyrre vort lykkelige Liv. Og hvorfor, fiære Carl Frands! stirrer dit trofaste Die saa længselsfuldt hen i det Blaa, da du dog har en Himmel paa Jorden?"

"Ak, det er sandt," svarede den gode Mand; "du har Ret, Albert! og jeg stammer mig over min underlige Melancholie. Men jeg er nu eengang et tungsindigt Menneske. Vel føler jeg mig særdeles lykkelig ved at eie min Concordia; men den onde Lemelie ængster mig. Han sniger sig om os, som Slangen i Paradiis, og vil vist ikke hvile, før . . ." Han taug.

Det lykkedes mig, at opmuntre min Ven. Det morede ham, at jeg i Wittenberg havde lært at kende Stierneerne lidet; han lod mig see i sin Tubus, og viste mig de sydlige Stiernebilleder, som man ikke kan see i Europa.

Som han saaledes staaer med sin Riffert, raaber han pludselig: "Bed Gud, der er en Comet!" Jeg seer ogsaa i Røret, og opdager langt borte et saadant mat Taagelys med blegt Svæv, der, som uventet hemmelighedsfuld Giest, nærmer sig det øvrige lystige Selskab.

Jeg kunde ikke see Cometen uden Gysen. "Maaskee", sagde jeg halvt i Spøg, "støder denne lige paa vor Jord,

og styrter den i Afgrunden." — „Troer du ikke ogsaa," spurgte min stille Ben med et godmodigt Smil, „at en saadan Comet bringer Ulykker og Tvedragt over Jorden?" — „Jeg troer det ikke," svarede jeg; „men ganske umuligt var det dog ikke. Et stort nært Himmellegem har Indflydelse paa vor Luft, vor Jord med Ebbe og Flod; Luften virker atter paa Menneskets Legem, Legemet paa Sielen. Vel muligt, at en saadan almindelig Forstemthed kunde opstaae i det Store, som saa tidt i det Smaa. Naar man først er forstemt og vranten, bliver man let uenig, og Uenighed volder Tvedragt."

„Phantasiën", sagde min Ben, „udtømmer sig i Hypotheker, hvor Forstanden ikke længer rækker hen. Du vilde opmuntre mig, Albert! vise mig det Uhyre fra en yndig Side, og nu forekommer dig selv et ustyldigt Himmellys som et Uhyre."

Cometen.

Vor Astronom havde alle Nætter fuldt op at tage Vare paa Taarnet med Jagttagelser og Beregninger. Concordia kunde ikke lide denne Nattevaagen; thi van Leuwen var ikke af nogen stærk Constitution, saae bleg ud, og befandt sig ikke vel. Men hendes Forhold til ham var, som Datterens til Faderen, og hun modsagde ham aldrig, fordi hun havde en uindskrænket Tillid til ham; og hvad der fornøiede ham, vovede hun ikke at indvende Noget imod, af Frygt for at forstyrre hans Glæde.

Da Cometen var kommen os saa nær, som den kunde,

opvakte dette store Himmelblus en gyfelig Beundring i os, naar den stod saaledes straa paa Himlen, og strakte sit Riis over vor lille, mennesketomme D. Dog gjorde Omgivning af Skov og Bakker dernede Synet mindre frygteligt; men da van Leuwen indbød os til at besøge sig paa Klippen, og vi der saae dette Taagebilled i sin gyfelige Gensomhed paa Firmamentet, da reiste sig Haarene paa vore Hoveder. Thi som en mat Lampe i Eviighedens mørke Gravhvalving hang den der, ligesom stodesløst fæstet paa et Som, saa man hvert Dieblif maatte frygte for, den skulde falde ned; medens de andre Stierne vare traadte tilbage i Baggrunden, for ei at forstyrre det selsomme Rattesyn. Og nedenunder susede Blyhavet en Dødningsedands, eller et Chor, som om alle de siden Syndfloden Drukuede lode sig høre, og stak de blege Hoveder frem, for at see Liigblusset paa Himlen.

„En drommevandrende Lady Macbeth i det Store,“ sagde Concordia. Minga var ogsaa med, og saae i Rifferten. Hun lod den forstræffet falde, holdt Hænderne for Dinene, og raabte: „Hu, hu! græsseligt! Den Halskugles Hoved, Donna Eleonoras Hoved, sprunget fra Stagen, svævende høit oppe i Lusten, dødblegt, de lysegule Haar slagrende for Binden! Man seer tydeligt Stierne derigennem.“

„Nu, I galne, phantastiske Mennesker!“ sagde van Leuwen, i det han ængstelig greb efter sin Riffert, men tog den rolig op igien, da han mærkede, den ikke var kommen til Skade, „nu synes mig, der kunde være digtet og drømt nok om min Comet; lader mig nu have No til mine Beregninger!“ — „Vil du da igien ikke gaae til Sengs i Nat, fiare Ven?“ spurgte Concordia. — „Dernede i den lille Klippestue hviler jeg ret godt, naar jeg er færdig her,“ sagde han.

Disse betydningsfulde Ord vare de sidste, vi horte af

hans Mund. Da jeg gif hiem med Concordia (thi Minga var lobet i Forveien), talede vi kun om ham, og Concordia kunde ikke ophøre at rose hans Elskværdighed. „J troer ikke, Albert!“ sagde hun, „hvilken Magt denne herlige Mand vandt over mit Hierte strax første Gang, da han besøgte os i min Faders Huus. Man siger, Shakespeare har tegnet alle menneskelige Characterer; men ikke denne. Og det var vel heller ikke muligt; thi hvad der skal være dramatisk, maa giøre sig giældende, maa vise Egenheder, og min Carl Frands, skiondt en Mand, der overalt erhvervede sig Agtelse og Erbødighed, udmærker sig især ved de christelige Dyder, der dog ere de bedste, skiondt negative. De fleste udmærkede Mennesker ere heller hoimodige, end retfærdige; dele heller en Nydelse med Andre, end negte sig een selv; tale bedre, end de høre efter; tænke selv lettere, end de sætte sig ind i Andres Tankegang. Saaledes er ikke han. Naar han taler med en Ven, med sin Kone, er han lutter Dre og Opmærksomhed, lutter Sukommelse. De fineste Træk undgaae ikke hans fine Følelse. Alting var han i Stand til at opoffre for en Ven. Den største Anstrengelse, det ubehageligste Arbeide kunde han finde sig i, for at tiene ham. J synes, han er ikke poetisk nok, og jeg tilstaaer, hans Bæsen har ved andre Beskæftigelser faaet en anden Retning. Han læser ikke selv gierne Digterværker, fordi Videnskaberne tage ham den meste Tid; men paa anden Haand faaer han dog Alting at vide. Og hvad siger J dertil? Bort meste Samliv bestaaer i, at jeg fortæller ham de Digterværker, jeg har læst. Bist nok miste de i min Mund meget af deres Liv og Friskhed, men det erstatter igien den Kiærlighed, han har for mig. Og derfor føler jeg dybt, det er min Pligt, at være dette herlige Hierte hengiven med Liv og Siæl.“

Med disse Ord trak hun sagte sin Arm ud af min,

og lagde den deilige Haand, som jeg havde vovet at trykke, paa sit Bryst. Jeg stirrede ned til Jorden, og en Mismodighedstaare trillede ned fra mit Die, fordi hun, ved at trække sig saa ivrig tilbage, havde gjort mig en Slags Bebreidelse. „Sandelig,“ raabte jeg, „eders Hgthe er ædel og god; jeg elsker ham, og vil ikke berøve ham et Gran af sin Fortieneste, der med Rette henrykker eder. Men hvad Forsagelsen, hvad Dpoffrelsen angaaer — jeg troer gjerne, at han for en Bens Skyld kunde negte sig meget; det vilde vist ikke falde hans stille, milde Character vanskeligt. Men det behøver han ikke. Han er rolig i Besiddelsen af det hoieste Gode. Tænk eder derimod en Aand fuld af Jld, et Hierte fuldt af Kiærlighed, en Siæl fuld af Trang til at meddele sig, der smægter efter Forening — og som dog maa sagne, dog fornegte sig, dog tie, og gjerne gjør det, fordi Dyd, Pligt, Venstak byde det. Ved den evige Gud, et saadant Hierte fortienner heller ikke at behandles med Haardhed og Mistillid.“

„O, min kiære Albert!“ raabte hun bedrovet, „har jeg fornærmet eder? Er I vred paa mig?“ — „I trækker eders Arm ud af min,“ sagde jeg med Taarer; „har jeg fortient denne Uengstelighed, denne Kulde, dette stumme Mishag?“ — „Nei, ved Gud ikke,“ raabte hun, og rakte mig sin Haand, som jeg bedækkede med Kys. — „Ewig Venstak! reent uskyldigt Venstak til Døden!“ raabte vi begge. Jeg trykkede hende til mit Bryst, mine Læber brændte paa hendes. Da stodte hun mig vildtforsjædet tilbage. „For Guds Skyld,“ raabte hun, „Uhyret! seer I ikke Uhyret, som lurar paa os? Maanen har forvandlet sig til et truende Spogelse, fordi . . .“ Hun taug.

Jeg saae op giennem Grenene. Cometen stod just nu tæt ved Maanen. De havde mødt hinanden, vare ligesom

smeltede sammen, og Cometens lange Riis strakte sig underligt ud fra Maanens underste Rand. Forstrækkede og forstemte skiltes vi ad.

Lemelie havde været syg i disse Dage, og laae til Sengs. En stor Angst og Uro martrede ham; han kunde ikke udstaae Cometen, kaldte den et Dæmleskæ, og blev i sin Hule, hvor Minga bragte ham Maden.

Næste Morgen, da Concordia og jeg samlede ved Frokosten, forundredes vi over Minga; thi hun var ganske forstyrret: Haarene hang hende uordenligt ned om Skuldrene, hun var askegraa i Ansigtet, og vilde ikke tale et Ord. Naar vi sagde Noget til hende, rystede hun fortvivlet paa Hovedet, og pegede til Lemelies Hule. — „Er han død?“ spurgte jeg. — Hun foer skælvende sammen, stirrede paa mig med stive Dine, og nikkede.

Jeg ilede hen i Lemelies Hule, han laae i Iskold og skælvede under Dynen, de matte Dine brændte med Feberhede, jeg horte ham utydeligt mumle nogle Benner, han prøvede forgieves at folde Hænderne, Skummet stod ham for Munden. Denne Paroxysmus maatte allerede have varet længe; i det jeg traadte ind, kom han noget til sig selv igjen, dreiede ængsteligt Dinene hen efter mig, rakte mig den iskolde Haand, og sagde: „Åh, kære Herr Albert! er I der? Jeg har havt en forfærdelig Nat, atter været paa Bredden af Afgrunden. Giv mig noget Palmesaft!“ Da han havde drukket, spurgte han urolig: „Hvor er den gode Minga? Hun har vaaget hele Natten over mig, den trofaste Siæl. Jeg har maaskee gjort hende vanvittig med min vilde Snak; for I veed nok, naar jeg er syg, taler jeg altid om Dævelen og Helvede. Da hun nu er sort, har jeg maaskee i Bildelsen taget hende for den skindbarlige Satan selv, og klemte hende noget vel haardt om Halsen, for at forsvare

mig. Men det har ingen Nød, haaber jeg. Hvorledes befinder den kiære Concordia sig, og den gode Herr van Leuwen? Vil denne ædle Belynder ikke ogsaa giøre mig den Ære at besøge mig?"

"Van Leuwen", svarede jeg, "er ikke kommen hjem i Nat, han sover paa Stiernetaarnet." — "Åh, det er sandt," svarede Lemelie: "nede i den lille Klippestue. Hans Mand svæver over Stierneerne, han gider Intet mere have med os Jordorme at bestille. Jeg drømte i Nat, at jeg forærede ham en Riffert, hvori han endnu langt bedre kunde see Melkeveien og Cometen. Skinner det Uffum endnu?" — "Det er høilys Dag, Herr Lemelie!" svarede jeg, "Cometen er forsvunden for Solens Lys." — "Nu, det var vel," sukkede den Syge; "Solen maa heller ikke see slig en Rædsel. Jeg vil heller ikke see den, og haaber, den besøger os ikke oftere."

Vi ventede hvert Dieblif, at van Leuwen skulde komme hjem, men han kom ikke. Nu begyndte vi at blive bange. Jeg løb op ad Klippen, og Concordia vilde endelig med. Hendes Vængstelse tiltog med hvert Skridt, og hun søgte at trøste sig selv med alle mulige Sandsynligheder.

"Han har siddet der saa længe," sagde hun, "til Trætheden tilsidst har overvældet ham, og saa har han forsovet sig. Ikke sandt? Og saa gad han ikke gaae hjem i Middagsheden. Ikke sandt, kiære Albert?" — "Saaledes er det vist," sukkede jeg.

Vi nærmede os den lille Steentrappe. — "Hører I ikke, hvor mit Hierte banker?" spurgte hun, og stirrede vildt paa mig; "mig tyffles, man kan høre det slaae. Ræk mig eders Haand, ellers falder jeg." Hun løb saa stærkt, at jeg selv var bange for, hun skulde styrte ned. Jeg bad hende, ikke skynde sig saa meget. — "Åh, I har Ret," stønnede

hun, „lad os tove, og hvile paa denne Bænk, saa kunne vi dog haabe nogle Dieblif endnu, om ogsaa det Børste skulde være hændt. Man siger, Bished er bedre end Uvished; det er ikke altid sandt, thi . . .“ Hun holdt inde, og sagde, i det hun ængstelig lagde Haanden paa sit Hierte: „Jeg vilde saa gjerne drikke lidt koldt Vand.“ — „Jeg skal strax hente det,“ sagde jeg. — „Nei, nei,“ raabte hun atter urolig, „kun hurtig afsted derop! Carl Frands! min kiære Carl Frands! er du deroppe, saa svar mig med et eneste dyrebart, uftatteerligt Ord, at jeg hurtig kan finde dig.“

Der herskede en Dødsstillehed. Hun styrtede derop, løb forbi det lille Sovestue, og traadte i Stiernetaarnet. — „Der er han,“ raabte hun glad, „han er her endnu, vi have ængstet os uden Grund.“ — „Her?“ spurgte jeg nedslaaet, „jeg seer Ingen.“ — „Hans Hat“, jublede hun, „hænger paa Sommet. Og der ligge endnu Papirerne, fulde af Beregninger, Buer og Cometer. Ak, see engang! Han har skrevet Concordia paa Randen af sit Manuscript, og tegnet en lille Blomsterfrands deromkring. Han tænker dog altid paa mig, selv under de alvorligste Forretninger. Og Albert Julius staaer ogsaa der. Og nede i Krogen, langt nede staaer Lemelie ganske smaat med rødt Blæk. Lad os nu gaae ned i Sovestuen og vække Syvsoveren!“

Hun ilede derned. Men Loibænken var tom, og det lod slet ikke til, der havde været Nogen i Nat. — „Han maa være gaaet ud paa Bulværket for at tage frisk Luft,“ raabte hun. „Der har man fri Udsigt over hele den skønne Egn, der finde vi ham vist.“ — Jeg anede det Børste, og fulgte Concordia i Hælene, kun betænkt paa at redde hende selv. Det kunde behøves. Hun stirrede ned, tumlede paa Randen af Afgrunden, udstødte et vildt Skrig, og var jeg ikke sprunget hende til Hielp, var hun styrtet i Dybet.

Hun laae i mine Arme som død. Jeg bar hende hen i det lille Sovestue, lagde hende paa Loibanken, skyndte mig op igien, stirrede ogsaa ned til Stranden, og var selv nær ved at tumle omkuld, thi jeg opdagede min dyrebare Vens Liig dybt nede, jammerlig sønderslagen paa Klippen.

Jordeførd og Fødselsfest.

Hvordan beskriver jeg vor uhyre Smerte? De voldsomste Følelser og Lidenskaber, der bespænde det menneskelige Bryst, give sig kun Luft i usammenhængende Toner, afbrudte Ord. Concordia og jeg løbe ned til Stranden giennem den underjordiske Gang, og fandt vor salig Vens døde Legem paa Sandet, rødsvart af hans eget uskyldige Blod. Hovedet var knust; han kunde ingen pinlig Død have lidt. Rifferten holdt han endnu fast i den kolde Haand, og — af de skrøbelige Glas var intet sønderbrudt. Jeg eier endnu denne Riffert, og har ofte i den skuet op til Himlen, hvor min Ven venter mig, og hvor jeg snart skal see ham igien.

Jeg lod Concordia blive tilbage ved Liget, og hentede Munga. Semelie var sygere end nogentid, og Feberen rystede ham saa stærkt, at jeg ikke nænte at sige ham den Ulykke, der var hædt, for ei at forværre hans Tilstand.

Munga forfærdedes ikke, da jeg bragte hende det bedrøvelige Budskab, men græd meget, og rystede fortvivlet paa Hovedet. Hun kunde endnu ikke tale, men kun give en hæs Lyd fra sig, hendes Hals var meget svullen. Hun havde selv hængt Igler paa den, og kogt nogle Blade, hvormed hun gurgled sig. — „Skulle vi ogsaa endnu miste

denne tro Siæl?" tænkte jeg. „Har Ridningen oven i Riøbet kvalt hende? Ak, nu kan ingen Ulykke mere overraske os, det Uhyreste er skeet.“

Dernede fandt vi den trofaste Hustru henstrakt ved Liget. — „Jeg har fattet mig,“ sagde hun med milde Taarer. „Den friske Søvind har vistet min vilde Fortvivlelse hen over Volgerne, den skal ikke forstyrre den Saliges Slummer. Mine Suk skulle kun omviste ham, som smaae bedrøvede Alfer. Som en Christen har han levet, som en Christen er han død. Da han tog Afsted med mig i Gaar, hørte jeg ham paa Veien til Stiernetaarnet synge dette Vers saa rørende, saa skönt:

Taer du mig i din Haand, o Fader!

Da vil de Kiære, jeg forlader,

Om Sorgen end dem boier ned,

Dog trostes ved min Salighed.

Det var hans Svanesang, Spaadommen om hans Skiebne. Ak, Albert! see, hvor min Forlovelsesring endnu blinker paa hans Finger. Det betyder, at han var mig tro til Døden. Ja, jeg veed det, han var aldeles, ganske min. Ingen phantastisk Indbildning, ingen fremmed Tillokkelse, ingen sværmerisk Følelse kunde drage hans Hierte et Dieblif fra hans Concordia. Og stræbte end hans Aand ofte ud fra det Timelige efter Evigheden, saa viste dog hans Kiærlighed ham Evighedens Engel i Concordias Skikkelse, det veed jeg. Og derfor fortæner heller ikke min Ring, som jeg her trækker af hans kolde Finger, at følge ham i Graven, ikke, at jeg sætter den ved Siden af hans. Den skal sidde paa min venstre Pegesfinger, erindre mig om hans Trost, og altid være mig en stille Bebreidelse. Og Gud

veed dog, at han var mig inderlig kjær. Jeg har aldrig ophørt at elske ham, og har fra dette Dieblif af ingen glad Time meer i mit Liv. Men, min kiære Carl Frands! jeg vil tvinge mig, tvinge mig af Pligt. Smerten skal ikke knuse mig; thi jeg besidder et levende Pant af dig under mit blodende Hierte, som jeg maa skaane. Du skal atter leve for mig i dit Barn; jeg skal gienkiende dine ædle godmodige Træk i den lille Skabnings Ansigt, jeg skal daglig fortælle den om sin salig Fader, som nu er i Himlen, hvor Solen skinner, hvor Stierne blinker, og hvorhen hans jordiske Die skuede saa længjelsfuldt. Al, min elskede Ven! hvorfor skulde du dog ikke nyde Faderglæden, du som var saa ganske skabt til at være Fader?"

En rigelig Taareflod badede den Lidendes deilige Ansigt. Hun kysjede sin døde Ægtefælles Mund og Haand. Derpaa reiste hun sig op igien, og sagde: „Nu, og aldrig meer. Mine Venner! begraver dette Legeme, jeg vil ikke see det oftere.“ Derpaa forlod hun den Døde med langsomme Skridt, hyllet i sit Klædebon. Ved Indgangen til det underjordiske Svælg vendte hun sig endnu engang om, kysjede paa Fingeren ad Riget, slog sine Dine mod Himlen, og forsvandt i Mørket.

Jeg sad længe paa Klippeblokken, og stirrede paa min salig Ven, medens Minga vaskede hans Ansigt og Hænder, og hentede Blomster fra Bandsfaldets Rand, for at smykke Riget dermed. Hun talede ikke et Ord, men græd tidt, kysjede ham paa Haanden hvert Dieblif, og stirrede op imod Skyerne, som for at see hans Aand.

„Minga!“ sagde jeg, „see engang alle de aabne Galler i Klippekløfterne, som vende ud mod Havet. I en saadan Hule ville vi henlægge vor salig Ven, og tilmure Indgangen for Sofugle og Sælhund. Saa har han her et ligesaa

smukt Begravelsescapel, som han kunde faaet i Antverpens Domkirke, hvis han der slumrede bag det sorte Gitter hos sine Forfædre. Erkesfædrene holdt ogsaa meget af slige Gravhuler. Abraham købte sig en til sin Sara i Hebron, og Joseph af Arimathia lod ligeledes Jesu Legem nedlægge i en saadan lustig Hule. Den salig van Leuwen skal hvile ligesaa, og vi ville tidt gaae ned og besøge hans Grav."

Minga trykkede min Haand, og vi tilbragte hele Dagen med at faae Gravstedet færdigt. Just som jeg vilde tilmure det sidste Hul, steg Maanen op af Havet, og kastede venlig sin Straale ind paa Viget, og paa Haabets Anker derude i Bolgerne, der hændelsesviis stod lige over for Gravhulen. Jeg udøvede alle Præstens Forretninger; jeg sang Viigpsalmen: „Jesús, du mit Haab, min Trøst!" kastede paa Viget tre Skuffer sort frist Jord, som jeg havde taget med oppe fra Den, thi her var ikke Andet end Sand, og sagde: „Af Jord est du kommen, til Jord skal du blive, af Jorden skal du igien opstaae," hvortil den gode Minga med hæs Røst, saa godt som hun kunde, istemte sit Amen.

Da Concordia, hængslen i sin Smerte, imod Sædvane kom alene hjem uden Minga, fordi hun troede, Lemelie var syg og sengeliggende, fandt hun ham siddende ganske opromt uden for Hulen, rørende sin Pibe. — „Trøst eder, Madame!" sagde han, „vi skulle alle den Bei, tidlig eller sildig. Den, som stedse vilde sørge over Andres Ulykke, fik ikke en glad Time i sit Liv; thi der forgaaer ikke et Dieblif, hvori ei et Menneſte døer, eller bliver begravet. Men hvert Dieblif fødes, døbes og ægtevies der ogsaa flere Menneſter; og saa maa det Gne bøde paa det Andet. Villien formaaer meget over Følelsen, sige jo Philosopherne, og derfor har jeg nu ogsaa slaaet alle sorgmodige Griller i Glemmebogen, og vil ikke længer være syg. Jeg røger min Pibe, tommer mit

Glas, og befinder mig bedre. Saadan vil det ogsaa gaa eder, naar Videnskaben har udraaset. Thi hvad er Kummer og Sorg? Kun en Feber, der ryster Legemet en Tidlang meer, end sædvanlig."

Concordia værdigede ham intet Svar, men gik hen i Lovhytten, hvor vi traf hende. Jeg havde mærket, at den tro Sorte meget urolig havde skyndt sig op efter sin Frue, saasnart hun hørte, Concordia var gaaet ene hjem.

Emelie mærkede nok, at vi affskiede ham, og holdt sig nogle Dage borte fra os. Minga kunde endnu ikke tale ret, dog begyndte Hævelsen at falde, saa der ingen Fare var, om hun endnu en Tidlang skulde blive hæs.

Tiorten Dage efter van Leuven's Død forlangte Emelie at tale ene med Concordia: men hun vilde kun høre ham i Mingas Nærværelse, og der gjorde han hende ligesom et Ægteskabsforslag. Der var kun nu To at vælge iblandt, sagde han; men han tvivlede ikke om, at hun vilde foretrække ham, en Officer af det ældste franske Blod, for en Skopudser og halvstuderet Skoledreng. Vil I ham vel, saa sig ham for det første ikke et Ord om, hvad der her er foresaldet; og mishager min Utaalmodighed eder, saa betænk, at I er selv Skyld deri, og at det staaer i eders Magt, at gjøre mig til det venligste, søieligste Menneske af Verden!"

Den stakkels Concordia vidste ikke, hvad hun skulde svare; de Trusler, han udstødte mod mig, forstrækkede hende, hun bad ham, for Guds Skyld være rolig og fornøftig, og betænke hendes Tilstand. — "Jeg giver eder endnu tre Dages Frist," sagde han. "Eders Barn vil jeg antage som mit eget; men min Kone maa I være. Jeg venter ikke længer. Albert har jo været Degn, saa kan han ogsaa være Præst. Lad ham vie os efter eders egne Kirkeskikke,

for at I ingen Skrupler skal gjøre eder. Jeg finder mig i Alting."

Dermed gif han. Concordia betroede mig Alt, saasnart hun saae mig. Vi vare i den største Uro. Lasten har hundrede Midler, hvor Ustyldigheden tidt ikke finder eet. Men Minga var i den senere Tid bleven opromt og munter, tværtimod sin Sædvane. Hun begyndte ogsaa at kunne snaffe lidt igien, og sagde: „Lader mig kun raade, og frygter eder ikke! Lemelie har sagt, det er hans Fødselsdag i Morgen; I maae spiise med ham og drikke hans Skaal. Alting kan endnu gaae godt; vi skulle nok faae ham til at slaae sig til Taals." — „Men kun ingen lumste Midler, gode Minga!" raabte Concordia og jeg paa een Gang. — „Alting aabenbart og ligefrem," svarede den Sorte.

Vi lode hende raade, og hun tilberedte et godt Maaltid, hvortil hun indbød Lemelie. Da han traadte ind med os i den største Hule, opdagede han en Blomsterkrands omkring sit Navnetræk, just paa det Sted, hvor Don Cyrillos Jernlampe havde hængt; og der, hvor det stive Liig havde siddet, var der dækket for Lemelie.

Det smigrede ham, fordi han troede, det var Concordias Bærk; men da han hørte, det var Minga, der havde viist ham denne Opmærksomhed, sagde han stummel: „Det havde jeg strax skullet giette; det sorte Dyr forstaaer jo ikke engang at stille Tidsler fra Blomster. Har hun ikke slettet mig en Krands af lutter Ufrugt?"

„Smukke Farver!" raabte Minga hæst: „Blaat og Guult og Rødt og Grønt. Saadan bruge vi det hjemme hos os ved vore Offerfeste. Sæt eder ned, og vederqvæg eder, min Herre og Behersker!"

Samtalen ved Bordet standsede hvert Dieblif i Begyndelsen, men da Lemelie havde druffet dygtigt, blev han

munter. „Cometen“, sagde han, „forsvinder nu hver Aften meer og meer, saa lad ogsaa Forlegenheden og Misfornoielsen mellem os forsvinde! Minga! ræk mig dog Kniven der, at jeg kan skjære den deilige Melon i Stykker.“

Minga bragte Kniven; men da han boiede sig tilbage paa Stolen, og udstrakte Armen efter den, stødte den Sorte det skarpe Staal dybt ind til Skastet i hans Bryst, saa at hans Blod oversproitede Bordet, og han efter nogen Vasken frem og tilbage faldt af Stolen paa Gulvet.

Da Minga havde truffet Nidingen, raabte hun: „Jeg kommer igien, naar han er død,“ og løb ud i Skoven.

Remelie var dødelig saaret, men døde først to Dage derefter i store Smerter. Vi forbandt ham, saa godt som vi kunde, og bragte ham i Seng. Han led forfærdeligt, undertiden ogsaa af Samvittighedsnag, hvilke han dog søgte at bedøve med Palmesaft og med sin elendige Philosophie. For sin Morderske var han endnu altid bange, og det beroligede ham noget, da han hørte, hun var gaaet bort.

Vi havde Medlidenhed med ham, og bade ham, endnu medens det var Tid, at vende sin Siæl til Gud. Han bed Tænderne sammen, Skummet stod ham for Munden, og han raabte: „Giorer mig ikke min Tilstand endnu værre med eders taabelige Snak!“ Vi taug; Concordia gif ud, og han sagde blidere: „Herr Albert! ræk mig dog det skrevne Hæfte der i Bordstuffen. Jeg kan ikke længer leve, og doe kan jeg heller ikke endnu. Meget smerter mig, især eders ensfoldige Medlidenhed og naragtige Indbildning om min overordenlige Ondskab. I ere endnu Børn, unge uerfarne Mennesker, som ikke kiende Verden; og her paa denne D ville I neppe finde Leilighed til at formere eders Menneskefundskab. Læser mit Levnetsløb! Jeg er ogsaa bleven

Skribent, og har i den senere Tid, ligesom Don Cyrillo, søgt at forslaae Tiden med at optegne mine Eventyr. I ville see, hvad jeg har gjort, have tusinde Andre gjort værre, end jeg. Gak i eders Celler og læs for Concordia, lad mig alene med Palmesaften! En Pibe kan jeg nok røge endnu, ligesom en stakkels tyrkisk Slave, der sidder levende paa Spid. Naar I er færdig, saa kom tilbage! Jeg skal fortælle eder Resten; thi jeg føler, at jeg ikke kan døe, før jeg har skriftet for eder, skiondt I ere Kiøttere, der ikke kunne afslovere mig. Pas kun, at den Sorte ikke kommer igien, saa har det ingen Rød."

Jeg tog det skrevne Hefte, gik ind til Concordia, og der læste vi de Bekiendelser sammen, som jeg her meddeler eder.

Lemelies Levnet.

Jeg er født i Paris Aar 1590, just i den store Hungersnød, da Munkene fordrev Tiden med Processioner, og præfede, at hvo der døde Hungersdød, døde Martyrdød. 13,000 Mennesker vare allerede sultede ihjel, og Henrik den Fjerde kunde endnu ikke faae Bugt med Paris. Jeg er af den ældgamle Familie *****; mine Forældre vare saa fattige, som Kirkerotter, og beboede et lidet Huus i Rue de la ferrounnière, thi de hørte til Guisernes Partie, og vare neppe slupne derfra med Livet, dengang Henrik den Tredie lod Hertugen af Guise myrde af otte Adelsmand. Nu levede de stille, ængsteligt i Løn under det paatagne Navn Lemelie,

og dreve en borgerlig Haandtering, som min Fader havde lagt sig efter i bedre Dage blot for Morfskabs Skyld.

Jeg hørte i min Barndom kun tale om Mord og Gift. Mine Forældre vare ivrige Catholiker, havde fattet et dødeligt Had til Huguenotterne, og talede med største Hentykkelse om Bartholomæusnatten, om Admiral Colignys Drab, om Prindsen af Condés Forgivelse. Dronning Catharina af Medici, en Kvinde sammensat af alle Laster, blev priist os som et Mønster for Qvinder. Man roste det naive Træk af Carl den Niende, da han selv giennem Binduet skød ned paa sine Undersaatter, og raabte: „Dræber! dræber!“ Men Henrik den Tredie var forhadet af mine Forældre, fordi han havde myrdet Hertugen; og Glæden var stor, da den gudsfrygtige Munk Jacob Clement vovede sig ind til ham, og dræbte ham igien.

Men hvad hialp Bartholomæusnatten, naar man satte en Riætter som Henrik den Fjerde paa Thronen? Sagtens bragte hans Forsængelighed ham strax til at fornegte sine Grundsætninger. Som Protestanternes Forsvarer var han optraadt; saasnart han kunde blive Konge, affvor han sin Tro. Kunde man stole paa denne nybagte Catholik? I det nantiske Edict, hvori de Reformeerte tilstodes lige Rettigheder med de Catholske, saae man tydelig, hvorledes det havde sig med ham. Ogsaa ærgrede det alle Mennesker, at denne unge Herre med hyklet Dyd vilde give sig Alms over de Eldre, og indføre en ny Tone ved Hoffet. At han var tapper, kunde man ikke negte, og hans Sully var en ret god Regnemester. Almuen glædede sig ogsaa meget over det Løfte, han gjorde, at hvis Gud sparede ham Helsen og Liv, skulde hver Bonde om Søndagen have sin Høne i Suppegryden. Men man kiendte ham for Resten ret godt: han var en rasende Spiller, og saa hengiven til Velslyst, som

Nogen; heller ikke tog han det saa noie med de Midler, der førte ham til Maalet. Han frygtede sine Fiender, overdrev sin Mildhed mod dem paa sine Venners Bekostning, og pleiede at sige for Spøg: „Jeg forgylde de Onde daglig, for at deres Ondskabs Bly ikke skal blive tilsyne.“ Men da han dog ikke kunde forgylde alt Bly, blev der endnu synligt Bly nok tilovers; og man tænkte kun paa, hvordan man kunde træffe ham med en usynlig Blykugle, eller hvæsse et hemmeligt Staal imod ham.

Først forsøgte Jesuiterkolaren Johan Chatel at bibringe ham et Stød, men gjorde det saa dumt, at han kun stødte ham et Par Tænder ind i Munden, hvorover den skionne Gabriele græd, naar hun siden skulde kysse ham. Men det blev ikke derved. Den stakkels Chatels uhyre Dødsopiinsler forbittrede Hjærterne kun meer; og snart fandt man en Mand i vort Rabolaug, der forstod Tingen bedre.

Naturligviis gad intet fornuftigt Menneske opoffre sig for den Sags Skyld; thi hvad ragede ham Frankriges Frelse, naar han selv skulde levende radbrækkes? Lykkeligviis findes der altid godhiertige Narre nok, med hvis Poter man kan rage de hede Kastanier af Asten, uden selv at brænde Fingrene. En saadan Sværmer boede i vort Qvarteer; jeg lærte ved en Hændelse at kiende ham.

Jeg kunde omtrent være atten Aar, da jeg en Asten temmelig silde spadserede i Tuileriehaven, hvor en smuk Pige havde sat mig Stævne; thi fra min Barndom af har jeg været en Tilbeder af Skionnet, og Qvinderne have ikke bidraget lidet til mit Had mod Mandfolkene. Da jeg nu gaaer saaledes omkring og venter forgieves i Nærheden af en Fiskepark, hører jeg Noget plumpe ud i Vandet, just ved den aftalte Hæffe. Jeg frygtede for, at det muligt kunde være min Skionne, Parken var ikke dyb, og jeg sprang uden

Betænkning i Vandet, for at redde min Guldøst. Men i Stedet for Guldøsten havde jeg faaet fat paa en affkyelig Skrubbudse. Det var et stygt, stummelt Menneſte, bleg og mager, med stor Mund, sorte Tænder og smaae matte, ſtærke Dine, hvilke han meget andægtig oploſtede mod Himlen. Han kyſſede mig paa Haanden gientagne Gange, og takkede mangfoldig, fordi jeg havde reddet ham, ikke fordi han ſatte ſtor Priis paa Livet, men fordi han troede at være ſodt til noget Stort, hvilket endnu ikke var gaaet i Opfyldſe.

Jeg havde ingen Tid til at tale længer med ham, men ſtyndte mig hjem at tage Tørt paa, og løb ſaa ud igien, for at finde min Kiæreſte. Aftenen derefter traf jeg atter min Opſiſtede i Haugen, og gjorde hans nærmere Bekendſkab. Han hed Grands Ravaillac, havde været Munk, og var af en fattig Patriciersfamilie fra Angoulême. Man havde jaget ham af Kloſteret, fordi han havde fordærvet flere koſtbare Helgenbilleder med at ſkrabe Farven af og drikke den i Altarvinen mod den ſaldende Syge. Alt hvad andre Menneſter holde af, ſom ſmukke Fruentimmer, god Mad og Drikke, Muſik, Dands, deiligt Veir, en behagelig Bopæl, var ham en Peſt. Han gif med Heſtehaars-Skiorte paa det blotte Legem, levede af Brød og Urter, hudsleſtede ſig daglig, og gif kun ud, naar det regnede og blæſte, for at beſøge Begravelſeshulerne uden for Paris. Da jeg engang ſpurgte ham, hvorfor han gjorde det, ſvarede han: for at døde og drufne Kiødet ved daglig Penitence. Dette vilde Grands Ravaillac giort i Gaar, da han mødte en tillokkende Pige (formodenlig min Skionne); men han havde tabt Rigevægten, var plumpet omfuld ud paa Hovedet, og var ſikkert drufnet, hvis jeg ikke var ſprungen ham til Hielp.

Et Maleri, ſom hang i Forhallen til et Kloſter, og foreſtillede en Martyr, der bliver levende ſlaaet, var hans

kiæreste Dienslyst. „Hvad det maa være sødt, hvad det maa være homningsødt,“ juffede han, „at doe saaledes for den gode Sag! Denne Helgens Blod duster som Roser, Knivstikkene smage ham som Ambrosia.“ Og hvad det Baas videre var.

En saadan Overspændthed maatte naturligviis tilsidst nedrive Sundheden. Han saae ogsaa ud som Døden selv, og var vist død for længe siden, hvis han ikke undertiden havde sovet saa overordenlig meget. Ofte satte han sig hen i en Grotte og sov to, tre Dage og Nætter i Træk; naar han da vaagnede igien, haabede han, ligesom de hellige Syvsovere, at have ligget flere hundrede Aar paa sit grønne Dre.

Vi loe ham ofte ud, jeg og min Kiæreste, der var Kammerjomfru hos Marquisen af Berneuil, Kongens forrige Maitresse. Ofte naar jeg og min Ekionne dromte os i Elysium, hørte vi den Forladte græde i sit Bærelse derinde og raabe: „Lever der da ingen Christensjæl, som vil give den Forræder sin velfortiente Løn?“

I de Dage tildrog der sig endnu Noget, som indgød mig et personligt Had til Kongen. Min Fader levede af at gjøre laseerte Paparbejder og Biscuitærsker af Pomerantskaller. Hvad han ikke solgte i Huset, handlede jeg med paa Torvet, hvor jeg havde min Bod.

En Dag kom en Bonde og vilde kiobe en Æske af mig, for at gjøre sin Kone en Foræring dermed. Jeg mærkede nok, Knekten forstod sig ikke paa slige Ting, og forlangte ti Gange saa meget, som Æsken var værd. Men da Lakfernielsen glindsede giennemfigtig og klar over det brogede Billed, som forestilte Adam og Eva i Paradiis, sandt Bonden sig i Prisen, og gav mig Pengene. Neppe havde jeg dem i Lommen, før der kom en anden Æskemager

styrrende, der vilde sælge ham en for Røverkiøb. Bonden forlangte sine Penge tilbage, jeg vilde ikke give ham dem, og i denne Hurlumhei kom just Kongen forbi, thi han havde gjort sig det til Pligt, ligesom Harun al Raschid i Bagdad, undertiden at gaae forklædt omkring paa Torvene, for at see, om Borgerne fik deres Kiød og Brød til billige Priser, og om Hønen snart var ruget ud af Egget, som Bonden hver Søndag skulde have i Gryden. Med slige Forbarmeligheder gjorde han sig Almuen til Ven; men de Store og Fornemme skammede sig over en saadan kongelig Pottetfiger, og det forstærkede kun Forbittrelsen meer imod ham. Kongen vilde vide, hvad vi kiøvedes om; man fortalte ham det, og jeg sagde: „Sire! Handelen er sluttet. Et Ord er et Ord, og en Mand er en Mand.“ — „Giv ham strax Pengene tilbage, Bedrager!“ raabte Kongen opbragt med et foragteligt Blik. — Denne Foragt, som ærgrede mig meer end Pengetabet, jog mig Blodet i Ansigtet, og jeg svarede: „Sire! jeg er ingen Bedrager, jeg er en fattig Adelsmand, der er kommen paa Knæene, og som Nøden tvinger til at drive et borgerligt Haandværk.“ — „Du bestæmmer saavel Adelen som Borgerstabet med disse Ord,“ svarede Kongen. „Nøden tvinger Ingen til at handle slet. Troer du, fordi du maaskee hører til Viinbærmen af Adelen, at du ustraffet kan blande det gode, klare borgerlige Ol med dit uhumske Skum?“ — Jeg svarede i min Forlegenhed noget usammenhængende Toi; men Kongen vendte sig leende fra mig, og sagde: „Den Dreng lader til at være dum; vi ville denne Gang see igiennem Fingre med ham.“ Dermed gik han. Jeg stod bestæmmet tilbage, min Handel var ruineret, fra den Dag af kiøbte Ingen Noget mere af mig.

Jeg betroede min Kiæreste min Ulykke endnu samme Aften. Marquisen kom ind til os, og istemte Litaniet paa

sin Biis. Hun havde Besøg af en fornem Herre, der først sendte sin Diener hjem i Forveien, og spurgte nu venligt, om jeg vilde være saa god at følge ham hjem; thi paa den Tid var det usikkert at gaae silde alene paa Gaden om Aftenen. Jeg havde Intet at tabe, og det fornøiede mig, at kunne vise den fornemme Mand en Tjeneste. Jeg maatte følge ham op i Paladset giennem mange Bærelser, lige ind i hans Sovestue. Her sagde han meget huldjælt og nedladende, men saa sagte, at jeg neppe kunde høre det: „Kiære Lemmelie! I har Uret i at hade den fromme Konge, og i at være saa vred paa ham. Det er virkelig et allerkjæreste Menneske; og som blot Privatmand, som tapper Soldat, behagelig Selskabsbroder kunde man aldrig ønske nogen Bedre. Men, desværre! til Konge er han slet ikke skabt, og det er en stor Ulykke, hvorpaa der jo for jo heller maa raades Bod. Hans Fald er et nødvendigt Onde, til Held for det Hele, og derfor maa ingen ægte Patriot lade sig lede vild af godmodig Svaghed eller jmaaer Betænkelseheder. Før kunde man maaskee have gjort sig en Samvittighed deraf, da han endnu var Kiætter; men nu har det ingen Nød med hans Salighed — og vidste man et godt Middel, som ingen Opsigt gjorde — hvorved man let og snart kunde befordre ham ind i Evigheden . . . En kjæk Patriot, som opfyldte det almene Ønske, kunde gjøre sikker Regning paa alle Stores Taknemmelighed; og en Pengejum, der gjorde ham til en rig Mand, vilde bestemt falde i hans Lod.“

Jeg saa den store Herre stielmsk i Dinene, og svarede næsviis: „I vover meget, Monseigneur! ved at gjøre mig slikt et Forslag.“

„Ikke i mindste Maade, kjære Lemmelie!“ svarede han smilende. „Ederes Liv staaer i min Haand; jeg har mine

Spioner overalt, og skulde I sladdre af Skole, vilde I sikkert styrte eder selv i Fordærvelse." — "Det var kun mit Spøg, naadige Herre!" svarede jeg; "I kan nok begribe, at Kongens Undergang er mig ligesaa meget om at giøre, som eder. Naar man altsaa, som sagt, kun vidste et Middel!" — "Nu, der gives dog, oprigtig talt, Midler nok," svarede han. "Nat, Morke, en velsleben Dolk kunne til Tid og Sted udrette store Ting." — "Men Dagen kan opdage meget," jagde jeg; "og i det varme Bad, man bryggede for Jacob Clement og Johan Chatel, var der for meget Sennop og Salt. Jeg tvivler om, at Nogen saasnart lyfter derefter igien."

I dette Dieblik gif der mig et Lys op, og jeg raabte: "Og dog, Monseigneur! I boer jo i Nærheden af den botaniske Hauge, hvor det deilige Palmetræ groer; kan I skaffe mig en Palmegreen (selv har jeg en reen, hvid Skiorte), saa haaber jeg, Dnsket skal blive opfyldt til alle Parters Fornøielse."

Den fornemme Herre troede først, at jeg vilde spæse med ham igien, men da jeg havde forklaret ham Alting, fandt han mit Indsald ypperligt. Han skaffede mig hemmeligt Palmegreenen, jeg trak den hvide Skiorte over min Troie, satte mig en lang blond Paryk paa Hovedet, som jeg fik af Kammerjomfruen; og da jeg fra Barnsbeen af kunde klavre, som en Rat (det er først i senere Aar, jeg har været plaget af Svimmelhed), sneg jeg mig op paa Taget, og spadserede hen over nogle Nabohuse, til jeg kom til Ravail-lacs Qviistkammer. Her brød jeg et Par Tagstene løs, krob ind i Kammeret, og skjulte mig i en Krog.

Han kom kort derefter hjem, og gjorde mig Tiden temmelig lang med at læse adskillige Paternostre. Endelig krob han i den elendige Seng, da han først ivrigt havde

kysjet nogle Helgenbilleder i en gammel Bog. Just ligesom han vilde til at slukke Praasen, aabenbarede jeg mig for Sengen med Palmegrenen i Haand, og raabte: „Grands Ravaillac!“ — Han lod næsten til at have ventet sig et saadant Besøg, thi det satte ham slet ikke i Forundring. Han reiste sig overende paa Knæ, foldede Hænderne, og sagde andægtig: „Tal, Herre! din Tiener hører.“ — „Grands Ravaillac!“ vedblev jeg i en roligbefalende Tone, „du skal ihjelslaae Henrik den Fjerde, Frankriges Konge; dermed skeer vor Villie i Himlen og paa Jorden.“ — Han kneb Dinene i, boiede tre Gange Hovedet ned imod Dynen, og jukkede: „Vel, Herre! jeg lyder. See, jeg er din ringe Tiener, kun et skrobeligt Værktøi, som du betiener dig af til at fuldføre dine store Forsæt.“ — Jeg blæste ham Kyset ud, klavrede ud paa Taget igien, satte Tagstenene for Hullet, og kom tilbage uden at opdages og uden at brække Halsen.

Saa skete da nu den Daad, der er Alverden bekiendt.

Da Kongens Bogn en Dag kom hen i vor Gade, hvor jeg stod i Binduet med La Masson, en af mine Kammerater, blev Karethen standset af Arbeids- og Pal-Bogne. Tjenerne sprang alle ned; nogle gik over Kirkegaarden, andre løb forud, for at giøre Plads. Nu var Kongen ganste uden Omgivning; de sex baglands siddende Herrer saae sig alle om efter Hestene.

I dette Dieblif opdagede La Masson og jeg vor gode Ven Ravaillac, der listede sig sagte og hurtig hen til Bognen giennem Mængden.

„See engang Ravaillac!“ hviskede La Masson til mig, „han er, saa sandt jeg lever, ogsaa krobet ud af Neden i Dag, for at see den forfængelige Verdens Larm og Støi. Man mærker, han er forsynet, siden han trænger sig saa nær hen til Bognen; men jeg er hange for, hans Næs-

viished bekommer ham ilde. — Min Siæl," raabte han igien, „Karlen er reent af Lave! han stiger op paa Hiulet, og buffer sig ind i Bognen til Kongen. Jeg troer, han vil kysse ham."

Neppe havde La Masjon sagt dette, før Kongen sfreg: „Gud! jeg er saaret." Han styrtede tilbage i sit Blod; og Navaillac, der maaskee kunde sneget sig bort i Trængselen, stod stiv og rolig som en Støtte med den blodige Kniv i Haanden, og ventede sine Gierningers Løn.

Det havde siden været ham en let Sag, at flye, thi ofte lod man Fængselsdøren staae paa Klem for ham. Marquisen af Verneuil, der stod i Forbindelse med mange store Herrer, hvem det gjorde ondt, at den arme Diævel, saa at sige, skulde døe uskyldig, da han kun havde været et blindt Bærktøi for deres Hevn, stikkede mig i Fængselet til ham, for at sige ham reent ud, at han gierne kunde paffe sig. Var jeg kommen i bare Skiorte, med blond Paryk og Palmegreen i Haand, saa havde han uden Tvivl lystret. Men det gik ikke an her; og paa den naturlige Maade kom man ingen Bei med ham. Han rystede paa Hovedet, viste mig en gammel Billedbog fuld af Martyr-Henrettelser, og sagde: „De kunne dog ikke pine Livet af mig. Med Sværdet maae de staae mig Hovedet fra Kroppen. Da vil Himlen aabne sig, og Englen med Palmegreenen vil komme ned igien og bringe mig op i Abrahams Skiod."

Jeg sagde: „Navaillac! har du maaskee dog ikke taget feil? Skulde den Engel, som du troer at have seet, ikke have været en blot Indbildning, eller kanskee en forklædt Gæst?"

„Sig bort fra mig, du urene Mand!" raabte han rasende. „Jeg har endnu en Kniv her, som en Ben hem-

melig har givet mig. Et Selvmord begaaer jeg ikke; men taler du endnu et eneste saadant Ord . . ."

Jeg løb ud af Fængselet, slog Døren i Laas efter mig, og tænkte: „Lad den Nar have det saa godt!" Jeg nærmede mig igien Fængselsgitteret, og raabte ind til ham: „Lykke paa Reisen, Ravaiillac! Det skal fornoie mig, at see dig baaret op af Englen i Abrahams Skiod."

Og det saae vi da ogsaa paa Grævepladsen, hvor han blev henrettet. Men jeg maatte dog først lee af den Forsigtighed, hvormed Bagten forsvarede ham imod Pøbelen, for at man ikke skulde stene ham og dræbe ham, for han havde udstaaet sine Piinsler. Hans Standhaftighed paa Skafottet maatte Alle beundre.

Dagen efter Henrettelsen sneg jeg mig hen til min fornemme Belynder, der havde støbt de Kugler, som jeg havde udstuget, for at faae mine Penge. Han modtog mig overordenlig naadig, udbetalte mig Trediedelen af den lovede Sum, og forsikrede, jeg skulde faae Resten i Overmorgen. Derpaa bød han mig Frokost, skienkede egenhændig et Glas sød Viin for mig, som han forsikrede skulde være hoist kostelig, og spurgte, om jeg ikke behagede et Stykke Kage. I dette Dieblik blev han kaldet ud. Hans lille Hund løb omkring i Stuen, logrede ad mig, og vilde have Kage med. Jeg gav den et Stykke. Neppe havde Hunden faaet Kagen til Livs, før den hylede, fordreiede Dinene, løb et Par Gange rundt, faldt i Convulsioner paa Gulvet, og var død.

Min ædle Belynder kom tilbage, og studsede, formodentlig fordi han endnu fandt mig i Live. Jeg beklagede hans Hunds ulykkelige Skiebne, og forsikrede, jeg var uskyldig i dens Død, da jeg ikke havde vidst, Kagen var forgiftet. Derpaa sagde jeg: „Jeg begriber meget godt, naadige Herre! at I ønsker et Menneske af Halsen, som I

har gjort et overilet Løfte, og som er indviet med eder i en vigtig Hemmelighed; men hvad Pengene angaaer, saa er jeg tilfreds med hvad jeg har faaet, og min egen Frelse tvinger mig jo til at holde reen Mund. Men", vedblev jeg, "Ederes Naade kan ikke fortænke mig i, at jeg ikke gierne vil myrdes. Skal jeg endelig afsted, saa gjør jeg Larm, og tager eder med. Vinduet er aabent, jeg behøver kun at strige ud. Men vil I sværge mig paa Crucifiget, ingen Skade at gjøre mig, saa lover jeg at være ude af Paris inden tre, og ude af Frankrig inden otte Dage."

Min Belynder var yderst huldsalig, omfavnede mig, og forsikrede, at Kagen, saa vidt han vidste, ikke fattedes det Bitterste; Hunden maatte et andet Sted have opsnuset Noget, der var Helbredden skadeligt. Han gjorde mig strax den forlangte Ed paa Crucifiget, der stod paa hans Natbord, fulgte mig med mange Kiærtegn og Complimenter nogle Trin ned ad Trappen, og bemærkede ved Afsteden med et fiint Eftertryk og et elskværdigt Smil, at det vilde være høist tienligt for mig, at forlade Frankrig jo før jo heller og begive mig paa Reiser, thi der var Intet bedre i Stand til at danne et ungt Menneffe, end en Udenlandsreise.

Jeg drog nu til Italien. Jeg vil ikke tiede eder med at fortælle mine Elskovshandler. Men Et maa jeg dog ikke fortie; thi skiondt det var blot Phantasteri og Bedrag, ængster det mig endnu tidt, naar jeg er syg.

En ung, smuk Pige i Florents, forlovet med en Guldsmed Andreas Druzzi, loffede jeg i Brudgommens Gravværelse i mine Garn. Hun var ikke af det sædvanlige Slags, og det kostede mig mere Umage med hende, end med

mange Andre. Andreas Druzzi var reist til Frankrige for at hæve en lille Arv, havde faaet en Proces i den Anledning, og blev opholdt et heelt Aar længer, end han havde ventet. Jeg forstod at nytte hans Fraværelse. Følgerne af min Lykke bleve snart ioinesaldende, og den Skionnes Redkomst stundede til. Hun lod en gammel Kone bringe mig det nyfødte Barn, og paalagde mig at sørge faderligt for det. Hvad skulde jeg tage mig for med den Orm? Jeg svøbte det i min K ppe, og gif en Asten silde ud langs Arnos Bredder, til jeg kom til et affides Sted, omringet af Træer og Buske. Her vilde jeg sætte Væsken med den lille Moses ned i Sivene, at en medlidende Kongedatter kunde finde og opdrage ham til en stor Mand; da jeg hørte en Stemme tilraabe mig huult: „Gad være, Barne-morder!“

En sort Skikkelse stod for mig, hyllet i en K ppe. Jeg kiendte strax Ugolino Gaspari, en lystig Svend, hvis Bekiendtskab jeg havde gjort i Siena, og der ikke turde komme til Florents for Gieldes Skyld, skiondt jeg havde m rket, at han i den senere Tid vandt store Summer i Spil. Jeg gif med, beholdt Barnet under Armen i K ppen, og spurgte: „Hvordan har du faaet min Hemmelighed at vide?“

„Det og mere veed jeg,“ svarede han mørk, og fortalte mig Ting, hvorover jeg maatte falde i Forbauselse, fordi Ingen uden jeg og Antonia kunde vide det; det skulde da været hendes Brudgom, Andreas Druzzi i Frankrige. Derpaa stak Ugolino Gaspari Haanden i Lommen, tog en Haandfuld Ducater frem, og spurgte: „Gad du ogsaa eiet mange slige?“ — „Det var et Spørgsmaal,“ svarede jeg. — „Er du bange for Satan?“ — „Ikke synderligt.“ — „Troer du, han har Magt over Menneskene?“ — „Hvo der

egenlig har Magten," svarede jeg, „er ikke let at giette; fast skulde man dog troe, at det Meste, der skeer i Verden, kommer mere fra ham, end fra hans Contrapart." — „Synes dig ogsaa, at een Fugl i Haanden er bedre, end ti i Luften?" — „Det gjør jeg." — „Bilde du give Slip paa din tilkommende, sandsynligviis kun indbildte Salighed, hvis du her paa Jorden kunde faae det godt og overslødigt?" — „Heel gjerne!" svarede jeg, dog ei uden en hemmelig Gysen.

Midlertid vare vi komne i en mørk Hule, hvor Maanen tittede ind som et Spøgelse, og Kilden susede med selsom Rislen giennem Steenbunken.

„Jeg har alt forskrevet mig til Diævelen," sagde Ugolino Gaspari; „har du Mod, kan du ogsaa gjøre det. Her er et Pergament af Menneskehud, her er en rød Hane-fjær; men du maa selv skaffe Blæk af dit eget Blod." — Jeg vilde ridse mig en Rist i Huden; men han raabte: „Vist ikke! dit Blod flyder jo ogsaa der i Barnet. Dræb det hist henne paa den sorte Steen!" — Jeg gyste tilbage. — „Nar!" sagde han, „bilder du dig ind, fordi Blandet er blodere end Stenen, at denne Død er smerteligere, og Mordet utilgiveligere?" — „Du har selv advaret mig for Barnemord," svarede jeg. — „Og er det da afgjort, Taabe! at du er Fader til dette Barn?" spurgte han med Haanlatter, og fortalte mig Ting, hvoraf jeg tydelig overbeviste mig om, at han havde staaet i den noieste Forstaaelse med Antonia, medens jeg indbildte mig, at hun var dødelig forelsket i mig.

Denne Opdagelse gjorde mig saa forbittret, at jeg tog Barnet, og slængte det mod Klippestenen. — „See, der have vi jo rødt Blæk nok," sagde Ugolino rolig, dyppede Pennen i Blodet, og rakte mig den. Det Børste var over-

staaet. Jeg betænkte mig ikke længe, min Hierte brændte, i de græsseligste Udtryk forskrev jeg min Siæl for evig til Diævelen, hvis han vilde giøre mig lykkelig her paa Jorden, det vil sige, ikke lade mig det mangle en Tidlang paa Sundhed, Penge og smukke Fruentimmer.

Forskrivningen maatte jeg paa den ode Fjællede grave ned under Retterstedet. Derpaa fulgte Ugolino mig hen paa Landeveien igien; her trykkede han krampeagtigt min Haand, og sagde: „Farvel, Lemmelie! jeg har hevet mig. Jeg er Antonias bedragne hjemkomne Brudgom, Andreas Druzzi. Barnet var virkelig dit. Først vilde jeg dræbe dig; men denne Hevn tyktes mig bedre.“ Han vendte mig Ryggen, og forsvandt i Mørket. Jeg har aldrig seet ham siden.

Jeg var i den selsomste Sindsbevægelse. Jeg gyste for det Barnemord, jeg havde begaaet, skiondt jeg var gaaet ud i den Hensigt at begaae det. Men saaledes havde jeg dog ikke villet det. Andreas Druzzi havde fort mig bag Lyset, altsaa havde den hele Pagt med Satan Intet at betyde. Ikke desmindre ængstede den mig, og min Higen og Tragten gik kun ud paa at faae Pergamentet tilbage ud af Galgebakken, inden Satan fik det i sine Kloer.

Det kostede mig megen Overvindelse atter i den bæl-mørke Nat at gaae ene ud til Hovedpande-Stedet. Pergamentet havde jeg gravet ned midt under Galgens Trekant, hvor Alrunerodderne groe. Ved Stiernelyset kunde jeg langt henne see den Hængte svæve hid og did. Han forekom mig som en Mørkets Engel, der skulde bevogte Skatten. Længe stod jeg tvivlraadig, og vovede mig ikke derhen. Endelig fattede jeg Mod, og nærmede mig Galgen paa nogle Skridt, da i det samme den Hængte faldt ned (den mere Strikke maa vel være brusten), og kastede sig næsegruus paa alle Fire

over det Sted, hvor jeg havde nedgravet Pergamentet. At vælte den Døde bort for at faae Forskrivningen tilbage, var mig umuligt. En panisk Skræk betog mig, Haarene reiste sig paa mit Hoved, jeg flyede.

Til Florents kom jeg ikke tiere. Jeg vandrede til Pisa, og havde kun et eneste Guldstykke tilbage. Jeg gik i Spillehuset, satte det paa et Kort, og vandt. Jeg spillede lykkeligt. Da jeg gik hjem, havde jeg Kommen fuld af Guldpenge. „Har Diævelen gjort det,“ tænkte jeg, „saa er det vel gjort.“

I Livorno gjorde jeg Bekjendtskab med en Fribytter, og lod mig hyre af ham; han lærte mig Navigationen, og vi gjorde rigeligt Bytte. Mange Grusomheder begik vi, som ere uadskillelige fra dette Haandværk, og i Sammenligning med hvilke de Galsfaber, jeg hidtil havde begaaet, kunde kaldes en sand Borneleg. Det Bytte, jeg gjorde, satte mig i Stand til at nyde alle Livets Glæder fuldt op, naar vi kom i Havn. Men en alt for uindskrænket Nydelse bragte mig paa Sygeleiet, og neppe var jeg syg, saa indfandt sig Samvittighedsnagene igien. Jeg phantaserede i Feber, og hver Nat gjorde Helvedesaanderne mig deres Besøg. Men jeg kom dog snart igien paa Benene, og nu satte jeg mig for at leve ordenligt. Jeg var just i Amsterdam, da den hollandske Skipper Pelsart gik til Ostindien, og behøvede en Styrmand. Jeg havde godt lært Navigationen, og som Sorover øvet det Mod, enhver født Adelsmand aldrig savner. Nu havde jeg besluttet at blive ret from, da Satan igien drev sit Spil med mig, og gjorde mig forelsket i Skibspræstens Datter. Stormen kastede os hen paa en lille Ø, hvor Mandflabet gjorde Oprør under Commisjaren Hieronimus Cornelis, medens Capitainen i Chaloupen havde begivet sig til Batavia for at søge Hielp. Jeg var strax

ved Haanden. Imod denne Cornelis at regne var jeg en sand Helgen. Fyrgetyve af Mandskabet lod han strax ombringe; Alt, hvad der ikke var paa hans Side, eller hvad han ikke kunde lide, maatte række Hals. Der vare fem Fruentimmer med; jeg fik min deilige Præstedatter, og i mine Arme begræd hun sin dræbte Fader.

Pludselig kom Capitainen tilbage med en Fregat. En ung Officeer, Weybehais, havde mødt ham først og opdaget ham Alt. Vi Optrørere bleve grebne og bragte ud paa Fregatten; man gjorde kort Proces med os, og vi bleve alle hængte.

Jeg ogsaa? Det forstaaer sig. Op ad alle Trinene paa Dødsangstens Galgestige maatte jeg træde, og strifte med Strikken om Halsen. Men da jeg nu stod der, som Mikkel Ræv, paa Himmeltigen, tænkte jeg: „Skulde Satan ikke mere ville hjælpe dig?“ I Forfærdningen havde jeg begaaet den Feil, ikke at betinge mig nogen vis Levetid. „Denne Uforsigtighed“, tænkte jeg, „fører han sig nu til Nytte. Af ham faaer du ingen Hielp meer.“ Da han altsaa ikke længer vilde hjælpe mig, vendte jeg mig til vor Herre, gjorde Poenitence, og blev absolveret af en catholsk Geistlig. Det har sandsynligviis reddet mig. Thi da jeg dengang var gaaet alt for from ud af Verden, har den Onde vel frygtet for at miste mig. Han gav mig altsaa Galgenfrist, for at jeg skulde synde paa ny. Neppe var jeg hængt ud paa Bogsprydet i den aabne Sø, før Strikken brast med mig, ligesom med den Hængte paa Fælleden. Jeg faldt i Vandet, og Skibet seilede sin Vej. En medlidende Matros havde kastet en Nare ud til mig. Paa den svømmede jeg saa længe omkring, til der kom et andet Skib forbi, som havde Modvind, og laverede langsomt. Jeg var stærkt i Arbejde med at løse mig Strikken af Halsen, hvilket ikke

var saa let, og jeg havde nær sat Livet til derover. Men jeg kunde dog ikke bestige det fremmede Skib med saadan et Ordensbaand. Endelig lykkedes det mig, at faae Knuden op, og som forulykket fransk Somand, der var falden over Bord, besteg jeg det fremmede Skib, der bragte mig til Havre de Grace.

Jeg havde igien ikke meer end et eneste Guldstykke, som den medlidende Capitain havde trykket mig i Haanden ved Afskeden. Det var en italiensk Ducat, og (saaledes kan Indbildningen spille Vas med os) det kom mig for, som om det var den samme, jeg havde havt i Pisa, dengang jeg vandt saameget der i Spil.

Jeg gik atter i Spillehuus. En Mulat i rød Uniform spillede uheldigt. Jeg hørte, det var en rig vestindisk Planters Son. Hans Fader havde spillet Rouge et Noir med de blodigpiinte Negerer, og nu spillede Sonnen det samme Spil i Kort, men ikke med det samme Held. Jeg gav mig ogsaa i Kæst med ham, og vandt flere Aftener efter hinanden betydelige Summer. Altid smilte han saa fordomt derved, saa jeg var færdig at blive forrykt; thi dette haanlige Smil kom mig ganske satanisk for, og jeg kunde ikke faae det ud af mit Hoved, at det var Satan i egen Person, som jeg spillede med.

Jeg vandt saa meget, at jeg snart igien blev en holden Mand. Jeg udrustede et Skib, gjorde et Par Reiser som Socapitain, og stod mig godt. Handelsforbindelser bragte mig til Kiøbenhavn, hvor jeg gjorde Herr van Leuwens Bekjendtskab. Men nu var Fanden løs igien, og der anede mig strax noget Slemt, da jeg saae Negerinden bringe sin deilige Frue ombord paa Skibet. Thi et sort Menneſteansigt . . .”

Bidere var Ridningen ikke kommen i sin skriftlige Op-
tegnelse. Vi kunde ikke nok forundre os over denne selsomme
Blanding af Ugudelighed og Overtro, af snedig Underfund
og taabelig Lettsind.

„Gaa ind, kæreste Albert!“ sagde Concordia, „og
lad ham fortælle Næsten, inden han døer.“

Jeg bad hende ikke at følge med, thi det anede mig, at
jeg vilde faae gruelige Ting at høre, som jeg maatte sfiule
hende.

Jeg fandt ham med Piben i Munden, roligere, end
jeg havde ventet. „Palmesaften er mig for stærk,“ sagde
han; „bring mig et Glas koldt Vand, saa vil jeg fortælle
Næsten. Palmesaften er mig væmmelig. Denne slette Drif
har altid beruset mig, uden at gjøre mig lystig, og i slige
Dieblis gjorde jeg, hvad jeg ellers ikke havde gjort. Jeg
dræbte den lille Beautiful, og jeg vil tilstaae eder reent ud,
at dette Mord, og det, jeg begik paa mit eget Barn, for-
tryde mig meest. Thi de Bøgne havde alle i Forveien for-
nærmet mig; men det nysødte Barn og den lille Hund
havde Intet gjort mig imod. Derfor fremstille sig ofte disse
Misgierninger for min Phantasie; og om Ratten, naar jeg
havde druffet for megen Palmesaft, har jeg tydelig seet det
blodige Barn ride paa Hundespogelsjet med en Tarm ud af
Livet som Tomme.

Dog, ikke blot Palmesaften, ogsaa Concordia forforte
mig til at synde.“

„Concordia? Vøgner!“ faldt jeg ham i Talen, „den
dydigste af alle Røner, i hvis Siæl der ikke er en sort Plet.“

„Hvad hjalp det mig,“ vedblev Lemelie, „at hendes
Siæl var dydig, naar hendes vellystigbygte Legem daglig
opflammede min Attraa? Det gif mig, som Kong David,
da han havde seet Bathseba i Badet: Urias maatte afsted.“

„Grusomme!“ raabte jeg, „saa har du dog myrdet ham?“

„Da den fæle Comet blev tilsyne paa Himmelen,“ vedblev Lemelie med svagere Stemme, „forekom den mig som et Tegn fra Helved, at det nu var Tid at fuldbyrde mit Forsæt. Men det var mig ligesaa vigtigt, at Concordia ingen Mistanke skulde fatte. Jeg gjorde mig syg; og om det nu var, at Forsættet ængstede mig, fordi jeg i den senere Tid i Omgang med eder var kommen ud af Dølsen, eller fik jeg virkelig Feber? — nok, jeg skælvede under Dynen, og havde der selv været en Læge paa Den, han havde taget mig for virkelig syg.“

J hiin uheldsvangre Nat, da J alle sov, sneg jeg mig ud af Sengen, flædte mig paa i en Hast, og ilede op til Stiernetaarnet. Astronomen sad ved sine Beregninger. Da han saae mig, blegnede han, og greb efter sin Daggert. Jeg spændte min Kaarde af, rakte ham den, og sagde: „Min Herre! drøb mig strax paa Stedet, eller lad den fæle Mistanke fare. Hvad nytter mig et Liv paa denne menestetomme Ø uden Benskab?“ — Van Leuven rakte mig derpaa venligt Haanden, og spurgte, hvad jeg vilde ham saa filde. — „Maa jeg ikke ogsaa engang see Cometen giennem eders Riffert?“ svarede jeg. „Fru van Leuven og Herr Albert loe mig daglig ud, fordi jeg var bange for dette Himmeltegn; men jeg var jo syg. Nu befinder jeg mig bedre, vilde gierne see Cometen, for den forsvinder, og tænkte nok, J var ikke i Seng endnu.“

Da jeg saaledes havde gjort ham trofskyldig, blev han meget tienstagtig, polerede Glasfene i Rifferten, og lod mig see deri. Haarene reiste sig paa mit Hoved, da jeg betragtede dette himmelske Uhyre giennem en Tubus, hvorved Alting blev større og tydeligere. Den runde Dunsflugle med sit

lange Svær forekom mig som et Furieansigt med udslagne Haar. Det tyktes mig, som om Rifferten rakte op fra mit Die til hendes Mund, lig et Talerør, som om hun hviskede mig derigjennem: „Dræb ham nu, den Forhadte, og nyd din Lon!“

Jeg skælvede, lagde Rifferten paa Bordet, og frygtede for, at van Leuven ogsaa havde hørt disse Ord. Han mærkede min Sindsbewægelse, men den lod ikke til at forundre ham, thi dette Nattesyn, endog ganske naturligt taget, havde noget Skrækkeligt for uvante Dine.

Jeg lod ham nu ride sin Riephest og forklare mig Noget af Astronomien. Hvad han sagde, forstod jeg strax, fordi jeg havde lært Mathematik. Det fornøiede ham. „Med eder“, sagde han, „kan man dog tale et fornøistigt Ord om slige Ting; den gode Albert og min Concordia sværme altid poetisk. Overalt, Herr Lemelie!“ vedblev han alvorlig, „er I en Mand med mange Evner, hvis kun...“ Han taug.

„Jeg forstaaer eder,“ svarede jeg: „hvis kun Hiertet var godt. Jeg sværger eder til, I skal i Fremtiden blive fornøiet med mig. Slet Selskab havde fordærvet mig; med eder, I gode, rolige Mennesker! vil jeg herefter leve dydigt og ordenligt paa denne velsignede D.“

Nu var den ærlige Hollænder fuldkommen tilfreds med mig, især da jeg som et angrende Barn stod for ham og lod ham en Tidlang moralisere for mig.

Til Afsted trykkede han min Haand, og sagde: „Jeg har fra nu af det bedste Haab om eder.“ — „Al,“ raabte jeg, da vi vare komne ud paa Bulværket, „lad mig dog endnu engang see i Rifferten!“ — Han rakte mig den. Spøgelsbilledet var blevet rødere, saae opbragt ud, og jeg troede at spore frampagtige Bevægelser i dets Ansigt. Det rystede raslende sit Hovedhaar som en uhyre Manke, og

dybt under os flummede Bølgerne utaalmodigt efter deres Offer.

„Cometen har fordreiet sit Ansigt,“ sagde jeg; „der bevæger sig Noget deri.“ — „Phantaserer I ogsaa nu?“ raabte van Leuven leende; „det maa være en lille Sky, der just svæver forbi.“ Han tog Rifferten, og saae op deri, jeg stødte ham stærkt i Ryggen, og han styrtede over det lave Bulværk i Afgrunden.

Jeg forlod Klippen, og tog min Bøsse med, som jeg havde ladet staae nede, for ei at forstrække van Leuven. Omtrent en Fierdingvei herfra Hulen saae jeg noget Sort smutte ind i Busken. Jeg sigtede med Bøssen, da i det samme en Stemme raabte: „Tryk ikke løs! det er mig.“ — „Hvilken mig?“ spurgte jeg; „kom strax ud, eller jeg skyder.“ — Den sorte Munga traadte frem. — „Hvad gjør du saa filde her?“ spurgte jeg. — „Det spørger jeg eder om,“ svarede hun kiæk. „I har Feber, og løber dog ud i Natte-lusten? Jeg vilde give eder at drikke, da fandt jeg Neden tom, og Fuglen udsloiet.“ — „Du sniger dig i Hælene paa mig, for at udspeide mine Beie, Uforskammede?“ raabte jeg. „Beed du, hvor jeg har været?“ — „Paa Stiernetaarnet. Der har I stirret i Hoiden og — i Dybden.“ — „Forbandede Qvinde!“ raabte jeg, greb hende om Halsen, og kastede hende til Jorden, „du maa ogsaa døe, du har været Vidne til Mordet.“ — „Dræber I mig,“ svarede hun, „saa mister I et uundværligt Tjenestetjende. Hvem skal i Fremtiden opvarte jer, slaae Jld, hente og koge Vand, feie Hulen reen, vaske eders Pinned, hielpe Concordia ved sin Nedkomst? Doer hun i Barnsnød, hvad gavner da Mordet jer?“

Jeg folte, hun havde Ret, at jeg ikke kunde undvære hende. Jeg vidste, hun er overtroist, jeg lod hende sværge en græsselig Ed paa det lille Crucifix, hun bærer om Halsen,

ikke at forraade mig med mindste Ord eller Mine. Hun svor, og kunde neppe tale, thi jeg havde grebet hende temmelig plumpt om Halsen.

Hun har ærlig holdt Ord; sladdret af Skole har hun ikke. Paa min Fødselsdag frandsede hun mit Navn med Tidselblomster, og stødte mig Kniven i Brystet. Det forbad Eden hende ikke. Satan er vittig. Snart kommer han som Negerqvinde, snart som deilig Engelanderrinde. — Jeg lugter Svovldampen — jeg swingler over Afgrunden. — Dernede staae Pinebænkene beredt. — Bee, Bee! Jeg kan ikke leve. Albert! Concordia! hielper, redder mig."

Ah, que l'amour est chose jolie!

I stille Sorg tilbragte vi de første Maaneder efter disse tragiske Begivenheder. Jeg gjorde Alt, for at give Concordia Prover paa min Verbodighed, og boede ikke meer i Hulen hos Fruentimmerne, men havde igien bygget mig en Fuglerede i et Træ, en halv Fierdingvei fra Concordias Hule. I de første Dage saaes vi slet ikke, Minge gif Bud frem og tilbage; siden spiste vi sammen til Middag, men Altting stod paa en stiv Fod imellem os. Hendes Kummer over salig van Leuven, hendes Omsorg for sin tilstundende Nedkomst lod hende ikke tænke paa Andet; og hendes Kummer og Tilstand havde skæmmet hende saaledes, at man neppe kiendte hende igien. Dette, saavel som de foregaaende Mystelser og Ulykker afkoled min Videnkab. Den Sorg, jeg følte over min Vens Tab, vilde desuden ladet mig ansee enhver om Følelse for hans Enke som en Troloshed imod ham.

Da hendes Forløsningstime nærmede sig, flettede jeg en Bugge af Vidier, hialp Minga med at sye Barnetoi, og medens hun stod Barsellkonen bi, laae jeg ude i Græsjet paa mine Knæe, og bad ivrigt til Gud med Angstens Sved paa min Pande.

Det varede ikke længe, før Minga bragte mig et sundt, kraftigt Svøbelsbarn. Nu vare vi atter fire gode Venner her paa Den. Den forrige Forlegenhed var reent forsvunden. Jeg besøgte Concordia som Broder, Læge, Haandværker og Præst; paa den forrige Elsker blev ikke mere tænkt. Men hun tænkte heller ikke meer paa sin forrige Kummer. Fra det Dieblif, hun havde det fiære Nor, horte hun atter Verden og Haabet til. Livslysten opfyldte det moderlige Hierte, og hun tænkte kun paa ret at pleie sig og giøre sig til Gode, for at faae sit forrige Guld igien, at ogsaa den lille Pige ret kunde trives.

Jeg var glad ved engang igien at kunne være Præst. En smuk antik Bæse af bruunt Porphyr, som var funden i Hulen, og hvori Munkene formodenlig havde haft deres Bievand, indrettede jeg til en Daab. Jeg trak min sorte Kiøle paa, som jeg havde reddet fra Skibbrudet, og sparede til overordenlige Leiligheder. Den Hule, hvor Barsellkonen laae, blev pyntet med Blomster og Lov. Minga stod Fadder, holdt baade Huen og Barnet; og uden at spørge Concordia, gav jeg den lille Pige Navn af Carolina Francisca, hvilket rørte den gode Moder saa stærkt, at jeg blev halv bange for hende. Dog fattede hun sig snart.

Siden søgte jeg at more hende paa alle mulige Maader. Nogle Kister fra et strandet Brag vare just i de Dage stykkede op paa Klippebredden, hvori jeg sandt Klæder nok, især endeel Bagelivreer, som formodenlig en østindisk Nabob eller vestindisk Vicekonge havde ladet sye i England. Nu

havde jeg netop afrettet fire Abefatte en Tidlang i Lovhytten, for at de skulde opvarte Concordia som smaae Lakaier, naar hun kom sig. Dem traf jeg Klæderne paa, der passede dem ret godt, da Minga havde syet dem noget ind; og hvor forundret blev Concordia, da jeg endelig indbød hende til et Gilde i Lovhytten, hvor hun blev opvartet af fire prægtigklædte Pager i galoneerte Klæder!

Disse Aber vare os ellers til stor Nytte; de kunde hente Vand, hugge Brænde og feie Gulv. Men eengang satte et af disse Dyr Concordia i stor Skræk. Hun var sovnet ind ved Buggen, og da hun vaagnede, var Barnet borte. Hun styrtede mig i Møde med et ængsteligt Skrig, og raabte: „Hvor er mit Barn? Jeg drømte, at Lemelie steg op af Jorden, og myrdede mit Barn.“ — Jeg kastede fortvivlet Dinene rundt omkring, og vidste slet ikke, hvad jeg skulde tænke derom, da jeg lykkeligviis opdagede en Abe oppe i Hostaffen med Caroline i sine Arme. Da den blev mig vaer, tog den Barnet i Poterne, lod sig glide ned dermed, løb ind, og smed den lille Pige i Buggen igien. Lykkeligviis havde hun ingen Skade faaet, og Barnetyven flygtede ud i Skoven.

Fra den Dag af maatte vi passe bedre paa. Den skielmske Abe kom igien, og vi nænte dog ikke at jage vore letfærdige Pager bort, thi paa Jagten, i Kiøffenet og ved Havearbeidet vare de os til stort Gavn.

Saaledes henrandt to Aar. Saa snart Concordia havde vænt Barnet fra Brystet, blomstrede hun atter som en Jomfru. I de opfyldte Kister var der ogsaa smukke Fruentimmerklæder nok; det morede hende nu, at pynte sig, og skøndt hun intet andet Speil havde, end den klare Bæk, vidste hun dog at sætte sin skønne Skabning i det fordeelagtigste Lys.

Nu begyndte jeg atter at blive forlegen og tankefuld. Jeg søgte igien, at min Veninde var et deiligt Fruentimmer. „For hvem pynter hun sig da egenlig?“ tænkte jeg. „Af, det ligger i Qvindens Natur, det gjør hun kun for at lade Guds herlige Skabning straaale i sin fulde Glæds.“

Jeg havde strax efter van Leuvens Død svoret mig selv en Ed, med intet Ord, ingen Mine at forraade Concordia min Kiærlighed, hvis den nogensinde skulde vaagne igien. Jeg gif hver Dag aarle paa Jagt. Ingen Klavren var mig for dristig, intet Arbeide for strengt, Storm og Regn holdt jeg af, thi det koled mine Kinder. Heel selvsomme Tanker havde jeg tidt, naar jeg gif saaledes ene i de store Skove, og foer frivillig vild, hvor formodentlig endnu ingen Mennekesfod havde traadt. Jeg betragtede de uhyre mosgroede Træstammer som Kæmpestikkelser fra en forsvunden Oldtid. Paa et eenjomt Sted affraklede jeg en Dag saa meget Mos af Barken paa et Træ, til det overblevne udgiorde et stort C. Derpaa lagde jeg mig ned at sove under Træet. Jeg vaagnede badet i Taarer; Johanna Klein havde staaet for mig i Drømme, boiet sig over mig med sit barnlige Rosenansigt, og sagt: „Elskindige Albert! saa snart glemmer du den stakkels Johanna?“

Hvad der gjorde denne Drøm mere rørende, var et stort J i et andet, ligeoverfor staaende Træ, hvor Mosjet tilfældigviis var voget saaledes ud af Naturen.

I mange Dage efter denne Drøm søgte jeg mig bedrovet og veemodig. Min gamle Kiærlighed var vaagnet i min Siæl. Johannas Billed, som Tid og Skilsmisse havde svækket, stod igien for min Phantasie, forfrisket af Drommens levende Farver. Mig syntes nu, det var at begaae en Troløshed mod den Døde, at elske den Levende. Men en Nat senere hen aabenbarede Johanna sig atter, og

skiondt hun Intet havde mistet af sin Skionhed, men tværtimod vundet, saae hun dog ikke mere ud, som et Menneske. Hun havde Binger paa, var halvgiennemsigtig, og lignede et overnaturligt Væsen. Hun holdt Concordia ved Haanden, bragte mig hende, og sagde venligt: „Det Jordiske tilhører Jorden, det Salige Himlen. Elsker hinanden!“

„Elsker hinanden!“ gientog en Skygge i Baggrunden; og jeg kiendte min salig Ven Carl Frands van Leuven paa Hoien i Morgenrøden, uden Blod og Saar.

Jeg vaagnede glad. Da jeg slog Vinene op, stirrede endnu et Engleansigt paa mig, og boiede sig smilende over mig. Det var lille Caroline, min fortroligste Veninde, og naar jeg ikke gik for langt, min daglige Ledfagerke. Jeg trykkede Barnet til mit Bryst, dets Kiærtegn henrykte mig.

Men Moderen vovede jeg ikke at sige et kiærligt Ord. Jeg talede kun med hende om Huusholdningsager, om salig van Leuven, om Europa; og naar hun stirrede lidt længer paa mig, end sædvanlig, slog jeg rødrende Vinene ned, og gik min Vej, saasnart Høfligheden tillod det.

Jeg havde opdaget en smuk Grønning oppe paa det lille Fjeld, hvor man ikke behøvede at stige saa høit, for at overse det aabne Hav. Her var en Fordybning i Fjeldvæggen, omkranset af Buske, hvor man sad i Ly for Solen og i Lø for Vind og Regn. Det var mit kiæreste Opholdssted. Her sad jeg med det eneste Arvegods efter Lemelie, der var mig kiært, hans Luth. Jeg havde selv lært mig at klimpre derpaa, og sang, hvad der faldt mig ind, naar jeg var ene. Concordia forstod meget godt at spille paa Luth, og havde lovet med det første at give mig Underviisning. Men jeg skielvede derfor. Allerede naar jeg hørte hendes deilige Stemme, saae de skionne Dines himmelske Blik, den herligdannede Arm, og Haanden bevæge sig hen over Strængene,

foer det mig giennem alle Nerver. Hvad vilde der blive af, naar hun tog om mine Fingre med sine? „Nei, man maa ikke lege med Ilden,“ sukkede jeg. Jeg undrede mig over, at den fornuftige Kone vilde føre mig saadan i Fristelse, og tænkte: „Skulde hun dog maaskee ikke elske dig? — Nei,“ sagde jeg saa igien, „det er kun den sædvanlige Godhiertighed.“

Lille Caroline blev mig hver Dag kjærere; som en nydelig skielmsk Fugl, der har lært at snakke nogle Ord, slagrede hun omkring mig, kyskede mig, og saae paa mig med kloge Dine. Moderen talede bestandig Tydsk med hende, skiondt hun selv var en Engländerinde. Da jeg undrede mig derover, sagde hun: „Man skal ikke forvandle et Barns første Leveaar til Underviisningstimer, blot for at øve Husommelsen og fylde den med Ord. Barns Husommelse er stor nok alligevel, og øves af sig selv. Men Sielen er i Begyndelsen en saa spæd Blomst, Characteren en saa fin Spire, at begge strax behøve en vis Retning, naar de ikke skulle vantrives. Det Giendommelige maa udvikles, Følelsen for Hjemmet. Det styrker Hiertet til Trost og Kiærlighed, danner Characteren, og er langt mere værd, end om et lille Barn kan pluddre to tre Sprog, før det kan tænke, og alt i sit femte Aar ikke mere veed, hvilken Nation det hører til.“

„J har ganske Ret, kiære Concordia!“ svarede jeg, „kun undrer det mig, at J handler mod eders egen Forstrift, og lærer Barnet Tydsk, ikke Engelsk.“ — Hun rødmede lidet, slog Dinene ned, men fattede sig strax, saae rolig paa mig, og svarede: „Vi udgiøre her en lille Nation, fire Mennesker stærk, paa denne Ø. J er Manden, en Tydsker; og Qvindeerne bør rette sig efter Mændene. Min Carl Frands var en Nederländer, vi Engellændere vare forðum Sachserne.“

Normannisk Bold har sonderbrudt vort Sprog; Begeistring, Kraft, Følelse og Lune have limet det godt sammen igien, og udbredet det meer end noget andet over Jorden. Men vi bør ikke glemme, hvem vi nedstamme fra. Skibnen har skilt os Fire fra den øvrige Verden; Sproget maa ikke adskille os indbyrdes. Naar min Caroline er bleven en syv otte Aar, og I, kære Albert! taler Engelsk som Tydsk, ville vi ogsaa tale Engelsk med Barnet."

Jeg kysede ærbødigt den deilige Kones Haand, hun forlod mig, og jeg tænkte: „Skulde det dog ikke være Kærlighed?"

Engang, da jeg sad oppe paa Klippegrønningen med lille Caroline, og læste i en Bog, raabte Barnet: „Fader! Fader!" (thi saadan kaldte hun mig bestandigt) „en stor Fugl, en stor Fugl med hvide Vinger svømmer derude." — Jeg slog Vinene op, og opdagede et Skib langt borte under fulde Seil. Uden at betænke mig, om man kunde see og høre mig, skreg og larmede jeg saa høit, som jeg kunde, og vinkede med Torflædet. Men snart var den store Tremast igien forsvunden af Synsfredsen.

Jeg kan just ikke sige, at jeg var bedrovet derover, skiondt jeg stillede mig saadan an, da jeg fortalte Concordia det. Hun var glad over, at man paa Skibet ikke havde opdaget os. „Hvem veed," sagde hun, „hvad det atter har været for ryggesløse Mennesker? Maaskee igien en Lemelie! Een Fugl i Haanden, kære Albert! er bedre, end ti i Luften." — „Ja," tænkte jeg, „hvem der kun havde Fuglen i Haanden; alle de andre i Luften maatte gierne flyve, hvorhen de vilde, for mig."

Nogle Dage derefter, da jeg atter sad oppe paa Klippegrønningen med den Lille, som jeg lærte at kiende Bogstaver paa et smukt Fjeldbræt, jeg havde skaaet hende, faldt det

mig ind engang igien at digte en Bise. Jeg lod Barnet
lege i Græsset, og da jeg havde smeddet mine Riim, sang
jeg dem saalunde ved Luthen:

Ik, havde jeg dog Skibet ei
Opdaget fra mit Klippesængsel!
Det Skiebne sendte denne Bei
For at bevinge dig, min Vængsel!

Til Vintren kommer med sin Sne,
Skal jeg min Ungdomskraft hensesukke?
Skal overalt jeg Blomster see,
Men ingen søde Blomster plukke?

See, Tulipanen staaer i Pragt,
Sig Han og Hun i Hulen finde;
Hver Sommerfugl i Høitidsdragt
Paa Lilien træffer sin Veninde.

I Bækken Fjsten, Fuglen om
Bag grønne Lov sin Brud har funden.
Kun mig er Glæden her en Drom,
Og dog er Glæden ei forsvunden.

Da Adam ene gif fortabt,
Var end ei Eva stienket Livet;
Hun vandrer her saa deilig skabt,
Og dog er hun ei Adam givet.

Jeg elsker hende; men en Ed
Tvang Haabet til mig at forlade.
Jeg stule maa min Kiærlighed,
Som lukte Knop sin Roses Blade.

Saa nyd din stille Ro da nu,
Jeg skal ei Sranken overtræde;
Min Hiertesorg kun volder du,
Dog skal du ikke see mig græde.

Ei hildet end i Sorgens Garn,
Jeg har din Blut, den lille Sode.
Naar jeg dig kysser i dit Barn,
Det veed jeg dog, er ingen Brode.

Da jeg havde stunget denne Vise, hørte jeg en sagte Raslen i Buksen bag mig. Mit Hierte sagde mig, at Concordia, der var kommen for at hente sit Barn, havde lyttet til min Sang; men jeg vovede ingen Undersøgelse. Et Qvarteers Tid derefter kom den deilige Rone rødrende med Tørklædet for Munden, og foregav, hun havde Tandpine. Da jeg nu vidste, at ingen af disse skionne Perler vare giennemborede, og at hun ellers aldrig havde Tandpine, kunde jeg ikke begribe, hvorfra denne Pine var kommen med eet. Hun gif med Barnet, for at bringe det i Seng, og i det hun gif, tog hun atter Tørklædet fra Munden. Den nedgaaende Sol bestraalte den herlige Moder og det nydelige Barn, medens den milde Maane smilte paa den mørkeblaa Himmel, som om den vilde sige: „Slig Tandpine helbreder man bedst med Kys.“

Der gives ingen Kiærlighed uden Selvplage, og har man ingen Modgang, maa en retskaffen Elsker skabe sig den selv. Det gjorde jeg da ogsaa. Jeg kunde ikke blive den Tanke qvit: „Nu elsker hun dig, fordi der ingen Anden er; Medlidenheden er gaaet over i en stærkere Jølelse. Det er ikke rigtig Kiærlighed.“

Saaledes gif jeg da flere Uger som en veemodig Grillesfænger. En Dag drev jeg ned til Stranden gennem

den underjordiske Gang, uden at vide, hvad jeg vilde der-
nede. Hensunket i Tanker satte jeg mig i den Klippehule,
hvor Concordia fordem havde sin Bolig de første Dage
efter Skibbrudet. Nu faldt det mig ind, at Lemelie dengang
havde spottet over nogle Vers, hun skulde have gjort i min
Graværelse og siden revet itu. Ogsaa van Leuven havde jo
fortalt mig noget Lignende. Jeg undersøgte Grotten, og
fandt, at en stor Blok med glat Glade dannede et naturligt
Bord derinde. Mellem denne Blok og Fjeldvæggen var en
dyb Ridsje. „Der har hun maaskee nedkastet det iturevne
Papir,“ tænkte jeg. Jeg figede ned, men Ridsen var saa
dyb, snever og mørk, at jeg slet Intet kunde see. Dog
opgav jeg ikke Haabet, men skyndte mig op paa Den igien,
hentede Fyrtøi og et Stykke Boglys. Da jeg atter stod i
Hulen, slog jeg Ild, holdt Lyset over Sprækken, og saa nu
tydeligt en Hob smaae Papirstumper ligge ubestadigede paa
den tørre Bund. Men Kloften var for snever til at jeg
kunde stifte Armen derned. Det vidste jeg ogsaa Raad for;
jeg klæbede lidt Bog til Enden af min Stok, og saaledes
nappede jeg den ene Papirstump efter den anden. Nu gieldte
det at lægge Stykkerne i Orden paa Steenbordet. Jeg
skælvede, og denne Skælven gjorde mig Arbeidet vanskeligere.
Endelig lykkedes det saa temmelig; men der manglede endnu
nogle Stykker, og der maatte holdes en Efterlæt. Saaledes
blev Samlingen fuldstændig; det kostbare Mosaisk påsede
fuldkommen vel i hinanden, og tænker Eder min Henrykkelse,
da jeg læste følgende Sang paa Engelsk, hvoraf jeg her
giver eder en Oversættelse:

Al, han er død! Jeg aldrig meer
Det ædle, skionne Ansigt seer.
Nu deler han ei Sorgens Last
Med sine Troe. Hans Hierte brast.

Ad smallen Sti han sig begav,
Og fandt paa Fjeldet hoit sin Grav.
En Engel tog ham i det Blaa,
Derfor vi ham ei mere saae.

Nu, Albert! ingen, ingen Gang
Vi læse sammen Shakespeares Sang.
Alt solte du saa skiont, saa stort;
Din Død har følesløs dig giort.

Al nei, vor Kyst var ikke død,
Naar Solen steg og daled rød;
Thi smilte du i Maanestier,
Da var strax Glæden ogsaa der.

Jeg seer ham end, han venligt staaer
For mig saa sund, med loffet Haar.
Smuk var han, dydigt Hiertet slog,
Misundelig ham Doden vog.

Han var mig kjær. Nu jeg det veed,
Jeg mig fortaug min Kiærlighed.
Hvi robed sig min Omhed ei?
Min Carl ham elskte hoit, som jeg.

Farvel, du hulde Ungersvend!
Som Engel seer jeg dig igien.
Naar Doden os ei stiller ad,
Blier atter dette Hierte glad.

Nu var min Henrykkelse steget til det Høieste; jeg var
overbevist om, at hun alt før havde elsket mig, at kun Dyd
og Pligt havde indsluttet Hemmeligheden i hendes Barm.

Jeg besøgte strax Concordia, dog endnu som sædvanlig rolig, i Mingas Nærværelse, talede kun om Huusfager, og spurgte først ved Afskeden, om hun ikke snart vilde lære mig at spille paa Luth, som hun havde lovet. „Jeg vilde saa gjerne lære nogle af de smukke spanske Romancer, vi have fundet i Don Cyrillos Gjemmer.“

„Hiertelig gjerne!“ svarede hun. „I Morgen kunne vi strax begynde.“ — „Deroppe paa Klippegrønningen“, vedblev jeg, „er det saa stille, saa roligt. Herneved overdøves man hvert Dieblif af Fugleskrig, af den rislende Bæk. Aberne rende ogsaa omkring, og gjøre Stoi.“ — „Jeg veed, det er eders Indlingssted,“ svarede Concordia; „godt! vi ville i Morgen begynde Underviisningen der.“

Neppe var Solen steget af Havet i sit Purpur, før jeg sad deroppe med min Luth. Lemelie havde bragt nogle Roder med paa Den. Der var en lille Sang, som han tidt havde sunget og spillet, og som klang mig modbydelig i hans Mund; men nu behagede den lille uskyldige Folkevise mig særdeles. Den var sat til en smuk Melodie, og saare let at spille. Omkvædet lød saaledes:

Ah, que l'amour est chose jolie!

Avec l'amour

Toute la vie

Passe comme un jour.

Jeg havde ikke øvet mig længe selv, før jeg saae Concordia komme. Mit Hierte bankede høit, og Strængelegen faldt mig af Haanden i Græsset. „Mon hun kommer alene?“ tænkte jeg. „Har hun Barnet med, elsker hun mig ikke.“ — Hun kom alene. „Jeg har ladet min lille Caroline blive nede hos Minga i Dag,“ sagde hun; „det søde Barn

vilde forstyrre os her, ikke fordi hun er uartig og urolig, men man maa holde saa meget af hende, naar man seer hende, at man ikke kan tænke paa Andet." — „Det var meget vel betænkt, kære Concordia!"

Hun var hyllet i et stort Torflæde, og jeg kunde ikke see endnu, om hun i Dag havde lange eller korte Ermer. „Har hun lange," sagde jeg ved mig selv, „elsker hun dig ikke." — Hun slog Klædebonnet tilbage. Jeg saae et Par af de velbekiendte Randers Handsker slutte sig som sin Hud om de skønneste Slinger. Handskefindets behagelige Lugt udbredte sig, og ingen Rose kunde dufte mig sødere. — „J spiller jo allerede der efter Noder," sagde hun, „og synger — om Kiærlighed, troer jeg! Fransk? Det var ret ærligt. I Stedet for at tale om Kiærlighed, skulde Mændene altid synge Fransk." — „Det er en ret hiertelig lille Bise, Concordia! Bemielie har rigtig nok forud profaneret den; men derved taber den Intet af sin Værdi. Det Slette kan ikke vanhellige det Gode." — „Spil mig dog engang den Melodie for paa eders egen Maade," sagde hun; „jeg skal siden rette eder."

„Med den første Linie, Concordia! gaaer det ret godt: Ah, que l'amour est chose jolie; men med hvad der følger paa, maa I hielpe mig, hvis det skal blive til Noget." — Hun trak Handskerne af, tog Luthen, og en jalig Følelse giennembarvede mig, da jeg saae den deilige unge Kone sidde saaledes, og hørte hendes yndige Stemme. Hun vilde give sig en lystig ligegyldig Mine; men det lykkedes ikke ret, hendes Stemme skælvede, og hun kom ud af Tacten.

„Jeg har forkolet mig," sagde hun, „og kan ikke synge. Dog kom! jeg vil lære eder Fingersætningen. I skal synge."

— Jeg tog Ruthen, spillede, og sang: „Ah, que l'amour est chose jolie!“

„Godt!“ sagde hun; „nu videre!“

„Avec l'amour . . .“ vedblev jeg. — „Nei,“ raabte hun, „det maa tages ganske anderledes.“ Nu gif hun mig lige ind paa Livet, tog mig om Hingrene med de smukke Hænder, og satte dem rigtigt paa Strængene. Hendes Ansigt berørte næsten mit, hendes Aande beduggede min Kind. Da kunde jeg ikke tvinge mig længer. Jeg tryffede mine hede Læber paa hendes Hænders Snee. „Concordia!“ raabte jeg; „føde, tilbedte Concordia!“ Ruthen faldt atter i Græsset, jeg tryffede hende til mit Bryst. Hun betragtede mig med et usigelig sødt Smil, jeg tryffede min Mund paa hendes. En herlig Sangfugl var loffet af Klangen op paa Fjeldet, og medens vi taug, og kysjede, sang den for os:

Ah, que l'amour est chose jolie!

Avec l'amour

Toute la vie

Passe comme un jour.

Fra den Dag af var jeg saa lykkelig, som Adam i Paradiis, da han havde fundet sin Eva. Hvad siger jeg: som Adam? O, meget lykkeligere! Thi Slangen var jo selv jaget ud af Eden, og havde ikke trængt os derfra. I sød idyllisk No har jeg her nydt mit lange Liv, som Hyrde, som Patriarch. Jeg var ogsaa lykkeligere, end Abraham; thi min Concordia var mig en Sara og en Hagar tillige, og ingen nidfiær Fiende angstede mig. Jeg var ogsaa mere lykkelig, end Jacob; thi Gud har velsignet mig med mange Børn, som ham, men mine Børn vare alle fromme og gode,

og Ingen af dem har forraadt sin Broder. Endnu som hundredaarig Gubbe har jeg mit skarpe Syn, hvoraf Isaae ikke kunde rose sig. Min Sukommelse er heller ikke svækket meget, intet Træk fra gamle Dage er udvistet deraf; skiondt, det maa jeg tilstaae, jeg husker ikke nær saa godt, hvad der er skeet i de to sidste Trediedele af mit Liv. Men det kommer vel ogsaa af, at der ikke har tildraget sig meget Eventyrligt i disse Tidsrum. — Og saa vil jeg da nu slutte; og ligesom salig Trautmann forelæste mig en Ballade i Frokencapellet, for at stemme mig ind i sin Følelse, vil jeg lade min Son Eberhard forelæse eder en Sang, jeg digtede min Bryllupsdag (paa hvilken Dag jeg selv var Bedemand, Præst, Degn og Brudgom), og hvoraf I kunne slutte eder til den Ild, der dengang befalede mig." Albert Julius rakte Eberhard et gammelt Blad Papir, og han læste:

Alt sig forvandler;
Dødt er nu Intet, Alt lever og handler.
Hvor jeg lykkelig henvender mit Die,
Kiærlige Bæsnere i Møde sig boie.

Bældige Pille!
Stærke Basalt! see, hvor Volgerne trille
Op mod det Mos, som din Side fordunkler.
Kiærlige Taarer i Pletterne funkler.

Svømmende Fiske
Tumles og gantes i Bandet, det friske;
Pyntet i Solmor, og vevre for Resten,
Komme med blinkende Skæl de til Fæsten.

Søfugle strege
Kiærlighedshymner ved Haiernes Lege.

Selv Leviathan og Behemoth sole;
 Jiskolde Bover kan Elskov ei kole.

Ornen deroppe
 Svinger sig høit over Skovenes Toppe,
 Synker mod Reden, og finder sin Mage.
 Blomsterne kyskes i Sommerens Dage.

Roser i Dandsen,
 Bindenes Dands, sig forene til Krandsen;
 Krands, for den skionneste Tinding at smykke,
 Krands, for den gladeste Mand at henrykke.

Maanen bag Lovet
 Græder ei længer veemodig bedrøvet;
 Skielmsk og forelsket med smilende Kinder,
 Skielmsk og forelsket den Sangeren finder.

Snart med de gule
 Straaler, som Lampe, den maaler vor Hule.
 Gynthia! snart ved din venlige Kerte
 Synker min Brud til mit bankende Hierte.

Da skal din Rødme,
 Morgen! forkynde den hellige Sødme,
 Tusinde Fugle skal Skoven indvie,
 Siunge den Fryd, hvorum Læberne tie.

Spring i Historien.

Her ophøre Bedstefaders Fortællinger, vi springe 76 Aar over, og befinde os midt i Tilhørernes Kreds, to Aar efter Eberhards Ankomst til Den, thi saa længe omtrent kunne vel Oldtingens afbrudte Meddelelser have varet, hvilke Eberhard siden har opskrevet, sammendraget, udfyldt, og maaskee hist og her opfrisket lidt, hvor Farven forekom ham for afbleget, og det maa være nok for dem, der maaskee gjøre den Indvending, at en hundredaarig Gubbe umulig kunde huske Alting saa nøie, og skildre det saa ungdommeligt, som her er skeet.

Altjaa: da Albert selv havde viet sig til sin skionne Concordia, levede han lykkeligt med hende, og i Tidens Lob skienkede hun ham mange Sønner og Døtre. Da disse voksede til, bleve de fiære Forældre bekymrede for deres Børn, hvordan disse skulde blive giste. Men det lod, som om Forsynet havde besluttet, at den hidtil ubeboede Ø nu i Hast skulde befolkes, thi der skete altid et lykkeligt Skibbrud til rette Tid paa Kysten, saa at Alberts Børn snart funde Brudgomme, snart Brude, alt som de behøvede dem. Gengang vilde det dog paa denne Maade ikke lykkes, og paa et lille skrobeligt Fartoi vovede sig nogle unge Klippeborgere til Sanct Helena, hvilken Ø formodentlig er Læseren vel bekjendt af den sidste store Robinsonade. Men som denne sieldne Robinson var original i Alting, var han det ogsaa i at udgiøre en fuldkommen Contrast til Albert Julius; thi han begyndte som en lykkelig Fyrste, og endte med Intet.

Paa Sanct Helena gjorde Klippeborgerne nogle Ynglinger og Piger deelagtige i deres Hemmelighed, overtalede dem til at rejse med og deeltage i Dens Lyksalighed. Siden gistede

Familierne sig indbyrdes; og da Wolfgang kom paa Den, fandt han den temmelig beboet og dyrket. Den ærværdige Alberts Kieldere bleve imidlertid alt fuldere og fuldere af Skatte ved de mange Skibbrud (ogsaa spanske Solvflaader vare strandede der); og han længtes inderligt efter at udruste et Skib, som kunde bringe ham europæiske Fornodenheder, Bøger, Vaaben, Klæder, men især en Præst og nogle gode Kunstnere. Ogsaa ønskede han meget, før sin Død at see en Slægtning fra Europa, hvem han kunde gjøre deelagtig i sin Overflodighed.

„Hvad nytte disse Rigdomme mig og Mine paa denne D?“ pleiede han at sige. „Maaskee forsmægter en Ætling af min elskede Broder Rudolf i Armod, medens de bestøvede Riiser i Kielderne staae pakkfulde af Solv, Guld, Perler og Edelstene.“

Wolfgang, hvem han meddeelte sit Ønske, var strax villig til at gaae til Europa, for at skaffe Bedstefader, hvad han ønskede. Nogle af Dens unge Folk bragte ham lykkelig til Sanct Helena, og forlode ham der, uden at opdages, thi det var af største Bigtighed for Klippeborgerne, at leve uopdagede af den øvrige Verden bag deres Basaltpiller. Bedstefader havde givet Wolfgang store Klenodier med, som han let kunde giemme. Han kom heldigt til Europa, udrustede et Skib i Amsterdam, og erkyndigede sig om Oldingens Paarørende. Han hørte snart, at der levede en Riobmand Martin Julius i Bremen, som nylig havde gjort Opbud. Wolfgang skrev ham til, sendte ham Penge, uden endnu at aabenbare ham Hemmeligheden, og fik det underlige Brev igien, som vi have læst i første Deel. Dette Brev var ikke skicket til at give Wolfgang høie Tanker om Herr Martin Julius. Denne Mand vilde neppe fyldestgøre den poetiske Gubbes Forventning paa Sydoen. Wolfgang skrev derfor

til Leipzig til Herr Martins Son, om hvem han havde bedre Tanker; og vi have seet, at han ikke fandt sig stoffet i sit Haab.

Den gamle Albert holdt overordenligt meget af sin Eberhard, og denne igjen af ham. Albert troede at see sig selv som Yngling, naar han betragtede Eberhard, og denne havde intet varmere Dnske, end at blive saadan en Gubbe. Medens den Gamle fortalte sine Eventyr, satte Eberhard i Tankerne sig altid ind i enhver Tilstand, og spurgte sig selv: „Vilde du ogsaa have handlet saaledes?“ Og for det meste maatte han svare Ja. Kun ved Tid og Omstændigheder vare de blevene forskiellige i Gæt og Andet. Albert var opdraget i Armod, Eberhard i Velstand; Albert havde selv maattet lære sig Alting siden, Eberhard havde nydt en god Opdragelse fra Barnsbeen. Derved havde Albert faaet noget Undseeligt, Forlegent i sin Ungdom; Eberhard noget Stolt, Opfarende. Begge vare gudsfrgtige, elskede det Skionne, hadede det Onde, forbandt Godhiertighed og Aabenhed med Kraft og Kresfølelse. Var Eberhard noget utaalmodigere, saa kom det af, at han sin meste Tid havde dandsjet paa Roser. Den Psalme: „Jesus, du mit Haab, min Trost!“ og deres Kiærlighed til Luther gik igiennem begges Ungdomshistorier. Og da Gubben i sin Fortælling kom til den skionne Bispekræmmerste, skyndte Eberhard sig ogsaa heri at blive ham liig. Mellem Tilhørerinderne havde hans Dine opdaget den deilige Cordula, der, skiondt endnu kun fiorten Aar gammel, var fuldvoksen; og under Fortællingen mødtes deres Dine meer, end sædvanligt.

Han fulgte hende hjem denne Aften, og da de stode ved Faderens Haugeport, tænkte de formodentlig: „Skulde ikke en mørk Haugegang være ligesaa brugbar, som en dunkel Gang i Ridder Rnaufdegens Borg? Skulde Maanen paa

Himlen ikke være endnu bedre, end en søvnig Tranlampe? Efter disse Berragtninger faldt de hinanden om Halsen, Eberhard trykkede sin Mund paa den skionne Cordulas Læber, og siden der ingen gammel Borgfogedinde kom ud af den knerkende Dør, har formodentlig Eberhards og Cordulas Henrykkelse været længer, end Alberts og Johannas. Ingen Pige havde skionnere Træk, en rigeligere Haarvægt, en hvidere Hud, end den ranke, lette Cordula, som forbandt et vist Udtryk af dyb Alvor med ungdommelig Munterhed. Som alle Dens Børn talede hun lige godt Tydsk og Engelsk. Hendes Ukiendskab til den øvrige Verden gav hende kun en Yndighed mere. Ogsaa glædte det Eberhard, at Gubben selv havde sagt, hun lignede sin Stammemoder Concordia saa meget, kun at Cordula havde blonde Haar.

Saaledes vare da de unge Forelskede en Tidlang fuldkommen lykkelige; thi at Cordulas Fader af Naturen var en Suurmule med et mørkt, tilsluttet Bæsen, bragte kun øieblikkelige Dissonantser i Harmonien.

Men siden en Rose uden Torne ingen rigtig Rose er, og siden der i Glædens Honningbæger altid maa blandes et Par Draaber Malurt, for at Smagen ikke skal blive vammel, saa sørgede ogsaa Skiebnen herfor; og da deres Lykke, som ingen Forhold forstyrrede, flød som en rolig Bæk giennem lutter eftergivne grønne Haabets Siv, lagde Skiebnen en Anstødssteen i Veien, for at give Bølgerne en kort modsat Retning, og frembringe det smukke hvide Videnskabens Skum, der klæder Bækfens Bølger og Kiærligheden saa godt.

Der havde dog skilt sig en hemmelig Fiende i Lovhytten, som de Elskende ikke havde mærket, og som nu gjorde alt Sit, for at tilintetgjøre deres Glæder og Haab: en lille Svartalf, som kommer ud af de grønne Bækker, naar Solen daler, og naar den endnu paa Himlen blinkende

Venus stænker Dugperler paa Græsjet. Du kiender den strag, hulde Læserinde! naar jeg nævner den ved sit prosaiske Navn: den hedder Forkølelse.

Denne Svartalf er af en ondskabssfuld Natur og saare misundelig. Det ærgrer den altid, naar Jomfruerne kysse deres Kiærestes i Maanestien; den udpuster sin giftige Aande over den stakkels Pige. For det meste kommer hun sig igien; men undertiden har man ogsaa faa Dage derefter hørt Taarnkloffen ringe og seet en frisk opklappet Grav paa Kirkegaarden.

Den skønne Cordula faldt i en hidsig Feber, og Eberhard var utrosteelig. Bedstefader maatte ikke vide det, da man søgte at bortfiærne ethvert ubehageligt Indtryk fra den alderstegne Gubbe, hvis Liv var Den saa kostbart. Eberhard maatte hver Aften være tilstede ved hans Fortællinger. Det traf just, at Talen var om Trautmann og Sigfride, om den vene Jomfru af Gravensteen, om Johanne's Død. Eberhard var fortvivlet; han maatte græde hvert Dieblig, den ængsteligeste Uro betog ham, og Bedstefader begreb ikke, hvor en blot Fortælling kunde ryste et Menneske saa meget. „Du er ogsaa alt for blod, alt for folsom, min Eberhard!“ sagde han engang. „Deri ligne vi ikke hinanden. Du kunde jo ikke bære dig anderledes ad, om du selv var i en saadan Tilstand; det maa ikke være. Men jeg seer ikke din Brud, den lille Cordula. Hun er dog vel ikke syg?“ — „Hun befinder sig ikke ganske vel,“ svarede Eberhard, og forsøgte at see saa rolig ud, som muligt. — „Det er en anden Sag,“ sagde Gubben, „saa har dit elskende Hierte Lov til at overdrive Fare og Frygt. Jeg haaber dog, der seiler hende Intet af Betydning?“ — „Visjelig ikke,“ svarede Lægen, Herr Cramer; „jeg har endnu i Dag været hos hende, om et Par Dage er hun sikkert frisk igien.“

Og det var ogsaa virkelig Tilfældet. Herr Gramer fordrev Feberen; men Recepten for Fremtiden lod: Forsigtighed, og ingen sildige Aftenbesøg i Lovhytten.

Wolfgang havde fundet sig en deilig Sophia, og Herr Gramer var ogsaa bleven forlovet, skiondt han undgik Aftenlusten. Selv Smeden, Henrik Wetterling, traf en ung Enke, som vovede at smedde Livets hede og kolde Jern i Fremtiden med ham. Ogsaa Magister Schmelzer traadte som protestantisk Geistlig i Luthers Fodspor, og havde fundet sig en blomstrende Catharina Bora.

Kun Lixberg og Lademann tænkte ikke paa Kiærlighed, skiondt Eberhard hver Dag drillede dem med den forestaaende Forandring fra Ungkarl til Beberjvend; en Forvandling, som var Sommerfuglenes ganske modsat, nemlig: først Sommerfugl, saa Raalorm.

Formodentlig havde de Hovederne alt for fulde af deres Arbejder, til at kunne bestjaefte Hjertet med omme Jolelser. Kirken var næsten færdig, det store Orgel herlig lykkedes, thi i Orgelbyggeriet havde Lademann bragt det vidt, og Kiærligheden til dette mægtige Instrument havde han arvet efter sin store Lærer, Sebastian Bach.

Lademann paaastod, at Opfindelsen af det store Orgel i Tydskland havde været første Aarsag til Reformationen; thi derved var Gudstienesten gaaet over fra Melodiernes orekildrende Leg til Harmoniens dybe høitidelige Alvor; derved blev Gudstienesten ikke længer blot udført af Præster og Virtuoser, men af Folket selv. Menigheden blev til paa denne Maade; ethvert folende Bryst var saaledes i Stand til at udøse sig i lovprijsende, tilbedende Toner for sin Skaber, og de skurrende Stemmers Feil og Mangler overdøvede og betvang det mægtige Orgel, som bragte Alting i Samklang.

Ku stod Lademanns Orgel der med sine blinkende Rømpipiber ligeover for det skønne Alter. Der havde været store Forhandlinger i Anledning af Kirkebygningen. Bedstefader og Eberhard ønskede, at Lixberg skulde bygge en gothisk Kirke, han selv havde mere Lyst til at opføre et Tempel i græsk Stil. „Man sige, hvad man vil,“ paa stod han, „Grækerne vare dog de sande Bygmestere. Der gives to Hovedformer for Bygningskunst: de mathematiske Figurer og Vegetationen. Det Eine tilhører Menneskets Forstand, det Andet en bizar Efterligning af Naturen. At bygge en Hvælving af Steen og Kalk, der skal ligne grønne Buegange i Skoven, er en vanskelig Opgave. Stenen maa fornegte sin egen Natur, for at synes let og luftig. Hvortil dette Skin, dette Bedrag? Lad Skov være Skov! hvorfor skal Kirken see ud, som en Skovhvælving? Ligesaa lidet som Mennesket skal blot synes at være Noget i Kirken, saa lidet skal Bygningen selv synes. Menneskets Dybsind har opfundet Mathematiken; Smag og Følelse formaae i Virkeligheden at forbinde de abstracte Former til et skönt Heelt. Slige Former ere de naturligste for Piller, Viælfær og Qvaderstene; derved opstaaer en Skønhed, en Munterhed, som en gothisk Kirke aldrig faaer.“

„En saadan Bygning kan være meget smuk,“ svarede Eberhard; „men et hedensk Tempel er ingen christelig Kirke.“ — „Og vare Middelalderens Kirker,“ raabte Lixberg. „da Grumhed, Had, Bøllyst, Drukkenhed og Overtro raste, i Sandhed Kirker for en christelig Tid? Bliver en Kirke, der seer ud som en Skov, hvori Hedningerne offrede Mennesker, christeligere, end et græsk Tempel, hvori der dog i en kort bedre Tid herskede Humanitet? Og have de tydske Bygmestere ikke lært meget af Araber og Maurer, som vare Hedninger?“ — „Kommer I mig der igien med eders christne Kirke? Hvor

tidt skal jeg sige eder, at den sande Kirke staaer i Menneskets eget Hjerte? Hvorfor skal et Par barbariske Aarhundreders Moder udelukkende kaldes christelige? Have Petrus og Paulus ikke allerførst prædiket i hedenske Bygninger? Blev de første christne Forsamlinger ikke holdte i Catacomber? Ere de fleste italienske Kirker, ofte Mesterstykker, ikke atter byggede i en ganske anden Stil, som paa ingen Maade kan kaldes gothisk eller tydsk?"

"Vi ville gaae en anden Vej," svarede Eberhard. "Jeg skal ikke smutte mig ud af Haanden, som en Ual, i eders Betsalenheds Skim. Jeg siger: der gives to Hovedformer for Bygninger, Mathematisk og Vegetation? Jeg siger: der gives to Hovedformer for Kunsten, det Skionne og det Høie. Det Første tager Hensyn til den jordiske Virkning, det Andet til den himmelske Aarsag. Hvi raader en indskrænket Fuldkommenhed, her en uendelig Stræben efter det guddommelige Udspring, som ingen Grændser kiender. Hvi Glæde og Nydelse, her Længsel, Beemod og hellig Aelse. Disse sidste Følelser skal Christendommen især styrke, uddanne og luttre. Og derfor virker den tydske eller gothiske Bygningskunst vældigere paa Hjertet med sin Høihed, end den græske med sin Skionhed. Det Ubestemte, Dæmrende, Gienlyden i Korsgangene, byggede efter Jesu Kors, hvorpaa han ustyldig led, alt dette vækker en dybere Følelse, og derfor har man Ret til at kalde en sliq Byggemaade christelig, om den end tildeels har dannet sig efter arabiske Moskeer, og er opstaaet midt i Middelalderens Barbari. Alle fortiente dengang ikke at hedde Barbarer, Kunstnerne mindst; og de gode den Tids Mennesker befaledes af en stærkere, frommere Følelse, end vi nu kunne rose os af."

"Jeg mærker, jeg er bleven et Par Aar ældre," svarede Sigberg; "man bliver ikke nu saa let færdig med eder. Men

med eders Philosophie er det dog kun slet bevendt. J falder Skionheden mere jordist, det Høie mere guddommeligt?" — "Ja, det gjør jeg." — "Deri gjør J uret. Tværtimod, lille Ven! Gud kan selv glæde sig over sine Bærkers Skionhed, men ikke over deres Høitidelighed. Det Heles Fuldendthed maa fornøie ham selv, han maa see, hvad han har gjort, og finde det saare godt; men Gud kan ikke føle sig høitidelig stemt, thi denne Følelse er kun relativ, og han kan ikke skue op til noget Høiere, end han selv er." — "Men det kunne vi," raabte Eberhard; "vi komme just i Kirken, for at skue op til Gud. Altsaa er det Høie for os Mennesker den guddommeligste Følelse; jeg vil gjerne indrømme eder, at Skionheden er det for Gud." — "Og erkjender J da ikke Gud ligesaa meget i Skionheden, i Riærligheden til den fuldendte Skabning, som i en utydelig hoi Stræben? Hvad siger De dertil, lille Cordula? Deres Elsker vil i Veiret, vor Herre veed hvorhen, thi Skaberen er overalt, og Herr Eberhard behøver ikke at gjøre sig saa megen Uleilighed op ad for den Sags Skyld. Han finder ham ogsaa nedad, og rundt omkring, hvor han aander og lever. Dog jeg vil ikke disputere meer med dette forunderlige Menneſte, men heller tale fornøstigt med den kiære Bedstefader. Det tilstaaer jeg, ærværdige Herre! en saadan Kirke, som Straßburgs Münster, som Domkirken i Cöln, ere beundringsværdige Mesterstykker, der vække Høitidelighedens Følelser i hoi Grad. Tro heller ikke, at jeg er kold for sliĝ herlig Følelse! Menneſket maa snart ane, snart vide, snart virke lystig frem i Tiden, snart knæle i Følelsen af sin Afmagt for Evigheden; denne Oscillation imellem begge Livspoler udgior netop Livet selv, som Dag og Nat, Lys og Skygge, Glæde og Sorg. Men hvordan skulde jeg begynde et saadant Kæmpeværk paa denne lille D, hvor vi neppe ere halvſierde hundrede

Mennesker? Det er jo plat umuligt. Og at bygge eder en stor gothist Kirke i det Smaa, det var kun Barnestreg, det var i det Høieste at giøre eder Model til en Kirke. Jeg forsikkrer eder, jeg har ogsaa lært at bygge slige Kirker; og naar jeg faaer Tid engang, vil jeg gierne sammenlime eders kiære Barnebarnsbarn Eberhard Julius et saadant broget Oldenborre-Huus af Fyrretræ, som han kan bruge til at sætte sig ind i Høitideligheden med, naar den stierneklare Nat, det uendelige Hav og Dens mægtige Basaltpiller ikke længer ere i Stand dertil.

Her er altsaa ikke Spørgsmaalet, om en stor gothist Kirke er høitideligere, et græst Tempel stionnere, men: hvad passer sig bedst for os? hvad kunne vi bringe til Veie? Og saa vil jeg da tilstaae eder ærligt og ligefrem, uden at fives meer med denne philosophiske Digter eller poetiske Philosoph, at jeg alt længe har tænkt paa, saa godt som muligt at forene de to forskiellige Characterer. Jeg har Tegningen færdig, og vil strax forelægge eder den."

Nu hentede Kunstneren sin Taske, og fremtog en smuk Tegning, som forestillede en Kirke i Ottekant, der altsaa noget nærmede sig det græske runde Tempel, i det dog tillige de mange Kanter mindede om det Gothiske. Den skulde have et Klokketaarn og et Spiir. I de lange Binduer vilde Sigberg indsætte de gamle brogede brændte Ruder, som Wolfgang med stor Bekostning havde bragt med fra Europa.

Altrets, Orgelets, Prædikestolens og Pulpiturenes Prydelser skulde alle skæres ud i Træ paa gammel tydsk Viis. Et fortræffeligt Billed af en stor Mester, som forestilte Jesus til Vords med sine Disciple den sidste Aften, skulde være Altertable. Hermed var nu hele Raadet tilfreds; og efter to Mars Forløb stod Kirken færdig, og den herlige

Kloffe, støbt af Øslipperne's Malm, hvortil Bedstefader havde givet meget Sølv af sit Skatkammer, kaldte for første Gang med høitidelig Rimen Indbyggerne til at bivaane Gudstienesten. Hvad det var for en Jølelse for den ærværdige Gubbe, da han første Gang hørte Kloffen ringe, Orgelet lyde! Der blev paa denne Dag døbt et Barn, og viet et Par Ægtefolk. Bedstefader vilde ogsaa lade en gammel Mand, der just var død i disse Dage, begrave, for dermed at betegne alle de tre vigtigste Dieblif i Menneſkelivet; men det Sidste fik de unge Folk ham fra igien, som ikke gierne vilde, at noget Sørgeligt ſkulde forſtyrre det glade Indtryk. — „Min Gud! Born! er det da ſørgeligt?“ ſpurgte den gudsſrygtige Olding; „troer I, at jeg frygter min nærføreftaaende Død?“ Det vilde Ingen høre Noget om; og for at bringe Bedstefader noget ud igien af den høitidelige Stemning, lod Lixberg ſig overtale til, Aftenen efter Kirkefeſten at fortælle ſine og Lademanns ulykkelige Kiærlighedshistorier.

Lixbergs og Lademanns Hændelser.

„Jeg er opdraget i Wien,“ begyndte han, „men født i Nürnberg, hvor min Fader, en Patricier, havde ægtet min borgerlige Moder. Efter mine Forældres Død tog en Paarørende af min Moder mig til ſig i Wien. Han vilde opdrage og ſørge for mig, naar jeg vilde ignorere min Faders Adelsbrev, gaae over til den catholiſke Religion, og drive et borgerligt Haandværk. Til det Førſte og Sidſte beqvemmede jeg mig ſtrag; men min evangeliſt lutheriſke Tro

vilde jeg ikke fornegte. Min Fætter, der var en god Instrumentmager, og som havde lært Tolerants paa sine Reiser, gav efter, og lod mig lære Mathematik og Latin. Jeg læste ogsaa, hvad jeg ellers kunde faae fat paa, og snart var jeg indviet i de mechaniske Kunster, og kunde giøre med mine Hænder, hvad jeg vilde.

J mit tyvende Aar døde min Fætter, og jeg maatte slaae mig igiennem, saa godt som jeg kunde. Der boede en Adelsmand i Steyermark, som fik Lyst til at lade sine Born undervise i Tegning. Jeg paatog mig dette Arbeide, fordi jeg gierne vilde ligge paa Landet om Sommeren. Der var blandt andre Born en vogen Datter, ikke egenlig smuk, men i den Alder, da man finder enhver Pige smuk, der ikke er hæslig. Hun var alt en udlært Coquette, saa vidt Orbarheden tillod det. Hun talede slet Tydsk, men godt Fransk, havde en god Forstand, var vittig, lod mig fortælle, og horte andægtig efter med smægtende Diekast, og med den lille Finger legende i Munden. Dette fordømte Manoeuvre bragte mig reent ud af Concepterne. Jeg løb ud i Skoven, begyndte at snakke poetisk med Bækken, at synge med Fuglene, at skære Bogstaver i Træerne, og at græde over Maanen. Jeg læste Petrarcs Sonetter, den gamle Historie om Albailard og Heloise, og tilsidst gjorde jeg Vers, hvori jeg rimede Hierte med Smerte, Bryst med Lyst. Tale til hende vovede jeg ikke, naar jeg sad alene med hende. Hun viste særdeles megen Fatning alt imens. Saa snart jeg vovede mig et Skridt nærmere, trak hun sig kold tilbage; naar jeg blev vred, var hun atter forekommende, og saadan legede hun et heelt Aar med mig, som Ratten med Musen. Til sidst havde jeg dog i Sinde at tage Bladet fra Munden. At jeg var en Patricier af Fødsel, vidste hun alt, og lod ikke til at nære nogen Tvivl om vor Stands

Liighed. Min Videnskabelighed lod ogsaa til at behage hende.

Til Ulykke — eller, rettere sagt, til Lykke — kom der i de Dage en ung Officeer til at ligge i Vinterquarteer hos os. Neppe havde min Frosen seet ham et Par Gange, saa var hun forelsket i ham, og anvendte alle de Kunster paa ham, som hun før havde ødslet paa mig. Om min Brede brød hun sig ikke det mindste; tværtimod, hun gjorde mig til sin Siæls Fortrolige, og spurgte mig, om jeg ikke fandt den unge Officeer elskværdig. Min Selvfolelse vaagnede, og jeg blev kold nok til at kunne lade ham vederfares Ret, thi det var virkelig en kion Fyr, kun særdeles ensfoldig og uvidende. Mig derimod havde de uforskammede Kopper saaledes tilredet, at jeg, naar jeg saae mig i Speilet, selv maatte tilstaae, mit Ansigt var ikke indrettet til at gjøre unge Piger forelskede. Imidlertid var det dog skeet. Men det kunde jeg vel takke Gensomheden for, fordi der ingen Anden var. Thi min Frosens Coquetterie var bleven hende til en Bane, og man forsikrede mig, at i Nodsfald coquetterede hun med den gamle halvsierdsindstøve Nars Forvalter.

Jeg sammenpakkede nu mine Blyantspenne, Belinpapir, Tust, Pensler og Farvelade. Paa Blomstermaleri, paa Roser og Kiærminder tænkte jeg slet ikke meer. Jeg tog Afsked med Familien, ved hvilken Leilighed den Hulde opførte sig saa koldt og fornemt, som om vi To kun for flygtig et Par Gange havde seet hinanden. Jeg reiste andre Steder hen. Kiærligheden var uddunstet, jeg lagde mig atter efter Mathematik, og i Stedet for Blomster tegnede jeg Grundrids og Profiler til mægtige Bygninger.

Næste Sommer gjorde jeg igjen en lille Reise, og kom paa Veien til et Vertshuus, hvor der var stort Dyløb

af Menneſker. En ung Officeer, en ulykkelig Elſker, havde ſtødt ſig en Kugle for Panden, fordi hans Kiæreste havde ſlaaet op med ham. Jeg lod mig viſe Riget, og gik tilbage af Skræk og Forundring, da jeg ſaae min lykkelige Medbeiler ligge død og blodig paa Bordet. Hun havde altsaa ogsaa drevet ſit Spil med ham; men han var en ſlettere Philoſoph, end jeg, og havde ikke forſtaaet at finde ſig i Modgang.

To Uger efter denne Begivenhed kom jeg atter paa en Rejſe om Aſtenen ſilde til en lille Stad, hvor jeg hørte en forførdelig Larm i et Huus bag de lukkede Vindueſtkodder. Det var en Mand, ſom bankede ſin Kone. Jeg ſpurgte om Navnet, og hørte til min Forundring, at det var min Frøken, der endelig havde giftet ſig med et Mandſolk, der ikke elſkede hende. For at komme i Beſiddelse af ham, havde hun taget ham, hvilket vel ellers neppe var ſlekt, men hvad hun havde ſat ſig i Hovedet, maatte frem, det koſte, hvad det vilde. Han havde taget hende for Pengeneſ Skyld, og nu pryglede han hende, fordi hun coquetterede med fremmede Mandſolk, hvilket han ikke kunde lide.

Hun havde ſaaet min Ankoſt at vide, ſkrev mig en Seddel til, og bad mig for gammelt Venſkabs Skyld at komme et Dieblik til hende i hendes Mands Gravarelſe, og give hende et godt Raad. Jeg afflog hendes Begiering. Søndagen derpaa gik jeg i Kirke. Hun ſad i en Stol, og var ſmukkere, end før. Hun havde ſaaet røde Kinder, og var ſyldigere. Hun hilſte mig venligt, jeg hilſte koldt igien. Da Præſten ſteg paa Prædikeſtolen, begyndte den gamle Leg med ſmægtende Dine, og den lille Finger i Munden. Jeg vidſte, hvad det havde at betyde, og kunde dog ikke holde Dinene fra hende. Af Prædiken hørte jeg ikke et Ord. Da jeg kom hjem, laae der atter en Indbydelse paa Bordet. Manden var reist bort paa nogle Dage; jeg maatte endelig

komme, hun var uden Ben, uden Støtte i den vide Berden. Jeg vilde atter sige Nei, men fandt ved nøiere Overveielse, at det var alt for grovt. Jeg kom; hun modtog mig som en gammel Fortrolig. Jeg vilde holde hende en Straffeprædiken, hendes Vittighed og Lune, hendes venlige Smil bandt min Tunge. Ved Afsteden bad hun mig at komme snart igien. Jeg lovede det, men satte mig næste Morgen tidlig paa Postvognen, og rullede afsted. Jeg har aldrig seet hende siden.

Kort derpaa lærte jeg at kiende Lademann; men han maa selv fortælle sin Ungdomshistorie, at I dog eengang kunne høre ham tale. Thi jeg forsikkrer eder, han kan snakke og tænke, som et andet Menneſke, naar han blot betvinger den fatale Blyhed, og faaer Munden paa Gang."

"Jeg føler selv," sagde Lademann, "at denne Undseelighed er en meget slem Bane. Men i Dag vil jeg tvinge mig. Rigtig nok gjør mig strax Gienstanden forlegen igien; thi jeg er nødt til at blotte min salig Faders Svagheder.

Han var en fattig Spillemand, som maatte fortjene sit Brød kummerligt med at gnide paa Fiol, blæse Skalmie, og med at slaae Haffebælt. Paa min Opdragelse kunde han Intet anvende; saasnart jeg var stor nok, maatte jeg følge med ham til Børnedaab, Brylluper, paa Dandskebod, og hielpe ham med at blæse Sækkepibe. Havde vi nu tilbragt Natten paa denne Maade, saa maatte jeg i Daggrø følge min ulykkelige beskienkede Fader hjem til et elendigt Loft-kammer. Han var da sædvanlig opbragt, pryglede mig for Jugenting, og da først kunde jeg Staffel krybe i den mugne Seng, hvis tynde Dyne aldrig ret beskyttede mig for Kulden.

Naar min Fader var i denne Tilstand, og desværre var han ofte saa, vovede jeg næsten ikke at sige et Ord. Jeg taug, for ei at faae Hug, og saaledes har jeg vænt mig til at tie fra Barnsbeen. I vort Nabolaug boede en Skolemester, som forbarmede sig over mig og lærte mig at læse og skrive; han forærede mig ogsaa det ny Testament, og der fandt jeg min Trost.

Gengang var det nær gaaet mig meget slemt, og min stakkels Fader endnu værre. Han var vred over, at jeg gik i Skole, og over at jeg ikke meer vilde synge de sæle Viser, som man forlangte af mig ved Sviregilderne. Da vi sadde en Aften alene sammen, og han var ganske beruset, skienkede han et stort Glas Brændeviin fuldt for mig, og befalede, at jeg skulde drikke det ud. — Jeg raabte angst: „Fader! jeg kan ikke. Det er Gift for mig. Vil du forgive dit Barn?“ — „Hund!“ raabte han rasende, „vover du at sige mig imod?“ Og uden at betænke sig, slog han mig med Stoffen i Hovedet, saa at jeg sank bevidstløs paa Gulvet. Lykkelighvis kom jeg til mig selv igien; han havde været i Dødsens Angest, og Rusen var gaaet over, da han saa mig falde. Ak, hvor var jeg glad, da jeg kom til Live igjen! Jeg kysjede hans Haand mange Gange, og raabte grædende: „Gud skee Lov, kiære Fader! at du ingen Morder blev, at du ikke har slaaet mig ihjel. Ellers havde du maattet lade dit Liv paa Retterstedet.“

„Gottlieb!“ sagde den arme Mand i en Tone, som jeg endnu aldrig havde hørt ham tale, „jeg er en Niding, og fortjener ikke at kaldes Fader.“

Han var fra den Dag af et andet Menneske. Den gamle Driffen kunde han vel ikke lade være, og spille og blæse maatte han ogsaa; men han bruste aldrig op i Brede meer, men græd, naar han var i den Forsatning, og

sagde: „Jeg har myrdet mit Barn, den stakkels Gottlieb, som aldrig har lagt mig et Straahalm i Beien. Jeg har slaaet ham Noget itu inde i Hovedet. Om han endogsaa ikke sporer det nu, saa vil det dog med Tiden have slemme Følger, og volde hans Død.“ Saaledes græmmede han sig, og døde kort derefter i en stærk Feber. Jeg opvartede ham, saa godt jeg kunde. Han kaldte mig i sin sidste Stund intet Andet end sin lille Engel, og spurgte uafsladelig ængstelig, „om jeg tilgav ham, om jeg tilgav ham,“ til han sov ind.

Min Farbroder satte mig i Være hos en Snedker; men i mine ledige Timer øvede jeg mig i Musik, da jeg elskede denne Kunst overordenligt. En lykkelig Hændelse satte mig i Stand til, ikke blot at anvende meer paa min egen Opdragelse, men ogsaa at hjælpe min stakkels Farbroder.

Jeg læste om Søndagen i nogle gamle Bøger, der stod paa Hylden ved Uhret; der havde jeg ogsaa faaet fat paa Historien om den hellige Bonifacius, som først prædede Evangelium i Nordtyskland. Jeg havde faaet ham saare kjær, og drømte tidt om ham. Gengang kom det mig for, som om han stod for min Seng. „Jeg holder af dig, Gottlieb!“ sagde han. „Jeg har omvendt Hedninger til Christendom, og jeg vil ogsaa giøre Noget for dig, at du kan faae en christelig Optugtelse, og lære den skionne Musik grundigt, der er saa nødvendig til Gudstienesten.“

Der var alt forløbet nogen Tid siden denne Drøm, og jeg var, som sagt, i Snedkerlære, da min Mester en Dag sendte mig hen til en bekiendt Gnier, der vilde gifte sig, og derfor var betænkt paa at udstaffere sin brøstfældige Kønne, for at modtage sin unge Brud. Der maatte jeg i en gammel Sal nedrive Panelet, for at Væggene igien kunde blive nyt beklædt med beidsjet Røddetræ. Der stod et slet udskaaret, ormstuffed Helgenbillede i Salen (thi Staden, jeg boede i,

var catholisk, skiondt jeg var lutherisk). Huuseieren befalede mig at fare lempelig med hans Skytspatron, der kun stod paa svage Been.

Jeg var kommen temmelig vidt i mit Arbeide, men da Skytspatronens Ryg var slaaet fast med Søm til Bæggen, hvor jeg skulde have Panelet ned, gik han mig itu mellem Hænderne, og overøste mig med en Mængde Guldstykker, der faldt ud af hans hule Krop. Jeg samlede dem omhyggeligt i min Hat, og bragte den rige Mand dem. I Stedet for at takke mig, sagde han: „Lov lidt, min Son! jeg maa dog vise min unge Brud, hvad du har fundet,“ løb derpaa til Øvrigheden, og anklagede mig som en Tyv. Jeg blev sat i et mørkt Hul, og Gud veed, hvor længe jeg havde siddet der, var ikke Herr Vigberg, der just den næste Dag paa Raadhuset forelagde Raadsherrerne Planen til en ny Bygning, kommen mig til Hielp. Da han hørte, den Gierrige paastod, der havde været mange flere Ducater i Helgenen, fordi hans Fader paa Sottesengen skulde have mumlet nogle Ord, som han nu først forstod, lod Herr Vigberg atter den ormstukne Helgen sammenlime; og da de fundne Ducater vare kastede i Hullet paa Sparebøssen, der tilklinet med Bøg fandtes i Jæsen paa Hovedet, saae man, at det ingen flere kunde rumme. Nu blev Summen deelt i tre lige Parter. Den første Trediedeel fik Skytspatronen, fordi han saalænge i Krigstid havde bevaret Skatten i sit Legeme; den anden Deel fik Huuseieren, og den tredie jeg som FINDER. Herr Vigberg blev min Formynder, jeg kom i en god Skole, og fik daglig Underviisning i Musiken af en god Organist.

Men det maa jeg ikke glemme, at da jeg spurgte, hvem dette Billed egentlig skulde forestille, hørte jeg, at det

var den hellige Bonifacius. Saaledes havde han virkelig holdt det Lofte, han havde givet mig i Dromme.

Imidlertid var min Farbroder flyttet fra sit forrige Opholdssted hen i en lutherisk Stad. Da den gamle Organist der behøvede en Medhjælper, reiste jeg ogsaa did, og spillede tidt for ham. Min Farbroder, der var en slet Huusholder og en latterlig Patron, var kommen ganske paa Knæene, kunde ikke fortsætte sit Haandværk, og just da jeg traadte ind i Stuen til ham, sad han og skrev en Ansøgning om den ledige Bælgetrædertiene.

„Den mennefskeardende Død, fiære Gottlieb!“ sagde han, da han havde omfavnet mig, „har omhugget den forrige Bælgetræder, som en Raalstok. Dette Dødsfald har den høie Magistrat taget sig nær; thi det gjør altid Mølleren ondt, naar han mister sit Væsel. Men det Bedste manglede den salig Mand, thi han var ikke musicalsk. Med mig, veed du, har det en anden Art, thi jeg kan ikke blot alle Choraler udenad efter Tabulatur og Roder, men jeg spiller ogsaa paa Fiol.

Nu er der vel foruden mig en Skrædder og en Brænderhugger, som søge om dette Embede; men jeg kan ikke med god Samvittighed raade den høie Øvrighed at foretrække nogen af disse Herrer for mig. Thi faaer den Første ikke sit Strygejern med i Lommen, kunde Fanden let sluge ham ind i Bælgen. Den anden grove Bængel kommer slet ikke i Betragtning. Jeg derimod har en Anbefaling fra en bosat Musicus her i Staden.“

Jeg læste nogle Linier, som en Galsfrands havde skrevet: at Mester Conrad efter aflagt Calscantprøve havde staaet sig heel vel, dog traadte han bedre Dur end Mol.

Min Farbroder blev virkelig Bælgetræder, og da jeg en Tidlang spillede for Organisten, forlangte Farbroder

altid, at jeg skulde sige ham, hvad Tone Stykket gik af. Men da den vrantne gamle Organist kom sig noget, og selv engang forrettede sit Embede, vilde han ikke sige ham Nogen-
ting. „Hvad rager Tonarten jer?“ raabte han, „gaa hen og træd eders Bælg, eller jeg skal lære jer Vinterveien.“ Min Farbroder gik i Bælgekammeret, men svor paa, ingen Bælg at røre, for han vidste Tacten og Tonen, der skulde trædes i. Midlertid forsamlede Menigheden sig i Kirken, og Gudstienesten skulde begynde. Jeg var ogsaa paa Orgelet, lob hen til min Farbroder, og sagde: Stykket var af Fis Mol, og gik i Femfjerdedeels-Tact. Nu fandt han sig i Billighed, og traadte Bælgen; men Organisten var saa opbragt, at han hvert Dieblis kom ud af Tacten til stor Forargelse for Menigheden. Neppe havde han spillet den første Psalme, før han lod mig spille videre, lob bag Orgelværket, og gav Bælgetræderen et Drefigen. Men min Farbroder forstod Tingen uret, betalte ham med samme Mynt, og kastede hans sorte Allongeparyk ud af Lydhullet paa Kirkegaarden, hvor den faldt ned om Halsen paa en gammel Kone, der vilde gaae i Kirke. Medens dette Klammeri stod paa, var Vinden gaaet af Bælgen, Orgelet taug atter, og Præsten maatte gaae i Prædikestolen uden Sang.

Det kom til Klage, men min Farbroder forsvarede sig tappert. „Rives ikke med en Mægtig,“ skrev han, „at du ikke falder i hans Hænder! Gierrighed er en Rod til alt Ondt, altsaa ogsaa Ugierrighed. Havde Organisten ikke været storagtig, men smukt taget mig paa Raad med, som en Hovedperson ved Gudstienesten, saa havde Alting faaet et lykkeligt Udfald. I Musikken er Harmonien den skønneste Dyd, og den burde ikke blot findes i Piber og Floiter, men ogsaa i Menneskenes Hjerter.“

Ogsaa denne Strid bilagde den gode Herr Lixberg, som just i de Dage besøgte mig, paa bedste Maade, og min stakkels Farbroder mistede ikke sit Embede, men forsonede sig med sin Principal. Nu tog Herr Lixberg mig med sig, og lovede snart engang ved Leilighed at sørge for mig. For det første skulde vi drage omkring sammen og forbedre gamle Orgelværker i tydske Stæder; derved, meente han, kunde vi fortjene gode Penge, og see os noget om i Verden. Jeg fandt mig i Alt, hvad han ønskede, og Himlen har gjort mig lykkelig ved denne dyrebare Ven. Bort Rygte, som gode Mechanikere, udbredte sig meer og meer; tilsidst fik vi en Indbydelse fra Herr Wolfgang, at komme til Amsterdam, for at reise med ham til Ostindien. Paa Veien derhen lærte vi at kiende Herr Eberhard Julius og Madame Hanna Hellkraft. Hvad der videre er skeet, vide De alle."

Her taug Lademann, og Lixberg raabte leende efter en kort Taushed, som opstod af spændt utilfredsstillet Forventning: „Snip, Snap, Snude, nu er Eventyret ude. Tip, Tap, Tonde, nu kan de Andre begynde. Nu, mine Damer og Herrer! var det ikke en deilig Historie? om en tosjet Bælgetræder! om en ormstucken Helgen! Saaledes er min gode Lademann altid, og jeg troer, om vi saa traadte ham Bælgen, taug han trods den hellige Bonifacius; skiondt, jeg forsikrer Dem, der ligge Skatte i ham, som vel kunne opveie Ducater. Der sidde nu de kiære Pigeborn, de gode Modre, og spidse Dyrerne efter en morsom Kiærligheds-historie, og saa maae de tage til Tasse med gamle Anecdoter! Nei, Ven! det gielder ikke. Vil I ikke skrifte, saa maa jeg. Jeg spiller rigtig nok en Rolle med deri, saa godt som han;

men jeg har jo alt een Gang givet mig til Priis. Jeg har ikke meer at tabe. Velan, jeg fortæller; men, ved den hellige Bonifacius, Lademann! jeg skaaner heller ikke eder. Jeg tager eder med i Faldet; og det vil lykkes mig bedre, end den rasende Karl, der vilde styrte sig ned fra Taarnet med Keiser Carl den Femte, for paa den Maade at vinde et udsødeligt Navn."

De ulykkelige og lykkelige Elskere.

"Vi reisste da sammen, som sagt, for at reparere gamle Orgler i gamle tydske Stæder. Gengang kom vi paa denne Reise til et Nonnekloster, hvor Orgelet ikke længer vilde gaae, hvor Taarnuhret var i Staa, og hvor oven i Kiøbet Lynilden var slaaet ned i Kirken og havde hugget en Kant af Alteret. Det skulde nu altsammen i Stand igien. Priorinden var meget streng; hun ansaae denne sidste Ulykke som en Himmels Straf, fordi et Par af hendes Nonner havde havt hemmelige Kiærlighedsforstaaelser. Disse stakkels Børn, som vare blevene syge af Skræk, og døde kort derefter, laae begravne paa Kirkegaarden. Fra den Tid af var der indført et strengere Opsyn i Klosteret; og de Mandfolk, som havde at bestille der, maatte underkaste sig den strengeste Quarantaine, for at Elskovspestens ikke igien skulde snige sig ind i Gellerne og i Nonnernes Hierte.

Lange blev Alteret femkantet, Uhret stod, og Orgelet brummede værre, end Priorinden, fordi der endnu ingen Bygmester, Uhrmager eller Orgelbygger kom, der saa hende paa selige ud. Men neppe havde hun betragtet mig og Lademann, for vi fandt Maade for hendes Dine, og hun fandt

os netop, som vi burde være. Hvad mig angik, saa begriber jeg, at mit diærve Bæsen og mine Koparr vare hende ligesaa mange Beviser paa min Ufsadelighed; men Lademann var en kion Knos med et glat Melkebrøds-Ansigt. Rigtig nok havde han forblæst sig noget i sin Barndom paa Sættepibe; men han var om og blid, hvad just Fruentimmerne saa godt kunne lide. Dog Priorinden, som lod til at være en stor Menneſke- og især Mandſolke-Kienderinde, har formodentlig strax afmærket ham det bly Bæsen, som intet Driftigt turde vove paa egen Haand. Nok, vi fik Arbeidet paa de Vilkaar, at vi ingen Evende eller Dreng maatte bringe med. Skiondt der nu ikke var meget at fortiene her, indgik vi dog Betingelserne, fordi det eenſomme Arbeid i et Nonnekloster havde noget Eventyrligt; og efter ſalig Seifarts Theorie gaae jo alle Menneſker paa Eventyr.

I de første Dage ſtete der dog intet Sligt; thi Kirken ſtod tom. Men da vi en Aften temmelig ſilde gik over Kirkegaarden, ſaae vi to unge Menneſker ligge ved et Par Grave. De tørrede deres Dine med hvide Lommetørklæder, og gjorde Armbevægelſer mod Himlen, ſom om de vilde mane de Dødes Aander ned igien. Jeg talede til den Gne, og han ſvarede, da han havde ſattet ſig af ſin Skrak, fordi vi havde opdaget dem: „Ak, kære Herre! røb os ikke. Med Livsfare ere vi klavrede over den høie Kloſtermuur, blot for at have den ſorgelige Glæde, at græde paa vore ſalige Kiæreſters Grave. Hvis I nogentid have elſket — og det er vel ikke andet muligt — ſaa veed I, hvad det vil ſige, at miſte ſin halve Siæl i Ungdommens blomſtrende Vaar. Jeg beder eder, forraader os ikke for Priorinden, der er en ſaa haardhiertet, kold gammel Jomfru, at hun viſt ogsaa vilde berøve os denne uſle Troſt, hvis hun vidſte, at to

unge Mandfolk alene om Natten besøgte et Par Nonner ved deres Grave!"

Her var nu naturligviis Intet at robe. Det gjorde os ondt for de stakkels Ungersvende, og vi brugte alle de Talemaader, der faldt os ind, for at troste dem. — „Ak, kiære Herre!" sagde den Eldre igien, „forskaan os dog for denne forslidte Trost. En Pine, som den Ulykkelige endnu altid oven i Kiøbet maa døie, som man ikke tænker paa, og som ikke lidet forøger hans Kummer, er den kolde, trivielle Formaning af de Ikkelidende; det gode Raad, at man maa tvinge sine Lidenskaber, til man sees igien hijsset, at der gives flere blomstrende Piger paa Jorden, og hvad den taabelige Snak videre hedder. I lader mig til at være en alt for fornuftig Mand til at tage eders Tilflugt til slige Forbarmeligheder."

Den Bedrovedes Lune behagede mig, og jeg svarede: „Nu vel, min Ven! sløb kun saa meget, I gider; vi skulle ikke forstyrre eder." — „Men en sand Trost kunde I skaffe os, hvis I vilde," vedblev den Bedrovede. — „Og hvilken?" — „Bore salige Kiæresters Søstre leve endnu som Nonner i Klosteret, hvor I arbeide. Den Ene er Orgelspillerinde, den Anden første Sangerinde; og da de begge ypperligt forstaae sig paa Orgler og Instrumenter, bliver Priorinden, der ikke kan stille Kattemiau fra Rattergale-Slag, nødt til at sende disse Virtuøsinder op til eder, for at undersøge Arbeidet. Viis os da den Godhed, og giv en af dem hemmelig dette Brev! Vi vide, de besidde afflaarne Haarlokker af deres salige Søstre; og dersom I har elsket, veed I, hvilken Skat en Lof er for en ulykkelig Elsker. Det er Alt, hvad vi forlange af eder."

Vi vilde ikke afflaae dem denne Begiering, og lovede hemmeligt at besørge Seddelen til Organistinden. Dagen

derpaa kom to unge Nonner op til os paa Orgelværket, fulgt af en gammel, der strax satte sig paa en Bænk, tog et Par Brillen paa Næsen, og gav sig til at læse i en Bog, som hun havde stjult i Kommen, medens de Unge undersøgte Orgelpiberne og Registerne med os. De havde afslagt deres Slor, slaaet deres Hæfter tilbage, og vare overordenlig deilige. Jeg gav den Første Brevet, som hun hurtig stak i Barmen. „De stakkels Ulykkelige!“ sukkede hun; „de elste endnu vore salige Søstre efter et Mars Forlob saa tro og omt. Det var Synd, at negte dem den uskyldige Gave. I Morgen skal De faae Lofferne, mine Herrer!“

Nu begyndte Orgelspillerinden at spille paa de sorte Tangenter med de sneehvide Hænder og veldannede Fingre, medens den Anden med klar Stemme sang en Arie, hvorved det hvælvede Bryst svulmede i sin hele Fylde. Lademann var i den tredie Himmel; han bildte sig ind at see den hellige Cæcilia ved Orgelet. Og da Sangerinden fløitede som en Rattergal, og fyldte Kirkehvælvingen med sin herlige Sopran, blev jeg heel snever om Hiertet. Vi havde gierne hørt paa dem den hele Dag, uden at spise eller drikke; men den gamle Nonne mindte dem om at gaae igien, hvorpaa den Ældste vendte sig til os, og sagde: „Ja, mine Herrer! der er endnu meget ved dette Instrument at gjøre, inden det ret kommer i Stand, og klinger, som det bør. Principalen er forsomt, Fløiten maa tone sødere, Mixturen striger endnu affølgelig, fordi den ei er bragt i rigtig Harmonie. Med Pedalen blive vi maaskee snarere færdige.“ Med disse Ord traadte hun mig sagte paa Foden, saa venligt paa mig, og forlod os med de Andre.

Da vi to lykkelige Elskere vare alene i Kirken, faldt Lademann mig om Halsen, og jeg fandt mig for første Gang i hans kielne Sværmeri.

Næste Dag havde vi et Besøg igien af vore Skionne. Den Gamle satte sig paa sit forrige Sted, og begyndte at læse der i Bogen, hvor hun sidst havde lagt Mærke. Det lod ikke til at være en gudelig Bog, thi hun loe tidt polist, og rystede paa Hovedet; saaledes benyttede hun da ogsaa Priorindens Graværelse til sin Fordeel.

Nu vilde Sangerinden vise mig en Feil paa Bælgen, medens Lademanns Skionne spillede ham en Adagio for. Hun gik med mig bag Orgelet, der gav hun mig de salig Søstres Haarloffer, indsvøbte i Papir, til de to ulykkelige Elskere, og sagde med himmelsk Stemme: „Kiære Ligberg! gode Mand! red mig og min Veninde. Jeg elsker Dem, og hun elsker Lademann. Tiden tilsteder ikke at giøre mange Omkvøb.“ Med disse Ord faldt hun mig om Halsen, og det maa jeg tilstaae, et sødere Kys har jeg aldrig faaet, hverken før eller siden. Alting blev aftalt i største Hast. Vi gik hen igien til de Andre. Den hellige Cæcilia sad ved Orgelet, men spillede ikke. Lademann havde boiet sit Hoved over hendes Skulder, og trak sit Ansigt hurtig bort fra hendes, da vi kom. Den Gamle var falden i Sovn med Bogen i Haanden.

Nu gjorde vi en ordenlig Aftale. Kirkenøglen havde Priorinden aldrig betroet os; vi maatte lade os lukke ind og ud af en Portnerstue. Men Konnerne havde skaffet sig et Afstryk i Bøg, som de gave os. Jeg lovede selv at smedde en Nogle derefter, og Ratten til vor Flugt blev berammet.

Paa Kirkegaarden traf vi atter de ulykkelige Elskere paa Gravene. Naar man selv er saa lykkelig, vil man gjerne lette sine sørgende Medmennekers Tilstand. Denne Gang havde vi dog noget Bedre at byde dem, end Talemaader; jeg rakte dem Haarlofferne, og neppe saae de dem,

for de vare ude af sig selv af Glæde. Det rørte os, at saa Lidet kunde troste dem. Forelskede unge Folk, som ikke pines af Skinsyge, blive snart fortrolige. Vi gjorde dem deelagtige i vor Hemmelighed, i Haab om at de skulde staae os bi. Thi for ingen Opfigt at giøre, maatte vi arbeide den hele Dag, som sædvanlig, i Kirken; og hvo skulde imidlertid bestille Postheste, og skaffe Klæder til Masseraden? Jeg havde nok at bestille hele Morgenstunden med at faae min Nøgle smeddet. Men de taknemmelige Ungerjvende lovede at staae os bi med Alting. Ja, de vilde endog følge os et Stykke Vej, for endnu engang at tale med de kiære Svigerinder, som de kaldte dem, om de elskede salige Søstre, og for endnu maaskee at faae nogle Reliquier, som Baand, Blomster eller Sligt.

Nu fik vore to Nonner Mandsklæder; vi kom uden Forhindring ud af Klosteret, Vognen holdt ikke langt derfra. De ulykkelige Elskere vare ogsaa paa Pletten alt, omfavnede kiærligt deres salig Elskedes Søstre, og vi rullede afsted.

Da vi vare i Sikkerhed over Grændsen, toge vi ind i et godt Vertshuus, og spiste vor Aftensmad. Lademann og jeg havde gierne havt en kiælnere tète à tète, men Hosfigheden krævede, at vi bade de to Ulykkelige til Bords med. Her var hele Tiden kun Talen om de salige to afdøde Siæle, hvor omt de havde elsket disse Unglinger, og i deres sidste Stund kun talet om dem. Dette fortalte Sangerinden saa rørende, at det undrede mig, ikke at see de ulykkelige Elskere badede i Taarer. Men deres Taarekilder vare udtømte af den megen foregaaende Græden; og siden de havde havt saa meget Arbeid og Bevægelse hele Dagen, undrede det os ikke, at de spiste og drak med saa god Appetit. Lademann og jeg kunde hverken spise eller drikke, saa forelskede vare vi; thi vore Kiærestes traadte os hvert Dieblif

hemmelig paa Guden under Bordet, medens de af Høflighed lode, som om de vare lutter Die og Dre for de ulykkelige Gæster. Min Skionne klemte mig eengang saa haardt paa min Liigtorn, at jeg maatte strige i vilden Sky, og foregive, at jeg havde stødt mig paa Bordbenet. Den lille Skielmsmester kunde ikke bare sig for at lee; og som det nu gaaer, naar man er oprømt, at Latteren udbreder sig som et electrisk Stød over hele Selskabet, saa loe vi ogsaa alle her, selv de to Ulykkelige, uden ret at vide hvorfor.

Nu ønskede vi andre ogsaa at see de salig Søstres Haarløkker. De havde megen Liighed med vore Kiæresters Haar.

Angsten og Reisen havde udmattet vore Skionne, og de trængte til Hvile. Vi andre vare ogsaa søvnige, undtagen Lademann; vi gik tidlig til Sengs, og besluttede at rejse tidlig videre næste Morgen.

Jeg vaagnede temmelig sild; Lademann sov endnu, thi han havde tilbragt de to Trediedele af Natten med søde Sværmerier. Jeg kaldte paa Opvarteren, bestilte fire Postheste, og Frokost for sex Personer. — „Meget vel,” sagde han smilende. — „Hvad leer han af?” — „De Herrer have at befale, og for os er det jo altid en Fordeel, at der bliver forlangt meget; men det undrer mig dog, at De forlanger fire Heste og sex Portioner Frokost til to Personer.” — „Kiære Ven!” sagde jeg, „vi ere sex i Alt. Veed han ikke, at vi kom sex her i Aftes?” — „Jo, det veed jeg meget godt; men de Fire ere jo allerede reiste igien i Morges Klokken tre.” — „Ere de borte?” raabte nu Lademann, som endelig fik Dinene op, og sad overende i Sengen. — „Al, det er sandt,” sagde Opvarteren, „der ligger et Brev paa Bordet, som de gode Herrer formodenlig ikke endnu have læst.” Han rakte mig Brevet, og gik sin Vej. Det lod saaledes:

„De ulykkelige Elskere græde ikke meer trostesløse paa Gravene; de have fundet deres Veninder igien, som de i tre Aar trofast have elsket. De stakkels Piger ere ikke længer levende begravede bag Klosterets Mure. Herr Vigberg og Herr Lademann ville godhedsfuldt tilgive den lille nødvendige List. Skulde De endnu være lidt forelskede, da ville disse flygtige Indtryk sikkert snart udslettes igien. Til Grindring og Tak for Deres venlige Hielp bede vi Dem ikke at forsmaae hoslagte Ringe, heller ikke disse Haarloffer, som De fiende fra i Gaar, og som ikke ere skaarne af Vig, men af vore egne Nakker. Lever ret vel, gode Herrer! Himlen skienke Dem Elskerinder, der ere Dem saa troe og hengivne, som vi vore Elskere. At forfølge og efterspeide os vilde være forgieves; en saa smaalig Hevn kunde heller ikke to ædle Mænd tage, som vi i vort Bekjendtskabs korte Tid i hoieste Maade have lært at agte.“

To Brillantringe af temmelig Værdi laae i Papiret ved Siden af Haarlofferne. Den fortvivlede Lademann greb den blonde Lok, der havde tilhørt hans Skionne, men vilde fæste Ringene ud af Vinduet. — „Lad det være!“ sagde jeg, som efter min Maade strax var helbredet igien. „Man har taget os ved Næsen, men det have vi fortient. Hvorfor vidste vi ikke bedre at skille Indbildning fra Virkelighed? Nonnerne have ikke spillet os denne Streg for at holde os for Nar, men kun af Rød, af Kiærlighed til de Andre, fordi de tvivlede om, ellers at faae os i Ledtog med. Rigtig nok have de forført os til et Klosterran, og derfor er det billigt, vi bøde for vore Synder. For Resten skal det ikke ængste mig i min sidste Stund, at have befriet to unge Piger fra Trældom, og givet dem tilbage til Naturen. Orglet klinger nu atter smukt, Alteret staaer ædelbyggt, Kloffen gaaer rigtigt, og vi have ikke taget en Hvid derfor. Det kan være

Priorinden en Erstatning for de mistede Nonner. Og disse Ringe kunne vi tage til Giengield, fordi de Skionne have skilt os ved vor Arbejdsløn. Det er altsaa ingen Gave. Vi kunne beholde Ringene uden at takke derfor."

Lademann taug, og søgte Gensomheden; jeg mærkede nok, at han ofte græd hemmeligt. Hans musicalske Phantasier bleve endnu skionnere og mere hiertegribende. Saaledes udgød han i velgiørende Toner sin Længsel og sin Beemod. Jeg udøste min Harm paa Blæsker og Stene, hvis raac Klumper jeg tvang i skionne Former. Siden have vi helliget vort Liv til Kunsten, indtil vi lærte at kiende vore Benner Herr Wolfgang og Herr Eberhard Julius."

Da Lademann, efter at Litzberg havde endt sin Fortælling, fulgte Eberhard hjem, og de kom igiennem Skoven, hvor Maanen skinnede, begyndte han at græde, og tryffede Eberhards Haand fast til sit Bryst. — „Gode Gud!" raabte Eberhard, „elsker De da virkelig endnu Orgelspillerinden, min Ven?" — „Al, jeg veed ikke," svarede Lademann. „Jeg har længe ikke tænkt paa hende. Dengang jeg var syg, saae jeg hende tidt i Dromme, og nu staaer atter hendes Billed saa levende for min Siæl. De skulde kun seet hende ved Orgelet, Julius! hvorledes hun spillede, og vendte det herlige blomstrende Ansigt tilbage, medens de deilige Fingre hvilede paa de sorte Tangenter. Og saa gav hun mig et sødt Kys, som jeg aldrig glemmer, som gif mig lige ind i Siælen. Det forekom mig altsammen som en Drom, og jeg følte nok, at slig en Glæde skulde jeg ikke nyde meer i mit Liv. Og jeg haabede dog saa vist, saa vist, at hun vilde elske mig min hele Livstid. Med Herr Litzberg var

det en anden Sag; han er saa diærv, ikke om nok, og saa var han ogsaa saa fopparret. — Men — det forstaaer sig — dog, jeg vil trøste mig.” Han taug.

Eberhard betragtede ham med et medlidende Smil, hvori der blandede sig lidt Ringeagt, og sagde kold: „Med en ulykkelig Kiærlighed kan jeg have den inderligste Medlidenhed, og det herligste Menneskehierte viser sig ofte just deri. Men saa maa Ulykken ogsaa være ædel. Jeg begriber ikke, hvor en ærefiær Mand endnu kan elske en Uværdig, som har bedraget ham saa haanligt. Og endnu at sukke og græde derover efter Aar og Dag, og for slig en Indbildnings Skyld give Slip paa alle virkelige Glæder — det, fiære Lademann! tilgiv, at jeg siger det reent ud, forekommer mig at være en stor Svaghed, ja endnu værre, det forekommer mig latterligt.”

„Al!” sagde Lademann, „saa seer jeg da nok, at jeg maa meddele Dem min Hemmelighed, for at De ikke skal foragte mig. Men De bliver ogsaa den Eneste. De maa love mig helligt at tie; thi det vedkommer Ingen uden mig, og jeg vilde for Alting ikke, at min Ven og Belgiorer Herr Lixberg fik at vide, at jeg havde spillet en bedre Rolle ved hiin Leilighed, end han. Det kunde krænke hans Stoltshed, og maaskee vilde han, uden selv at vide det, fatte Nag til mig derover.”

Her tog Lademann en lille Solvobdike frem, som hang i en Guldkiæde ved hans Bryst. „Herr Lixberg troer,” sagde han, „at jeg kun heri giemmer Haarloffen og Ringen; men der er endnu et Brev, som Opvarteren dengang hemmelig flyede mig, da Herr Lixberg allerede havde faaet det, han læste for Dem. Læs selv!” — Eberhard aabnede Seddelen, og læste:

„Dyrebare Lademann! beklag og tilgiv mig. Sukkende i et Kloster, hvor mine haarde Forældre satte mig mod min Villie, lærte jeg at kiende min Brudgom for tre Aar siden, en vakker ung Mand med Aand og Dannelsse. Han elskede mig, det fornøiede mig, jeg tog det Behag, jeg sølte derover, for Kiærlighed, og tilsvor ham Trostak. Denne frivillige Ed tør jeg ikke bryde. Jeg lærte at kiende Dem — for silde. Jeg er afhængig af min dristigere Søster, ligesom De af Deres Ven Lysberg, og vi maae som afrevne Blomster følge Strømmen. Lev vel, dyrebare Ven! I Musikens Toner ville vi evig leve sammen, og de usynlige Harmonier skulle daglig forene vore Hjærter.

Cæcilia.”

„Ak, hun hed Cæcilia!” raabte Lademann, i det hans Ven Eberhard faldt ham om Halsen, og bad om Forladelse. „Der er et skönt Billed af Carlo Dolce, som forestiller den hellige Cæcilia, siddende ved Orgelet; frandsjet med Roser vender hun sig, og seer til Siden. Just saaledes betragtede min Cæcilia mig. Kun havde hun ingen Roser om Hovedet, og for mig blomstrer i dette Liv ingen Rose meer.”

Lille-Klippeborg.

Da Veiret var saa smukt, fik Bedstefader Lyst til at foretage en Fart med de europæiske Venner til Lille-Klippeborg paa en stor Baad, der laae skjult i en dyb Fioldkloft bag Hækker og Buske. „Jeg maa dog endnu for min Død”, sagde han, „see mig lidt om.” Rejsen blev altsaa berammet

til den lille Klippeø, otte Mile fra den store; og Bedstefaders Søn, Albert Julius den Anden, maatte i den Tid besætte hans Plads i de Gamles Raad. Albert Julius den Anden, Bedstefaders tredie Søn (thi de tvende ældste vare døde), en Mand paa 70 Aar, var ret rørig og stærk af sin Alder, men ei af fortrinlige Mandskaber. Hans Faders ungdommelige muntre Væsen manglede ham ganske, og i Sammenligning med Sonnen saae Gubben i begejstrede Dieblif ud som et ungt Menneſke. Den gamle Herr Søn var, uagtet han aldrig havde været i Europa, og altid havde levet i den eenfoldige store Natur, noget pedantisk; og Eberhard opdagede til sin Forundring en paafaldende Liighed mellem ham og sin egen Fader Herr Martin Julius. Udſkilligt mindte ham ogsaa om ſalig Moſter Ursula og om Herr Samuel Plüſs.

Lille-Klippeborg var ikke, ſom den store, en Blomſterkurb af Fielde. Den beſtod meeſt af bratte, ufrugtbare Bierge; dog ſtrakke ſig nogle ſærdeles ſkionne Dale mellem Biergene; og en Snees Familier havde rigeligt kunnet leve her. Men da endnu det Meſte af Store-Klippeborg laae udyrket, ſtod den lille Ø øde og forladt. Deſuden var der en anden Aarsag, hvorfor Ingen turde beſætte ſig der: Lille-Klippeborg var ikke ukiendt af de Seſarende; thi Dalene og Skovene ſtrakke ſig der lige ned til Stranden. Ofte ankrede et Skib her for at forſyne ſig med Vand. Der havde man altsaa ikke kunnet vedligeholde Hemmeligheden.

Lyſtfarten blev foretaget med megen Forſigtighed. Man havde forſt udſpejdet Havſladen trindtomkring med Rifferter fra de høieſte Biergtinder. Albert Julius den Anden ſøgte med mange Grunde at raade ſin Fader fra denne Rejſe. Det var blot Fare uden Binding, ſagde han. Spiſe Frokoſt kunde man overalt, men Bedſtefader ſatte den hele Ø og

sit eget Liv i Bove ved dette Tog. — „Min fiære Son!“ svarede Gubben, „dersom jeg altid havde været saa forsigtig og fornuftig, som du vil have mig, var denne D aldrig bleven opdaget og besøkt, og du havde aldrig seet Dagens Lys. Som en Fange gider jeg ikke levet, selv ikke i den videste Kreds; saa var jeg heller blevet Degn hos salig Trautmanns, hvor jeg dog kunde løbe omkring, som jeg vilde. Med at opdages har det ingen Rød; vi anvende jo den yderste Forsigtighed. Et stort Skib see vi længe, før man fra det opdager vor lille Baad.“

Den fornuftige Son lod sig ikke overbevise; ikke desmindre hidsede man Anker, gjorde en behagelig Rejse, og spiste Frokost i en stor Hytte, der engang i Hast var opbygget der af nogle engelske Matroser.

Eberhard og Cordula sadde ved Siden af Bedstefader; Bagerne bleve fyldte med den gode Vin, og tømtes igien. Munterheden blomstrede paa de veltalende Læber, og Bedstefader behøvede sin hele Anseelse, for at holde Lighbergs og Wolfgangs Lune i Aie, som hvert Dieblif gik ud over den forsigtige Son, Albert Julius den Anden.

Pludselig blev det gode Lune forstyrret af en Jobspost. En ung Klippeborger, som havde holdt Vagt paa Biergaasen, traadte bleg ind, og meldte, at et stort tremastet Skib nærmede sig Den. Alle taug et Dieblif, og saae bekymrede paa hverandre. — „Der har den gamle Herr Son dog havt Ret, og den ungdommelige Fader Uret,“ sagde Gubben.

„Det siger Intet,“ raabte Wolfgang, da han havde betragtet Skibet giennem sin Riffert, „vi kunne være igien paa Store-Klippeborg, før de opdage os.“ — Nu pakkede man hurtig sammen, og Alting var klart inden Borde, og Ankeret lettet, da — Roret brast. Denne Hændelse satte

dem i den største Urolighed, og der blev hurtig holdt Raad om, hvad her var at giøre. Seile bort var slet ikke mere muligt, og snart vilde Skibet opdage Baaden her i Vigen.

„Rei,“ raabte Bedstefader, hvis Kraft endnu blussede ungdommeligt op ved denne Leilighed, „det maa ikke være; saa bliver min D opdaget, en fremmed Magt bemægtiger sig den, fremmede Sæder indføres, slette, rovgierrige Mennesker undertrykke og fordærve mine Børn, deres Rigdomme slæbes bort, og de selv maae som Trælle lystre blindt en skummel despotisk Statholder. Borer Baaden i Sænk! Jeg befaler eder det. Vi ville skule os paa Klipperne; siden kunne vi forbedre Hytten, og boe der, til Capitain Horn kommer tilbage fra Europa. Træffer han os ikke paa Store-Klippeborg, vil han søge os paa den lille. Maastee bygge de en Baad derovre, og hente os inden den Tid; thi vi have desværre intet Bærktøi med, ellers kunde vi giøre det selv.“ — „Med os andre, kiære Bedstefader!“ svarede Eberhard, „kunde det vel lade sig giøre; men De, i Deres Alder! Skal en hundredaarig Olding nu begynde for fra igien? Al, det gaaer ikke saa let nu med at klavre og sove i fri Lust, som i salig van Leuens og i Lemelies Tid.“ — „O, mit kiære Barn!“ svarede Gubben, „jeg er vant til Bierglusten, jeg kan endnu sove ret godt i en Klippehule. Og hvis jeg ogsaa doer, hvad er det meer? Et Aar tidligere eller sildigere, snart maatte det dog være. Saa bliver endnu det sidste Capitel i mit Liv poetisk; jeg doer som en lystig Eventyrer, ligesom jeg har begyndt. Du, Eberhard! skal bringe mig min egen, den lille Cordula min Concordias Ungdom i friskt Minde. Bore europæiske Benner, der forstaae sig paa saa mange Ting, ville vel vide at hielpe sig selv og os; saaledes svinder et Aar snart.“

Alle beundrede Gubbens Mod, hans uroffelige Munterhed og Bestemthed; men det kunde ikke troste dem, thi de indsaae tydeligt, at den gamle Mand ikke længe vilde udholde denne Levemaade.

Medens de stode saaledes nedslagne og tause, kom Capitain Wolfgang tilbage igien fra Fjeldet med sin Kiffert. „Dyftig, mine Venner!“ raabte han; „frygter ikke. Vi behøve ikke at bore Baaden i Sænk, intet Bovestykke truer den elskede Bedstefaders Liv. Jeg har tydelig seet Flaget paa det fremmede Skib; trefarvet vifter det, blaat, rødt og guult, med Regnbuens Hovedfarver, som jeg aftalte med Ferdinand Horn, naar han nærmede sig Den igien. Det er vort eget Skib, der kommer meget hurtigere tilbage fra Europa, end vi havde ventet.“

Disse Trostensord forvandlede strax den ængstlige Stemning til Glæde. Wolfgang havde sidst aftalt med Herr Horn, at han ikke næste Gang skulde lande ved Store-, men ved Lille-Klippeborg, og der udfiske Sagerne og det medbragte Mandskab, for at den store Des Hemmelighed kunde bedre bevares, naar ikke for mange Mennesker indviedes deri.

Men slig Forsigtighed var ogsaa Skyld i, at Skibet ikke strax nærmede sig Den, da man blev Baaden i Havnen vaer. Det klippeborgske Flag blev strax ombyttet med et hollandsk, og Capitain Horn lavede, uden længe at komme nærmere; thi han formodede, at det var en Baad fra et Skib i Nærheden, der laae for Anker bag Skoven.

Dette var nu en slem Omstændighed. Med Baaden vovede de ikke at nærme sig Skibet; thi det var jo muligt, at Horn kunde fyre paa dem, hvis han formodede Svig. Lykkeligviis havde Lysberg taget Raketter med. Han, som ovede alle mechaniske Kunster, morede sig ogsaa i den senere

Tid med at giøre Fyrværkeri. Han havde et Forraad med, deels for at fornøie Selskabet, deels for at give Store-Klippeborgerne et Tegn, hvis man muligt skulde blive nødt til at overnatte her, for at de ikke derovre skulde ængste sig.

Nu kunde altsaa Wolfgang give sin Ven det aftalte Tegn; og neppe lod han tre Raketter stige paa een Gang i Luften, for det blev besvaret med to lignende fra Skibet. Chaloupen nærmede sig strax derefter Den. Horn stod selv med Talerøret ved Røret, og neppe var han saa nær, at han kunde høres, for han raabte: „Lever Bedstefader endnu?“ — „Han lever,“ svarede Wolfgang ham giennem sit, hvilket han havde taget med, som en gammel Virtuos sit Balhorn.

Da begge Capitainerne havde omfavnet hinanden, bragte Wolfgang Horn til Bedstefader i Hytten. Hvor gierne havde Gubben bestegget Skibet, for endnu engang i sit Liv at sove i en Kahyt; men det gik ikke an for Hemmelighedens Skyld. Ogjaa vilde det været den gamle Mand for vanskeligt, at komme op og ned. Horn fortalte Bedstefader, at han denne Gang medbragte Herr Martin Julius, der endnu gjorde sit Toilette, for at vise sig standsmæssig for Regenten. Albert og Eberhard betragtede hinanden ved disse Ord med et godmodigt Smil.

Kort derpaa steg den nysankomne europæiske Frænde i Land, i stive Gallaflæder, med stor puddret Paryk, Kaarde ved Siden, og Chapeaubas under Armen. Bedstefader vilde omfavne ham, men slog Hænderne sammen over Herr Martins Ryg, saa dybt bukkede han for sin Stamherre, i det han kaldte ham: Deres fyrstelige Durchlauchtighed.

Bedstefader havde megen Møie med at faae ham fra alle disse underdanige Fagter. „Jeg er kun en slet og ret Gubbe, min Son!“ sagde han, „og gaaer snart didhen, hvor ingen Rangforordning gielder meer.“ — „Hvad maa

man da kalde Deres Erværdighed?" spurgte Herr Martin; „om ikke Høihed og Durchlauchtighed, saa dog i det mindste Excellence?" — „Jeg hedder Albert Julius, min Søn!" svarede Oldingen, „og der staaer din Eberhard." — En naturlig Følelse betog ved dette Syn Herr Martin, saa at han for et Dieblisk glemte Pedanten, og omfavnede sin Søn ret hierteligt.

„Har I Uhr et med?" spurgte Bedstefader strax. — „Jeg har hørt, naadigste Herr Erkfader! De ønskede, jeg skulde bringe et Uhr med fra Europa, og her er det." Han rakte ham et kostbart Gulduhr med Brillanter. — „Gode Gud! min Søn! der har I misforstaaet mig; jeg meente min Faders gamle Solvuhr, min Broders, eders Bedstefaders." — „Det har jeg ogsaa med, men vovede ikke at incommodere Eders Erværdighed med sli en Bagatel strax ved første Audients." — „Hvor er det, fiære Søn? Har I det i Lommen med jer?" — Han rakte Oldingen Uhret. Albert betragtede det længe, vendte det mange Gange om, sukkede det op og i, trykkede det til sine Læber, og store Taarer trillede ham ned over de røde Kinder i Solvskiægget. „Jeg kender det igien," sagde han.

Herr Martin saae forundret paa sin Søn, og kunde ikke begribe, hvor man kunde gjøre meer af et gammelt Solvuhr, end af et Gulduhr besat med Brillanter.

Forskiellig Smag.

Capitain Horn bragte Bedstefader gode Sager fra Europa, især Malerier af den nederlandske Skole til Bæ-

relserne paa Albertsborg, og et Par italienske Mesterstyffe til Kirken. * Ogsaa skionne Portraiter af Klippeborgernes udødelige Stamsfædre, Luther og Shakespeare, prydede nu Bedstefaders Dagligstue over Canapeen, og overraskede Gubben en Morgen, da han traadte derind fra sit Sovestue. Desuden fulgte en særdeles god Maler med, især for at male Bedstefader, af hvem man saa gierne vilde have et lignende Billed, inden han døde.

Mange andre nyttige Ting, som Klippeborgerne ikke selv kunde skaffe til Beie, blev nu uddeelt af de europæiske Benner blandt Indbyggerne. Eberhard havde paataget sig den Uleilighed, at uddele nydelige Skoe, syede i London, til Dens unge Piger. De maatte alle paa een Dag og til et vist Klokkeslet møde i den store Lovhytte, for at passe Skoene. Men blev da ikke den gode Cordula lidt skinjyng derover? O, nei! thi som hun var Dens deiligste Pige, havde hun ogsaa den skionnestes God, hvorom Eberhard ved denne Leilighed forviisjede sig. O, hvor brændte hans Hierte for den ranke, blonde Cordula med de store, sjælsfulde Dueoie, de løkkede, lyse Haar og det ovale Ansigt, hvor den fineste Rosenrødme smeltede over i det hvideste Liliesfiær! Hvor fiære vare ham de dunkle Purpurblomster, som hun sædvanlig bar i de rige Fletninger!

Der var ogsaa kommen endeel tydske Bibler og Psalmebøger, hvilke Magister Schmelzer uddeelte blandt Huusfædrene. Men da Eberhard vilde slaae nogle Kister op, hvori vare indbundne Exemplarer af Shakespeares Bærker paa Engelsk, for ogsaa at uddele dem, begyndte den sædvanlige Strid mellem ham og Ligberg, eller, rettere sagt, dette Tanke-, Følelse- og Menings-Begelspil, hvori egentlig deres Omgang og Samliv bestod.

Ligberg meente, det var farligt, at give Folk slige Bøger i Hænderne. En dygtig Humorist, som han, kunde naturligviis ikke Andet, end beundre den kraftige Verdenshumor i Shakespeares Værker. Det Skionne og Hoie derimod, det Følelsesfulde og Indige i Boesien var ham en luft Bog med syv Segl. Paa Lune og Charactertegning forstod han sig saa godt, som Nogen; men det var ikke nok. Dertil kom, at han kun havde læst faare lidet af Shakespeare. Imidlertid dømte han dog frist væk; thi det var bleven ham en saadan Bane, at bedømme de mange Ting, han virkelig grundigt forstod, at han ogsaa bildte sig ind at forstaae, hvad han ikke vidste, og hvad han aldrig ret havde givet sig af med.

„Hvad Fanden!“ raabte han, „vil I nu giøre Klippeborgerne til Poeter? Skulle de allesammen være skionne Vænder? Nei, lad det være! det duer ikke; det adspreder dem fra deres alvorlige nyttige Syssler, og gjør dem forvirrede i Hovedet.“ — „De troer altsaa for Alvor, Herr Ligberg! at Digtekunsten fordærver Menneskene?“ — „Psalmer og Sange kunne de vel ikke undvære; men slige dramatistiske Tractater anseer jeg for farlige.“ — „Har Shakespeare da fordærvet Menneskene dermed?“ — „Nei; men slige Digtinger kan man kun forfatte der, hvor Menneskene allerede ere fordærvede, hvor det selskabelige Livs Daarligheder og Lidenskaber have raset, og stiftet Ulykker. Der kan det maastee være Medicin mod Sygdommen selv; ligesom man lægger Skorpionbid bedst med knuste Skorpioner. Men sunde Born skulle ingen Medicin have. Man skal ikke selv plante Kundskabens ved Siden af Livets Træ i Paradiis, hvorved Ufskyldigheden gaaer tabt.“

„Men, kære Ligberg! hvorfor bygger De da Kirker og smukke Huse paa denne Ø? O, lad disse ufordærvede Natur-

menneſker beſtandig fort boe i blotte Huler; her er jo Klippefloſter nok. Hvad ſkulle de ogſaa høre Muſik for? Lad Fluglene qviddre dem i Dret med elſtværdig Genfold!“ — „Bygningskunſt og Muſik fordærve ikke Hierterne, fiære Eberhard! naar man hytter ſig for forſængelig Luxus og blod Bellyſt.“ — „Det gjør Poeſien heller ikke, fiære Vigberg! hvor Wiſdom har digtet. Menneſket maa nyde Frugt af Kundſkabens Træ. Bevar eders Duffer ængſteligt i fiøre Glasæſker imod Storm og Luſt, Regn og Solſkin, og ſee, hvad de blive til! Høre Indbyggerne her Intet om Europa? om Fordærv og ſlette Sæder? Troer De, at ſlet ingen Videnskaber her forſtyrre den idylliſke No? Nu, ſaa ſvarmer De meer, end nogen Digter. Ere Biblerne ikke uddeelte i Familien? Lærer man ingen Forſtyrrelſe, Forbrydelſer, Videnskaber og Synder, ingen Forſængelighed og Ondſkab af dem?“ — „Derſom jeg var ſpurgt,“ ſvarede Vigberg, „havde jeg heller ikke raadet dertil; og ſkulde jeg holde med Catholiſciſmen i Noget, ſaa var det deri, at den gjør Bibelen utilgængelig for Almuen, og kun meddeler den ſaa meget deraf, ſom er den tienligt.“

„Tilſidſt ſkal den vel ſlet ikke læſe meer? At opdrage vogne Menneſker ſom Børn, det er en miſlig Sag. Ved denne patriarchaliſke (egenlig ariſtocratifke) Opdragelſe blive de aldrig Andet end Børn. I Bibelen ſværer Guds Aand over det Hele, uſmykket og nogen ſtaaer Synd og Laſt fremſtillet. Et Menneſke med Hoved og Hierte, ſom læſer Bibelen, lærer tidlig at ſkilte Godt fra Ondt, uden at forføres af dette overſukkrede, overfermiſjerede Halvvaſen, ſom Politiken ſaa gierne vil udbrede ſom en flog Moral, fordi det er lettere, at ſtyre Marionetter, end tænkende og ſelende Væſner.“

At faae Vigberg fra en forudfattet Mening, vidste Eberhard meget godt, var en Umulighed; derfor taug han, da han havde udtalt sig, og gik dog af med Seieren, thi Klippeborgerne læste nu alle deres Shakspeare.

I de første Dage efter hans Faders Ankomst bleve flere landlige Fester foranstaltede paa Klippeborgs Viis, for at gjøre Herr Martin en Gjoroiesje dermed. Han lod ogsaa af Hosflighed, som om han var saare glad derover; men i Grunden kiedede han sig, og da han altid, før han gik i Seng, talde en halv Times Tid med sin Søn alene, medens han klædte sig af, maatte den stakkels Eberhard doie alle hans ærgerlige Anmærkninger.

„Det maa jeg sige,“ sagde Herr Martin, „jeg har meget forregnet mig. Jeg haabede sikkert at finde et lille Kongerige, i det mindste et Fyrstendomme, en smuk lille Hovedstad med i det mindste een regulair Gade og eet Palads. Som Overhovedets nære Frænde havde jeg ogsaa gjort Regning paa en kvalificeret Agtelse; at Soldaterne skulde præsentere Gevær, i det mindste skulde for mig, naar jeg gik forbi. Men her er slet ingen Soldater. Enhver lille tydsk Fyrste har dog i det mindste en tyve, tredive Stykker. Tænderne løbe mig ogsaa i Band efter nogle Ordensbaand, i det mindste en Kammerherrenogle; men det er fine Frugter, som ikke voxe i dette Klima. Enhver Bøndelommel, som moder mig, trykker min Haand, saa jeg er færdig at skrike derved, dutter mig, og kalder mig Fætter og Ven.“ — „Men det er han jo ogsaa, fiære Fader! Har De da glemt, at alle Indbyggere her, nogle faa undtagne, stamme ned fra Albert Julius, og ere hans Børneborn?“ — „Vi stamme alle ned fra Adam og Eva, min Søn! men det gjør Intet til Sagen. Forskiellighed maa der være i Verden, altsaa ogsaa Standsforskiiellighed. Og hvorledes

disse Mennesker her gaae klædte: gammeltydsk, med Troier, Halskraver og upuddrede Haar!" — "Saa var Moden, da Bedstefader kom her for hundrede Aar siden, kiære Fader! Som han gif, gaaer hans St. Og oprigtig talt, jeg finder denne Dragt meget smukkere, end den nuværende Mode i Europa. Jeg hader Parykkerne, Pudderet, de trefantede galoneerte Hatter, Haarpungene og de stive Riølestiøder værre, end Pestilents." — "Jeg veed det nok, Eberhard! det er, fordi du endnu ikke er kommen til Modenhed og Skielkaar og Alder. Naar du bliver ældre, skaldet og graa, vil du nok slukke dine Fingre efter Pudder og Pomade; men da er det for sild. Alting er her i Ulave. Og den gode Bedstefader har selv en Manke, som ingen Dove skulde skamme sig ved; skiondt, det maa jeg sige, det er ellers en smuk gammel Mand. Han forstaaer sig vel ikke bedre derpaa, stakkels Olding; men saa skulde han lade klogere Folk raade, som kunde hielpe ham. Hans Son, Albert Julius den Anden, lader til at have langt mere Tact og practisk Talent."

Eberhard maatte smile, og sagde: "Kiære Fader! har De da virkelig forladt saa meget Godt i Europa, at De maa længes tilbage derefter?" — "Om jeg har forladt Godt, min Son? Beed du da ikke, at jeg havde etableret mig ganske magnifique i Leipzig? at jeg havde kiøbt og meubleret et nyt Huus, med Lysekroner og Godtapper, som ingen Greve skulde skamme sig ved? Beed du ikke, at jeg daglig blev opvartet af Lakaiser i kostbare Livreer, at jeg to Gange om Ugen gav lække Diners, hvorved dine Belyndere og Ungdomslærere, Profesør Schwefelskies og Grosferer Nierenstein assisterede, samt mange andre Fadersmænd? Nierenstein og Schwefelskies vare mine Hiertensvenner; hvor finder jeg slige Mænd igien? Med Herr Lignberg og Herr

Wolfgang kan man jo ikke tale et fornuftigt Ord; de raillere bestandig, og ere oven i Riobet undertiden næsvis og uartige. Den gode Schmelzer har jeg alt længe kiendt; det er et skikkeligt Menneske, men han hænger over sine Bøger, døber Born, skriver Præfener, gider ikke spille Kort, og har heller aldrig lært det ordenlig."

"Altjaa Nierenstein og Schwefelskies, det er nu Lysene i Leipzig, kiære Fader?" — "Egte Hadersmænd, min Son! Den Første giver ligesaa gode Diners, som jeg; det har nu vel Professorens ikke Raad til, men saa spiser han igien saa godhiertigt, med saadan Appetit og med saa hoslig Taknemmelighed, at man ikke kan Andet end holde af ham. Desuden er han meget lærd. Ikke sandt: du skylder ham din hele Dannelse?" — "Bisfelig," svarede Eberhard; "og hos den Anden har jeg ogsaa været ofte til Bords, i det mindste een Gang om Ugen, formodenlig?" — "Ja vist, det har han selv tidt fortalt mig, og det har glædet mit Faderhierte, thi du veed nok, Eberhard! at jeg uagtet alle dine Særheder holder af dig." — "Det veed jeg, min Fader!" svarede Eberhard, og kysjede hans Haand. "Men have de Herrer Schwefelskies og Nierenstein ikke ogsaa fortalt om, hvordan jeg ved Pleißen reddede deres Liv?" — "De have fortalt mig, hvordan du engang i Ungdomsoverilelse nær havde slaaet dem ihjel med et nedrevet Træ, fordi deres Heste bleve skye; men den Barnestreg have de begge af Hiertet tilgivet dig."

"Nu, det var smukt gjort af dem," svarede Eberhard. "Dog — det er silde, kiære Fader! De er nu afklædt, og vel kommen i Seng; jeg vil gaae hen at giøre det samme."

Albert Julius for sidste Gang.

Maleren havde fuldendt et smukt, høist lignende Billed af Bedstefader. Den solvgraa Gubbe sad i Lænestolen i sit Bærelse; giennem det aabne Vindue saae man Dens sydlige Vegetation og de fjerne Klipper. Den gamle Mand lagde sin runke Haand paa en deilig knælende Drengs kastaniebrune Hoved; hermed vilde Kunstneren tilkiendegive den Velsignelse, som Stammefaderen gav sine Efterkommere. Billedet i Legemstørrelse blev hængt ligeover for Luthers og Shakespeares Brystbilleder, efter at det først nogle Dage havde været udstillet til Skue. — „D, gid I ogsaa havde kunnet male min Concordia,“ sagde Bedstefader. „Men veed I hvad? Mal den lille Cordula der! Hun ligner sin Stammemoder meget, kun at hun er blond, og Concordia havde sortebrune Haar.“ — Herr Martin, der var nærværende, meente, man behøvede jo blot at give Cordula sorte Haar; men det vilde hverken Bedstefader, Eberhard eller Maleren vide Noget af. — „Der have vi igien det ulykkelige Quid pro quo af at bære egne Haar,“ sagde Ritzberg. „Hvis nu Concordia og Cordula smukt havde baaret puddret Paryk, saa var Alting godt, og de lignede hinanden paa et Haar.“ — „Ja, ikke sandt?“ sagde Herr Martin Julius.

Efter den sidste Fart til Lille-Klippeborg havde Bedstefader været noget upasselig, og han besluttede fra den Tid af at indføre en anden Levemaade hos sig. Han gav intet stort Giestebud meer, gik tidlig i Seng, tog ikke imod Besøg, og besøgte Ingen. Dertil havde især en Veninde faaet ham, som nu daglig var om ham, pleiede ham, forestod hans Gæst, og uden hvis Samtykke han Intet foretog mere, der

angif hans Sundhed. Denne Veninde var Hanna Hellkraft, hvis Genie til at føre en Huusholdning og til at pleie ham han snart opdagede, og efter Fortieneste paaflionede. Endnu beholdt han i sit store, rummelige Huus tre smukke Dreng og ligesaa mange Pigeboern, som han selv underviste i Læsning og Skrivning, som maatte spise med ham til Middag, læse til og fra Bords, og med foldede Hænder i en Kreds omkring ham synge Morgen- og Aften = Psalmer. Undertiden spiste ogsaa i Stedet for Bornene Eberhard og Cordula, Schmelzer og Wolfgang, Ligsberg og Lademann hos Gubben.

Hans Søn, Albert Julius den Anden, gjorde nu et stort Huus, men kom hver Morgen præcis Klokken 10, for at kysse sin Faders Haand og høre, hvordan han havde sovet i Nat. Dette gjorde den halvfierdsindstyve Mars gamle Mand ganske barnligt endnu, som han var vant til fra Ungdommen af, og dette Syn havde noget eget Rørende. Hos Albert den Anden var Martin Julius indquarteret. De vare to Allen af eet Stykke. Herr Martin holdt daglig Forelæsninger for den gamle Klippeborger over europæiske Sæder og Skikke, og hans Værdomme fandt lettelig Udgang i det ham beslægtede Sindelag.

Endnu en anden Fremmed have vi hidtil ikke omtalt, der sidste Gang var kommen med Capitain Horn, der havde fundet en Ven i Robert Hulter, Cordulas Fader, og boede hos ham. Det var en Ingenieurofficeer von Birting, som skulde hielpe Wolfgang med at forskanse Den, at ingen fiendtlig Magt kunde indtage den. Dette Værk begyndte han strax med Flid og Duclighed, thi det var en Mand med Kraft og Talent. Men i sit Udvortes havde han noget Grastodende. Han var lang og mager, det smalle Ansigt saae alvorligt, misfornøiet ud; aldrig kunde han smile.

Indlod man sig med ham, maatte man beundre hans Veltalenhed; men der var intet Godhiertigt i hans Væsen, og man mærkede, uagtet han gjorde sig Umage for at skjule det, at han var adelsstolt. Han var af en gammel tydsk Familie; uheldige Omstændigheder havde nødt ham til at sælge sit Riddergods, og kun Noden tvang ham til at følge Capitain Horn hid til Klippeborg. Alle Vennerne indsaae snart, at han ikke passede her; det kom dem for, naar de saae ham, som om der uagtet alle gode Anstalter havde indsejnet sig en smitsom Siælesyge paa Den. Men nu var det for silde at virke derimod. Eberhard havde især Marsag til at være misfornøiet med von Birting, thi neppe boede denne hos Robert Hulter, før han forelskede sig i Cordula. Da han hørte, Robert Hulter nedstammede fra Caroline Franciscæ, Concordias og van Leuens Datter, gift med en skibbruden Yngling af adelig Herkomst, gjorde han strax Robert Hulter opmærksom paa, at hans hele Stamme egentlig var den fornemste paa Den, da den var adelig, og at det ikke stikkede sig for den, at staae tilbage for en borgerlig Sidelinie. Disse Inspirationer skete vel endnu ganske hemmeligt; men de havde stor Indflydelse paa den ærgjerrige, mørke, indskrænkede Robert. Det gjorde ham nu ondt, at han havde lovet Eberhard sin Datter, og Eberhard kunde ikke begribe, hvor denne Kulde kom fra, men trøstede sig med, at den hulde Cordula altid elskede ham inderligere.

Eberhard drev paa Bryllupet; men da Bedstefader daglig strantede meer, havde Robert Hulter Anledning nok til at opsætte Vieslen.

Det blev hver Dag betænkeligere med den Gamle. Lægen Gramer vilde give ham Medicamenter; men han sagde: „Min Son! for Døden voxer der ingen Urst. Jeg gaaer alt et Par Aar ind i det andet Seculum, det kan

Tiden ikke lide; hun lader sig ikke see paa Fingrene af os Mennesker, og vil ikke læres Kunsten af. Hun vil ingen Livsolie gyde mig meer i min Lampe; derfor rynkes min Hud, blive mine Lemmer stive, Dinene dumme, og Dret horer ikke langer grandt. Men jeg har alt længe forberedet mig paa dette Dieblif, og hvor jeg gaaer hen, er jeg ikke fremmed; der vente en Hob gode Venner mig."

Man vilde faae ham til at glemme Døden, men han lod sig ikke adsprede, og jagde: „Denne Gang, kiære Venner! lader Manden med Leen sig ikke afvise med smukke Ord; han har alt før banket paa et Par Gange, og er gaaet bort igjen, rørt af mine Børns Taarer."

Hele Den sørgede, og Alle vare bekymrede, da Bedstefader endnu engang vilde i Kirke, fordi de frygtede, at han der vilde forkøle sig mere, og blive alt for bevæget. — „Jeg døer ikke endnu," sagde han; „nogle Dage har jeg tilbage at leve i. Tillader mig at nyde denne korte Frist efter eget Tykke! Det lille spæde Barn bringes jo i Kirken, naar det skal begynde sit Liv paa Jorden, hvorfor maa det gamle Barn ikke ogsaa i Guds Huus lade sig indvie til det evige Liv?"

Wolfgang og Eberhard bade Magister Schmelzer ikke at gjøre sin Prædiken for rorende. — „Frygter ikke, mine Venner!" svarede den vakkre Mand; „en hoi, salig Glamme behøver jeg ikke at oppuste der, hvor den alt brænder klar i Rierlighed. Jeg vil ikke pege med min Finger imod Himlen, hvor alt de gamle Dine uafbrudt stirre; jeg vil en liden Stund lokke dem til at see ned paa Jorden igjen. Det træffer sig just saa heldigt, at vi næste Søndag have Evangeliet om Sædemanden. Jeg haaber, I skulle blive tilfredse med mig."

Lademann var ganske gaaet ind i Schmelzers Følelse; han, som, naar han phantaserede paa sit Orgel, kunde stemme Hjertet, hvorhen han vilde, præluderede i Dag stille, høitideligt, i dybe, muntre, faste Toner, og brugte Pedalen herligt, som om han dermed vilde antyde den ærværdige Oldingsalder og Bedstefaders stærke, kraftige Gudsfrøgt. Undertiden udtrykte nogle høie Toner Beemod og Forlængsel; men strax lod igien den langsomme Bas, taalmodigt og beroligende i store Harmonier, og de forunderligste Dissonanser opløste sig let i Klarhed og Bellklang.

Schmelzer holdt en fortræffelig Prædiken over de Ord: „Og Noget faldt i god Jord og bar Frugt, som voxte op, og blev stor; og Noget bar tredive Fold, og Noget tredsindstyve Fold, og Noget hundrede Fold. Thi hvo som haver, ham skal gives, og hvo som ikke haver, fra ham skal tages ogsaa det, som han haver.“ Denne Sjælens Iffehaven og Haven, hvormed Christus meente en kraftig Villie til det Gode, et fromt, modtageligt, kiærligt Hjerte, anvendte Præsten uden Smiger paa Bedstefader, hvem en blomstrende Slægt, næst Gud i Himlen, havde at takke for sin Lykke. Alle Hænder foldede sig, alle vaade Dine stirrede op til Gubben, som sad undseelig og beskedent i sin Stol med nedslagne Dine, smilte blidt, og rystede undertiden sagte paa Hovedet. Schmelzer vidste ret godt, at denne Bending ikke var efter Bedstefaders Smag, der var kommen i Kirke for at opløste sin Aand til Gud, ikke for at høre Lovtaler; han troede, at Gubben maaskee endog vilde tage det lidt fortrydeligt op. Men netop paa dette Wishag, paa denne lille Forstemthed havde Schmelzer regnet, fordi han dermed haabede at adspredde Bedstefader fra en alt for angribende Begeistring. Men det hjalp dog ikke meget; thi da Gudstienersten var forbi, sendte Oldingen Bud ned til Herr

Schmelzer og lod sige, han onskede at nyde den hellige Nadver, og bad Chordrengene synge den Psalme: „Jesus, du mit Haab, min Trost!“ Neppe var dette meldt, før Albert Julius kom ned i Kirken, fulgt af Eberhard og Wolfgang. Han gik med raske Skridt hen ad Kirkegulvet; man mærkede ingen Svaghed paa ham, kun nogle Taarer randt ned ad de blege Kinder, da han for sidste Gang nød Sacramentet. Da Chordrengene istemte Psalmen, hvori de Boyne for Graad ikke kunde tage Deel, sang Albert Julius høit med, og hans herlige Bas, der lod til at have faaet nye Kræfter, tonede forenet med de spæde Barnestemmer.

Bed Kirkedøren blev han staaende, lod alle sine Børnebørn gaae sig forbi, tryffede mange i Haanden, og lod hvem der vilde kysse hans Haand. Derpaa blev han bragt hjem i sin Bærestol, og forberedte sig paa Doden. Kun Hanna Hellkraft, Eberhard, Lademann og Chordrengene bleve hos ham. Til Lademann sagde han: „Min Søn! I har allerede viist mig mange Tjenester paa denne D, men jeg har dog endnu en Bøn til eder, at I nemlig saa snart som muligt vil forfærdige mig mit sidste Sovestue eller min Liigkiste; thi jeg har ikke længe tilbage, Gud vil snart kalde mig, men jeg vilde dog saa gierne først see mit lille Sovestue.“

Den ærlige Lademann begyndte at græde, kysjede Bedstefaders Haand, og sagde: han haabede endnu mange Aar at blive forskaaet for dette Arbeide; men Gubben svarede: „Min Søn! den megen Talen falder mig vanskelig. Opsyld mit Ønske saasnart som muligt, og giv mig eders Haand derpaa!“

Man foiede ham i Altning, og snart stod Liigkisten færdig, slet og ret af beidsat Fyrretræ, som Bedstefader havde

forlangt: fire Bræder og to Brætter. Lademann vilde gjort den af Mahogni med Solvhanker; men Albert sagde: „Mine ædle Forgængere, Don Cyrillo de Valaro og Herr Carl Frands van Leuwen, bleve vilkede i grovt Scildug. Da min Concordia var død, tomrede jeg og mine Sonner hende en slet Kiste af Skovens Tilier; jeg vil ikke have det bedre.“

Det lille Haandorgel var bragt op paa Albertsborg; det spillede Lademann ofte paa, Chordrengene sang for den Doende, og ude i Lunden stode mange Klippeborgere, Fædre, Modre, Ynglinger, Piger og Born, og græd, naar de hørte de skionne Toner lyde giennem det aabne Vindue. Thi den Doende, som altid havde elsket frisk Luft, vilde ikke, at man skulde lufte Vinduet for ham i det deilige Sommerveir.

Nu laae han og drømte, og naar han vaagnede, fortalte han de Omkringstaaende sin Drøm. Disse Dromme vare ofte poetiske Tilbageblik paa hans forsvundne brogede Liv.

Først stod Døden for ham med sin Lee, og viste ham det udrundne Timeglas. Albert sang:

Vel er jeg svag, dog, fiære Død!
End und mig nogle Dage.

Men Døden svarede:

Er du ei Gubbe, dæft med Snee?
Og dog vil du mig nodig see.
Nu ti, og stands din Klage!

Da fremtraadte Alberts Fader, Haand i Haand med den hellige Stephanus. Faderen besøgte Eggen paa Dødens Lee, og sagde: „Den er skarp, det gjør ikke ondt, min Son! Jeg har smagt Jernet i yngre Aar, end du.“ Derpaa

horte Albert en from Sang, det var hans Moders og Broders Aander. Broderen viste ham Uhret, og qvad: „Tiden er udrundet.“ Moderen havde Bibelen høit mod Himlen, og raabte: „Hift vinker Evigheden.“ Nu horte Drommeren en Rof snurre; der sad den gamle Parce Lachesis, hun var sovnet ind over sit Arbeid, og Alberts Livstraad var brusten hende mellem Fingrene. Hun lignede Møster Ursula, og sagde i Sovne: „I Graven sover man sødt og usforstyrret.“ Nu kom der en lille Diævel, klædt i Skarlagen og med lang Knudeparyk, Hornene struttede ham naragtig frem af Toupeen, han vilde ærgre og forstyrre den Doende. Albert kiendte ret godt Salvator Beilschenblau; da Liigpsalmen tonede paa ny, forsvandt Riisen. Da horte han et Knald af en Kanon, og ud af Kanonen foer Seisfarts Aand, og forsvandt i Skyerne. Derpaa steg Maanen frem, og lyfte over Flodbølgerne. Trautmanns Hoved dukkede op med vaade Haar, med brustne Dine; men Aftenvinden viftede i Sivet: „Gud har tilgivet, du seer ham atter.“ Nu slagrede et deiligt Cherubhoved med sneehvide Binger om Rosenfinderne ind ad Vinduet, saae saligsmilende paa Albert, og flet bort. „Ak, Johanna! fiære Johanna!“ sukkede han, og vaagnede, men sov strax ind igien. Hanna Hællkraft torrede Dødens Sved af hans Pande. „Tak, Sara! trofaste Sara!“ sukkede Drommeren. Lademann vilde opmuntre ham, og spillede paa Orgelet. „Der horer jeg Paul Flemmings Harpe,“ sagde Gubben; „han har frandsjet Beenraden med Roser, og synger Oden til Opstandelsen og Udødeligheden. Da forekom det den Syge, som om Himmelen blev ravnesort; en lys Skive udbredte sig derpaa, som en Maane, omringet af en rund Regnbue; den blev større og større, og tilsidst stod en Ræmpestikkelse deri i Røderkiortel og med Hielm paa. Det var Gustav Adolphy. En anden saadan

lys Skive opdagede Albert ligeoverfor paa den sorte Himmel. Det var Klippeborgernes store Stamfædre: Luther og Shakespeare, der stode broderligt, Haand i Haand. Nu lod der stærke Hammerslag, et lyst Bærksted aabnede sig i Mørket, og her smeddede Mads Hansen, som Cyclop, Haabets Anker, omringet af hjælpende Alfer. Den ærlige Smed var ikke beruset, men begejstret. Da foer Albert afsted paa Troens Skib, og Columbus stod selv ved Roret. Efter lang Fart naaede de Naadens Klippe. Her ventede Carl Frands van Leuwen, og rakte Albert sin Riffert. Den Doende saae deri, og opdagede Jesus Christus med Straaler om Hovedet oppe paa den høieste Fjeldtinde. Han vinkede ham, modigt at begive sig ind i Dødens mørke Svælg, og at stige op i Paradiset. For Indgangen til Svælget traadte Diavelen i Lemelies Skikkelse, og vilde spærre ham Veien. Da nedsvævede Concordia fra Himlen som en deilig Engel. Næppe saae den Onde hende, før han hylende sloi giennem Lusten som en brandende Comet, styrtede sig i Havet, og udsluffedes. — „Concordia! o, min Concordia! ræk mig din Haand, at jeg kan stige op med dig i den evige Kiærligheds Lovhytte.“

Det var Gubbens sidste Ord; med et let Suk forlod hans udødelige Siæl Legemet, og Hanna Hellkraft trykkede hans Dienlaage til.

Portugiserne.

Et halvt Aar var forlobet siden Bedstefaders Død, og meget havde allerede forandret sig paa Den. Albert

Julius den Anden var bleven Bedstefader, og skiondt dette Hædersnavn ikke sagde Andet, end at han i Raadet havde Forsædet og to Stemmer, begyndte han dog lidt efter lidt vilkaarligt at udvide sin Myndighed, hvad ikke var vanskeligt, da dette lille Folk hidtil ingen andre Love kiendte, som en stor Familie, end Fornuft, Villighed, Sædvane og Bedstefaders Onske. Som Familiens Hoved havde altsaa han den udøvende Magt. Dette gav Anledning til, at der dannede sig to Partier paa Den, og for Modpartiet stod Robert Hulters og von Birting, hvem Bedstefader havde gjort sig til Fiende ved ei at optage ham i Raadet. Men Regenten sagde, det gif ikke an hvert Dieblif at foretrække nykomne Fremmede for Landets egne Børn.

Robert Hulters Stamme begyndte nu daglig meer at puffe paa sin Adel, og sagde, det skiftede sig ikke for den, at lade sig beherske af Andre. Saalænge den gamle Albert levede endnu, havde man af personlig Verbodighed for ham fundet sig i Alting; men nu var han død, og hans Son, der hverken havde Faderens Hoved eller Fortienester, skyldte man ingen Lydighed. Der opstod heftige Stridigheder i Forsamlingerne, hvori ogsaa Eberhard tog Deel, og det var allerede strax kommen til Brud mellem ham og Robert Hulters, hvis ikke pludselig et nyt Eventyr, hvormen Ingen havde drømt, i det mindste for en kort Tid havde forsonet og forenet Hjerterne.

Inden man vidste et Ord deraf, saae man en Dag uden for Klipperne tre store portugisiske Skibe krydse, som om de søgte Veien til Ostindien. Klippeborgerne, der ikke fandt det raadeligt, at lede dem paa Spor, holdt sig bag deres Fjelde, saa stille som Muus.

Paa den tredie Dag blev der løst tre Kanonstød fra

Skibene, og da man ikke svarede fra Den, satte man en Officeer med en hvid Fane og en Trompeter i Land.

Wolfgang og von Birting, som eenstemmigt vare valgte til Dens Gouverneur og Commandanter, holdt det ikke raadeligt, at standse Bandsfaldet, og at bringe Parlementairen giennem Løngangen op paa Den. En ung dristig Klippeborger tilbød sig at klavre den farlige Vej frem og tilbage, ligesom Albert Julius for 80 Aar siden; men Wolfgang fandt det unødvendigt, thi fra en steil Kant kunde man mageligt nedhisse et Seilgarn med en Steen, og havde de Herrer Portugijere Noget at sige, saa kunde de jo binde et Brev i Seilgarnet.

En Trompeter oppe paa Den svarede altsaa den portugisjiske nede paa Stranden. Seilgarnet med Stenen blev nedhissat; men Parlementairen lod sig roe tilbage til Skibet igien med usorrettet Sag, da han formodentlig ingen Ordre havde til at indlade sig paa den Maade.

Admiralen paa den lille Flaade fandt sig høilig fornærmet over, at et stakkels Dfolk ikke viste hans Sendebud meer Erbødighed; han lod hisse Anker, og omseilede Den et Par Gange, for at finde et Hul, han kunde smutte ind ad. Men til sin Forundring opdagede han, at denne Ø, endskiøndt langt større i Omfæng, var ligesaa vel befæstet af Naturen, som Gibraltar i Europa. Han maatte altsaa bide i det sure Æble og binde et høitrvænde Brev i det flette Seilgarn ved Siden af Flintestenen.

Brevets Indhold var: Hans Majestæt Kongen af Portugal havde hørt, at en Colonie paa egen Haand beboede en Ø, kaldet Klippeborg. Da nu Kongen ingen fremmed Stat kunde taale i sine Stater, og alle Der i disse Farvande med Rette tilhørte ham, forlangte han, at Indbyggerne underdanigst skulde underkaste sig ham, erkiende ham for

deres Konge, sværge ham Troskab, og antage Flaadens Admiral, Don Juan de Silves, til deres Statholder. Saa vilde man skaane Privateiendommene, og Klippeborgerne kunde fortsætte deres rolige idylliske Liv usforstyrret. I modsat Fald blev Den bombarderet, og man maatte da tage Skade for Hiemgiæld.

Klippeborgerne svarede: De sølte den største Grefrygt for Hans Majestæt Kongen af Portugal, og skammede sig, som et stakkels lille Dfolk, over at skulle modsigge en saa høi Monarch; men Nøden tvang dem dertil. Med deres ubetydelige D var Hans portugisiske Majestæt kun lidet tient; de derimod vilde med deres Uafhængighed tabe Alt, naar Menneſker af en anden Religion, med andre Sæder og af en anden Nation beherskede dem. Som frie Folk, og som Lutheraner af den augsburgske Confession vilde de leve og døe.

Neppe havde Don Juan de Silves faaet dette Svar, før han bombarderede dem. Men det lœ Klippeborgerne af, thi af alle hans Bomber faldt der kun tre paa Den, og rodede Jorden lidt op. I Raadet havde man først besluttet, at der ikke skulde løsnæs et Skud fra Klippen; det var jo overflødigt, meente man, og naar først Portugiserne havde bortskudt deres Krudt og Rugler, bleve de nok nødte til at drage hiem igien med usorrettet Sag. Men Wolfgang meente dog, man burde bombardere igien, for at sætte Fæstningen Klippeborg i Agtelse; og von Birting spurgte, hvad man vilde med Kanoner, Krudt og Rugler paa Den, naar man ikke vilde bruge dem. Man kunde ikke forlange, sagde han, af tappre Soldater, at de skulde lade sig ustraffet forhaane.

Saa fik de da Lov til at flyde igien, og neppe var Tilladelsen given, før von Birting, der havde giort van

Leuvens Stiernetaarn til sin Bastion, kastede to Bomber saa lykkeligt, at de faldt i Krudttonderne paa de to største Skibe, og sprængte dem i Luften. Capitainen paa det tredie Skib lod, greben af panisk Skræk, strax lette Anker, stak i Soen, og Krigen var til Ende.

Herover glædede Dfolket sig overordenligt. Seiersfester bleve holdte, Seierssange digtede af endeel unge Menneſker (kun ikke af Eberhard), der alle vare ubetydelige Variationer paa det forslidte Thema. Von Birting blev i disse Sange kaldet en Leonidas, en Hermann, der havde reddet Dens Selvstændighed og Frihed; han blev krandsæt med Laurbær, og umaadelig hædret.

De Fornuftige og Erfarne taug, men kunde i deres Hjerter ikke billige denne falske Enthusiisme. Thi hvad havde von Birting egentlig gjort? Ikke Andet, end som en god Skytte truffet Skiven et Par Gange i det Sorte. Det tredie Skib var flygtet, vilde snart bringe Efterretningen til Portugal, saa sendte formodenlig den mægtige opbragte Konge en større Magt, for at hevne sig, og man var ikke videre, end for. Men derpaa tænkte Ungdommen ikke. I dens Historie var denne Seier den meest glimrende, fordi den var den eneste. Havde von Birting været stolt og hovmodig i Forveien, saa blev han det nu meget mere. Sit mørke Bæsen lagde han ikke længer Dølgemaal paa; dog smigrede han Dens mandlige Ungdom, og lod i deres Kreds, som han var forførdelig populair. Alle hans Taler gik ud paa at bevise, at sand Fortieneste kun bestod i Tapperhed, og at borgerlige Indretninger i Fred egentlig kun svækkede Kræften og Vren. Derved kom Den i en større Hare, end den nylig havde været i; det trak op til en Feide inden for Klipperne, hvor ingen Basaltpiller længer kunde beskytte Orden og Samdrægtighed.

At Eberhard hadede von Birting, som oven i Riobet vilde berøve ham hans Brud, var naturligt. Han troede at see en anden Lemmelie i ham. „Lemmelie“, sagde Eberhard til Wolfgang, „har ogsaa fordem gjort et lykkeligt Skud, hvorved han reddede denne Slægts første Forældre; men hvad har Birting reddet? Han hviler ikke, før han har bragt Den i Oprør, og tilranet sig Enevælden.“ — „Bed Gud,“ raabte Wolfgang, „det skal han ikke, saalænge dette Hoved er over Muld.“ — Eberhard trykkede hans Haand, og sagde: „Jeg pleier ellers heller ikke at forjage; men nu elsker jeg, og elsker ulykkeligt. Den Dumdriftige har ogsaa erobret min Cordulas Faders Hierte. Den Gamle vil bryde sit Ord, og parre Hogen med Duen.“ — „Det skal han heller ikke,“ vedblev Wolfgang. — „Jeg vier dem ikke sammen,“ sagde Schmelzer; og Lysberg, som ogsaa var nærværende, og i meget ondt Lune, bemærkede: „Det kommer altsammen af den fordomte Læsen i Shakespeare. Nu danne Partierne sig, og ville snart overfalde hinanden, som den røde og hvide Rose. En Hamlet, der sukker over sin Skiebne, have vi alt; og en Richard den Tredie, der bruger alle Midler for at tilfredsstille sin lumpne Herskesyge, vil heller ikke mangle.“

Indvortes Uroligheder.

Der fattedes ikke meget i, at den lille Borgerkrig var udbrudt i det jordiske Paradiis. Birting havde hele Robert Gulters Stamme paa sin Side. Wolfgang og Eberhard stode for det større Parti. Den barnagtige Bedstefader vidste

hverken ud eller ind. Vighberg ærgrede sig; Krigen var ikke hans Sag. Lademann, som i Forstningen havde componeret skionne Melodier til de slette Krigsfange, græmmede sig over, at Sagerne toge en saa skæb Bending. Hanna Hellkraft boede igien hos Eberhard. Hun havde et godt Indfald, der, saa ligesom det var, dog kunde være til Nytte. Hun bad Eberhard raade Bedstefader, jo før jo heller ved Nattetid at tage sine Skatte ud af Kielderne paa Albertsborg, og forvare dem i hemmelige Fjeldhuler.

Partihadet viste sig hver Dag tydeligere, og var saa meget farligere, da alle unge Mandfolk, mens de portugisiske Skibe laae for Den, havde faaet Vaaben, som de daglig endnu gik omkring med. Bedstefaders venlige Anmodning, at bringe Bøsser og Sværde igien til Albertsborg, vilde Modpartiet ikke lystre, og altsaa maatte ogsaa de Andre gaae bevæbnede. Hertil kom, at Birting altid endnu holdt sin Bastion besat, hvorfra han kunde bombardere Albertsborg.

Eberhard var utrokelig, Robert Hulter havde aldeles brudt Benskabet med ham, ophævet Forlovelsen med hans Datter, og uagtet hendes Fortvivlelse og Bægning bestemt hende til at ægte Birting. Saaledes var Alting i den høieste Spænding. Wolfgang havde befæstet Albertsborg, saa godt det i Hast lod sig gjøre. Han havde ogsaa en Bastion paa den høie Klippe; og der var endnu altid et Tilflugtssted for Bedstefader, hvis det skulde komme til det Yderste.

Sandsynlig var ogsaa Feiden udbrudt, hvis der ikke var kommen en Dag imellem, som begge Partier ærede og først vilde lade gaae over. Det var salig Alberts Fødselsdag. Vel kunde den ikke feires ordenligt i dette Forhold; den fromme Klokkelyd, Lademanns Orgel og Magister

Schmelzers skionne Prædiken formaaede ikke at forsamle Indbyggerne broderligt. Men der herskede overalt en stor Stilhed, og selv paa de trodsigste Unglingers Bander svævede en dunkel Sky; deres Hierter bankede tungt, og, Uroftisteren undtagen, lede de alle af en ond Samvittighed. Saaledes ginge de taus, nedslagne til Sengs, og vovede ei at tænke paa, hvad der vilde blive af den Dag i Morgen.

Neppe laae de i den første Sovn, før de vaagnede ved en forfærdelig Varm. Stormen hylede over Den, som den vilde blæse Basaltpillerne omkuld; Regnen nedstyrtede strømmevís. Pludselig standsede Storm og Regn, Luften blev trykkende lummer, Fuglene hylede i Skoven, Hundene tudede i Gaardene, alle Halvtsovende reiste sig overende, og grebe forskrækkede om Sengestolperne. Et stærkt Jordstælv begyndte, saa at Stole og Borde faldt overende paa Gulvet i Bærelserne, og mange Ruder gik i Stykker. Pludselig hørte man et uhyre Knald, og Klippeborgerne troede at synke ned i den evige Nat, i Havets umaalelige Dyb.

I største Angst ventede de hvert Dieblis nye Jordstælv; men Naturen blev atter ganske rolig. Luften var ikke længer lummer, derimod var Morgenfulden saa streng, at Ingen ret kunde holde sig varm under Sengetæppet. Neppe troede de deres egne Dine, da Solen atter yndig og vederqvægende hilste dem, og Fuglene qviddrede.

Nu skyndte sig ud Alt, hvad der havde Been at gaae paa. I de smukke Gaarde og Hauger fandt man Alting i sædvanlig Orden; men da de vendte deres Dine hen mod Fjeldene, opdagede de til deres Forfærdelse, at en stor udragende Klippe (Stiernetaarnet, just den, hvor Birting havde havt sin farlige Bastion) var styrtet ned, og havde efterladt en vid Nabning, hvorigiennem man kunde see Havet. Den underjordiske Flodvei var spærret; oppe ved

Slusen havde der dannet sig en lille Sø, og Vandet søgte derfra giennem utallige Rister og Sprækker at finde Vej til Havet.

Saaledes var da — forunderligt nok — Natten efter salig Alberts Fødselsdag Dens udvortes Selvstændighed ophævet, for at hindre en indvortes, meget farligere Sønderlemmelse. Neppe saa det lille Dfolk sig udsat for fremmede Magters Overfald og Vilkaarlighed, saa tænkte man ikke meer paa indbyrdes Ivedragt. Det var, som om Hornmoden var styrtet i Havet med den udragende Klippe; som om Draken havde blæst al hiertelos Forsængelighed bort fra Den. Saa velgiørende virker undertiden den straffende Skiebne paa Menneskets Hjerte, naar den moralske Kraft er svækket. Ingen kunde undertrykke den Tanke, at det var salig Alberts Aand, som her endnu efter hans Død havde virket faderligt og velgiørende. Ved en diærv Rejselse havde han frelst sine Børn fra Brøde; og som Adam og Eva bleve forviste fra Paradiis, fordi de ikke adlode Guds Bud, saa skete det her atter. Paa Synden fulgte Ulykken, og Klippeborgerne vare ikke længer i deres Eden Naturens frie Herrer, hvem Alting stod til Tieneste. Snart vilde fremmede Magter hiemsøge dem, og i deres Ansigtets Sved maatte de da fortjene deres Brød.

Selv von Birting lod til at have forandret sig. Han gik omkring i dybe Tanker, og var beskednere. Robert Gulten var ikke længer vred paa Eberhard. Han kunde atter see og tale med sin Cordula, skiondt kun i Faderens Nærværelse. Om de forrige Tvistigheder var Talen slet ikke meer; og Bedstefader var ved disse voldomme Begivenheder ogsaa bleven forsigtigere, og fulgte de Fornuftiges Raad. Til sin største Glæde hørte Eberhard kort derefter, at von Birting havde opgivet at ægte Cordula. „Jeg vil ikk/

længer være den forgieves sukkende Hyrde," havde han sagt; „ikke forårsage Splid paa denne lille Ø. Jeg har eengang hjulpet Klippeborgerne, og vil gjøre det atter. Jeg veed, at Magthaverne her glemme store Skatte paa hemmelige Steder; giver man mig saa meget, at jeg igien kan indløse mit pantsatte Riddergods, saa gaaer jeg fra Klippeborg til England eller Holland, som man vil, og forlanger Beskyttelse og Bistand for denne Ø. Uden en fremmed Stats Hielp kan denne Haandsfuld Folk ikke længer bierge sig; og ti Gange bedre dog at vælge de frie protestantiske Engælændere eller Hollændere til Skytspatroner, end sukke under den catholske Despots iisfolde Jernspirr."

Det kaldte Alle fornuftigt talt. Von Birting lod til at være bleven et andet Menneske. Uden Skinsyge saae han Eberhard besøge Cordula, og gif endog ofte bort med Faderen, for at lade de Forelskede være alene.

Nu hændte det sig, at der just i de Dage kom et dansk Skib, som havde mistet sit Anker i den sidste Storm, og søgte i Havn ved Lille-Klippeborg. Mads Hansens store Anker laae endnu velforvaret i en Klippekløft, hvorhen Klippeborgerne for mange Aar siden havde slæbt det med megen Umage, og bevarede det som en Helligdom. Rusten havde man filet af, og derpaa overstrøet Jernet med en Jernis, som bevarede det mod Lustens Angreb. Efter nogen Overveielse fandt man, at man ikke vel kunde negte sin nødlidende Næste denne Hielp, skiondt Ankeret havde noget Uerwaardigt for Dens Indvaanere, der, ligesom salig Bedstefader, ansaae det for et Symbol paa deres Haab, hvilket de ikke vilde give Slip paa. Men Vizberg forstod at nytte denne Følelse, i det han foreslog, at sende von Birting med samme Skib til Europa, for i Hast at søge Beskyttelse hos en fremmed Stat; og naar han havde Ankeret med, meente

Lisberg, vilde Haabet om et lykkeligt Udfald ikke svigte. Man kunde jo altid engang igien faae Ankeret tilbage.

Det glædede de Danske meget, at finde et kiøbenhavnst Anker midt i Sydhavet, og de vare strax villige til at tage en Fremmed med ombord. Von Birting havde heller Intet imod at reise; han vilde kun endnu oppebie Eberhards og Cordulas Bryllup, for at det kiærlige Par skulde see, hvor aldeles endog det sidste Glimt af Nag var udsuget i hans Hierte. Der blev rigtig nok giort det Spørgsmaal i Raadet, om det ikke var forsigtigst, endnu at sende en paalidelig Mand med von Birting til Holland. Man havde nemlig valgt Holland; thi af Hollænderne kunde man haabe at behandles som Brødre, Engellænderne vare stoltere, gjorde stor Forskiel paa Fremmede og Indfødte, og ikke alle deres Bundsforvandre kunde rose sig af at deeltage i Gammel-Englands Friheder og Herligheder. Men der var Ingen, som havde lyst til at følge med. De unge Høgemænd vilde ikke gierne forlade deres Koner, og Lisberg havde, som vi vide, en naturlig Modbydelighed for Soen.

Man lod altsaa von Birting reise alene, og gav ham store Summer med (hvilket dog formindskede Skatten høist ubetydeligt), for at bestride Omkostningerne, vinde Venner for Klippeborgerne, og for selv at kunne bosætte sig i Europa igien.

Bryllupsdagen blev bestemt, den deilige Cordula havde Dagen i Forveien nok at bestille med sine Veninder, for at faae Bryllupsstadsen i Stand, og Eberhard faae hende kun fort. Aftenen før Bryllupet gif von Birting til Bedstefader, og sagde: Det gif ham, som det var gaaet salig Albert forud ved van Leuwens og Concordias Bryllup; den gamle Kiærlighed vaagnede paa ny. Han vilde i al Stilhed begive sig ud paa Skibet, der laae klart til at afseile, uden

at tage Afsted med Nogen; Bedstefader behøvede kun at give ham et Pæs med, for at han kunde lade bringe sine Kister ombord, og for at Skibscapitainen kunde see, at hans Vortreise skete med Regieringens Billie.

Bedstefader, der var meget glad over at blive af med et Menneske, som han ikke kunde lide, gav ham paa Diebliffet Pæsjet. Saaledes indstibede han sig hemmelig i al Hast; der blev lettet Anker, og Skibet seilede bort.

Stakkels Eberhard!

Hvad skildrer Eberhards Fortvivlelse, da han paa sin Bryllupsdag tidlig om Morgenens vilde besøge sin Brud, og man kom ham i Møde med det Søgebudskab: Robert Gulter og hans Datter vare forsvundne fra Den. Et Stør dækkede denne Hemmelighed. Sandsynligviis var Faderen fulgt med von Birting til Europa. Men hvor havde Datteren kunnet finde sig i at følge med, uden at giøre Larm? Og hvor havde den vakkre danske Capitain kunnet tillade Sligt? Lægen Herr Gramer troede at være kommen paa Spor: For nogen Tid siden havde Robert Gulter forlangt en Sovedrik til en Syg i hans Familie, der havde bruffet sin Arm saa slemt, at man frygtede for, den maatte sættes af. Ved Herr Gramers Duelighed kom Armen sig igien; men Sovedrikken var dog bleven staaende hos Robert Gulter, og nu fandt man Glasfen tom i Binduet. Formodentlig havde han altsaa givet sin stakkels Cordula Sovedrikken; og forsynet med Bedstefaders Pæs, havde von Birting bragt hende sovende ud paa Skibet i een af de store Kister.

Hvad var nu hele den skionne D for Eberhard? Et øde Fængsel. Hvor ofte opfyldte han Skov og Lund med sin Klage der, hvor lykkelige Timer havde seet ham henrykt ved den Elstedes Side! Blomsterne tyktes ham nu ikke Andet end Ukrudt, en forfængelig Stads, hvormed Naturen forgieves pyntede sig. Kilderne forekom ham at være kiedsommelige Sladdersøstre, Aftenens og Morgenens skionne Skylege bidende Satyrer over den menneskelige Lykksaligheds Skyggeværk. Kun i slet Veir var han tilfreds; da gif han ud, lod sig giennemblæse, og Stormen mægtede dog ei at affole hans blussende Kinder, som atter vare ganske blege i Solskin. Vinden kunde ikke astorre hans Taarer, thi han græd dem ligesaa snart igien.

Alle Menneſter havde Medlidenhed med Eberhard. Hanna Hellkraft kunde ikke berolige, Rigsberg ikke adsprede, Wolfgang ikke opmuntre, Schmelzer ikke trøſte ham. Kun med Lademann omgikkes han, og denne maatte sætte Melodier til hans fortvivlede Sange.

Det Huus, hvor Robert Hulter, eller, rettere sagt, den Stue, hvor Cordula havde boet, var nu Eberhards Opholdssted. Hans Seng stod, hvor hendes havde ſtaaet. I Vinduet fandt han ſit Navn, ſkrevet af hendes Haand. Af hendes Klæder havde han ogsaa taget nogle i Besiddelse. En Haarlof gienſte han i det gamle Skab, ſom han havde arvet efter Bedſtefader, og hvori de andre Reliquier laae. Nogle af den hulde Piges Breve, hvori hun forſikkrede ham ſin Kiærlighed, havde han ogsaa; heller ikke maae vi glemme det nydelige Par Skoe, ſom Eberhard ſelv havde prøvet paa hende i Lovhytten, og ſom nu vare meget ſkionnere, fordi hun havde afpræget ſin Guds deilige Former deri.

Rigsberg kunde ikke lide Eberhards Umandighed, ſom han kaldte det; men Wolfgang, ſom levede lykkelig med ſin

Sophia, holdt med Elskeren, og sagde: „Kiære Vigberg! skulde Nogen kaldes umandig, saa maatte det mere være en gnaven Pebersvend, end en kiærligstværrende Ungling. Tro De mig: var Eberhard ingen Mand, saa vilde han neppe græde saa heftigt over den deilige Cordulas Forliis.“

Capitain Horns uventede Tilbagekomst trøstede den nedslagne Ungerisvend noget. Horn skulde først kommet om tre Aar igien; men tilfældigviis havde han paa de azoriske Der faaet Efterretning om den portugisiske Expedition, og ilede nu tilbage til den betrængte D, hvilken han ikke havde kiendt igien (saa meget havde dens Udseende forandret sig), hvis ikke Lille-Klippeborg havde tient ham til et Kiendemærke.

Neppe laae Skibet for Anker, før Eberhard forekom sig selv at være et andet Menneske. Haab og Mod vendte tilbage. „Gud lever, aander endnu for mig,“ raabte han, „elsker mig. Skibet ligger seilsærdigt. Stærkbevinget, som mine Dnsker, vil det snart bringe mig til Europa. Dog først, mine kiære Frænder! vil jeg tage mig af eders Sag i Holland; thi det slette Menneske har uden Tvivl behandlet eder ligesaa trolost, som mig. Men jeg skal opdage ham, træffe ham, og han skal faae sin fortiente Løn.“

Dg saaledes følge vi da hurtigt vor Ven, der op søger sin Brud, til Europa. Med sine Benner tager han en hiertelig Afsted. Hanna Hellskraft trykker hans Haand med den sædvanlige Forlegenhed, naar der skal lægges Følelse for Dagen. Men Eberhard kiender hende for godt, til at misforstaae denne udvortes Kulde; han veed dog, at han er hende det Kiæreste paa Jorden. Lademann spiller ham endnu til Afsted en herlig Melodie. Vigberg følger ham silde om Aftenen alene hjem, og spørger ham med det venlige Ansigt, der klæder ham saa godt, og som man dog saa sielden seer: „Kiære Eberhard! De er dog ikke vred paa mig?“ — „Bred,

min dyrebare Ven? For Guds Skyld, hvor falder De paa det?" — „Nu, jeg meente, fordi jeg maaskee engang imellem havde sagt Dem alt for stærkt imod, og saaret deres Omsindtlighed. Det gior mig ondt, hvis det skulde være Tilfældet; thi jeg forsikkrer Dem, De er mig usigelig kjær, og jeg veed ikke, hvordan jeg skal trives, naar jeg ikke længer daglig kan kvæles med Dem, og travestere Deres idealfste Høielse med mit ironiske Lune." — „Det vil, haaber jeg, med Guds Hielp endnu skee i mange Aar," raabte Eberhard, omfavnede den vakre Ven, og kyssede ham hierteligt. Lixberg vedblev: „Til Lykke, unge Dn! Flyv til Europa, opsoeg den uforstammede Glente, bræk dens Hals, og kom snart tilbage med din smukke Brud. Jeg skal imidlertid bygge eder en Rede, hvor I siden kunne lægge eders Æg."

Herr Martin fulgte til Europa med sin Son. Da han havde udtømt sin hele Beltalenhed for at bringe Eberhard fra det gale Forsæt, med Livsfare at opsoege en Pige, medens der var Piger i Hobetal, som han i største Maaelighed kunde ægte, stiltes de ad.

I Holland udrettede Eberhard sit Grinde først meget samvittighedsfuldt, som ærlig Klippeborger. Generalstaterne vare ikke ganste uvidende om Dens Tilstand; von Birting havde skrevet dem til, at nogle tydske Familier paa en lille Ø, ikke langt fra Sanct-Helena, truedes af Portugiserne, og ønskede sig Hollændernes Beskyttelse. Det var Alt, og dermed troede han formodenlig at have fortient de store Rigdomme, som han bragte med til Europa.

Eberhard taledede med Kraft. Det glædede Regieringen, at en ikke ubetydelig Ø i Sydhavet ønskede at forbinde sig med Holland. Der blev lovet Hielp og Bistand, en lille Flaade skulde strax asseile, for at staae Den bi; Klippeborgerne skulde beholde deres Eiendomme, deres Raad, deres

Bedstefader, deres Indretninger, og kun aarlig give en billig Afgift, for at bestride Omkostningerne. Thi der maatte anlægges en Fæstning paa Den, hvori en Commandant skulde befale over en hollandsk Garnison.

Skovhuset.

Det var en deilig Sommeraften, og en ung hollandsk Officeer red paa sin prægtige Skimmel giennem Skoven. Hans Tiener havde faaet Geber paa Beien. Utaalmodighed og Frygt for at opdages tillod ikke den reisende Kriger at oppebie Tjenerens Helbredelse. Han vidste, at der endnu kun var fire Mile til den rige Godseiers Lystslot. For ikke at forvilde sig i Biergegnen, havde han taget en Bondedreng med, der fulgte ham et Stykke Bei paa sit lille Dg.

„Nu er J hos Skovriderens,“ raabte Drengen; „der holde de ogsaa Bertshuus, der kan J blive i Nat.“ Dermed tog han til Huen, og red sin Bei; thi Hollænderen havde allerede givet ham gode Drifkepenge.

Officeren stirrede derhen, og opdagede ret et nydeligt Huus, det vil sige malerisk smukt, just fordi det i Virkeligheden var yderst forfaldent. Der vogte Græs paa Taget. Den graa Kalk var paa mange Steder affalden, og viste de mørkerøde Muurstene. Et underligt Dueslag af flettede Bidier, tættet med Leer og Mos, struttede frem i Gavlen; derudaf fløi Duerne, gjorde en Kreds i Luften over Skoven, og snart skinnede den nedgaaende Sol endnu paa deresvinger, snart fordunkledes de, dybere ned i Skyggen. Det eneste Ikkeforfaldne i denne Omgivning var Bertinden selv,

en ung smuk Kone. Med Roffen sad hun derude paa Bænken, trak den gule Hør fra Totten med sine veldannede Fingre, og alt medens hun spandt, sang hun en gammel Vise.

Hun sprang ham meget hoflig i Møde, undskyldte, at hendes Mand ikke var hjemme, og at Karlen var i Marken; men hun skulde nok hjælpe ham og bringe Hesten i Stalden. Den unge Helt troede fast at see en Skovnymphe. Den mørke Sky paa hans Pande opklaredes lidet, og de veemodige Læber droge sig til et venligt Smil. Han gik ind i Stuen, og spurgte, om han kunde faae Aftensmad og Natteleie her.

I det samme traadte fire velklædte Lakaier og en halv-voksen Ridefnegt ind i det fælles Baaningsrum, hvor der stode to lange Borde, et større og et mindre, med Bænke, og hvor Skorstensilden i Baggrunden behageligt oplyste Hallen, medens en lille Pige dreiede Stegespidet med den Bedesteg, hvoraf hver af Gæsterne ønskede sig et dygtigt Stykke.

Officeren havde sat sig ved det mindre Bord, Tjenerne hilsende ham ærbødigt, og toge derpaa Plads ved det større. Naar han ikke mærkede det, betragtede de ham med stiaalne Diefast. Først taledes de sagte, men da Vinen havde løst deres Tongebaand, lode de reent til at glemme hans Nærværelse, loe høit, og drak dygtigt. Den Fremmede mærkede af deres Samtale, at de tientte den rige Godseier, og at han i Overmorgen vilde ægte sin unge Brud. — „Men hun skal jo have vægret sig og grædt meget,“ sagde Bertinden. — „En Elsker, som er borte, og en Elsker, som er død, kommer det ikke ud paa eet, kiære Madame?“ spurgte Tjeneren. „Hvad nytter mig, hvad jeg dog ikke har? Det er jo, som om det aldrig havde været.“

Den Fremmede søgte at skjule sin Sindsbevægelse ved disse Ord, ja godt som han kunde. Den lille Ridesnegt sad i en Krog, og stirrede uafsladelig paa ham. Denne Dreng havde noget Paafaldende i sit Ansigt, Officeren skulde kiende ham, men vidste ikke, hvor han skulde føre ham hen. Paa denne Rejse havde han ikke seet ham, og Drengen saae for ung ud til at kunne være en gammel Bekendt.

Tjenerne talede atter sagte sammen. Den Fremmede stod op, og vilde gaae til Sengs. Ridesnegten snød Lyset for ham, og hvisttede ham med det samme i Dret: „Vær ikke bange for, at det skal gaae for vidt; jeg skal nok komme til rette Tid.“

Den Fremmede vidste ikke, hvad han skulde tænke herom. Han gik paa sit Bærelse, lagde sig paa Sengen i sine Klæder, med Pistolerne foran sig, og med draget Sværd. „Er jeg i en Røverkule?“ tænkte han. „Have Banditerne klædt sig ud som Sakaier? Bille de myrde mig? Men jeg har Drengen paa min Side; jeg fortvivler ikke. Saa nær ved Maalet vil jeg ikke falde i Gruben. Falde vil jeg maaskee — i Overmorgen; men ikke nu.“

Saaledes søgte han at sætte Mod i sig selv; men det opmuntrede ham ikke mere, at han saae en Faldør i Gulvet. Endnu havde han det Uheld, at slukke Lyset, da han vilde snyde det. Rigtig nok skinnede Maanen, og det trøstede ham igien. Saaledes laae han temmelig længe, meget træt af Rejsen, og nær ved at falde i Sovn; men Frygt for at blive overfaldet skræmmede Sovnen bort fra hans Dienlaage. Halv vaagen, halv i Dromme havde han et forunderligt Syn. Ham tyktes, at Faldøren aabnede sig, at den for lang Tid siden hængte Obadias Schlenks Spøgelse steg op deraf i den bekiendte hvide Kittel, med den røde Sløise i Knaphullet, og med en Lygte i Haand.

Den forfærdede Fremmede greb sine Pistoler, og sigtede paa Giengangeren, som ængstelig bad: „For Guds Skyld, Herr Eberhard Julius! tryk ikke løs, det er Ridesnegten, Deres Ven og Befrier. Jeg kommer for at betale en gammel Giæld. De har viist Dem saa mennefskiærlig mod min Moder, mod min stakkels Fader, givet hende Penge i Noden, reddet hans Liv, og tilsidst skaffet ham en christelig Begravelse, da han ikke længer stod til at redde. Forsynet under mig nu den Lykke, at redde Dem igien; og maaskee hjælper jeg Dem til Deres skionne Brud, Frøken Cordula.“ — „Du er?“ spurgte Eberhard forundret. — „Den lille Henrik Schlenk, nogle Aar ældre, der laae paa sin Moders Skød ved sin Faders Grav, da De kiorte forbi Kirkegaarden. Og her: kiender De ikke salig Faders Kittel, og denne røde Sloise, som han gjorde sig af Deres Uhrbaand?“

Nu begreb Eberhard Alting. Drengen fortalte ham, hvorledes Tilfældet havde bragt ham i Major Birtings Tjeneste, hvorledes han strax, da han horte Eberhard Julius nævne, havde besluttet, om muligt at redde sin Faders Begjører; derfor havde han listet sig ind i von Birtings Fortrolighed, og Majoren kunde godt lide ham som en rask, snedig Knøs, der gif ham til Haande med mange Ting. Den deilige Cordula, fortalte Henrik, var endnu Eberhard huld og tro, og græd tidt i Genrum. I Overmorgen vilde man tvinge hende til at give den Forhadte sin Haand; men nu havde Major Birting udspeidet, at Eberhard var i Nærheden, og sendt fire Tienere ud, for at gribe ham om Natten og kaste ham i Fængsel, til Bryllupet var forbi. Henrik havde udbedet sig at maatte være med. De fire Skielmer, som slet ikke troede, Eberhard havde fattet Mistanke, fordi de gave sig Mine af ingen Hemmeligheder at have, sov nu først lidet, fordi Landeveien til henimod Midnat ikke var

sikker for Fragtvogne, af hvilke de frygtede deres Røveri kunde opdages. I Morgen Klokken tre, naar Alle laae i dyb Sovn, vilde de staae op, gribe Eberhard i Sengen, sætte ham en Knevl i Munden, og føre ham bort. Denne Frist maatte nu benyttes. Henrik havde hemmelig sadlet Eberhards Hest igien; han kunde stige ud af Vinduet og ride til Henriks Moder, der boede i en Bierghytte, to Mile borte. Men Henrik maatte blive tilbage, for ei at vække Mistanke. Det maatte lade, som om Eberhard af egen Drift havde taget Flugten; siden vilde Henrik opsoge ham hos sin Moder, og tiene ham i Alt, hvad muligt var.

Bryllupsfesten.

Det var igien en stion Aften, Luften luun og sval, Gangene i den store Hauge seiede, Hækkerne glat klippede, alt det visne Lov bragt ud af Haugen. Gartneren havde omhyggeligt opelsket Høstblomsterne til Bryllupsfesten, og ved Siden af Afters, Ranunkler og Nesjeda dustede endnu hyppige Levkoier og Gyldenlakker. Bag Drivhuusvinduene stode Rosenpotter i Rækker. De mange Bandspring, som den forrige Godseier havde ladet indrette paa Fransk, sprang med stærke Straaler. Slottet var smukt oplyst, Egnens Folk streifede omkring i den store Hauge, Kiæresterne Arm i Arm; ogjaa de hemmelig Forelskede vidste at finde hinanden. Alles Dine vogtede paa Sindbilledet i det store Vindue over Hovedindgangen, hvor brogede Baaben brændte giennem Tusmørket med Navnene: Hans von Birting og Cordula von Hulter. Maanestiven stod skraa paa Himlen, klar

nok til at udbrede en behagelig Pyssning, svag nok til ei at dæmpe Fyrværkeriet, som Major Birting efter Bielsen vilde lade afbrænde, sin Brud til Ure og Fjolk til Fornoielse.

Den Gæste, der gik alene, var Eberhard. Hyllet i en blaa Kappe, med Sværdet ved Siden, ventede han utaalmodig i en affides mørk Gang sin Fiende, som Henrik Schlenk havde lovet at sende ned til ham. Eberhard slog Rappen lidt tilbage i Tusmørket, og lod Maanen et Dieblik skimte paa hans Skulder- og Kaardebaand. „Saa var det dog til Nytte,“ tænkte han, „at jeg strax lod mig udnævne i Holland til Capitain ved den klippeborgske Garnison. Skiondt denne Uniform ikke gjorde mig ufiendelig for min Fiendes Speidere, hvad jeg havde haabet, skal den gavne mig her. Med den borgerlige Student sloges Herr von Birting vel ligesaa lidet, som Herr von Soc. Men her skal ingen Væderknap bestierme en Nidings Bryst, hvem Loven ikke kan ramme.“

I det han talede saaledes med sig selv, saae han en lang sort Skikkelse komme op ad Gangen og nærme sig ham. Det var Præsten i Ornat, med hvidpuddret Paryk, med sit Lommetørklæde i Bonnetten under Armen, og en Bonnebog i Haanden.

Eberhard, som strax begreb, hvor Præsten vilde hen, traadte ham i Veien, hilste ham høfligt, og bad ham tøve et Dieblik. — „Umuligt, kiære Herre!“ svarede denne, „jeg har allerede ladet Brudeparret vente en halv Time forgieves, fordi jeg har den slemme Bane, aldrig at klæde mig paa før i sidste Dieblik. I dette Hastværk kom jeg til at rive et Hul i min venstre Silkestrompe, og inden min Kone fik det stoppet igien, forløb Tiden. Brudgommen er utaalmodig af sig, og vilde tage mig det ilde op, hvis jeg lod ham

vente længer. Jeg tør ikke støde min Patron og Belynder for Hovedet."

"Længes Bruden da ligesaa stærkt?" spurgte Eberhard, i det han endnu holdt Præsten tilbage. — "De lader til at kiende noget til Familieforholdene," svarede denne; "hvis saa er, veed De ogsaa, at hun har trostet sig efter sin første Kiærestes Død, og skiondt hun ikke egentlig elsker Major von Birting, adlyder hun dog sin Fader, og rækker hiin Fædersmand i Aften sin Haand, da han ikke kan leve uden hende." — "Altsaa er den første Kiæreste død?" spurgte Eberhard. "Der siger De mig noget ganske Nyt. Rigtig nok er jeg, som De siger, indviet i Familiehemmeligheden; men det vidste jeg ikke." — "Min Gud!" sagde Præsten bange, "De holder saa fast og forbittret paa mig; der skulde dog vel ikke være Ugler i Mosen? De seer selv ud, som om De kunde være . . ." — "Den forrige Brudgoms Gienfærd? Ja, ved Gud, det troer jeg gierne. Sorg, Længsel og Forbittrelse have saa temmelig angrebet mine Livsaander."

"Saa vil jeg da gaae hjem igien i Guds Navn, saa er her Intet for mig at giøre," sagde Præsten angst. — "Gjør det, Deres Belærverdighed! og tak Gud, at De endnu til rette Tid mødte mig paa denne mørke affides Sti, før De, ført bag Lyset, misbrugte et helligt Sacrament til en Ridings Hielp og en uskyldig Piges Fortvivlelse." — "Det er haarde Ord," sagde Præsten; "kan De bevise, hvad De siger? Der kommer Herr von Birting selv." — "Saa forsoi Dem bort i al Hast, Herr Pastor! og lad mig være ene med denne Herre." — "Det vil jeg da," svarede Præsten skielvende, vendte Eberhard Ryggen, og skyndte sig hjem.

"Min Rideknegt siger mig, at her er en god Ven, som onsker at tale et Ord med mig i en vigtig Sag for Wielsen," sagde von Birting, i det han høfligt hilste Eberhard; "jeg

har ikke villet lade Dem vente forgieves, min Herre! skiondt, jeg maa tilstaae, Tiden er mig ikke den beleiligste." — "Den allerbeleiligste," svarede Eberhard, uden at hilse igien; „et Dieblif senere var for silde. Er du bange for Spogelser?" — „Ha," raabte Majoren, i det han drog sin Sabel, „jeg fiender denne Stemme." — Eberhard stod alt færdig til Kamp. „Løgner, Bedrager og Voldsmand!" sagde han, „forsvar dig." — Bon Birting gif løs paa ham i yderste Forbittrelse; men Eberhard folte sig styrket af Besindighed og Mod, han giennemboede sin Fiende, der faldt til Jorden, uden at give en Lyd fra sig.

Pilesnart skyndte sig Eberhard ud af Haugen, svang sig paa sin Hest, der stod bunden ved et Træ, og red hen imod Biergene. Hytten, hvor Henriks Moder boede, fandt han ikke; men han blev modtaget af en godhiertig Kulsvierfamilie, der gierne lovede at skiule ham, da de hørte, han var en fremmed Officeer, der i en nødvtungen Duel havde dræbt sin Modstander.

Piigbegængelsen.

Længe kunde Eberhard ikke dvæle rolig der. Tiorten Dage efter hiin mærkværdige Aften begav han sig, forklædt som Kulsvier, tilbage ad den Vej, han var kommen, for maaskee at træffe den tro Henrik, eller i det mindste Moderens Hytte. Hytten fandt han endelig, men erfoer desværre, at Moderen var flygtet med sin Son ud af Landet, fordi man havde fattet Mistanke til dem i Anledning af Major Birtings Mord. Skiondt Eberhard hørte, man søgte efter

Morderen, drev dog Kiærlighed ham til atter en Aften i sin Forklædning at snige sig ind i Slotsaugen, for, om muligt, at faae Noget at vide om Cordula.

Han stod paa samme Sted, hvor han havde dræbt sin Fiende; uden Samvittighedsnag sølte han dog en hemmelig Gysen, og gik videre. Slottet stod sort i Matten, som en stor Liigkiste. Bandspringene rislede endnu bestandig fort; men ham tyktes, de nynnede lutter Liigpsalmer. Himlen var mørk, oversaaet med Stierner. Bludselig saae han atter brændende Fakler, og hørte Musik. Faklerne bevægede sig langsomt frem, det var Sorgemusik. Han smuttede ind i den mørke Gang, dette var just Veien til Kirkegaarden. Han traadte ind i Hækken, hans Hierte bankede stærkt. „Hvem kan det være?“ tænkte han; „Birthing maa jo allerede være begravet. Maaskee er han balsameret, og man hoitideligholder nu først hans Eregvier.“

Paa Drabsstedet nedsatte Liigbærerne Kisten, for at hvile. En Jomfrukrands af hvide Roser og Myrter laae paa Laaget. Cordulas Fader gik Kisten nærmest. Ved at betragte den nøiere, saae Eberhard, at den var for lille til et Mandfolke-Liig. I dette Dieblif forekom det ham, som om der gik en tyk Røg ud fra Faklerne, der gjorde ham ør i Hovedet; han sank ned uden Bevidsthed.

Da han kom sig af sin Asmagt, laae han i Hækken, bestraalt af Morgenrøden. Han løb hen paa Kirkegaarden; Jomfrukrandsen prydede den friske Grav. En Graverkarl havde endnu noget Arbeide der i Nærheden. — „Hvem have I begravet her?“ spurgte Eberhard. — „Den smukke Frosken Cordula von Hulten,“ var Svaret. — „Maa jeg blive her lidet?“ spurgte Eberhard med bævende Røst. — „Na ja! Slaa bare Porten i Laas efter jer, naar I gaaer; ellers staae de fortvivlede Skoledrenge mig strax Blomsterne fra

Graven." — "Jeg skal vogte Blomsterne," sukkede Eberhard, og Graverkarlen gif.

En Times Tid laae han trostesløs paa Graven, da stod Graveren atter for ham. „Saaledes sørger ingen Kulsvier,“ sagde han, „men vel en forklædt Elsker. Det gjør mig ondt for eder. Tag jer vare! Man har gravet eder en Faldgrube her. Man vil gribe jer og kaste jer i Fængsel. I har dræbt Major von Birting; der er Vidner paa, sande eller falske. Man vil gjøre kort Proces med eder, og I bliver henrettet; thi Majorens Familie er mægtig her i Landet. Fly, medens det endnu er Tid! Eders Kiærestes Død kan I begræde overalt.“

Kun Gysen for Retterstedet, hvorpaa hans Fiendes Hevnere let kunde bringe ham, formaaede at stille Eberhard fra den Elskedes Grav. Han forlod Egnen, vaskede Soden, men ikke Bleggheden af sit Ansigt, tog en mørk Frakke paa, og vandrede nu uden Diemed og Hensigt. Undertiden prøvede han at give sit Hierte Lust i et Digt, fordi han ingen Vennebarm havde at betroe sin Kummer; i denne elegiske Tilstand skrev han følgende Sang:

Adam havde sig forsyndet,
Da han Eden maatte vige;
Dog hans Eva tro ham fulgte,
Hvor han gif paa Jorderige.
Hver en Krog og hver en Skygge,
Hvor ham henjog Lughtens Riis,
Trylled Kiærlighedens Glæde
Atter til et Paradiis.

Ha, men dette stakkels Hierte,
Som saa bittert ene bløder,

Hvad har det forbrudt, o Himmel!

At du grusom det forstoder?

Gierne lod jeg mig forjage

Did, hvor ingen Sol oprandt,

Hvis mig ei med Paradiset

Dgfaa Cordula forsvandt.

Ei i Ansigtssveden mere

Bil jeg nu med Kræfter bramme;

Kun en Gravhøi vil jeg kaste,

Den skal flygge for min Flamme.

Kun en Krands end vil jeg flette,

Lyseblaa, min Smertes Ben,

Deilig, som min fordums Lykke,

Hurtig visnende, som den.

Nu, o Maane! nu forstaaer jeg

Først din blege Veemodsglæde.

Dagens Fryd du giennemsigtig

Dækker med et Sørgeklæde.

Hvi henryktes dette Hierte,

Naar du smilte bag din Green?

Grumme! helst du dog bestraaler

Dødens kolde Marmorsteen.

Birker kun, I Mænd! og gavner;

Jeg misunder jer ei Gaven.

Binder Guld og Hæderskrandse!

Jeg staaer ørkesløs paa Graven.

Dog I skal mig ei beklage;

Haabet har mig ei forladt:

Salighedens Stjerne vinker

Giennem Savnets lange Nat.

Uagtet alle Dødsfarer besøgte han endnu engang Cordulas Grav, lagde sin Kiærmindefrands derpaa, og forsvandt igien.

Eberhard paa Wartburg.

Naar en elsket Siæl har forladt os, for at gaae til hine usynlige Egne, finder det bedrovede Hjerter i de første Uger sin Trøst i at dvæle ved Graven, hvor det kiære Stov hviler. Det forekommer os, som om den hengangne Ven eller Vende kun slumrede sødt, vilde snart vaagne igien, staae op og astørre vore Kummerstaarer. Men naar det ikke skeer, naar vi have sørget os trætte, og kaldet det elskte Navn forgieves, da opdage vi først den overordenlige Forskiel mellem Sovn og Død; da indsee vi den Bidsfarelse, at have dvælet ved en Haandsfuld Stov, hvoraf Siælen var udfloiet; da forlade vi Graven; da bliver et fremmed Opholdssted os netop kiært og hiemligt, fordi den Elskede har forladt Hiemet og er forsvunden i det Fjerne. Var det Tilfælde, eller Kiærlighed for salig Albert, der forbandt sig med Eberhards Lidenstabs for Cordula, der bragte ham kort efter hiin Ulykke til Wartburg? Gierne dvælede han her nogle Dage, gif op ad Huulveien, hvor Albert og Eberhards Stammefader Rudolf saa ofte vare gangne, satte sig paa Klippeblokken, som de, og skuede hen over Egnen. Den forstenede Munk og Nonne stode endnu og boiede sig mod hinanden. Eberhard kunde ogsaa hele Timer sidde i Luthers Kammer, der var ham et saare kiært Opholdssted. Det gamle Egebord stod der endnu, hvor Luther, Albert og Rudolf saa tidt

havde fiddet. Det herlige Billed hang paa Væggen med saa friske kraftige Farver, som om det var malet i Gaar. Hensunket i dybe Følelser stod Eberhard een Dag for dette Billed, da det pludselig faldt ned af Sommet, og paa den sorte Fiirkant, hvor det havde hængt, saae han ridset i Ralken: Eberhard! din Cordula lever, og elsker dig.

Den største Henrykkelse betog ham ved dette Syn; men en ligesaa pludselig Angst overfaldt ham igien, fordi han ikke vidste, naar disse Ord vare skrevne. Han vendte sig til den gamle Borgfoged, som altid var med, og som han maatte betale for sin kiedsommelige Tilstedeværen. Eberhard forlangte utaalmelig at vide, naar disse Ord vare skrevne, og naar en deilig, rank tydsk Pige med lidt fremmed Udtale, hvid Hud, røde Kinder, store blaae Øine og blonde Haar havde været der. Men den gamle Mand var kun beskæftiget med sit Billede, der heldigviis ingen Skade havde lidt. Han var meget vred, og sagde: „Det kommer af det, saa mange Fremmede saae Tilladelse at komme her og romstere. Gid jeg havde den Mamsel her, der har understaaet sig at løfte Billedet op, og kradse Bogstaver i Væggen! Derved er Sommet gaaet løst. Og jeg sætter nu, Skilderiet var gaaet i Stykker? Al Verdens Guld kunde ikke betale det, og jeg gamle Mand havde mistet mit Levebrod.“

Bestormet af de forskielligste Følelser stirrede Eberhard ud af Vinduet, da opdagede han atter, at der i en grøn Blyrude var skrevet med Diamant: Eberhard! din Cordula lever.

„Gamle!“ raabte han, og greb Gubbens Haand, „for Himlens Skyld, siig mig — jeg vil giøre din Lykke, jeg vil give dig tusind Daler — naar — naar har hun været her?“ — „Min gode Herre!“ svarede Gubben noget mildere,

„jeg mærker nok paa Alting, at De er en lyffelig eller ulyffelig Elsker; thi det Slags Folk pleier at bære sig saaledes ad, og har stedse Munden fuld af Eder, Penge og prægtige Løfter. Men en Studiosus fra Jena har forfikkret mig, at Jupiter (som vor Herre hedder paa Græsk) ikke hører de Forelskedes Trostabseder, og saa gaaer det vel ikke bedre med Pengeløfterne. De seer mig ikke ud til at have mange tusinde Daler at raade over. Og hvad skulde jeg gamle Mand desuden med alle de Penge? Vidste jeg Noget derom, skulde jeg hiertensgiernne sige Dem det gratis. Jeg er desuden vant til at omgaaes unge Forelskede, for de komme gierne op til mig og leve af Udsigterne, af de gamle Harnister og Oldtidserindringerne, medens de Andre lade sig tractere nede i Bertshuset. Men jeg kan ikke hielpe Dem. Alt, hvad der er skeet for tre Enefe Aar siden, veed jeg paa en Prik; men om her har været en smuk Pige i Overgaars, eller for et halvt Aar siden, veed jeg ikke. Her i Sachsen ere mange smukke Piger med blaae Dine og blonde Haar. Men det seer jeg ikke mere efter; thi hvad kunde det nytte mig gamle Mand, i min Alder at skotte efter smukke Piger?“

„Hvad vil I have for det Glas?“ — „Hvilket Glas?“ — „Den lille grønne Blyrude der?“ — „Den hører Borgen til, min Herre! Den sidder der fra Luthers Tid, den tør jeg ikke sælge. Her i dette Kammer er Alting helligt. Selv Pletten der henne, hvor den salig Doctor har kastet Blæshornet efter Ganden i sin billige Iver, bevare vi som en Helligdom, og friske den op igien, for at den sorte Farve ikke skal bleges alt for meget.“ — „Jeg giver eder to Louisd'orer for denne Rude.“ — „Har De Pengene hos Dem?“ — „Der!“ — „Men hvordan vil De faae den ud, uden at brække Binduet itu? Vi maae sende Bud efter Glarmesteren i Eisenach, og det gaaer ikke an. Saa vilde Bagtalelsen

paadutte mig gamle Mand, at jeg solgte Borgens Binduer til Fremmede, og hvormed skulde jeg da bevise min Ulyktsdighed?" — "Jeg har selv en Diamantring, Fader! jeg vil skære Stykket ud." — "Det gaaer an. Jeg kan sige, Stormen har blæst Ruden ind, og saa beholder jeg gamle Mand mit gode Rygte usforkrænket. Thi et godt Rygte, min Herre! lader sig ikke opveie med Penge."

Eberhard skar meget behændig det lille Glasstykke ud. Nede hos Borgfogdens Kone prøvede han at faae meer at vide, thi Gubben vidste hverken ud eller ind. Hvor bedrovet blev Eberhard, da Konen meget godt kunde huske, at der for et halvt Aar siden havde været saadan en Froken, som han bestrev! Den Beskrivelse, hun gav over Cordulas Fader, passede fuldkommen paa ham; og Major Birting havde været med.

"Alf, hvor kunde det være anderledes?" raabte den Ulykkelige, da han var alene igjen; "hun er jo død og begravet. Hvorhen har min ophidsede Phantasie atter bragt mig?" Han lod det lille Glasstykke indfatte i Solv med Brillanter, og bar det som sin bedste Skat i et Guldfulteral paa Brystet i en Guldkiærde. Kærlighedens sidste Gave er stedsse den dyrebareste, den sidste Elskovsforfikkering den sødeste. Derfor spørge Forelskede uafsladelig hinanden: "Elsker du mig?" Og det gientagne Svar: "Ja, jeg elsker dig!" flinger stionnere i deres Dre, end den bedste Digters herligste Ode. Hvor meget dyrebareere bliver da en saadan sidste Forfikkering efter Døden for den Efterlevende, især naar han træffer den der, hvor han mindst havde ventet den!

Spillemandene.

I veemodigt Sværmeri streifede Eberhard nu omkring som Spillemand med en Luth. Enhver mærkede nok, at det ikke var ham om Penge at giøre, saalidt som den sorgmodige, sky Nattergal, der ikke forlanger Andet for sin Sang i det dunkle Træ, end Opmærksomhed og Ro.

Saaledes var han, uden selv at vide det, kommen i Nærheden af Leipzig, hvor hans Fader boede, og han længtes efter engang igien at see den Gamle; men til at tale med ham havde han slet ingen Lyst, fordi han vidste, at en fornuftig, hiertelig Samtale med Herr Martin var umulig.

I et Bertshuus, ikke langt fra Staden, traf han en Hob omvandrende musicalske Biergfolk i sorte Troier, med Læderskind bag om. Disse Folk spillede godt, han tracterte dem i Bertshuset, og de maatte til Giengield foresynge ham den gamle Vise om Verdens store Biergværk, der begynder saaledes:

Opvender Dine, Aand og Sands
Mod hine blaae Biergræffers Krands,
Hvor Gud, Biergherren throner.

Denne Sang glædede Eberhard særdeles, den havde bragt hans Phantasie i Bevægelse, og han vilde gierne høre meer af Biergfolkene om deres Levemaade. „Det har altid rørt mig dybt,“ sagde han, „at en heel Mennefteslæggt af Kiærlighed til Sædvanen, af Trostid til deres Fædres Hverv fortsatte det, give Slip paa Solens himmelske Lys, boe i Jordens sorgelige Afgrund med blege Kinder, gustne Ansigter, og kun engang imellem, om Søndagen, nyde den sunde,

himmelske Lust, naar Klokken ringer dem sammen til Kirken. Men I see mig saa friske og sunde ud, kiære Born! Paa eder har den usunde Grubelust ingen skadelig Indflydelse havt."

Formanden svarede smilende: „Det kommer deraf, gode Herre! at vi aldrig have været i Gruberne." — „Hvad? ere I ingen virkelige Biergsfolk?" — „Vi ere Spillemand, som tidt have opholdt os hos Biergsfolkene i Harzen, aflært dem deres Viser, deres Foredrag, og reise nu omkring og synge Bierg- og Dal-Sange, ligesom det kan falde sig, i denne Dragt, hvilket bringer os mere Fordeel, end om vi kom i vore egne Klæder. Det gaaer de fleste Tilhørere, som Dem, gode Herre! De blive rorte over os. Saaledes faae vi da nok at fortjene. I Aften ere vi for Exempel bestilte ind til Leipzig, for at synge og spille i et stort Aftenselskab hos den rige Baron Herr von Löwenmähne."

Eberhard, som først havde i Sinde at blive vred, fordi Spillemanden havde fort ham bag Lyset, lod ved denne Efterretning Breden fare. Denne Leilighed forekom ham den allerbedste til at faae sin Fader at see, uden at kiendes af ham. „Uden Tvivl", tænkte han, „er min Fader, som gjør et stort Huus i Leipzig, ogsaa indbuden til denne Concert."

„Nu vel!" sagde han til Spillemandene, „I bære jer snildt nok ad, jeg kunde selv have Lyst til at klæde mig ud som en Biergmand og følge eder. Ikke for at tiene Penge, thi jeg trænger ikke, hare I vel mærket; men jeg er en underlig Fyr, og gad gierne engang for Vøiers Skyld gjøre den hele Måskerade med." — „Det kan gierne skee, gode Herre!" svarede Formanden; „vi have altid et Par over-complette Biergmandsdragter, for i paakommende Tilfælde at forsyne en Medhielper." — „Saa vil jeg ogsaa være Bierg-

mand og Spillemand i Aften", sagde Eberhard, "hos Baron von Löwenmähne; maastee synger jeg ogsaa en Bise." — "Ei, det var herligt!" svarede Formanden, "det vil giøre vor Concert fornøieligere at høre paa."

I Leipzig kom de til et stort Palads, som enten maatte være nybyggt, eller meget forandret, thi Eberhard kiendte det ikke igien. Porten stod aaben, oplyst af store Lygter. Der manglede ikke meget i, at de kostbare Tæpper rakte lige ud paa Gaden fra Trappen. Der stod en Schweizer i Liberi med galoneret Hat, og paa hans Spanstrør glindsede en uhyre Solvknep. Biergfolkene maatte først meget omhyggeligt astørre deres Fodder paa en Maatte, inden de fik Lov til at betræde Tæppet. Nu gik de op ad Trappen, hvor en behagelig Lugt af fin Røgelse og Hyacinther fra Vinduerne mødte dem. I Forgemakket maatte de stille sig i Rækker med deres Instrumenter; og her havde Eberhard Leilighed til at tage alle Herstaberne i Diesyn, ligesom de gik forbi ind i den store, smagfuldt decorerede Sal, oplyst af utallige Vegløys i prægtige Lysekroner.

Det var et Mandfolkeselskab; Eberhard kiendte Ingen. Det var hele Egnens Adel. En vis fornem nedladende Mine hvilede paa de fleste Ansigter. Et Par gamle Herrer i grønne Jagtkioler, i Hiortelæders-Beenklæder og Støvler saae plumpe og godhiertige nok ud. Schweizeren havde ikke understaaet sig at bortjage deres store Hunde, der løbe op med, og tilsmudsede nogle Spradebasers Silkestrømper. De Tilsoledede vovede ikke at klage høit, kun hist og her blev der mumlet i Skiægget om ubehovlede Landjunkere.

"Jeg saaer vist ikke min Fader at see i dette fornemme Selskab," tænkte Eberhard; da i det samme Synet af to velbekiendte Maafer gav ham atter Haab. Det var Professor Schwefelskies og Grosserer Nierenstein; den Første dobbelt

saa mager, den Anden dobbelt saa fed, som da Eberhard forlod dem sidst. Schwefelskies saae virkelig ud som et Stykke tort guult Svovl, og Nierenstein burde billigviis nu heller heddet Nierenstück, thi store Fedtmaasser hang ham blomstrende om det lasede Ansigt, og havde næsten udglattet ethvert mennesseligt Træk deraf.

Dette comiske Par havde hinanden under Armen, og heldede sig op til hinanden ved Indtrædelsen, for ei at falde om af Forlegenhed og Undseelse. Til Høire og Venstre gjorde de latterlige Complimenter, der ikke synderlig gien- gieldtes, og hvorved de snart kom til at støde Hovederne, snart Hosterne mod hinanden, til stor Forlystelse for de unge Herrer, der ikke kunde bære sig for at lee.

„Hvad skulle disse Borgere i vort Selskab?“ hørte Eberhard en Nabo hviske til den anden. — „Glemmer De da, mon cher!“ svarede den Spurgte, „at vor Bert selv er en bourgeois gentilhomme? Ud af den puddrede Lovemanke fremstikke endnu de borgerlige Velsører, han maa anstille sig saa fornem, som han vil. Det er jo billigt, at Monsieur Jourdain har sin Maitre de Philosophie, og denne Charge beklæder Professor Schwefelskies. For Resten er denne Mand meget ærbødig og beskeden, og undslader aldrig at vise Folk af Stand den skyldige Uresfrygt. Han er en særdeles duelig Poet, og forfærdelig lærd. Den franske Adel taaler jo ogsaa undertiden Digtere og Lærde i deres parties fines. Naar han har druffet dygtig, er han ogsaa Hofsnar. Altsaa kan han gierne være taalt i et Mandfolkeselskab, hvor der endogsaa kommer Hunde. Med Riobmanden har det en anden Art. Han er grumme rig; de Fleste af os staae i hans Bog, og De veed, mon cher! Dorante maa gjøre Jourdain Cour, for at faae endnu flere Penge til Laans.“

I dette Dieblif kom Verten de Talende meget galant i Møde. Men hvor forfærdedes Eberhard, da han i ham opdagede sin fiodelige Fader, Herr Martin Julius, der, medens Sonnen streifede omkring, og begræd en tabt Elskerinde, havde ladet sig baronisere.

Eberhard skulde sig bag de andre Musicanter, for at hans Fader ikke skulde kiende ham; og denne var alt for beskæftiget med sit fornemme Selskab til at give Agt paa en stakkels Biergmand. Det varede ikke længe, før man gik til Bords. Spillemandene maatte forsoie sig op paa et Gallerie i Spijsalen; fra denne Høide kunde Eberhard oversee det hele Selskab, og anstille sine Betragtninger. Øverst ved Bordenden sadde de gamle Jagtherrer, og omkring dem løbe Tjenerne og Hundene. Baron von Löwenmähne var en fortræffelig Bert; han bevægede sig som en Planet omkring sit Selskabs Sol, og vidste at hviste Enhver noget Forbindtligt i Ørene, hvilket dog fornemmelig bestod i, at han gjorde dem kiærlige Bebreidelser, fordi de ikke drak nok. De fleste pegede med Fingeren paa deres Glaster, for med den Ebbe, der var i, at bevise deres Ustyldighed, hvorpaa Herr Baronen fornøiet gik videre. Nederst ved den anden Bordende sadde Plebeierne Nierenstein og Schwefelskies, som Tribuni plebis ved Døren i Senatet. Men disse havde intet Veto; og de vilde heller ikke brugt det, hvis de havde haft noget, thi de bejaede alt det Sagte og Skregne med dybe Buf.

Medens der endnu var Noget i de første Glaster, gik Alting stivt og gravitetisk til. En trykt Sang, forfattet af Professor Schwefelskies, blev baaret omkring paa en Solvallerken af en stielmsk ung Løber. Visen blev assunget langsomt som en Liigpsalme; dens Indhold var en Berømmelse over Adelen som Thronens Støtte og som Repræsentant for den ædlere Mennefskehed. Siden efter bleve Viserne

lystigere, alt som der blev druffet meer; og Bacchus, der af Tænkemaade stedse er liberal, skiondt Prinds af Blodet, aabnede Hierterne meer og meer. De sølte nu, at de alle vare Drankere, som lige godt kunde blive fulde; Professor Schweselfies begyndte at glimre som Selskabets vittige Hoved, og at spille en stor Rolle. Han blev opfordret til at giøre Impromptus; og allerede saae Eberhard ham sværte Bagen af en Tallerken i Lyset, og gribe en Gaffel som Griffel, da pludselig Professorens lange Manchette begyndte at brænde, fordi han var omgaaet for skidesløst med det farlige Element, i det han, liig Prometheus, vilde nedhente den guddommelige Funke.

Digterens Nabo, en ung Officeer, greb strax en Bandflaske, begyndte at slukke Ilden og at skienke den stakkels Poet over med koldt Vand. Nu op slog man en umaadelig Skoggerlatter, der forstemte Digteren, og med den jordiske Ild var ogsaa den poetiske Flamme slukt.

Da maatte Biergsolkene spille og synge. Raden kom ogsaa til Eberhard, og i det Lune, han var, vovede han følgende Vise:

Held den Mand ved Duff og Dug,
Som, af Venner trindt omgivet,
Med Fornuftens sunde Brug
Kildrer Ganen, nyder Livet!
Fyld Vocalen,
Spøg i Talen,
Munterhed i hele Salen!

Nyd, min Broder! mens du kan,
Klynk ei over Næstens Kummer.
Ikkun Løssen drikker Vand,
Binen dyster dig i Slummer.

Her tilstede
Ingen græde
Over en forsvunden Glæde!

Maanen skinner koldt bag Træ,
Vi vil Solen os udklaare.
Bacchus i sin Rantes Læ
Kiender ei til Beemods Taare.
Lad os spøge,
Og forsøge
Elskovsluen at forøge!

Men forgieves sukke? Nei!
Kiærlighed os ei skal kue.
Holder Amor Eden ei,
Sonderbryde vi hans Bue.
Har den Brune
Sære Lune,
Da forlade vi den Brune.

Er den Blonde kold og stolt,
Vil hun ikke kiærlent kysse —
Skyde sig derfor? Nei, holdt!
Vind har ikkun Amors Bøsse.
Gi sig hænge!
Har du Penge,
Vil ei Trøsten dvæle længe.

Jordist kun er dette Muld;
Hvad er Aand og Siælegave?
Gamle Baaben, gammelt Guld
Holder Aandens Kraft i Ave.

Figenblade
 Ei vi hade,
 Naar vi Paradiis forlade.

Bisner Livets Træ paa Stund,
 Det har Intet at betyde.
 Er en Drom os Tiden kun?
 Godt! en Drom kan ogsaa fryde.
 Hader Graaden,
 Til i Baaden
 Hissjet Charon løser Gaaden!

Giesterne, som alt havde druffet dygtig, og ikke gave synderlig Agt paa Ordene, mærkede ikke Bisens Ironie, toge det altsammen for gode Varer, og Indholdet for den sædvanlige lette Drillevises-Philosophie. Da Eberhard havde sjunget, reiste han sig, og vilde begive sig bort. Nede i Porten bad Schweizeren ham at gaae op i øverste Etage paa den unge Løbers Kammer, hvor denne gierne ønskede at tale med ham, og havde noget Behageligt at sige ham. Vi have allerede nævnt dette unge Menneske, som Eberhard syntes han skulde kiende; men da den unge Løber for det meste vendte ham Ryggen, og havde Huen med Hær og Blomster nedtrykt i Panden, vidste vor Spillemand ikke, hvor han skulde føre ham hen.

Han gik op, hvor Schweizeren havde vist ham, og befandt sig paa en lang, smal Gang, svagt oplyst af en eneste Lygte. Næppe var han der, saa randt ham Eventyret om Bedstefader og den smukke Bissekammerste i Tanterne. Gangen saae lige saadan ud, Lygten brændte ligesaa mat, som salig Albert havde beskrevet det. „Gud i Himmelen!“ tænkte Eberhard, „hvis min Cordula levede endnu, svævede

mig i Møde som en let Sylphe, og tryffede mig her til sit
 Bryst?" Han blev staaende nogle Dieblit ved Lygten, og
 lyttede efter, om Ingen kom. Af, nei! ene stod han der
 paa den dunkle, stille Gang. Nu treen han ind i det ham
 anviste Bærelse, og foer forstrækket tilbage, da han aabnede
 Døren; thi Guldmaanens blege Melpomene-Ansigt stod lige for
 Binduet, og stirrede koldt paa ham, som dengang han traadte
 ind i det øde Bærelse, hvor den døde Obadias Schlenk
 laae paa Bordet. Men dette gyselige Indtryk blev snart
 udsløttet af behageligere Følelser. Det var som en deilig
 Octoberaften, skiondt midt i November. Fra det høie
 Hiørnevindue havde Eberhard fri Udsigt over hele Egnen.
 Pleißen laae som et glat Solvspeil i Maaneskien, og den
 skionne Rosendal, hvor han havde tilbragt herlige Ungdoms-
 timer, udbredte sig ved Siden med dunkel Skygge. Ogsaa
 det lille røde Tag, hvor Hanna Høllkraft havde sit Huus,
 kunde han see. Og Kirketaarnet, hvorfra han i vigtige Livs-
 timer havde hørt Psalmerne: „Jesus, du mit Haab, min
 Trøst!" og „Af Høiheden oprunden er," stod som en Ræmpe
 i Maaneskien; den blinkende Viser pegede paa Tolv, og just
 i det Eberhard traadte ind i Kammeret, toned den velklin-
 gende Malmklokke med sine stærke Slag over Egnen.

Nu blev Døren aabnet, og han foer uvilkaarlig sammen;
 men Spøgelsset var ikke frygteligere, end Omgivningen: den
 unge Løber stod smilende for ham. Maanen skinnede paa
 den prægtige Giæderhue, paa hans Solvtresser og den store
 Solvtallerken, hvorpaa han bragte Frugter, Bagværk, en
 Flaske Biin og to Glas. Neppe saae han Eberhard, før
 han sagde: „Kom, kiære Spillemand! I skal ogsaa have
 noget Godt." — „Jeg takker, kiære Løber! men jeg er
 hverken hungrig eller tørstig." — „Rage og Frugt spiser man
 ikke for Gult, men for Lyst. I seer saa sørgmodig ud.

Kanſtee Maanen har gjort eder melancholiſt? Det er en underlig Tingſt, den Maane. Den kan baade fornøie og bedrøve Folk, ſom den vil. Nu forekommer den eder maaftee ſom et Dødningehoved; og jeg vedder, det koſter mig kun et Ord, ſaa ſmiler den jer ſtielmſt i Diet, ſom et allerkiæreſte Pigeanſigt." — „Det vilde nok falde vanſtelligt, at fremvirke denne Trolldom." — „Aldeles ikke, min Herre! thi Maanen er ogſaa en Løber, og gode Kammerater, veed I, holde ſammen, og gjøre hinanden gierne en Tienefte. Løber I mig at drikke et Glas Champagne, naar jeg holder Ord?" — „Nu vel," ſvarede Eberhard i den høieſte Spænding. „Men, Gud! hvem er I? Henrik Schlenk! er det dig? Ja, det er! Nu kiender jeg dig." — „Nu, min kiære Herr Baron von Löwenmähne! ſaa drikk da ſtrag et Glas paa Deres Cordulas Sundhed, ſom lever endnu, og elſker Dem." — „Henrik! vil du ſpotte mig i min Nød? vil du gieffe mig?" — „Nei, ved Gud, det har den Mand ikke fortient, ſom forſt reddede min ulykkelige Faders Liv, ſiden gav ham en ærlig Begravelſe, og underſtøttede min Moder. Gaaden er løſt med ſaa Ord. Robert Hulter havde nu engang ſat ſig det i ſit ſjunktende Hoved, at De ikke ſkulde ægte hans Datter. For at hevne ſig, da De havde fældet Deres Medbeiler i Tvekamp, spillede Faderen Dem denne forbiftrede Streg. Den deilige Cordulas Kammerpige var juſt ſaa artig, i de Dage at afgaae ved Døden; hende lod han begrave, ſom om det kunde været hans Datter, da han nok formodede, at De hemmeligt opholdt Dem i Nærheden, og at denne Opdagelſe vilde ſtyrte Dem i Fortvivlelſe. Herr von Birtings Paarørende toge med Glæde Deel i denne Liſt; man haabede at loffe Dem hen til Graven og fange Dem der. Robert Hulter reiſte ſtrag hemmeligt med ſin Datter til London. Jeg kunde deſværre intet Nyſ give

Dem, jeg maatte flye, fordi man begyndte at fatte Mis-
tanke til mig. Hvor De var, vidste jeg ikke. Da fik jeg
at vide, at Deres Fader boede her, og jeg tog Tjeneste hos
ham, fordi jeg formodede, at De dog tidligt eller sildigt
vilde indtræffe her. Saaledes hænger det sammen. Den
deilige Cordula lever." — "Og elsker mig endnu!" raabte
Eberhard. "Al, nu forstaaer jeg Tegnet paa Wartburg." —
"Saa drif da nu Maanens og Frosken Cordulas Skaal, som
De har lovet!" sagde Henrik, og rakte ham Glasset. Eber-
hard tomte det henrykt. I dette Dieblif begyndte Musican-
terne nede i Salen at spille en Seiersmarsch; et deiligt
Fyrværkeri, som Baron Löwenmähne havde bekostet, sine
Gæster til Væ, begyndte at knalde, og høie Raketter med
romerske Lys sloge en Triumphbue over Maanen.

Morbærtræet.

Vinteren med sin Sne og Is var hurtig fulgt paa
den milde Høst. Eberhard maatte opsætte Reisen til London
nogle Maaneder; men neppe smeltede Isen, neppe spire
Martsviolerne atter i det unge Græs, og slaaer Lærken
sin Trille, før vi finde ham en Aften sild i Stratford hos
en ung Snedker, hvor han har leiet et Værelse, fordi der
ingen Plads er i Bertshuset. Imod denne sidste Grund,
som Snedkeren finder tilstrækkelig, vove vi dog at have en
Tvivl; der kunde være andre Aarsager, som havde bragt den
gode Eberhard her i Huset.

Med Beestæks og Alse har han stillet sin Hunger og
Tørst. Den smukke unge Kone har sagt god Nat, og er

gaaet ind i Sovestuen, hvor det lille Barn ligger i Buggen. Den unge Snedker John Brown kan ikke holde op igien med at rose den deilige Miss Cordula Hulter, og Eberhard opmuntrer ham bestandig til at fortælle meer.

„Hun er min Redningsengel,“ sagde Snedkeren. „For et halvt Aar siden var jeg i største Nød; nu takker jeg den skionne Miss for, at jeg er en velhavende Mand, der endog har en Stue tilovers for en Fremmed. Havde hun ikke været, saa maatte jeg selv ligge paa Gaden. Jeg var en ung Galning, som ikke tænkte paa den Dag i Morgen; jeg giftede mig med min Harriet, og hun fødte mig et Aars Tid derefter en deilig Dreng. Men jeg havde gjort Regning uden Bert. Et nederdrægtigt Menneſke, der, som jeg siden hørte, var min hemmelige Medbeiler og Fiende, havde laant mig 50 Pund, for at faae mig i sine Kloer og øve Hevn over mig. Han forlangte sine Penge igien, og jeg havde ingen. Forsynet med et Writ ſieri facias gif han til Sheriffen, og lod gjøre Indførsel hos mig. Jeg havde funnet lukke mine Døre, thi hertilands vover ikke Retten selv med Vold at bryde ind i en Borgers Huus; men hvad havde det hiulpet? Jeg havde kun selv indsluttet mig i Hungertaarnet med Kone og Barn. Jeg lod altsaa min Creditor raade. At han vilde tage Løst og Fast, havde jeg belavet mig paa; men hans Nederdrægtighed gif dog videre, end jeg havde formodet. Da han havde faaet, hvad der var, gif Master Piety ud i Kiøkkenet, tog Gryden af Ilden, hvori min Harriet kogte en Vandgrød, bragte den snurrende ind i Stuen paa Bordet, og lod Rettensbetienten ſkrive den med til det Dvrige. Derpaa gif han hen til Buggen, hvor lille Tom laae og sov med de nydelige Arme over Puden. Et Dieblif betragtede han ſmilende Barnet, og jeg tænkte: „Skulde det Engleansigt dog have smeltet Barbarens Hjerte?“

Han tog Barnet ud af Buggen, kælde for det, flappede det, og sagde: „Du lille Skielmsmester sover vel ligesaa godt paa Straa, som paa Duun.“ Derpaa tog han en Haandfuld Halm af Buggen, spredte det hen i en Krog, lagde Barnet derpaa, og lod Skrивereren tegne Bugge og Buggeklæder med paa Listen.

Det var meer, end jeg kunde taale, og min Kone maatte holde paa mig, for at jeg ikke skulde forgribe mig paa det Skarn.

Nu vare vi alene, og sadde inden de fire nøgne Bægge; Harriet havde det stakkels Nor paa Skiodet, for at bestierne det mod Kulden med sine Klæder. „Hvad er der nu meer for os at giøre?“ raabte jeg, da jeg en Tidlang havde grublet mørk over min Tilstand. „Død og Undergang true os Ulykkelige alle tre.“ — „Endnu ikke,“ sagde Harriet munter. „Alting har man endnu ikke berøvet os. Seer du ikke de smukke, grønne Binduesgardiner, hvor haabefuldt de tilvinke os, medens Foraarsjolen skinner ind giennem deres Hængler?“ — Jeg slog Vinene op, og saae ikke Andet, end det store Morbærtræ, der, som sædvanlig, rakte hen med sine løvrige Grene over Binduesruderne. — „Forsag ikke, kiære John!“ vedblev Harriet. „Lader den gode Gud et saa herligt Træ voxe for en lille Orm, hvis Legem han klæder i den kosteligste Silke, skulde han da ikke søde og klæde os, sine Menneſter? Dette Huus tilhørte i gamle Dage, som du veed, den herlige Shakespeare. Dette Morbærtræ skal han have plantet med egen Haand. I London tænker den store Verden ikke meer paa den gode Digter, Alting skal nu være paa Fransk, og der indføre fornemmere, lærdere Poeter en finere Smag; men Folket elsker dog endnu altid sin Shakespeare. Det gjør mig ondt for det smukke Morbærtræ; men det maa falde, for at vi kunne blive staaende. Du skal forførdige

allehaande Ting deraf: Snuustobaks = Daaser, Theekasser, Skrivertoi, Tobakskradsere o. s. v. Vi sætte i Aviserne, at en fattig Snedker i Stratsford har forarbejdet adskillige smukke Ting til Salg af Shakespeares Morbærtræ, for at redde sig med Kone og Barn fra Undergang. Maaskee gjør en lærd Mand os et lille Digt derover, og vor Lykke er gjort."

Dette Forslag var saa herligt, som om det var kommet fra Himlen; jeg kaldt Harriet om Halsen, og vi ginge strag ud, at fælde Morbærtræet. Men da jeg stod der med Øgen, var det mig umuligt. Det forekom mig, som om jeg skulde hugge et Menneſte ind i Kiød og Been, som om jeg, for at redde mig, vilde begaae et Mord. Man har jo gamle Fabler om Menneſter, som i de ældre Tider bleve forvandlede til Træer; i Borgeſtu = Eventyrene er ogsaa Talen ofte om Druidetræer, der beboedes af venlige Aander. Nu tyktes mig, Shakespeares Aand boede i dette Morbærtræ. „Han har jo ogsaa groet saaledes," tænkte jeg, „har ogsaa udstrakt sig vidt og bredt i Solen, og baaret herlige, fine, fastige Purpurbær, som vederqvægede Menneſkene, og smagte saa lifligt. Nei, det kan jeg ikke, i Dag i det mindste ikke. Dette Forsæt ville vi sove paa. Maaskee ſtinner Solen ikke i Morgen. Naar Himlen er graa, vil jeg gjøre det. Solen maa ikke ſee Træet falde, heller ikke Maanen og Stierne. Naar det regner og blæſer, vil jeg omhugge Morbærtræet." — „Men ſaa bliver Træet vaadt at arbeide i," ſagde Harriet; „og vi have ingen Tid at ſpilde. Naar lille Tom vaagner, vil han have Mad, og Maſter Piety, veed du, har taget os Gryden af Jlden." — „I Dag, kiære Harriet!" ſvarede jeg, „ville chriſtne Naboer ræſke os deres runde og milde Haand, og i Morgen vil jeg i Guds Navn fælde Træet."

Jeg vaagnede næste Morgen temmelig silde, thi jeg var falden silde i Sovn. Kone og Barn sov endnu ved Siden af mig paa Halmen. Solen skinnede atter muntert ind ad Vinduet, men jeg tænkte: „Lad saa være! Shakespeares Mænd boer ikke i dette enkelte Morbærtræ, men i hans herlige Bærkers hele store Frugthave, og den sælder jeg ikke med min Dre.“ Jeg havde nylig læst hans Skærsommernats-Drøm for Harriet; der forekommer saadanne nydelige Alfer deri, og jeg tænkte: „Den gode William har sikkert selv været en stor Borneven, ellers kunde han umulig have skildret den lille Sennopskorn, Urteblomst, Mol og Spindevær saaa allerfjæreste. Han tager mig det vist ikke ilde op, at jeg forgriber mig paa hans Træ, for at redde min stakkels Tom.“

Som jeg staaer saaledes og skotter med frygtsomt Blik hen til det Træ, der i Dag for sidste Gang skal kaste sin behagelige grønne Skygge ind i Bærelset; det Træ, hvis skionne Blomstren mit lumste Jern slug vil tilintetgiøre, kommer det mig livagtig for, som om Titania, Alfernes Dronning, selv stak sit deilige blonde Ansigt med Rosenfinderne ind giennem Træets Blade til Vinduet. I det mindste saae jeg et overmaade deiligt Pigeansigt, paa hvis Læber endnu Barnligheden smilte, medens hoi Alvor betragtede mig skarpt med store mørkeblaae Dine.

Da hun blev mig vaer, nikkede hun venligt, og spurgte beskedent, om ikke Snekermester John Brown boede her.

Jeg løb strax ud, og fandt den skionne Miss Cordula Gulter med hendes Pige ved Postvognen. Med saa Ord sagde hun mig, at hun i Fjor Sommer var kommen med sin Fader fra Ostindien, at hun havde opholdt sig denne Vinter i England, at den gamle Herre, der havde været

vant til Sydsø=Vernes lette Luft, var død af Steenkulsrøgen i London, og at hun af Frygt for at dele Faderens Stiebne var taget ud paa Landet, men dog ønskede undertiden at holde sig op i Stratsford, fordi hun stammede ned fra William Shakespeare. Hun vidste, at jeg beboede hans forrige Bærelser, dem ønskede hun at leie, jeg maatte sætte Prisen saa hoit, som jeg vilde. Neppe har jeg klaget hende min Nød, for hun rækker mig en Guldbrød, og jeg er pludselig forvandlet til en velhavende Mand.

Fra den Tid af har den smukke Mijs Cordula beboet mine Bærelser af og til, og jeg har leiet disse igien, driver mit Haandværk uden Næringsjorg, og er et lykkeligt Menneske. Den smukke Mijs er en Veninde af min Kone, og kan ogsaa meget godt lide min lille Tom. Hun er elsket af den hele Egn. Unge Landsby=Piger komme ugenligt til hende, saa maae de arbeide med hende i en stor Spindestue, fortælle Eventyr og synge gamle Kæmpeviser. Hun har alt giftet og udstyret mangt et lykkeligt Par; thi hun lader til at være meget rig. I Morgen holder hun atter en ung Piges Bryllup, og der kan De faae hende at see i Kirken ved en vis Ceremonie, som aldrig bliver forsomt. Brudeparret maa nemlig fransje hendes Stammefaders William Shakespeares Steenbilled i Kirken med Blomster."

"Tænker hun da ikke selv paa at gifte sig? er den smukke Mijs ikke forlovet?" spurgte Eberhard. — "Det kan jeg ikke svare paa," sagde Snedkeren afbrydende. "Nu vil jeg hente et Lys, og følge Dem til Sengs, siden Deres Tiener sover i Bertshuset i Nat, og ikke kan hielpe Dem. Jeg skal ogsaa hente en Stovleknegt."

John Brown listede sig sagte ind i Sovestuen. Neppe var Eberhard alene i Stuen, hvor hans Cordulas veltrufne Billed hang paa Væggen, for Kiærligheden drev ham

til at staae op paa en Stol og trykke sin Mund til de deiligtmalede Læber paa Lærredet, der desværre ikke gien-gieldte hans Kys.

John Brown kom strax tilbage med Stovleknegten, og undrede sig over at finde sin Giest i en ivrig tète à tète med Billedet paa Bæggen. Eberhard, der ikke havde ventet sin Bert saa snart tilbage, var af Skamfuldhed nær falden ned af Stolen. Men den unge Snedker satte Mod i ham. „Vær ikke undseelig, min Herre!“ sagde han; „jeg veed ogsaa, hvad Rærlighed er. Jeg har ogsaa kysset min Harriets Tøfler og Handsker, naar jeg ikke havde hende selv ved Haanden. Jeg mærker nok paa Alting, at den hemmelige Elsker er kommen, og at jeg har den Ære at opvarte Herr Eberhard Julius under mit ringe Tag. Paa Deres Udtale hørte jeg strax, De var en Tydsker; det er underligt, at det ikke før er faldet mig ind, hvem De var.“

Hvorledes det imens var gaaet Eberhard.

Nu hentede John Brown en Flaske Claret, og Giesten maatte paa ny sætte sig til Bords med den gode Snedker og drikke den deilige Cordulas Skaal. Eberhard fortalte, at han, saasnart Soen var aaben igjen, havde begivet sig til London med største Forsigtighed, for ei at opdages af Robert Hulter, der ellers let kunde spillet ham igjen et Puds. Saasnart Eberhard havde opdaget Cordulas Opholdssted, vilde han hemmelig overtale hende til Flugt, hvis hendes Fader endnu ikke skulde have ladet sit gamle Nag fare.

Det Skridt, Martin Julius havde giort, at lade sig baronisere, saalidet Eberhard end havde i Sinde i Fremtiden at giøre Brug deraf, meente han, kunde dog her være ham gavnligt, fordi den forsængelige Robert Hulter endelig vilde have en adelig Svigersøn.

Her gjorde John Brown den Anmærkning, at Cordulas Fader ogsaa kort efter sin Ankomst til England var bleven Baronet.

Flere Dage altsaa var Eberhard i London, uden at komme paa Spor. Det londonste Bæsen behagede ham ikke meget. Nu skulde Alting være paa Fransk. Poesien havde opløst sig i Tankesprog og Blomsterlignelser; den lille Pope giældte nu for det største Genie. Om Dryden talede man langt meer, end om Shakespeare; af den Sidstes Stykker bleve der næsten slet ingen opførte. Endelig skulde man dog engang have Romeo og Julie. Henrik Schlenk havde hentet Billet, men Stykket blev ikke opført formedelsst en Skuespillers megen Hæshed, og man gav i Stedet derfor Addison's Cato. Eberhards Naboe i Parterret lode til at være særdeles tilfredse med dette Bytte, og sagde: det var dog bedre, at faae et regelmæssigt Stykke i flydende Vers, end en stiodesløst dialogiseret Roman, hvori der forekom saa mange Platheder, og hvori Kiærligheden var behandlet saa sandseligletsfærdigt, at en ærbar Pige næsten ikke kunde være bekiendt at see Stykket.

Denne Smag, som Eberhard fandt almindelig, forstemte ham. „Naar man intet Bedre har,“ tænkte han, „og Menneffene da demme vrangt, og tage til Takke med det Maadelige, det er naturligt; men naar de forsmaae det Herlige, som allerede er der, og med Beundring jage efter noget nyt Dybtunderordnet — det er sørgeligt.“

Under Opførelsen af Cato sov Eberhard ind, og hans Naboer hvisttede hinanden temmelig lydt i Øret: „Dette unge Menneske maa være meget umoden og uopdragen.“

Endelig blev dog Romeo og Julie ogsaa opført. Eberhard var nærværende. Sand Kunst seirer altid, ligesom sand Natur, naar den frit kan komme til at virke. Huset var fuldt af Tilskuere, skiondt Eberhard mærkede, det var meest af den ringere Borgerklasse. En deilig ung Skuespillerinde havde Julies Rolle. Alle vare bevægede over de Elskendes Ulykke.

En ung Pige, sort klædt, med et langt tilbageslaaet Slør, i en Loge i anden Etage var især henrykt; og da Romeo døde, raabte hun uvilkaarlig et høit, smerteligt Af! og bedækkede sit Ansigt med sine Hænder.

Eberhard stirrede op giennem sin Vognet, og saa kun en deilig hvid Haand, hvis Contourer ikke vare ham fremmede; ogsaa Fingerringen med den store Diamant skulde han kende. Haanden sank ned igien, og han opdagede sin Cordulas Ansigt badet i Tårer.

Han vovede intet Tegn at give hende, for ei at gjøre Opsigt. Da Stykket var til Ende, blev Trængselen stor til de forskjellige Udgange; og Eberhard var sikkert atter gaaet glip af Cordula, der kun lyste et Dieblis for ham, som et herligt Stjerneklud, hvis ikke Henrik Schlenk havde forstaaet Tingene bedre. Han var kommen bort i Trængselen fra sin Herre, der gif hiem i største Angst over igien at tabe sin Elskede af Sigte; men Henrik kom snart bagefter, og bragte de behageligste Efterretninger.

Robert Gulter var død, den smukke Datter boede paa Landet, men i Dag var hun kommen incognito til London for at see Romeo og Julie. I Morgen reiste hun til Stratford igien.

Blomsterpigen og den gamle Munk.

Eberhard kunde næsten ikke sove hele Natten, og deri var den unge Snedker, John Brown, alene Skyld, thi hvi tillod han den sværmerste Elsker at tage Cordulas Billed med ind i Sovesamret fra Dagligstuen? Uafladelig stirrede Ynglingen paa det kiære Ansigt, og kyskede den kolde, ugienskyssende Mund utallige Gange, indtil Naturen endelig krævede sin Ret, og han faldt i Sovn. Eberhard gav kun efter i det Haab at drømme om sin Elskede. Men han havde forregnet sig. Man drømmerielden om det, Siælen er fuld af, naar man lægger sig til Hvile; den gode Eberhard havde kun med lutter Orter at bestille, som han maatte tælle ud af den ene Skieppe i den anden, hvorved Summen tilsidst blev saa uhyre stor, at han slet ikke kunde huske, hvad han havde i Mente, og Haarene reiste sig af Skræk paa hans Hoved, thi der var sat Dødsstraf paa, hvis Facit ikke blev rigtigt.

Af denne Rød befriede John Brown ham, som vakte ham. Af, hvor lykkelig sølte Eberhard sig, da han slog Dinene op, og Morgensolen bestraaede Cordulas Billed!

Frokosten ventede; han skyndte sig at blive færdig, thi Kloffen ti skulde Høitideligheden begynde. Musicanterne stillede sig i Orden, og spillede. Det unge Brudepar gik til Kirken, fulgt af Cordula og flere smukke Brudepiger.

Eberhard havde stult sig i en Krog ligeover for Shakespeares Brystbilled. Man paastod, det skulde ligne meget, og være gjort efter en Maske af Digterens virkelige Ansigt. Hænder og Ansigt vare rødsvarede, Dinene lysebrune, Haar og Skiæg blond, Kiortelen skarlaget, derover

en let sort Kappe uden Ermer. Den øverste Side af Buden var grøn, den underste carmoisin med Guldsmyndser.

Men Eberhard havde kun Dine for Cordula. Hun var bleven lidt højere og lidt magrere, men forekom ham dog mere deilig, end før. Thi Værdighed havde forbunden sig med det Ungdommelige, og det Barnlige, som før undertiden grændsede lidet til det Barnagtige, var trængt tilbage, uden at være reent forsvunden. Det hvide, alvorlige, noget blege, regelmæssigovale Ansigt vilde have erindret ham om Antiken, hvis ikke hendes Dine havde været saa følelsesfulde og saa fulde af Liv.

For Digterens Brystbilled holdt Brudefølget stille, og Kurve bleve henstillede paa Gulvet med Narcisjer, Hyacinther, Roser og Ewiggrønt, hentede fra Drivhusene, fordi den tidlige Vaar endnu ikke frembragte slige i Naturens Skiod. Medens en høitidelig Sang blev sungen fjerstemmigt, frandsede Pigerne Shakespeares Billed, hvormed Cordula var ivrigst, og gav sin Elsker Leilighed til at see den hulde Skabning i de yndigste Stillinger, thi snart hævede hun Hænder og Arme i Veiret med Purpurblomster og dunkelgrønne Blade, for at hængende dem paa Sommer, snart vendte hun den herlige Profil op mod Billedet, for at see, hvad Virkning Blomsterne gjorde, snart boiede hun det smukke Legem tilbage, og bukkede sig, for at tage flere Blomster af Kurven. I Dørene havde hun Shakespeares Guldringe, som hun havde arvet efter sin Stammemoder Concordia.

Blomsterne vare nu ophængte; en stor, frodig, broget Krands omgav Billedet. Nu gik Toget til Alteret, og Eberhard skyndte sig bort, for ogsaa at spille sin Rolle. Han havde aftalt Alting med John Brown og hans Kone, som fulgte med i Kirken. De havde sagt ham, at saasnart Bielsen var forbi, vilde Cordula skynde sig hjem i Forveien, for at gjøre

nødvendige Anstalter til at modtage det unge Egtepar, som skulde spise hos hende til Middag. John Brown og hans Kone vilde da bringe hende giennem en gammel gothisk Bygning, der før havde været et Kloster, og hvor man giennem en lang hvælvet Gang kunde gaae en Gienvei til Cordulas Bolig. Her skulde Eberhard møde hende forklædt.

Den smukke Mijs kom allerede hurtig med sine Benner giennem den lange Klostergang, da hun pludselig blev staaende forundret stille, og raabte: „Min Gud, Harriet! seer du ogsaa den gamle Munk der med Blomsterkurven i Haand, som kommer os i Møde? Han seer jo livagtig ud, som Fader Lorenzo i Romeo og Julie. Drømmer jeg, eller er jeg vaagen?“

Egtefolkene bade den unge Mijs ikke at forfærdes, men kun gaae dristig til, Gaaden vilde snart løse sig. Eberhard nærmede sig med langsomme Skridt. Ved et Bindue, hvor Rebecca ved Kilden med skionne Farver var brændt i Ruderne, hvor just Solen skinnede ind, og kastede et varmt Farvestiær hen i den kolde, dunkle Gang, mødte de Elskende hinanden. Lorenzo rakte hende sin Kurv, fuld af duftende Violer, og sagde:

See! Værkens Slag har friske Morgen vaft,
Den unge Marts har sine Smykker bragt.
I spæde Græs stod lille blaa Viol,
Og stielved nys med Dug i Purpursol.
Lorenzo, veed du, er en Blomsterven,
Han har sin Kurv her plukket fuld igien;
Nu rækker han en Krands med solvgraae Haar
Den bedste Mo i Ungdoms fagre Vaar.
Den hulde Pige var ham stedse kjær,
Og Julies Skiebne gif hans Hierte nær.

Men ei med Gift i Dag han spøge vil,
 Som i din Stammefaders Sorgespil:
 Violen er ustyldig, blaaligrod,
 Ei i dens lille Bæger lurer Død;
 Kun Haabets Dug stod aarle paa dens Bed,
 Hvor Venus blinkte ned sin Kiærlighed.
 Ei sorten Gitter, hviden Marmorsteen
 Udskiller Hierter her til Glædens Meen;
 Livsaligt i den aabne Kirkes Glands
 Bandt Elskov Seier, Digteren sin Krands.
 Bed gamle Klostersvindues rustne Bly
 Nu quiddrer Juglen, skinner Sol paa ny;
 Og atter Romeo, saa tro som varm,
 Den søde Julie trykker i sin Arm.

Oven paa Violerne laae det i Diamanter indfattede
 Stykke af den grønne Rude fra Wartburg med de Ord:
 „Eberhard! din Cordula lever.“ Saa snart han begyndte at
 tale, kiendte hun ham, og neppe havde han udtalt, før den
 af Glæde skælvende Pige trykkede den Lykkelige til sin Barm

Enden god, Alting godt.

Saa snart Eberhard havde ægtet sin Cordula, tænkte
 han kun paa at drage til Klippeborg, da han nok mærkede,
 at den unge Kone uagtet sin blomstrende Sundhed ikke
 befandt sig saa vel i den engelske Luft, som hjemme.
 Capitain Horn havde, før han reiste bort med den hollandske
 Garnison, ladet Eberhard vide, at han vilde sende ham et

godt Skib med en ærlig Skipper, der endnu i Sommer kunde bringe ham og Cordula til Klippeborg.

Saa snart Skibet laae paa Themsen, indskibede sig de unge Ægtefolk, der længtes meget efter at see deres Venner igien paa Den i Sydhavet.

Reisen var lykkelig, og de lede intet Ondt af Storm og Uveir. Allerede vare de i de forønskede Farvande, og haabede hver Dag at opdage Den, da Eberhard til sin Skræk gjorde en anden Opdagelse, der drev ham til ei at dvæle et Dieblisk lænzer paa Skibet. Den store Chaloupe blev forsynet med Sengflæder, Levnetsmidler og andre Nødvendigheder, og Eberhard begav sig i Guds Navn med Cordula, Henrik Schlenk og tvende dyrtbetalte Roerkarle ud i rum Sø, for at naae den høie Klippe, de saae langt borte, og som de haabede var en Udkant af de Klippeborgske Ringmure. Men skulde den ogsaa være ganske fremmed, vilde Eberhard dog heller styre didhen paa Maae og Faae, end blive, hvor han var.

Hvad kunde da drive den fiærlige Ægtemand til at udsætte sin Hustru for sliq en Fare? thi Veien did var temmelig lang. Soen gik huul, og Tusmørket faldt paa. Var Skibet læt? Slet ikke. Var der et Mytteri i Giære? Heller ikke. Men et langt værre Uhyre, end Søsyege og Skiorbug, havde denne Gang indlistet sig i Lasten. Eberhard opdagede, at en Matros laae syg der af — Børnekopper. Cordula havde endnu ikke haft denne affkyelige Sygdom; den velgiørende Opdagelse, der nu redder saamange Menneſter Helsen og Liv, var dengang endnu ikke giort, og vi begribe altsaa Eberhards Til og Forvovenhed.

Veien didhen var ikke uden Fare; men Roerkarlene, Eberhard og Henrik strengte sig an. Det var mørk Nat, da de løbe ind i en Bugt, som førte dybt ind i en Fiæld=

grotte. Maanen skinnede kun svagt giennem en Klost, dog fandt de strax et tørt Sted til Natteleie. De hyllede sig i deres Sengetæpper, trætte af Ansjirengelsen og Sindsbevægelsen sov de snart ind; Forfriskninger havde de allerede nydt i Baaden.

Eberhard drømte en underlig Drøm: det forekom ham, som om han var i et stort rundt Tempel, hvor tolv kæmpestore Malm billeder stode i Kreds, smukt oplyste af Morgensolen. De vare temmelig godt smeddede. Det Stive og Særegne fra en barbarisk Tid forbandt sig med et Anstrog af græst Skionhed; og Bitingene, som Sværde, Hammere, Spyd, Harper, Blomster og Korneg, viste, at det skulde være mythiske Billeder. Eberhards og Cordulas Leie forekom ham at staae under en qvindlig Skikkelse, den smukkeste i hele Kredsen. Hun sad paa en Bogn med to Hiul, med et Forspand af Tigerkatte, og med en Rose i Haand. Som Livstykke havde hun en tættliggende Fierham, der hverken skjulte Bryst eller Skuldre, men kun lidt af Ryggen og Livet. Til Benstre fra hende sad en godmodig tykstiægget Mand med Harpe, og ved Siden af ham stod en smuk Kone med en Skaal i Haand, fuld af Ubler. I Øst sad paa et noget ophøiet Sæde en listig fiirskaaen Gubbe med langt Skiæg. Paa hans brede Skuldre slagrede to Ravne, der hvilede ham i Drerne. Han havde ni Arr om den skaldede Pande, og et langt Spyd i Haanden. Til Høire fra ham stod en Figur, der lod til at være slittigst udarbejdet. Det var en Kæmpe med vredladent Ansigt. Paa sin høire Haand havde han en Handske, hvori han holdt en Stridshammer, og om Livet var spændt ham et Bælte; for Resten var han nogen, kun havde han Hielm paa Hovedet. Mellem disse fire Hovedgrupper vare altid to andre, som Eberhard ikke ret kunde kiende, thi Drømmen forsvandt, og han sov

roligt igien. Men da han vaagnede, havde han endnu det samme Syn, og hørte til sin største Forundring følgende Sang komme fra den Egn i Tempelet, hvor Manden sad med Harpen:

Der stander fiernt fra Norden
 Den vidtberømte Stad,
 Hvor sagre Keiserinde
 Med Herskerspiret sad;
 I Danmark og i Norrig
 Den kaldes Mykleggaard;
 Constantinopel ellers
 Den Navn af Verden faaer.

Den Stad er saare prægtig,
 Saa fuld af Kunst og Pragt;
 De Mænd gaae der i Purpur
 Og linnedfine Dragt.
 Dog veed jeg eet Alenodie,
 Som der ei findes tidt:
 Af Gærlighed og Trostfab
 Har Grækeren kun lidt.

Der giærer Svig i Barmen,
 Der er ei Manden kiæk;
 Der blinder Broder Broder,
 Der boler Qvinden fræk.
 De troe ei selv hinanden.
 Da Bæringer drog frem,
 Og kom til Mykleggaarden,
 Da stoled man paa dem.

I Norden hades Bellyst,
Foragtes Troløshed,
Og har først Helten svoret,
Saa holder han sin Ed.
Der svækkes ikke Kræften,
Der bleges ingen Kind,
Og Kæmpen gaaer i Kampen
Med et fornøiet Sind.

Nu stode de danske Kæmper
For Borgen, som en Væg,
Med lyse Sværd og Brynier,
Med kruset gule Skjæg.
Didind ei turde vove
Sig da den mindste Muus;
Normannen slog en Skjoldborg
Om gamle Keiserhuus.

Og Harald Haarderaade,
Det var en Hovding stor,
Hvis Rygte sig udbredte
Alt over viden Jord;
En Kongesøn fra Norge.
Thi red vi under D;
Og hvor de Sværde blinkte,
Der maatte Fienden døe.

Men Harald og Georgius
Forligtes ifkun slet;
Ei Grækeren mon lide
Den stærke Normand ret.

Han skulde dele Vren
 Og Byttet med vor Drot;
 Da skuled Myklegarden,
 Det led han ikke godt.

Uenige de skiltes;
 Thi droge vi derfra.
 Otti store Stæder
 I heden Africa
 Vi vandt med rige Bytte.
 Den dræbte Blaamand laae
 Paa Heden mellem Tidsler,
 Og Maanen saae derpaa.

Vi slog med skarpe Sværde,
 Da græd vel mangan Mo.
 Tre Stæder siden vandt vi
 Paa skionne Sikilo.
 Dog monne vi længe dvæle
 Bed en befæstet Stad,
 Hvis mosbegroede Mure
 Stod i en treleds Rad.

Harald da, den Frækne,
 Han lod, som han var død;
 At bringe Heltens Kiste
 Til Kirken, Kongen bod.
 Da haabed sledste Munk
 At faae vor hele Skat.
 Med Kerterne til Veiren
 De kom ved Midienat.

Man bar ham ind i Kirken,
Men han af Kisten sprang.
Hei! hvor de norske Sværde
I hvalte Hvalvingklang.
Ham fulgte vore Skarer
Did efter korten Frist.
Da seired vi med Vre.
Det var en Krigerlist.

Zoe, den Hugprude,
Ham selv det tilstod:
For Harald brændte heftigt
Af Elskov hendes Blod.
Dog kom han ei tilbage
Meer kiærlig, end tilforn.
Da kasted den Forsmaaede
Dybt Helten i et Taarn.

Deraf dog atter Elskov
Forløste ham paa Stand;
Ham Fængselsdøren aabned
En fager Lilievand.
Da flygted han med hende,
Bort Harald sig begav,
Besteg de sorte Snekker,
Dg foer ad sorten Hav.

Men andre giæve Kæmper
Drog bort i samme Stund
Paa lange gyldne Drager
Ad smallen Niorvajund.

Da kasted vreden Egir
 Os langt hen i det Fierne.
 Vi ingen Ryster kiendte,
 Tilfids ei nogen Stierne.

Bed denne hule Klippe
 Vi redded dog vort Liv.
 Da bygged vi os Hytter
 Saa nær ved Fiordens Siv,
 Arbeided her i Bierget;
 Der var ei andet Balg,
 Og Heltesværdet rusted,
 U-draget af sin Balg.

Herr Eigil var vor Hovding,
 Han bragte Bærktøi med;
 Han stammer fra Baulundur,
 Den vidtberømte Smed.
 For Tiden at fordrive
 Bed Luens Røg og Qualm,
 Vi hamred lyse Guder
 Af herligblanke Malm.

Vi gif hos ham i Være.
 Syv lange Aar svandt hen,
 Da stode Valhals Aser
 I Hallen her igjen;
 Som hist paa Hippodromen
 De græske Guder staae,
 Hvor snelt om Rendebanen
 De lette Bogne gaae.

Dog ere vi ei Hedninger,
Skiondt vi dem agte stort;
Vi mindes de Bedrister,
De har i Norden giort.
De vore holde Fædre
I Oldtid svigted ei;
Derfor vi takke Odin
Og Thor og rige Frei.

Dog har vi disimellem
Til Livets sidste Frist
Tilbedet fromt af Hjertet
Den hvide Jesus Christ.
Han skienke os at vende
Hjem til vort Fædreland,
Alle vi arme Fanger
Fra denne Klippestrand!

Men skal vi her forsmægte,
Skal muldne vore Been
Glendigt, langt fra Hjemmet,
Paa fjerne Klippesteen,
Da tyde dette Mærke
Med stærken Billedskrift:
Her leved og Normanner,
Og det var vor Bedrift.

Eberhard havde under Sangen fuldeligt overbeviist sig om, at han ikke drømte, men at Alting var virkelig

saa. Nu forbausedes han ydermere; thi han troede tydeligt at kiende Lademanns skionne Tenor. Cordula var imidlertid ogsaa vaagnet, og gjorde store Dine. Tempelet var nu ganske lyst, og oppe i en Gang, der omgav det som et Gallerie, saae man Snore, hvorover en temmelig tyk Rone hængte reen Bast op til at tørres.

„Bed Gud, det er Hanna Hællkraft!“ raabte Eberhard. — „Ja, tilforladelig,“ vedblev Cordula, „og Lademann hjælper hende at sætte Klemmer paa Tøiet.“ — „Saa ere vi dog komne til Klippeborg, kiære Cordula! Men hvordan er dette Tempel kommen her, som vi tilforn ikke kiendte det mindste til? Normannerne ere dog ikke landede her i vor Fraværelse, og have imidlertid smeddet disse Malmbilleder?“

„See, Hanna!“ raabte Lademann oppe paa Galleriet, „saa sandt jeg lever, ligger ikke et Par Menneſker dernede i Tempelet paa Matrasſer; og ved Pælen er bunden en Baad, hvori ligge nogle Matroſer.“ — „Saa have de dog nu opsmuſet denne Krog,“ ſagde Hanna fortrædelig. „Man veed ſig dog intet Sted paa Jorden mere ſikker for det Menneſkefram; overalt ſkal de have deres Næſer.“ — „Gud i Himlen! Hanna! det er Eberhard og Cordula.“ — „Jo, nu komme vi ſtrag. Drømmer De nu igien, Lademann?“

„Nei, nei, Hanna! han drømmer ikke,“ raabte Eberhard, og ſtrakke ſine Arme ud imod hende. „Cordula og Eberhard ere virkelig her.“

„Naa, komme I endelig engang?“ ſvarede Hanna ganske tort, og det klang næſten ſom en Vebreidſe, fordi de ikke vare komne for. Men Glæden lyſte ud af hendes Dine. „Vi lidt! vi ſtige ſtrag ned til eder.“

Efter en hiertelig Hiſen fortalte Eberhard Alt, hvad der var hændet ſiden ſiſt, og Hanna vilde ogsaa rykke ud med Alt, hvad hun vidſte, men Lademanns Kunſtnerſjæl

kunde ikke tilstede, at den skionne Overraskelse blev utidig svækket, og bød Tausshed. Nu fulgte de unge Ægtefolk ham og Hanna giennem en temmelig lang Huulvei i Bierget ned fra den grønne Skov i den herlige frugtbare Dal, hvor de saae to nydelige Huse med Haver, byggede i Nærheden af nogle store Træer.

Uden for den ene Huusdør sad Wolfgang paa Bænken, og legede med en deilig Dreng, han havde paa Skiodet, og som altid vilde gribe ham i Drestkiægget med de smaae Hænder. Lige overfor sad Vigberg ved Bordet, og var sysselsat med at aftegne en gammel Runesteen, der stod opstillet for ham.

„Og nu, kiære Eberhard!“ sagde Lademann hurtig, da nogle Træer paa Veien atter skjulte dem, „vil jeg løse Gaaden med saa Ord, inden Herr Vigberg efter Sædvane tager mig Ordet af Munden, naar han seer os. Og af ham fik De dog i den første halve Time intet Rigtigt at vide, thi jo nysgierrigere De blev, jo meer vilde han opholde Dem med Drilleri. Vi ere altsaa ikke her paa Store-, men paa Lille-Klippeborg. Da Den hist havde mistet sin Selvstændighed, da de indvortes Uenigheder endnu ikke ophorte, havde vi ingen Lyst til at blive der længer. Wolfgang, Vigberg, Hanna Hellkraft og jeg droge til denne skionne Biergo, hvor vi atter leve som lyffelige Eneboer, uden at tage Deel i Verdens Larm og Forfængelighed. Magister Schmelzer maatte blive ovre hos Indbyggerne og prædike Guds Ord for dem; og de kunne have det nodig. Mange af Landets Born der gaae formodenlig til Europa eller Nordamerica med deres Penge (thi Skattene ere nu alle uddeelte), saasnart Hollænderne tage Den i Besiddelse.

Her har Herr Vigberg i Deres Fraværelse bygget to gode Huse; det ene til Herr Wolfgang og hans Kone, det andet

til Dem, hvis De engang skulde vende tilbage. Lisberg boer hos Wolfgang's. Hanna Hellskraft og jeg behøve et Par Stuer i Deres Huus. Men de smukkeste Værelser staae altid rede for at modtage Eberhard og hans Brud, naar det skal være.

Husene vare allerede længe færdige, og vi havde boet her et Par Maaneders Tid, før vi opdagede det nære Tempel i det hule Fjeld. Vidtloftige snevne Gange føre did ned giennem Bierget fra Landsiden, og intet Skib nærmer sig Kysten der fra Søsiden, fordi Grunden er fuld af Skær og Rif. De er lykkelig seilet alle disse Farer forbi, kiære Eberhard! lige ind i Helligdommen, og vi kunne takke en gammel Ven af Dem for at have opdaget Hemmeligheden paa det Torre." — „Hvorledes det?" spurgte Eberhard. — „Husker De ikke, at De ved Deres Afreise, da Intet kunde troste Dem for Tabet af den skionne Cordula, betroede mig at sørge for Deres Budel Pasop, til De kom igien? En ulykkelig Elsker maa man holde Noget til Gode; men det var ikke ret af Dem, kiære Eberhard! Det tro Dyr var nær døet af Længsel, og jeg havde allerede tiltænkt Pasop en Grav under det Træ, hvor salig Bedstefader efter Sagnet lagde den lille Beautiful; men han kom sig igien, tog til Takke med min Omsorg, gjorde mit nærmere Bekendtskab, og lod til at haabe bedre Dage i Fremtiden. Han har her opdaget det hedenste Tempel, ligesom før saa Aar siden Guanchernes Hule paa Teneriffa.

Nogle Solvplader, som vi fandt i en Steenstue, gave os den Oplysning, at her har levet endeel nordiske Kæmper i det ellefte Aarhundrede. Siden have vi nede i Dalen fundet deres Runestene og Gravhøie. En islandsk Matros, egenlig en forulykket Student, der sidst kom med Capitain Horn, og fik Lov til at blive paa Store-Klippeborg, har

hiulpet Vighberg med at oversætte den gamle Kæmpevisе og den Saga, som findes optegnet paa Solopladerne. Siden have vi hver bidraget Sit til at bringe Biseoversættelsen i Niim igien. Islænderen lærte mig en gammel dansk Melodie dertil; og jeg synger den gierne nede i Tempelet, hvor Digterguden Bragi sidder med sin Harpe, og hvor hans Hustru Idun staaer ved Siden af ham med Udodelighedens Æbler."

"Men, bedste Hanna!" spurgte Cordula nysgierrig, "hvorledes kommer du da til at vaske og hænge Klæder op i det gamle Hedningetempel?"

"Fordi der flyder en varm Kilde," svarede Hanna, "som letter mig Arbeidet. Stedet er ogsaa et bekvemt Ly mod Regn og Hede, skiondt det er noget gyseligt. Men jeg har gierne Lademann med, thi han er nu mit Barn; og under Arbeidet spiller han mig sædvanlig Noget for paa Harpen. Jeg kan ogsaa nok lide, mens jeg vasker, at see paa de gamle Afguder, som staae der og betragte mig med deres Skiag og deres Hammere. Jeg kommer tidt derved til at tænke paa Dødningedandsen i Kirkegaardshallen i Leipzig, hvor jeg sad og spandt, naar Eberhard var hos mig. Nu er Lademann min Eberhard; den Anden har taget sig en smuk ung Kone, og bryder sig Pokker meer om den gamle Hanna Hellskraft."

"Hy, Hanna! hvor kan du tale saa?" raabte Eberhard, og faldt hende om Halsen. "Holder man da mindre af sin Moder, fordi man bringer hende en smuk Svigerdatter?"

Nu havde Vighberg opdaget dem langt fra med sine Falkesøine. "Bed Gud," sagde han, "der komme de!" — "Hvem?" spurgte Wolfgang nysgierrig, og satte Barnet ned. — "Eberhard og hans Brud." — "O, min Gud! Sophie! fiære Sophie! kom ud. Der ere de, vore Venner, som vi have længtes saa inderligt efter."

„Stille!“ bød Lixberg, „vi ville have en lille Spas med ham. Jeg vil fixere den gode Eberhard lidt.“ — „Strax fixere!“ sagde Wolfgang misfornøiet. — „Kun et Dieblif, Herr Capitain! for at Glæden siden skal blive desstørre.“

Wolfgang maatte tage Barnet paa Skiødet igien, og vende de Kommende Ryggen. Lixberg sad saa fordybt i sit Arbeide, at Eberhard kunde snige sig bag paa ham og klappe ham paa Skulderen. Lixberg saae i Veiret, stirrede paa Eberhard uden at reise sig, uden at forandre en Mine, og sagde ligegyldig, i det han tog ham ved Uhrkieden: „Jh see, der har De jo faaet Dem et nyt Signet i Deres Uhr, kiære Eberhard!“ — Eberhard saae forundret paa ham; men i dette Dieblif sprang Pudelen, der havde opsnuset sin Herre, ud af Huusdøren paa Bordet, væltede Tuffkoppen over Tegningen, satte Poterne paa Eberhards Skuldre, og slog Lixberg med den logrende Hale i Ansigtet.

„Det skader ham ikke,“ raabte Wolfgang. „Hunden gjør eder til Skamme, den modtager sin gamle Ven hierteligere, end J.“ — „Hvad bryder jeg mig om den snavs Tegning?“ sagde Lixberg, utaalmødig over at Wolfgangs Omsavnelse varede for længe, da han selv vilde til at hilse paa sin gamle Rejsekammerat. „Gud stee Lov, at vi have ham igien, at jeg har et Menneske igien, jeg hver Dag kan trættes og forsones med! Her gave de kiedsommelige Mennesker mig alle Ret, naar vi disputerede. Og jeg vil ikke have Ret; men de skulle heller ikke have det, thi intet Menneske har fuldkommen Ret eller Uret.“

„Kiære, kiære Eberhard!“ raabte Wolfgang, „see dog engang, der have vi atter en Albert Julius. Han gaaer med Faldhat, i Sloiskele, og jeg har nylig skaaret ham en Kiepheft. Sophie! kom dog ud; her ere Eberhard og Cor-

dula." — En smuk ung Kone aabnede Døren, og fløi i den uformodede Venindes Arme.

Henrik Schlenk havde sneget sig i Hælene paa de Andre, og gjorde imidlertid Bekjendtskab med den tro Rudolf, Wolfgangs Diener, som vi kiende af Levnetsbeskrivelsen.

Nu bragte Lille-Klippeborgerne de unge Wgtesfolk i deres smukke ny Huus. I Dagligstuen fandt Eberhard Luthers, Shakespeares og Albert Julii Billeder hængende paa Væggen. Ogsaa hans Moders Portrait hang over Canapeen af det gule Plüsck fra Leipzig. I det velbekjendte Skab laae Bibelen, Uhret, den afblegede Sløise og flere Reliquier.

Eberhard knælede ned for den ærværdige Alberts Billed. „D, min kiære, gode Stammefader!" raabte han, „din Wtling er nu ligesaa lykkelig, som du var. Efter mange Gienvordigheder vandt han sin Cordula, som du din Concordia. Et uskyldigt, frit, idyllisk Liv, Menneskets bedste Lod paa Jorden, begynder her forfra igien. D, lad din Aand, tillige med min Moders, med Luthers og Shakespeares, omsvæve os, at vi maae nyde Livet, som du, betragte Verden med Shakespeares Die, og ane Himlen med Luthers Hierte!"

ANMÆRKNINGER.

ANMERKUNGEN

Side 1: Øen i Sydhavet. Anden Deel.] Til forrige Binds litterair-historiske Oplysninger om nærværende Roman kan endnu føies Fortalen til den tydske Text af 1839:

Wenn es wahr ist, daß unsere Kindheit mit ihren Gefühlen und Vorstellungen das Thema aller künftigen Compositionen des Lebens giebt, so ist der Grund auch angegeben, warum der Verfasser dieses Werks einige Hauptzüge des alten Romans Felsenburg zum Stoffe gegenwärtiger Dichtung nahm. Dieses alte Buch hatte großen Eindruck auf meine jugendliche Phantasie gemacht; und durch wiederholtes Lesen hat sich so viel Eigenes entwickelt und angeknüpft, daß ich mich wunderte, als ich in spätern Jahren die Geschichte wieder las, bei weitem nicht mehr das darin zu finden, was ich zu finden gehofft hatte.

Das bewog mich zu diesen lieben Jugendbildern zurück zu kehren, um selbst auszumalen und darzustellen, was ich früher dabei geahnet und geträumt hatte, ehe ich im Stande war, es mir selber klar zu machen, und Andern in Form und Kunst mitzutheilen.

Dieser Roman kann also nur in so ferne eine Bearbeitung des alten heißen, wie man ein historisches Schauspiel eine Bearbeitung der Geschichte nennt, weil der Dichter aus ihr einige schöne Züge entlehnte.

In keinem Werke habe ich mehr selbst erfunden, obschon,

Linie 8-10: Dieses alte Buch hatte großen Eindruck auf meine jugendliche Phantasie gemacht] Smlgn. Oehls Erindr., I, Side 15; Oehls Digte, I, 1860, Side 48, Linie 17-24; II, 1860, Side 173, Linie 7-8.

wie gesagt, einige schöne mit Kreide flüchtig hingeworfene Skizzenzüge dem alten Buche entlehnt sind, weil sie mit Oelfarbe ausgemalt zu werden verdienten, und weil sie mir zu eigenen Erfindungen Anlaß gaben.

Der Stoff führte es so mit sich, daß mehrere Novellen der großen Erzählung einverleibt werden konnten, ohne den Gang der Geschichte zu stören, weil dieser nicht bloß, die Neugierde reizend, sich schnell wie ein Wasserfall fortstürzt, sondern episch langsam wie ein breiter Fluß bei vielen Städten, Wäldern und Bergen vorbeischießt, die sich auf seiner Fläche abspiegeln können.

Frägt Jemand: Wo ist der eigentliche Held der Geschichte? den frag' ich: Wo steht es geschrieben, daß in einem Romane nur ein einziger Held (eigentlich eine einzige Hauptfigur) auftreten solle? Können auch nicht mitunter ihrer zwei, ja noch mehrere sein? Einige merkwürdige Menschen verschiedener Zeitalter (woburch diese zum Theil geschildert und in Gegensatz zu einander gebracht werden) finden nach vielen Abenteuern und Widerwärtigkeiten Ruhe auf einer schönen Insel; nur die kriegsbegierigen, heimathsranken Wärringer nicht. Das paradiesisch idyllische Leben hört aber wieder auf, sobald ihrer zu viele werden, und nun müssen einige weise Freunde sich wieder in einen engeren Kreis von der Welt zurückziehen und freiwillige Robinsone werden, um des Glückes der Ersten wieder theilhaftig zu werden. Das ist die Einheit, die Idee dieser Dichtung: ein Bild des allgemeinen Menschenlebens. Denn wo findet man wahres Glück, ohne sich von den Eitelkeiten der Welt mit wenigen Auserwählten zurückzuziehen? ohne ein freiwilliger Robinson zu werden, der selbst die Hauptstraße der großen Hauptstadt wie das einsame Insel-Gestade, und das Menschengewimmel darin mit seinen Leidenschaften und Zerstreuungen wie Wellen des Meeres im Sturm und Sonnenschein betrachtet?

Die zwei Hauptpersonen, Albert und Eberhard, sehen sich übrigens (einige Eigenschaften ausgenommen) so gleich, daß sie gern für denselben Geist, dasselbe Herz gelten können, worin sich zwei auf einander folgende Jahrhunderte abspiegeln.

Diese Idee ist, denke ich, nicht unschön, auch hat nicht Geistesarmuth des Verfassers diese Aehnlichkeit veranlaßt. Welcher gute Mensch wünscht, hofft und glaubt nicht die Unsterblichkeit der Seele? Allein auch die Gewißheit ist schön, daß sich mitunter verwandte Geister auf der Erde ablösen, und so eine Art von Seelenwanderung beweisen, ohne die Persönlichkeiten der Einzelnen aufzuheben.

Et Par Steder i nærværende Binds Text har Digteren ved Forkortningen gjort ganske smaae Skaar i Sammenhængen, paa hvilke der nu ikke mere kunde raades Bod. Side 37, Linie 28-29, mangler saaledes et Par Ord om Paul Flemmings Gjenindtræden i Stuen, der nu kun fortælles i Var. til samme Sides Linie 24-25. Ariosts Yttring Side 160, Linie 3-4: J har selv sagt, at mit Ravn i Italien endogsaa gielder noget hos Røverne, henviser til noget Foregaaende, der ikke længer findes i Texten, men i Var. til Side 155, Lin. 13-15, nemlig: Rhytet siger, eders Digt er saa afledes i Fjolfets Smag, at det endog er bekiendt i de dunkleste Røverfuler. For disse Smaafeils Skyld vilde det sikkert ikke været rigtigt her at gjenoptage de paagjældende, i andre Henseender med god Grund udeladte vidtløftige Steder. Derimod burde udentvivl de faa Linier, der ere Var. til Side 136, Linie 25-26, helst været gjenoptagne, af Hensyn til den Side 136, Linie 30, til Side 137, Linie 1, forekommende Sætning: da han hørte mit fromme Ønske om at see min Fader igien, skjøndt denne Sætning vel ogsaa til Nød kan forstaaes alene. — I A begynde Formerne egentlig, ordentlig, formodentlig osv. noget inde i Romanens anden Halvdeel at afløses af de mere moderne egenlig osv., hvilken Inconsequents nærvær. Udgiver har foretrukket at beholde fremfor B.s consequente Brug af de sidstnævnte Former.

Bemærkninger til Øen i Sydhavet, 2den Deel:

Side 38, Linie 10-13: Lad os springe, lad os dansse, osv.] See den sidste Strophe af P. Flemmings Tanzlied, der findes i

- Auserlesene Gedichte von Paul Flemming. Herausgegeben von Wilhelm Müller. Leipzig. 1822, Side 26. Side 43, Linie 24-25: Mig ei træffer Sorg og Smerte, osv.] Af Lied der Treue, see det nysanførte Bind, Side 17-18.
- — — 27-28: O, Solens Glæde! o, Glædens Sol!] Af Digtet Auf die italienische Weise: *O fronte serena*, see sammesteds Side 29-30.
- 46, — 22-23: Naar hun har grædt et Par Ugers Tid, trøster hun sig nok igien.] Her synes Digteren under Oversættelsen at have læst feil i sin tydske Text, der mere passende har: Wenn sie ein Par Wochen geweint haben, werden sie sich wohl wieder trösten.
- 52, — 5-22: Hvi om din Skiebne spørge? osv.] See Auserlesene Gedichte von Paul Flemming osv., Side 8-9: Pilgerspruch.
- 63, — 26-28: Boldfommere ryftes den uhyre Gran osv.] *Horatii carminum lib. II. od. X.*
- 164, — 17-20: Af Ariost 3 sidste Eventyret osv.] *Orlando furioso*, X, 92 ff.
- 175, — 7-8: Forgivees nu fra denne Dag du søger osv.] *Orlando furioso*, I, 47.
- 248, — 6: eders fiære Barnebarnsbarn] Da Litzberg jo meget vel vidste, at Eberhard ikke var Alberts, men Rudolfs Barnebarnsbarn, kan man maaskee antage, at her er et Ord udfaldet, idet Manuscriptet muligviis har havt: eders Broders fiære Barnebarnsbarn.
- 278, — 20-21: dramatiske Tractater] Tractater d. e. Afhandling.
- 324, — 19-20: at *Monsieur Jourdain* har sin *Maitre de Philosophie*. Linie 30-31: Dorante maa giøre *Jourdain* Cour, osv.] Allusioner til Molières *Le bourgeois gentilhomme*.
- 341, — 1-2: Den øverste Side af Buden var grøn, osv.] Paa Shakespeares Monument i Stratfort Kirke sees en Pude, hvorpaa der ligger et Papir, foran hans Brystbilled.
- 351, — 2: Skjendt vi dem agte stort] dem d. e. Valhals Aser.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 3, Linie 22, til Side 4, Linie 1: begravet. Der vare] = B; A: begravet. Medens han vederkvægede sig i Herberget, løb jeg hen paa Kirkegaarden. Der vare
- 4, — 14: dine Beie. Hvis den] = B; A: dine Beie, hvor ofte viser du Menneffene din Godhed, selv der, hvor de Rødsynede klage over Skæbnens Harm. Hvis den
- — — 17: Grusomhed. Nu tog] = B; A: Grusomhed. Med Stam og Skændsel havde hun da maattet lade sit unge Liv, i en Kirke, for Bodelshaand. Nu tog

Side 5, Linie 13: han imod] = B; A: han igaar imod

— —, — 23: Huus. Man kaldte] = B; A: Huus; nu havde de ingen Mænd meer, hvem det kunde gaae ud over, de vendte sig altsaa mod hinanden indbyrdes, stændtes og sloges daglig, og bleve til Spot for alle Mennesker. Man kaldte

— —, — 24: var underlig nok. En lummer] = B; A: var underlig nok.

En lummer

— —, — 25: Tordenveir op. Under Uveiret] = B; A: Tordenveir op over vor Egn, jeg har intet lignende oplevet i Europa; thi her paa vore Dæklipper tordner rigtignok Jupiter ofte saaledes, i forfærdelig Majestæt, som I snart ville faae at høre.

Under Uveiret

— —, — 26: andægtige; det blev] = B; A: andægtige. hentede deres Psalmebøger og sang Bøds- og Bedringsfange; nogle endog saa Liigpsalmer. Men tilsidst da det tog alt for haardt paa, kunde de ikke synge længer, for Skræk. Det blev

— —, — 28: Vinduet] = B; A: Vindvet

— —, — 31: som jeg] = B; A: som om jeg

— 6, — 4: Skuldrene. Uden at agte] = B; A: Skuldrene, med blodigtrabsede Ansigter, funkende Bredesblik, Narene i Panden opsvulmede af Forbittrelse. Uden at agte

— —, — 7-8: Rendesteen. | Jeg har endnu] = B; A: Rende-steen; hvorfra de da, tilstrækkelig afkiolede, som halvdruknede Rotter, beskiæmmede smuttede tilbage, i deres Hul.

Jeg har endnu

— —, — 9-12: Character. | Engang, da jeg var beskæftiget med at opklappe Trautmanns Grav] = B (der dog ligesaa lidt som A og den tyske Text begynder en ny Linie med Engang, hvilket imidlertid synes at maatte være Mening); A: Karakter. Jeg fandt min Fornoielse i, altid at holde hendes salig Mands Grav vel heget og oplappet; ligeledes gjorde jeg maanedlige Valfarter til min Johaannas Hvilested. Engang, da jeg var beskæftiget ved Trautmanns Grav

— —, — 14: Bognen; men da den] = B; A: Bognen, thi den faae temmelig tom ud langt fra; men da den

— —, — 27: holde længer ud." | Arbeidet var] = B; A: længer ud. — Ja, svarede Muursvenden, idet han begyndte sit Arbeid, — hvis der ingen Menneskehænder vare, troer jeg en saadan Steen kunde ligge uforstyrret, indtil Basunengelen fremkaldte den Døde paa Dømedag.

Arbeidet var

— —, — 29: bleg Dame] = B; A: bleg stielvende Dame

— —, — 30-32: var sort klædt. Hun nærmede sig Graven, stirrede rørt paa Indskriften, og spurgte] = B; A: var smukt klædt, skiondt slet og ret i en sort Kiole. Hun nærmede sig Graven, stirrede paa Indskriften, tørrede sine Dine, og spurgte

Side 7, Linie 7: Sigfride?" — "Jo!" sagde hun, tryffede] = B; A: Sigfride? — Al jo! den uslyffelige Sigfride, raabte hun ubrydende i Taarer, tryffede

— —, — 9: raabte grædende ud] = B; A: raabte ud

— —, — 10: Penge." Derpaa rullede hun bort] = B; A: Penge! Var I hans Ven, og har I formildet hans sidste Dage, saa lomme Gud Eder! — Derpaa rullede Vognen bort

— —, — 11-14: Liigstenen. | Men Ratten derpaa skyndte Enken sig hen paa Kirkegaarden med en Dre til Liigstenen. Neppe stod hun der, før hun raabte: "Etiøge! du har spildt] = B; A: Liigstenen.

Trautmanns Navn, hans Fødsels- og Dødsdag var meget smukt udhugget i Stenen. Desuden saae man Døden, kunstigt udarbejdet, med sit Timeglas og sin Lee, og nedenunder stod at læse:

"Jeg er ei smuk, men er ei ond,

Med samt min Skaldepande.

Jeg bringer Eder korten Bee,

Men Sielen træffer ei min Lee,

Den skal til Gud opstande."

(Alf Hanna, raabte Eberhard, til sin Veninde, som ogsaa bestandig var tilstæde, naar Bedstefader fortalte; — Dødningsdansen! Mindes du — i Leipzig? — Hanna Høllkraft nikkede, men rystede tillige paa Hovedet, for at han ikke forlænge skulde afbryde Gubben, og gamle Albert Julius vedblev):

Alle Folk i Byen glæbte sig over denne Liigsteen, thi de fleste havde holdt meget af salig Trautmann. Men ovre hos Kantipperne tordnede og lynede det, værre end sædvanlig, den hele Dag; thi Møstern fornoiede sig over at man havde viist hendes Broderføn den sidste Vre; den latterligste Skinsyge begyndte derimod atter at koge Galden op i Enken, fordi, som hun sagde, den usorøskammede Etiøge havde spillet hende dette Puds.

Da jeg Aftenen derpaa, temmelig sild, det var næsten Midnat, tilfældigviis gik forbi Kirkegaarden, saae jeg, at der var sprungen et aabent Vindue fra Krogen, oppe i Kirkeetaarnet, som Vinden slog hid og did. Da jeg nu nodig vilde, det skulde gaae i Stykker, havde Nøglen hos mig, og ikke var bange for Spøgelse, gik jeg i Guds Navn derop, at lukke Vinduet. — Neppe staaer jeg der, saa seer jeg salig Trautmanns Møster skynde sig hen ad Kirkegaarden, med en stor Spand Vand, og skule sig i Veenhuset, ikke langt fra hans Grav. — Min Gub, tænkte jeg, hvad har Konen isinde, vil hun give Dødningshovederne at drikke? Min Forundring tiltog, da jeg strax derpaa saae Degneenken, med slagrende Haar, komme styrrende som en Furie, med en stor Slagterore i Haanden. De sælsomste Forestillinger begyndte at løbe om i mit Hoved. Have disse

Herer nu indgaaet et Forbund sammen? tænkte jeg. Vilde de opgrave Riget, vaske, slagte det, og holde et kannibalsk Maaltid? — Men snart blev Gaaden løst. Enken skyndte sig hen med Dren til Vligstenen; Mosteren fulgte hende jagte i Hælene, med den fulde Vandspand. Reppe stod den første ved Maalet, for hun raabte: Nu, Skioge, har du spildt

Side 7, Linie 17-21: med Dren. Lykkeligvis kom Bægteren, standsede hende i Arbejdet, og bragte hende til Dyrigheden, hvor hun fik sin fortiente Lon. | Ritmesteren. | Midlertid raste] = B; A: med Dren. Et Gjorne var allerede afhugget, da Mosteren gik hende det iiskolde Vand over Hovedet med disse Ord: Uforskammede Affium! formaster du dig endog at besejme de Døde, og at antaste Helligdommen med dine frække Hænder?

Frygtelig, som en cimbrisk Hedningequinde, der har fyldt Kobberkrædlen med den Dffredes Blod, og nu rasende vil hænge sig i Hestehalen, fordi Slaget er tabt, vendte Enken sig, med den i Maanskinnet blinkende Dre mod Mosteren. To stærke Slag horte jeg Vandspanden afbøde, med hule Dron; jeg vovede ikke at oppebie det tredje, men raabte ned fra Taarnvinduet med huul Rost: Ugudelige Qvinder! Forsnyder Eder ikke! Flyr fra dette hellige Sted!

At opdage mit Ansigt, som saae gauffe blegt ud i Maanskinnet, fra det lille Kirkevindue, at kaste Spand og Dre, og flygte over Hals og Hoved, var et Dieblis Sag for Begge. Jeg steg ned, tog Spanden og Dren, og glemte dem vel, da jeg kom hjem. Min Aabenbaring i Kirkevinduet blev en Hemmelighed; men den havde gode Følger. Fra den Tid af forligedes Furierne; og hvad hidindtil hverken Gudsfrugt eller Anstændighedsfolelse mægtede at tilveiebringe, det tilveiebragte nu en plump Overtro.

Andet Kapitel. Rig og Seier.

Midlertid raste

— — — 22-23: fkaanet. Nu skulde det] = B; A: fkaanet. — Gustavs Menneffelighed og Mildhed blev sagtens rost overalt, ikke desmindre blev dog ogsaa denne store Helt ægget til Hævn af Tills Grusomhed; i Frankfort raabte de rasende Svenske til dem som bade om Naade: Nybrandenborgisk Pardon! og fablede dem alle ned.

Hadde Churfyrsterne af Brandenburg og Sæxen strax gjort fælleds Sag med Kongen af Sverrig, saa havde megen Ulykke været forebygget. Men først maatte han tvinge Georg Wilhelm at træde over paa sin Side. Den mistænkelige Johan Georg vilde ikke tilståde Kongen at drage giennem Wittenberg, for ei at fortørne Keiseren; thi de vare store Jagtvenner, sendte hinanden aarlig deres Dagbøger, og Fortegnelsen paa det skudte

Bilbt. Saaledes kom Hielpen for silbe, for de stakkels Magdeborgerne, medens Churfyrsten rolig drak sit Merseborgerøl; og saaledes fik Tilly Zeilighed til at rose sig af, at siden Troias og Jerusalems Forstyrrelse, havde man ingen lignende seet.

En gammel bortflygtet Præst fortalte os alle de skrækkelige Begivenheder. Meest rørte det mig at høre, at man havde fundet 53 halshuggede Fruentimmer i Katharinekirken, at man havde spæddet de uskyldige Born paa Landserne og kastet dem i Jlden. Tillys forhærdede Svar: „Lad dem blive ved en Times Tid endnu, Soldaten maa have noget for sin Umage“ gjorde mig rasende. Jeg knyttede Hænderne under Fortællingen, skar Tænder, Medlidenshedens og Forbittrelsens Taarer strømmede mig ned ad Kinderne, og jeg solte den største Lyst til at dræbe det lille Affkum, allerbedst som han med det brune Ruslærsansigt, reed paa den kroatiske Kleppert, i grønt Utlæst, med opsplittede Wrmer og vide Burer, med spidspulset Hat paa det brede Hoved, og med en rød Strudsfiær hængende ned ad Rakken.

Hvor aldeles modsat lød Beskrivelsen om Gustav Adolf. Men kunde han forhindre en saadan Krigs Folger? Hunger og Pest fulgtes ad. Paa de Stæder, hvor Ødelæggelsen havde raset, blev en Skæppe Hvede ofte betalt med tyve Daler. Man maatte udsætte Skildvagter, for at de nylig Begravede ikke strax skulde opgraves og fortæres. Smaa Born bleve myrdede og opædte. To Kvinder stredes om et Stykke raadent Hestefiod, og den ene slog den anden ihjel. En omslakkende Tiggertiærling stjal Barnet fra en anden fattig Kone, og var just isfærd med at slagte det, da den aarvaagne Moder ilede til Hielp og dræbte Morderessen. Jordens Overflade laa under denne langvarige Krig øde og udhyrket; og ethvert spiseligt Dyr blev saa begierlig søgt, at det endog tiisidst manglede Rovdyrene paa Næring. Da en Reisende engang drog giennem Skoven, kreb en Ræv ud af Hækken og beed ham mat i Venet. Manden bemægtigede sig Ræven; thi den var saa asfmægtig at den ikke kunde tage Flugten; dens Dine stirrede hult, og den veiede fast intet.

Kun til Gustav stod nu Protestanternes Haab; thi han brød frem som en Storm, skiondt det varede længe inden Keiseren mærkede hvilken Fiende han havde i ham. „Vi have atter faaet os en Fiendelil!“ sagde han til Tilly i Regensburg. Men den melankolske Bayrer lugtede Lunten, og vilde ikke ifhemme den sangvinske Wienerpas: at Gustav kun var en Sneemand, som snart vilde toe, naar det blev varmere i Veiret.

Hu skulde det

Side 7, Linie 24: udsuge] = B; A: udsue

Side 7, Linie 27, til Side 8, Linie 1: Zeiz og andre Stæder. | Menighederne] = B; A: Zeiz og flere Stæder. Nu var der intet andet tilbage for Johan Georg, end at lade Oldunken staae for det første, og fæste sig i Svenskens Arme. Tilly havde indtaget Leipzig. I Forsningen vilde Gustav intet Slag vove, og her maa man sige til Churfyrstens Vre, at han var første Marsk i den heldige Fremgang, da han heller vilde see sin Skiebne strax afgjort, end svæve i angstelig Uvisshed.

Tilbud bragte Budskab omkring i Landet, og I kunne forestille Eder, hvilken Spænding vi vare i. Spørgsmaalet var, om vi skulde befries ved Gustav, eller tilintetgjøres af Tilly.

Menighederne

- 8, — 1: med Andagt] = B; A: med ivrig Andagt
- —, — 7: holdt] = B; A: holdet
- —, — 12: Knæene] = B; A: Knæerne (smgl. Linie 19)
- —, — 14: Altret] = B; A: Altaret
- —, — 17: Flugten. Seiren] = B; A: Flugten. Lange Fritz har slaaet ham i Nakken og Baghovedet med Pistolskæft. Seiren
- —, — 28-29: beholde. | Tre Uger] = B; A: beholde!"

Tredie Kapitel.

Ritmesteren.

Tre Uger

- 9, — 25: mit Svar] = B; A: mit korte Svar
- 10, — 2: laae hos ham paa] = B; A: laa ved Siden af ham paa
- —, — 12: Dampierre] A og B: Dampier
- —, — 30-31: Dodelig for ham. Gustav Adolph leve] = B; A: Dodelig for ham. Hidtil vare Regimenterne 3000 Mand stærke, og ligesaa vanskelige at flytte, som gamle Dragfister; han har reduceret dem til 1200 Mand, og de tumle sig nu som vælige Stridshingster. I hvert Regiment ere fire Læger. Tilforn laae de Saarede og gispede paa Fælleden, til Ulve og Ravnne aad dem op. Maatte ikke selv gamle Tilly lade sig hente en Læge fra Halle, da han endelig engang havde faaet en Toras? Opfindelsen af Brigaden, af at fyre Pelotonsviis, den ny Landse, Dragonerne, Patrontasterne, den korte Kanon, der skyder længer end den lange, Læderkanonen, at blande Fodfolk mellem Rytterie — alt det er Gustavs Opfindelse. Hver Hovding i hans Hær, er en dygtig Lærling af ham. Han slaaes lige saa godt Vinter, som Sommer. I at bygge Broer, opkaste Batterier, i alle Forskandsningens Kunstgreb, kommer ingen ham nær. Ikke at tale om hans Færdighed i at slutte Traktater, udgive Manifeste, holde Taler, skrive Breve. Og nu hans personlige Tapperhed, Landsnærværelse, Heimod, Færdighed, Arbeidsomhed, Mandstugt, aabne Væsen, Vennesind, Selfkæbe-

lighed, Dyd, Gudsfrugt! Jeg kræver vor Herre, ja Satan selv til Vidne, om der er saadant Menneske til, paa hele Jorderige? Ja, han fortjener at jeg endnu lige saa gierne drikker en Flaske Rhinskvii paa hans Velgaaende, som at jeg udgyder mit Blod for ham, i hans Tjeneste.

Han sloitede igien; den viinbringende Evenske kom og forsvandt, ligesom for, og Seisart vedblev: Gustav Adolf leve
Side 10, Linie 32, til Side 11, Linie 1: romersk Keiser!" | Jeg undrede mig] = B; A: romersk Keiser. Hvad er det saa meer? Den som har Indsigt og Kraft til at rebbe et Land fra Undergang, fortjener ogsaa den Ære at beherske det.

Jeg undrede mig

— 11, — 13: fortalte mig Meget, og] = B; A: fortalte mig endnu Afkilligt, og

— —, — 14: ogsaa] = B; A: fremdeles

— —, — —: du eengang] = B; A: du nu eengang

— —, — 15: den Ærde. Jeg har ofte] = B; A: den Ærde. Kongen har altid Hugo Grotius, om Krig og Fred, under sin Hovedpuke, som Alexander sin Homer; og jeg har selv hørt Gustav sige, at han strax vilde giøre den dybsindige Philosoph til sin Minister, hvis han havde ham hos sig. Ogsaa Poesie nyder Gustav. Da han havde erobret Elbingen, sneeg han sig ukendt ind i Byen i en Boglade, medens Commandanten endnu underskrev Betingelserne, og spurgte Boghandleren, om han ikke kunde skaffe ham Buchanans Digte? Jeg har ofte

— —, — 23-24: Majestæt." | Med disse Ord] = B; A: Majestæt. *Vale Alberte! et me ama*).* — Med disse Ord

*) Lev vel Albert, og hav mig kjær!

— —, — 26: Skygger] = B; A: Ridderfskygger

— —, — 29-30: Kiøle, som] = B; A: Kiøle saa omhyggeligt, som

— —, — 31, til Side 12, Linie 1: store Gustav. | En Fierdingvej] = B; A: store Gustav. Under mit Arbeide med Borsten opdagede jeg, ligesom Astronomen giennem sin Riffert, utallige Melkeveie og Taagepletter, i den dunkle Baggrund, hvilke jeg aldrig for havde mærket. Med Terpentin lyffedes det mig vel at tilintetgiøre de fleste af disse Verdenssfæmer, eller i det mindste at trænge dem tilbage i en utydelig Taastrand; men deraf fik igien Kiølen en saa frygtelig Terpentinlugt, at jeg tænkte ved mig selv: Det gaaer aldrig an! Din Planet kan umulig, i denne Dunstkrebs, nærme sig hans svenske Majestæts Sol. Midlertid trostede jeg mig med den lange Vei. Vinden, tænkte jeg, vil for størstedelen have bortblæst Terpentinlugten, inden du kommer derhen. Med varmt Ol gjorde jeg mig ogsaa en ny Hat af min gamle. Istedet for et Spanskor, fik jeg mig en Vandringstav af en Hasselbusk, snorte min Bylt paa Ryggen, og tiltraadte min Reise, efterat

min gamle Præst havde givet mig et Skudsmaal med, for at jeg kunde bevise, hvem jeg var

En Fierdingvei

Side 12, Linie 23: et Menneſke. Gustav har] = B; A: et Menneſke. Man kan ogsaa giøre for meget af det Gode; og ſaaledes gaar det den ſtore Gustav, hvis enefte Feil er, at han er altfor gudsfærgtig. Han beder, ſynger og græder omkaps med en gammel Kiærling. Jeg vil gjerne tro at det er vel meent; til Ghyleri kunde en Gustav ikke nedlade ſig; men man kan ogsaa bilde ſig noget ſelv ind, uden at mærke det, naar det ſmigter vore Tilboieligheder. Hiſtorien lærer jo, at aldrig har Magten været ſtørre, end hvor Kongen tillige var Ypperſtepræſt. Det kunde muligt gaae den gode Gustav, ſom Fiſſeren i Eventyret: kan han blive Keiſer, ſaa kan han ogsaa blive Pave. Det være nu ſom det være vil, Gustav har

— — 31: ſlig Naade. Men lad det være, ſom det vil, Kongen har] = B; A: ſlig Naade. Bliver han det, ſaa hævrer han ſig i en ſtore Tvekamp; thi hvad var Slaget ved Leipzig andet, end en ſaadan Tvekamp, mellem Gustav Adolf og Ferdinand den Anden, eller maaffee rettere, Maximilian af Bayern? Men ſtore Herrer ville gjerne, ſeer du, at man giør alting for dem, og intet for ſig ſelv. De lide ikke, at man udover nogensomhelſt perſonlig Magt; thi det forſtaaer ſig, derved erklærer man ſig jo ſelv for en liden Potentat, der i viſſe Tilfælde ikke behøver at træde for deres Domſtol. Men lad det nu være, ſom det være vil, Kongen har

— 13, — 5: Plads. Tag mig det] = B; A: Plads; thi det vil dog viſt fornoie dig uſigeligt at ſee hele dette Optog. Nu har jeg ingen Tid længer at ſnakke med dig, kiære Ven! Tag mig det

— — 7: Sager. Seirer jeg] = B; A: Sager; og da hans Majestæt havde viiſt mig den ſtore Naade, og tillod mig at brække min Modſtanders Hals, i hans egen høie Nærværelſe, ſaa indſeer du ſelv, at jeg ikke turde vove, ſtrax igien at falde ham beſværlig med andre Bonner. Seirer jeg

— — 12-14: tage ſig af dig." | Han kaldte] = B; A: tage ſig af dig. Men ſaa maa du love mig, at du endnu forſt ſom Degn ſynger mig en Liigſalme ved min Jordbeſærd.

Han kaldte

— — 17-18: i Trængſel. Nu maa jeg] = B; A: i Trængſel. Bild dig ind, Albert, vedblev han leende, at du ſeer en af de gamle Athletkampe; thi uden at een af os bliver paa Stedet, vil det neppe løbe af. Dog med Jernkroge vil man ikke flæbe os ud af Dødningsporten. — Nu maa jeg

— — 19-20: Tilſkuere." | „Men ſig mig, du] = B; A: Tilſkuere. Huſker du, da vi ſidſt spillede Tragødie hos gamle

Ridder Knaufbegen? Da tænkte vi ikke paa, at det saa snart skulde blive Alvor, for et større Publikum.

Men sig mig dog, du

Side 14, Linie 10: Grobian] = B; A: Grobian

— —, — 12: en Dre] = B; A: en grov Dre

— —, — 15: af Følk. Den kongelige] = B; A: af Følk, men han skaffede os Blads, og fra det Sted, jeg stod, kunde jeg overskue hele Salen. Den kongelige

— —, — 19-20: Skaster. | Nu blev Salen] = B; A: Skaster. — Kongen, sagde jeg, har viist stor Forkiærlighed for dette Corps?

— Han holder af alle sine Krigsmænd, svarede Jørgen; og saa utroligt det end synes, kiender han dog de fleste indfødte Svenske, i alle Regimenter, af Navn, og har talet med dem oftere. Nu er den hele svenske Hær godt udmunderet; thi Gustav tænker ikke som Tilly, den knoklede Beenrad af en visse Korporal, hvad Kongen kalder ham; han mener, en pialtet Soldat og et poleret Gevær passe sig bedst sammen. — Maaskee, svarede jeg, tænker den gamle Bayrer, som de gamle Latinere: *Militum horridum esse debet*; o: en Soldat maa see forstræffelig ud. Hvad de gamle Latinere tænkte, svarede Jørgen, veed jeg ikke, de vare jo Hedninger og noget sammenlobet Paf; men hvad Kong Gustav tænker, veed jeg. Han elsker alle sine Undersaatter som sine Børn, ønsker at giøre dem lykkelige, og har ingen Forkiærlighed for sin Garde. Jeg har tvertimod selv hørt ham sige, at man mere maatte forlade sig paa Guds Varetægt, end paa Garderegimenter.

Nu blev Salen

— —, — 24: mager Herre, men stærk af Legemsbygning] = B; A: maver Herre, men stærk af Lemmebygning

— 15, — 10: stridbar] = B; A: gyselig

— —, — 20-21: var Svaret. „Men see] = B; A: var Svaret. Han holdt den ene efter den anden, flere Timer, i sine Arme, indtil de udgave deres Aand; derpaa lod han Eigene bringe til Sverrig i Solvklister. Men see

— —, — 25-26: som Fanden. | See der] = B; A: som Fanden. Der seer man, ærlige Følk kunne ogsaa have Forstand. Han er af en rolig, blid Karakter. Seer J, der trykker han Sviger-sønnens Haand og trøster ham. Og det var dog hans egen elskede Datter! Men, som jeg siger: han er foldere. Kongen har undertiden forekastet ham det; men veed J, hvad han svarer? Hvis ikke min Vandsproite undertiden slukkede Eders Majestæts Ild, saa blev Ildbranden for stærk. Og Kongen har givet ham Ret, thi saa besindig og fornuftig en Herre som Gustav end er, saa vilde han dog intet Ingenium være, hvis han ei engang imellem kunde blive hidsig.

See der

Side 15, Linie 32: Weimar." — „Ja, det bliver] = B; A: Weimar. Jeg har ofte modt ham i min Barndom paa Trappen til Wartburg; jeg har eengang kysset hans Haand, og han hilste mig venligt igjen. Hvor han er bleven stor og stærk. Han seer heel forboven ud. — Ja, det bliver

— 16, — 1-2: Jorgen. — „Hvo er den alvorlige] = B; A: Jorgen. See hvor ivrigt han iler hen til General Horn, og omfavner ham. Nu det har han ogsaa fortient af dig du unge Springskr! De have ofte rendt Panderne mod hinanden; thi det Bruschoved vilde have det anderledes efter sin Egenfind; men tilsidst maatte han dog tilstaae: Jeg er endnu den uvidende Kriger, og Horn den vise Mand. — Hvo er den alvorlige

— — 7-8: Kammerat." | Nu horte] = B; A: Kammerat. Det er ellers en galant Herre, og han forstaaer især godt engelsk. Det lærte han hos sin Husbond Sir Patrik Ruthwen, og derved er han Kongen nu til stor Nytte; thi Gustav taler tydsk, fransk, italiensk og Latin som sit Modersmaal, men engelsk kan han ikke. — Saa er da nu den ringe Staldhans, bleven en ridderlig Staalhandske, sagde jeg. Saa er det! svarede den gamle Underofficer.

Nu horte

— — 11: var en stor] = B; A: var stor

— — 14-15: deilig Skimmel. Ingen behøvede at sige mig, at det var] = B; A: deilig Blueskimmel. Jorgen behøvede ikke at sige, det var

— — 19-21: klædt," sagde jeg. „Hans Hest er udmærket smuk." — „Det er hans Liebhaveri," sagde Jorgen. — „Dg hvem", spurgte jeg] = B; A: klædt, sagde jeg; han behøver heller ikke at pynte sig. Naturen har udmærket ham nok. Skade, at han er vel forpulent. — Hvorfor det? spurgte Jorgen med rynket Pande. Det var Carl den Store med, og Rolf Ganger, som grundede Normandie. — Hans Hest er udmærket smuk, vebblev jeg. — Det er hans Liebhaverie, sagde Jorgen; og man kunde vel forekaste ham det som en Feil, at han altid, selv i Slagene, rider Heste, som have noget Afstikkende fra alle de andre. Kort for Slaget ved Leipzig, kom der en Pranger, med saadan en udmærket Hest. Karlen var en forklædt Spion, og skulde sælge Kongen Hesten, for at de fiendtlige Rugler bedre kunde træffe ham, naar han reed den i Slaget. Til Lykke blev det opdaget i Tide, og Karlen blev hængt. — Dg hvem, spurgte jeg

— — 27: Slagtummel. Den Ungersvend] = B; A: Slagtummel, fast opreist, der forsamler adspredte Kæmper igjen, og fører dem til Seier. Hans Bedrifter ere vel allerede komne Jer for Øre? Skade at jeg ikke kan vise Jer den tappre Callenberg og Teufel; de faldt i Kampen. Den Ungersvend

Side 16, Linie 29: Gabelsjuu. Skade] = B (der dog har Gabiliau for Gabelsjuu); A: Gabiliau. Kongen er ellers nu Urbareheden selv, og elsker sin Gemalinde med ægteskabelig Trofæb; men selv den Bedste kan der hændes noget Mennefkeligt i Ynglingsaarene. Skade

— — — 31: Ingenium. Han bliver] = B; A: Ingenium. Men en Bastard kan ogsaa blive til noget. Han bliver

— 17, — 19-20: Boddelen traadt] = B; A: Bodelen traadte

— — — 21-22: faaledes: | „Kiære] = B; A: faaledes: Mine kiære

— — — 25: min Hær. Duellen] = B; A: min Hær. Alle mine Helte sandt sig villig deri, og maatte tilstaae mig, at Dvekamp ligesaa vel kan bestaae uden Vre, som Vre uden Dvekamp. Krigeren maa være befælet af den retfærdige Sag, ellers giver jeg ikke en Dre Kobbermynt for al hans Tapperhed; faalidt som jeg overalt agter glimtende Egenfæber uden Dyd. Duellen

— — — 28: meget Andet. Men vi] = B; A: meget andet. Jeg gjør dem ingen Forekastelser. I deres Gudsfrugt, Elfskov og Tapperhed blomstrede en stor Deel Skönt, Godt og Sandt. Men vi

— — — 29-30: deres Lyder. | Og dog see vi i Dag, at to bolde Helte] = B; A: deres Lyder. Tidens Feil undfkyldte mennefkelige Skrebeligheder, men ikke en efterabende Tids Daarskab, som, uden sandt Alvor, kun forføngelig vil gientage det Skedte. Vore Forsædres Aand bør lyse for os, som en hellig Kierte, deres Skygger skulle vi ikke mane tilbage; thi vi have altid Skygge nok selv, i dette Jordeliv. Og hvorfor ere vi Protestanter, hvorfor kæmpe vi mod Katholikerne? Fordi de ikke ville tillade os at gaae frem med Tiden; fordi de brandmærke vor ærlige Stræben efter Sandhed og Ret, med det foragtelige Navn Kietteri; fordi de hade, forfølge, martre og myrde os, som Ewigfordømte; fordi de egenfindigt holde sig til gamle forfaldne Former, hvoraf Aanden for længe siden er vejet, som have tabt Saft og Kraft, og hvorunder kun nu Forvold, Egennytte, Grumhed og Argeliste lure, og udruge deres Vg, som Dgler under henfmuлдne Mure. Protestere vi imod een tryffende Fordom fra en mørk Tid, saa maae vi ogsaa giøre det mod en anden. Ville vi ikke længer, som bigotte Ridderne, med overdrevent Føleri knæle ned for ethvert Helgenbilled, og tvinge den Overvundne til at kysse vor Kiærestes Toffel, saa maae vi endnu mindre være Don Dviroter, der sægte med Veirmøller. Og en Veirmølle er der i den Mands Hierne, som troer at burde udrodde sin Ven og Baabenbroder af Jorden, blot fordi de havde sagt hinanden et ubetænksomt Ord; fordi de i øiebliklig Hidsighed have saaret hinanden med en Mundslid. Hvor kan

et eneste Ord opirre sædelige Christne, som Venstreb og Pligt forene til et høiere Maal, som efter Jesu Exempel broderlig bør tilgive hinanden; hvorledes kan et saadant Ord, siger jeg, tirre dem til blodig Hævn, lig rasende Kannibaler? Er det christeligt? Er det menneskeligt og fornuftigt? Og skal en kristen Hærske, der har draget Sværd for Troens Reenhed, til Ustyldighedens Forsvar, taale sig Synd, sig Laabelighed? I svare mig maaskee: uden Dueller kan ingen Orden bestaa mellem Krigerne. Er da Ordenen flettere i min Hær, end i den østerrigske og bayerske, hvor det er tilladt at tvekæmpe? Er maaskee Cresfolessen slappere her? I sige: Det beforder Høflighed, fordi man nu, af Frygt for en Duel, viser hinanden gjensidig mere Agtelse. Jeg svarer: det er en usel Høflighed, en jammerlig Agtelse, der aldrig kan fornoie noget Menneske med Hoved og Hierte, som den ene kun af Dødsfrygt er nødt til at vise den Anden. Er Agtelsen ikke frivillig, har den ingen sædelig Grund, saa er den ikke en Pibe Tobak værd. Hvor Mængden er høflig, der skammer Blumpheten sig, bliver foragtet, bespottet, og kan ikke trives. Hvortil behøves da saa stærke Lægemidler, mod et saa ringe Onde? Fortiener Uforfæmtheden, som en svag Undtagelse, at hele Mængden i Angst drager Sværd mod den? Ved Gud det trykkes mig heel uanstændigt for en Mand, at trække blank og kæmpe ridderligt, mod et saadant frækt Dvinde-menneske. Med Haanlatter bør hun pidskes ud af Leiren, som en anden gemeen Dølerse.

Han taug et Dieblik; der herskede en stor Taushed, han betragtede de tvende Duellantier med et giennemtrængende Blik, som de ikke kunde udholde. De sloge Dinene til Jorden, og Gustav vedblev:

Og dog see vi idag, at to bolde ærlige Heste

Side 18, Linie 2-3: hinanden. | Nu kunde det] = B; A: hinanden.

Jeg beklager dem, jeg havde tiltroet dem begge mere Hierte. Jeg skulde dog tro, at jeg ogsaa selv er en Mand, der kan staa fra mig, og haver beviist Mod, naar det gaalet Menneskehedens Sag; men skulde jeg stride enkelt, mod en god Ven, jeg tilstaaer Eder det — jeg vilde skælve, jeg vilde ikke have Mod til at staa ham ihjel, heller lod jeg mig drabe af ham. — Men endog, hvor Talen ikke er om Venstreb, hvilket fornuftigt Menneske, der elsker Livet, vilde vel gierne strax opoffre Alt, for en Smaaating? Der gives visse skumle Kæmper, der have stor Lighed med Tigeren og Løssen; stolte uden Cresfoelse, tappre uden Hoimod, som i deres mørke Melankolie ikke kiende Livets Glæder, der snige sig hen ad Jorden, som drevelige Skgger, som Giengangere, eensomt, fremmede for alt Levende, og som uden Klage, ja endog med en Slags Helvedesglæde gierne give Slip paa den jordiske Tilværelse, naar de blot kunne slæbe flere

Lykkelige ned med sig i Underverdenen. Denne Aand besjæler, Gud være lovet, ikke mine Skarer; og hvo der endnu her skalde tænke saaledes, ham stander det frit strax at begive sig til en Wallensteins eller Tillys Taterhorder.

De svenske Generaler saae fornoiede paa hinanden og nikkede med Hovederne. Bernhard af Weimar sprang op fra sin Stol, og gjorde en Bevægelse, som han vilde hen og falde Kongen om Halsen; men han fattede sig, kastede et funklende Blik paa Forsamlingen, for at see om Kongens Tale havde gjort det tilberlige Indtryk, og satte sig igien. Midlertid havde Kongen og Rigs kansleren verlet venlige Diefast, og Gustavs Tone blev nu muntre og mindre høitidelig.

Nu kunde det

- Side 18, Linie 9: rigtigt] = B; A: rigtig
 — — — 10: maae] = B; A: monne
 — — — 13: tappre] = B; A: bolde
 — — — 18: ham engang] = B; A: ham, i Tilfald til hans Befædighed, engang
 — — — 21: Den] = B; A: Vor
 — — — 22: paa tydske Universiteter. Mit Boste] = B; A: paa de tydske Universiteter, og det sandelig ikke slet, hvilket han beviste i Slaget ved Leipzig, hvorfor han ogsaa nu er Ritmester alt. Seifart beviser mig med græske og latinske Gloser, at jeg efter Villighed ei bør afslaae hans Dnsse. Jeg har rigtignok anført ham Homers Helte, som mine Talsmænd, hvilke heller ikke toge det saa noie med deres Point d'honneur. Saaledes siger jo selv Achilles til Agamemnon: „Drukkenbolt, med Hundens Blik og med Hiortens Mod!“ uden at det har videre Følger. Midlertid, hverken ved classisk eller christelig Auctoritet vil Seifart lade sin Baldfryghed fare, og han peger mig kun uaf-labelig hen paa Middelsalderens Dalai Lama, eller Gulb-Kalv, hvorom Ridderne dandsede, og som de kaldte deres Ære. Mit Lovte
 — 19, — 10: Kongen, da] B; = A: Kongen bevæget, da
 — — — 13: Bøddelen] A og B: Bødelen (smlg. Var. til Side 17, Linie 19-20)
 — 20, — 2: Begivenhed begav] = B; A: Begivenhed, som gjorde et uudstelteligt Indtryk paa mig, begav
 — — — 3: Bopæl. Leende] = B; A: Bopæl, ikke uden en hemmelig Glæde. Kongen havde talet mig ud af Hiertet, og bifaldet min Mening om Seifart. Nu var jeg dog saa temmelig vis paa, at denne gode Ven vilde komme mig noget slukoret og undseelig imøde, en Tilstand hvori jeg endnu aldrig havde seet ham; og med en Smule Skadefrohed længtes jeg efter denne Triumf. Men jeg forregneede mig; ligesaa let kunde man vaske en Morian hvid, som ydmyge Seifart. Leende

Side 20, Linie 7-8: Knaufbegen? Alt dette, kiære Barn! har jeg nu ladet indrette] = B; A: Knaufbegen. Ridderfalen var ogsaa større, Skuespillerne bedre, og smukkere klædte. Der var ogsaa flere Tilskuere; desværre manglede kun Bispekræmmerstuen og Vagerstuen. Alt dette, kiære Barn, har jeg nu ladet saadan indrette

— —, — 11-12: Menighed. Spillede Kongen ikke fortræffeligt] = B; A: Menighed; ja fast umuligt. Jeg havde ogsaa kunnet lade opføre en Haupt und Statsaction for dig, med Musketter og Kanoner; men da jeg kiender din Smag, saa har jeg heller valgt en moralsk Idyl, skøndt sandelig i stor Stil. Spillede Kongen ikke ganske fortræffeligt

— —, — 13-14: jeg; „han] = B; A: jeg alvorslig; han

— —, — 14: vedblev hiin, „det] = B; A: vedblev den Anden, det

— —, — 16: Natur. Især] = B; A: Natur. Og hvilken Vel-talenhed! Ligesom Cicero mod Catilina. Han har forsvaret sin Paradox ganske fortræffeligt. Især

— —, — 19: han trykkede] = B; A: han venlig trykkede

— 22, — 6: behagede. Den blev] = B; A: behagede, som sagt; den var efter Tidens Smag, og drog Fantasiens hen i den æso-piske Fabel, i Middel Aars Helteedigt. Den blev

— —, — 11: han kunde] = B; A: han ikke kunde

— —, — 19: vække] = B; A: opvække

— 24, — 7: ventede paa Kongen] = B; A: ventede Kongen

— —, — 21: var] = B; A: er

— —, — 32: gottet mig. Tag denne] = B; A: gottet mig, der er And i. Nu vær kun ikke undseelig. Tag denne

— 25, — 13-14: oven i Riøbet.“ | Jeg noiedes] = B; A: oven-i-riøbet. Den Abo! Som om han havde opfundet Krudtet.

Jeg noiedes

— —, — 30, til Side 26, Linie 1: bed i Pennen. | Triumpherende] = B; A: beed paa Pennen! En bitter Drik.

Triumferende

— 26, — 10: agtede] = B; A: sølte

— —, — 13: undskylder, men min Natur] = B; A: undskylder, ja endog finder naturlig; men min Natur

— —, — 14: let tilbage] = B; A: let omfindtlig tilbage

— —, — 23-24: til Bogen. Soldaten] = B; A: til Bogen. Han havde en fortræffelig Sukommelse, og en overordentlig Let-hed i at lære Sprog og Videnskaber til en vis Grad. Men han stak aldrig dybt; anede ikke, hvad det Altsammen forte til, og kiendte altsaa heller ikke sin Afstand fra Fuldkommenheden. Jeg kunde kun befatte mig med hvad jeg havde Kiærlighed for, hvad der virkede stærkt paa mit Hierte, min Indbildningskraft; derfor dvælede jeg gierne længe ved en Sag, fordi jeg indsaar

tydeligt, hvad jeg havde for mig, og klart erkjendte hvor langt jeg var fra Maalet. Men dette kiedede mig slet ikke; tvertimod fik jeg ved den daglig gientagne Besskæftigelse min Gienstand klarere og klarere, og det kostede mig ordentlig Selvovervindelse at rive mig løs fra den, naar det skulde være, som fra en gammel Ven, eller fra den elskede Arne. Dette var nu i den unge Gustavs Dine Eensidighed, Egenind, Dorskhed; og jeg mærkede nok at han kun holdt mig for et middelmadigt Hoved. Soldaten

Side 26, Linie 27: Par store] = B; A: Par gamle store

— 27, — 17-18: siebliffelige krigerste; men der horer ogsaa Mod til at tænke] = B; A: siebliffelige Krigerste, men der horer ogsaa Mod ti at udholde, til at arbeide, der horer Mod til at tænke

— — 23: latterlig." — „Og hvilken] = B; A: latterlig, deri havde vist mangen katholsk Biskop overgaaet ham, som hverken kunde læse eller skrive. Dette Slags Mod soler jeg ogsaa, jeg har. Jeg veed det vist, jeg kunde doe for Sandheden, for den gode Sag; det var mig ikke muligt at giøre et Skridt, under min Mennekeværdighed; at vinde en Stormands Gunst ved usselt Smigreri, om ogsaa min hele Lykke stod paa Spil. Hvor mangen dygtig Krigshelt har ikke i Kabinetet været en neddrægtig Kryber, af ussel Forsængelighed, for at faae Ordenskræder, som Barnet faaer Legetoi, naar det er artig. Hvor mangen dygtig Hugaf gaves der ikke, uden Forstand, uden Karakter, uden Hierte og Dommeraft, som overladt til sig selv kun gjorde dumme Streger, og hvis hele Duelighed bestod i, at han, som Hyrdens Hund, kunde bide Ulven i Halsen i Marken, naar den vilde angribe Faarene. — Nu ja, min gode Albert, svarede Gustav venlig stolt, vi forstaae hinanden: I har det borgerlige, jeg det adelige Mod. Det skammer jeg mig ikke ved, svarede jeg, hvis det er saa; jeg er stolt af at være Borgerlig, thi Adelen har i Verdenshistorien intet Fortrin, som de Borgerlige maae misunde. Men dette Udtryk passer ikke her. Jeg vilde heller kalde det krigerst Mod, og Mod til Fredens Hverv. Mange Borgere have været Krigere; mange Adelige Geistlige og Lærde. Og hvilken

— — 30: sagde jeg; „Augustus var ikke stor] = B; A: sagde jeg heftig, Augustus var ikke meget stor

— — 32: været stor? Troer I] = B; A: været stor? Saa store Folk har man ofte seet, svarede jeg; om ikke altid saa heldige. — Troer I

— 28, — 3-4: Egenstaber." | Naar den unge] = B; A: Egenstaber. Jeg havde ikke været snu nok, til at overvinde Brutus ved Antonius og Antonius ved Agrippa; jeg havde ikke forhaanet Bruti Liig; jeg havde ikke tvunget en Mand til at stille sig ved sin Kone, for at faae hende, eller forskudt min egen; jeg havde ikke ladet 300 Senatorer henrette i en overvunden By;

og endnu mindre havde jeg ladet mig frisere for et Speil paa Sottesengen, og spurgt de Omkringstaaende: om jeg nu havde spillet min Rolle godt? — Naar I kunde blive Hørste, spurgte han mig nysgjerrig, hvilken ønskede I da at ligne? — Da ønskede jeg at være en Patriark, som Abraham, sagde jeg smilende, henfionken i selsomme Dromme; — da vilde jeg drage hen med min Slægt paa Kameler i fremmede, ubekiendte Egne, og grunde der et nyt Folk. — Hvad for noget? raabte han med Latter; er det muligt? Stamfader for Hoderne ønskede I at være? Og der maatte jeg da lee selv med. Men jeg fortæller Eder kun denne Samtale, for at I skulle kiende vor Maade at omgaaes paa; og saa for det sidste underlige Dystes Skjld, der paa en Maade er gaaet i Dpfyldelse, og som derfor kan ansees som en Slags Spaadom.

Naar den unge

Side 28, Linie 6: paa sine Tog. Da Faderen] = B; A: paa sit Tog til Nürnberg, og til Donaauwerth, hvor Kongen skiod tredsindstyve Kanoner af, med egen Haand; en Efterretning, som fornoiede Sonnen overordentligt. — Hvorfor er jeg dog ikke med? raabte han utaalmodig. — Min Fader, som længe har været en moden Mand, bærer sig ad som en Yngling, og jeg, en Yngling, maa imidlertid begrave mig i Skolestovet, som en udlevet Gubbe. De kommende Tider, svarede jeg, behove ogsaa Helte.

Vi horte med Fornoielse, at gamle Korporal Tilly endelig engang havde faaet sin Ræst; han som roste sig af, aldrig at have være forelsket, eller havt en Kuus. Med saadanne Folk, sagde Gustav, er der slet intet Udkomme. — Da Faderen

—, — 16-17: læse i *Cicero de officiis*! | Slaget ved Lützen] = B; A: læse *Cicero de officiis*!

At Wallenstein atter havde taget Commandoen over de keiserlige Tropper, satte os ingen graae Haar i Hovedet; men Nürnbergs Beleiring, og den store Forvovenhed af Gustav, at ville forjage Wallenstein fra Bierget, hvorved Kongen leed et overordentligt Tab, til ingen Nytte, det vilde slet ikke smage mange; især da Kongen selv kaldte det en Pøgestreg. — Jeg frygter, sukkede jeg, at Krukken gaaer saa længe til Blands, til den gaaer hankeløs hjem. — Ei, raabte den dristige Son, det har ingen Rød. Min Fader har, hvad det angaaer, en egen Tro, som jeg deler med ham: Ingen Konge er endnu truffen af en Kanonkugle. Al, raabte jeg, rystende paa Hovedet, en blot Rustet- eller Pistolkugle er nok, til at giennembores det største Hierte. — Jeg havde desværre altfor ret!

Slaget ved Lützen

—, — 28: paa svensk Side] = B; A: paa den svenske Side
—, — 29-30: Kinderne, han] = B; A: Kinderne, og han

- Side 29, Linie 2: fire og tyve] = B; A: sirogetyve
 — —, — 3-4: Ravn, og jamre] = B; A: Ravn, skrige og jamre
 — —, — 5: Dødning. Mange] = B; A: Dødning, mere lang
 og mere mager. Mange
 — —, — 8: det] = B; A: et
 — —, — 9: spurgte han. Han aabne] = B; A: spurgte han,
 at see min Faders Lige? Det bliver bragt til Stokholm, vi
 vilde møde det paa Veien. — Ja gierne, kiære Herre! svarede
 jeg, og gif op med ham, paa hans Kammer. Her udbrod han
 i en vild Patter og raabte: Der staae de gamle stovede Folanter,
 og give sig en vigtig Mine, lig pedantiske Magistere. Som om
 de kunde troste mig! Som om der var halv saamegen Wiis-
 dom i deres Stov, som i det eneste levende Bryst, der paa
 Marken ved Lüßen udrallede sin udødelige Aand, ved den store
 Grændsesteen. — Han aabne
 — —, — 11: ogsaa] = B; A: med
 — —, — 12-13: Morder." | Vi begave] = B; A: Morder. — O
 Albert, Albert! raabte han forvirret, og trykkede konvulsivt
 min Haand, det er dog en stor Lykke for Satan at han er fort,
 og boer i Mørket. Der kan ingen saa let træffe ham. Men
 jeg vil dog spørge min Faders Hiertesven, Hertug Albert af
 Saxe-Lauenburg, der i Slaget ikke veeg fra hans Side, om
 han da slet ikke kunde opdage ved det blussende Fængkrudt,
 der sveed ham Dienhaarene, hvem den Forræder var, der stød
 min Fader bagfra?
 Vi begave
 — —, — 15: Kongen] = B; A: sin Gemal
 — —, — 27: Kirken; Dronningen] = B; A: Kirken, da Dron-
 ningen
 — 30, — 9: Klokkeren] = B; A: Degnen
 — —, — 9-10: forlangte, han] = B; A: forlangte, at han
 — —, — 15: Gustav] = B; A: Unglingen
 — —, — 27: tilbage] = B; A: tilovers
 — 31, — 14: bedrovelige] = B; A: drøvelige
 — —, — 17: Soop. — Jeg taug] = B; A: Soop. Den smukke
 Zefir vifter ikke længer. Han faldt som Helt, ikke langt fra
 Kongen. — Jeg taug
 — —, — 21-22: Oland. | Jeg blev] = B; A:
 Oland.

Hvis en hundreedaarig Gubbe, kiære Born, vilde vedblive
 at fortælle sit Levnetsløb saa omstændeligt, som jeg har begyndt
 min Ungdomshistorie, saa vilde Tid og Taalmodighed neppe
 staae til. Men frygter ikke! vi komme snart til No. Kun hvor
 der er Kamp og Stræben, er der noget at fortælle. Den
 paradisiske Lyksalighed har ingen Historie; og jeg tør vel sige,
 at jeg har tilbragt min meste Tid i en saadan lykkelig Tilstand.

Vi vilde i Fremtiden dvæle kortere ved hele tyve Aar, end ofte nu ved enkelte Dage.

Jeg blev

Side 31, Linie 26: Professor. [Imellemstunder] = B; A: Professor; og hvor jeg læste mangt et Navnetræk og Aarstal, som Studenterne fra hans Tid havde skaaet i Børde og Bænke. Og dog havde jeg selv ingen Lyst til at blive Professor; ja jeg tog ei engang Magistergraden. Kun imellemstunder

— 32, — 1-2: Taler. Mine Venner] = B; A: Taler. Men da engang een af mine Kammerater havde slikt sig i en Krog, og været hemmelig Tilhører, helbrede han mig for denne Vane, og jeg gjorde det aldrig siden, skiondt han forsikrede mig, at jeg havde talet ret godt. Mine Venner

— — 4-5: var doven. | Hvad det Sidste] = B; A: var en magelig Herre, der yndede det italienske *dolce far niente*, for meget, og som havde alt for stort Anlæg til tause Contemplationer.

Hvad det sidste

— — 6: meente. Jeg søgte et practisk] = B; A: meente. Forresten søgte jeg et practisk

— — 7: som ikke slog ind] = B; A: som jeg vel mærkte, ikke slog ind

— — 7-8: Bei. En Snekker] = B; A: Bei. Midlertid møde det mig, at dyrke det. En Snekker

— — 18-19: stor Rytte. | Til sidst tabte jeg Lysten] = B; A: stor Rytte. Af mine Kammerater maatte jeg boie mange Spottegloser, naar de med deres Boger og Hester under Armen ginge Smeddeessen forbi, og saae mig svinge Hammeren mod Ambolten for Jlden, med opsmogede Skjortærmer, og gaanske grimet af Sod i Ansigtet. De sang: Smed, smed mens Jernet er varmt, naar Jernet er koldt, saa duer det ikke!" og hvad de ellers kunde finde paa.

Til sidst tabte jeg reent Lysten

— — 20-21: længtes atter efter Eventyr. Jeg fik Lyst til at reise Nord paa. Gustav] = B; A: længtes efter Eventyr. Tit ønskede jeg Seifart tilbage; jeg higede efter at see udmærkede Menneffer, med sielden Land, hvoraf der for Diebliffet ingen var i min Kreds. Det hele Væsen i Nordtydskland var mig desuden forhadet. Wallensteins heroiske Skurkestreger ærgrede mig; hans Snigmord var mig modbydeligt. Efter Slaget ved Nordlingen, var det ude med Svenskerne i Tydskland, og jeg havde ovenikøbet den Kummer, at Churfyrsten, som skildte den store Gustav Alt, gjorde fælleds Sag med Keiseren.

Nu fik jeg Lyst til at reise Nord efter. Gustav

— — 23: sagde mig, at det ikke vilde være] = B; A: sagde mig, at med den Dannelse jeg besad, vilde det ikke være

Side 32, Linie 31-32: med Feberen. Der var ingen] = B; A: med Feberen; til det Middel at drikke Brændeviin med Peber, og løbe Den rundt, til jeg styrkede af Mathed, kunde jeg ikke begynde mig; og anden Medicin brugte man ikke der mod Koldfeber. Der var ingen

- 34, — 4-5: æres hun. | Saras Kiæreste] = B; A: æres hun. Sara kunde ikke holde op igien med sine Beskrivelser. Bruden havde havt en deilig Krone paa Hovedet, af forsolvet Messing, der straalende som Solen, ei at tale om den herlige Kaafe, og de mange Stiorter. Paa Bryst og Hænder havde hun havt Diamanter af slebet Speilglas, der ogsaa gave en lysende Glans fra sig. Min stakkels Opvarterske begravd sin Stiabne, der vist aldrig vilde tillade hende engang at bære den skionne Brudekrone. Jeg arme Ektrantning skælvede over mit hele Legeme, ved at høre tale om alt det kolde Vand, hvorigiennem de unge lystige Folk havde vaded, som Under og Glas. Mennekket, tænkte jeg, er dog egentlig et Amphibium, der maa kunde udholde baade Vaadt og Tørt. Siden i mit Liv lærte jeg ogsaa begge Dele ret godt.

Saras Kiæreste

- —, — 24: holder af] = B; A: holder forfærdelig meget af
- 35, — 1: friske Liv! Naar den hvide] = B; A: friske Liv. Flyer Synden, men lader eder ikke forstyrre af mennekkelige Taabeligheder. Naar den hvide
- —, — 15: Firmament. Men da han] = B; A: Firmament. Men de smaa Svartaler i de nederste Lustegne vilde ikke tillade ham at nærme sig Den. De havde opstabet Bolværter af graae og brune Blærer, der saae ud som Ekker. Men med en ildrod Knorteklap hamrede han saa længe paa Blækerne, til de brast med forfærdeligt Knald, og pustede al deres Vind over Jorden. Saaledes slap Cheruben da lykkelig ned. Men da han
- —, — 17-18: under Dynen. | Jeg vilde vende] = B; A: under Dynen. Da raabte han munter: Frygt ei! Jeg vil redde Eder. Al, sukkede jeg vaagnende, han mener de Jorelskede, som sidde der inde ved Lyset i Stuen; mig Stakkel i det mørke Hummer lægger han ikke Mærke til.

Jeg vilde vende

- 36, — 4-5: min Puls. „Nu har] = B; A: min Puls. Det rolige bestemte Tryk indgiød mig alerede Tillid. Nu har
- —, — 10-11: bragte ham nogle] = B; A: bragte nogle
- —, — 11-12: Pulveret, smagte] = B; A: Pulveret, gned lidt deraf mellem Fingrene, smagte
- —, — 12-13: Med Birkedark helbreder man ingen Koldfeber. Jeg skal skaffe] = B; A: Med Birkedark, Trippelse, eller Gud veed hvad det er, helbreder man ingen Koldfeber. Et neder-

drægtigere Vedrag gives der dog ikke, end at sælge fattige Følf
flet Medicin dyrt. Jeg skal skaffe

Side 36, Linie 15: snart."] = B; A: snart igien.

— — — 16: gif han. Jeg betragtede] = B; A: gif han; jeg
vendte mig mod Døren og saae en fager ung Mand gaae ud,
han kunde omtrent være tredive Aar, og havde lysebrune Haar-
løkker. Jeg betragtede

— — — 24-25: paa Venene igien." | En gammel] = B; A:
paa Venene igien. Men jeg maa afsted; thi vi have idag Hæn-
derne fulde. Der kommer en Baadsmand, han kan sige Eder
mere.

En gammel

— — — 27-30: Smørrebød. | „Hvad ere I for Følf, min Ven?“
spurgte jeg nysgjerrig. — „Vi ere Høfstenere,“ sagde Baads-
manden, „og skulde bragt Hertug] = B; A: Smørrebød. Han
var strax villig at tilfredstille min Nysgjerrighed, flyttede sig
nærmere hen til Alkoven med sin Tallerken, og begyndte:

Vi indskibede os idag otte Dage i Lybel, efter at hele
Fragten og tolv Ridsheste vare bragte paa Skibet i Travemünde.
De Herrer Gesandter indfandt sig ogsaa snart. Da vi havde
hidset Anker, kom et usædvanlig stærkt Vindstød, fra Soen af,
ind i Traven, skiondt Vinden ellers bar fra Land. Det ansaae
Udsættelse for et ondt Bærsel; ogsaa kom Skibet derved paa et Par
andre Skibe til at afgnide noget af Forhudningen. Næste Dag,
da vi havde holdt Bon, gif vi under Seil med Vest-Søndvestvind,
som blev temmelig stærk henimod Middag, og gif tilsidst over i
en Storm. Dagen derpaa vare vi ved den dagste Kyst, og da
Vinden havde lagt sig noget, satte vi alle Seil til. Men just
som vi tænkte, den hellige Grav var vel forvart, løb vi paa
blinde Skær og bleve fiddende fast. Stormen hævede sig; dens
Brag og Skibets Knagen forarsagede en saadan Rædsel, at vi
sikkert formodede det nu vilde være ude med vor Skibsfart og
vort Liv. Det var i Ny, mørk Nat; vi vidste ikke hvor vi vare,
og kunde ikke see en Haand for os. — Mange faldt paa Knæ
og anraabte Gud om Hielp. Skipperen græd som et Barn, og
vidste hverken ud eller ind. Den vakkre Clearius satte sig hen
hos sin Ven Grahman, de toge hinanden om Livet, og beslut-
tede at døe sammen. Herr von Krusius forholdt sig rolig. Den
arrige Brüggemann bandte snart Vinden, snart Matroserne;
men da det ret blev Alvor, var han, saa man kunde vilke ham
om en Finger, og han lovede at udføre en fattig Bøge af sin
Formue, hvis han slap denne gang. Og da maa Kniven have
fiddet ham forbandet haardt paa Struben; thi han er ellers
ligesaa gierrig, som riig, og ligesaa riig, som avindshyg. Hvad
der rørte mig meest, var den lille Krusius, en smuk Dreng paa
ni Aar, som laa paa Knæ hele Natten, med solbede Hænder,

og raabte: Herre Jesu du Davids Søn, forbarme dig over os! Hvortil Præsten sagde Amen, og tilfoiede: Herre, vil du ikke bønhøre os, for vor egen, saa gjør det for dette uskyldige Barns Skyld. Og det har vor Herre ærlig gjort, thi vi ere alle reddede.

Og hvad ere I da egentlig for Folk, min Ven? spurgte jeg nysgierig. Ja see det skulde jeg strax have begyndt med, sagde Waadsmanden. Vi ere Holstenere, og bringe Hertug Side 37, Linie 2-3: til Hest." | Jeg spurgte] = B; A: til Hest. Men det vil neppe gaae saa rask, thi det skal være det længste Stykke; og man siger de persiske Landeveie fra Reval til Ispahan ere forbandet slet broslagte.

Jeg spurgte

— —, — 7: til i Skabelsens første Tid.] = B; A: til paa Skabelsens første Dag.

— —, — 8: Gesandter] = B; A: Gesandtere

— —, — 23: Flemming." — „Hvordan] = B; A: Flemming. Han sætter os vist hele Historien i Niim. Drolen fare i den Knægt, har han ikke foresiunget os de skionnest Viser og sat Mod i os alle, medens Uveiret rasede værst. — Hvordan

— —, — 24-25: Koldfeberen?" | Her traadte] = B; A: Koldfeberen? Det og mere til, svarede Waadsmanden, kan han udrette, ligesom de gamle Herer med deres Viser; thi medens han synger, tænker man min Siæl hverken paa at fryse eller klappre med Tænderne.

Herr Olearius, som havde staaet i et Bindue, seet ud paa Soen og talt med Værtten, blev hverken mig eller Waadsmanden vaer; den sidste gik med sin Tællerken, og Olearius satte sig i Lænestolen. Formodentlig for ei at opvække nogen mobbydelig Følelse hos ham, fortaug Værtten ham at der laa en Syg i Alkoven. Herr Olearius, som havde ladet sig Wiin hente fra Skibet, forlangte to Glas, fyldte dem, og bad Værtten drikke med ham. Værtten drak hans Skaal, roste Vinen, og snart var Samtalen i Gang.

Værtten, som mere fortiente at hedde Rat end Dag, begyndte sit Yndlingsthema og giennemheglede de Danske. Han talede om Kong Christian den Fierde, hvorlangt han stod under Gustav Adolf; hvor forængeligt det havde været af ham, at lade sig vælge til Kredsobørst, hvor svag han havde vilst sig ved Luther am Barmberg; og endelig bebreidede han ham at han seigt og trolost havde sluttet Fred med Keiseren til egen Fordeel, uden at bryde sig videre om Protestanterne. Han forekastede ham ydermere, at han tit var beskiænket, og at han lod sig kue af den danske Adel.

Olearius tomte langsomt sit Glas og svarede: Min Ven, I taler om Kong Christian den Fierde af Danmark, som den

Blinde om Farverne, og som Ræven om Viindruerne, der hænge ham for høit. Dog I er vel undskyldt! det gjør Folk, som ere høiere paa Straa end I, og som dog burde vide bedre Beskeed. Den hele Snak opstaaer af Misundelse og Uvidenhed. En Konge endnu som Christian den Fjerde gives der ikke i Europa, siden Gustav Adolf faldt ved Lützen, og selv med ham kunde han maale sig. Thi havde Gustav et større Krigergenie, hvad jeg gierne vil indrømme, saa er Christian igien en visere Patriark, og en Landsfader i Ordets ædelste Betydning. En Dannerkonger er desuden af Naturen en Sotonge, og ved Omstændighederne bragtes han strax i et unaturligt Element. Men bild Jer ikke ind, at Christian stod tilbage for Gustav i personlig Tapperhed. Var hans første Krig med Eders gamle Kong Carl ikke lykkelig, da den svage Gubbe blev saa fortunlet i Hovedet, at han udfordrede den bolde stærke Yngling til Tvekamp, uagtet sin Alderdom, lig en hidsig Grenskolling? Have I glemt, hvor diervt Christian tugtede Jer Nørdere, da I rebellerede mod ham og fordrev de Danske fra Borkholm? Nei det have I ikke Fader Glas. Dengang blev nok det sorte Blæk brugget i Eders Hierte, hvori I nu dhypper Eders Pen, for at skildre ham. Dengang maatte Sverrig betale en Million til Danmark. Og var den store Gustav ogsaa i Forsætningen saa besindig, saa menneskelig, saa stor, som han siden blev? Hvorfor skulde da Christian pige tilbage for ham, dengang Lutheranerne i Nederfaxen forlangte en Kredsobers? Er Dannerkongen ikke Hertug af Holsteen, og vedkom ham, som sig, ikke Sagerne i Nordtyskland meer, end det sierne Sverrig? Og saa var han jo i Svogerfkap med Frederik af Pfalz, den fordrevne Bohmerkonge. Hans Son, Christian den Femte, var valgt til Coadjutor i Verden, og havde haab om at blive det i Bremen med, hvilket ogsaa skedte. Alt dette maatte jo bevæge Christian til at gjøre fælleds Sag med de Andre. Jeg vil ikke udrive et eneste Blad af den store Gustavs Laurbærkrands; men — uden Yhkte trives ingen Helt. Gustav var lykkelig, Christian ulukkelig. Da denne kom til Tyskland, gjorde Tilly og Wallenstein fælleds Sag; da Gustav kom, skiltes de ad. Og hvor meget bidrog ikke Wallensteins Troloshed mod Keiseren, til at gjøre Gustav Seieren let? Ved det ulukkelige Fald ved Hammeln, hvor Christian nær havde mistet Livet, da Hesten styrte ned af Bølden med ham, kom han strax i Uheld. Den overtroiske Mængde holdt dette Fald for et ondt Varjel, Christian maatte ligge flere Dage tilsengs, disse kostbare Djeblig benyttede Fienden. Af de uhyre Summer, som hans høilærde Svoger Kong Jakob af England havde lovet ham, fik han ikke en Hvid. Hertugen af Lüneborg forlod ham, og holdt med Keiseren; Mansfeld blev slagen ved Danabroen. Hertug Frederik af

Holsteen Gottorp — (her standsede Herr Olearius et Dieblif, greb sit Glas og vadede sin Tunge) vor naadige Hertug, siger jeg, saae sig i det afgjorende Dieblif heller ikke istand til at virke noget Klækkeligt. Hverken mellem Hamborgs Borgere, eller Holsteens Adel fandt Dannerkongen hengivne Venner. Nu begik Christian den Fjeld, strax at vove et Slag mod Tilly, der imidlertid havde forstærket sig med frieslandse Trupper, og var ham i Magt langt overlegen. Det maatte han tabe.

Men kan man fortænke ham i, at han, først forladt af alle sine Allierede, sluttede en fordeelagtig Fred, for at beskytte sit aabne Rige, mod wallensteinske Røverhorder? Et stort Slag afgjor ofte alt. Hvad ere Svenskerne nu i Tydskland, siden Slaget ved Nordlingen?

Olearius taug et Dieblif, og saae sig om i Stuen, om nogen vilde modsigge ham? Der vare komne flere Svenskere og Tydskere ind, og havde sat sig omkring Bordet; men alle taug. I begribe hvilken, Fornoielse det var for mig, som ofte laa og kiedede mig hele Dagen allene i min mørke Krog, at høre en kraftig dristig Mand, med Bestalenhed og Indsigt, forklare Begivenheder, der havde interesseret mig saa meget. I min bestandige Omgang med de Svenske havde jeg heller ikke været vant til at see Christian i det rette Lys. Ogsaa de fleste Tydskere gjorde ham Uret. Nu gik mig et nyt Lys op; jeg horte med anstrænget Opmærksomhed, og Olearius vedblev:

Og nu som Huusvært, min gode Huusvært! som Konge i Fred, hvad har Christian ikke der udrettet? Alt som Dreng var han erfaren Skipper paa Skanderborgsø, og har selv gjort fortræffelige Modeller til Skibe. Hvor mange Slotte og Kirker har han ikke ladet opbygge, selv Kunstforstandig, under sit umiddelbare Opsyn? Saaledes ogsaa Borsen og Universitetet. Et halv hundrede Reiser har han gjort til Norge, ja selv som flet og ret Skipper Christian, seilede han til Vardohuus. Grønland har han paa ny ladet opdage. Trankebar i Ostindien har han kiobt af Indianerne; oprettet Handels-Compagnier, anlagt Solvværket i Kongsberg; stiftet Akademiet i Sorø. Sandelig, de tydske Protestanter skulde ikke bedømme en Konge saa haardt, der har aabnet en stor skion Kirke, for de sligtende Lutheraner, i sin Hovedstad, i sit lykkelige Land, hvor de finde Beskyttelse og Ro. Hamborgerne have hyllet ham, og været nodte til atter at ophæve deres formeente *jus restringendi*. Aldrig var den danske Flaade i bedre Tilstand end nu; og skiondt Adelsens Hovmod vel bestandig noget binder ham Hænderne, vover han dog at regiere selv, uden Rigshovmester, og har imod Adelsens Villie anlagt Fæstninger rundt omkring i Landet.

Nu ja, sagde Fader Glas, af Adelen har Ryttekongen maattet boie meget; han har indrommet dem alt; og Kiøbenhavn

Borgere have lært at binde Skoene med Bæst. Ikke engang Rostokerol tør de arme Diæble lade komme meer; og da de vilde drikke Viin ved deres Brylluper og Giæstebud, blev det forbudt de Ufrie at kiøbe Viin. Nu maae de tage tiltakke med Kiøbenhavns Ændtol, naar de ville drikke deres store Konges Skaal.

Vil J ikke endnu regne Kongen det til Onde, svarede Elearius, at han maatte staae op, saa sig som han var, og modtage den russiske Ambassadeur, fordi ellers denne Hædermand ogsaa vilde ligge i en Seng ved Audiensens, for at ei hans glørværdige Monark i mindste Maade skulde staae tilbage? Eller at den danske Minister og den franske Resident i Stokholm, kom i Strid ved en Liigbegiængelse, og trak blank mod hinanden, om hvem der skulde gaae Liigkisten nærmest? Kan en Konge tæmme alle sin Tids Dumheder? Naar det gaaer for Alvor, har Christian stedse staaet den Forurettede bi, uden Hensyn til Rang eller Stand. Flere fornemme Adelsmænd have som Forbrydere maattet lægge deres Hoveder paa Blokken for Bodeloren, og hverken Rigsraad eller mægtig Slægt kunde redde dem.

Ved Gud, raabte Poul Flemming, som nu ogsaa var kommen ind, Kong Christian er en fortræffelig Herre; en god Huusholder, men ingen Gniær. Med hvor megen Giestfrihed og Smag holdt han ikke isior sin Sønns Bryllup? Min Siæl, Fader Glas! der blev ikke drukket Ændtol. Ogsaa i at drikke Viin foregaaer Kongen sit Folk med et godt Gremmel; thi han drikker ikke blot meget; men han har en fortræffelig Helbred, en overordentlig Legemskraft, og kan overmaade godt taale den meget gode Viin. Saa sandt jeg lever, det Land kan prise sig lykkeligt, der har en saadan Konge, ligesaa vennetsæl og munter, som alvorlig og sluttig. Derfor kan jeg ogsaa godt lide det Sagn, at en Havfrue, da han blev født, spaaede en Bonde paa Samsoe, at Danmark vilde faae en stor Konge i ham. Derfor bærer han bestandig en flettet Mæreløf ved det venstre Dre, der er flættet i en Pidsk, fordi den ikke kan knæmmes ud. Det er en Folketro, at det bliver lykkelige Børn, som fødes med sli en Lof.

Her traadte

Side 37, Linie 29-30: og Poeten. | Lægen gav Digteren Ret] = B; A: og Poeten.

Niende Kapitel.

Digteren og Ministeren.

Lægen gav Poul Flemming Ret

- 38, — 16: Sara; den lille] = B; A: Sara; men den lille
- —, — 23-24: en Læge for de Syge, men ogsaa for de Sunde."] = B; A: en Læge for Legemet, men ogsaa for Siælen.
- —, — 31, til Side 39, Linie 1: som Heberen for. | Men for

at betage] = B; A: som Feberen før. Nu, det er godt! Jeg har allerede begyndt min Kur. Kunde jeg indjage Eder en lille panisk Skræk, saa behøvede I maaskee ei engang at bruge Medicin. Thi Skrækken er stundum et fortræffeligt Lægemiddel, der sætter Koldfeberen snarere end China. Men er I ikke forskrækket, saa overlad Eder for alting ikke til Frygten; thi den svækker kun, uden at helbrede. Frygten er prosaisk, Skrækken poetisk, og mig staae kun poetiske Midler til Tjeneste.

Den muntre Mand, med et Ansigt fuldt af Følelse, var mig særdeles velkommen; det forekom mig, som om jeg alt havde kjendt ham i mange Aar, og skiondt han var Digter, fattede jeg dog Tillid til ham. Han saa saa forstandig, sanddru ud, og jeg sølte mig overbeviist om, at han ikke vilde befatte sig med noget, som han ikke forstod. Lægen havde jo ogsaa selv betroet mig til hans Omsorg.

For at betage

Side 39, Linie 8: var mig imod. En Læge] = B; A: var mig imod; jeg havde valgt den af Tilboielighed. En Læge

— — 9: Kunstner; han maa] = B; A: Kunstner, det Bedste i Faget kan han ikke lære af Andre. Han maa

— — 10-11: Vaner. Dog — jeg havde for megen] = B; A: Vaner. Han bør være en Mand med Vid og Aand, som bortdriver Kummer og Frygt med sit Lune, og med den Tillid han vækker. Han maa ogsaa have Hjerte, for ei at staae i den sympathetiske Kredss, som en følesløs Blok; thi derved taber han sin Agtelse som Menneſke, og uden Agtelse erhverves ingen sand Tillid. Dog — da jeg en tidlang havde dyrket min Videnskab, vilde den ikke længer ret smage mig, Jeg havde for megen

— — 12-13: god Læge.“ | „Åh, hvorfor har I dog opgivet] = B; A: en god Læge. Jeg elsker det Skionne: her havde jeg altid at bestille med det Hæslige. Jeg holder af det Stærke, det Blomstrende: her aabnede sig Glendighedens Afgrund. Det hialp ei, at jeg sagde mig: Du redder Træet fra Døme, at det attet kan trives; du er en Helt i Ildbranden, som medens Røgen fylder Bærelserne, og de flammende Blækker hvert Dieblif true med at styrte ned, vover dig ind i Luen, for at redde den Ulykkeligeſes dyrebareſte Klenodie.

Hvad derimod mange Følsomme væmmes ved, Anatomien, havde ſlet intet Modbydeligt for mig. Et ſaadant overdrevent Føleri er ogsaa hæsligt; og jeg hader alt det Hæslige. Her kom mig netop min Inderbildningskraft vel tilpas; thi medens jeg ſenderlemmede det døde Legem, tænkte jeg mig alt det ſkionne Bærktøi i levende Bevægelse, ſom jeg nu lærte at kjende dødt og koldt. Hvormeget maatte jeg ikke da beundre Skaberens Wiſdom? Jeg foreſtille mig Hjertet banke, Pulſen Slag i Slag,

Blodet flyde varmt i Aarerne, Muskler og Sener bevægede og spændte; Nerverne udøvende deres underfulde Magie, hvorved Mennesket fik Fornemmelsen. Lungerne, disse kunstige Blæsebælge, saae jeg hvert Dieblis fylde sig med Lust; og den skionne Hud, denne kostelig vævede Klædning, bedækkede atter for mit Die den hele herlige Bygning, foret med den fede cellulose Væv, der giver Legemet sine skiontsfrundede Former. Jeg maatte ogsaa ofte smile over den Alffh mange Mennesker have for en Beenrad. Mig forekom det, naar jeg betragtede et veldannet Skelet, som om jeg saae det velordnede Bindingsværk til et Huus, hvilket Tommermanden havde opreist, inden Muurmesteren endnu kunde arbejde og udfylde Aabningerne. Gengang gik jeg et saadant Bialkeffelet til en ny Bygning forbi paa Gaden; Blomsterkrandsen var hængt op over Sparværket, og Evendenes Bivat tonede mig i Øret. Da jeg kom hjem, gik jeg ned i Haugen, flattede mig ogsaa en Krands, trykte den, da jeg kom op paa mit Kammer igjen, om Tindingen af en Beenrad, der hang paa Væggen; og med dette, selsomme Billede for Dine, skrev jeg en Ode til Udbodeligheden og Opstandelsen, der ikke er af mine fletteste.

Men hvorfor har J da opgivet

Side 39, Linie 15: han. „En Digter skal ikke] = B; A: han smilende. En Digter skal slet ikke

— —, — 16: det vil sige: til det diebliflige] = B; A: det vil sige: ligesom, stykkevis, til det diebliflige

— —, — 17-19: danne Følelsen og Smagen for det Skionne.“ | „Det glæder mig, kiære Herre]. = B; A: danne Følelsen for det Skionne, Villien for det Gode.

Al, raabte jeg, det var herligt! Men man siger det er fielden Tilfældet, at en Digter kan leve uafhængigt; jeg har ofte undret mig over, at de kolde Mennesker saa fielden unde udmærkede Genier, der leve mellem dem, en behagelig Eksistens, hvorved jo dog det Hele vilde vinde.

Det, svarede Flemming, maae J ikke regne Menneskene til Last, men hint *pecus imitatorum**), der findes ligesaa hyppig, som Geniet fieldent, som nedværdiger Kunsten med slappe Efterlignelser, og fordærver Smagen med Pedanterie. Den store Hob skielner ikke saa noie. Pecus troer at kunne gjøre alting ligesaa godt, ja endnu bedre. Idet nu Maadeligheden stræber efter at have sig til det Udmærkede, drager den det Udmærkede ned til sig. Man maa være Kiender, for at skille en Diamant fra et Stykke slebet Glas, især naar det er mørkt i Stuen. Meget Glittertant bliver da solgt for Udbellene. Kiøberen finder sig bedragen, bliver mistænkelig, troer tilsidst at alting er Glitter og Tant. Paa den Maade maa Digteren dese Skiebne med det

*) Efterlignerqvæget.

andet Tros. Tit bliver han endogsaa haanet af Huskeren, der efterligner ham; og istedet for at nyde almindelig Hoiagtelse, foragter man ham stundum, just fordi han er Poet. Ja, hvad man ellers forudsætter hos enhver Mand af Opdragelse, inden han har givet Prøver paa det Mødsatte, at han er et skikkeligt, fornøstigt Menneſke, det maa Digteren først strængt bevise, fordi det Haandværk han driver vækker Mistanken imod ham. Ja selv at han er Digter og har Smag, maa han uafsladelig bevise om igjen, fordi der altid er den største Tilboielighed hos Folk til at troe, at nu er det forbi med ham, nu er han i Aftagende og paa Afveje.

Hvorfor monstro, spurgte jeg, understøtte de Store berømte Kunstnere, Malere og Billedhuggere, meer end Digterne? — Fordi hine, svarede Flemming, med samt deres herlige Talenter, ere de Stores fornemme Tjenere, som udsmykke deres Værelser og bidrage til deres Luxus. Digteren udtaler Ordet, han tænker og mener i fri Uafhængighed, han seer de Store i Kortet, og sliq Nærvished betaler man ikke gierne med klingende Mynt.

Saa glæder det mig da, kiære Herre,
Side 39, Linie 21-22: Vinterstormen ødelægger] = B; A: Vinterstormen her ødelægger

— — — 25-26: falsdt!" | „J er ansat] = B; A: falsdt? Lykkelig den, som kan undslippe denne Rødsel. Med den gode Sag i Thydsfæland er det forbi; i det mindste i vor Levetid.

J er ansat

— 40, — 4: traadte ind, fulgt af Crusius] = B; A: traadte gicende ind, fulgt af Gesandten Crusius

— — — 6: Histslemme; „have] = B; A: Histslemme, der untiden skrattede ned i Vassen: have

— — — 15: hvad rende de nu efter?] = B; A: hvad de nu rende efter?

— — — 23: denne Paul] = B; A: denne Monsieur Poul

— — — 24: voren. Hvor er han] = B; A: voren. Han forstaaer slet ikke at sliære for efter Reglerne, men siler kun efter Indfald og Lune ind i Leddene paa Bildtet og Hærfræet; og bilder sig ind, fordi han kan Anatomie — — Hvor er han

— — — 28: Engestue løber] = B; A: Engestue, det løber

— 41, — 10: Rhabarbra.“ — „Jeg besprænger] = B; A: Rhabarbra. Dog, det forstaaer sig, gammel Vane bider bedst; og jeg har strax sagt Hertugen det, han skulde ladet Jer blive i Jert Element. — Jeg besprænger

— — — 12: spodst Bli] = B; A: spodst foragteligt Bli

— — — 24: Gesandter] A og B: Gesandtere (smlg. Var. til Side 37, Linie 8).

— 42, — 15: gienløb det fra Alle] = B; A: gienløb fra dem alle

Side 42, Linie 26-27: *Hierte?* | „*Stille*“ = B; A: *Hierte*, med en Guld-Ordensstjærde om Halsen, som man slæber med fra Europa? *Stille*

- 43, — 4-5: *trækkes med*. *Mine forrige*] = B; A: *trækkes med*. *Diæt* maatte jeg holde; endelig blev det mig tilladt at spise en Hønseliødsuppe, og ovenpaa al den Vandgrød og de Havresupper, som jeg havde maattet døie, hensatte denne kraftige vel-smagende Epise mig i Elysium. *Mine forrige*
- —, — 9-10: *havde alt*] = B; A: *havde rigtignok alt*
- —, — 11-13: *en fattig Jomfru paa Oland*. | *Vor Vært Glas Lundgreen* var underrettet om Alting; han sendte] = B; A: *en fattig Jomfru*; det forstod jeg saaledes, at det var en vis Pige af hans Bekendtskab. Men det hang ikke saaledes sammen: det skulde være et fremmed fattigt Barn, som man sandt værdig dertil.

Jnden jeg, var allerede vor Vært Glas Lundgren underrettet om Alting. Han havde indladt sig i Samtale med Gesandtens og udlokket flu af ham, hvori vel det Udsyrt egentlig skulde bestaae? Den gnibste Brüggemann havde kun svaret i ubestemte Udsyrt, som om intet Bist var fassat dermed; ogsaa, sagde han, vilde det neppe skee paa denne De; man havde endnu et dygtigt Stykke Bei for sig, hvori der kunde tilstøde Gen Allahaande. Og skedte det engang, saa vilde Udsyrtet dog kun blive heel ubetydeligt.

Det var nok for Glas Lundgren; han sendte

- —, — 17: *forelskede*] = B; A: *forlobte*
- —, — 18: *paa hende*. Han vidste] = B; A: *paa hende overalt*, for at faae et Kys. Han vidste
- —, — 20: *sin Lykke*] = B; A: *sin hele Lykke*
- —, — 21: *sagde han, da*] = B; A: *sagde han engang, da*
- —, — 22-23: *Forelskelse*, „*engang* har jeg elsket en herlig Pige; da kunde] = B; A: *Forelskelse*, det gaaer mig, som Gen der har gjort et stort Huus, der har mistet sin hele Formue, og som kun endnu engang imellem kan nyde en lækker Mundfuld ved et fremmed Bord. Mit Hierte er flabt for Kiærlighed; uden denne søde Lyst forekomme mig alle Jordens Fornoielser, som tomme Urtæbelge, som smukke Futteraler med ingenting i. Gengang har jeg elsket en herlig Pige, hun elskede mig igjen; at da kunde
- 44, — 1-4: *Rubella* er død. *Ekionheden* henriver mig endnu; men min *Rubella* finder jeg aldrig meer. *Hierteis* Golelser kunne ikke længer giøre mig lykkelig, nu har jeg givet mig Phantasten i Bøld, og vil plukke] = B; A: *Rubella* er død! I hendes blomstrende Ungdom dræbte Pesten hende, og alle mulige Lægemidler vare ei istand til at redde hende. Uheldigviis var jeg dengang fraværende, ellers havde jeg deelt hendes Skæbne.

Mange Sange, som kun svagt udtrykte min Følelse, har jeg offret hendes Minde. Til sidst lægede sagtens Tiden mit Saar; men jeg bærer endnu Arret i mit Bryst, som det dyrebareste Mærke af min svundne Vaars lykkeligste Timer. Skionheden henriver mig endnu stedse; men min trofaste Rubella, med den dybe Siæl, den blide Alvor, som elskede saa inderligt, uden i sin Ufkyld ret selv at vide det, finder jeg aldrig meer. Derfor vil jeg ogsaa nu elske og nyde den hele store Natur; gaae paa Eventyr! Og kunne Hjertets Følelser ikke længer giøre mig lykkelig, saa vil jeg give mig Fantasien i Bold, og plukke

Side 44, Linie 8: Georgierinder] = B; A: Georgianerinder

— — — 9: Pleissen, der saa brat] = B; A: Pleissen, min Pige med det barnlige Mespomeneansigt, der saa brat

— — — 10-11: at glemme." | Nu blev naturligvis] = B; A: at glemme.

Ser udbrod han i Taarer, og jeg, som før kun havde seet ham lystig og munter, kunde ikke nok forundre mig, over den Styrke, hvormed hans Følelser yttrede sig. — At jeg har ikke grædt over hende i et heelt Aar, sagde han; det er et Aar siden, at jeg ret tænkte paa hende, og denne Troloshed, denne forfængelige, selvkiarlige Kulde, foraarsager nu min Kummer. Jeg fortiente ikke Rubella; thi det solte jeg, som hun elskede, kunde jeg ikke elske igien. Hun levede kun i mig. Og jeg er vis paa, endnu hinsides staaer den Engel i Elhsium, glemmer Glæden, som omringer hende, op søger mig, med de blide Violaine paa Jorden, og sukker bedrovet, naar hun opdager min Letsind. Men vi samles igien! Jeg stoler paa hendes Høimod, hun vil tilgive mig alt, og aldeles igien besidde mig.

Nu blev naturligvis

— — — 14: mine Vers. De behagede] = B; A: mine Vers, som meest vare muntre og i Folketonen. De behagede

— — — 20-21: bryde det Løfte, han] = B; A: bryde sit Løfte, som han

— — — 30: Audients. Men da han] = B; A: Audiens.

Men da han

— 45, — 2: Ingenting. Da nu Sagen] = B; A: ingenting, stod som et fromt Barn med foldede Hænder og saae ned til Jorden. Da nu Sagen

— — — 3: gaae] = B; A: have

— — — 5: med glatte] = B; A: med mange glatte

— — — 6-7: Bendinger. | Han tilstod] = B; A: Bendinger; hvorfor man vel ogsaa havde udnævnt ham til Minister.

Han tilstod

— — — 9: god Christen vidste jo vel, at] = B; A: god, sædelig Christen vidste dog vel nu, at

Side 45, Linie 10: Forsyn med] = B; A: Forsyn, og bringe det paa andre Tanter, med

— —, — 12: han gjorde, og siden nu] = B; A: han gjorde, og en sliq Handling maatte altsaa regnes hen mellem de øvrige menneskelige Skrebeligheder, om just ikke til de værste. Siden nu

— —, — 14: giøre Meget. Han reiste] = B; A: giøre meget, for det kiære, ægteffabsslystne Varn her paa Den. Han reiste

— —, — 17: Noget, kunde han] = B; A: noget, for at det kunde vise sig i sin Værdighed, kunde han

— —, — 19: sig endnu] = B; A: sig dog endnu

— —, — 20: allerfortræffeligste Tolf] = B; A: allerfortræffeligste Dragoman eller Tolf

— —, — 22: give. Hvis hans] = B; A: give, siden det dog engang skulde saa være. Hvis hans

— —, — 23-24: frit for at] = B; A: frit, efter egen Lyst, at

— —, — 25: Faren] = B; A: Livsfaren

— —, — 28: ogsaa at] = B; A: at ogsaa

— 46, — 3: vidste slet ikke] = B; A: vidste ikke

— —, — 6-7: næste Dag. | Jeg havde] = B; A: næste Dag; og jeg havde vidst intet tabt, ved at see Festen med hans Vine og ved at lode hans Fantasi levendegjøre mig hvert Træk.

Jeg havde

— —, — 8: var første Gang efter] = B; A: var min første Udflugt efter

— —, — 9-10: lagde mig paa] = B; A: lagde mig derfor paa

— —, — 12: vare] = B; A: var

— —, — 23-24: Konen. „Vi to] = B; A: Konen; det er just det Rette. Vi to

— —, — 24-25: dog blevne lykkelige] = B; A: dog siden blevne heel lykkelige

— —, — 25: Siæle] = B; A: Ægtefolk

— —, — 27-28: begyndt.“ | „Men tag mig ti tusind Tønder Diæble, min Hustru] = B; A: begyndt. Hvem, for tusind Diæble, kunde ogsaa fortsætte det Slifferi i det Uendelige? Det er kun Snak, som ingensteds har hjemme.

Men tag mig titusind Tønder Diæble høit op i Sverrige, min Hustru

— 47, — 3: mørknedes] = B; A: mørknede

— —, — 8-9: Udshret. | Efter halvanden] = B; A: Udshret.

Da jeg reed giennem Dalen, steg en hvid Taage op af Engbunden. Du faaer formodentlig feber igien, tænkte jeg; maaskee koster denne Anstrængelse dit Liv; men see Guds Villie! Den gode Sara har staaet mig trolig bi; nu vil jeg giøre Gien- giesd, med at skaffe hende sin Erik til Mand; ellers faaer hun ham aldrig.

Efter halvanden

- Side 47, Linie 11: ved Døren. Det var] = B; A: ved Døren i Ring, og gif ind. Det var
- —, — 13: Skorstenen. Den gamle] = B; A: Skorstenen, oplyste og varmede Bærelset paa eengang, med sin røde Lue. Den gamle
- —, — 13-14: i sin Sænestol] = B; A: i Sænestol
- —, — 15: fortælle det Følkesagn] = B; A: fortælle Eventyr. Det var det Følkesagn
- —, — 22: Ansigt (Ridningen)] = B; A: Ansigt ved Rieffenilden, (Ridningen)
- —, — 27-28: Moderen, og] = B; A: Moderen, som trøstede sig igien, og
- 48, — 25: Brüggemann, [saa meget] = B; A: Brüggemann alerede, saameget
- 49, — 6: nydelige [svenske] = B; A: nydelige blonde svenske
- —, — 12: han, „[svedt]“ = B; A: han, men ganske svedt
- —, — 15-16: sagde Olearius] = B; A: sagde Herr Olearius
- —, — 22: Følger. Gubben] = B; A: Følger, hvorfor jeg vel deels maatte takke min Begeistring og min Til; deels Fader Glasos fortræffelige Gifte-Kavai. Gubben
- 50, — 1: Sara. Det saldt] = B; A: Sara. Visen va vittig og lystig, og det saldt
- —, — 3: undseelig. Flemming] = B; A: undseelig, thi dette Tilbud var en altfor stor Gæde, for mig. Flemming
- —, — 11-12: af Fortieneste.“ | Skibet] = B; A: af sand Fortieneste; og havde han ikke udrettet andet, end indgydt den fornemme Verden Agtelse for Digtekunsten, efter lang Ligegehlighed, saa fortiente han alerede derfor en Laurbærkrands. Skibet
- —, — 15-16: til Persien; alle de Andre] = B; A: til Persien; thi Europa havde intet mere Tillokkende for mig, og min Lyst efter det kolde Sverrig var forgaaet med Koldfeberen. Alle de Andre
- —, — 21: for] = B; A: til
- 51, — 9: mig i Dret; men] = B; A: mig noget stærkt i Dreene. Jeg tænkte atter paa mit Slægtskab med Luther, paa mine Studeringer, paa de Dage, da jeg næsten som Kammerat havde levet med den store Gustavs Son; paa alle mine fornemme Bekjendtskaber. Men
- —, — 12-13: for et Navns Skyld. | Jeg tog] = B; A: for et Navns Skyld. Kan den herlige Poul Flemming, tænkte jeg, være Forskierer, saa kan du være Kammerfører. Intet Menneſke kiender dig i Holland, Danmark eller Ostindien. Bliver der engang No igien i Tydſkland, ſtaaer det dig jo frit, at vende tilbage, og fortsætte Studeringerne. Klæder og Skoe kommer jeg dog ikke til at børſte, ſom Kammerfører; og hvad er jeg ſaa i

Grunden andet, end den fornemme Herres Selskabsbroder og Rejsefælle?

Jeg tog

Side 51, Linie 15-17: et fordeelagtigt Indtryk paa mig. Han havde et mildt, stille Væsen, men lod til at være noget melancholisk. Dette melancholiske] = B; A: et høist fordeelagtigt Indtryk paa mig. Han var ikke stolt, havde et mildt stille Væsen, og lod til at være af et noget melankolsk Temperament. Dette melankolske

— —, — 28: heise] = B; A: hidsede

— 53, — 1: i] = B; A: paa

— —, — 5: Bekjendte] = B; A: Bekjendtere

— —, — 11-12: Storagtighed. | Da jeg kom] = B; A: Storagtighed. Jeg havde altid hadet den Foragt, hvormed Fornemme saa tit behandle deres stakkels Tjende. Disse giøre dem Livet let og behageligt, ved deres Hielp, tænkte jeg, maae hvert Dieblis løbe sig trætte, og faae dog kun ringe Lon og Skam til Takke. Hvorfor kalder man Tjenerstanden nedrig? Er det nedrigt, at den fattige hjælper den Velhavende, for at faae det en Smule bedre? Hvor Menneffene dog ere utimelige! Nu begynde Digterne at beshnge Hyrdelivet; og for et Par hundrede Aar siden vare Hyrderne uærlige, og bleve regnede i Laug med Ratmænd og Bodler. Tjene ikke alle Embedsmænd Staten? Og er det meget mere værd, om jeg skriver noget reent for min Principal, eller om jeg børster hans Stoe? Jeg skal vel vogte mig for slige Fordomme.

Med dette christelige Forsæt traadte jeg ind i Tjenerkammeret. Keppe var jeg der, saa begyndte den hoitidelige Stemning strax at ophøre noget. Allerede Atmosfæren af de mange Vorskæders Stovler, der hang paa Knagelisten, var mig modbydelig. Og saa flere Ting, der — som Sancho Pansa siger — ikke duftede som Ambra, stak mig i Næsen. Den Leuvens Tjener sad med flere Kammerater omkring et rundt Bord, fuldt af Viin- og Olfasker, Glas, Tobakspiber og Aste. Stuen var fuld af Tobaksrøg. Spilt Viin og Ol flød som Lava, gjennem Asten forbi den sonderlagne Smørkande, der lignede en gammel Ruin. At Bordet var af umalet Tjyrretræ, havde jeg gierne fundet mig i, hvis det kun havde været reent. Midt i Forstyrrelsen tronebde en stor rund gammel Ost, der lignede Engelsborgens i Rom, og paa dette Spiselystens og Samtalens Brændpunkt, vogtede Alles Vine. Denne Skat var fra Norge, og blev anseet for en sand Lækkerbidst.

Da jeg kom

— —, — 14: Lænestol. Jeg satte] = B; A: Lænestol, som *Primus inter pares*. Jeg satte

— —, — 16-17: i høieste Grad. | Den Agtelse] = B; A: i høieste Grad. Der maatte jeg nu høre alle mulige Dumheder af disse

uvidende Menneſker, hvordan de forhaanede Konger, Hyrſter, Verde og Kunſtner. Alting ſogte de at travestere og drage ned i Polen til fig. I deres Tanker gaves der intet Stort, Udbelt, Ekſiont, i Verden. Kun Frygt og Ggennytte holdt dem i Ave. — Nu begreb jeg, hvorfra hiin Foragt i Almindelighed reifer fig. Hvorledes kan man agte dum Forſængelighed, hiertelos Uforſkammenhed? Bonden, den ſlet og rette Haandværksmand lever og virker i ſin Kreds, forlanger intet andet, er fornoiet, naar han ſaaledes nogenlunde kan ſlaae ſig igiennem, og driver en ſindrig Haandtering, ſom han forſtaaer, ſom til en vis Grad danner ham. Men ſlige Menneſker, ſom diſſe her, giøre alting og ſlet intet. De behænge ſig med deres Herrers luſlibte Klæder og Talemaader, og miſunde og hade Herſkabet, fordi de føle deres Afhængighed, og fordi det ſvælgende Dyr daglig ſtaaer dem for Dine, hvor Næſviſheden bliver giennet tilbage af Stolt- heden. Men ſaameget mere er netop derfor en ærlig, beſkedn, flittig Tiener at roſe. Det er en ſand Phœnix.

Den Aſgtelſe

Side 53, Linie 18-19: mindre og mindre. Min Nabo havde ſtænket] = B; A: mindre og mindre, med at ſige hvad der ſaldt dem ind, i min Nærværelſe. — Jeg ſolte mig ſaa degraderet, ſom en Soldat, der bliver infam caſſeret og revet Rabatterne af for Fronten. Taarerne ſtode mig i Dinene, og jeg tænkte: Herre Gud! hvad vilde Luther ſige, hvis han traf dig i dette Compagnie? — Af denne Tungſind vakte min Nabo mig, ſom havde ſtænket

— 54, — 7-8: Gange: „Mads Hanſen! nu] = B; A: Gange: Mads Hanſen, Mads Hanſen! nu

— —, — 10: Drukne paa Stigen oprømt, og] = B; A: Drukne oprømt paa Stigen, og

— —, — 13: kom med] = B; A: kom ned med

— —, — 30-31: tilraffede?“ | Bægterne] = B; A: tilraffede? Seer kun hvor munter og nedladende Maanen ligger der i Rendeſtenen! Skarnet formaaer aldeles ikke at fordunkle dens ætheriſke Straaleglands. Naar en Maane kan ligge i Rendeſtenen, ſin Guddommelighed uſkabt, hvi ſkulde jeg da ikke kunne det, ſom kun er en Ankersmed? Og er jeg ikke den ſamme rige Mads Hanſen, der har drukkit ſig ſin Søndagsruus, der ſaagodt ſom noget andet Sted?

Bægterne

— 55, — 4-5: Viin med ham. | „En Ruus“, ſagde han, „er] = B; A: Viin med ham.

Vi Danſke, ſagde han, maae drikke meer end alle andre menneſkelige Skabninger, fordi vi boe midt i Vandet, og for at have noget at imodſtaaee Oceanets feberagtige Dunſter med. En Ruus er

Side 55, Linie 7: paa Helbrede] = B; A: paa Gliden, Dyden, Uerbarheden og Helbrede

— —, — 8: fuld; lægger] = B; A: fuld, og mister hverken min aandelige Bevidsthed, eller min legemlige Ligevægt. Lægger

— —, — 14: daglig fire] = B; A: daglig kun fire

— —, — 16: skal beskrive] = B; A: skal have den Gæde at beskrive

— —, — 18-19: jeg rundhaandet] = B; A: jeg meget rundhaandet

— —, — 26-27: Sixstiernerne." | Morgen] = B; A: Sixstierne og Planeterne.

Morgen

— 56, — 2: springe ud] = B; A: springe mig ud

— —, — 15: til Tieneste. Paa min første] = B; A: til Tieneste. Paa Værtshuus er det for dyrt at boe, der maa man kun drikke. Paa min første

— —, — 20: hvad de ville sige dermed. For Resten] = B; A: hvad de Soepander ville sige dermed. Saameget veed jeg, at Bacchus er Vinens Gud, og det er mig nok. Forresten

— —, — 29: hvorledes] = B; A: hvordan

— 57, — 1: Secretair. Den] = B; A: Secretair, er det saa godt? Den

— —, — 2-3: Lobepas." | Denne sielbne] = B; A: Lobepas, jeg kunde saa ikke lide ham. Men vil I blive hos mig, saa skal jeg giøre Ederes Lykke. I behager mig, jeg trænger til en Ven, og mit Hierte siger mig, at jeg vil finde Een i Eder.

Denne sielbne

— —, — 9-10: viste mig omkring. Han bragte mig i den skionne] = B; A: viste mig omkring. Blandt andet saae jeg den skionne ny Bors, som var under Bygning. En Eftermiddag kom vi forbi en Gælebo, hvor der blev spillet plattysk Comodie. Jeg mindes endnu nogle Repliker. To Bønder, Chim og Mathilde, samlede sammen. Den Sidste roste sig af sine mange Reiser, han havde ogsaa været i Danmark, og lært nogle danske Ord:

"Chim. Dat mögen schnacksche Lyde wesen. Wo seen se dog ut?

Matz. Se seen recht lifhaftig ut as Minschen.

Chim. Was eten se denn?

Matz. Se eten dar wat, dat heten se Röt, und supen dar Olie tho.

Chim. Psh, dat mot slim smecken.

Matz. Ne, vorwar, Chim! dat Ding, dat se Röt heten, dat smeckt recht as dat Glesck in unser Lande. Und de Olie, dat is nich so en Olie, as man hür üpper Slabbertecken köst; wenn du dat smecktest, du schuldst nich anders meenen, as went Beer were!"

Mads Hansen bragte mig næste Løverdag, i den skionne

Side 57, Linie 11-13: en Hest. | Man mumlede] = B; A: en Hest. Muurfolk og Steenhuggere vare færdige med Arbeidet, og nogle kom fra det libet Lysthuus i Lunden, hvorpaa Kongen selv murede. Nu begave de sig hen til en Gronning, hvor der stod en Steen-Bænestol under et stuggesfuldt Lindetræ. Her havde jeg den Fornøielse at see Kongen selv sidde, og egenhændig betale Arbejderne blanke Solvpenge af en stor Løderpung. Det var deiligt Høstveir, Solen skinnede ned giennem Grenene paa Christians kraftige Ansigt, medens han sad der, som Huusfader i Haandværkernes Kreds, og gjorde dem Arbejdslønnen dobbelt værd, ved at række dem den med egen Haand.

Man mumlede

- 59, — 7: i det Smaa. Vi fiorte] = B; A: i det Smaae. Mændene bare store runde Hætte, med langt nedhængende Baaend, sorte Troier og hvide Matrosbuxer. Qvinderne havde sorte, bredtfolgede Skjorter, blaastivede Liin om Hovedet, og røde Halsstørklæder; hvorved de kom til at ligne de kalkunse Høns noget, kun vare de uendelig mere phlegmatiske. Vi fiorte
- — 12-14: hyndige Billeder. | „Har I saaet] = B; A: hyndige Billeder, endsskiondt de fremstillede lutter Hverdagsgjenstande, fordi disse vare giengivne med saamegen Sandhed, Trostøb og Kiærlighed til Naturen.

Det er det just! sagde van Mandern; ikke saameget Gienstanden beundre vi i Kunsten, som Kunstnerens Aand, der opfattede den med Kraft og Følelse; og det er Aarsagen, hvorfor de ubetydeligste Ting kunne glæde os i et Billed. Mange nyere Italienerne ere bizarre, monotone, affektete, og maniererte. De behandle det Store og Høie paa en conventionel smaalig Maade, og derfor gjøre os slige Billeder, der ikke ere skønne Efterligninger af Naturen, men blot middelmaadige Efterligninger af Kunsten, forstemte og nedslagne. Mange tilskrive denne melankolske Stemning Gienstanden, fordi det meest er Helgenbilleder, Korsfæstelser, Martyrhistorier. Men det kommer alt sammen an paa Maaden, sligt fremstilles paa. De gamle Italienerne og Indskere, som havde en meget friskere Colorit, som mildnede det Ghyselige, med Følelse og Naivitet, med muntre, behagelige Biting, gjøre endnu, uagtet deres Zeil i Perspectiven og i Tegningen, et høist behageligt Indtryk paa os. Vi beundre Geniet. Nu vil enhver Høne være Ørn; alle ville de være Grandiose, Idealske; og under Masken af gientagne Situationer, som give sig en fornem Mine, skjuler sig Trivialitet, Mangel af Aand, og Hjerteløshed. Men det kunne de fleste Folk ikke indsee. Naar det kun er fornemt, behager det dem. Og Gud straffe mig, om mangen Italiener, som i een Nat forfærdiger en Gud Fader, ved Fakkelskin, er istand til ved høilys Dag at male en ordentlig Ro, paa Guds grønne Jord.

Det glædede mig at tale med denne Kunstforstandige Mand, og jeg tilstod ham oprigtig, at skiondt man vist ikke kunde nægte de bedste Italienerne at have været i langt større Besiddelse af den idealske Skionhed, end Nederlænderne, fornoiede det mig dog, i det Hele, meer at see skiont Dvæg og Hyrder paa Marken, end vanvittige blodende Martyrer, med Dolk i Brystet og de brustne Dine fordreiede mod Himlen.

Ja, sagde Hollænderen, der have vi atter Papisteriet, som stedse driver Tingen til Yderlighed. Men nogle hierteløse Fritænkere i den senere Tid, have atter Uret, naar de ei engang vilde tillade Kunstneren at male en Korsfæstelse, fordi de mene: en Genrettelse har altid noget Ufsiont, uværdigt for Kunsten, og Kunsten bør kun male det Skionne. De glemme, at her træder Kunsten i Kirkens Tieneste, og maa altsaa subordinere sig. Her bøder Udtrykket af det Mandeligtstøre hos den lidende Jæfser, paa Mangel af legemlig Formskionhed. Og dog kan Maleren, selv i Billedet af en Korsfæstelse ikke ganske undvære Formskionheden, hvorfor ogsaa, sandsynligviis, Kristus altid er fremstillet anderledes paa Korset, end han virkelig har hængt derpaa. Og havde man malet det efter Naturen, saa var maaskee Krucifixet ikke blevet det høitidelige Billed som nu, der smykker Alterne i alle vore Kirker. — Hvorledes det? spurgte Herr van Leuwen nysgierrig.

Christus — vedblev van Mandern — maatte, efter St. Johannes Evangelium, udmattet efter Gudsfættelsen, selv bære sit Kors ud til Golgatha. Mathæus, Marcus og Lucas fortælle, at Simon af Cyrene, der kom fra Marken, maatte bære det for ham. I ethvert Tilfælde kunde Korset ikke være meget stort; ingen lang tung firkantet Vielke, med stærkt oven indseiet Tværræ; ikke være saa tykt, at man kunde nagle begge Benene af et Menneske til den ene Glæde, over en lille Træklods. Et saa tungt Kors havde ingen enkelt Mand kunnet bære saa langt, et saa kostbart Kommer havde man vel heller ikke odet paa den foragtede Jæfser. Sandsynlig bestod hans Kors i to flet og ret over hinanden slagne Lægter; hvorefter de to Enden bleve stukne i Jorden og de Andre rakte i Veiret. Og altsaa er formodentlig Korsfæstet med adskilte, skrævende Been, som det endnu hyppig skeer i Orienten. Men selv de mugneste Mystikere, som habede og affhyede det Sandseligskionne, have dog aldrig villet have ham saadan afmalet. Apostelen Andreas kunde man vel male saaledes. Selv St. Peder kunde paa Korset vende det blodrode Hoved ned mod Jorden, for ved denne Ydmyghed, selv i Døden, at giøre en rørende Modsatning til Jæfserens æblere Død. Men for ham have alle Malere valgt den bekiendte, værdigere Form. Med sammenslyngende Been og udbrede Arme, synes han ligesom at svæve op til Himlen, fra det

stærktømrede Kors. Sdaledes hævder sandelig Formsskionhed sin Ret, selv der, hvor man mindst venter det.

Vi talede om mange flere Ting, med v. Mandern, og om Kongen, som agtede, elskede, og selv udøvede Kunst. Han er en fortræffelig Skibsbygmester, sagde Maleren; ogsaa med Architectur har han givet sig meget af, saa man virkelig engang med Tiden kan sige med Rette, hvad der ellers kun er en Talemaade om Kongerne: at det og det Slot, eller den og den Kirke eller Bors, er bygget af ham. Han holder ogsaa af Malerkunsten, og lider ikke af de giængse Fordomme, om det Hlaut-Idealske. Han ynder det Dydige, har et skarpt Øie for alt Skiont, saa smaat det end er, og lader sig ikke affpise med prægtige hule Skaller.

Har I faaet

Side 59, Linie 15: Leuven. — „Det forstaaer] = B; A: Leuven smilende, da den alvorlige Samtale var afbrudt. — Det forstaaer

— —, — 29: hialp mig, og snart] = B; A: hialp mig, hvor min egen Forstand ikke forsløg; og snart

— 60, — 19: Barn, og befriede] = B; A: Barn, som en *Dea ex machina*, og befriede

— —, — 22: smukt] = B; A: smuk

— 61, — 2: til at give mig den.] = B; A: til at gaae dybere ind i Texten.

— —, — 5: horte jeg Mads Hansen raabe, da] = B; A: horte jeg ham raabe fortrædelig, da

— —, — 7: min gode Ven!“ sagde] = B; A: min gode Mads Hansen, sagde

— —, — 11: Barn, og] = B; A: Barn, Mads! og

— —, — 12: sige eder! I] = B; A: sige Eder af yderste Vigtighed. — I

— —, — 19: og det Menneffe] = B; A: og, for Diæblen, det Menneffe

— —, — 22-23: Noget for. Her er] = B; A: noget for. Hør mig opmærksom! — Her er

— 62, — 12: eders Skibe] = B; A: Eders Majestæts Skibe

— —, — 18: i Bad, klåd ham] = B; A: i Bad, indrive Ledemodene med Desmer og Hovedvand og tage reent Linto i paa. Klåd ham

— —, — 19: ham] = B; A: hannem

— —, — 26: trykker. Har] = B; A: trykker mig. Har

— —, — 31-32: Smeden. | Jeg havde forførdelig] = B; A: Smeden.

Veiret var endnu fortræffeligt, Græsset smaragdgrønt, Træerne fulde af friske Blade. De gyldne Løvpletter i Solskinnet, gjorde Farvespillet kun end mere lyst og broget. Rigtignof

var dette Nar en Undtagelse; men Danmark er altid, med sit Hav, sine Indsoer, sine Marker, Enge, Bakker og Skove langt smukkere, end det nordlige Indsland med sine Aaletræer og Heder, ja selv end en Deel af Frankrig, med sine Kridt-Viinbierge. Kun i Danmark og England vorer Bogen saa mægtig og stor, holder Græsset sig grønt, til lige ud paa Vinteren, med saadan Friskhed. Heller ikke har Kulden egentlig hjemme her. Østersøens Der og Halvøe hiemsøges, ligesom England, mere af Regn og Taage, end af Is og Sne.

Jeg unge Knos havde nu forførdelig

Side 63, Linie 10: tilsidst ganske] = B; A: tilsidst høit ganske

— —, — 11: havde en] = B; A: havde sig en

— —, — 14: en smuk, prægtig klædt Herre] = B (som dog ved en Trykfeil har smukt for smuk); A: en meget smuk, velskabt, prægtig klædt Herre

— —, — 15: et aandfuldt Ansigt] = B; A: et aandfuldt, høfligt, men dog tillige storagtigt Ansigt

— 64, — 11-12: Hægter. | Jeg vovede] = B; A: Hægter. I sin høire Haand havde han en Stol, endeel Papirer under den venstre Arm, og Blækkflatter paa Fingrene. Han saae hverken til høire eller venstre, men ilede lige efter Næsen, sit Grinde.

Jeg vovede

— —, — 14: de horatistiske Ode] A: de horatistiske Ode; B: en horatistisk Ode; den tyske Text af 1839: den Horatizschen Oden

— —, — 23-24: Riortel, vedblev] = B; A: Riortel, der lugtede af Desmer (vedblev)

— 65, — 12: Giedder] Efter den tyske Text af 1839 (Hechte); A og B: Geder

— —, — 24: Familie. Nu] = B; A: Familie, der allerede havde gjort sig berømt før Syndfloden. Nu

— 66, — 3: drikke? Det] = B; A: drikke, som fri dansk Mand? Det

— —, — 4-5: overbord, saa har den hellige russiske Nicolaus for evig] = B; A: overbord, saa forgaae vi med Mand og Muus, og den hellige russiske Nicolaus har for evig

— —, — 13: sig, sab] = B; A: sig igjen, sab

— —, — 22: megen] = B; A: meget

— —, — 25 og 30: Incho] = B; A: Inge

— 67, — 12: blev Mads] = B; A: blev Dansken Mads

— —, — 24: overhovedet] = B; A: overalt

— 68, — 5-6: forlanger af mig." | Omtrent] = B; A: forlanger af mig. Vel kiender jeg Eder endnu kun kort, men Ærlighed og Godhed lyser Eder ud af Dinene, og I vil vist ikke forlede mig til noget Uværdigt. — Nei ved Gud ikke! svarede han, og vi fiorte derud.

Omtrent

Side 68, Linie 13: Vilkaar til at] = B; A: Vilkaar, at

— —, — 17: er] = B; A: var

— —, — 20 og 25: Engelsmanden] = B; A: Engelsmanden

— —, — 24: Smil. — „Det] = B; A: Smil, i det han skulde
sit Ansigt med Rømmetørklædet. — Det

— —, — 26-27: velkommen.“ Dermed] = B; A: velkommen.

J er foregaaet Miss Concordia med et godt Exempel, det vil
udbrøde den sidste Betænkelse af hendes Hierte. — Dermed

— 69, — 9: vundet] = B; A: vunden

— —, — 12-13: vilde have bragt ham hans Stammetræ] = B;
A: vilde bragt ham sit Stammetræ

— —, — 26: vi nu for. Nu ægter] = B; A: vi nu for. Hver
kan være god for sig. Den Barneleeg, som man kalder Kiærlig-
hed, er kun en Frukt af Fantasteri og Lediggang. Nu ægter

— —, — 28-29: fastere.“ | Der vare] = B; A: fastere.

J kalder Kiærlighed et blot Fantasteri, Herr Plürs, sagde
v. Leuven; ogsaa den Kiærlighed, en Fader har til sit Barn?

— Det er en anden Sag, svarede Kiøbmanden, det ligger i
Naturen; ogsaa et Dyr bærer Omsorg for sine Unger, skulde

da en Fader ikke, som dog er et Menneske? — Men, vedblev
v. Leuven, idet han alvorlig saae Kiøbmanden i Øinene, — et

Dyr græder og græmmer sig ikke, naar det mister en Unge. —
Nu, sagde Samuel Plürs, med det Græderi vilde jeg vel ogsaa

nepe besatte mig meget. Det er en Faders Pligt at sørge for
sit Barns Lykke; men i sin Stiøbne maa man altid finde sig,

som Stoiker, som Mand af Karakter med Fatning og Værdig-
hed. — Meget filosofihist! raabte v. Leuven, der søgte at

skulde sin Tilfredshed, med en ligegyldig Mine.

Der vare

— —, — 30-31: i Haugen; men den deilige] = B; A: i Hau-
gen, og ingen brød sig synderligt om os. De unge Mandfolk

gik med deres Kiærestes, de Ældre talde om Handelsager; og
det var nu, siden Kongen havde oprettet det ostindiske Compag-

nie, ganske sædvanligt, at see fremmede Kiøbmænd, især Hol-
lændere, i Danmark.

Men den deilige

— 70, — 3: hoi Hæfegang] = B; A: hoi stiv Hæfegang

— —, — 30-31: paa eder. Nu er Alt forbi, som en Drom. J
har forladt den arme] = B; A: paa Eder! Kun Eders Ravn

indsluttede jeg i min Morgen- og Aftenbøn. Violen viste mig
kun Eders Trost, Rosen Eders Kiærlighed. Hørte jeg Musik,

da var det min Elskedes Røst i det Fjerne. Spillede Maanen sig
i mine Taarer, da trostede det mig, at den ogsaa var Vidne

til Eders Sorg. Jeg havde givet Slip paa alle Ungdoms-
glæder, thi Veemod og Længsel vare mig langt sødere, end Ud-

- spredelser og Lystigheder. Nu er det alt forsvundet, som en
 Drøm. I har forladt Ederes arme
- Side 72, Linie 3: Plüres kom] = B; A: Plüres selv personlig kom
- —, — 4: en Billedstøtte] = B; A: en ny Billedstøtte
- —, — 14: ad Gangen. Hendes] = B; A: ad Gangen. Hun
 var meget velskabt. Hendes
- —, — 23: blond. Saasnart] = B; A: blond. — Hun var
 flet og ret og dog smagfuldt klædt. Saasnart
- —, — 31: tog feil, og] = B; A: tog feil af mig, og
- 73, — 3: tilbage, jeg] = B; A: tilbage, og jeg
- —, — 10: forvirret] = B; A: forvirrede
- —, — 27-28: en Ulykke] = B; A: en stor Ulykke
- 75, — 18: men] = B; A: Med
- —, — 20: deres] = B; A: hines
- —, — 21-22: at de nære Slægter ikke] = B; A: at Slægterne ikke
- 76, — 19: eller det] = B; A: eller ved det
- 77, — 17-18: Concordia? Nei, nei! jeg reiser med. Men ved
 Gud, den ærlige] = B; A: Concordia? Hvi støder jeg, som
 en forsængelig Daare, selv min Lykke fra mig? Hvad skæder
 det v. Leuven, at jeg elsker hende dydigt, og uskyldigt, naar kun
 min Kiærlighed bliver hende og ham en evig Hemmelighed?
 Er det ikke Kiærlighedens største Ulyksalighed, sødeste Nidelse,
 daglig at see, at tale med den Elskede? Og det kan jeg. Hvor
 mangen Elsker har ikke forgieves ønsket denne Lykke? Hvor
 sparsomt tildeelte Skiæbnen ham ofte flige dyrebare Dieblif?
 Du kan uindskrænket nyde denne Lyst, og du betænker dig?
 Nei, nei! Jeg reiser med. Men ved Gud, ved mine dydige
 Forældres Minde, ved den store Luthers Grindring, jeg opfylder
 min Pligt, som Ven og som Menneſke. Den ærlige
- —, — 23-25: beskienket. „Vinen har jeg altid,” sagde han;
 „og naar jeg drikker, har jeg ikke] = B; A: beskienket, han
 havde faaet mig kjær. — Du skal endnu husvæle mig en Times-
 tid, Albert, sagde han; Vinen har jeg altid, og naar jeg drikker,
 lever jeg i mine egne Indbildninger, og bryder mig lidet om
 andre. Da har jeg ikke
- —, — 26: havde faaet] A og B: havde igien faaet (smlg.
 følgende Sætning i den nærmest foregaaende Var.: han havde
 faaet mig kjær).
- —, — —: kjær; jeg tryffede] = B; A: kjær; han havde be-
 viist mig saa mange Tjenester. Jeg tryffede
- —, — 31: til Side 78, Linie 1: vaiede overalt. | Ankersmeden
 fortalte mig mange Matroshistorier] = B; A: vaiede overalt.
 Naar vi Danske — sagde Smeden — betragte dette Flag, —
 saa farves vor Pande ogsaa rød, af gammel Nationalstolthed.
 Thi vi ere de ældste Esfolk i Europa. Da der endnu ingen
 Venetianer, Genueser, Hollændere, Engellændere vare, beseilede

vi allerede Verdenshavet, Gloderne, og udbredte vor Roes, hvor vi kom. Derfor fore vi ogsaa det smukkeste Flag. Den der kommer først, tager det Bedste. — Derpaa viste Mads Hansen mig Matroserne, som vare saa flittige, driftige, vittige og lystige, i deres sorte blaae Troier, med deres sorte Kabudser; og som ogsaa driffe sig en Ruus imellem. Han fortalte, hvordan nylig en drucken Admiral var kommen fiørende, da en beskienket Matros laae tvers over Gaden. — Hvorfor ligger dit fulde Sviin der? spurgte Admiralen, med lam Tunge og stive Dine, ud af Binduet. Det skal jeg, S. g. m., sige ham, svarede Matrosen: fordi jeg ingen Vogn har at fiøre i. — En fornem stolt Soofficeer, der bar den ene Skulder noget høiere end den anden, sagde engang til en Matros, for at indgøde ham Grefengt: Du skal vide, jeg er Skiaf (Chef). Det var Synb at lade ham høre, svarede Matrosen, det har vor Herre gjort.

- Ankerfjenden fortalte mig mange flere Matroshistorier
 Side 78, Linie 6: begyndte at] = B; A: begyndte ordenlig at
 — —, — 7: som det] = B; A: som om det
 — —, — 11: Delfinerne! Bliv] = B; A: Delfinerne mang-
 foldig! Bliv
 — —, — 11-12: ligger paa] = B; A: ligger dybt paa
 — —, — 22: Leerfisser] A og B: Leerfisser
 — —, — 25-26: Hoveder, om det Ravn Mads Hansen, der er
 hamret i dig, er ægyptisk, chaldæisk] = B; A: Hoveder over
 det Ravn: „Mads Hansen“ der er hamret i dig, om det er
 Ægyptisk, Chaldæisk
 — 79, — 9: „Mange Tak, Capitain] = B; A: Mangetak, Herr
 Capitain
 — —, — 11: mine] = B; A: min
 — —, — 15: Lysthuset i Kongens Hauge,“ svarede Capitainen. —
 „Det] = B; A: Lysthuset sidst i Kongens Hauge, sagde Kapi-
 tainen haant. — Det
 — —, — 16-17: Hansen; „men] = B; A: Hansen stolt; men
 — —, — 21: flittigt] = B; A: flittig
 — —, — 23: lader til at] = B; A: lader at
 — 80, — 15-17: jeg mig; thi her er 3 Herre.“ | Dermed] = B;
 A: jeg mig skildigst; thi her er 3 Herre; og store Herrer ere
 ikke at spase med.

Dermed

- —, — 17: Smed os. Herr van Leuven] = B; A: Smed os,
 og vi vare alle vrede paa Kapitainen, fordi han havde behandlet
 den agtbare Borger foragteligt. Hvad kom ham hans Drikken
 ved, naar Mads Hansen kunde taale det, og forresten var en
 ordenlig, skikkelig Mand? Og det var han. Der gives under-
 tiden flige Undtagelser i Naturen, flige Kæmpelegemer, hvem

intet bider paa. Mads Hansen var af det Slags. Herr van Leuven

- Side 81, Linie 3: hinanden [nart uden] = B; A: hinanden uden
- — — 21: Søsnen, søgte] = B; A: Søsnen, om hvilken man i vor Eberhards Dagbog kan læse træffende Bemærkninger, søgte
- — — 25: Sprog. Hun] = B; A: Sprog ret godt. Hun
- 82, — 2-3: berørte hendes, og naar mine] = B; A: berørte hendes, naar hendes Aande beduggede mig, og naar mine
- — — 9: indtagen] = B; A: indtaget
- — — 17-18: med Shakespeares Værker. Shakespeare] = B; A: med den fortræffelige Shakespeares Værker. Denne Shakespeare
- — — 22: store] = B; A: herlige
- — — 23-24: Menneffenes Hierter. Hun viste] = B; A: Menneffenes Hierter og Væsen. Sine sidste Aar havde han tilbragt rolig og munter med sin Datter i Statford og i Naturens Skød, hvor desværre en hidsig Feber havde bortrevet ham pludselig i sine bedste Aar. Hun viste
- — — 25: Ansigt! I Drene] = B; A: Ansigt. Der var ingen spændt Hovmod, ingen paataget Ydmyghed, intet sygeligt Sværmeri, honningsfødt Foleri, vranten Egenfind, taabelig Forsængelighed, som man saa ofte finder hos Halvgenierne. Munter og klar, som Homer, skuede han ud i Verden. Om den høie Pande svævede Begeistring og Besindighed, om hans Læber Skalkagtighed og Lune, ud af Dinene sunkslede Skarpsyn, Omhed, Følelse; af det hele Ansigt Sundhed, Opmærksomhed, Godmodighed. I Drene
- 83, — 2: hun. „Det] = B; A: hun stolt. Det
- — — 3: Drenringe. I Dag vil] = B; A: Drenringe! Og det er ikke det Eneste, jeg har af ham. Jeg besidder ogsaa Haandskrifter, hvori der kun er lidet overstrøget og rettet. Men i Dag vil
- — — 4-5: hende med at tage hendes egne af og stifte de andre i. Der sad] = B; A: hende, at tage hendes egne af, stifte de andre i. Hvor gierne havde jeg hjulpet med. Der sad
- — — 7-9: Drer, som en sand Julie, som en yndig Viola. | Hun havde] = B; A: Drer. Gid han havde seet hende saaledes! Som en sand Julie, som en yndig Viola sad hun der. Hun havde
- — — 11-12: Macbeth. | Lemelie] = B; A: Macbeth. Jeg kan ikke beskrive Eder, hvor uendelig dette Værk glædede mig. Det faldt mig som Taage fra Dinene, og jeg troede først nu at forstaae mig paa Menneffehierterne, og at være istand til at bedømme dem ret, siden Shakespeare, ved sin poetiske Tryllestav, havde gjort mig nogle af disse giennemsigtige, og ladet mig skue ind deri.
- Lemelie

Side 83, Linie 16-17: tilføiede. | „Det er et affhyeligst Stykke,” raabte] = B; A: tilføiede. Van Leuwen var helst i den fri Luft; i godt Veir sad han paa Dækket, i en lille Telt, Kapitainen havde ladet slaae op for ham, røgte sin Pibe, og læste meest i mathematiske og physiske Værker. Kun Middagsmaaltidet og Aften-theen forsamlede os alle i Kaghitten, og naar Theen var drucken, forlode vi det unge Vgtepar.

Det er et affhyeligst Stykke, denne Macbeth, raabte

- —, — 18: Macbeths] = B; A: Ribingens
- —, — 29: slukket. Dette] = B; A: slukket. Her falder Ulyfken tilbage paa Jorbrøderen og gjør ham selv uhykkeligst. Dette
- —, — 32: Natur; hun] = B; A: Natur; men hun
- 84, — 1: Ord, men naar hun] = B; A: Ord, just fordi hun indvortes ikke synter roligt. Og naar hun
- —, — 25-27: vundet Slag, og moder tre Qvinder med en Spaadoms gave, paa hvis Mulighed Troen endnu ikke aldeles er ophørt. Saaledes aabenbare] = B; A: vundet Slag, grunder over Fremtiden, og moder tre gamle fanatiske Qvinder, der see ham ind i Hjertet, og bilde sig selv og ham ind at være Herer. Saaledes aabenbare
- 85, — 17-18: Ellers vilde chaotisk Nat opsluge alle Farver.” | „Herr Lemelie] = B; A: Ellers vilde mørk, chaotisk Nat opsluge alle Farver, og udviske ethvert bestemt Omrids.

Herr Lemelie

- —, — 24-25: nederdrægtig og uforskammet nok.” | I denne Samtale bleve vi forshyrede, thi en Matros] = B; A: nederdrægtig, klæk og uforskammet nok.

Tilgiv, Mistress, svarede Lemelie, jeg er en slet og ret Sømand, som ikke forstaaer mig paa slige Kunster. Men jeg har her en fransk Tragodie, kaldet Cid, nylig skreven af en vis Corneille, som man gjorde meget Bæsen af ifior, da jeg var i Paris. Maa jeg forelæse Eder den? — Jeg har alt læst den, svarede Concordia. Det indeholder meget Smukt, der har glædet mig. Men Gimenes Had til Rodrigo, som hun elsker og dog vil bringe paa Kæsterstedet, fordi han har sældet sin Faders Vremorder i Drekamp, forekommer mig affecteert, og er mig modbydeligere, end Herene i Macbeth. Man mærker her at Digteren selv hylder sin Tids Fordomme; Shakespeare staaer som Verdensviis over sine Skabninger, og, selv naturlig og sandru, viser han os de tragiske Caricaturer, i deres hele naturlige Forffuenhed.

Jeg veed det ret godt, — vedblev hun tankesuld, efter en kort Tausked, idet hun tog Øreringene af, og glemte dem omhyggeligt i Bomuldsæcken igien; — Verden er nu engang saa! Det Skionne bliver kunielden skattet efter Fortieneste. Nu er min store Udfader næsten alerede glemt. Beaumont og Flet-

scher, Mænd af Talenter, men langt under ham i Genie, gielde dog meer i England end han, fordi de ere pikantere, og have beregnet alt paa Effeet. I Frankrige har den fornemme Verden, fra Arildstid af, giort meer af Elibningen end af Diamanten. Man bedømmer der Manden efter Kiolen, ikke Kiolen efter Manden, og Shakespeares populære Genius vil vist aldrig der blive anseet fornem nok, til at kunne indlemmes i en brillant Assemblée. — Men i Tydskland, raabte jeg begejstret, — i Tydskland, kiære Frue! — Der, — saldt hun mig i Talen — ville maaskee nogle skionne Mander en tidlang drive Afguderier med hans Navn, ja selv rose hans Udværter og Skiodesløsheder, fordi han er langt borte, og fordi han er død. Mangen een vil vel endog bilde sig ind, selv at være en Shakespeare, fordi han uafslædig fører ham i Munden. Hans herlige Stykker ville vist ogsaa have en god Indflydelse, paa nogle Mandeligbetslægtede. Men snart ville atter Nimerier, Blomstersnak, og hvad det hoitravende Toi videre hedder, forvandle det naturlige Menneskespil, til det gamle træde Marionetspil. Den store Hob holdes ikke længe i Egeværget, den vil altid have noget Nyt. Saalænge det Gode endnu er nyt, pirrer det som andet Nyt. Selv det Gamle og Forglemt tager man undertiden ud af Pulsterkammeret; det bliver afstøvet og afbørstet, og man beundrer det en kort Tid som Nyt igjen. Men snart kaster man det hele Skramleri hen i sin forrige Krog. Det gaaer det Skionne, som en anden Mode, skiondt de altid ligge i Strid sammen. Moden vil forandre det Skionne, og fordarver det meest; thi hvad der eengang var godt, som det var, maa nødvendig tabe ved Forandringen.

Og dog, — sagde jeg betænkelig, — ligger det i Naturens og Verdens Løb, at Tingene stedse maae ombdanne sig paa ny; thi hvis det ikke var, kunde jo heller ingen Originalitet i Fremtiden finde Sted. — Ganske rigtig, svarede Concordia, men der er stor Forskiel paa at forandre andet, og paa selv at være anderledes. Noget anderledes maa Mennesket altid være, ingen ligner ganske den anden. Men Vine, Næse, Mund, Ører, Hoved og Hierte, maae de alle have; hvo der ikke har det, er et Misfoster, og i Kunsten en tragisk Huelok, som gaaer paa Stykker. Det Glenbigste ved denne Modeshge er, at Natur og Karakter tilsidst reent gaae af Moden; og saa kort end slige Taabeligheder vare, blive de dog slavisk hylbde af alle Gierke, saalænge de vare, og enhver kan med smidig Tunge og med filosofisk Talemaader bevise, at det just bør være saaledes.

I denne Samtale bleve vi forstyrrede paa den ubehageligste Maade, thi en Matros

Side 86, Linie 2: værre til, end] = B; A: værre til her, end

— —, — 5: Corsarerne] Efter den tyske Text af 1839 (Die Corsaren); A: Corsarere; B: Corsarer

Side 86, Linie 9-10: Haand, og bad hende, ikke at fortvivle. „Vi vilse] = B; A: Haand, bad hende ikke at fortvivle, og Lemelie at være beskedet. Vi vilse

— —, — 11-12: med Gre.“ | Lemelie loe haant. „Staae Barbarerne] = B; A: med Gre. Med dette Sværd have mine Forfædre kæmpet for den nederlandske Frihed, med det vil jeg kæmpe for min Concordia.

Jeg har hverken arvet Sværd eller Stjold fra mine Forfædre, raabte jeg; men denne gode Klinge forærede min Ven Ankersmeden mig; den kan ogsaa træffe. Ved Gud, jeg skal ikke spare mig.

Lemelie loe haant. I ere mig nogle drabelige Karle! sagde han. Staae Barbarerne

— —, — 17-18: med skarpe] = B; A: med deres skarpe

— —, — 21-23: Kanonhullerne og plante dem paa Dækket; tilige, at der ikke maatte løsnes et eneste Skud paa Zienden, som vogtede] = B; A: Kanonhullerne, at plante dem paa Dækket, i en vis Vinkel, med Mundingerne skraas opad. Denne Vinkel maatte han meget omhyggeligt, efterat han flere Gange havde taget Schebekken i Diebyn. Tillige befalede han, at der ikke maatte løsnes et eneste Skud paa Zienden, som desuden vogtede

— —, — 25: Skib, hængende] = B; A: Skib, og hængende

— —, — 31: brune] = B; A: hæslege

— 87, — 1: grumme] = B; A: brune

— —, — 3: kold, ved] = B; A: kold, som en Iisflotte, ved

— —, — 4-5: Seilbug. Pludselig gaae Kanonerne] = B; A: Seilbug. Endnu altid maatte han omhyggeligt Vinkelen, som en Snedker paa et Bret betragter Stregen, hvorefter han skal høve. Pludselig gaaer Kanonerne

— —, — 11: tidligt] = B; A: tidlig

— —, — 22: for, at] = B; A: for det, at

— —, — 26-27: Folk meer.“ | Da Lemelie] = B; A: Folk meer.

Han er af de Mennecker, som tale værre, end de handle. af lutter Paradorismageri og Modsigelseshyt. Han behøver jo ikke heller at have været saa udsvævende, fordi han er bleg, og Dinene ligge ham noget huult i Hovedet. Rattevaagen og Strabadser kunne nok, uden det, vasse en ærlig Somand farven af Ansigtet.

Hvad dog Mathematiken er en herlig Videnskab, raabte min Hollænder, meer en sædvanlig begejstret. Intet nytter Menneffene meer end den i sin Anvendelse, som Mechanik. En eneste rigtigmaalt Vinkel har reddet os Frihed og Liv. Jeg haaber, tilsidst vil Mathematiken alene føre Krig. Dog ville Tapperhed, Mod og Besindighed altid være lige nødvendige; og disse Egenskaber har Lemelie givet tilstrækkelige Prover paa idag. — Jeg skal vist aldrig meer foragte hans kolde Blod, sagde jeg; og til hans skumle Dine skal jeg ogsaa vænne mig; thi da han maatte

Schebekken idag, flædte ham det haanligstige Blik grumme god
hvormed han betragtede det marokkanste Lumpenpak.

Da Lemelie

Side 88, Linie 5: varm. Paa den Maade] = B; A: varm; thi
lunken Punsch er et elendigt Slabberads. Paa den Maade
— —, — 6-7: som han vil." i Vi havde] = B; A: som han vil;
Smag og Behag ere ulige. Een vil ikke have den saa suur, en
anden stærkere, en tredje mindre sød. Alle slige Modsigelser lade
sig paa den Maade bedst høre.

Vi havde

— —, — 8: Enhver at tage] = B; A: enhver, tage
— 89, — 7-8: og sagde: | „3 en Helt] = B; A: og sagde med
sepulcral Stemme:
— „3 en Helt
— —, — 9: kræver eder til] = B; A: kræver Eders Magt til
— —, — 10: Haand, og sagde] = B; A: Haand, gneed den med
sin egen, og sagde
— —, — 11: lugter af] = B; A: lugter end af
— —, — 20: drif ikke Døden!" — Jeg forfærdes] = B; A:
drif ikke med ham. Døden er i Gryden. — Jeg forfærdes
— 90, — 5: allerede i deres Afslutte. Concordia] = B; A: ale-
rede paa deres Madrads. Concordia
— —, — 11: det] = B; A: dem
— —, — 13: Konstabelen kasted eders paa Gulvet] = B; A: Kon-
stabelen slaaet Eders i Stykker paa Gulvet
— —, — 19: sæl] = B; A: svar
— 91, — 18-19: mørke. | Lemelie] = B; A: mørke, i deres na-
turlige Farve.

Lemelie

— —, — 22: Koldblodighed; men det] = B; A: Koldblodighed;
det
— 93, — 3: Døden. Paa Matrassen] = B; A: Døden. Hvad
agte unge Gistende Døden, naar de kunne blegne Arm i Arm?
Paa Madradsen
— —, — 4-5: Hund. Jeg Staffel havde ingen, med hvem jeg
kunde doe. Jeg stirrede hen] = B; A: Hund. Minge tryffede
ligeledes sin fiære Beautiful heftig til sit Bryst; den sliffede
hendes Haand, og lod ikke til at forstaae sig paa Faren. —
Jeg staffels Knos havde ingen, med hvem jeg kunde doe. Tung-
sindig stirrede jeg hen
— —, — 9: Fødselsdag samt sin] = B; A: Fødselsdag, og
Fadderne ved min Barnedaab, samt sin
— —, — 31-32: laae paa skraa: Gulvet var blevet Bæg] = B;
A: laae reent forkeert: Gulvet var blevet en Bæg
— —, — 32: vare] = B; A: laae

- Side 94, Linie 4-5: var besvimet, og] = B; A: var falsken i Afmagt, og
- —, — 14: vederqvægede mine] = B; A: vederqvægede behageligt mine
- —, — 15: overende, og mærkede] = B; A: overende, saae mig om, og mærkede
- —, — 29: Ven! Som trofaste] = B; A: Ven! Jeg er uskyldig deri. Vi have samme Skæbne. Som trofaste
- —, — 30: Modgang. Henkastede paa en fremmed Jord] = B; A: Modgang. Vi udgiøre her, i det Smaa, et Billede af Mennefselivet i det Store. Henkastede paa den fremmede Jord
- —, — 32: følge os." Ved] = B; A: følge os, paa den ube-kiendte Sti. — Ved
- 96, — 11: Concordia i] = B; A: Concordia jo i
- —, — 20: til Skibet; Vandet] = B; A: til Skibet; til Nod kunde jeg svømme lidet, men det behøvedes ikke, Vandet
- —, — 21: mageligt op. Da] = B; A: magelig op paa Skibet. Da
- —, — 23-24: Sorte, vor Frue] = B; A: Sorte! Troe Skabninger, vor Frue
- —, — 26: driffe, holde] = B; A: driffe, men holde
- 97, — 17-18: tilbage. | Negerinden] = B; A: tilbage, da jeg først havde spist Frokost, med Minga og lille Beautiful.
Negerinden
- —, — 23: medtog derfor ogsaa] = B; A: medtog ogsaa
- —, — 26: gammel Bryksdug] = B; A: gammel ulden Bryksdug
- 98, — 1: „Mange Tak, kiære] = B; A: Mangetak, min kiære
- —, — 21-22: med et Ord. | Under Maaltidet] = B; A: med et Ord, men bandte og tordnede endnu værre. Da jeg nu var noget hidsig af mig, især naar man giengielbte min Godhiertighed med Haan, solte jeg mig meget fristet til at rive ham Piben ud af Tænderne, og kaste den i Vandet; men jeg tvang mig, for de Andres Skyld.
Under Maaltidet
- —, — 25: Albert har] = B; A: Albert der, har
- 99, — 10-12: taalelig." | Ulten at sige et Ord, ikke engang god Nat, gif Lemelie, da] = B; A: taalelig.
Jeg taug, fordi v. Leuwen havde talet saagodt; ogsaa Lemelie taug. Ulten at sige et Ord, ikke engang god Nat, gif han sin Vei, da
- —, — 13: fradsede et Hul i Sandet, og] = B; A: fradsede sig et Hul i Sandet, som en Høne, og
- —, — 20: Sandvold mod Stormen] = B; A: Sandvold, for at beskyrme hende mod Ulten og mod Stormen
- —, — 21: reise sig. Derpaa] = B; A: reise sig. Nu rørte der sig ikke et Bindpuft. Derpaa

Side 100, Linie 11: oppe] = B; A: op

— —, — 14-15: Staldbroder munter] = B; A: Staldbroder
Ihsvaagen og munter

— 101, — 7-8: at Overraskelsen skulde] = B; A: at den glade
Overraskelse skulde

— —, — 20-21: min tro Veninde." Men Henrykkelsen skulde
endnu blive større. Lille Beautiful] = B; A: min Veninde.
De omfavne hinanden inderligt. Minga havde pleiet Con-
cordia fra hendes spæde Ungdom, og saa lidet endog Negerinden
var gaaet frem i Dannelse, havde dog hendes trofaste Sindelag,
hendes Hengivenhed for Concordia, gjort hende til sin Trues
Fortrolige. I begribe, hvor henrykkende Gien synet maatte være
for begge. Ogsaa v. Leuwen og jeg omfavne hinanden og
græd af Glæde, ligesom Dvinderne. Men Henrykkelsen skulde
endnu blive større. Midt i Omfavnelsen horer Concordia en
Bielde klinge ude i Vandet. Vi see alle derhen. O Under
over Under! Lille Beautiful

— —, — 22-24: Rahytvæggen, var sluppen ud af sit Fængsel,
havde forladt sig paa sit medfødte] = B; A: Rahytvæggen, er
sluppen af sit Fængsel, har forladt sig paa sin stærke Lugt, sit
medfødte

— —, — 25: Fryd! Men jeg maatte holde] = B; A: Fryd!
van Leuwen og jeg behøvede vor hele Anseelse, for at holde

— —, — 30-31: om os, og uden at tage Deel i Frokosten,
begav han sig lige ud] = B; A: om vor Glæde, som ærgrede
ham, og uden at tage Deel i Frokosten, som han forsmæede,
begav han sig selv idag lige ud

— —, — 32, til Side 102, Linie 1: holde af, [saa meget] = B;
A: holde af og kysse saameget

— 102, — 16-17: tørre Guler i Klippen. | Vi bragte den hulde
Skabning strax til] = B; A: tørre Haller, aabne i Klippen,
deels i Solen, deels i Skyggen.

Vi bragte den hulde Skabning strax over til

— —, — 21-22: Skroget. | I Rahytten] = B; A: Skroget
paa Dybet.

I Rahytten

— 103, — 3-4: hold op at brutalisere! Eders Commando] =
B; A: hold op med at brutalisere! Ederne have desværre
forandret sig, og Eders Commando

— —, — 6-8: med eder." | Over denne Tale blev han rasende,
og trak paa Diebliffet blank; men van Leuwen stodte] = B;
A: med Eder, men tael ikke om Sorovere, thi vi taale ingen
Ekselsord.

Over denne Tale blev han rasende, og trak paa Diebliffet
Elsiren ud; men v. Leuwen lod det ikke komme saa vidt, han
stodte

Side 103, Linie 13: mørfnedes] A og B: mørfnede (smlg. Var. til Side 47, Linie 3).

— —, — 14-15: Klippehuler. Egtesfolkene fik den bedste og rummeligste. Minga] = B; A: Klippehuler, saa at vi efter Behag kunde vælge os Værelser. Egtesfolkene fik den bedste og rummeligste, hvilken Lemelie selv havde opsogt dem. Minga

— —, — 16-17: Hule. | Saa længe] = B; A: Hule. Bore Sengflæder havde vi reddet, med tort Tang tilstoppede vi Klipperisterne, for Trækvind, og saaledes havde vi det taalelig godt. Levnetsmidler, Krudt, Kugler, og Bøsser vare hentede fra Braget; og det Vigtigste: tre Fæde ferskt Vand stode vel forvarede i en tør kiolig Klost.

Saalænge

— —, — 18: men da] = B; A: men Herregud! da

— —, — 21: Livet et Par] = B; A: Livet kummerligt et Par

— —, — 24-25: Stranden, og nogle Søfalve] = B; A: Stranden; ogsaa Søfalve

— —, — 26: Lemelie var en fuldkommen Kof. Dette] = B; A: Lemelie var ikke blot en Lækkertand, men ogsaa en fuldkommen Kof, som forstod at tilberede Lækkerbidfæner. Dette

— —, — 27-28: Concordia. Ved Bordet fik] = B; A: Concordia, og bidrog meget til at fordrive hans onde Lune og Kiedsommelighed. Ved Bordet, hvor Concordia lagde for, fik

— —, — 32, til Side 104, Linie 1: den Fornemste. | Van Leuven] = B; A: den Fornemste. Ydmægtigse, Skam eller Anger var der ikke Spor af. Vi drog heraf den Slutning, at dette Menneske maatte længe have været i Bund og Grund fordærvet, og at det ikke var den første Misgierning, han havde begaaet, siden hans affumpede Samvittighed ikke var istand til at føle mindste Ruelse derover.

Van Leuven

— 104, — 2: paa Raffen. Saaledes] = B; A: paa Raffen, og gjorde hurtige Fremskridt. Saaledes

— —, — 6: Drehoeder] = B; A: Drehoeder

— —, — 21-23: strandet. | Van Leuven og jeg roede ud, for at see, hvad det Sorte var. Det var] = B; A: strandet.

Selvopholdelsesdriften griber efter et Græsstraa, for at bierge sig. Van Leuven og jeg roede hurtig ud, for at see hvad det Sorte var. Vor Fantasi udmalede os alerede et Fæd med Vand, saa fortræffelig beget og tættest, at det havde holdt sig ufordærvet midt i Soen.

Da vi kom derud, opdagede vi at det var

— —, — 25: Bolgerne. Van Leuven blev bedrovet, thi] = B; A: Bolgerne, som hvert Dieblisk kysede dem venligt og bestænkte dem med deres lette Skum. Van Leuven blev meget bedrovet over denne Opdagelse, thi

Side 104, Linie 30: sit Anker? Haabe, kiære Herre! maa man] = B; A: sit Anker? Jeg føler mig saa husvalet og lystig tilmode, ved dette Syn, som om jeg havde druffet en Flaske gammel Rhinskvinn med vor vakkre Bært. Haabe, kiære Herre, haabe maa man

— 105, — 4: Vi foresatte os altsaa at] = B; A: Vi satte os altsaa for at

— —, — 7: Klipper. Forgieves anstrengte vi os for] = B; A: Klipper, der omtrent saae ud, og ragede op i Vandet, som de saakaldte Maidens, ved Den Skj i Skotland. Forgieves strængte vi os an, for

— —, — 15: fordi vi] = B; A: fordi at vi

— —, — 21: forladt mig. Den gamle] = B; A: forladt mig. Jeg stolede paa Guds Barmhertighed, den gamle

— —, — 23: og jeg skrev følgende] = B; A: og saa skrev jeg da, mig selv og mine Venner til Dpbyggelse, følgende

— 107, — 7-8: Kirke melodie. | Concordia] = B; A: Kirke melodie; den sandt almindeligt Bisald. Selv Lemelie, som lod sig den oversætte af Concordia, kunde lide den; ikke som om han solte noget Fromt eller Dpbyggeligt derved; men Indholdet behagede ham, thi han smægtede ogsaa efter en Kilde. Hans kolde Klogt sandt Modsatningen af det overflødige Saltvand og den fuldkomne Mangel paa fersk Vand, sindriig, og jeg mærkede at han, fra idag af, forandrede Tonen noget imod mig.

Concordia

— —, — 9: klang smukt] = B; A: klang ret smukt

— —, — 12: løb] = B; A: løbe

— —, — 20-21: tilbage! Skal det] = B; A: tilbage. Skal Mennesker omkomme for et saadant Jæ? Skal det

— 108, — 22: mig Havet] = B; A: mig nu Havet

— 109, — 7: fortrædelig og nedslagen] = B; A: fortrædelig, nedslagen

— —, — 10-12: som jeg er." | Derpaa bragte jeg ham hen til Stedet. Hvorledes beskriver] = B; A: som jeg er, hvis I tillader mig at stoppe Eder Bomuld i Drenge og binde Eder et Torklæde for Dinene. — Han betænkte sig et Dieblis, og da han vel mærkede paa min barnlige Glæde, at der maatte være mødt mig noget Behageligt, som jeg vilde deelsagtiggjøre ham i, fandt han sig i Betingelserne.

Saaledes bragte jeg ham da hen til Stedet, og lod ham hverken høre eller see, før vi stode lige for det herlige, styrkende Vandfald, omringet af Blomster og grønne Buske.

Hvorledes beskriver

— —, — 31: smuk] = B; A: ædel

— 110, — 1: Hoved. Nu ville] = B; A: Hoved. Jeg har ikke fortient det af Eder. Jeg har ellers hørt, at et eneste

syndigt Menneſke paa et Skib, kunde ſtryte hele Mandſkabet i Ulykke; her gaaer det omvendt: Himlen redder en ſtor Synder, for dydige Menneſkers Skyld. Nu vilſe

Side 110, Linie 2-3: hinanden.“ | Concordia] = B; A: hinanden.

Det glædte mig at høre ham tale ſaaledes. Concordia

— —, — 6-7: yttret ſig. | „Gud give] = B; A: yttret ſig. —

Ved den levende Gud, raabte den ædle v. Leuven, denne Eſterretning klinger mig ligesaa ſødt i mit Øre, ſom den nysopbagede Kildes Riſlen.

Gud give

— —, — 8: maa være varigt] = B; A: maatte være ligesaa varigt

— —, — 9: Hedeurter.“ Iſær bad] = B; A: Hedeurter.

Der grønnes en lille Plet, der ſeer ret vederqvægelig liſlig ud, ſom om det kunde være friſt Engbund. Men det tørre Sand ligger løst underneben; ved forſte ſtarke Vindſtod, løsrive ſig de ſvage Rodrevler, og Sandet hvirvler atter affkæligt i Luften og formørker Himlen. Dgſaa Krokobillen græder i Sivet, ſom et uſkyldigt Barn, for at hidlokke ſit Rov. — Iſær bad

— —, — 17-18: Nydſe.“ | Vi vare] = B; A: Nydſe. Her ſprudler Livſens Kilde paa ny, friſt og huſvalende! Saa ſaber os ſtole paa Guds Forſyn, og ikke blot drikke Engſtelighed og Frygt af dette ſkionne Haabets Bæger.

Vi vare

— 111, — 1: thi han vilde viſe] = B; A: Thi da han var en meget god Skytte, vilde han viſe

— —, — 7-8: berøve ham. | For Reſten var vor Tilſtand dog elendig. Vand] = B; A: berøve ham, uden at agte hans Lidelſer. Men Forſynet ſtyrer det ſaa, at den Ulykkelige juſt takker Lyſten efter denne Bue ſit Livs Frelſe; thi hans Staldbrødre, ſom kun Rovlyſt bragte i hans Nærhed, røres til Medlidenhed over ham.

Forreſten var vor Tilſtand dog høiſt elendig. Skulde vi ſaaledes, ſom Troglodyter, tilbringe vort hele Liv paa den nøgne Klippe, i dunkle Huler? Vand

— —, — 10: Jord? Ja, til] = B; A: Jord, af hvis frugtbare Skib Vaaren fremſtaaer, med alle ſine ſkionne Blomſter, Hoſten, med ſin gyldne ſaftige Frugt? Ja til

— —, — 11: forlade os: Skabningens] = B; A: forlade os: Livets Funke, Skabningens

— —, — 12: Bræder] = B; A: Brætter

— —, — 13: endnu efter] = B; A: endnu nok af, efter

— —, — 15-16: Fjeld. | For Concordias] = B; A: Fjeld. Det Emule Buſkværk kunde kun lidet forſlaae; vort Haab ſtod til Tangen, om vi maafkee kunde tørre den og fuge vor Mad derved?

For Concordias

Side 111, Linie 21-22: Klæder nok, Minga var] = B; A: Klæder nok, og gif, som man seer velhavende Borgerfolk paa nederlandske Malerier, sort eller bruut klædt, og med hvidt Linned; thi Minga var

— —, — 23: hende vel] = B; A: hende overmaade vel

— —, — 27: Gud] = B; A: Gænder

— —, — 28: fireogtyveaarig] = B; A: fireogtyveaarig

— 112, — 11: altid] = B; A: alting

— —, — 26: et smukt] = B; A: et ret smukt

— 113, — 14: Lust] = B; A: Solust

— —, — 28: bortskræmmet] = B; A: bortskryet

— 114, — 17: betragtede] = B; A: betskede

— —, — 29: for mulige] = B; A: for de mulige

— 115, — 4: Træknub i Barken] = B; A: Træknub Barken

— —, — 14: vi kun] = B; A: vi dog kun

— —, — 20: Menneſtehaender] = B; A: menneſkelige Hænder

— —, — 28: længſt forſallden] = B; A: længſtforſallden

— 116, — 7-8: Giørne. Min Raabuf] = B; A: Giørne, og de gjorde mig ſamme Tieneste i denne Labyrinth, ſom Arachnes Traad. Min Raabuf

— —, — 20-21: Concordia, om den vilde gavne] = B; A: Concordia, om hun vilde glæde, eller bedrøve ſig derover, om den vilde gavne

— —, — 31-32: de ikke.“ | I det jeg ſteg] = B; A: de ikke. Til daglig Brug, til Skiærm i Regnveir kan den være god nok, naar de nødvendige Vinduer atter ere udklippede; men ſove der, maa hun ikke. Trækronerne derimod, med deres ſkionne mægtige Grene, hvor omkring man kan ſlette Pileqviste, ſom ſtore Kurve, ere fortræffeligt ſkikkede til Rattelleie. Der kan hun klavre op ad en Strikketiige, der ſover hun ſundt, høit over Jorden; har en herlig Udsigt; og intet Dyr, intet Kryp kommer derop. Der vilde vi boe, ſom Ridderne paa Bierget, indtil vi, ſom Hyrder, kunne bygge Bieſkehuse i Dalen.

I det jeg ſteeg

— 117, — 4-5: end ned. | Den Førſte] = B; A: end ned. Naar hun kun beſtandig ſeer ligefrem for ſig og ikke i Afgrunden, bliver hun ikke ſvimmel.

Den førſte

— —, — 6: ſad temmelig høit] Efter den tyſke Text af 1839 (ſaß ziemlich hoch); A og B: ſad dog temmelig høit

— —, — 8: Albert! ſaa] = B; A: Albert Julius! Saa

— —, — 8-9: miſtet dig?“ — „Herr van Leuven!“ raabte jeg, „græm] = B; A: miſtet dig? Herlige, levende Knos! fuld af Haab og Tillid, med dig har Lykken forladt os, og Solen ſkinner ikke længer ind i vor mørke Steenhule. — Herr v. Leuven! raabte jeg glad og rørt, græm

Side 117, Linie 10: [Albert igien] = B; A: [Albert Julius igien
 — 118, — 7-8: [Ganden selv." | Van Leuven] = B; A: [Ganden
 selv. Thi han veed, hun forstaaer ingen Spøg; og skulde han
 tillade sig mindste Uforsammenhed mod hendes Herskab, da
 vilde Minga strax fare ham i Struben, ligesom Jagthunden paa
 Bildsvinet, uden at agte hans Suggetænder.

Van Leuven

- —, — 9-10: [som fornoiede] = B; A: [som ret fornoiede]
 — —, — 21: [opmærksomt] = B; A: [opmærksom]
 — —, — 25-26: [i Skiodet. | Jeg sneeg] = B; A: [i Skiodet,
 og sang med sagte Røst:

Ingen Blomst, ingen Blomst smuk
 Borde strøet mig paa sort Kistelaag;
 Ingen Ven, ingen Ven suk,
 Hvor min Beenrad blier slængt i sin Krog.
 At spare Graad, som bitter randt,
 Kom, Elummer!
 Hvor Elskov tro min Grav ei fandt,
 Til Rummer *).

Jeg sneeg

*) *Not a flower, not a flower sweet
 On my black coffin let there be strown.
 Not a friend, not a friend greet
 My poor corpse, where my bones shall be thrown.
 A thousand, thousand sighs to save,
 Lay me, o, where
 Sad true lover néer find my grave,
 To weep there.*

Shakespeares Twelfth Night.

- 119, — 13: [paa Stranden] = B; A: [i Botten]
 — 120, — 7: [See] = B; A: [If]
 — —, — 9: [paatagen] = B; A: [paataget]
 — —, — 10-12: [han ikke havde mærket min Tilbagekomst. |
 „Ei ei!“] = B; A: [han slet ikke havde mærket min Tilbage-
 komst; van Leuven maatte flere Gange kalde ham, for han stod
 op og kom hen til os.

Ei ei,

- —, — 12-13: [vor Poet] = B; A: [vor Herr Poet]
 — —, — 13: [befindig] = B; A: [fornuftig]
 — —, — 14: [Livsfare. Han] = B; A: [Livsfare. De Herrer
 Versemagere gaarielden paa Steenbufsejagt. Han]
 — —, — 20-21: [ham." — „3"] = B; A: [ham. — Nu, 3]
 — —, — 28-30: [Ovindelionnet?" | „Herr Lemelie!“] = B; A:
 [Ovindelionnet, saalidt som Lævehunden, der løber efter hende?
 Sæderne bør rette sig efter Tid og Omstændigheder, efter For-
 holdenes Natur, ellers blive de Forbomme. Hvad der er na-

turligt og menneffeligt, kan hverken være ugubeligt eller lastefuldt. Og saa haaber jeg da, at den deilige Concordia ikke længer gjør sig saa kostbar, siden Herr v. Leuwen ikke længer er flinshg. Jalousien er overhovedet en taabelig Lidenstabs, og Gierrigheden en Dumhed. Hvorfor skulde jeg ikke dele med Andre, som intet have, af hvad jeg har for meget? Hos Mahomedanerne er Poligamie, hos nogle malebarske Stammer Poliandrie indført. Der kan en Kone tage saa mange Mænd, som hun vil. Den lykkelige lader sine Vaaben staa udenfor Hytten, naar han besøger hende; saasnart de Andre see dette Tegn, gaae de beskedent deres Vej. Skulle Indianerne overgaae os i sund Mennekkesforstand? Skulle vi staae til Skamme for dem, i Hoslighed og Borekommenhed? Hvad en fin indisk Skionhed finder sig i, — og jeg forsiktrer Eder paa Vre, Madame, de indiske Damer have særdeles megen Delicatesse, megen Smag, megen sværmerisk Religiøsitet, og Kiærlighed for Blomster; — det, tænker jeg, kan en deilig Engellænderinde med. Engellænderne ere jo saa desuden Cosmopoliter, og have bragt mange Sædvaner og Nydelser fra Asien, Afrika og Amerika over til Europa. Paa denne gode Grund maa man bygge videre.

J spoger atter, Herr Lemelie,

Side 120, Linie 31: maatte] = B; A: vilde

— 121, — 3-4: i Fremtiden." | Concordia] = B; A: i Fremtiden. Jeg veed nok, Franskmændene tage det ikke saa nøie med flige Ytringer, og det kan nogenslunde tiene Eder til Undskyldning. Men vi Engellændere, Tydskere og Hollændere ere ærbare. Selv Senegal og Gambia, med sine Mennekkedyr, troer jeg, er af vor Smag; og mod denne Ovadruplealliance, haaber jeg, Frankrig i Fremtiden ikke opsætter sig. J har Ret! Tid og Omstændigheder forandre meget. Havde J gjort mig et saadant Forslag for et Aar siden i Europa, saa havde jeg svaret Eder, som Adelsmand, med Kaarden i Haanden. Her paa denne øde Klippe, føler jeg mig baade mindre og meer. Her er jeg blot Mennekk, Christen. Det er J ogsaa; i det mindste burde J være det; og som Christen kiender J de ti Bud Ord.

J er jo ingen Christen, J er en Hollænder! raabte Lemelie leende, for at slaae det altsammen hen i Spøg, og gik atter hen til sin Biskeangel. Concordia

— —, — 15-16: omkomme." | Ogsaa Concordia] = B; A: omkomme. Gud har paalagt os dette Kors, vi tør ikke afkaste det. Maaskee bedrer han sig endnu. Mildhed og Taalmod øve undertiden selden Magt, selv over fordærvede Hierte.

Ogsaa Concordia

— —, — 17-18: hans Bedring. Vi meddeelte] = B; A: hans Redning. Jeg havde kun gjort mit Forslag, i en reisfærdig Uffkys oieblikkelige Hestighed. Vi meddeelte

Side 121, Linie 19-20: paa ham. Han misundte mig min Opdagelse] = B; A: paa ham. Et lastefuldt Menneske formaaer ligesaalet at glæde sig ret inderligt, som at føle oprigtig Anger. Han misundte mig tvertimod min Opdagelse

— 122, — 13: Legeme, Graaden] = B; A: Legeme, beed Tænderne sammen, Graaden

— —, — 18-19: faldet ned!" | „Herr Lemelie!" = B; A: faldet ned? Ingen Barmhertighed havde der været at haabe. Thi jeg saae alerede Dævlene derne, ganske lodne og sorte, som uhyre Aber, med gloende Dine og skarpe Kloer, gribe efter mig. Allerunderst vrimlede det, af smaae afskyelige onde Aander, som i en Dglerede. Marterkamrene vare ogsaa aabnede, og Pinebænkene stode i Beredskab, hvorpaa jeg skulde bekiende Forbrydelser, som jeg ikke vidste; thi jeg er saa uskyldig, som et nyfødt Barn.

Herr Lemelie,

— —, — 21: han, „nu] = B; A: han og gned Panden, nu

— —, — 22-23: tumlede. Nu befinder jeg mig vel] = B; A: tumlede. Giv mig dog det Brændevin, og smør mig ikke i Tindingerne dermed! Elig Medicin maa bruges indvortes, naar den skal virke. — Han tog sig en dygtig Slurk, og sagde derpaa: Nu befinder jeg mig saare vel

— —, — 24: i Hovedet. Saasnart jeg] = B; A: i Hovedet. Saa vaaser jeg altid, og snakker dumt Toi, ganske imod min egen Overbeviisning. Saasnart jeg

— —, — 26: Phantasteri. Men lad mig] = B; A: Fantasteri. Jeg er, hvad Philosophien angaaer, en Materialist, og troer bestemt, Mennesket er en Maskine, som er nødt til at giøre, hvad han giør; thi Friheden er kun en Indbildning. Saaledes have mange fornuftige Folk troet, før mig; og denne Tro forekommer mig den mindst sværmeriske, og den mageligste at leve efter. Men lad mig

— 123, — 6-7: endelig derover i Dødsangest] = B; A: endelig vaklende derover, i synlig Dødsangest

— —, — 10-11: Somandskabet. | Concordia] = B; A: Somandskabet.

Van Leuven glædte sig ligesaa meget som jeg, over den skionne De. Selv paa Lemelie gjorde Synet af den blomstrende Natur et behageligt Indtryk. Det godtede hans Sandfælgighed, og den behagelige Egn lovede ham større Magelighed og Nydelse for Fremtiden.

Concordia

— 124, — 2-4: paa sin Maade. | Vi havde fuldt] = B; A: paa sin Maade, thi da han kom tilbage, vare hans Dine røde, Tungen lam og Halsken tom.

Med de vanskeligste Regninger, om de end gaae nok saa meget i Brok, sagde v. Leuven, mens vi satte os til Hvile under et Træ, — kan jeg blive færdig. Der maa Facit blive rigtigt; men Menneffene have altid været mig vanskelige Opgaver, især denne Lemelie; thi det er en Brok, synes mig, som hverken har Tæller eller Rævner. Hvorledes forbinder man slige Modsigelser? og hvor kan en Skabning af samme Slags, som min Concordia og min Albert, være saa flet? — Med den blotte Forstand, Herr v. Leuven, svarede jeg, bedømmer man ingen Mennefskarakter. Forstanden besætter sig kun med hvad der ligger klart for den; men da Mennefsket ikke viser sig paa een gang, men fra Tid til anden, i forskiellige Forhold og Sindsforfatninger, maae nødvendig Fantasie og Følelse komme Forstanden til Hielp, ellers mangler den Præmisserne til sin Dom. J er ældre, og vist skarpsindigere end jeg; men J lader til at have givet Eder saa meget af med Eders Vidensskaber, med Mathematik og Astronomie, at J derover har forglemt Mennefskelivet. Og nu ere vi jo ogsaa flit fra denne middelmaadige Verden, vedblev jeg afbrydende; en Engel har fulgt Eder til Elysium, hvortil behøves da den saa høitpriste Mennefskundskab?

Men Lemelie, vedblev v. Leuven, vilde jeg dog gjerne forstaae mig noget mere paa. — Havde J ikke været saa lykkelig i Eders Ungdom, svarede jeg, var ikke alting i Eders Kreds gaaet efter en Snor, havde J ikke bestandig havt med stikkelige, fornuftige Folk at gjøre, saa vilde vel Neden lært Eder, at forstaae Eder paa slige Uglebilleder, som denne Lemelie. De fleste Mennefsker, Herr v. Leuven, ere kun Mennefskefragmenter, den mindste Deel handler consequent; thi egenfindig Haardnackenhed kalder jeg kun Inconsequentens Consequents. Den Enge kan ikke staae paa sine Been, den Drukne tumler fra det ene Hjørne i Stuen til det andet. Saaledes gaaer det ogsaa dette flette Mennefske, sammensat af en svag Forstand, en ond Villie, en sygelig Indbildning. Belyst uden Hierte gjør altid grusom. Et ondt Mennefske uden Samvittighed maa ogsaa tænke sig Guddommen ond. Derfor frygter Lemelie Gud, uden at bedre sig; derfor ere Dvertro og Vantro latterlig parrede i hans Hierne. Alle høie Følelser, trøstende religiøse Forestillinger, Kunst, Poesie, Dyd, Heimodighed, foragter han som lutter Taabeligheder. Hans Aand, som kun klæber ved det Grovtjordske, formaaer ikke at rive sig løs fra Støvet; derfra skrive sig disse den plumpeste Materialismes Skrækbilleder, naar han frygter for at døe. Men knap er Angsten forbi, saa spille Forsængelighed, Sandfælgighed og Horvmod deres gamle Roller, understøttede af Løgnen, og det fordærvede Mennefske troer sig i sin Usselhed, at han er Fritænker, fordi han ikke veed, at kun i Gud er Friheden at finde. Forresten, da han har været Soldat, og lader til at

have noget naturligt Mod, frygter han ikke altid Faren; men stoler paa sin Færdighed, hvor han haaber at kunne overvinde andre. Saasnart han derimod troer at staa i umiddelbart Forhold til Forsynet, forsager han; og naar Nøden er forbi, glemmer han Frygten, trodser og syndet igien.

Ru forstaaer jeg mig saa godt paa Lemelie, som paa den pythagoriske Læresætning, sagde v. Leuven. Saaledes, kiære Albert, ville vi ofte tale sammen. I skal lære mig Mennefskundskab, og jeg vil lære Eder Mathematik og Astronomie. Jeg har reddet en god Riffert. — Al det var herligt, Herr v. Leuven! Det ville vi. — Kald mig ikke længer Herr v. Leuven, kald mig Du! han rakte mig venlig sin Haand. — Skiebnen har forenet os broderligt; sommer det sig endnu for os, at bruge slige fremmede Talemaader? — Al, svarede jeg undseelig, jeg vilde gierne; men, men jeg skammer mig. Gaaer det an? Og hvad vil Eders Frue sige dertil? Skulle vi ikke først spørge hende ad? — Naragtige Albert, raabte v. Leuven, nylig talede du saa fornuftigt, og nu snakker du saa ensfoldigt. Der have vi atter et Beviis, paa det Modstridende i Mennefsket. Jeg spørger dig endnu engang, vil du være min Ven eller ei? — Ru ja da! Din Ven i Liv og Død, raabte jeg, og trykkede den fortræffelige Hollænder til mit Hjerte.

Wi havde fuldt

Side 124, Linie 23: nok sidde oppe] = B; A: nok fuffelure der oppe

— 125, — 11-12: i Møde. | Men denne Riedsomsbed] = B; A: imøde. Dyrrets Flugt, skiondt den opstaaer af Dødsfrygt, pirrer dog Jægeren; han bliver utaalmelig, Blodet kommer ham i Raag, den heftige Bevægelse, den riedsommelige Venten, bringer ham i Harniss, mod det skionne hurtige Dyr; og han bilder sig ordenlig ind, at han hævnner sig, naar han endelig sælder det indhentede gispende Vildt.

Men denne Riedsomsbed

— —, — 14-15: Bøsser. | Hvis nu] = B; A: Bøsser, og vi fik Morsskab nok.

Hvis nu

— —, — 17-18: en fortræffelig Kof, og han forstod] = B; A: en fuldkommen Kof, og Minga maatte gaae ham tilhaande i Kiøffenet. Det kan ikke nægtes, at han godt forstod

— —, — 19-20: Wiin havde vi ikke meget af] = B; A: Wiin og Brændwiin havde vi ikke meget mere af

— —, — 24-25: faae den nødvendige Raring. Lemelie] = B; A: faae den kiære Epise, som de stakkels Europæer først maae fortiene, i deres Ansigtets Sveed. Lemelie

— —, — 26: fed. Han] = B; A: seet og fuldblodig. Han

— 127, — 1: Skridt, før] = B; A: Skridt op, før

- Side 127, Linie 2-3: qvalt. Jeg skyndte mig at komme ud] = B; A: qvalt. Jeg kneb Næseborene til, og aandede ikke, førend jeg hurtigt var kommen ud
- —, — 4: lært; det forekom] = B; A: lært, ikke blot for Beslægtens Skyld, men det forekom
- —, — 7-8: Himmel igien, maatte jeg lee] = B; A: Himmel igien, traf jeg mit Veir, drak lidt Vand af Kilden, der flød ud af Klippevæggen, og maatte lee
- —, — 10-11: Lust? | Jeg brød] = B; A: Lust? — Det er den gamle Historie med Barthel i Wiinkjælderens, det gamle Eventyr om Keiser Frederik, hvis røde Skæg var voret giennem Steenbordet, tænkte jeg, det spøger i Hovedet paa dig igien.
- Jeg brød
- —, — 13-15: Rappe. Hvad der hændte mig, vil jeg fortælle eder. Sandsynligviis var det en Drøm. Vist nok] = B; A: Rappe, uden at lide noget af Dalens Dunster. Hvad der hændte mig denne Nat, vil jeg ligesom fortælle Eder. — Sandsynligviis var det en Drøm, thi det var ikke første gang at jeg drømte vaagen, at være paa det samme Sted, hvor jeg virkelig var, og istand til at erkiende alle enkelte Gienstande, omkring mig. Vist nok
- —, — 16-17: Umuligt. Phantasien gjør sig stundom Forestillinger, som] = B; A: Umuligt. Sjælen gjør stundom Combinationer efter Sandsynlighed, som
- —, — 17: stemme] A og B: stemmer
- 128, — 11: luk op] = B; A: Nabne
- —, — 15: i Graven.] = B; A: i sin Grav.
- —, — 17: Drømmen. Jeg skyndte mig tilbage til mit Selskab, og] = B; A: Drømmen; i hvilken Tilstand, kunne I let begribe. Jeg skyndte mig tilbage til mit Selskab, fortalte mit Eventyr, og
- —, — 26: med Spøgelse vil] = B; A: med de usynlige Hærskere vil
- —, — 28-29: Concordia, „ængstede Spøgelserne eder] = B; A: Concordia med Eftertryk, ængstede de usynlige Hærskere Eder
- 129, — 11: som] = B; A: for
- —, — 23: eders] = B; A: Eder
- 130, — 18: Bussværket. Derpaa] = B; A: Bussværket, med bortvendte Ansigter og Torklæder for Mundene. Derpaa
- —, — 24: at Albert] = B; A: at vor Albert
- —, — 27: derinde kan] = B; A: derinde, svarede v. Leuven, kan
- 131, — 12-13: af Verden? — Vi traf] = B; A: af Verden? — Hvad kunne vi for det? sagde jeg, det var jo hans egen Willie. Var ikke han, saa var een af os andre gaaet først.

— At min dyrebare Ven, raabte v. Leuwen og omsavnede mig, her erkender jeg Guds Fing. — Vi traf
Side 131, Linie 16-17: Gulen, betragtede] = B; A: Gulen, suffede
dygt, betragtede

— —, — 20: vi Intet] = B; A: vi slet intet

— 132, — 17: er] = B; A: est

— —, — 23: en Broder] = B; A: en christen Broder

— —, — 29: mig] = B; A: jeg

— 133, — 6-7: efter hans Onske. — „Lad ham sidde!“ sagde Lemelie; „vi kunne jo] = B; A: efter hans Onske; men jeg foreslog at hente Concordia først, for at unde hende dette sjældne Syn. — Hvad Syn? raabte Lemelie, hvor kan et blidt fint-solende Fruentimmer finde Fornoielse i slig en Rædsel?

Et Menneske med Aand og Hierte, svarede jeg, fornoier det altid at see siældne Natursyn. Ved denne, i Gud hændede, Gubbe er intet Rædselsfuldt, ved hans gamle udtørrede Legem intet Uffelt. — Og om end saa var? Man skal ikke altfor ængstelig undgaae alle ubehagelige Indtryk. Siælen bliver ofte drevet til Alvor, Eftertanke, Gudsfrugt, ved gyselige Syn. Den søffte Smag, som altid kun vil gnadske aandeligt Sukker godt, skulde ikke bryste sig for meget. Jeg har mærket, at kolde, ukærlige, ofte fordærvede Mennesker, altid ere de strengeste Kunstdommere ved slige Leiligheder, og bilde sig ind, med deres sybaritiske Aands-Lurus, ufuldsomme Magelighed, at staae langt over naturliggode Siæle, som med barnlig Ufskyld ere nysgierrige, efter alle selsomme Livs- og Naturbegivenheder. Jo værre man ofte handler, des blidere taler man; ligesom Menneskeæderne, der næsten ingen Consonanter have i deres bløde Sprog. Den lastværdigste Handling opbringer aldrig slige Menneskers Hierte, naar kun ingen plumpe Talemaader støde deres Dre, eller noget rystende Syn deres Die. Det vil sige, naar kun de uhumste Grave udenpaa ere vel overkalkede.

Jeg forstaaer ikke hvad I vil sige, med Eders spidsfindige Snak, — svarede Lemelie; men skal det være en Fornærmelse imod mig, — og I har alt ofte fornærmet mig, ved Tvivl om min Ære, mit Mod — saa staaer Eder, uagtet jeg er Adelsmand, denne gode Klinge strax til Tjeneste. Den vil afgjøre, hvo af os to der er den Dygtigste.

Jeg mindes endnu et Sted i den svenske Kong Gustav Adolfs Tale, efter Seieren ved Leipzig, svarede jeg, i Anledning af en forbuden Duel. „Der gives mørke, dyriske Mennesker, sagde han, stolte uden Ære, tappre uden Heimod, der i deres melankolske Rumfærd ikke kiende Livets sande Glæder; som uden Smerte, ja selv med en Slags Helvedesfryd styrte ned i Afgrunden, naar de kunne tage nogle Uffkelige med.“ — Saa talede den store Gustav, og saa tænker den lille Albert. Jeg

spiller ikke Hazardspil; mindst sætter jeg mit Liv paa et Kort, for at vinde hule Nodder. Et slegt Lykkespil forekommer mig ikke bedre, end at spille Tærninger under Galgen, om hvem der skal hænges. Forresten stoler jeg paa min gode Knortekjæp, og raader ingen Pralhans at komme mig for nær.

Estrædderblod! raabte Lemelie haant. — Røverblod! svarede jeg i samme Tone. — Kom Albert, vi ville intet mere have med ham at gjøre, sagde v. Leuwen, tog mig under Armen, og vilde gaae bort med mig.

Nu, mine Herrer! sagde Lemelie, der kunde sables om i et Dieblisk, naar hans Fordeel krævede det; — hvem vilde nu strax tage hinanden et hidstigt Ord saa ilde op? I have Ret? Vi ere dog saa Indbyggere nok, paa denne kiedsommelige De; vi maae ikke ovenikøbet knække Halsen paa hinanden; men heller ikke skilles ad. Og hvorom trættes vi? Om Keiserens Skiæg, eller om Skiægget paa den gamle Gieddebuk, derinde i Gulen. Lad ham sidde! For mig gierne. Vi kunne jo

Side 133, Linie 17-18: og — evig fordomte!" [Nu kom] = B; A: og, — efter hans Mening, — evig fordomte?

Han lange Ophold i Gensomheden og Naturen, svarede v. Leuwen, har sikkert, om han ogsaa forhen deeltog i sin Tidalsders og sit Fædreslands Fordomme, bragt ham tilbage til Jesu sunde, menneftetærlige Lære, uden al pharisaïsk Hovmod og Indbildskhed.

Nu kom

- —, — 20-21: Dndskab. Concordia havde nylig behandlet] = B; A: Dndskab. Udvortes havde han tvungen sig, men det fogte endnu inden i ham; saameget mere, da han ingen havde at udøse sin Harm paa. Concordias Komme giød Dlie i Jlden, da hun fort i Horveien havde behandlet
- —, — 24: Lemelie spærkede] = B; A: Lemelie, der kun havde luret paa en Leilighed, for at bedrove Concordia, spærkede
- —, — 31: vort Liv] = B; A: Vort usle Liv
- 134, — 16-17: Samvittighed bevidne, at] = B; A: Samvittighed gjøre Eders Ged paa, at
- —, — 18: blot, fordi] = B; A: blot, vedblev den Anden, fordi
- —, — 29-30: Hidfighed. Men det er alt for] = B; A: Hidfighed fordi jeg var arrig i Hovedet. Men det er dog altfor
- 135, — 2: blot hypp] = B; A: blot skulde hypp
- —, — 5-6: Leuwen, „bliv, og pøns paa] = B; A: Leuwen, i det han stødte ham bort fra sig: bliv, og pøns kun paa
- —, — 13: med Raslen] = B; A: med høi Raslen
- —, — 14-15: forstrækkede, men sandt snart, at] = B; A: forstrækkede derover, men sandt snart ved noiere Eftertanke, at
- —, — 19: Jeg vil ikke] = B; A: Nu vil jeg ikke

Side 135, Linie 20: Gulen. Saa meget] = B; A: Gulen, hvilke siden endnu ere meget formerede, ved de mange rige Skibsladninger, som Stormen, fra Tid til anden, kastede paa min De; ikke at tale om det Guldmalm, som vi have fundet i Biergene; Statte, der kunde giøre enhver af Dens Indbyggere til en riig Mand, hvis han fik Lyst til at forlade dette Paradiis, og sætte sig ned i Europa. Saameget

— —, — 23: Tantalus. „Med en ringe] = B; A: Tantalus, Danaiderne, Prometheus smeddet til Klippen. Han klagede over Skiebne, at den blot havde spillet ham dette Puds, for, som han i sit Kiøffensprog udtrykte sig, at sætte en *haut gout* paa hans Lidelser. — Med en ringe

— —, — 24: som en Fyrste. Jeg kunde] = B; A: som en Fyrste; lade mig bygge Palladser, giøre store Selskaber daglig, have Klienter i Hobetal, en Skot Tienere i guldbalddyrede Klæder, holde et Harem, som den tyrkiske Sultan. Jeg kunde

— —, — 27-28: Urtter. | Jeg bestjæftigede mig] = B; A: Urtter. Som en ringe Bonde maa jeg daglig gaae paa Arbeid, og selv misunde ham. Thi naar han har slæbt sig træt, vender han dog hjem til sin friske unge Kone; men jeg har ingen, og maa noies med de moralske Sentenser, jeg daglig hører af Herr van Leuven, eller Herr Albert Julius

Vi Andre taug. Gamste Uret havde han ikke, og hvis jeg ikke havde været saa platonisk forelsket i Concordia, havde jeg maaskee istemt hans Klage. Nu bestjæftigede jeg mig

— 136, — 1-2: Levnetsløb. | Sændelig, fremmede] = B; A: Levnetsløb.

Troe vi een gang, (og hvad kunne vi, som Christne andet), at enhver Livets Skiebne tildeles af det guddommelige Forsyn, for at modne os til en saligere Tilstand hisset, da burde vist nok intet Menneſte klage; betænke vi derimod de mange ustyldigt Lidendes Kummer, Smerte, og feilslagne Haab, her i Verden, hvo vover da at kaste Stenen paa sin Broder, fordi han vaander sig? I min Alder klager man ikke meer. Det længstforvundne Liv ligger, som en halvforglemmt Drom, i min Erindrings Baggrund, med sine Skjgger og sine Logtemænd. Jeg fortæller kun disse Begivenheder, for at more mig selv, medens jeg skriver dem, og maaskee en Gstermand, som læser dem. Mit gamle Skib er i Havn, og raadner langsomt, efter at det har udstaaet mangan Storm, uden at strande. Lynilden har ofte slaaet ned i min Næthed. Mangt *triste bidental**) staaer, som Milepæl, paa min Vandringsti. Er det et Under, om sliq Provelse har gjort den graahærde Eremit alvorlig og dybsindig?

Og dog, min Ven! hvis du finder disse Blade i min Steenstol, inden de reent forfule, vil jeg ikke giøre din drøvelige Gen-

*) Sorgemærke.

somhed endnu bedrøveligere, med drøvelige Betragtninger; endnu mindre give dig Anledning, hvis du er lykkelig, til at spotte Oldingens Utaalmod. Tvertimod vil jeg søge at fortælle det i og for sig Sørnelige, med en vis rolig Sagmodighed, som mildner Indtrykket. Og saa lover jeg, ikke at være alfor vidtloftig, skiondt man paastaar, dette er Alderdommens Feil.

Sandelig, fremmede

Side 136, Linie 14: ældgammel Slægt] = B; A: ældgammel adelig Slægt

— — — 16-17: Cordua. | Den første Begivenhed, der gjorde Indtryk] = B; A: Cordua. Skiondt Fodfelen er noget Tilfældigt, og skiondt Frelseren, just for at ydmyge menneskelig Hovmod, lod sig føde i en Krybbe, af ringe Forældre, glæder det mig dog, naar jeg tænker paa mine holde Forfædre, som vare reiskaffne Folk, tappre Riddere, der brugte Sværd og Mod til Væde for deres castilianske Fædreland, og til hvis Skjold der ikke hestede mindste Plet af en lav Tænkemaade.

Og saa glæder det mig, at være Spanier; og den Følelse jeg alt havde som Barn, naar jeg betragtede Europas Landkort, hvor denne Verdensdeel findes tegnet, som en Jomfru, har jeg endnu som Gubbe. Thi, sandelig, det Land kan vel kaldes Hovedet, som selvstændigt, kun ved Pyrenæernes stærke Nakke, slutter sig til Rygraden af det øvrige Legem; hvor Bierge, Dale, Floder og Skove, herligt forene sig til et Heelt, som Knokler, Muskler, Arter, Hud og fagre Loffer, paa det menneskelige Hoved; og hvor Romere, Westgothar, Christne og Morer længe bekæmpede, betvang og blandte sig eventyrligt mellem hverandre, som Tanker og Meninger i den menneskelige Hierne. Kan nu end det skionne Frankrige gielde for Jomfruens svulmende Barm, hvor Vetsind og Elskovslust yndigt drive deres Spil; er Italien den geistlige, England den verdslige Arm paa denne Minerva; Tydskland Kroppen, som fordoier, uddriver Næringsfasterne til de øvrige Lemmer, og hvis lille Hierne i Hjertekulen staaer i nært Slægtskab til Hovedet; kan man kalde de øvrige mindre bekiendte og kultiverede Lande hendes Slæb; — saa er og bliver Spanien dog hendes Hoved! Og Jammerfæde at Portugal, der vender Ansigtet mod Verdenshavet, egenindigt har løst sig fra sit Hoved, hvorved det har mistet sit Liv og er blevet en blot Masse.

Bistnok lider af alle Lemmer Hovedet ofte meest af Feber og Nerverhæfter; og saaledes begav det sig ogsaa, at jeg maatte forstegang see Verdens Lys, Nar efter Guds Byrd 1498, just da mit Fædreland leed overordentligt indvortes af Krampetræk. Thi skiondt vel den catholske Religion aldrig glimrede seierligere, end kort efter det lykkelige Slag, hvori Maurerne bleve overvundne, og deres Rige i Spanien ødelagt; end paa en Tid, da

hundredeoghalvfjerdsindstyvetusinde castilianske Joddefamilier maatte flygte, til Portugal, Mauritanien og Navarra; saa lader det sig atter ikke nægte, at de spanske Provindser derved bleve ordenlig svækkede, og mistede altfor meget af deres forrige Kraft og Blomstren. Og, som man siger, at Loven, ellers efter sin Natur et ædelt Dyr, pludselig bliver grusom, naar den først har faaet Blod paa Tand, og sonderriver sin egen Herre, som han ellers elskede, saa skedte det ogsaa her; thi den hellige Inquisition begyndte paa eengang at rase som et glubende Dyr, opirret af vanvittig Blodtørst, og af den affhyelige Torquemadas Bodelaad. Rigtignok døde dette Uhyre netop det Aar jeg blev født; men hans Eftermænd Deza og Cisneros vare ikke et Haar bedre; og inden saa Aar havde Spanien henrettet mange tusinde uskyldige Sønner og Døttre; lig Saturnus, der i Alfind opslugte sine egne Børn.

Den første mærkelige Begivenhed, der gjorde dybt Indtryk Side 136, Linie 20: med mig. Vor] = B; A: med mig. Men vor — —, — 23: vor Faders] = B; A: vor salig Faders — —, — 25-26: Attributer. | Gen Dag] = B; A: Attributer, der tilkom hans Stand og Rang. — Ofte naar jeg betragtede Billedet, raabte jeg med barnlig Følelse: Fader! Fader kom tilbage, til din lille Cyrillo!

Gen Dag

- —, — 27-28: i Kirken. Don Pedro] = B; A: i Kirken. En vis Don Pedro
- 137, — 15-16: Bodfærdighedsklæder og] = B; A: Bodfærdighedsklæder (*san benito*) og
- —, — 16: Huer overmalede] = B; A: Huer (*coraza*) overmalede
- —, — 16-17: Helvedesaander] = B; A: Dæmle
- —, — 17-18: Ogsaa en saadan overmalet Liigkiste blev] = B; A: Ogsaa en sort Liigkiste, bemalt med Blammer og Helvedesaander blev
- —, — 21: havde en stoff] = B; A: havde, uagtet sin Ungdom, en stoff
- —, — 23: indsluttede] = B; A: indsluttede
- —, — 24: Varm. Dagen] = B; A: Varm, uden at give den Luft, ved Taarer og Meddelelse. Dagen
- —, —: til mig: „Cyrillo!] = B; A: til mig: Kiære Cyrillo!
- —, — 29: vi; men] = B; A: vi sagtens, men
- —, — 30: Klang. Saa lad] = B; A: Klang; vi kunne i Spanien ikke længer faae noget Ombede, eller beklæde nogen Faderspost. — Saa lad
- —, — 31: begyndt, i] = B; A: begyndt, hjemme i

Side 138, Linie 1: tilbage med din Lærer Vincente Perez! Jeg drager] = B; A: tilbage i Palladset, med din gode Lærer Vincente Perez, som ikke vil svigte dig. Jeg drager

— —, — 2: en deilig] = B; A: en overmaade deilig

— —, — 3-4: i Skoven." | Jeg blev] = B; A: i Skoven. Der vil jeg, halv Eremit, halv Jæger, overgive mig til min stille Kummer. Maaskee udvorer Arret med Tiden, og Hjertet bliver igien frit.

Jeg blev

— —, — 5-6: rummelige Haller og brede Marmortrapper. Værelserne] = B; A: rummelige Forhaller og brede Marmortrapper. I de tomme Fordybninger stode tilforn skionne Billedstøtter af stor Værdie; men den hellige Inquisition havde ogsaa bemægtiget sig disse græske Afgudsbilleder. Værelserne

— —, — 8: bortstaaene. Kun] = B; A: bortstaaene, fordi der intet ordenligt Tilsyn var. Kun

— —, — 11-12: Speile. | Hvad der] = B; A: Speile, som dog alle vare noget beskadigede. Min Lærer forstod sig godt paa Sprog og Videnskaber, men kun lidet paa verdslige Ting; og naar Huusholdersten havde lavet os et tarveligt Maaltid, meente hun, at hun havde opfyldt sin Pligt, og lod Palladset skiotte sig selv.

Hvad der

— —, — 23-24: paa Den. | Jeg gif] = B; A: paa Den. Thi ogsaa her er det lustigt, kioligt og rummeligt; ogsaa her tilbringer jeg min meste Tid med at læse. Denne Hule vender ligeledes ud til en deilig Grønning; og hvad der er det Forunderligste: ogsaa her sprudler en Kilde, paa hoire Haand, ud af Klippen og vander mine Blomster.

Jeg gif

— —, — 24: i de øde] = B; A: i de store, øde

— —, — 25: Cabinet. Det] = B; A: Kabinet, som jeg holdt faa meget af. Det

— —, — 28: noget] = B (og overensstemmende med den tydske Text af 1839); A: meget

— 139, — 18: mine Trin] = B; A: mine knærkende Trin

— —, — 19-20: Alabastbusten] = B; A: Alabasterbusten

— —, — 23-24: Maanest. ————— Vincente] = B; A: Maanest. Men i Morgenrøden, naar Suglene quidrede lystigt derude i Poplerne, besøgte jeg dem altid endnu tilidsfuld, uden Gru.

Den gode Vincente

— —, — 26: Benner. Det var en] = B; A: Benner, som boede der, men hvis Navn han endnu ikke vilde sige mig. Han fortalte kun, det var en

- Side 139, Linie 27: i [lyffeligere] = B; A: i langt lyffeligere
- —, — 28: Historier. Jeg] = B; A: Historier, naar han vilde. — Jeg
- 140, — 13: Dine, og smilte] = B; A: Dine, der kom mig for at have seet, hvad intet andet Die før saaledes saae, og smilte
- —, — 24: Menneffenes Nag] = B; A: Menneffenes Udselhed, Nag
- —, — 27: Cristoforo] Efter den tydske Text af 1839; A og B: Christophero
- —, — 30: Mar. Var jeg] = B; A: Mar. Sku ikke tilbage, paa den drøvelige Førgangenhed, men kun i den rosenrøde Fremtid. Var jeg
- 141, — 12-13: udebliver.“ | Min Hovmester] = B; A: udebliver, og man siger jo: mens Græsset groer, doer Roen. Ved det castilianfke og aragonfke Hof, veed J, gaaer alting saare langsomt. Kunde det vareotte Mar, inden jeg fik de tre Baade, hvormed jeg opdagede den ny Verden, hvor længe vil det da ikke vare, inden min Pension bliver mig anvist; især hvis min Vellynder Don Juan Rodrigo de Fonseca skal udbetale mig den.
- Min Hovmester
- —, — 18-19: Siæl sølte aldrig, hvad Stort var] = B; A: Siæl kan ikke agte noget Stort; thi han sølte aldrig hvad Storhed var
- —, — 21: Støtte. Jeg tilgiver] = B; A: Støtte. Hun skionne paa Fortienester, det var et sieldent Fruentimmer. Hendes eneste Feil, at have for høie Tanker om sin Mand, vilde i Privatstand blevet hende tilregnet som en Dyd. Jeg tilgiver
- —, — 24: den genuesfke] = B; A: den ligefrem genuesfke
- —, — 29-30: Hoffryb? Derfor] = B; A: Hoffryb, ethvert Aarehoved, der bestandig stiger høiere, jo dhybere han bukker sig? Derfor
- 142, — 1: ham, men] = B; A: ham for Verden; men
- —, — 2-3: Førfængelighed.“ | Jeg besøgte] = B; A: Førfængelighed. Og saaledes skal den følge mig i Graven.
- Jeg besøgte
- —, — 5-6: Eventyr. | Hans Sundhed] = B; A: Eventyr og Hændelser. Saaledes hørte jeg da ogsaa, at han eengang havde været nær ved at blive Eremit paa Den Jamaika, ligesom jeg nu, ganske adskilt fra alt sødeligt Samqvem.
- Hans Sundhed
- —, — 14-15: Skyer. Jeg] = B; A: Skyer, med store taareblændte Dine. — Jeg
- —, — 23: dristig] = B; A: salig
- 144, — 1: nu] = B; A: snart

Side 144, Linie 7: nogen Anden. To Gange] = B; A: nogen Andens Opvartning. Togange

— —, — 9: sat i] = B; A: sat nede i

— —, — 12: en Menneſkehader] = B; A: en reen Menneſkehader

— —, — 16-17: Spidsſindigheder, og vilde] = B; A: Spidsſindigheder og Vndlingsmeninger, og vilde

— —, — 20: Uhyre] = B; A: Dyr

— —, — 29-31: med Hunden igien. | I min Gensomhed] = B; A: med Hunden igien. Paa Ryggen havde han ſin Boſſe hængende, og ved Siden ſit Krumhorn, hvori han paa Veien blæſte abſkillige lyſtige Melodier, der kun lidet udtrykte hans Hjertes ſølelſer; men han var Virtuos paa dette vanſkelige Inſtrument.

I min Gensomhed

— 145, — 1-3: paa Jagtſlottet. | Som Yngling] = B; A: paa Jagtſlottet, og levede forreſten i ſtille Ro, med min Lærer i Hovedſtaden.

Som Yngling

— —, — 7-8: et Diebliſk. | Vi ſaaes] = B; A: et Diebliſk. Naar hun knælte, var hun ſkion, naar hun reifte ſig, ſkionnere. Ingen Qvinde kunde være herligere bygget; dermed forbandt hun en fuldkommen Ungdomsblomſten, og en vis Barnlighed, der klædte hende ſaare vel.

Vi ſaaes

— —, — 12: min Haand. Jeg] = B; A: min Haand, og dette Tryk gif mig til Marv og Been. Jeg

— —, — 15: min Stemme] = B; A: min bævende Stemme

— —, — 17-18: min Undſeeligheſed] = B; A: min taabelige Undſeeligheſed

— —, — 19-20: være forvoven. Troſtesløs gif jeg omkring paa Gaderne, i det Haab at møde] = B; A: være ret forvoven. Troſtesløs og fordybet i mine egne Tanter, ſtrøg jeg omkring paa Gaderne, for muligt at møde

— 146, — 4: gamle Mand] = B; A: gamle ſygelige Mand

— —, — 7-8: du ſkal] = B; A: du, deilige Yngling, ſkal

— —, — 16-17: ſnart paa nu, naar Sørgeaaret] = B; A: ſnart paa en ſeiſt, ſaafnart Sørgeaaret

— —, — 28: Rattergalene] = B; A: Rattergalerne

— —, — 29: Drømmerier, end] = B; A: Drømmerier i ſøde Viſer, end

— 147, — 2: ventet dig. Var du] = B; A: ventet dig hver klar Maaneſkinsaften, og taalt Maanedens Timer, paa den luneſfulde Lunas vægelsſindige Horn. Var du

— —, — 13: mig tilbage, doe maa jeg] = B; A: mig tilbage. Paa Maanens Straaler ere mine Levetimer aftalte. Endnu

seer den mig rolig, og jeg lider intet; kommer den igien, —
da straffer den mig, hvis den finder mig i Live. Thi deo maa jeg
Side 147, Linie 14: Braddød, eller langsomt] = B; A: Braddad,
uden Smerte, eller langsomt

— —, — 18: udtørres; jeg bliver hæs] = B; A: udtørres,
Tungen hænge mig blystort ud af Munden, som paa en Hund,
der har Vandstræk; jeg bliver hæs

— —, — 20: mig nær. Kun] = B; A: mig nær, og at be-
fude det med min smittende Graade. Kun

— —, — 23: Pulsflaget] = B; A: Pulsflaget

— 148, — 1-2: Menneſſe-Nederdrægtigheden. Tyve Dage] =
B; A: Menneſſe-Nederdrægtigheden. Og det er Guds Straf,
Chriſto! fordi jeg elſkede et Fæ meer end den Skabning, som
han, uagtet alle dens Feil, dog danne i ſit Billede. Tyve Dage

— —, — 5: Redning. Jeg har ſkriſtet] = B; A: Redning;
og ſaa vil jeg da forekomme min lumſte Fiende. Ingen Chri-
ſten, intet Menneſſe kan regne mig dette Selvmord til Synd.
Jeg har ſkriſtet

Side 149, Linie 11: stærke] = B; A: frække

— —, — 13: undsluppet] = B; A: undsluppet

— —, — 16-17: Fængſel. Han ſkulde] = B; A: Fængſel;
formodentlig for at man, giennem hemmelige Huller, kunde belure
os begge. Han ſkulde

— —, — 19: Mirakler. Britænkere var ganſke rolig, og ſagde]
= B; A: Mirakler. Vare Miraklerne ſteete uden Læren, havde
han ſagt, ſaa havde de i det høieſte gjort Forløſeren til en
mærkſværdig Troldmand, ikke til Guds Søn. Chriſti viſe Lære,
dydige Levnet, menneſſekærlige Hierte og overordentlige Helte-
mod, behøvede derimod ingen Mirakler, for at beviſe en him-
meſk Natur, og for at gjøre Fremgang. Juſt fordi Jeſus ſaa
aldeles havde været Menneſke, i Ordets høieſte Betydning,
juſt derfor var han ſaa guddommelig. For den evige Al-
magt var det en let Sag, at udføre nogle ſmaa Mirakler paa
denne lille Jord, og det havde intet Menneſke kunnet efterligne;
Chriſtus derimod havde udrettet alting ved ſin kraftige Villie,
ſit venlige Hierte, ſin Wiſdom og Gudfrugt; ſaaledes tiende han
Menneſkene til evigt Exempel; thi hvad han vilde, var kun
Menneſkeligt, og for at efterligne ham, behøvede man blot at
være et ægte Menneſke. Men da Gud, fra Begyndelſen af,
havde ſkabt Menneſket i ſit Billede, ſaa bleve vi ogſaa ſelv gud-
dommeligere, alt ſom vi meer og meer bekæmpede Synden, og
ſøgte at ligne den guddommelige Jeſus.

Det gjorde mig ondt for denne forreſten fromme og virkelig
meget ædle Mand; thi hans Meninger fortiente vel, paa en vis
Maade, at kaldes Kiæteri, da han altfor driſtig overſkred Grændſe-
linen, mellem menneſkelig Viden og himmeſk Aabenbaring. —

Jeg prøvede paa at omvende ham, men kom ingen Bei dermed. — Vetsom det kunde hielpe, sagde han, vilde jeg gierne udvortes fornægte min Overbeviisning, thi hvortil slig Dyrigtighed mellem berusede Barbarer? Jeg har heller ikke talet hoit. Men Familiarerne og deres Haandlangere hngle omkring i alle Ridser og Kroge, som Dgler, for at plage og edelægge uskyldige Menneſker. Nu er der ikke andet tilbage for mig, end at doe som Mand. Min Omvendelse vilde i det høieste kun ſtaffe mig den Naade, at blive qvalt, før jeg beſteeg Baalet. Men, ved den levende Gud, jeg frygter ikke Glammen. Diebliffeligt vil den ſmerte mit Legem; hiſſet luttret og vederqvæger det evige Lys igien min Siæl. Ogſaa Jeſus maatte doe uſkyldig. Havde de ham her, de vilde beſtemt atter hudſlette og korsſæſte ham, ſom en Kiætter. Thi den Viſlipuhli, ſom diſſe Hedninger offte Menneſker til, er en aſſhelig Afgud, og har aldrig været den ſande, himmeſke Jeſus.

Jeg gyste, da jeg horte diſſe Ord. Der giſt mig et Lys op, men det var kun et Lysglimt, ſom atter lod mig tilbage i Bælmørke. — Kritankerens derimod var ganſke rolig; han kyſede mig den ſidſte Morgen og ſagde

- Side 149, Linie 25-26: Maſſer i Kapper traadte ind til mig for at] = B; A: Maſſer traadte ind til mig i Kapper, for at
- 150, — 9: Beſtyttere. Kummer] = B; A: Beſtyttere. Du er min, jeg din. Kummer
- —, — 10: Glæde. Kun Amor] = B; A: Glæde, blomſtrende Natur og et Liv fuldt af Nydeler. Kun Amor
- —, — 13-14: Benedig. Jeg havde gierne] = B; A: Benedig, hvilken Republik ſtod i fredeligt Forhold til Ferrara, ſiden det for den ulykkelige Slag paa Poſtoden, ved Policella, da de ſtore Kanoner *il gran diavolo* og *il tremuoto*, ſom Hertug Alfons ſelv havde ſtobt, tvang de venetianiſke Nobili til Rolighed. Jeg havde gierne
- —, — 15: al!] A og B: al
- —, — 20: Hertuginde] = B; A: Hertuginde
- —, — 24: en Paves] = B; A: en foregaaende Paves
- 151, — 2-3: Born?" — „Hvad hed] = B; A: Born?
- Men det er jo en ſtor Synd! — For Andre vel! afbrød hun klogt, men hvo vover at bedømme den hellige Fader, med den tredobbelte Krone? — Hvad heed
- —, — 4-5: Uhyre." — „Stille] = B; A: Uhyre af en Pave. — Stille
- —, — 6-8: Folelſer. Alexander var ikke god; men hvad kan den uſkyldige Lucretia for det?" | Jeg elſkede] = B; A: Folelſer. Et ſaadant Ord kunde i Ferrara giøre os begge uſykkelige. Alexander var ikke god, det er viſt; han har mange Mord paa ſin Samvittighed, han levede ryggeſloſt. Tilſidſt ſalbt han

ogsaa i sin egen Snare, og tømte det Gistbæger, han havde fyldt for ni Cardinaler. Man hvad kan den uskyldige Lucretia for det? — Uskyldig! sagde jeg; og hun skal have levet i skændig Omgang med sin egen Fader. — Saa taler Bagvasfælsen, Cyrillo! Den ædle Hertug Alfons har taget hende til Gemalinde, det stopper Munden paa alle løse Rygter. Og siger den store Ariost ikke selv om hende:

Lucretia Borgia, hvis Skionhed, Dnyder,
Hvis Roes, hvis Held gaaer frem, fra Stund til Stund,
Som frodig Urt af Jordens fiore Grund. *)

Jeg elskede

*) *Lucretia Borgia, di cui d'ora in ora
La beltà, la virtù, la fama onesta;
E la fortuna crescerà, non meno,
Che giovin pianta in morbido terreno.*

Side 151, Linie 9: nyeste] = B; A: nyere

— —, — 17: Fængsel. At hun] = B; A: Fængsel, efterat han i det afgjørende Dieblis havde bortfiernet alle Dypasserne. At hun

— —, — 20-21: i hendes Arme! | I Ferrara] = B; A: i hendes Arme! Kun min Undseelighed og strænge Forestilling om Dyd bevarede mig fra, ei for Tiden at misbruge hendes Omhed. Hun spurgte mig, om jeg kiendte Ariostos Digte? Jeg var ikke ubebandret i den italienske Literatur, havde læst Dante og Petrarcha, men Ariost kiendte jeg ikke. — Da maa du strax begynde, Cyrillo! sagde hun, og forærede mig den rasende Roland. I Ferrara komme vi til at gjøre denne store Mands Bekiendtskab; Hertugen holder meget af ham, og naar vi smigre ham lidet, have vi strax vundet ham. Men Poeterne blive vrede, naar man ikke læser deres Vers; og naar det nu er saa fortrinlige Vers, som de Ariostiske, have de ogsaa Ret dertil. Intet i Verden gaaer dog over denne søde, rasende Roland.

Jeg begyndte strax at studere, men det kostede mig megen Umage, at huske hvad jeg havde læst, thi der forekom mig slet ingen Sammenhæng, eller Handling at være i det hele Digt. Ingen Karakterer fremtraadte deri og beskæftigede min Opmærksomhed. Det kom mig for, som om jeg, giennem et Forstørrelsesglas, saae ind i en Spilleværktskasse, fuld af hoistforfællige brogede Stumper, Rav, Glitter, Gluer, Rogelse og Rosenblade. Jeg fandt heller ingen dyb Folelse, ingen høi Alvor deri. Saa elskede jeg dog Dante uendelig mere, med sin khrift-philosophiske Alseftedsnærværelse; hvor stærkt Lys og stærk Etkagge grupper Mangfoldighederne stortenfoldigt. Ikke at tale om Petrarch, der som sværmerist Ungling ved Kilden besang sin og min Kiærlighed, i skionne Canzoner og Sonetter. Men over

det altsammen satte jeg vore egne gamle spanske Romanzer, især dem om Cid, hvor en stor Karakter fremstilles naivt, i tydelige Omrids.

Min Eleonora derimod, talede bestandig om de skionne Steder, det guddommelige Sprog, de velklingende Vers, de delige Billeder. Da jeg havde arbejdet mig noget dybere ind i Bogen, begyndte jeg ogsaa at forsonde mig noget meer med Digtet. Det er altid forekommen mig, som om Italienerne vare bedre Malere og Musikanter end Poeter. Saaledes træffer man ogsaa meer Velklang og Udmaalning, end Karakterer og Handling i deres Poesier. Havde Boccaz ikke været saa letfærdig, havde han kunnet svinge sig høiere og dybere, saa vilde jeg mindst hos ham savnet, hvad jeg savnede hos de andre. Men jeg faldt i Forundring over at min Eleonora, uden at rødme, gav mig hans Decameron at læse. Hun sagde ganske usorlegen: Saadan et classisk Værk maatte et ungt Menneske kende, naar han vilde giøre Fordring paa Dannelsen. Det Smudsige hoppede man over; for den Nene var alting reent; de fleste Fortællinger i Decameron vare ikke uanstændige, nogle vare ægte komiske, vel holdte i Folketonen, og enkelte endogsaa høie og tragiske.

Og deri maatte jeg atter give hende Ret. Overalt, som hun var et Par Aar ældre end jeg, var hun ogsaa mere dannet, og jeg lod mig gierne sige af hende. Jeg begyndte igien paa Ariost fra forfra, og nu behagede han mig bedre. — Anden i hans Digt, det Liv han skildrede, stemte mere overeens med min nærværende Tilstand, end noget andet Værk. Nu havde jeg ingen Lyst at fare til Helvede, eller stige til Himmels med Dante; thi min Beatrice var paa Jorden. Hvi skulde jeg ogsaa klage og græde med Petrarcha? Min Deilige var ingen kold stræng Laura; hun lod mig intet savne, og en veemodsfuld Længsel havde i min Stilling været høist ilde anbragt. Derimod syntes mig langt bedre om de vellystige Beskrivelser af hans quindlige Skionheder, som Eleonora næsten alle kunde udenad, og Billedet af Alcine passede ganske paa hende.

Betænker man nu den Kummer, der allerede havde hjem-søgt mig saameget i mit korte Liv, og hvorfra jeg pludselig, som ved et Under var befriet, hvo fortænkter da et ungt Menneske i, at han en tidlang ganske hengav sig til Glæden og Munterheden, og betragtede hele Verden letfindig, som et Eventyr, fuldt af Tryllestove, Reeslotte, Røvere, forelskede Riddere, delige Damer; hvor græsselige Uhyrer vel øieblikligt kunde forstrække, men ikke skade mig. Det var jo næsten gaaet mig selv værre i den virkelige Verden, end det gik Ridderne og Damerne i *Orlando furioso*. Den hellige Inquisition forekom mig at være et ligesaa menneskeædende Uhyre, som Havuhyret, eller som den moderne Polysem, med de to Svampe i Panden, istedet for

Dine. Jeg var ogsaa Pyfferidder, ligesom Reinald, Alstolf, Roland og Gryphon. Men min Eleonora var ingen Alcine, ingen gammel Her, som forblindede mig med Trolddom. Snart var hun min Angelica, snart min Bradamante. Saaledes indblandte jeg, under Læsningen, min egen Tilstand med Digtet; og istedet for at læse mig ind deri, læste jeg, (hvad unge Mennesker saa gjerne ville) mig selv ud deraf. Imidlertid hindrede den korte Tid, vi holdt os op i Sisabon, mig i at giøre mig fortrolig med meer end de første tyve Sange; dog vovede jeg, saaledes udrustet, at træde Digteren for Dine. Han vil dog vel ikke examinare dig, tænke jeg, og siden kan du altid læse videre.

I Ferrara

- Side 151, Linie 21: hertugelige] = B; A: hertuglige
 — —, — 25: blændende] = B; A: blindende
 — —, — 29: Breve] Efter den tyske Text af 1839; A og B: Brev (smlg. Side 150, Linie 21)
 — —, — 31-32: anstændigt. Til Hofmand var jeg ikke skabt. Jeg foretrak] = B; A: anstændigt. Saaledes gif alting fortræffeligt. Jeg lod fem være lige, holdt af min deilige Brud og blev igjen elsket af hende, om ikke saa ømt og inderligt, saa dog mere heftigt og lidensskabeligt. Altsaa dandsede vi paa lutter Roser. Til Hofmand var jeg ikke skabt, det mærkede jeg strax. Jeg foretrak
 — 152, — 5: mange Smigrerier] = B; A: mange (reent ud sagt) ælle Smigrerier
 — —, — 6, og Side 155, Linie 8: Hippolit] A og B: Hypolit.
 — —, — 11: Hauge til. Jeg] = B; A: Hauge til, i Gaden Mirasole. Jeg
 — —, — 15: ærlig erhvervet] = B; A: ærligerhvervet
 — —, — 19: Compliment. Altiost var ikke hjemme, og] = B; A: Kompliment. Herren var ikke hjemme endnu, og
 — —, — 21: ordenligt. En gammel] = B; A: ordenligt, Frugttræerne og Planterne i den frodigste Vært, Gangene bedækkede med Bark, Blomsterne pænt opbundne til malede Stofke. Intet Ukrud var at opdage. En gammel
 — 153, — 11: Hylb; men] = B; A: Hylb han havde saaet; men
 — —, — 13: mig igjen] = B; A: mig (hvad der maaskee vil tykkes Mange selsomt) igjen
 — —, — 17-18: nødvendige] = B; A: foregaaende
 — —, — 19: meer over] = B; A: meer end jeg over
 — —, — 21: hed] = B; A: hedde
 — —, — 23-24: Navne." | Der kom] = B; A: Navne. En Nation kalder dem saa, en anden saa. Dengang Adam endnu gif om i Paradis, behøvede han hverken at saae, plante, eller vande; det havde Naturen gjort for ham. Han behøvede heller ingen Navne at lære, men kunde kalde hver Ting, som ham

selv lystede. Først efter Synbefaldet maatte han gribe sig an. — Saaledes tænkte jeg dengang; og skøndt Gartneriet, i sig selv en ædel, nyttig, finelig Kunst, i senere Aar har glædet mig meget, som Indviet, er det dog vist og sandt, at naar Sjælen ret skal fornoie sig, og sætte sig tilbage i den paradisiske Lyksaligheds Tilstand, maa man frivillig forglemme alt Arbeid og alle Kunstord, for umiddelbart, barnligt igjen at se, føle og nyde Naturen.

Der kom

Side 153, Linie 25: et udtryksfuldt Ansigt] = B; A: en udtryksfuld Physiognomie

— —, — 29: sorte Dine. Da han] = B; A: sorte muntert-seuende Dine. Han havde en Ornenæse, smalle Læber, smukke Tænder, magre Kinder. Hans Ansigtsfarve var gulbruun, og et tyndt Skæg bedækkede hans Hage. Han kom mig langsomt imøde, og hilste mig venligt. Da han

— 154, — 5: der var] = B; A: der kun var

— —, — 6-7: Historie. | Han hørte] = B; A: Historie, om mine Forældre, om det øde Pallads, om Columbo, min Broders Død, mit Fængsel og min Befrielse.

Han hørte

— —, — 7: Opmærksomhed. Imidlertid] = B; A: Opmærksomhed, og mine udstandne Ulykker bragte ham ofte Taarerne i Øinene. Imidlertid

— —, — 9-10: Tællerken. | Ved Slutningen] = B; A: Tællerken; hvilket jeg ikke brod mig om, thi det vederqvægede mig meer, at more Digteren Ariost med mine Fortællinger, end at spise hans Mad.

Ved Slutningen

— —, — 14-15: Undskyldninger, og] = B; A: Undskyldninger, da han mærkede sin Feil, og

— —, — 16-17: mig en Rage. — „Han er frisk og ras“, sagde Broderen, „og spiser“] = B; A: mig en Eggelæge. — Saadan er han altid, sagde Broderen: ikke just af Graadighed, thi jeg kender mange Prosaiter, der spise langt meer, og dog langt beskednere. Heller ikke er han en misundelig Philax, der ikke under Andre en Bid med. Det er kun den fordomte Distraction. — Jeg beder om Forladelse, svarede jeg, Eders Broder har slet ikke været adspredt, han har hørt mig opmærksom, og rigeligt skænket mig sin Medlidenshed. — Nu saa var det da af lutter Opmærksomhed, svarede Broderen. Han er frisk og ras, seer I vel, og spiser

— —, — 21-22: Algerhøne?“ | Digteren smilte, og bad mig] = B; A: Algerhøne? Husker du hvordan du en Morgen tidlig gik fra Capri i Tosser, saa fordybet i Tænker, at du havde tilbagelagt den halve Vei til Ferrara, inden du mærkede det, og

maatte nu gaae otte stive Miil i Tøfler, for ei at vende tilbage paa Halvveien, med usorrettet Sag?

Digteren smilte; men jeg mærkede nok at Spøgen mishagede ham. Og hvor kunde den andet? Det var ubestændt af Broderen, strax at giøre den berømte Mand latterlig, for et ungt alvorligt Menneske, der kom, at vise ham sin Agtelse. — Gabriels Spot var meget forskiellig fra den gamle Gartners i Haugen. Sin brummede kun lidet i Herrens Traværelse, fordi han havde fordærvet noget for ham; her talede Forsængeligheden. Den søgte ved Travesteren at formindste Broderens Storhed; formodentlig for at Forskiellen mellem begge Brødrene ikke skulde være altfor affiikende, for den Fremmede.

Digteren bad mig

Side 155, Linie 10-11: at giste] = B; A: at kunne giøte

— — — 13-15: Fornemste." — Saa er da nu Alting godt og vel," sagde jeg: "J er lykkelig." — "Jeg kalder] = B; A: fornemste. — Hvorfor har J da aldrig givet Eder? — Fordi jeg frygtede, man kunde ogsaa engang byde mig saadan et Bæger, som det Roland fik af Borgherren, i treogshyrgetyvende Sang, J veed nok. — Treogshyrgetyvende Sang, svarede jeg stammende; jeg har kun med største Fornøielse læst de første tyve Sange; men deri forekomme intet om et saadant Bæger. — Min Kiereste har foræret mig et Exemplar af Eders rasende Roland; — i Spanien, i min Gensomhed kom der mig endnu intet tilhænde; — og paa den hurtige Reise — —. Nu hvad behøver J at giøre mig Regnskab derfor? spurgte Ariost; ingen mennefskelig Magt kan tvinge Eder til at læse min rasende Roland. — Men en guddommelig, svarede jeg, Sangens Magt selv. Hvis, som sagt, ikke Udspredeiserne —. J frygtede maafee, raabte Digteren leende, at slippe Traaden i Fortællingen? Men seer J vel, min unge Ven, just derfor har jeg anlagt Plannen saa løs og let, at der egentlig slet ingen Sammenhæng er deri, saa at man kan begynde hvor det skal være. J det mindste løber Traaden i Digtet paa kryds og paa quær, ligesom Arachnes i Lybhyrinten. Muntre, selsomme Elskovseventyr, kun sammenflettede med Blomsterhængler. Saaledes har jeg truffet Tidens Smag. Gyselige Begivenheder, forunderlige Omveltninger, Barbarie, Udelæggelse, forædlet ved Tapperhed, Skionhed, Kiærlighed og Pragt. — J Sandhed, svarede jeg, Rigtigt siger, Eders Digt er saa aldeles i Folkets Smag, at det endog er bekjendt i de dunkleste Roverkuler. Men to Gaader maae J løse mig: Hvor var det muligt, at Cardinal Hypolit, Eders Ven og Belhynder, kunde sige, da han havde læst Orlando: Men kiære Mester Ludvig, hvor har du dog kunnet hitte paa alle de Narrestreger? Og hvor kunde de skionne Kunstners Mæcen være saa grum, at lade sin Slegfredbroders Dine udstikke? — Veed

J ikke, svarede Ariost, at to Benægtelser udgiøre en Bekræftelse? Svaret ligger i Spørgsmaalet: Havde Hypolit's Hierte været aabent for Digtekunsten, saa havde han ikke været istand til at begaae sig Grumhed. Og hvi skulde den Mand fare med Lempe, mod en stakkels Digter, der behandlede sin egen Broder saaledes? — Dog, vedblev jeg, har J længe levet med Hypolit, og rost ham overordenligt i Eders Digt. — Altfor meget, altfor meget, svarede Ariost, og slog de store Vine ned, som for et Dieblisk mistede deres Munterhed. Hvert Menneſke har sin Drm. Italienerne og Digterne overdrive gjerne deres Roes, og jeg horer begge Nationer til. Hypolit har understøttet mig i mange Aar, sparsomt, men dog anstændigt. Sin Misgierning var i lang Tid en Hemmelighed. Ungdom og Skinsyge have ofte drevet en heftig Ynglings Hierte til Brode, der siden har bedret sig. Hypolit opførte sig, som moden Mand, altid med Værdighed og Ynde. Han havde et hoit Hierte, et lyst Hoved, var snild og øvet i Politikens Kunst. Tapper og krigerisk var han ogsaa. Han fordrev den venetianske Flaade paa Posloden, hvor jeg havde den Vre, at erobre et Skib under ham. Han var ingen skion Mand, og holdt af mig som Selskabsbroder, ikke som Digter. Digtekunsten betragtede han som noget Underordnet, blot til Fornøielse. Men da han troede at opdage Veltalenhed hos mig, brugte han mig undertiden som Gesandt, naar en Hertuginde skulde gratuleres til hendes Nedkomst, eller naar Paven skulde kyskes paa Toffelen. — Nu har J det altsaa meget bedre, sagde jeg, hos den rolige, venlige Alfons; thi han ærer og elsker jo store Kunstnere og Digtere over alting. Men siig mig dog, mellem os, hvor har han kunnet ægte denne Lucretia Borgia?

Alfons er og bliver ædel, svarede Ariost. Da den grumme Cæsar Borgia raste i Italien, havde denne giftige Drage ogsaa vendt sig mod Ferrara, med sine Ddelæggelser, hvis ikke Lucretia, dengang i sin Skionheds hoieste Tjylde, havde forelsket sig dødeligt i Alfons. Ved dette Givtermaal reddede han sit Land; og behersket af hans stille mandige Storhed, har Lucretia ogsaa forbedret sig, og siden sit Bryllup med Hertugen ingen Anledning givet til Daddel. — Saa er da nu alting godt og vel, sagde jeg: Hertugen er lykkelig, J er lykkelig, og jeg bliver ogsaa snart lykkelig. — Jeg kalder

Side 155, Linie 19: Arvegods; men] = B; A: Arvegods Bagnuolo, men

— —, — 20: Processer have] = B; A: Processer, først med Minoritermunken, siden med det hertuglige Kammer, have

— —, — 21-22: Fiende, en Digter i egen Indbildning, er hertugelig Factor] = B; A: Fiende, en forulykket Digter, er hertuglig Faktor

Side 155, Linie 28: jeg gior.] = B; A: jeg prøver.

- 156, — 8-10: friff Krands, som hun tryffede ham om Tindingen. — Der forløb] = B; A: friff fyldig Krands, som hun tryffede ham omkring Tindingerne. Nu ligner J endnu en Ungerfvend paa fiirrogthve Nar. — Af, kiære Frue, sagde jeg, Gud give at vi fiirrogthveaars Ungerfvende alle faae faaledes ud. Dermed tog jeg Afffeed, for ei at forsthyre dem, og for selv at besøge min Kiæreste.

Det forekommer dig maaskee, min Læser, som om jeg har opholdt mig for længe ved denne Digters Levnetsomstændigheder; men du vil see, det var nødvendigt, for at giøre dig den Tragicomødie forstaaelig, hvormed jeg ender min Fortælling.

Der forløb

- —, — 20: en stor] = B; A: en overmaade stor
 — —, — 23: de [maae] = B; A: de stakkels smaae
 — —, — 26: da vi i Stedet] = B; A: da vi sloge Vinene op, og istedet
 — 157, — 2: et Skridt, hvis] = B; A: et Skridt efter hende, hvis
 — —, — 14: Spog] = B; A: Spas
 — —, — 21: bitterligt. Jeg] = B; A: bitterligt derover. Jeg
 — 158, — 2-4: af hans Munterhed, hvori jeg begyndte at ane noget Haab. Jeg bad ham om Forladelse. — „En choleriff] = B; A: af hans muntre Ironie, hvori jeg troede at spore noget Haab. — Jeg bad ham inderligt om Forladelse, og vilde kysse hans Haand, men det tilstedede han paa ingen Maade. — En choleriff
 — —, — 11: mistet] = B; A: tabt
 — —, — 22: dem mod Løsepenge] = B; A: dem igjen, mod gode Løsepenge
 — —, — 29: det Træ] = B; A: det hule Træ
 — —, — 32: i Skoven. Hullet] = B; A: i Skoven, med Dolk i Brystet. Hullet
 — 159, — 13-14: Formue?“ — „Naar Hertuginde] = B; A: Formue? Hvad hjælper det at man ikke giennemborer hende Barmen, naar man udtørre Eder Bugen i Livet? — Naar Hertuginde
 — 160, — 2: op ved] = B; A: op med
 — —, — 7: eder min] = B; A: Eder Prøver paa min
 — —, — 17: eder, at de] = B; A: Eder, de
 — —, — 23-24: Dagen efter] = B; A: Dagen derefter
 — —, — 28: Biergegn. Bagterne grebe] = B; A: Biergegn.
 Og som jeg har hørt sige, at Ultramontanerne i de sarske Biergegne pleie at raabe: Rubezahl, naar de ønske at tale med en lunefuld Biergaand, der snart giør dem Fortræd, snart hjælper

dem: saa raabte vi ogsaa her saa tit Domenico Morotto, da vi, efter Digterens Formodning, vare i Nærheden af Roverfulen, indtil Bægterne grebe

Side 160, Linie 31-32: Dinene. | Først] = B; A: Dinene, thi det var altfor malerisk, altfor poetisk.

Først

- 161, — 17: mørke] = B; A: mørkeste
- —, — 27: hvilede] = B; A: hvilende
- —, — 29-30: med Hovedet. | Da vi traabte nærmere] = B; A: med Hovedet.

Jeg tænkte: Hvad skal den stakkels Kone gjøre? Hun maatte med de Ulve, hun er iblandt.

Da vi traabte nogle Skridt nærmere

- 162, — 10-11: En Hoben rædde Lam i Gaarestallden. | „Ha, Bravo] = B; A:

En Hoben rædde Lam i Gaarestallden*).

Ha, Bravo

*) *Lance, saette e spada ebbe l'usbergo
A un tempo mille, e lo scudo altrettante.
Chi gli percote con la mazza il tergo,
Chi minaccia da lato, e chi davante.
Ma quel, ch'al timor mai non diede albergo,
Estima la vil turba e l'arme tante,
Quel che dentro alla mandra, all aer cupo,
Il numer dell'agnelli estimi il lupo.*

- —, — 24: benyttede] = B; A: nyttede
 - 163, — 2: Hvor] = B; A: Hvis
 - —, — 3: Tillid] = B; A: Venstreb
 - —, — 6: skuer jer med Rækkhed hver i] = B; A: skuer til.
- lidsfuld Enhver i
- —, — 9-10: Var I dog altid bedste Pragt for Skoven, | Og Driftigheden styrer eders Arm.] = B; A:

Var I dog aldrig Dødsen her i Skoven
End blotet mod Ufskyldighedens Barm.

- 164, — 8: Steen] = B; A: Fjeld
- 165, — 4: Hoimod kan] = B; A: Alt Dyd kan
- —, — 16: Elstværdsighed gjorde] = B; A: Elstværdsighed strax gjorde
- 167, — 6-7: Ddmygelse, naar den troer at kunne gaa] = B; A: Ddmygelse, der bilder sig ind at gaa
- 168, — 3: til at gotte] = B; A: til at trække Rus med ham, og gotte
- —, — 5-6: Røvere. Alfonso] = B; A: Røvere, med store Sabler. og maledes sig frygtelige Knebelbarter i Ansigterne. Alfonso

Side 168, Linie 16: af To, paa hvis Hoved.] = B; A: af to Gri-
pomenusser, paa hvis ynkelige Hoved.

— —, — 21-22: indgikke Grefsnigt. Han havde en Trompet]
= B; A: indgikke os Grefsnigt. Han havde selv en blaat
Trompet

— —, — 26-29: Kiolesommen, et Par Briller af Buresommen,
og satte dem paa Næsen. | Nu rømmede han sig, og declamerede
med megen Pathos følgende Vers:] = B; A: Kiolesommen, og
et Par Briller af Buresiften; Papiret stak han mellem de til-
fnebnæ Knæ, medens han tog Brillerne af Gutteralet, og satte
dem paa Næsen.

Derpaa rømmede han sig, og læste med megen Indbilsdfkshed,
følgende Vers i en snøvende Tone:

— 169, — 9: I Gald I] = B; A: Men hvis I

— —, — 20: eder her alt havt] = B; A: Eder atter havt

— 170, — 12: Ja, selv] = B; A: Og selv

— —, — 20: skal] = B; A: maae

— —, — 23-24: Gaaer til Venedig! der kan I bedrive, | Hvad
Synd I vil. Og Himlen jer tilgive!] = B; A:

Gaaer til Venedig, Synder at bedrive,

Og Himlen Eder Hæls og Styrke give!

— —, — 27: er] = B; A: var

— —, — 28: smedde." — „Det] = B; A: smedde paa sin Am-
bolt. — Det

— —, — 29, til Side 171, Linie 1: i Hovedet som en Kalkun.
„I mine Stanzer] = B; A: i Hovedet som en kalkunst Hane,
man viser en Skarlagens Lapp; men hvad Eders *Epitheton ornans*
„guddommelig“ angaaer, saa maa jeg sige Eder, at jeg finder
det slet anvendt paa et Menneffe, og meest paa saadan en Knægt,
hvis Navn jeg ikke gidder nævne, og som ei fortjener at aande
Luft med andre stikkelige Folk. I mine Stanzer

— 171, — 2: Billeder. Jeg taler] = B; A: Billeder, og hvad
slige Purpurlapper og *sesquipedalia verba* *) videre hebde, hvor-
med disse Riimsmedde af Lauget behænge sig. Jeg taler

*) Alenlange Ord.

— —, — 3-4: Basta!" | „Og nu] = B; A: Basta. Phan-
tasien haader jeg som Pest.

Og nu

— —, — 12: Etriden] = B; A: Indbilsdfkshed

— —, — 15: truet med at] = B; A: truet at

— —, — 27: milde] = B; A: venlige

— 172, — 12: infame] = B; A: infame

— —, — 22-23: overordenligt." ————— Jeg var nu]
= B; A: overordenligt.

Fordømte Ariost! fnyste Alfonso, fordømte Riimsmed, det er
atter een af dine Streger. — Meer horte vi ikke; thi Kiærlingen

traf af med ham, efter at hun havde hængt sig paa ham som en Igle, og vi horte dem mundhugges, indtil de vare langt borte.

Jeg var nu

Side 172, Linie 25-26: hos hende. Jeg begyndte] = B; A: hos hende, som jeg ikke kunde forklare. Thi medens vi endnu havde tusinde Vanskeligheder at kæmpe imod, var hun munter og op-
rømt; nu, da vi vare komne til Maalet, var hun misfornøiet og nedslaaet. Jeg begyndte

— — 29, til Side 173, Linie 1: Sammenligninger. | Gen-
gang laae der et Brev paa Bordet] = B; A: Sammenligninger. Jeg stirrede rørt og vemodigt paa hende, hendes Kulde bedro-
vede mig, og Taarerne kom mig i Øinene. Hun aftarrede mine
Kinder med sit Tørklæde, og i det hun rolig betragtede mig,
sagde hun, med et fornemt medlidende Smil: Hm! de smaae
Dine! — For vare mine Dine hende store nok. Jeg solte mig
fornærmet, og gif ind i mit Bærelse, i Haab om at hun skulde
komme bag efter, og gjøre alting godt igjen. Men hun kom
ikke, og blev paa sit Kammer. Jeg luffede ikke et Die hele
Natten, og da jeg endnu elskede hende heftigere, end jeg selv
vidste, ilede jeg ved første Hanegal ind til hende, for at forson-
e mig med hende.

Jeg fandt hverken Eleonora, eller hendes Kammerjomfru,
men et Brev laa paa Bordet

— 173, — 4: mig ondt] = B; A: mig hiertelig ondt

— — 5-6: Tanker om mig. Du troede, da du saae] =
B; A: Tanker om mig; thi i den eensomme tiolige Marmorhal,
hos den gamle Vincente Perez, har du kun læst i Boger, og
hverken lært at kende Mennesker eller Verden. Derfor troede
du da ogsaa, da du saae

— — 6-7: Cæcilia, hvis Følelser] = B; A: Cæcilia, eller
vor Herre veed hvilken Helgen, hvis Følelser

— — 12-13: med en Dsding, hvis eneste Dyd var, at han
ikke var skinsyg. Jeg har] = B; A: med en svag vranten Ds-
ding, hvis eneste Dyd, at han ikke var skinsyg, gav mig Leilighed
nok til at følge min egen Tilbeielighed. Jeg har

— — 15-16: havt stor Magt over mig. Men] = B; A:
havt saa stor Magt over mig, at jeg hverken kunde spise, drikke,
sove eller glæde og beskæftige mig, førend jeg saae mit Ønske
opfyldt, og vandt den Mand, jeg elskede. Men

— — 18-20: Amor er jo en Sommerfugl. | At jeg blev] =
B; A: Amor er en ægte Sommerfugl, i det mindste en lelsfærdig
Fugl, men tillige en hiertensgod Dreng, der medlidende snart
trækker Pilen ud igjen af det urolige Hierte, og læger Saaret,
som han selv har stude. Hvorledes vilde det ogsaa ellers see

ud med de stakkels Menneſkebørn? De fleſte unge Folk i Verden havde jo da ikke andet at gjøre, end at ſukke, længeſ og græde.

Alt jeg blev

Side 174, Linie 4: Omhed. Hvad kan] = B; A: Omhed, og vi have nydt ſøde Dieblif i hinandens Arme. Hvad kan

— —, — 7-8: lyve for dig? | Hvor gierne havde jeg ikke undgaaet] = B; A: lyve for dig, og føre dig bag Lyſet, ſom min forſte gamle Mand? Det vil jeg ikke; det fortiener du ikke af mig, at jeg fornærmer dig. Den Gamle fortiente det.

Hvor gierne havde jeg undgaaet

— —, — 10: men dit i Grunden] = B; A: Men dit kolde, i Grunden

— —, — 13: ſom du ſelv] = B; A: ſom du vel ſelv

— —, — 17-19: ſelv igien. | Jeg elſter nu den ſkionne, herlige Domenico Morotto. Hans Kiærlighed] = B; A: ſelv igien. Min Elſter kan du ikke længer være, men du er et hiertens godt Menneſke, og ſkal altid være min Ven.

Jeg elſter nu den ſkionne, herlige, kraftige Domenico Morotto, og bliver elſket ligesaa hoit af ham igien. Hans Kiærlighed

— —, — 20-22: Eventyr. Dette Levnet behager mig, det er ſaa romantiſk, det ſætter mig aldeles] = B; A: Eventyr og Streiferier. Dette Levnet behager mig meget; det er ſaa romantiſk, og indſtrækkes ei af Tvang og pedantiſke Sædvaner. Det ſætter mig ſaa aldeles

— —, — 22-23: Gils ham, den] = B; A: Gils ham flittig, den

— —, — 27-29: Eleonora udhugne i Klippevæggen. | Jeg maa have] = B; A: Eleonora, udfkaarne i Træbarken, eller ridſet i Klippevæggen. Dog det har ingen Nød; du er et fromt, blødt, ſtille Barn. Græde lidt vil du ſagtens, men ſaa vil du ſnart ſlaae dig tiltaals ovenpaa.

Tro mig, Gyrillo! vi to vare ikke ſkabte for hinanden. Du var mig altfor blø, for blød; jeg var dig for varm, for heftig. Jeg maa have

— —, — 30: Domenico. Han er] = B; A: Domenico, i ham har jeg funden min Meſter. Han er

— —, — 31: af Kiærlighed] = B; A: af bare Kiærlighed

— 175, — 4: artigere, end] = B; A: artigere endnu, end

— —, — 6: vel, gode] = B; A: vel, min gode

— —, — 11-13: beder dig, til en venſkabelig Grindring om mig, ikke at forſmaa. | Din] = B; A: beder dig giemme, til en venſkabelig Grindring om mig. Dog, ſkulde du engang komme i Pengeſtrang, ſaa ſælſ du dem kun ſtrar, uden lang Betænkning. Jeg ſkal ſlet ikke tage dig det fortrydeligt op; jeg er ophøiet over alle ſlige Fordomme og ſentimentale Svagheder, og underſkriver mig, nu ſom før,

Din

Side 175, Linie 14-16: Sylva. | ————— | Elske hende kunde jeg nu vel ikke meer; men Forbittrelse] = B; A: Sylva."

Denne pludselige Forandring i min Tilstand, gjorde et forunderligt Indtryk paa mig. Maaskee tænker du, min Læser, at jeg brast i Graad, og beklagede min Ulykke, eller at min pludselig opvaagne Stoltthed fyldte mig med Forbittrelse? Intet af begge. Elske kunde jeg vel ikke meer, hvad der kun havde været en Indbildning i min egen Hierte; hvorledes kan Een der vaagner, fremdeles elske en forsvunden Droms smukke Giøglebilled? Men Forbittrelse

- —, — 17: sig dog endnu] = B; A: sig endnu
- —, — 18-19: Guds; nu fulgte] = B; A: Guds. Hun havde en tidlang gjort mig høist lykkelig. Nu fulgte
- —, — 19-20: som en Røg i Lyset] = B; A: som en Aftenmug selv i Lyset
- —, — 22: Hierte ligesom] = B; A: Hierte ogsaa ligesom
- —, — 24-25: Indtryk. | Midt i dette] = B; A: Indtryk. Jeg betragtede fra nu af Verden, som en mørk Forhal til Evigheden, hvor Taalmod og Udholdenhed ere de to væsentligste Egenskaber. Og hvorledes kunde et ungt saaret Hierte blive anderledes stemt, efter alle de Gienvordigheder og skuffede Haab, det havde oplevet?

Midt i dette

- —, — 26: ulykkelige] = B; A: tragiske
- 176, — 3: i Munkeskappe, kronraget, da] = B; A: i en lang Munkeskappe, kronraget der, da
- —, — 6-8: Længselstaarer. | Ariost] = B; A: Længselsstaarer.

Digteren Ariost

- —, — 9: alt for] = B; A: alfor
- —, — 10-11: Væsen. | Skulde jeg tyffes] = B; A: Væsen. Han forekom mig atter, ikke at være nogen sand Digter, uagtet alle sine glimrende Talenter. Hans Siæl syntes mig at svæve karakterløs mellem Frihed, Følelse og Natur paa den ene, Velsigt, Udspredelse og Pragt, paa den anden Side, uden at kunne bestemme sig for nogen af Delene. Han var mig dog kun et Verdensbarn, ingen høi Sanger, der staaer paa Livets Bierg, og overskuer det Hele. Hans Digteraand forekom mig ofte som en lunefuld Nisse, der uden Salighed og Ro er fordomt til at spøge i Tusmørket; og Cardinal Hippolits Ord til ham, syntes mig nu slet ikke for haarde.

Skulde denne Dom tyffes

- —, — 12: mod] = B; A: om
- —, — 13: da betænt, at] = B; A: da beder jeg dig betænke, at

Side 176, Linie 18-19: Roland. | Jeg havde været] = B; A: Roland.

Nu kan det blot endnu mere dig at høre to Hændelser i mit Liv, og jeg vil holde mig kort op ved disse, da jeg mærker at jeg i det foregaaende, uagtet mit Forsæt, er bleven noget vidtloftig. Du skal da kun endnu erfare, hvordan jeg saa Eleonora de Sylva sidstegang, og hvordan jeg blev Cremit, paa denne De.

Jeg havde været

- —, — 24: foretage] = B; A: giøre
- —, — 25: da] = B; A: altsaa
- —, — 28: Aftenerne] = B; A: Aftnerne
- —, — 32: Parmesanoften] A og B: Parmasanoften
- 177, — 17: Nedgang. Jeg stod] = B; A: Nedgang.

Jeg stod

- —, — 20-21: paa mig. | Jeg segnebe] = B; A: paa mig, som min Faders Buste, fra Sarcophagen; men med det vee-modigforfærdelige Dødsnil, som man siger der altid svæver paa den Hals hugnes blaae Læber; en Følge af den frampagtige Bevægelse, under Sværdslaget.

Jeg segnebe

- 178, — 1: blevet] = B; A: bleven
 - —, — 4: Tildragelse faaet] = B; A: Tildragelse, ordenlig faaet
 - —, — 23: saadant] = B; A: saadan
 - —, — 30-31: end jeg. | Snart havde] = B; A: end jeg. Han har dog først ret uddannet det italienske Sprog, sagde jeg mig nu; han har grundet den nyere europæiske Skueplads. Kunsten og Smagen i Europa skulde ham evig Taknemmelighed.
- Snart havde
- —, — 32: og Paven indsatte mig] = B; A: og ved et Breve indsatte Paven mig
 - 179, — 17: alene i flere] = B; A: alene flere
 - —, — 25, til Side 180, Linie 1: Amen! | Løngangen] = B; A: Amen!

Oen i Sydhavet.

Roman af Dehlenschläger. Fjerde Deel.

Første Kapitel.

Løngangen

- 180, — 13: der, finder jeg to Stykker] = B; A: der, som Hanen i Mødingen, finder jeg et Par Diamanter! To Stykker
- —, — 15-16: beskrive eder. | Jeg bad] = B; A: beskrive Eder. Paa Nland horte jeg engang, at man i Stockholm havde opdaget et kostbart Billede af Correggio, ganske tilsmudset, i et Staldvindue, hvor Folkene, der havde fundet det paa et Loftkammer, uden at kende dets Værd, havde slaaet det fast, som

et andet Bræt, mod Trækvinden for de sønderlagne Ruder. Saaledes som Opdageren dengang maa være bleven tilmode, saaledes blev jeg her, da jeg uddrog de herlige Digtninger af Steenridsen.

Jeg bad

Side 180, Linie 24: Bantrevningen Caliban med] = B; A: Bantrevningen, med

— —, — 25-26: i min Mund.^a | Jeg læste nu Stormen snart alene] = B; A: i min Mund. — Jeg beklager Damernes Enfoldighed, vedblev hun, naar de forlange, at Alt i Poesien, skal have Hensyn til dem. Hvor meget Stort, Mærkværdigt, Gøt og Ystigt skeer der ikke i Verden, uden Qvinder. Saa maa der ogsaa være meget i Digtene, der fortjener at kaldes Smukt og Godt, uden at det just passer for vor Sædelighed. Thi lige saa lidet som vi nu ere græske Matroner, æglæggende Høns uden Dannelse, udelukket fra Mændenes Kreds, saalidet ere vi Hæderer, i hvis Nærværelse Mændene kunne tillade sig alt. Tilhøre og tie kunne vi ofte, og Gud bevare mig fra hin taabelige Fruentimmerknipsfthed, der ikke kan høre et plump Ord, uden at skælde Digteren for en Grobian. Vittigheden og Lunet kunne ikke ganske undvære det Plumpe; men Dumheden begriber aldrig hvad der er Vittigt, og kalder selv Vittigheden dum. Under den altfor overdrevne Pænhed skjuler sig ofte en smaalig Tænkemaade, en upoetisk Siæl; og jeg har mærket at Damer uden Forstand, der selv levede et letfindigt Liv, altid vare de strengeste Sædelighedsdommere, saasnart Talen var om overgivet Poesie.

Jeg læste nu Stormen stykkevis, snart alene

— —, — 27-29: over Caliban. | Lemelie] = B; A: over denne Caliban, der er tegnet med saa megen Kraft, og i hvem Dyrmenesket (saaledes som Mennekset maaskee i sin første Udviklingsperiode virkelig var) saa herlig er fremstillet. Den vilde, grumme, flove Natur bliver paa denne Maade fortræffelig dramatiseret, og bragt i Modsætning til Trinculos og Stephanos europæiske liberlige Skjalmerie. De forholde sig omtrent til hinanden, som det Raa til det Raadne.

Lemelie

— —, — 29: falsden] = B; A: falsdet

— 181, — 2-3: Minga. Det Sted] = B; A: Minga. I Jøden Shylock beundrede han ikke den levende originale Charactertegning, men Ribingens egen opvoksende Ondskab. Derimod havde han meget at indvende mod de Scener, hvori Portia forekommer, fordi de ikke hørte til Hovedhandlingen. — Jeg tænkte: Hvorledes kan dog et Mennekste uden Samvittighed, bilde sig ind at have Smag? Er Samvittighed ikke Jølselsen for det Gode, ligesom Smag Jølselsen for det Skønne? Og

- kunne disse Fornemmelser, der tilsammen udgjøre det menneffelige
 Sind, være adskilte i en dannet Aand? — Det Sted
 Side 181, Linie 14-15: hun næsten sine] = B; A: hun sine
 — 182, — 10: et Par Fyrrespaaner] = B; A: et Par fede
 Fyrrespaaner
 — —, — 16: mørke] = B; A: mørk
 — —, — 18: os til at hvile ud i de Grotter] = B; A: os
 at hvile ud i de gamle Grotter
 — —, — 20: varede flere Dage] = B; A: varede et Par Dage
 — —, — 29-30: i Røde. | Ude i Bølgerne] = B; A: imøde,
 som en Zetindes Kæmpebryst, naar hun badende havde lagt sig
 paa Ryggen i Vandet.
 Ude i Bølgerne
 — 183, — 6: Skaal] = B; A: Spøskom
 — —, — 11-12: sagde: naar vi] = B; A: sagde: vi maatte
 være belavede paa alt, og naar vi
 — —, — 13: Part. Thi] = B; A: Part deraf. Thi
 — —, — 22: foragte Gulb, som Sand] = B; A: foragte
 Guldet som Sandet
 — —, — 24: Forskielligheden] A og B: Forskiellighed
 — —, — 26: forunderlig] = B; A: affstikkende
 — —, — 28: Heilande.] = B; A: Heilandes Bierge.
 — —, — 29: havde gjort en anden ham høist behagelig] = B;
 A: havde endnu gjort en anden ham høist behagelig
 — 184, — 7: i Stand. Nedenunder] = B; A: istand, uende-
 lig høiere, end Thye Brahes i Kiøbenhavn. Neden under
 — —, — 10: videste] = B; A: skionnefte
 — —, — 17-18: Tilberedelser?" | Jeg tilbragte mange Timer
 med ham deroppe, og] = B; A: Tilberedelser? Det vilde
 gaae mig, som den u dødelige Galilei, der er blind, paa sine
 gamle Dage. Van Leuven fortalte mig om denne store lærde
 Italiener, hvis Forelæsninger han havde hørt i Pisa. Hvor
 inderligt rorte den Vises Skiebne mig; og hvor beundrede jeg
 ham, da jeg hørte, hvorledes Inquisitionen havde tvunget ham
 til at affværgge sine Meninger om Jordbevægelsen, og han dog
 havde havt Mod nok, til at slampe med Foden og mumle mel-
 lem Tænderne: *Pur si mouve!* (Den bevæger sig dog).
 Og nu er dette lyse Die, som utrættet stirrede op mod
 Himlen, omgivet af mørk Nat! sukke v. Leuven. — Jeg sv-
 rede: Jeg har hørt fortælle om en stor Musiker, der pludselig
 blev døv; men han forsikkrede, at han altid endnu indvortes
 hørte den skionnefte Musik. Saaledes er det vel ogsaa gaaet
 den store Astronom. Hans indvortes Die er ikke svækket. —
 Hans Aand, svarede v. Leuven, vil snart svinge sig hid op,
 hvor man intet jordisk Glar behøver, for at beundre Guds
 Almagt.

- Jeg tilbragte mange Timer med min Ven, deroppe paa Taarnet, og
- Side 184, Linie 20: betragte Solens] = B; A: betragte hine forunderlige Verdenser, saavidt som de lode sig skue af mit bevaende Blik. Solens
- —, — 21: Jupiters Bælt] = B; A: Jupiters horizontale Bælt
- —, — 24-26: Taagepletter. | „Naar man] = B; A: Taagepletter, der formodentlig udgjøre stjerne Verdenssystemer.
- Naar man
- —, — 27: Leuven, „hvad bliver der da af vor Jord] = B; A: Leuven med sin elskelige, vemodige Stemme, hvad bliver der da af vor lille Jord
- —, — 29-30: Evigheden!“ | „Derfor] = B; A: Evigheden. Og det skulde vi skatte saa høit? Og til denne skrøbelige Jordklump skulde vi krybe os saa ængstelig fast?
- Derfor
- —, — 32: forbønt] = B; A: forvandt
- 185, — 4-5: Kammerater. Hvis Livsforagten] = B; A: Kammerater. — Jeg er overbevist om, derfor har vor Herre ikke forundt os denne skionne Kundskab. Og hvis Verdensforagten
- —, — 6: Incho] = B; A: Inge
- —, — 7: Galilei; ja, Homers] = B; A: Galilei, og siger: Solen og Stjernehæren bevæge sig omkring Jorden, og Gud Fader sidder i Skyerne med sin Engleskare. Ja Homers
- —, — 14: Sandheder og Skionheder i] = B; A: Sandheder i
- —, — 17: Leuven, „hindre] = B; A: Leuven alvorslignende og rystende paa Hovedet, hindre
- —, — 23: spurgte jeg. „Skaberens Almagt viser] = B; A: spurgte jeg. Mennesket kan dog ikke være overalt; paa eet Sted maa han dvæle, thi han er ikke Gud, ikke Almagten selv; og selv efter Døden, i en saligere Tilstand, vil han neppe dele Alvidenheden og Alstedsnærværelsen med sin Skaber. Troer han det, saa hidrører denne Tro fra en endnu større Egoisme, end den jordiske Jorfængelighed. — Men maae vi nu blive paa eet Sted, hvorfor da ikke ligesaa gierne her, som et andet Sted? Som i Jupiter, eller i Solen, eller i Sirius? Gud er overalt. Skaberens Storhed og Skionhed viser
- —, — 30: og det Dumme] = B; A: og Dumme
- —, — 31: Kæmpeskikkelse. Hvis en Mide] = B; A: Kæmpeskikkelse. Sagen er altsaa, ikke at nedgrave sit Pund, om det og saa kun er lidet. Og hvorfor skulde ikke større Skabninger, begavede med høiere Gvner, undertiden beundre os, som gode Børn, naar vi handle ædelt og skiont? Hvorfor skulde det

Store ikke ogsaa kunne synde? Dyden, kæreste Ven, bliver ikke beregnet efter Gøner, og endnu mindre i Alnemaal, i Mile og Gradafdelinger, det veed du bedst! Den gode Willie er og bliver Hovedsagen. Hvis en Mide

Side 186, Linie 6: hæver] = B; A: stemmer

— —, — 19: Concordia; men den onde Lemelie ængster mig] = B; A: Concordia og dit Venſkab. Jeg ſkulde, hvad mig angaaer, heller intet have imod at forblive paa denne De; men for din Skyld, Albert, kan jeg ikke onſke det, thi du har ingen Concordia. Ogsaa ængſter den onde Lemelie mig

— —, — 21-22: Han taug. | Det lykkedes mig] = B; A: Han taug.

Vi ſkulle nok tæmme ham, ſvarede jeg munter; bræffe ham Giſttænderne ud af Munden, og ſaa kunne vi jo lege med ham i Varmen, ſom med en Brilleſlange. Vær troſtig, min Ven! Du er en ſødt Ridder, nu boer du paa Klippen, ſom de gamle tydſke Ridderſmænd, og jeg haaber den friſke Luſt, lidt efter lidt, ſkal fordrive den Taage, der omgiver din Siæl. Sku da munter og tillidsfuldt op mod Himlen! Ikke med ſvimmel Gyſen, ſom i en Tryllelogte, men med magelig Ro, ſom en kaldæiſt Hyrde paa Marken; og find de dig bekjendte jordſke Gienſtande deroppe igien, at ikke de utallige hvide Pletter, ſom natlige Løgtemænd, ſkulde forvirre dig. Lad Joraarsjevndøgn viſe dig Vædderen, Tyren og Giedebukken, fordi diſſe Dyr ſaae Unger paa den Tid, og berige Hyrderne. Naar Solen har naaet ſit høieſte Stade, ſaa lad dens Krebsgang tegne dig den uhyre Krebs. Den brændende Sommerhede komme dig da imøde, lig en glubende Love, med ſin brandgule Mantle. Lad den ſkionne Jomfru betegne dig Hoſtens Tid, ſom Meierſke, med Kornnegen i Haand. Saa viſer ſig Vægten, ſom et paſſende Billede paa Eſteraarsjevndøgnet. Skorpionen betegne dig de Engdomme, der opſtaa ſilbrig i Hoſt, at ogsaa noget Gyſeligt blander ſig i det Dydige, Høie og Selsomme. Nu følger den lyſtige Jagt ovenpaa, med ſin Skytte; Solen klavrer atter op ad Bierget med Steenbukken; Vandmanden kommer og lader det regne ned af ſit væltebe Kruus. Og tilſidſt kunne endnu et Par Fiſke venligt antyde dig Fiſkeriets Tid.

Paa denne Maade lykkedes det mig

— —, — 25-26: i Europa. | Som han ſaaledes ſtaaer med ſin Rikfert] = B; A: i Europa: Indianeren, Kragen, Phønix, Fluén, den hvidlige Triangel, Paradisfuglen, Paafuglen, den amerikaniſke Gaas, Vandſlangen, Sværdfiſken, den flyvende Fiſk og Kameleon.

Som han ſaaledes ſtaaer og ſtanſerer mod Firmamentet med ſin Rikfert

— —, — 31-32: uden Gyſen. „Maafſee“, ſagde jeg halvt i] = B; A: uden Gyſen; Folketroen, de gamle Fordomme puffede

i mit Jnderste paa deres Ret. Van Leuven blev ganske kold derved, men det fornøiede ham dog at see en sielden Stjerne. — Sielden, sagde han, skulde jeg egentlig ikke kalde den; vort Planet-system burde rettere hedde Kometsystem; thi indenfor Saturns Bane opholde sig alene 12,000 slige Verdenslegemer. Men mærkt og taaget Veir skule os mange, og da man ikke har beregnet deres Baner, veed man aldrig i Forveien, hvor store de ere, eller hvor nær de komme.

Maaskee, sagde jeg halv i

Side 187, Linie 1-2: i Afgrunden." — „Troer du ikke ogsaa," spurgte] = B; A: i Afgrunden. — Ei hvorfor ikke? raabte v. Leuven leende. Naar en Uhrmager kan danne et Uhr saaledes, at det ene Hjul ikke er det andet i Veien, troer du ikke Verdens Skaber er istand dertil? — Verden, svarede jeg, er intet dødt Uhrværk. Her paa Jorden forgaaer hvert Dieblit tilskyndende noget, for at Formerne kunne omdanne sig paa ny. Kunde det ikke ogsaa være Tilfældet i det Store? — Troer du ikke endnu, spurgte

— —, — 5-6: dog ikke. Et stort nært Himmellegem har Indflydelse paa vor Luft, vor Jord med Ebbe] = B; A: dog ikke; man behøver ikke, hvad den Mening angaaer, at tage sin Tilflugt til blind Overtro. Alt et meget stort, nært Himmellegem har Indflydelse paa vor Atmosphære, tvivler jo ingen om. Hvor meget virker ikke alt den lille Maane paa vor Jord, med Ebbe

— —, — 12: min Ven, „udtommer] = B; A: min Ven efter en kort Taushed, udtommer

— —, — 22: ikke vel] = B; A: ikke altid vel

— —, — 22-23: som Datterens til Faderen] Efter den tyske Text af 1839 (wie das der Tochter zum Vater); A: som Datterens til Faderens; B: som Datteren til Faderens

— —, — 27: kommen] = B; A: kommet

— 188, — 8: en mat] = B; A: en døsigt mat

— —, — 21: dødblegt, de Iysegule] = B; A: dødblegt, halvforsulet; de Iysegule

— —, — 22: Binden! Man seer] = B; A: Binden. Don Cyrillo havde Ret, man seer

— —, — 28: gaae til Sengs i] = B; A: gaae i Seng i

— 189, — 12: skiondt negative] = B; A: skiondt de ere negative

— 190, — 4-5: tilbage, havde gjort mig en Slags Behreidelse] = B; A: tilbage, ligesom havde gjort mig en Behreidelse

— —, — 19: kiære Albert] = B; A: kiære, gode Albert

— 191, — 4-5: til Sengs] = B; A: i Sengen

— —, — 7-8: Maden. i Næste Morgen] = B; A: Maden hvilken han dog slugede graadig nok.

Næste Morgen

- Side 191, Linie 18: Bonner, han] = B; A: Bonner, og han
- —, — 20: Paroxysmus] = B; A: Paroxismus
- —, — 21: længe; i det] = B; A: længe; thi i det
- —, — 28: Siæl. Jeg har maaſkee] = B; A: Siæl. Jeg frygter, mit Vanvid har ſtuffet hende an med, thi hun vil ikke tale et Ord mere. Jeg har maaſkee
- 192, — 1-2: haaber jeg. Hvorledes] = B; A: haaber jeg. Adamsæblet, ſom alle vi ſtafler, ſiden Syndefaldet, have ſaaet i Brangſtruben, er kun ſvulmet lidt paa hende. Hvorledes
- —, — 18: men han kom ikke. Nu begyndte] = B; A: men han kom ikke. Det var Middag; han kom ikke. Nu begyndte
- —, — 19: endelig med] = B; A: endelig gaae med
- 193, — 12, og Side 194, Linie 2: Sovkammer] = B; A: Sovkammer
- —, — 23: Sovkammeret] = B; A: Sovkammeret
- 194, — 14: den kolde Haand, og — af] = B; A: den flamme Haand, og, forunderligt nok, af
- 195, — 4-5: ved Liget. — „Jeg har] = B; A: ved Liget, ſom Andromacha over Hektor, ſom Chriemhilde over den ihjelſlagne Sigfrid. — Jeg har
- —, — 19: blinker paa] = B; A: blinker lys og gylde paa
- —, — 23: hans Aand] = B; A: hans høitidelige Aand
- 196, — 29-30: ſagde jeg, „ſee engang alle de aabne Haller i Klippefloſterne] = B; A: ſagde jeg, vi ville ikke begrave ham. Jeg veed nok, det ſkal være en barnagtig Modbydelighed, mange Levende have for at blive begravede. Begravelsen forekommer dem ſorgeligere end Døden ſelv, og de tænke, hvis de maatte raade, ſkulde ingen Eſterlevende ſtoppe dem ned i det lille ſorte Hul. Man har ivret meget mod aabne Begravelſer i Kirkerne, fordi de forpeſte Luften. Det kan vel være! Det vilde jo ogsaa være daarligt, at anvende ſaa meget paa et dødt Legeme, da ſlige Viſættelſer ere høiſt koſtbare i Europa. Men her koſte de os intet. See engang alle de aabne Begravelſer i Klippefloſterne
- 197, — 6: ligesaa] = B; A: ligesaaan
- —, — 16-17: ſagde: „Af Jord] = B; A: ſagde: Menneſte! af Jord
- —, — 26-27: hvori ei et Menneſte doer] = B; A: hvori et Menneſte ikke doer
- 198, — 4-5: end ſædvanlig.“ | Concordia] = B; A: end ſædvanlig. Hvad derimod en Feber ſelv er, derom ere de Læder uenige.
- Concordia
- —, — 6: hende. Jeg] = B; A: hende ene. Jeg
- —, — 11: falde] = B; A: lægge ſig

Side 198, Linie 18-19: for en Skopudser og halvstuderet Skoledreng. Vil I ham vel] = B; A: for en Excomediant, Skopudser og halvstuderet Skoledreng. Saameget vil jeg kun endnu sige Eder, Madame, vedblev han, spænd ikke Buen for høit, den kunde bryde. Til en Dvekamp med mig har den jammerlige Karl intet Mod, han har alt for engang afflaaet min Udfordring, hvilket i Europa vilde gjøre ham evig infam, mellem alle honette Folk. Men der gives ogsaa andre Udveje, til at skaffe sig en kiedsommelig Monsieur af Halsen. Vil I ham vel

- —, — 30: længer. Albert har jo været Degn, saa kan han ogsaa] = B; A: længer, har allerede ventet altfor længe. Den gode Albert har jo været Degn, saa kan han vel ogsaa
- 199. — 1-3: i Alting.“ | Dermed gif] = B; A: i alting, naar I kun bliver min. Synes I, jeg er for ivrig, saa anklag Eders egen Skionhed. Det er den som bringer mig Blodet i Raag.

Dermed gif

- —, — 8: lidt] = B; A: lidt
- —, — 10: med ham og drikke hans Skaal. Alting] = B; A: med ham, drikke hans Skaal og forjone Eder med ham igien. Alting
- —, — 13-15: „Alting aabenbart og ligefrem,“ svarede den Sorte. | Vi lode] = B; A: Alting aabent, ærligt og ligefrem, svarede den Sorte. Ingen Gift, hverken i Maden eller Vinen. Vi spise jo sammen.

Vi lode

- —, — 20-21: Lemelie. | Det] = B; A: Lemelie. Det
- —, — 26: Krands af] = B; A: Krands der af
- —, — 28-29: det hjemme hos os ved vore Dfferieste. Sæt] = B; A: det paa Kysten Senegal, naar vi hædre vore Konger. Sæt
- 200, — 10: truffet] = B; A: saaret
- 201, — 15-16: Lemelies Levnet. | Jeg er født] = B; A:

Lemelies Historie.

Jeg vil begynde med at sige Eder min Mening, om hele det menneskelige Liv og Virvar i Almindelighed, thi hvis I engang skulde faae dette Hefte at læse, I min sidste Skiebnes Deeltagere, vil det sætte Eder istand til at bedømme mange af mine Handlinger, fra den rigtige Synspunkt. Som jeg har mærket, tænke og handle I anderledes. Enhver maa følge sin egen Overbeviisning; tilsidst kommer det dog alt sammen ud paa eet.

Jeg troer, Ophavsmanden til det Hele, har skabt sig denne Verden til Lidsfordriv, for at have noget at more sig med i den uhyre lange kiedsommelige Evighed; og nu finder han sin Spøg i, alt imellem, at brække Vegetoiet itu igien, naar det er færdigt, for at have noget at bestille paa ny. Om Kiærlighed og Barm-

hiertighed kan altsaa Talen slet ikke være; det kommer kun an paa at handle i den almindelige Aand, at nytte Livet vilkaarligt, som man finder for godt, og at bruge hvilket Middel man lyfter, for at komme til Maalet.

Men da Verdens Bygmester ogsaa vil nyde Frugten af sin Magt og sit Herredomme, saa vil han frygtes og hylbes, som enhver anden stræng og mægtig Herre. Hvorledes det skal skee, har han foreskrevet Menneſkene i den katholske Religion. Hvo som efterlever dens Ritus nøiagtig, kan haabe at blive salig, det vil sige: efter Døden at nyde endnu større Forlystelser. Om den saakaldte Dyd og Pligt kan altsaa Talen ligesaalet være. Hvad Gud kalder Ret, kalder en Anden Uret. Dyd og Sæder rette sig efter Tidernes Skikke, som andre Moder. Men Gud vil frygtes; altsaa er en daglig slavisk Ydmygelse for ham nødvendig, for ei at paadrage sig hans Vrede.

Egennytte og Egenkiærlighed regiere Verden. Alt hvad Menneſket gjør, gjør han af den Aarsag, ærligt eller hykelsk. Sin Sladder om Dyd er et Coqvetterie, hvormed svage Hoveder bedrage sig selv, og smorre sig selv og Andre Honning om Munden.

Læse vi Verdens Historie, saa finde vi, at Menneſkene altid have handlet i denne Aand. Neppe vare der to Brødre paa Jorden, før den ene slog den anden ihjel. Jakobs Søner solgte deres Broder. Krig og Mord hørte til Dagens Orden blandt Jøder, saavel som blandt Hedninger. Hvo der havde Kraft nok, tiltvang sig Magten; hvo der havde Magt, misbrugte den. Saa gjorde Asyrierne, Mederne, Perserne, Babylonierne, Grækerne, Rømerne; saa gjorde Paverne selv. Og hvad skulde de andet? Jeg kan ikke røre mig i Trængsel, uden at støde min Nabo paa Albuen. Stilhed og Død ere eet og det samme. Men saa slemt, de end holdt Huus, saa gudsfrægtige vare de dog; og naar de rasede allerværst, anraabte Jøderne deres Jehova, Hedningerne deres Baal, Grækerne og Rømerne deres Jupiter, og de Christne deres Helgene, allerivrigst.

Jeg har selv levet i en Tidsalder, hvor det ikke stod bedre til, ja maaskee gif Slagterierne, Grusomheden og Trolosheden dengang værre i Evang end nogensinde. Jeg er født
 Side 201, Linie 26, til Side 202, Linie 2: Lemelie, og dreve en borgerlig Haandtering, som min Fader havde lagt sig efter i bedre] = B; A: Lemelie, dreve en borgerlig Haandtering, og for tiende deres Brød med at forfærdige lakerte Paparbejder; hvilket Haandværk min Fader havde ladet sig lære i bedre
 — 202, — 5: Huguenotterne] = B; A: Hugonotterne
 — —, — 8: Medicin] A og B: Medicis
 — —, — 10: naive] = B; A: elskværdige

Side 202, Linie 15-16: dræbte ham igien. | Men hvad] = B; A: dræbte ham paa Raststolen, hvor han om Morgenens, som han pleiede, gav sine Hoffolk Audients.

Men hvad

— — 18-19: til at fornegte sine Grundsætninger. Som] = B; A: til at glemme Hovedsagen. Som

— — 30: om Søndagen have] = B; A: om Søndagen i det mindste, have

— 203, — 17-18: sig for] = B; A: sig selv, for

— 204, — 13-14: Bekjendtskab. Han heb] = B; A: Bekjendtskab. Et selsommere Uglebillede har jeg aldrig seet. Han heeb

— — 26-30: Penitence. Dette vilde Frands Ravallac gjort i Gaar, da han mødte en tillokkende Pige (formodentlig min Skionne); men han havde tabt Egevægten, var plumpet omkuld ud paa Hovedet, og var sikkert druknet] = B (hvor dog, uden tvivl af Vanvare, i den sidste Sætning Ordet han er blevet staaende imellem var og sikkert); A: Penitence, for at modstaae Fristelserne. Saaledes havde ogsaa de ægyptiske Eremiter baaret sig ad. Den hellige Hilarion havde desaaarsag tit slaaet sig i Ansigtet med knyttede Næver; Ammonius knebet sig i Lemmerne med gloende Jern; Evagrius havde staaet ved Vintertid saalænge i en Brønd, til han blev stiv af Kulde. — Det vilde Frands Ravallac nu gjort ham efter i Haugen, hvor han mødte en tillokkende Pige (formodentlig min Skionne); men da han havde tabt Egevægten og var plumpet omkuld ud paa Hovedet, var han sikkert druknet

— 205, — 1: Dienstlyst. „Hvad det maa] = B; A: Dienstlyst. Hele Timer kunde han staa med største Vellyst, og betragte den Pintes blodige, blottede Muskler, samt Rakkerknægtene, der deels slaaede ham, deels stode med Kniven i Munden, som Slagtere, der trække Skindet af en Dre. — Hvad det maa

— — 5-6: videre var. | En saadan] = B; A: videre var. Naar de sandfælsige Ansægtelser ikke gjorde ham for meget af det, tænkte han kun paa Helgenes Lidelser, hvorlunde man havde sauet den ene Kroppen midt over, kogt en anden i sydende Olie, eller skudt til Maals efter den tredje, med Pile. Ja han kunde ei engang see et smukt ungt fuldbarmet Fruentimmer gaae forbi, uden at tænke paa den hellige Agathe, hvem man havde vrifst Brysterne af med Knivtange.

En saadan

— — 8: død] = B; A: freperet

— — 13-14: gronne Dre. | Vi loe] = B; A: gronne Dre.

— Han stod op, gik til Paris, for at træffe den allerchristeligste Glodvig, eller den fromme Fredegonde; som altid bragte Bødler og Pinebænke med, hvor hun kom, og som (imellem os) kunde hamle op med hvilken hedensk Messalina det skulde være. —

Handt han sig da bedragen i sit Haab, saa satte han et suurt Ansigt op, hudslættede sig, og tog igien tiltakke med Nutiben.

Vi loe

Side 205, Linie 16: Maitresse. Øste naar] = B; A: Maitresse. Men den Ære nød hun ikke længe, han forlod hende, efter sin let-sindige Maade, og der vare nok, som løste hende af. Øste naar
 — —, — 17: den Forladte] = B; A: den stakkels Forladte
 — —, — 21-25: til Kongen. Min Fader levede af at giøre laseerte Paparbeider og Biscuitæsker af Pomerantskaller. Hvad han ikke solgte i Huset, handlede jeg med paa Torvet, hvor jeg havde min Bod. | En Dag kom en Bonde og vilde kiøbe en Æske] = B; A: til Kongen, thi for havde jeg kun hadet ham med, for Sel-skabs Skyld, uden egenlig at kiende videre til ham. Min Fader levede, som sagt, af at giøre laseerte Paparbeider, og nydelige Bisquitæsker af Pomerantskaller. Hvad han ikke solgte i Huset, solgte jeg for ham, paa Torvet, hvor jeg havde en Bod, og temmelig mange Kunder blandt de smukke Piger, der godt kunde lide mig, fordi jeg var en vakker Knøs, der kunde sladdre dem allthaande lystigt Toi for.

En Dag kom en riig Bonde, og vilde kiøbe en stor Æske
 — —, — 26-27: dermed. Jeg mærkede] = B; A: dermed. Man siger: naar Narre komme til Torvs, faaer Krammeren Penge; dette Ordsprog vilde jeg giøre giældende paa ham. Jeg mærkede
 — —, — 30: Eva i] = B; A: Eva splitternøgne i
 — 206, — 4: ligesom Harun] = B; A: ligesom salig Harun
 — —, — 15 og 17: Bedrager] = B; A: Ekiælm
 — —, — 26-27: være dum; vi ville denne Gang] = B; A: være forførdelig enfoldig; vi ville haabe, han har gjort det meer af Dumhed end af Ondskab, og dennegang
 — —, — 29: ruineret, fra] = B; A: ruineret, og fra
 — 207, — 3-4: thi paa den Tid var] = B; A: thi i de Tider var
 — —, — 8: Sovkammer] = B; A: Sovkammer
 — —, — 32: smilende] = B; A: rolig
 — 208, — 3: naadige] = B; A: naadig
 — 209, — 10-11: Vinene i] = B; A: Vinene andægtig i
 — —, — 17-18: Alverden bekiendt. | Da Kongens Vogn en Dag kom hen] = B; A: Alverden bekiendt, Fredagen den 14de Mai, 1610, Dagen efter Dronningens Kroning. Jeg vidste selv intet deraf; thi som en Urtegaardsmand, der, naar han har lagt Sædekornet i Jorden, overlader det til sig selv, og lader Naturen raade, saa gjorde ogsaa jeg, da jeg havde nedlagt Forsættet i Ravallacs Hierte.

Kongen var meget urolig, den hele Dag, og man troer, han har anet sin Bod. Om Morgenhen hørte han Messen; da han kiørte hjem, og vilde gaae i sit Værelse, kom Hertugen

af Vendome, hans Slegfredson, som han elskede høit, ham imøde, og fortalte: en Astrolog, la Brosse, havde sagt ham, at den Constellation, hvorunder hans Majestæt var født, truede ham idag med stor Livsfare. Kongen svarede leende: La Brosse er en gammel Skigelm, som vil narre dig Pengene af Lommen, og du er en ung Gjak, som troer sligt. Han, deroppe har talt alle mine Dage.

Om Eftermiddagen lagde Kongen sig paa Sengen, for at sove lidet, men kunde ikke, stod op igjen, kaldte paa Kapitainen for Garden, og spurgte hvad Klokken var? De Vitry svarede: Sire, jeg seer Eders Majestæt er forstemt og mismodig; vil I ikke tage striff Luft og adsprede Eder lidet? — Beltalt! svarede Kongen, jeg vil besøge Sully, han er ikke vel i Dag, og har været i Bad.

Bognen stod færdig og han kiørte ud af Louvre, fulgt af flere store Herrer. De Vitry, Kapitainen for Garden, lod han ride tilbage, for at gjøre de nødvendige Tilberedelser i de kongelige Værelser, til Dronningens Modtagelse. Saaledes blev Kongen da kun fulgt af nogle Adelsmænd til Hest, og nogle Tienere tilføds. Bognen var lang og tung, bedækket med Læder. For at see Ureportene, hvorpaa der i Gaderne blev arbeidet, lod Henrik, der var meget for alleslags Skuespil, Gardinerne trække tilside. Man siger, at han skal have betragtet et Sindbilled, der forestillede den kongelige Magt, allegoriseret som en Guddom, med et medlidende Smil, og sagt til Hertugen af Montbazon: O menneskelige Forjængelighed, saa nær Kirkegaarden! Saa let som hint tynde Lærred brister, og Lyfene bagved sluffes, kan det være gjort med os.

Da Bognen kom hen

Side 210, Linie 7: maaskee] = B; A: let

— —, — 9-10: Gierningers Lon. | Det havde siden været ham en let Sag] = B; A: Gierningers Lon.

Denne sit han da ogsaa saa dierv og dygtig, som det var Grusomheden muligt at opfinde den; og hans Bødler onskede ham kun flere Nerver og Fibrer, for at kunne martre ham endnu mere diævelsk.

Ellers havde det været Ravailac en let Sag

— —, — 22: af mig. Med Sværdet] = B; A: af mig. Den sydende Dlie vil kioles, det smeltede Bly styrknes, inden de dyppe mig deri. Hestene kunne heller ikke sonderflide mig. Med Sværdet

— —, — 23: fra Kroppen. Da vil Himlen] = B; A: fra Kroppen. Da vil der fremspire Roser og Lilier af mit Blod. Da vil Himlen

— —, — 29-30: Gavthv?" | „Big bort] = B; A: Gavthv? Man kan let blive ført bag Lyfset, med deslige Ting.

Biig bort

Side 210, Linie 31: rasende. „Jeg har endnu = B; A: rasende, som i min sidste Stund vil berøbe mig den sidste Trost, med kold Spot. Jeg har endnu

— 211, — 2-3: saadant Ord ...“ [Jeg løb] = B; A: saadant Ord, skal det gaae dig, som den anden Kiætter.

Jeg løb

— —, — 4: saa godt!“ [Jeg] = B; A: saa godt! Som man reder, saa ligger man. Jeg

— —, — 13-14: beundre. [Dagen efter] = B; A: beundre. Han fordreiede ikke en Mine, medens han blev knebet med gloende Tænger. Det gjorde ham kun Ondt, at Folket var saa forbittret paa ham. Man vilde ikke engang tillade, at der blev læst ham et: *Salva regina*. Der raabtes allevegne fra, at en saadan, værre end Judas Ewigfordomt, intet burde have. Modrene loftede deres smaae Børn i Veiret, og de maatte spytte ad ham. Mændene bandede og fordomte ham. Gadebregene fastede Skarn op paa Retterstedet. Vagten kunde ikke holde Styr paa dem. Fire elendige Udgangssog, der selv neppe kunde gaae, maatte endelig sønderslibe ham. Saa udgav han da sin Aand, og Folket loe og brolede, værre end et rasende Dyr.

Dagen efter

— —, — 26: var død.] = B; A: var saa død som en Silb.

— —, — 32: naadige] = B; A: naadig

— 212, — 2: angaaer] = B; A: angaae

— —, — 10: inden tre] = B; A: om tre

— —, — —: inden otte] = B; A: om otte

— —, — 16-17: Complimenter nogle Trin ned] = B; A: Complimenter ned

— —, — 21-23: Menneſke, end en Udenlandsreise. |—————|
Jeg drog nu til Italien. Jeg vil ikke] = B; A: Menneſke, og lære ham *savoir vivre*, end en Udenlandsreise.

Femte Kapitel.

Fortsættelse.

Jeg reiste nu til Italien, hvor jeg kunde have det ret godt, hvis ikke Fruentimmerne og Pharaobordet havde kostet mig saameget. Jeg traf mange Skionne paa min Vej, og gjorde Lykke hos dem; thi det Snærperi, hvoraf jeg har udstaaet saameget paa denne Vej, var slet ikke Brug i Italien. — Jeg vil ikke

— —, — 24: Elskovshandler. Men Get] = B; A: Elskovshandler, og hvordan jeg ødte mine Penge. Men Get

— —, — 26: tidt, naar jeg er] = B; A: tit, naar jeg tænker derpaa, især naar jeg er

— 213, — 4: ventet. Jeg forstod at nytte hans Traværelse. Folgerne] = B; A: ventet. — Det var hans Ulykke. Jeg forstod at nytte hans Traværelse til min Fordeel. Folgerne

Side 213, Linie 8-9: den Drm? Jeg svøbte] = B; A: den Drm?

Jeg kunde neppe længer føde mig selv. Jeg svøbte

— —, — 30: slige?" — „Det] = B; A: slige Tingester? — Det

— 214, — 1: er ikke let at] = B; A: er vanskeligt at

— —, — 4: dig] = B; A: du

— —, — 12-13: Steenbunken. | „Jeg har] = B; A: Steenbunken, som om den vilde fortælle fæle Eventyr.

Jeg har

— —, — 14: Gaspari; „har] = B; A: Gaspari mørk; har

— —, — 23: jeg. — „Og] = B; A: jeg forfagt. — Og

— 215, — 7: Retterstedet. Derpaa] = B; A: Retterstedet, med en arm Synners afblegede Hovedskal, medens et Liig, der hang i Galgen, sveiede hid og did over Ryggen paa mig, og stødte mig undertiden med Fodderne. Derpaa

— —, — 11: dit. Forst] = B; A: dit, Pigeskænder og Barnemorder. Forst

— —, — 12: bedre.“ Han] = B; A: bedre. Nu tilhører du Satan med Liv og Siæl. — Han

— —, — 19: Lyset, altsaa] = B; A: Lyset, og altsaa

— —, — 20: mig, og] = B; A: mig endnu, og

— —, — 24-25: Hovedpande-Stedet. Pergamentet] = B; A: Hovedpandestedet. Det forekom mig, som om Jorden gnygede under mig, lig Havets Bølger. Pergamentet

— 216, — 3: umuligt. En panist] = B; A: umuligt. I dette Dieblis horte jeg alle Hunde tude græsfeligt i Nabohjerne, og tre Ravne sloi skrigende over Retterstedet, til Venstre. En panist

— —, — 5: tiere. Jeg vandrede] = B; A: tiere. Jeg havde intet meer at søge der, jeg vilde ikke see Antonia igien, og frygtede at Andreas Druzzi vilde spille mig en endnu værre Streg, hvis jeg atter kom ham for Dine. Jeg vandrede

— —, — 6-7: tilbage. Jeg gik i Spillehuset, satte det paa et Kort] = B (som dog har den i Steden for det); A: tilbage da jeg kom der. Man spurgte mig, om jeg ikke vilde bese Campo santo, og skiondt jeg nok kunde have lyst, til at betragte de smukke Malerier der paa Kalkvæggen, vovede jeg ikke at betræde den hellige Jord, som er bragt didhen, paa Skibe fra Jerusalem. Skal jeg tilstaae min taabelige Frygt? Jeg var bange for, at det skæve Taarn skulde falde ned over mig, naar jeg gik det forbi.

Derimod gik jeg i Spillehuset. Jeg havde kun som sagt den eneste Guldmynt at tabe, og dog frygtede jeg for at vinde. Jeg satte den paa et Kort

— —, — 10-11: vel giort.“ | I Livorno] = B; A: vel giort. Jeg var atter i godt Lune. Jeg spiste og drak dygtig, sov roligt, og sølte mig helbredet for min Melankolie. Den vilde

vist heller ikke hin Nat have ængstet mig saameget, hvis ikke min Pung og min Nave havde været saa tomme.

I Livorno

- Side 216, Linie 29: Datter. Stormen] = B; A: Datter. At elske et deiligt Fruentimmer, og besidde hende, det koste hvad det vilde, var altid hos mig een og samme Tanke. Stormen
- 217, — 20-21: vor Herre, gjorde] = B; A: vor Herre, græd bitterligt, gjorde
- 218, — 3: Ordensbaand. Endelig] = B; A: Ordensbaand; thi hvad vilde Folk vel have tænkt om mig? Endelig
- —, — 18: Aftener] = B; A: Aftner
- —, — 19: fordomt derved] = B; A: fordomt svinepolist derved
- —, — 25-26: Reiser som Søcapitain, og stod] = B; A: Reiser, som andre skikkelige Søcapitainer, og stod
- —, — 30-31: ombord paa Skibet. Thi et sort Menneſte-anſigt ..."] = B; A: ombord til mig paa Skibet. Thi et sort Menneſteanſigt forfærder mig altid i Europa, mellem de Hvide — og jeg troer ganske vist — — —
- 219, — 4-5: Letſind. | „Gaa ind] = B; A: Letſind, af Dndſkab og Samvittighedsnag.
- Yderlighederne grændſe til hinanden, ſagde jeg. Denne Glendige bærer Præget af ſin Tid og ſin Omgivning. Originalt er der intet ved ham, thi ſom han er, vare mange; men hans Eventyr ere mærkværdige og vedligeholdte Opmærkſomheden paa en ghyſelig Maade. Gaa ind
- —, — 10: Jeg fandt ham med Piben i Munden] = B; A: Jeg gif alene ind til Lemelie, og fandt ham med ſin Pibe i Munden
- —, — 13: Reſten. Palmefaften] = B; A: Reſten; thi I maae vide det altsammen. Jeg gjorde hvad han forlangte, og han vedblev: Palmefaften
- —, — 15-16: jeg ellers ikke havde gjort. Jeg dræbte den] = B; A: jeg maaſkee ellers ikke havde gjort. I denne Tilſtand dræbte jeg den
- —, — 17: og det, jeg] = B; A; og det Mord, jeg
- —, — 18-19: de Borne havde alle i Forveien fornærmet] = B, hvor dog A's Trykfeil have i Steden for havde er bleven ſtaaende (den tydske Text af 1839 har hatten); A: de Borne, ſom jeg har henrettet, have alle i Forveien meer eller mindre fornærmet
- —, — 20: mig imod. Derfor] = B; A: mig imod. Ivertimod ſaae Drengen paa mig med venlige Bine, og Hunden har ofte ſliffet min Haand, og tilbagehentet mig den henkaſtede Steen. Derfor

Side 219, Linie 23-25: ride paa Hundespogelseset med en Tarm ud af Livet som Tomme. | Dog, ikke blot] = B; A: ride hen over Dalen paa Hundebenraden, med en Tarm som Tomme, og begge Liig liggende som St. Hans Drme.

Dog, ikke blot

- —, — 31: Uttraa? Det gif mig] = B; A: Uttraa? Og jeg havde maaskee dog endnu tvunget mig, hvis ikke Diævelen atter havde havt sit Spil med mig. Engang, da jeg gif i Skoven, bragte Hændelsen mig til en Bæk, hvor Concordias og Mingas Klæder laae i Græsset, og strax opdagede jeg, bag en Busk, den hvide og sorte Svane badende sig i Bloden. Den herlige sneehvide Qvinde, viste sig dobbelt tillokkende, i Mod-sætning til den hæslige Sorte. Fra det Dieblif af, gif det mig
- 220, — 5: Tid at] = B; A: Tid af
- —, — 10: skiælvede under] = B; A: skiælvede som en Hund under
- 221, — 5: din Løn] = B; A: din søde Løn
- —, — 20: med mig. Slet Selskab] = B; A: med mig. Jeg har en Kameleonsnatur, maae I vide, som uafsladelig laaner Farve af den nærmeste Omgivning. Slet Selskab
- —, — 24: da jeg som et angrende Barn stod] = B; A: da jeg videbegierlig, som et angrende Barn med folbede Hænder, stod
- —, — 25: moralisere] = B; A: catechisere
- —, — 30: blevet] = B; A: bleven
- 223, — 7: hende ikke. Satan er vittig. Snart] = B; A: hende jo ikke. Satan er vittig! Jeg forstaaer en halvqvædet Vise. Timen er kommen, jeg maae derned. Den Sorte har spillet Vas med mig. Tag dig vare for ham, saavel i den hæslige, som i den skienne Qvindeskikkelse. Det er altsammen den skinbarlige Satan selv. Han paatager sig gierne Narrens Rolle i Efterspillet, naar Tragicomodien er tilende. Snart kommer han som hvidskiægget Gubbe, med Hestefoden ærbart skiult under den lange Kappe, og udbeder sig en Samtale i Centrum. Staaer du da med ham i det eensomme Sovkammer, da holder han dig Pergamentet for Næsen, og forlanger rede Betaling, griber dig om Rakken, slaaer Hierneskallen ind mod Binduesposten, forsvinder med din fordomte Siæl, og Stuen stinker af Svovl. — Snart
- —, — 8: snart] = B; A: eller
- —, — 9: lugter Svovldampen] = B; A: lugter alerede Svovldampen
- —, — 10: Bee, Bee!] = B; A: O Bee, o Bee!
- —, — 17: en halv Gierdingvei] = B; A: en Gierdingvei
- —, — 20: paa en stiv] = B; A: paa en kold, stiv

Side 223, Linie 24-25: foregaaende Rystelser] = B; A: foregaaende gyselige Rystelser

— — — 25: Lidenſkab. Den Sorg] = B; A: Lidenſkab gansſke. Cupido er et elſtværdigt Barn, ſom leger ſin fantaſtiſt ſeſſomme Leeg i Tuſmørke, naar Hiertet er frit for andre ſtarke Indtryk. Han er ikke gierne hvor der er for lyſt eller for ſtummet, og holder hverken af for megen Overgivenhed, eller for ſtræng Alvor. Den Sorg

— — — 28, til Side 224, Linie 2: imod ham. | Da hendes Forløſningstime nærmede ſig, ſtattede jeg en Bugge af Bidier] = B; A: imod ham. De Forekaſteler, Concordia i Fortvivlelſen havde gjort ſig, ramte ogſaa mig; min Omfindtlighed ſøgte ſig frænket; og — ſkal jeg tilſtaa min Svagthed? — det morede mig nu at ſpille den Kolde, den Tilbageholdende.

Men da hendes Forløſningstime nærmede ſig, vaagne de gamle Venſkab i ſin fulde Kraft for Concordia. Jeg ſtattede hende en ſmuk Bugge af ſine Bidier

— 224, — 4: ivrigt til] = B; A: ivrigt for Concordia til

— — — 7: kraftigt Svovſelſebarn] = B; A: kraftigt lille Svovſelſebarn

— — — 8: paa Den. Den forrige] = B; A: paa Den, og der var Glæde over al den Gaard. Den forrige

— — — 10: forrige Elſker] = B; A: forrige hemmelige Elſker

— — — 29: fra] = B; A: af

— 225, — 7: Pager i] = B; A: Pager, med Punge i Parthierne og i

— — — 10: i ſtor] = B; A: i en ſtor

— — — 27-28: Jomfru. I de] = B; A: Jomfru, hun var hun noget ſtyldigere, hvilket foregeder hendes Ynde. I de

— 226, — 5-6: Glæde.“ | Jeg havde] = B; A: Glæde. Saaledes udfolger ogſaa den eenſomme Blomſt, aldrig ſeet af noget Menneſkeoeie, ſine Blade i den huldeſte Orden, og tænker intet derved. Men Gud ſeer at den er ſkion, og glæder ſig over ſine Hænders Værk.

Jeg havde

— — — 7: en Gød] = B; A: en hellig Gød

— — — 8-9: vaagne igjen. Jeg gif hver Dag aarle paa Jagt. Ingen] = B; A: vaagne igjen. Med en ſtærk Villie kan man udrette meget, og ſaalænge nægte ſig ſelv det kiereſte Onſke, indtil Savnet bliver en Vane. Jeg gif hver Dag aarle paa Jagt og gjorde mig ſtærk Bevægelse. Ingen

— — — 11: ſølede mine Kinder] = B; A: aſtiølede mine glødende Kinder

— — — 22-23: du den ſtakkels Johanna? | Hvad der] = B; A: du din ſtakkels Johanna? Jeg elſker dig endnu i Himlen. Hvad der

Side 227, Linie 6-7: hinanden!" | „Elsker" = B; A: hinanden!
 Gist ville vi alle elske hverandre.

Elsker

- —, — 19-20: tillod det. | Jeg havde] = B; A: tillod det.
 Gen Tante, der især piinte mig, var: Hvis hun nu ogsaa maa-
 skee holder lidt af dig, hvor kan det smigre dig, her paa denne
 øde De, hvor der intet andet Mandfolk er? Deri bestaaer just
 Kiærlighedens sødeste Nydelse, at den, mellem Tusinde, lyksalig-
 gjør den eneste Udkaarne af frit Valg, at den, stærkere end nogen
 anden Følelse, trodsor Forholdene og hævder sin Magt. Her
 har hun kun mig. Jeg har elsket hende strax i Europa, men
 hun ikke mig igjen; kunde det jo heller ikke, efter Dyd og Pligt.
 Hun havde vel Medlidenhed med min dybe, tause Følelse; men
 de smaae uskyldige Kiærtegn, hun viste mig, forekom hende strax
 ovenpaa som Dødsnyder. Nei, nei! det er intet.

Jeg havde

- 228, — 6-8: er kun den sædvanlige Godhiertighed. | Ville
 Caroline] = B; A: er den sædvanlige Godhiertighed, der driver
 hende til gierne at dele med Andre, hvad hun har. — Men
 Kiærligheden deler jo netop gierne med Andre, og just det Aller-
 bedste, hvoraf man selv har for meget. — Stille, stille! tænkte
 jeg saa igjen, bedrag dig ikke med et falskt Haab.

Ville Caroline

- —, — 19-20: maa udvikles] = B; A: maa snart udvikles
 — —, — 24-25: hører til." | „J har gaaet" = B; A: hører
 til. Hvad danner Fædrelandet? Kun Sproget. Mennesker ere
 Mennesker overalt, og i de fleste civiliserede Lande træffer man
 omtrent samme Indretninger; men Sprogene udgiøre Forskiellig-
 heden. Ligesaas galt som det vilde være, at lade et lille Barn
 reise i fremmede Lande, finder jeg det, at lære det fremmede
 Sprog, inden det endnu kan sit Modersmaal. Som Sveit-
 seren bliver rørt ved den blotte Klang af Kloklokkerne, saa
 rører Modersmaalets Lyd ethvert solende Menneskebryst. Og
 hvorfor? Fordi vi ere vant til denne Lyd fra Barnsben,
 fordi den har forbunden sig med vore første Grindringer, fordi vi
 have inddrøkket denne Følelse med Modermelken. Naar Barnet
 er noget ældre, og taler sit eget Sprog reent og flydende, kan
 det let lære fremmede. Men det er jeg overbevist om, at naar
 først alle Born i Skole med Lethed snakte fremmede Tunge-
 maal, er det snart forbi med de Bornes Nationalitet.

Jeg troer J har gaaet

- 229, — 11-12: Kiærlighed?" | Engang] = B; A: Kiærlig-
 hed? Daare! raabte jeg saa igjen, hun har jo tydeligt givet dig
 sine Fornuftgrunde derfor, hun har, medens hun gjorde det,
 skuet dig munter og rolig i Diet. Det gjør ikke Kiærligheden.

Engang

Side 229, Linie 17: man kunde] = B; A: man ogsaa kunde

— —, — 20: forsvunden] = B; A: forsvundet

— —, — 29-30: for mig." | Nogle Dage] = B; A: for mig.

Hvor kan hun dog være saa veltilfreds og rolig? Sukkede jeg, da jeg stod ene igjen. Er hun ikke en ung frisk Qvinde, der umulig kan ønske at tilbringe sine øvrige Levedage, som Ronne i et Kloster? — Skulde hun dog nu ikke elske mig? Hun skynder sig i den senere Tid altid bort, saasnart jeg begynder en Samtale med hende.

Nogle Dage

— 230, — 11: Men] = B; A: Og

— —, — 23: hun ei Adam givet] = B; A: hun mig ikke givet

— 231, — 8: jeg dog, er ingen] = B; A: jeg, er dog ingen

— —, 12-13: Undersøgelse. Et Qvarteers Tid] = B; A: Undersøgelse, og lod, som om jeg intet havde mærket. Et Qvarteerstid

— —, — 17-18: med eet. Hun gif] = B; A: med eet; med lod det staae ved sit Værd. Hun gif

— —, — 21: den milde Maane smilte] = B; A: den blege Maanesejl smilte

— —, — 25: skabe] = B; A: giøre

— —, — 29-30: ikke rigtig Kiærlighed." | Saaledes] = B; A: ikke Kiærlighed. Uden frit Valg gives der ingen sliq. Jeg elskede hende strax, da jeg saa hende, men hun ikke mig. — Sagnetens faldt der mig nu eet og andet ind, men det var mig alt sammen for tvetydigt, for gaadefuldt, for svagt og for langt borte. Kiærligheden tvivler altid, og i denne bitter søde Tvivl, som stedse vil overbevises om igjen, bestaaer Elskovens Væsen, og egenlige Stof.

Saaledes

— 232, — 9: derinde] = B; A: deri

— —, — 12: kunde see. Dog] = B; A: kunde see. Af Hemmeligheden er falden i Afgrunden, sukkede jeg. Dog

— —, — 13-14: mig op paa Den igjen, hentede] = B; A: mig paa Den igjen, og hentede

— —, — 22: skælvede, og] = B; A: skælvede over mit hele Legem, og

— 233, — 27, til Side 234, Linie 2: indsluttet Hemmeligheden i hendes Varm. | Jeg besøgte strax Concordia, dog endnu som sædvanlig rolig, i] = B; A: indsluttet den søde Hemmelighed i hendes Varm. Jeg haabede at hun atter elskede, og Gaaden maatte snart løses; dog vilde jeg ikke overile mig; jeg vilde giøre den skionne Spadseregang giennem Haven i Paphos, Skridt for Skridt; velvidende, at just Omveiene der, ligesom i en engelsk Park, lede skionnest til Maalet.

Jeg besøgte altsaa Concordia, dog som sædvanlig, rolig og beskedt, i

Side 234, Linie 4: havde lovet. „Jeg vilde saa gierne] = B; A: havde lovet? — Jeg har kun ventet, at I skulde bede mig derom engang endnu, kiære Albert, svarede hun venlig. Det kom mig for, som om I, paa den senere Tid, ingen ret lyst havde dertil. I har jo selv lært Oder at spille! Det gaaer godt, I spiller paa Timen alle de Melodier ud af Hovedet, I har hørt et Par Gange.

Alt, svarede jeg, det har dog ingen Art, naar man ikke forstaaer at bruge Fingrene ret. De krydse hinanden hvert Dieblisk paa Strængene, som om de vilde gaae i Knude. Applikaturen er høist vigtig. Men hvis I vilde hielpe mig lidt; — Noderne kiender jeg alt, siden jeg kan spille Orgel. Jeg vilde saa gierne

- 236, — 13: Smil] = B; A: Kiærlighedsmil
- —, — 24: derfra] = B; A: deraf
- 237, — 17: Alt] = B; A: det
- 238, — 21-22: indvie, | Siunge den] = B; A: indvie |
Høit til den
- 239, — 7: lidt] = B; A: lidt
- —, — 21: ikke lyttes] = B; A: ikke ret lyttes
- 240, — 12: at sige. „Maaskee] = B; A: at sige, da vi ikke have ifinde at drive Handel og Bandel med nogen? Maaskee
- —, — 17: villig til at] = B; A: villig at
- 241, — 22: gif igiennem] = B; A: gif forunderligt nok igiennem
- 242, — 18-19: siebliffelige Dissonantser i Harmonien. | Men siden] = B; A: siebliffelige Dissonantser i Harmonien, som strax opløstes igien, ved den Agtelse, Robert Gulter ikke kunde andet end vise Bestefader, og det gjorde de Unges Kiærlighedsglæde kun mere pikant. De havde hver Aften et Stærnemøde i Haven, og behøvede ikke, som Joseph og Bagersten, at forstaae sig bag en Jasminhytte, mod en opbragt Fader.

Men siden

- 243, — 6: Maaneskin; den udpuster] = B; A: Maaneskin, og Halstørklædet kommer lidt i Ullave. Han udpuster
- —, — 21: alt for blød, alt for sølsom] = B; A: alfor blød, alfor sølsom
- —, — 22: vi ikke] = B; A: vi to ikke
- —, — 24: saadan] = B; A: lignende
- 244, — 4: Wolfgang] = B; A: Ogsaa Wolfgang
- —, — 5: var ogsaa bleven] = B; A: var bleven
- —, — 21-22: Sebastian Bach. | Lademann] = B; A: Sebastian Bach. Han fortalte gierne Anekdoten om den Fremmede, der kom i Kirken, medens Bach stemte Orglet, og spurgte Organisten om sit Navn, men istedetfor Svar, hørte han en Fuga

over de Noder: *B A C H*; hvorpaa han forbauset raabte:
Enten er *I* Ganden selv, eller *Bach*.

Lademann

- Side 244, Linie 26: blot udført] = B; A: blot aristokratisk udført
 — 245, — 23: meget] = B; A: ret
 — 246, — 4: i hedsenke] = B; A: i slige hedsenke
 — —, — 5: holdte] = B; A: holdne
 — —, — 12-13: Vegetation? Jeg siger: der gives to Hoved-
 former for Kunsten, det Skionne] = B; A: Vegetation? Vi
 ville tage det mere filosofisk: Der gives to Hovedformer i
 Kunsten for Soelsen, det Skionne
 — —, — 23: Korsgangene, byggede efter Jesu] = B; A: Kors-
 gangene, der minde om Jesu
 — —, — 24: dybere] = B; A: kristelig
 — —, — 25-26: Byggemaade kristelig, om den end tilbeels
 har] = B; A: Byggemaade kristeligere, om den end har
 — 247, — 26-27: Soelse! Menneket] = B; A: Soelse, fordi
 jeg disputerer derom, med den gale Poet. Menneket
 — 248, — 12: hoitideligere] = B; A: hoitidelig
 — 249, — 5-6: ringe, Orgelet] = B; A: ringe og Orgelet
 — —, — 20: opdraget i] = B; A: opdraget som Barn i
 — —, — 24-25: vilde ignorere min Faders Adelsbrev] = B;
 A: vilde brænde min Faders forfaldne Adelsbrev
 — 250, — 2: lært Tolerant] = B; A: lært nogen Tolerant
 — —, — 6-7: Hænder, hvad jeg vilde. i *I* mit tyvende] = B;
 A: Hænder alt hvad jeg vilde, undtagen bruge Kaarden. Thi
 det var atter en udtrykkelig Betingelse, at jeg ikke maatte lære
 at sægte, for at Adelsnykkerne, (som min Fætter behagede at ud-
 trykke sig) ikke skulde faae Ræting og vaagne igjen. — Denne
 Forsigtighed har ofte reddet mig Livet; thi da jeg er hidsig af
 Naturen, havde jeg vist tit i min Ungdom, stolende paa min
 Færdighed, nypet Klammeri; men nu tvang Klogskab og Selv-
 opholdelsesdrift mig til at være forsigtig, og til at bruge min
 Mund. Jeg var heller ikke skaaren for Tungebaand; i at di-
 sputere havde jeg saa mine Lige, og de fleste vilde ikke have noget
 at bestille med mig, fordi de sagde, jeg havde en Tunge som en
 Ragesniv.

I mit tyvende

- —, — 12-13: Der var blandt andre Born en voren Datter,
 ikke egenlig smuk] = B; A: Der vare flere Born af forskiellig
 Alder, blandt andre en voren Datter, som ikke egentlig var smuk
 — —, — 14-15: saa vidt Erbarheden tillod det. Hun talede]
 = B; A: saa vidt som Erbarheden tillod det. Naar jeg gav
 hende Underviisning, vidste hun altid at bevæge de hvide Hæn-
 der og Arme, og at berøre min Haand saaledes, at det gik mig
 til Marv og Been. Hun talede

Side 250, Linie 19: Manoeuvre bragte] = B; A: Manøvre, et af de farligste Qvinderne have, bragte

— —, — 20: Bækken] = B; A: Bækkene

— —, — 23-24: Heloise, og tilsidst gjorde jeg Vers] = B; A: Heloise, Minnesangerne, og tilsidst gjorde jeg selv Vers

— —, — 24-25: Høst. Tale til hende vovede] = B; A: Høst og Kiærlighed med Herlighed. Tale til hende derom vovede

— —, — 30: MUSEN. Tilsidst] = B; A: MUSEN, for den gior den reent kaput. — Tilsidst

— —, — 31: af Fødsel] = B; A: von Geburt

— 251, — 1-3: behage hende. | Til Ulykke — eller rettere sagt til Ulykke] = B; A: behage hende; jeg havde udmærket mig noget i flige Sager, og giøldte for et Genie, fordi man dengang endnu kun ved Genievæsen tænkte sig Ingenieurvæsen. Det var en lykkelig Tid! Dengang gaves der kun endnu mathematiske Genier.

Til min Ulykke, — eller rettere sagt til min Ulykke

— —, — 6: hun forelsket] = B; A: hun dødelig forelsket

— —, — 10-11: Officeer elskværdig. Min Selvfolelse vaagnede, og jeg] = B; A: Officeer grumme elskværdig? — Min Selvfolelse vaagnede, Brede og Foragt over hendes Opførsel udsluttede reent min Kiærlighedslyst, og jeg

— —, — 12-13: og uvidende] = B; A: og aldeles uvidende

— —, — 17: vel takke Gensomheden for, fordi] = B; A: vel blot takke Gensomheden for, og fordi

— —, — 19-20: at i Rødsalbd coquetterede] = B; A: at naar der ingen anden var, koketterede

— 252, — 7-8: i Modgang. | To Aar] = B; A: i Modgang. — Jeg beklagede den stakkels Diævel, men kunde dog ikke have stor Medlidenhed med et Menneske, der var taabelig nok til at tage Livet af sig selv, for saadan en Zomfrus Skjld.

To Aar

— —, — 18-19: hun coquetterede med fremmede] = B; A: hun gjorde sig læffer for fremmede

— 253, — 6: min Tunge. Ved Afsteden] = B; A: min Tunge. Jeg trostede hende saa godt som jeg kunde. Ved Afsteden

— —, — 16-17: Bane. Men i Dag vil jeg tvinge mig. Rigtig nok] = B; A: Bane, som stiller mig ved mange Glæder i Livet, thi Livets bedste Nydelse bestaae dog fornemmelig i aandelig Meddelelse, og hvo der ei er istand til at tale med Andre, lever kun halvt. Men om jeg ogsaa tier i Selvskab, er jeg derfor ikke adspredt, og tager kanskee tit mere Deel i hvad der foregaaer, end mangen Taler. — s. Gr. denne Seifart, der kun altid vilde høre sig selv. Men idag vil jeg tvinge mig, og fortælle min Ungdomshistorie, saameget mere da netop ved den, Gaaden til min undseelige Taushed bliver let løst.

Rigtignok

Side 253, Linie 19-20: Svagheder. | Han var] = B; A: Svagheder.
Men Gud veed, jeg gjør det ikke som en stræk Cham! Jeg har
ofte nok tildækket ham, som en Sem og som en Japhet.

Han var

— —, — 22: og med] = B; A: og fornemmelig med

— —, — 25: Sækkpibe. Havde vi nu] = B; A: Sækkpibe.

Derved sit jeg, som allerede af Naturen var tilbøielig til Melan-
kolie, et endnu mørkere Væsen; thi ved disse Fester, som morede
alle andre, maatte jeg kun arbejde, og ofte anstrængte det mit
Bryst særdeles. Et Barn vil gierne tidlig i Seng, jeg maatte
sidde oppe hele Natten, blæse, eller gnide paa Violon; medens
de andre overgivne Menneſter uafsladelig dreiede sig om i en
Kreds, som de vare fornytte. — Tit forekom de mig som Natte-
spøgelse. — Havde vi nu

— 254, — 2: han ofte saa, vovede jeg næsten ikke] = B; A:
han næsten altid saa, vovede jeg ikke

— —, — 7-8: jeg min Trost. | Gengang var det nær] = B;
A: jeg nu min fulde Trost; thi naar jeg laae i min elendige
Seng, tænkte jeg paa den lille Jesus, som maatte ligge i Stalden
i en Kribbe, og saa sov jeg roligt ind. Jeg havde ogsaa den
Tro, at naar jeg kun var sluttig og from, vilde de smaa Guds-
engle med Vinger nok beskytte mig og ledsage mig usynlige
giennem Livet.

Gengang var det dog nær

— —, — 10: søle Biser] = B; A: søle ublu Biser

— —, — 15-16: dit Barn] = B; A: dit stakkels Barn

— —, — 20: Angest] = B; A: Angst

— —, — 24: slaaet mig ihjel] = B; A: slaaet din lille Gott-
lieb ihjel

— —, — 25-26: Retterstedet." | „Gottlieb!"] = B; A: Retter-
stedet; mig havde de smaa Gudsengle baaret op i Abrahams
Skiod.

Gottlieb,

— —, — 28-29: kaldes Fader." | Han var fra] = B; A: kal-
des Fader. Kom, stakkels Barn, jeg vil bringe dig i Sikkerhed
for det glubende Dyr: mig selv.

Derpaa bragte han mig hen til sin Broder, en fattig un-
derlig Binnebæver, der dog lovede at sørge for mig. Min Fader
var fra

— —, — 32: den Forsatning] = B; A: den usalige Forsatning

— 255, — 1: stakkels Gottlieb] = B; A: stakkels usynlige
Gottlieb

— —, — 6-7: Jeg opvartede ham, saa godt jeg] = B; A:
Jeg vartede ham op saa godt som jeg

— —, — 14-15: Farbroder. | Jeg læste] = B; A: Farbroder.
Underligt nok var dette Tilfælde.

Jeg læste

- Side 255, Linie 16: ved] = B; A: bag
- —, — 18: Nordtjdsfland. Jeg havde faaet] = B; A: Nordtjdsfland. Derover havde jeg faaet
- —, — 25: nogen Tid] = B; A: tre Aar
- —, — 27-28: en bekendt Gnier, der vilde gifte sig, og derfor] = B; A: en beromt Gniepind, der vilde gifte sig, ligesom Harpagon i Comodien, og derfor
- 256, — 3-4: paa svage Been. | Jeg var kommen] = B; A: paa svage Been. Jeg var alene i det store gamle Værelse, og skulde nu nedbrække det Træværk, som i saa mange Aar havde indsluttet og betragtet forskiellige Menneffeslægter. En saadan Forstyrrelse gjorde mig altid ondt. I Tavlerne paa Væggen vare mange Billeder, halv ukiendelige af Røg og Støv, men de forekom mig dog underlige og betydningsfulde nok endnu. Hift laa en saaret bleg Konge paa Sottesengen; her en dødsfudt Amazone med Pilen i Brystet, paa Marken. Jeg saae Troia brænde, og Vneas bære sin gamle Fader Anchises paa Ryggen, ud af Ilden. Endelig maatte jeg dog lægge Haand paa Værket, og ødelægge det brændende Troia endnu engang. — Jeg siger, at jeg stod alene i det store Værelse? Nei det var dog ikke sandt! Mine Venner: Herr von Skarpentand, Herr von Hammer, Magister Glatjern, Grevinde Raspemund og Mundkoffen Herr Klæbekage, vare ogsaa tilstede. Saaledes kaldte jeg, for Epog, mit Snekerværktoi. Saugen, Herr von Skarpentand, tænkte jeg mig altid som en firfkaaren fornem Officeer, med sort stridt Etæg, der sonderlemmer alting i Krig med sine Vaaben. Herr von Hammer var Ministeren, der slaaer, om ikke steds Hovedet paa Sommet, dog Sommet paa Hovedet, og tomrer alting sammen igjen. Den lille korpulente Hovle, foreslille jeg mig som Magister Glatjern, der bidrager meget til Kulturen, naar først Bræderne ere saugede smaae. Fjelen, Grevinde Raspemund, maatte jeg bestandig tænke mig som en gammel, tør, mager Dame, der anfaldet alting med sin skarpe Tunge, hvad der ikke er hende galant og afflebet nok. Og Mundkoffen Herr Klæbekage, var min Limpotte, hvori den velskogte, kraftige Mad blev lavet, som styrkede min lille Verden og holdt den vedlige; thi jeg havde altid hørt, at Menneffene gjøre kun Dør, naar de intet have at spise meer.

Jeg var kommen

- —, — 8-10: Jeg samlede dem omhyggeligt i min Hat, og bragte den rige Mand dem. I Stedet for at takke mig, sagde han] = B; A: Jeg opsamlede omhyggeligt 632 Gremnitserdukater i min Hat, og bragte den rige Mand dem, med disse Ord: See her, min gode Herre! Nu mærker jeg dog at en god Helgen kan bevise efterlevende Menneffer nogle Velgierninger. — I Stedetfor at takke mig, og give mig gode Drifkepenige, sagde han

Side 256, Linie 12-13: en Thy. Jeg blev sat i] = B; A: en Thy og en Gudsbespotter. — Jeg blev sat ved Bingebeuet i
 — —, — 14-15: ikke Herr Litzberg, der just den næste Dag] = B; A: ikke min faderlige Ven, Herr Litzberg, der just den Dag
 — —, — 16: ny Bygning] = B; A: ny offentlig Bygning
 — —, — 17: været mange flere Ducater] = B; A: været 1000 Dufater

— —, — 23: det] = B; A: han
 — —, — 24-25: Skjtspatronen, fordi] = B; A: Skjtspatronen, som billigt, fordi

— —, — 27: som Finder. Herr Litzberg blev min Formynder] = B; A: som Finder; men først trak man 50 Dufater fra til Straf, fordi jeg havde spottet Helgenbilledet. — Hvad der blev tilovers var nok, for at sikkre mig en bedre Fremtid. Min gamle Farbroder blev sat mig til Formynder

— 257, — 1-3: Bonifacius. Saaledes havde han virkelig holdt det Løfte, han havde givet mig i Dromme. [Imidlertid] = B; A: Bonifacius! Og altsaa havde han virkelig holdt det Løfte, han havde gjort mig i Dromme. — Var det nu en Hændelse, eller et Under, kiære Bedstefader? Det maae de Lærde bedømme; nok sagt, den hellige Bonifacius havde holdt Ord.

Ved Herr Litzbergs Omsorg kom jeg siden to Aar i Huset hos den store Sebastian Bach, dengang Capelmester i Gothen. Han lærte mig at spille Pedal, og gav mig grundig Underviisning i Contrapunkten og Generalbasfen.

Imidlertid

— —, — 6-7: for ham. Min Farbroder, der var en slet Huusholder og en latterlig Patron, var kommen ganske] = B; A: for ham. Mine Penge vare gaaede temmelig med, og dertil havde min Farbroder, der var en slet Huusholder og en latterlig Patron, fornemmelig bidraget. Han var nu ganske

— —, — 9: ham, sad] = B; A: ham igjen, sad

— —, — 12: omfavnet mig] = B; A: omfavnet og kysket mig

— —, — 13: Bælgetræder, som en Kaalstof. Dette] = B; A: Bælgetræder, Mester Bebertorn, som en Kaalstof, og kastet ham paa Rodingen. Dette

— —, — 14: sig nær] = B; A: sig overordenlig nær

— —, — 15-17: Ufsel. Men det Bedste manglede den salig Mand, thi han var ikke musicalsk. Med mig, veed] = B; A: Ufsel. Jeg vil overlade til den selv at domme, om han er død af Evinnsot, eller af overdreven Flid. Thi den gode Mand vilde gierne vise sin Hædighed, men det Bedste manglede, thi han var ikke musicalsk. Med mig, Gottlieb, veed

— —, — 19-21: Fiol. | Nu er der vel foruden mig en Skrædder og en Brændehugger, som søge om dette Embede; men jeg kan] = B; A: Fiol.

Men kiære Nabo, sagde en gammel Garver Reimann, hans

gode Ven, der var tilstede, veed I da ikke, at en anden Borger og Skrædder, barnfødt her i Byen, samt en Brændehugger, søger om dette Embede? — Det veed jeg nok, svarede min Farbroder; men jeg kan

Side 257, Linie 23: nogen] A og B: nogle

— —, — —: disse Herrer for mig] = B; A: disse Stakler mig

— —, — 24: Strygjern med i Kommen, kunde Janden let sluge] = B; A: Strygjern med i Kommen, kunde Janden let drive sit Spil med ham, sluge

— —, — 25: Bælgen. Den anden] = B; A: Bælgen. Og den anden

— —, — 27-28: i Staden." | Jeg læste] = B; A: i Staden, som har vasket sig. Der kan du selv læse.

Jeg læste

— —, — 30-31: end Mol. | Min Farbroder] = B; A: end Moll; men det vilde nok give sig, og ikke falde en Mand vanskeligt, der saa lang Tid havde havt sine Fødder under Bæverstolen.

Min Farbroder

— 258, — 6: Bælgekammeret] = B; A: Bælgekammeret

— —, — 7: vidste] = B; A: viste

— —, — 19-20: gammel Kone, der vilde gaae i Kirke. Medens] = B; A: gammel sminket Frue, der vilde gaae i Kirke, og forbærvede hendes Toupee. Medens

— —, — 22-23: uden Sang. Det kom] = B; A: uden Sang, for at gjøre en Ende paa den Skandal.

Det kom

— —, — 29: Udsalb. I Musikken er Harmonien] = B; A: Udsalb, og ingen havde overilet sig. I Musikken var Harmonien

— —, — 31, til Side 259, Linie 1: Hierter." | Ogsaa denne] = B; A: Hierter. Hvorledes Musikens Harmonie ogsaa lod sig anvende paa Opdragelsen og Moraliteten, derover kunde man skrive et vidtloftigt Værk, og min Farbroder indsaar ikke, hvorfor han ikke ligesaagodt kunde gjøre det, som en anden. — Forresten bad han, at man vilde behandle ham med Agtelse, som en Borger, der før havde drevet et kunstigt Haandværk; ellers maatte man takke sig selv for de varme Vasler, der ved slige Leiligheden kunde falde af.

Ogsaa denne

— 259, — 3: stakkels Farbroder] = B; A: stakkels underlige Farbroder

— —, — 24: forsiktrer] = B; A: forsikre

— —, — 25: opveie Ducater] = B; A: opveie 632 Gremnitserducater

- Side 259, Linie 26: og spidse Ørerne] = B; A: og have spidset Ørerne
- —, — 27: gamle Anecdoter] = B; A: gamle forslidte Anecdoter
- 260, — 5: fra] = B; A: af
- —, — 19: Kirkegaarden. Fra den Tid] = B; A: Kirkegaarden. Der saae man Himmelens Retsfærdighed! Fra den Tid
- —, — 25: værre] = B; A: være
- 261, — 3: Beviser] = B; A: Beviis
- —, — 11: paa de Vilkaar, at] = B; A: paa den Betingelse, at
- —, — 16: Sligt] = B; A: Eventyrligt
- —, — 18: ligge ved et Par] = B; A: ligge næsegruus over et Par
- —, — 19: tørrede deres] = B; A: tørrede meget ivrigt Taarerne af deres
- —, — 20: gjorde Armbevægelser] = B; A: gjorde forbarmslige Gebærder og Armbevægelser
- —, — 21-22: til den Gne, og han] = B; A: til den Udsigte, der lod til at være den Fornuftigste, og han
- 262, — 4-5: de Talemaader] = B; A: de forslidte Talemaader
- —, — 6-7: denne forslidte Trost.] = B; A: denne Snaf!
- —, — 10: Formaning] = B; A: Trost
- —, — 12-13: den taabelige Snaf] = B; A: det taabelige Brovl
- —, — 14: til at] = B; A: til i Forlegenheden at
- —, — 31: Vi vilde ikke afflaae dem denne Begiering] = B; A: Vi kunde ikke afflaae dem denne billige Begiering
- —, — 32: hemmeligt] = B; A: hemmelig
- 263, — 7-8: Barmen. „De] = B; A: Barmen, hvorved jeg fik meer at see, end der var mig tienligt. — De
- —, — 8: hun; „de] = B; A: hun, og Taarerne stode i de skionne Dine; de
- —, — 12: at spille paa] = B; A: at slankere omkring paa
- —, — 19-20: jeg heel snever om Hjertet. Vi havde gierne hørt] = B; A: jeg ogsaa heel snæver om Hjertet. Neppe mærkede de smukke Nonner, hvad Virkning deres Kunst og Unde gjorde paa os, før de begyndte saaledes at fyre med Skarpt, fra deres Dines Batterier, at vi sølte os ganske overvundne, og maatte overgive os paa Naade og Unaade. — De vare gierne blevne længer, og vi havde gierne hørt
- —, — 22: sagde: „Ja] = B; A: sagde smilende: Ja
- —, — 28: venligt] = B; A: forelsket
- —, — 32, til Side 264, Linie 1: kælne Sværmeri. | Næste Dag] = B; A: kælne Narrerier: Om hvordan Tonerne havde

blandet sig med Aftenrødens lange Straaler fra Kirkevinduet, hvordan de ranke, hvide, runde Fingre, med de store Negler, havde taget sig allertidreste ud, paa de sorte Tangenter, som Dag og Nat, naar de kyskes og adskilles; hvordan det var forekommet ham, som om de forgyldte Engleborn over Orgelet, og Duen under Prækestolen, havde sprættet med Vingerne til Musikken; o. s. v.

Næste Dag

Side 264, Linie 12: Dem] = B; A: dig

— —, — 17: hen igjen] = B; A: igjen hen

— —, — 28-29: Elfsere paa] = B; A: Elfsere grædende paa

— 265, — 1: rorte] = B; A: undrede

— —, — 3: fortrolige. Vi gjorde] Efter den tyske Text af 1839; A og B: fortrolige.

Vi gjorde

— —, — 15: Mandssklæder; vi kom] = B; A: Mandssklæder; og skiondt jeg egenlig aldrig har kunnet lide et Fruentimmer i denne Dragt, da det hverken er ret Klod eller Fisk, var os dog dette Mummespil ikke ubehageligt; thi det viste mange Skionheder, som den misundelige Ronnedragt hidtil havde skuilt.

Vi kom

— —, — 18: Søstre, og vi] = B; A: Søstre, hvori ingen kunde fortænke dem, og vi

— —, — 21: gierne havt] = B; A: gierne hver havt

— —, — 23: salige] = B; A: salig

— —, — 26: ikke at] = B; A: ikke atter at

— 266, — 12-13: Haar. | Angsten] = B; A: Haar; at de saae friske ud endnu, kunde de vel blot takke Rosenolien for, der udbredte en livsalig Duft i Værelset.

Angsten

— —, — 32, til Side 267, Linie 1: Wei. Det lod saaledes: | „De ulhyffelige] = B; A: Wei. Brevet lod saaledes:

„Da man altid støtter Vingerne paa den stakkels Cupido, og planter Torne paa hans Rosensti, for at spærre ham Veien, kan man ikke fortænke ham i, at han stundum er en lille Skielm. De ulhyffelige

— 267, — 8-9: ikke at forsmaae hoslagte Ringe] = B; A: ikke forsmaae hosliggende Brillantringe

— —, — 14: være forgieves;] = B; A: være et forgieves Arbeid;

— —, — 16-17: at agte.“ | To Brillantringe] = B; A: at agte, om end ikke at elske.“

To Brillantringe

— —, — 22: os lidt ved] = B; A: os lidt ved

— —, — 23-24: Virkelighed? Nonnerne have ikke spillet] = B; A: Virkelighed? Havde Nonnerne spillet

- Side 267, Linie 25: for Nar, men kun af Nød] = B; A: for Nar;
ved Gud, jeg skulde ikke hvile, før jeg havde fundet dem og
hævnet mig. Men de gjorde det kun af Nød
— —, — 26: Ledtog med. Rigtig nok] = B; A: Ledtog med,
og det var vel ogsaa neppe feet. Rigtignok
— —, — 31: Alteret] = B; A: Altaret
— —, — 32: rigtigt] = B; A: rigtig
— 268, — 8: velsigjørende] = B; A: velsklingende
— —, — 10-11: Former. Siden have vi helliget] = B; A: For-
mer. Saaledes burde Kunstnerne altid være et Slags aandelige
Kapuner; thi Mangel af egen Nydelse gjør kun deres Værker
federe og mere velsmagende. Siden have vi ganske helliget
— —, — 25: et sødt Kys] = B; A: et sødt, sødt Kys
— —, — 26: i] = B; A: til
— 269, — 13: ud, forekommer] = B; A: ud, det forekommer
— —, — 14: Svagheb] = B; A: Daarlighed
— 270, — 15: Eberhard faldt] = B; A: Eberhard grædende
faldt
— —, — 16: af Carlo Dolce, som] = B; A: af Raphael eller
Guido Reni, som
— —, — 21-22: Lille-Klippeborg. | Da Veiret var saa smukt,
fik Bedstefader Lyst til at] = B; A:

Lille-Klippeborg.

Ligbergs Fortælling, eller mere, det Lene hvormed han for-
talte, havde stemt Bedstefader noget ned fra sin Hoitidelighed.
Han var igien ret lystig og oprømt, og da Veiret var saa smukt,
fik han Lyst at

- —, — 26: mig lidt om." Reisen] = B; A: mig lidt om
i Verden. — Reisen
— 271, — 14-15: Ursula og om Herr Samuel Plüts.] = B; A:
Ursula, om Herr Samuel Plüts, og om Fætter Anton.
— —, — 25: med Vand] = B; A: med friskt Vand
— —, — 27: blev foretaget] = B; A: blev altsaa foretaget
— 272, — 3-4: aldrig bleven opdaget] = B; A: aldrig opdaget
— —, — 7: omkring, som jeg] = B; A: omkring, hvor jeg
— —, — 10-11: Vaad." | Den fornuftige Søn lod sig ikke over-
bevise; ikke] = B; A: Vaad. Her fra vor Jord seue vi mæge-
ligt Jupiter, som en stor Stjerne, men paa Jupiter kan man
ikke see vor lille Planet, med blotte Øine.

Den fornuftige Søn lod sig ikke overbevise af flige poetiske
Signelser; ikke

- —, — 20: forsigtige Søn] = B; A: forsigtige Herr Søn
— —, — 25: hverandre] = B; A: hinanden
— 273, — 1: i den største] = B; A: i største
— —, — —: holdt] = B; A: holdet
— —, — 2: her] = B; A: der

Side 273, Linie 11: eder det. Vi ville] = B; A: Eder det, i Kraft af mit Hersteb. Vi ville

— —, — 21: salig van Leuven] = B; A: salig Leuven

— —, — 30: sig selv og] = B; A: sig og

— 274, — 16: Glæde. Wolfgang] = B; A: Glæde og Overgivenhed. Wolfgang

— —, — 19: Des] = B; A: Dens

— —, — 28: nu en] = B; A: nu ret en

— —, — 32: sig] = B; A: det

— 275, — 1: Tid med at] = B; A: Tid, at

— —, — : med,] = B; A: med nu,

— —, — 2: Selskabet, deels] = B; A: Selskabet i Tusmørke, deels

— —, — 12: Baldborn.] = B; A: Baldborn, om han ogsaa ikke blæser det meer.

— 276, — 21: han.] = B; A: han sukkende.

— —, — 26: gode] = B; A: skionne

— 277, — 2: skionne] = B; A: veltrufne

— —, — 15: gode] = B; A: smukke

— —, — 17-18: Leilighed forvise] = B; A: Leilighed fuldkommen forvise

— —, — 27: hvori vare] = B; A: hvori der vare

— —, — 28: ogsaa] = B; A: tillige

— 278, — 2: Hænderne] = B; A: Hænder

— —, — 4-5: Bærter. Det Skionne og Heie derimod, det Hølelsesfulde] = B; A: Bærter. Vi have end ogsaa hørt ham høre sig ret sundt og smukt over Romeo og Julie; men, oprigtigt, var dog denne fortræffelige Mand, hvad lige Ting angik, en forud indtaget, indskrænket Kunstdommer. Det Skionne og Heie, saavel som det Hølelsesfulde

— —, — 6: Segl. Paa Lune] = B; A: Segl. Hvor kunde han da tale grundigt om Digtekunsten? Paa Lune

— —, — 8-9: Shakespeare. Imidlertid domte han dog frisk væk; thi] = B; A: Shakespeare; hvad man jo heller ikke kunde forlange af en Mand i hans Tid og i hans Forhold. Imidlertid domte han dog frisk væk om alting; thi

— —, — 13-14: af med. | „Hvad Ganden!“] = B; A: af med. Ja han vovede endog at sige Mesterne i Faget dristig imod, at undervise dem, og give dem nyttelige Lærdomme.

Hvad Ganden!

— —, — 16: være! det] = B; A: være min Fæder! det

— —, — 21: farlige.“ — „Har] = B; A: farlige, Herr Julius!

— Har

— —, — 30-31: gaaer tabt.“ | „Men, fiære] = B; A: gaaer fløiten; ikke selv slæbe Røghunden sammen paa den friske Grønning, for at udslette en utidig Frugt. Et Gledningen der alt,

saa har jeg intet imod, at en dramatisk Forfatter bygger sig et Drivehuus paa Dynge; og for mig maa han gierne kalde det et Musernes Tempel.

De taler med Afgtelse om Digtekunsten, det maa man sige.

Men kiære

Side 278, Linie 32, til Side 279, Linie 1: Ø? Ø, lad disse ufordærvede Naturmennesker bestandig fort boe i blotte Huler] = B; A: De? Lad dog disse ufordærvede Naturmennesker, som Troglodyter, bestandig fort boe i deres Huler

— 279, — 2: de ogsaa høre] = B; A: de høre

— —, — 4: Hierterne, kiære] = B; A: Hierterne, min kiære

— —, — 5: naar man hytter sig] = B; A: naar de blot hytte sig

— —, — 6-7: Vihberg! hvor Viisdom har digtet. Mennesket] = B; A: Vihberg, hvor Fornuft og et ædelt Hierte, hvor Viisdom og Menneskefiærlighed har udkastet Billebet. Mennesket

— —, — 11 og 13: De] = B; A: J

— —, — 14: Lærer man] = B; A: Lære de

— —, — 28: overfermisfere] A og B: overfirnisfede

— —, — 29: udbrede som en klog Moral, fordi] = B; A: udbrede; fordi

— —, — 31, til Side 280, Linie 1: Væsner." | At faae] = B; A: Væsner. Paa samme Maade virke ogsaa gode verdslige Skrifter.

At faae

— 280, — 9: han sig, og da] = B; A: han sig gudsjammerligt; og da

— —, — 20: Men her] = B; A: Men kom til Mit i Morgen! Her

— —, — 24: dette Klima] = B; A: dette haarde Klima

— 281, — 2: upudbrede Haar!" — Saa] = B; A: upudbrede Haar, saa at Haarene reiser sig under min Paryk derover. — Saa

— —, — 12: Ulave. Og den gode] = B; A: Ulave. Ingen ordenlige Haver i Vinkler, Quadrater, Rombusser og Rombuider. Man skulde troe, man gif paa Græs i Skoven, mellem det umælende Dvæg. Intet Spor af ordnende Menneskehaand i Vegetationen at opdage, hvad der dog gjør een saa godt. Thi det er jo netop Kunsten, at frembringe en smuk Rodsætning til Naturen, saavel i Klædebragt og Haveanlæg, som i borgerlige Indretninger. Men her er alting saa plump, at man troer at boe i en Hule, mellem lodne Bjerne; og den gode

— —, — 14-15: en smuk gammel Mand] = B; A: en meget smuk artig gammel Mand

— —, — 18: mere] = B; A: meer

— —, — 27: af Lakaier] = B; A: af otte Lakaier

— 282, — 19: holder af] = B; A: holder en Klat af

— —, — 25: bleve stye] = B; A: bleve lidt stye

Side 283, Linie 19: *Quid*] = B; A: *Qui*

— —, — 22-24: et Haar." — „Ja, ikke sandt?" sagde Herr Martin Julius. | Efter den] = B; A: et Haar.

Efter den

— 284, — 10: Cordula, Schmelzer og Wolfgang, Litzberg] = B; A: Cordula, eller Schmelzer og Wolfgang, eller Litzberg

— —, — 30: noget] = B; A: meget

— 285, — 23: og Eberhard kunde] = B; A: og vor Yngling kunde

— —, — 27: meer, havde Robert] = B; A: meer, (dengang Kapitain Horn reiste, havde han atter forkiolet sig) havde Robert

— —, — 28-29: Bielsen. | Det blev] = B; A: Bielsen; og Eberhard blev selv for bekymret, til at tænke paa sin egen Lykke. Det blev

— 286, — 2: Kunsten af. Hun vil] = B; A: Kunsten af. Den gamle gnidske Qvinde vil

— —, — 11: alt for banket paa] = B; A: alt banket for paa

— —, — 12: Taarer."] = B; A: Taarer, skiondt Bryttet er ham hult under Ribbenene.

— —, — 23: gjøre sin Prædiken] = B; A: gjøre Prædiken

— —, — 30: tilfredse] = B; A: tilfreds

— 287, — 10: Belflang] = B; A: Ynde

— —, — 27: troede] = B; A: vidste

— —, — 32: Osbingen Bud ned] = B; A: Osbingen ned

— 288, — 3: meldt] = B; A: meldet

— —, — 9: Borne for Graad ikke kunde] = B; A: Borne ikke for Graad kunde

— —, — 11: forenet] = B; A: huldsforenet

— —, — 27: for] = B; A: fra

— 289, — 8: Albertsborg] = B; A: Albertborg

— 290, — 12-13: Liigpsalmen tonede paa ny, forsvandt Nissen. Da horte] = B; A: Liigpsalmen begyndte paa ny, forsvandt Nissen. — En frisk opklappet Grav stod nu istedet, overstrøet med Violer, og Violerne duftede: Hvi skulle Dumhed og Ondskab ofte bære det uskyldigste Navn? — Da horte

— —, — 15: Mand, og forsvandt i Skyerne. Derpaa sleg Maanen frem] = B; A: Mand, snar som en Kugle, og forsvandt i Skyerne, selv en tykkere Sky, skionsfarvet af den dalende Sol. Derpaa steg Maanen foldt frem

— —, — 17: vistede] = B; A: hvidslede

— —, — 31-32: tilsidst stod en Kæmpeskikkelse deri i Læderkiortel og med Hielm paa. Det var Gustav Adolph. En anden saadan] = B; A: tilsidst stode to Kæmpeskikkelser deri, den ene i Læderkiortel og med Hielm paa, den anden i blaa Troie med rund Hat, som en Semand. Det var Gustav Adolf og Christian den Fjerde. De omsavnedes broderligt og raabte: Her erkiender

- det Store det Store, her hersker hverken Nag eller Forsængelighed. — En anden saadan
- Side 291, Linie 3: der stode broderligt, Haand i Haand. Nu løb] = B; A: der ogsaa stode broderligt, Haand i Haand, og saae venligt paa hinanden. — Nu løb
- —, — 5: som Cyclop] = B; A: som en Cyclop
- —, — 7: men begejstret] = B; A: men kun begejstret
- —, — 15: Skikkelse, og vilde] = B; A: Skikkelse, skiar Tænder, og vilde
- —, — 19-20: Concordia! ræk mig din Haand, at jeg] = B; A: Concordia, ræk mig din Haand, ræk mig din Haand! at jeg
- —, — 23: trykke] = B; A: trykte
- 292, — 12: sagde, det] = B; A: sagde, som billigt, det
- —, — 27: kryb] = B; A: lavere
- 293, — 29: Da nu Kongen ingen] = B; A: Da Kongen nu ingen
- 294, — 15: af] = B; A: efter
- —, — 20: lidt] = B; A: lidt
- —, — 29: skulde lade] = B; A: skulde krybe i Skiul og lade
- 295, — 3: i Luften. Capitainen] = B; A: i Luften med forfærdeligt Kvald. Kapitainen
- —, — 4: greben] = B; A: grebet
- —, — 19: en større] = B; A: en endnu større
- 296, — 3: Femilie i ham. „Femilie] = B; A: Femilie i ham. — Femilie
- —, — 5: han reddede] = B; A: han virkelig reddede
- —, — 9: er over Muld] = B; A: er under Solen
- —, — 10: sagde: „Jeg] = B; A: sagde veemodig: Jeg
- 298, — 24: hilste dem, og Fuglene qvibbrede.] = B; A: hilste dem giennem Vinduerne, og Fuglene qvibbrede i Lunden.
- —, — 26: de smukke] = B; A: de smaae smukke
- 299, — 2-3: at finde Bei] = B; A: at pible ud og finde sig en Bei
- —, — 13: Kraft] = B; A: Spændkraft
- —, — 14: Ingen kunde] = B; A: Ingen, selv ikke den Gjordomsfrieste, kunde
- —, — 15: hans] = B; A: sin
- —, — 18: fra] = B; A: af
- 300, — 1: forgieves] = B; A: ulykkelig
- —, — 11: til Skjtspatroner, end suffice] = B; A: til sine Skjtspatroner, end at suffice
- —, — 13: Alle fornuftigt] = B; A: Alle vel og fornuftigt
- —, — 16: være alene.] = B; A: være i Centrum.
- —, — 23-24: en Fjernis] = B (en Firnis); A: en god Firnis

Side 301, Linie 19-20: for Søen. | Man lod] = B; A: for Søen, som vel Banen havde betvunget for en fort Tid, men som kom igien paa Landjorden.

Man lod

- —, — 31: paa ny. Han vilde] = B; A: paa ny, og det var ham umuligt at bivaane Dielsen. Han vilde
- 303, — 1: nu hele den skionne D for Eberhard? Et] = B; A: nu den hele smukke De for Eberhard, uden Gordula? Et
- —, — 3: Klage der, hvor] = B; A: Klage, hvor
- —, — 5-6: end Ukrudt, en forfængelig Stads, hvormed Naturen forgieves pyntede sig. Kilderne] = B; A: end væmmeligt Ukrudt, en forfængelig Stads, hvormed Naturen, som en gammel Vinde, forgieves pyntede sig, for at vinde hans Opmærksomhed. Kilderne
- —, — 7: Sladderfosstre, Aftenens] = B; A: Sladdersofstre, der altid pludrede det samme taabelige Toi om igien. Aftenens
- —, — 8: Skylege bidende] = B; A: Skylege vare ham ikke andet end bidende
- —, — 10: mægtede] = B; A: magtede
- —, — 13-14: snart igien. | Alle Menneſker havde Medlidenhed med Eberhard.] = B; A: snart igien.

Undertiden løb han ned til Stranden; det tyktes ham, som om han sølte Kraft nok i sine Arme, til at svømme lige til Europa, og finde sin Gordula. Saa stienkte han atter paa det ubarmhertige Hav, der skildte ham fra den Elskede, med de kolde Bølger, og som havde befordret Forræderens Flugt. Eberhard kunde ikke see Hiorte, Heste og Vogne ile sig forbi, uden at stirre efter dem med Haansmil. Hvorhen ile I, saa raskt og hurtigt? spurgte han. Løber kun et lille Stykke Bei, og I ville snart finde Eder standsede af Klipper og Hav. Det hialp kun lidet, at Fielsstykket styrkede; det stædte kun for at bane Ro-veren Bei.

Alle Menneſker havde inderlig Medlidenhed med den arme Yngling.

- —, — 17: sætte Melodier] = B; A: sætte rørende Melodier
- —, — 18: fortvivlede] = B; A: vemodige
- 304, — 14-16: Menneſke. Haab og Mod vendte tilbage. „Hun lever, aander endnu for mig,” raabte han, „elsker mig. Stibet ligger seilfærdigt. Stærkbevinget] = B; A: Menneſke. Veemod, Sorg og Fortvivlelse opfyldte ikke længer hans Barm; Haab og Mod vendte tilbage. Ulykkelig Kiærlighed gjorde ham kun end mere begejstret og elskværdig end forhen. Disse voldsomme Begivenheder havde pludselig modnet ham til Mand. Hvad er min Smerte? raabte han. Hun lever jo, aander endnu for mig, elsker mig. Var hun død, havde Jeberen for nogle Maaneber siden revet hende bort, da stod jeg fortvivlet, vred mine

Hænder ved hendes Grav, og Gravblomsternes kolde Dug spottede mine Taarer. Eller var jeg fast smeddet til denne Klippe! Men Skibet ligger seilfærdigt, som en mægtig Hyppogryph. Stærkbevinget

Side 304, Linie 18: fiære Brænder] = B; A: fiære Fættere og Brænder

— — — 20-24: troloft, som mig. Men jeg skal opdage ham, træffe ham, og han skal faae sin fortiente Lon." | Og saaledes følge vi da hurtigt vor Ven, der op søger sin Brud, til Europa. Med sine Venner tager han en hiertelig Afsted. Hanna Høllkraft trykker] = B; A: troloft, som mig. Han bryder sig kun lidet om Klippeborgs Held; og beriget med Eders Guld, iler han blot at tilfredsstille sine egne nederdrægtige Ønsker. Men jeg skal opdage ham, jeg skal træffe ham, og han skal faae sin fortiente Lon af min Haand.

Har man intet høiere Dufte, end at kiende Verden og Menneskenes Higen og Tragten, see smukke Egne og Stæder, saa giver man sig Lid; Siælen aabner sig med Ro for hver lille Begivenhed, og den dvælende Digter søger med den dvælende Helt, at aflure Hverdagslivet nogle morsomme Træk. Thi selv af det Daglige flyder det Mærkværdiges, det Forunderliges, det evig Nyes uundtommelige Kilde; hvorledes kunde ellers Livet, der dog meest bestaaer deraf, være det tænkende solende Menneske saa dyrebart? Men naar Hjertet soulder langfjelsfuldt efter een Gienstand, naar Villien og Kraften sigter efter et vist Naal, da iler det hele menneskelige Væsen, som en affkudt Kugle, mod det betegnede Mærke, uden at ændse hvad der foregaar til Høire eller Venstre.

Og saaledes følge vi da denne gang hurtigt vor Ven, der op søger sin Brud, til Europa, uden at dvæle ved Episoder, fordi der ingen ere for ham, der blot stille og indsluttet i sig selv, grunder over Fremtiden. — Kun med sine Venner paa Den tager han en hiertelig Afsted. Han lover Hanna Høllkraft snart at komme tilbage med Cordula. Hun trykker

— — — 30: spørger ham med det venlige Ansigt] = B; A:

spørger ham i Stiernes Huset, med det koparrede, venlige Ansigt

— 305, — 3-4: Omfindtlighed. Det gjør mig ondt] = B; A:

Omfindtlighed, med bidende Spot? Det gjør mig hiertelig ondt

— — — 17: gale] = B; A: galne

— — — 28: glædede] = B; A: glædte

— 306, — 6: en ung hollandsk] = B; A: den unge hollandske

— — — 8: Zeber paa Weien.] = B; A: Zeber i næste Kiøbstad.

— — — 11: Godseiers Høstlot] = B; A: Godseiers smukke Høstlot

— — — 15-16: i Nat." Dermed tog han til Høien, og reb] = B; A: i Nat. Manden er ikke hjemme; men det kan være

det samme; der sidder hans Kone udenfor paa Bænken og spin-
der; hun kan godt lide unge rige Officerer. I vil blive fornoiet
med Rattleiet. — Dermed tog Drengen til Huen, med et
stielmsk Smil, og reed

Side 306, Linie 20-21: forfaldent. Der vorte Græs paa Taget.
Den graa Kalk var paa mange Steder affalden, og viste] =
B; A: forfaldent. Et nybygget Huus, med hoirode Tagstene
og hvidtede Bægge, tager sig kun slet ud i et Malerie; men her
vorte Græs paa Taget, saa at man gierne der kunde toiret en
Ko. Den graa Kalk var mangesteder affalden, og viste

— —, — 24: Kreds i] = B; A: Kreds hoit i

— —, — 26, til Side 307, Linie 1: i Skyggen. Det eneste
Ikkeforfaldne i denne Omgivning var Vertinden selv, en ung
smuk Kone. Med Rotten] = B; A: i Skyggen. I Gadekieret,
ved Siden af, snaddrede Under og Gærs. Den gamle Lænke-
hund, der saae ud som en afflidt Kuffert, giote høst, i sit endnu
forfaldnere Hundehuus. Et Blankeværk ved Siden af, sort og
halvraaddent, var flaaet sammen med Lægter igien, for ikke at
falde ned; og igiennem de mange Huller, saae man ind i en
Gauge, fuld af hoiie Frugttræer, der næsten alle vare visne.
Underneden stode dog nogle grønne Kaalhoveder. De uhyre
Ribs- og Stikkelsbærbuske, der længe havde ophørt at bære
Frugt, og som nu næsten heller ingen Blade sit meer, bare kun
vaskede Uldstromper og Skiorter. Det eneste Ikkeforfaldne i
denne nærmeste Omgivning, (thi udenfor trindtom blomstrende
Naturen) var Vertinden selv, en ung smuk Kone, med ildrode
Haar, mange Fregner i Ansigtet, trind og rank, med den hvideste
Hud og rosenrode Kinder. Med Rotten

— 307, — 3-5: sang hun en gammel Vise. | Hun sprang] =
B; A: sang hun, med klar Stemme, en gammel Kæmpevise.

Skiondt den unge Krigers Hoved var fuldt af alvorlige
Tanker, hans Varm af tungsindige Følelser, kunde han dog ikke
andet end finde Skovriderinden smuk; og den Modsetning, som
hendes Blomstren gjorde til den hele forfaldne Kamme, forekom
ham allertiereste. Selv hendes Haars altfor stærke Farve gav
hende noget Karakteristisk her, som han nødigt vilde undværet i
Billeder. Det unge Fruentimmers Skabning var lige saa hyppig,
som Koloriten blændende; og en Maler kunde aldrig ønsket sig
bedre Model, til en Fru Potifar, eller til en Dalila.

Hun sprang

— —, — 7: ham og] = B; A: ham ned, og

— —, — 8-9: Skovnymphe. Den mørke] = B; A: Skov-
nymfe, der med sletteste Ord søgte at forlokke den vandrende
Ridder; og saa alvorlig han var, forekom han sig dog selv som
en Don Quixote. Den mørke

— —, — 10-13: Smil. Han gik ind i Stuen, og spurgte, om

han kunde faae Aftensmad og Natteleie her. | I det samme traadte fire velklædte Lakaier og en halvvoxen Ridesknekt ind] = B; A: Emil.

Dette Emil, der klædte ham grumme godt, behagede Skovriderinden særdeles. I det han steg af Hesten, berørte han hendes Kind med sin Mund; og da i det samme hendes Galstorsklæde faldt af, kom han til at stifte Næsen i hendes Varm, uden i mindste Raade at støde sig, skiondt han fandt Modstand nok. Hun bukkede sig ned, for at tage Tørklædet paa igien; men derved blev Dndt værre, og hun forraadte kun meer, hvad hun vilde skjule.

Ridderen lod sig ikke anfægte, med traadte alvorlig ind i Stuen, og spurgte om han kunde faae Aftensmad og Natteleie her? — Og dette maa tiene til stærkeste Beviis paa, at hans Siæl var befestiget med langt vigtigere Ting, ellers var han vist ikke bleven saa kold, ved Skovriderindens Undigheeder. At hun var smuk, lod hun ogsaa selv til at føle; man mærkede, at hun ikke var vant til at udspænde sine Røt forgieves; thi da hun endnu havde gjort et Par mislykkede Forsøg paa at vinde den Fremmede, hvilket kun gjorde ham koldere og næsten uholdelig, forandrede hun pludselig Tonen, gik arrig ud af Stuen, og mumlede mellem Tænderne: Nu kunne de for mig gøre med ham, hvad de vilde.

Der unge Officeer søgte atter at formilde hende, med venlige Ord, og det lykkedes ham tildeels. Men deres *tête à tête* blev afbrudt, thi fire velklædte Lakaier og en halvvoxen Ridesknekt traadte ind

Side 307, Linie 21-22: det, betragtede de ham med stiaalne Diekast. Forst] = B; A: det, kastede de stiaalne Diekast til ham. Forst

— —, — 27-30: Vertinden. — „En Elsker, som er borte, og en Elsker, som er død, kommer det ikke ud paa eet, kiære Madame?“ spurgte Dieneren. „Hvad nytter] = B; A: Vertinden. — Ganden fare i de Qvindfolk, raabte Veit; (om Fortællelse, Madam, med Jer er det en anden Sag, men jeg mener de øvrige Gravværende). Det er et letfindigt Folk. Nærværelsen er dem alt. En Elsker, som er borte, og en Elsker, som er død, kommer dem ud paa eet. Og oprigtig talt, er det ikke ogsaa omtrent det samme? Hvad nytter

— 308, — 10-14: i Dret: „Vær ikke bange for, at det skal gaar for vidt; jeg skal nok komme til rette Tid.“ | Den Fremmede vidste ikke, hvad han skulde tænke herom. Han gik paa sit Bærelse, lagde sig] = B; A: i Dret: Gior Dem lækker for Vertinden, naar De er alene paa Kammeret med hende, og giv hende et Kys; det vil redde Dem Brud og Liv. Vær ikke bange for at det skal gaar for vidt, jeg skal nok kalde hende bort igien til rette Tid.

Den Fremmede vidste ikke hvad han skulde tænke herom. Det ærlige Ansigt, hvormed Drengen, der ellers saae ud som Skalkagtigheden selv, stirrede paa ham, overbeviste ham om, at lig en List her var aldeles nødvendig. Da Værtinden havde fulgt ham hen i det affides Kammer, i Stuelængen, satte Lyset paa Bordet og gif hen at see om Sengen var vel redet, sneeg han sig i Hælene paa hende, tog hende om Livet, og bad med skælvende Stemme: Smukke Kone, giv mig et Kys! — Skovriderinden blev forundret, hun folte sig overrasket paa en behagelig Maade, dreiede smilende Ansigtet til ham, og sagde: Gi De Skielmsmester! der kunde stille Dem saa hellig an, i de Andres Nærvarelse. Med disse Ord omfavnede hun ham, og kysede ham hierteligt. Herved kom Holland i Rod igien, og han besandt sig aldeles i samme Forsatning, som Joseph med Potifars Hustru; ja endnu værre, thi han havde jo selv først begyndt Legen. — Lykkeligviis raabte Ridsknægten ind ad Døren: Na vil Værtinden være saa god at komme ned! Gæsterne forlange mere Vin. — Gi for Pokker, kan de da ikke bide et Diebsk, raabte Konen fortredelig, torte sig om Munden, og fulgte med Drengen, der ikke vilde gaae, før han fik hende med. — Jeg kommer igjen, hvilede Drengen, i det han gif.

Den Fremmede lagde sig

Side 308, Linie 18: har Drengen] = B; A: har Værtinden og Drengen

— —, — 29: Falddøren aabnede] = B; A: Falddøren i Gulvet aabnede

— 309, — 1: greb sine] = B; A: greb uvilkaarligt sine

— —, — 5: mennefskefiærlig] = B; A: mennefselig

— —, — 22: der gif ham] = B; A: der kunde gaae ham

— —, — 26: nu] = B; A: da

— —, — 29: være med. De] = B; A: være med i Ledtoget. De

— 310, — 4: Knevl] = B; A: Knebel

— —, — 6: Hest] = B; A: Ganger

— —, — 7-8: en Bierghytte, to Mile borte.] = B; A: en lille Bierghytte, to Mile herfra.

— —, — 9: maatte lade, som] = B; A: maatte see ud, som

— —, — 13: fion] = B; A: deilig

— —, — 14: seiede, Hækkerne] = B; A: seiede ligesom Gulvet i et Værelse, Hækkerne

— —, — 17: Ranunkler] = B; A: Ranunkler

— —, — 18: Drivhuusvinduerne] = B; A: Drivhuusvinduerne

— —, — 21: Straaler. Slottet] = B; A: Straaler. Dette gjorde de daglig, da Garzen, i Nærheden, forsynede dem med rigeligt Vand af sine Biergtilder. Overalt horte man en behagelig Susen, fra Dreadernes Bryst, fra Delfinernes Munde, fra Blodgudernes væltede Krus. Slottet

Side 311, Linie 3-4: Fornøielse. | Den Gnefte] = B; A: Fornøielse. Ivertimod vilde det blege Himmells, i sin stille, uforstyrrede Høitidelighed, giøre en skion Modsatning, til de hidsigfusende røde Jordblus, der bildte sig ind at overgaae Maanen, idet de forsvandt i Mørket.

Den Gnefte

- —, — 5: Kappe, med] = B; A: Kappe, og med
- —, — 6: Gang] = B; A: Targang
- —, — 8: lidt] = B; A: lidt
- —, — 16-18: hvem Loven ikke kan ramme." | I det han] = B; A: hvem Lovene ikke kunne ramme. Kun med mit Sværd kan jeg befrie min stakkels Pige, eller selv doe. Mod denne Tvekamp vilde hverken Gustav Adolf eller Albert Julius have et Ord at indvende.

I det han

- —, — 19: Gangen] = B; A: Targangen
- —, — 26: en halv] = B; A: en heel halv
- —, — 31: det ilde] = B; A: det meget ilde
- 312, — 3-4: Eberhard, i det han endnu holdt] = B; A: Eberhard med et giennemborende Blik, idet hans Haand holdt
- —, — 7: elsker Major] = B; A: elsker Herr Major
- —, — 13: ikke."] = B; A: ikke endnu.
- —, — 18: Livaander."] = B; A: Livsaander; dog føler jeg endnu Kraft nok, til at tugte en Niding.
- 313, — 4-5: Spøgelsse?" — „Ha,"] = B; A: Spøgelsse, v. Birting? — Ha,
- —, — 8: „forsvar dig." — Von Birting gif løs] = B; A: forsvar dig! Een af os maa doe. — Saa doe da du, Glendige, raabte v. Birting og gif løs
- —, — 9-10: af Besindighed og Mod, han giennemborede] = B; A: af den Besindighed og det Mod, der aldrig forlader store Siæle, i vigtige Dieblis. Han giennemborede
- —, — 27: horte, man] = B; A: horte, at man
- 314, — 4-5: dræbt sin Fiende:] = B; A: dræbt v. Birting;
- —, — 32: fra] = B; A: af
- 315, — 16: af sit Ansigt] = B; A: af Ansigtet
- —, — 19: Kummer; i denne] = B; A: Kummer. Men disse Sange udtrykte kun svagt hans Tilstand; hans lidende Hierte var endnu alfor oprørt, til at kunne udtrykke sig med Kunst. Efter nogle sorgelige Ugers Forløb, forvandlede Fortvivlelsen sig til en mildere Veemod; i denne
- 316, — 27: Dog] = B; A: Men
- —, — 30: Giennem Savnets lange Nat] = B; A: Giennem Kiærlighedens Nat
- 317, — 8: forekommer os, som om den hængangne Ven] = B; A: forekommer os, som om der laa en Skat skjult, vi maatte bevogte, som om den kiære Ven

Side 317, Linie 13: den Bilsfarelse] = B; A: den godmodige Bilsfarelse

— —, — 14: Stov, hvoraf] = B; A: Stov, ved en Farve, hvoraf

— —, — 15: Graven; da bliver] = B; A: Graven, og enten vende vi tilbage til Livets Daab, eller i det mindste troster os et sødt Sværmeri. Da bliver

— —, — 17: forsvunden] = B; A: svunden

— —, — 18-19: der forbandt sig med Eberhards Videnskab for Cordula, der bragte ham fort] = B; A: der inderlig forbandt sig med hans Videnskab for Cordula, der bragte Eberhard, fort

— 318, — 19: romstere] = B; A: rumestere

— —, — 26: en grøn] = B; A: en gammel grøn

— 319, — 27-28: Helligdom, og friske den op igien, for at den sorte Farve ikke skal bleges alt for meget." — „Jeg giver] = B; A: Helligdom. — Og friske den op igien aarlig, sagde Eberhard, for at den sorte Farve ikke skal bleges altfor meget. — Det have kanskee mine Forgængere gjort, svarede Gubben; jeg har intet frisket op, alting staaer ligesaa forfaldent, som det var da jeg kom Thi hvad skulde jeg gamle Mand friske noget op for, jeg som selv kun er brostfældig og ormstucken? — Jeg giver

— 320, — 7: sig] = B; A: jeg

— —, — 10: Gubben vidste] = B; A: Gubben, som gif i Barndom, vidste

— —, — 12: siden havde] = B; A: siden, just havde

— —, — 28, til Side 321, Linie 1: ventet den! | Spillemandene.] = B; A: ventet den.

At du min søde, elskede Cordula! raabte han, hvor aldeles afpræget jeg endnu i disse sidste Ord din hulde Undseelighed, din Pigebljærd, i Kamp med den fyrigste Kiærlighed. — „Eberhard! din Cordula lever og elsker dig“ det vovede du kun at betroe Forborgenheden. Denne Hemmelighed maatte salig Luthers Skygge bevare for de profane Dine. Men det skulde dog ikke ganske være skiult. Maaskee kommer han dog ogsaa her engang, tænkte hun; vil læse disse Ord og glæde sig deraf. Da skrev du, med den Ring, jeg havde givet dig: „Eberhard! din Cordula lever!“ Men „og elsker dig“ vovede du ikke at sætte til. At det laa jo desuden alt i „din Cordula?“

Lyvende Kapitel.

Spillemandene.

— 321, — 2: I veemodigt] = B; A: I sødt veemodigt

— —, — 3: en Luth. Enhver mærkede] = B; A: en Luth, og det morede ham, stundum at spille og synge for Folk ved Brylluper, Barnedaab, Baller og Maaltider. En Digter, tænkte han, skulde egentlig altid være en ulykkelig Elsker. Den Ulykkelige nyder selv og tænker ikke paa andre; den Ulykkelige glæder sig over andres Lykke, og det troster ham, at ikke Alle dele hans

Stiæbne. Den dybe, mægtige Følelse i hans Hierte, som ingen fiær Gienstand mere har at meddele sig, svinger sig op, i hei Begeistring; og som himmelsk Musa aabenbarer sig den Salige i Skyerne, smiler til ham, tilvinker ham Bisald, og lyksaliggjør ham med sin Nærværelse, naar han synger.

Da Eberhard var riig, udsatte han sig ikke for at misforstaaes og fornærmes af dum Hovmod, af egennyttig, plump Misundelse. Enhver mærkede

Side 321, Linie 4: at gjøre, saalidt som den sørgmodige] = B; A: at gjøre; og hvor han kom, sammenlignede man ham med den sørgmodige

— — 14-15: Folk spillede godt, han tracteerde dem i Vertshuset, og de maatte til Giengjæld foresyngne] = B; A: Folk behagede ham, de spillede godt, og hvad han især kunde lide, ogsaa gaaende i Marschen brugte de Bas og Fiol. De blotte Blæsinstrumenter, sagde Eberhard, høre Krigen til, ikke Freden. Musikens milde Indtryk begynder først ret, naar Valdhorn, Obo, Clarinet og Fagot forbinde sig med Violin, Bratsch, Violoncel og Bas. Et Sprog uden Consonanter vilde være ligesaa flaut, som et andet for haardt, der havde for mange. Der ere de som mene, et Sprog kan ikke være blodt nok. Deri feile de. Ogsaa Consonanterne ere musikalske; uden dem vilde Sproget klinge, som et Riodegem vilde see ud, uden Knokler og Been. Dyrene have i deres Lyd bestemte Vokaler, men ingen bestemte Consonanter. De vildeste Rationer tale overordenlig blodt. Fremmede, som ikke forstaae vort Sprog, have forekastet det for megen Haardhed. Maaskee med Rette! Men det siger jeg: heller for haardt end for blodt. Til hurtige lette Sange passer det tydske Sprog sig ikke; men det forbinder alvorlig Kraft og dyb, barnlig Følelse meer end noget. Og hvo vilde kalde Orgelet et slet Instrument, fordi man ikke godt kan spille Walser og Contradandse derpaa?

Bjergfolkene gave ham fuldkommen Ret; han tracterte dem i Vertshuset, og de maatte til Giengjæld spille og foresyngne

— — 21-22: Eberhard særdeles, den havde bragt hans Phantasie] = B; A: Eberhard særdeles. — Det var saa herligt i gamle Dage, sagde han, at ethvert Haandværk, ved gudsfrugtig Begeistring, hævede sig til Kunst. Haandværket var ikke for ringe til Kunsten, Kunsten ikke for fornemt til Haandværket. I Religionen fandt begge deres Forening. Nu adskilles de, uden Aandsoploftelse, og derved udarter Kunst til Forsængelighed, Haandværket til en blot mekanisk Færdighed.

Sangen havde bragt Eberhards Phantasie

— 322, — 1-2: til Kirken. Men I see] = B; A: til Kirken. Kiæft arbejde de sig derneede Døden imode, hvor Malmets og Stenens Uforkrænkelighed gjør en tragisk Modsatning, til deres

ftrobelige, tidlige Henvisnen. Sandelig, jeg kan hverken beundre eller misunde deres Tilstand, men poetisk rørende er den; som enhver frivillig Dpoffrelse for andre, har noget Edelt og Rørende. Men I see

Side 322, Linie 10-11: Dal-Sange, ligesom det kan falde sig, i denne Dragt, hvilket] = B; A: Dalsange, i denne Dragt, ligesom det kan falde sig; hvilket

— —, — 12: kom i vore egne Klæder. Det] = B; A: kom, som flette og rette Spillemænd. Det

— —, — 13: over os. Saaledes] = B; A: over os, og lette os vor Tilstand. Og vi kunne have det nodigt, thi vi ere ligesaa fattige Diavle, som Biergsfolkene. Men det sjaer os ikke skrevet paa Panden; saasnart vi derimod spænde Skiodfskindet om Lænderne, blive Folk strax omme om Hjertet. Saaledes

— —, — 18: Lyset, lod] = B; A: Lyset, og ovenikjebt spottede ham, lod

— —, — 23-24: Concert." | „Nu vel!" = B; A: Concert. Thi siden Biergsfolkene skulle spille der, er det neppe een af disse allerhelligste, adelige Girtler, hvor ingen Borgerlig tør komme. Nu vel!

— —, — 26: tiene] = B; A: fortjene

— 323, — 7: stod aaben, oplyst] = B; A: stod paa vide Væg, oplyst

— —, — 20: var et Mandfolkeselskab; Eberhard kiendte Ingen] = B; A: var kun et Mandfolkeselskab, men Eberhard kiendte dog ingen

— —, — 23: Giortelæders-Beentklæder] = B; A: Giortelærs-beentklæder

— —, — 31: Haab. Det var] = B; A: Haab. Vi kalde dem Maffer, thi deres Karrikaturansigter sjaer virkelig ud, som om de havde taget Rægrimer*) paa, til Mafferade. Det var

*) Rægrime, gammelt dansk Ord for Maffe; see Bedels Saro.

— 324, — 13: Herrer, der ikke kunde bare sig for at lee.] = B; A: Papper, der ikke kunde bare sig for at knise.

— —, — 22: undslader] = B; A: mangler

— —, — 27-28: kan han gierne være taalt i et Mandfolkeselskab, hvor der endogsaa kommer] = B; A: kan han altid være tafelsähig *), især i et Mandfolkeselskab, hvor der endog kommer

*) Tafelsähig. Det tydske Ord er beholdt her, da vi intet Ord iet paa dansk, der betegner denne medfødte udelukkende Egenkab hos et Menneffe.

— 325, — 3: sin kiodelige] = B; A: sin egen kiodelige

Side 325, Linie 5-6: baronifere. | Eberhard stulte sig] = B; A: baronifere.

Altsaa er jeg endnu oveniobet, for at min Ulykke skal være fuldkommen, bleven en for Penge nybagt Baron von Lövenmähne? tænkte den stakkels Ungerstvend, i det han floede sig bag Dret, og stulte sig

— —, — 7: ham; og denne] = B; A: ham. Men denne

— —, — 11: Spisesalen; fra] = B; A: Spisesalen, og fra

— —, — 23: havde intet] = B; A: havde slet intet

— —, — 25-26: dybe Bux. | Medens der endnu var Noget i de første Glasper] = B; A: dybe Bux med Næsen mod Talerknerne.

Uagtet sin Kummer og Misfornoieelse, maatte Eberhard dog lee af disse to store Duffer, som selv i denne Stilling forekom ham karakteristiske; skiondt de kun vendte Brangen hen imod ham; hvor allerede hver af dem havde sin Haarpung.

Medens der endnu var noget i det første Sæt Glasper

— —, — 27: En trykt Sang] = B; A: En Sang

— —, — 29: af en stielmst ung Løber] Efter den tyske Text af 1839 (von einem schelmischen jungen Laufer); A og B: af den stielmske unge Løber

— 326, — 2: er liberal, skiondt Prinds] = B; A: er en liberal, skiondt en Prinds

— —, — 4: fulde; Professor] = B; A: fulde, og Professor

— —, — 15: Nu] = B; A: Herover

— —, — 17-18: Flamme slukt. | Da maatte] = B; A: Flamme slukt, saa at han slet ikke var istand til at præstere Præstanda.

Nu maatte

— 327, — 26: Mand og Siælegave] = B; A: Mand. og Siælegave

— —, — 28: Holder Mandens Kraft i Ave] = B; A: Overkalte vore Grave

— 328, — 5: Det har Intet at] = B; A: Har det meer ei at

— —, — 13: Indholdet] = B; A: Indholden

— 329, — 8: døde] = B; A: hængte

— —, — 10: en deilig] = B; A: en overmaade deilig

— —, — 17: han see] = B; A: han vel see

— —, — 29: han sagde: „Kom, kiære] = B; A: han sang:

Lad os spøge,

Dg forsøge

Elfskovsluen at forøge!

Kom, kiære

— —, — 30: Godt.“ — „Jeg takker] = B; A: Godt, og ikke være den Gæste, der gaaer fra Gildet, med tør Mund. — Jeg takker

— —, — 32: Sult, men] = B; A: Sult, kiære Spillemand, men

- Side 330, Linie 2: Ringest] = B; A: Ring
- —, — 10: Glas Champagne, naar jeg holder Ord] = B;
A: Glas Burgunder, naar jeg holder mit Ord
- —, — 14: Glas paa] = B; A: Glas Burgunder, paa
- —, — 15: elsker Dem.“] = B; A: elsker Dem trofast.
- —, — 25: ved] = B; A: med
- —, — 27: hemmeligt opholdt Dem i] = B; A: hemmeligt
snufede om i
- 331, — 4: sildigt] = B; A: silde
- —, — 16-17: Vinteren med sin Sne og Jis var hurtig fulgt
paa den milde Host. Eberhard maatte] = B; A: Vinteren var
hurtig, med sin Sne og Jis, fulgt paa den milde Host, og
affikar Eberhard paa fast Land, fra sin Cordula. Han maatte
- —, — 24: der kunde være andre Marsager, som] = B; A:
der kunde være andre Marsager, der
- 332, — 1: Sovkammeret] = B; A: Sovkammeret
- —, — 14: horte] = B; A: erfoer
- —, — 20: bryde] = B; A: brække
- —, — 30: Buden] = B; A: Dynen
- —, — 32: det Engleanfigt] = B; A: det søde Engleanfigt
- 333, — 4: lagde] = B; A: fastede
- 334, — 4: smukke] = B; A: nydelige
- —, — 8: kommet] = B; A: kommen
- —, — 9: faldt Harriet] = B; A: faldt min Harriet
- 335, — 3: munter] = B; A: munter
- —, — 22: paa] = B; A: om
- —, — 24: med store mørkeblaae] = B; A: med mørkeblaae
- 336, — 6: Bærelser, dem ønskede hun at leie, jeg] = B; A:
Bærelser, og dem ønskede hun at leie igien, jeg
- —, — 19: rig. I Morgen] = B; A: riig. Endnu imorgen
- —, — 26-27: jeg hente et Pys] = B; A: jeg ogsaa hente
Dem et Pys
- —, — 30: Sovkammeret] = B; A: Sovkammeret
- 337, — 5: sig over] = B; A: sig saare, over
- —, — 7-8: tilbage, var af Skamfuldhed nær falden ned]
= B; A: tilbage, (thi Henrik Schlenck brugte hver Aften i det
mindste fem Minutter, for at finde Stovseknægten), var af Skam-
fuldhed nær faldet ned
- —, — 23: ham igien et Puds] = B; A: ham et lignende
Puds
- 338, — 4: forfængelige] = B; A: underlige
- —, — 10-11: paa Spor. Det londonfke Vasen behagede
ham ikke meget. Nu skulde Alting være paa Franff. Boesien]
= B; A: paa Spor, skiondt hans Tiener, Henrik Schlenck kunde
hamle op med den bedste Stover. Det londonfke Vasen beha-
gede ikke Eberhard meget. Han havde, efter Bedstefaders For-
tællinger, forestilt sig et gammelt London, som det var for

hundrede Aar siden og derover. Nu skulde alting være fransk. Eberhard lærte med Fornoielse den sengliske Tilskuer, men han havde dog langt heller, i Globussen, seet et Skuespil af Shakespeare. — Poesien

Side 338, Linie 12: Blomsterlignelser; den lille] = B; A: Blomsterlignelser; og den ærgerlige lille

— —, — 18: gav i Stedet derfor Abdisons] = B (der dog har Abdisons, ligesom A); A: gav i dens Sted Abdisons

— —, — 21: Vers, end] = B; A: Vers, fuldt af herlige Tanke-sprog, end

— —, — 22: Roman, hvori] = B; A: Roman, fra den barbariske Tid, hvori

— —, — 25: Stykket] = B; A: det

— —, — 27: ham.] = B; A: ham meget.

— —, — 29: det er naturligt; men] = B; A: det er i sin Orden. Men

— —, — 31, til Side 339, Linie 1: sørgeligt.“ | Under Opførelsen] = B; A: sørgeligt! Det beviser, hvor langt endnu Menneskebannelsen staaer tilbage, hvor lidet Daad, Ord og Exempel virke paa Mængden, ja selv paa den mere modne begavede Deel.

Under Opførelsen

— 339, — 3: uopdragen.“] = B; A: uopdragen, siden han kan borsføve en saa herlig Ndhjælse.

— —, — 6: den frit] = B; A: den kun frit

— —, — 8: ringere] = B; A: simple

— —, — 9-11: Rolle. Alle vare bevægede over de Gissendes Ulykke. | En ung Pige] = B; A: Rolle. Alle græd, alle vare henrykte og dybt bevægede over de unge Gissendes Ulykke. Og just fordi Stykket ikke bestandig gik frem i en høitrvæbende Tone, men understøttedes af det komiske, selv det Burleske, virkede de høie rørende Momenter med saa meget større Kraft paa Hjerterne.

En ung Pige

— —, — 13: smerteligt] A og B: smertelig

— —, — 28-32: Efterretninger. | Robert Hulter var død, den smukke Datter boede paa Landet, men i Dag var hun kommen incognito til London for at see Romeo og Julie. I Morgen reiste hun til Stratford igien.] = B; A: Efterretninger.

Den gamle Lærendreier, (som Henrik kaldte Robert Hulter) var død, den smukke Datter var taget paa Landet, men idag var hun, uagtet sin Sorg, kommen incognito til London, for at see Romeo og Julie (maaskee ogsaa Eberhard). Imorgen reiste hun til Stratford igien, hvor hun boede.

— 340, — 5: Sovkamret] = B; A: Sovkammeret

— —, — 11-12: til Hvile; den gode Eberhard havde kun] = B; A: til Hvile; meest om noget ganske Modsat; thi den drømmende Phantasie finder sig endnu mindre, end Digterens skabende

vaagne, i at efterleve de tre forestkrevne Regler, om Tidens, Stedets og Handlingens Enhed. Saaledes havde da den gode Eberhard kun

Side 340, Linie 20-21: bestraalede Cordulas Billed! | Frokosten ventede; han skyndte] = B; A: bestraalede hans Cordulas Billed; da han havde fattet sig, og vidste, at denne Dag vilde gjøre ham til det lykkeligste Menneſke. Det var noget ganske Andet, end med Livsfare og Angſtsveed paa Panden, at tælle utallige gule Urter af den ene Skieppe i den anden.

Frokosten ventede, og han skyndte

- —, — 27: Digterens] = B; A: hans
- 341, — 2: carmoisin] = B; A: halvcarmoisin
- —, — 14: Drivhusene] = B; A: Drivehusene
- —, — 15: Naturens Skieb] = B; A: Naturens fri Skieb
- —, — 25: Guldringe] = B; A: Ringe
- —, — 26-28: Concordia. | Blomsterne vare nu ophængte; en stor, frodig, broget Krands omgav Billedet] = B; A: Concordia.

Den begejstrede Eberhards Taarer flode uophorligt, deels af ſed Kiærlighedsglæde ved Gienſynet; deels var det hellig Anſels Veemodſtaarer, offrede den afdøde Digters Minde. — Du ſtaffels Shakespear! tænkte han, var ikke ſaa lykkelig ſom Eberhard. Med en i Kiærlighedshistorien ſædvanlig forekommende Forkeerthed, ſoragtede den taabelige Pige dig, ſtore Mand og foretrak en ubetydelig Yngling. Han var din Ven, han førte dig bag Lyſet, og dog tilgav du ham. I dine ſkionne Sorgenſpil har du givet dit Hierte Luſt, der har den trofaſte Muſa troſtet dig. Men nu lever Julie atter: hun er ſteget levende, lykkelig af Graven, og ſmykker dit Billed med Roſer.

Blomsterne vare nu ophængte; en stor, tyk broget, Krands omringede Billedet

- 342, — 21: duftende] = B; A: friske
- 343, — 6: ned] = B; A: klar
- —, — 19: tryffede den Lykkelige til] = B; A: tryffede Ynglingen til
- —, — 21: ægtet ſin Cordula] = B; A: ægtet Cordula
- —, — 22: drage til] = B; A: drage tilbage til
- —, — 26: Eberhard] = B; A: ham
- 344, — 3-4: indſkibede ſig de unge Ægtefolk, der] = B; A: indſkibede de unge Ægtefolk ſig, der
- —, — 5-6: i Sydhavet. | Reizen var] = B; A: i Sydhavet; og vi ſkynde os, ligesaa ſnelt ſom de ſeile, med at ende denne Fortælling, der vel desuden alt tykkes læſeren for lang.

Deres Reize var

- —, — 7: Farvande] = B; A: Farevande
- —, — 29: Forbovenhed.] = B; A: Forbovenhed ſaare godt.
- 345, — 1: Kloſt] = B; A: Ridſe

- Side 345, Linie 3: Sengetæpper, trætte] = B; A: Sengetepper, og trætte
- — — 4: ind; Forfriskninger] = B; A: ind; thi Forfriskninger
- — — 13: mythiske Billeder] = B; A: hedenske Afguder
- — — 14: at staae under en qvindlig] = B; A: at staae i Tempelets sydlige Deel, under en saadan nogen qvindlig
- — — 15: en Vogn] = B; A: en lille Vogn
- — — 18: lidet] = B; A: lidet
- — — 19: hende sad] = B; A: hende, i Vest, sad
- — — 20-21: smuk Kone med en Staal i Haand, fuld af Øbler] = B; A: smuk ærbar Kone, med en Sølvstaa i Haand, fuld af Guldæbler
- — — 22: en listig] = B; A: en heel listig
- — — 24: der hvistede ham i Ørerne. Han havde ni År om] = B; A: der havde noget at hviste ham i Ørerne. Han havde ni År, som et Diadem, om
- — — 26: ham stod] = B; A: ham, lige i Nord, stod
- — — 27: en Kæmpe med vredladent Ansigt] = B; A: en kraftig Kæmpe, med vredladent, forvovent Ansigt
- — — 29: et Bælte] = B; A: et heiligtudarbejdet Bælte
- 346, — 1: vaagnede, havde] = B; A: vaagnede og slog
- Dinene op, havde
- — — 8: Med Herskerspiret sad] = B; A: Med gylbne Sæpter sad
- — — 9: I Danmark og i Norrig] = B; A: I Danne-mark og Norrig
- — — 12: Verden] = B; A: alle
- — — 16: Og] = B; A: I
- — — 22: Der er ei Manden fiæf] = B; A: Den er kun lidet fiæf
- — — 27: Myklegården] = B; A: Myklegården
- 347, — 18: Hovding] = B; A: Kæmpe
- 348, — 3: Myklegården] A: Myklegården; B mangler (smlg. Side 346, Linie 10 og 27)
- — — 16: Sifilo.] = B; A: Sifilo*)
- *) Sicilien.
- 349, — 2: Men han af Kisten] = B; A: Han ud af Kisten
- — — 22: Harald] = B; A: Hæren
- — — 25: andre] = B; A: nogle
- — — 28: Riervafund.] = B; A: Riervafund*)
- *) Strædet ved Gibraltar.
- 350, — 10: Der var ei andet Bælg] = B; A: Vi havde intet Bælg
- — — 13: Hovding] A og B: Hovding (smlg. Side 347, Linie 18)

Side 350, Linie 25: Hippobromen] Efter den tyske Text af 1839;
A og B: Hippobromen

— 351, — 16: Klippestrand] = B; A: øde Strand

— 352, — 1: tydeligt] = B; A: tydelig

— —, — 5: Snore, hvorover] = B; A: Snore paa kryds og
paa quær, hvor over

— —, — 7: raabte] = B; A: sagde

— —, — 16: Matrasser; og ved] = B; A: Madrasser og
sover; og ved

— —, — 17-18: nu opsnuset] = B; A: nu ogsaa opsnuset

— —, — 29: stige] = B; A: komme

— 353, — 18-19: med Drilleri] = B; A: med sit vittige Drillerie

— 354, — 11: disse Farer] = B; A: disse ukiendte Farer

— 355, — 1: hjulpet] = B; A: hjulpen

— —, — 3: Biseoversættelsen] = B; A: Oversættelsen

— —, — 7: Uebler.] = B; A: Uebler; fordi Gienhyden der
klinger saa smukt.

— —, — 12: Arbeidet.] = B; A: Arbeidet meget.

— —, — 17: der og] = B; A: der saa selsomt og

— —, — 24: du tale] = B; A: du dog tale

— —, — 32: inderligt] = B; A: inderlig

— 356, — 1: Lysberg, „vi] = B; A: Lysberg smilende, vi

— —, — 15: Skuldre] = B; A: Skuldere

— —, — 27-28: Uret.“ | „Kiære, kiære] = B; A: Uret. Havde
det været længe ved. saa var jeg kreperet, som en Karubse, man
tager af Mudderparten og sætter i et Glas klart Vand.

Kiære, kiære

— 357, — 4: imidlertid Bekiendtskab] = B; A: imidlertid, i
Baggrunden, Bekiendtskab

Tillæg til Bemærkningerne Side 363-364:

Side 162, Linie 3-10: Vel tusind Landser, Pile, Sværde sendte osv.]
Orlando furioso, XII, 78.

— 174, — 26-28: hvis du handelsesviis, ligesom hiin fandt An-
gelica og Medor, skulde finde Ravnene Domenico og Cleonora
udhugne i Klippevæggen.] Orlando furioso, XIX, 36.

— 290, — 25-28: „Der hører jeg Paul Flemmings Harpe,“ sagde
Gubben; „han har frandsjet Beenraden med Roser, og synger
Oden til Opstandelsen og Udbødeligheden.“] Saavel i A, der er
fulgt her, som i B, hvor Ordene „har frandsjet Beenraden med
Roser, og“ ere udeladte, refererer dette Sted sig til Ytringer
af Flemming, som findes ovenfor Side 389 i Slutningen af
Var. til Side 39, Linie 12-13. Skjøndt Stedet ret godt kan
forstaas alene, havde det vel været rigtigst, at gjenoptage
hele den nysnævnte Var. i Texten.

Rettelser.

Side 19, Linie 10: „da læs: da

- 78, — 26 (og i den tilhørende Var.): ægyptiſſ, chaldæiſſ
eller hebraiſſ læs: Ægyptiſſ, Chaldæiſſ eller Hebraiſſ
- 93, — 5 (og i den tilhørende Var.): ingen læs: Ingen
- 290, — 27-28: Udbodeligheden. læs: Udbodeligheden."
- 343, — 19: Barm læs: Barm.

Indhold

af

Dehenschlägers Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman.

Første Deel.	Side
Ally og Gulshyndy.....	1.
Reichmuth von Udocht.....	93.
Maleriet.....	109.
Byfferidderne.....	135.
Munkebrobrene.....	171.
Gremiten.....	217.
Anmærkninger.....	281.

Anden Deel.	
Straffen efter Døden.....	1.
Den blege Ridder.....	19.
Den gale Uglspeil.....	87.
De to Jernringe.....	113.
Den italienske Digter blandt de Vilde.....	135.
Digterbesøget.....	145.
Den billige Kunstdommer.....	173.
Anmærkninger.....	221.

Tredie Deel.

Side

Den i Sydhavet, første Deel	1.
Anmærkninger	351.

Fjerde Deel.

Den i Sydhavet, anden Deel	1.
Anmærkninger	359.

- II. **Dramatiske Digte:** Shuespil, Lystspil og Skuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepris 5 Rdl; **nedsat Pris 4 Kr.**
- IV. **Episke Digte:** Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepris 4 Rdl; **nedsat Pris 3 Kr.**
- V. **Dramatiske Digte:** Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepris 8 Rdl 64 β; **nedsat Pris 10 Kr.**
- VI. **Dramatiske Digte:** Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fisteren). 2 Bind. Bogladepris 1 Rdl 64 β; **nedsat Pris 2 Kr.**
- VII. **Erindringer.** Bogladepris 2 Rdl 24 β; **nedsat Pris 3 Kr.**

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 Rdl 24 β, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, hvilken er den ualmindelig billige Pris af **4 Ore** pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes Publikum en nem Veilighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Pris **1 Kr.**; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær Rudolph Klein, Lille Rjœbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.

